

Jordbruksstatistisk årsbok 1977

Yearbook of Agricultural Statistics Utgivare: Statistiska centralbyrån

INLEDNING

TILL

Jordbruksstatistisk årsbok / Jordbruksverket, Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1965-.
– (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1964-.

1965-1994 framställd av Statistiska centralbyrån.

1995-1998 framställd av Livsmedelsekonomiska samarbetsnämnden, Statistiska centralbyrån.

1965-2000 med innehållsförteckning, sammanfattning samt parallelltitel på engelska: Statistical yearbook of agriculture ..., från 1975 och framåt: Yearbook of agricultural statistics. – Publiceras elektroniskt fr.o.m. 2001 på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se, och fr.o.m. 2002 även på Statistiska centralbyråns webbplats www.scb.se.

Föregångare:

Jordbruk och boskapsskötsel / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1916-1964. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1913-1963.

Översiktspublikationer:

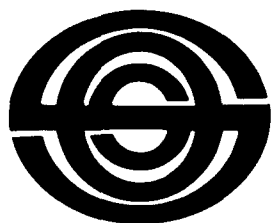
Svensk jordbruksstatistik 200 år / Statistiska centralbyrån. – Stockholm: Statistiska centralbyrån, 1999.

Jordbruket i siffror 1866-2007 / Jordbruksverket, Statistiska centralbyrån.

– Jönköping ; Stockholm, 2011. – (Sveriges officiella statistik).

Jordbruksstatistisk årsbok 1977. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2012.

Jordbruks- statistisk årsbok 1977

Sveriges officiella statistik
Statistiska centralbyrån
Stockholm 1977

Yearbook of Agricultural Statistics 1977

Official Statistics of Sweden
National Central Bureau of Statistics
Stockholm 1977

Tidigare publicering

Jordbruksstatistisk årsbok har tidigare utgivits under samma namn inom serien Sveriges officiella statistik: Jordbruk med binäringar. Den första årgången av publikationen utkom 1965 och innebar en fortsättning på Jordbruk och Boskapsskötsel: 1866–1963.

Previous publication

Yearbook of Agricultural Statistics has previously been published within the series of Official Statistics of Sweden: Agriculture and fisheries. The first yearbook was published in 1965 and was a continuation of Agriculture: 1866–1963.

Published by
the National Central Bureau of Statistics, S-102 50 Stockholm

LiberFörlag/Allmänna Förlaget
ISBN 91-38-03309-7

Printed in Sweden
AB Fälths Tryckeri Värnamo 1977

Förord

Statistiska centralbyrån (SCB) framlägger härmed Jordbruksstatistisk årsbok 1977. Avsikten är att en samlad redovisning av den svenska jordbruksstatistiken skall lämnas i årsboken. Förutom uppgifter från SCBs egna undersökningar innehåller publikationen sålunda statistik producerad av andra myndigheter samt av institutioner, organisationer, föreningar etc.

Jordbruksstatistisk årsbok 1977 innehåller huvudsakligen uppgifter avseende kalenderåret 1976 eller produktionsåret 1975/76. På riksnivå redovisas dessutom i regel uppgifter för de fyra närmast föregående undersökningstillfällena.

Årsbokens innehåll och uppläggning på längre sikt har varit föremål för översyn av en särskild arbetsgrupp. Som följd härav har en del omläggningar genomförts i denna årgång.

Innehållet i boken har i stort sett avgränsats till näringsgren 11 (Jordbruk, jakt) exklusive 1130 (Jakt, viltvård) enligt standard för svensk näringsgrensindelning (SNI). I enlighet med detta har jämte andra utvidgningar uppgifter om bl a renskötsel, pälsdjursskötsel och biodling införts. Relativt få beskärningar har gjorts. De förändringar som skett framgår närmare av avsnittet Förändringar i Jordbruksstatistisk årsbok 1977.

I tidigare årgångar var principen vid avsnittsindelningen, att varje undersökning skulle redovisas i ett eget avsnitt. Från och med denna årgång är principen i stället, att närliggande områden presenteras i ett och samma avsnitt. Detta har medfört relativt stora ändringar i avsnittsdispositionen, särskilt inom växtodlingskapitlet.

De bibliografiska notiserna i slutet av varje avsnitt har utvidgats. Härvid är att märka, att referenser i allmänhet endast lämnas till publikationer med uppgifter från de senaste tio åren. Bibliografin gör inte anspråk på att vara helt fullständig.

Enligt en plan som gjorts upp för årsboken kommer uppgifter på kommunnivå att lämnas i ett begränsat antal tabeller i nästa årgång av boken.

Det redaktionella arbetet med publikationen, vilket varit förlagt till avdelningen för areell statistik inom SCB, har skett i samverkan med berörda statistikproducenter.

Redaktionen för Jordbruksstatistisk årsbok 1977 har bestått av förste aktuarie Robert af Sandeberg och byråassistent Inger Eklund.

Stockholm i juni 1977

INGVAR OHLSSON

Knut Medin

Innehåll

Förord	3
Teckenförklaring	6
Förändringar i Jordbruksstatistisk årsbok 1977	8
1 Lantbruksstatistikens organisation	12
2 Områdesindelningar	15
3 Företag och ägoslag	19
3.1 Bestånd av företag och företagens arealer m m	19
3.2 Förändringar i företagens struktur	22
4 Arbetskraft	38
4.1 Totalbefolkning	38
4.2 Förvärvsarbetande och arbetslösa	38
4.3 Arbetsvolym	49
4.4 Sysselsättning utanför företaget	53
4.5 Yrkesskador som drabbat anställda	54
5 Fastigheter och byggnader	57
5.1 Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden	57
5.2 Jordbruksfastigheternas priser	58
5.3 Ladugårdsbeståndet vid företag med mjölkproduktion	59
5.4 Byggnadsverksamhet	60
6 Anläggningar och maskiner	73
6.1 Anläggningar	73
6.2 Systemtäckdikad areal	80
6.3 Maskiner och redskap	82
7 Förnödenheter	86
7.1 Utsäde	86
7.2 Växtnäringsämnen	89
7.3 Växtskyddsmedel	92
7.4 Fodermedel	95
7.5 Driv- och smörjmedel	95
8 Växtodling. Vegetabilieproduktion	99
8.1 Åkerjordens användning m m	99

Contents

Preface	3
Explanation of symbols	6
Changes in the Yearbook of Agricultural Statistics 1977	8
1 Organization of the agricultural statistics	12
2 Geographical divisions	15
3 Enterprises and types of land	19
3.1 Number of holdings, areas etc.	19
3.2 Changes in the structure of the holdings	22
4 Labour force	38
4.1 Total population	38
4.2 Economically active population. Unem- ployment	38
4.3 Working hours	49
4.4 Employment outside the holdings	53
4.5 Occupational injuries for employees	54
5 Real estates and buildings	57
5.1 Assessed values of agricultural real estates	57
5.2 Market prices of agricultural real estates	58
5.3 Number of cowsheds at holdings with milk production	59
5.4 Construction activity	60
6 Plants and machinery	73
6.1 Plants	73
6.2 Systematically underdrained arable land	80
6.3 Machinery and tools	82
7 Requisites	86
7.1 Seed	86
7.2 Plant nutrients	89
7.3 Pesticides	92
7.4 Feeding stuffs	95
7.5 Motor fuel and lubricants	95
8 Crop farming. Vegetable production	99
8.1 Use of arable land	99

8.2	Sortanvändning	113	8.2	Varieties of grain and potatoes	113
8.3	Årsväxten	120	8.3	Growing conditions of the year	120
8.4	Skördesätt, bärningsmetoder	132	8.4	Methods of harvesting	132
8.5	Hektarskördar	136	8.5	Yield per hectare	136
8.6	Totalskördar	148	8.6	Total harvests	148
8.7	Skördens kvalitet	154	8.7	Crop quality	154
8.8	Vidareförädling. Försörjningsbalanser	159	8.8	Processing. Balance sheets of resources	159
8.9	Trädgårdsodling	161	8.9	Horticultural cultivation	161
8.10	Energibalans för växtodlingen	162	8.10	Energy balance in crop farming	162
8.11	Jordbrukets skördeskadeskydd	169	8.11	Crop insurance	169
8.12	Hagelskadeförsäkring	173	8.12	Hail insurance	173
9	Husdjursskötsel. Animalieproduktion	174	9	Livestock farming. Animal production	174
9.1	Antal husdjur	174	9.1	Number of domestic animals	174
9.2	Antal företag med husdjur	184	9.2	Number of holdings with domestic animals	184
9.3	Kontrollverksamheter	192	9.3	Official control activities	192
9.4	Djursjukdomar	204	9.4	Animal diseases	204
9.5	Galtar och betäckta suggor	206	9.5	Boars and covered sows	206
9.6	Slakt	207	9.6	Slaughter	207
9.7	Produktion. Försörjningsbalanser	209	9.7	Production. Balancesheets of resources	209
9.8	Husdjursförsäkringar	214	9.8	Livestock insurance	214
9.9	Pälsdjursskötsel	216	9.9	Fur farming	216
9.10	Biodling	216	9.10	Apiculture	216
10	Konsumtion	217	10	Consumption	217
11	Utrikeshandel	221	11	Foreign trade	221
12	Priser och prisindex	225	12	Prices and price indices	225
12.1	Priser	225	12.1	Prices	225
12.2	Prisindex	226	12.2	Price indices	226
13	Jordbruksekonomiska förhållanden	232	13	Agricultural economics	232
13.1	Inkomster, utgifter m m	232	13.1	Incomes, expenditures etc.	232
13.2	Löner för lant- och trädgårdsarbetare	251	13.2	Wages of agricultural and horticultural workers	251
13.3	Jordbrukets kreditmarknad	253	13.3	Credit market in agriculture	253
13.4	Jordbrukssektorn i nationalräkenskaperna	255	13.4	Agricultural sector in the national accounts	255
14	Statliga stödåtgärder	258	14	Governmental support	258
14.1	Prisstöd	258	14.1	Price support	258
14.2	Rationaliseringsinsatser	262	14.2	Rationalization measures	262
15	Lantbrukets föreningsrörelse	268	15	Farmers' co-operative associations	268
16	Lantbruksutbildningen	272	16	Agricultural training	272
16.1	Utbildning på gymnasial och högre nivå	272	16.1	Education supervised by the National Board of Education	272
16.2	Lantbruksnämndernas kursverksamhet	273	16.2	Training supervised by the National Board of Agriculture	273
17	Internationella uppgifter	277	17	International statistics	277

Bibliografi över publikationer som ej redovisas på annan plats i årsboken	285	Bibliography for publications not indicated elsewhere in this yearbook	285
Bilagor	287	Appendices	287
Summary	298	Summary in English	298
List of terms	303	List of terms	303
Sakregister	316	Alphabetical index	316

**Tecken-
förklaring**
Explanation of
symbols

»	Upprepning	Repetition
–	Intet finns att redovisa	Magnitude nil
0	} Mindre än { 0,5 } 0,0 } av enheten	Magnitude less than half of unit
0,0		employed
..	Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges	Data not available
	Uppgift kan ej förekomma	Category not applicable

1 Lantbruksstatistikens organisation	Organization of the agricultural statistics
2 Områdesindelningar	Geographical divisions
3 Företag och ägoslag	Enterprises and types of land
4 Arbetskraft	Labour force
5 Fastigheter och byggnader	Real estates and buildings
6 Anläggningar och maskiner	Plants and machinery
7 Förnödenheter	Requisites
8 Växtodling. Vegetabilieproduktion	Crop farming. Vegetable production
9 Husdjursskötsel. Animalieproduktion	Livestock farming. Animal production
10 Konsumtion	Consumption
11 Urikeshandel	Foreign trade
12 Priser och prisindex	Prices and price indices
13 Jordbruksekonomiska förhållanden	Agricultural economics
14 Statliga stödåtgärder	Government support
15 Lantbrukets föreningsrörelse	Farmers' co-operative associations
16 Lantbruksutbildningen	Agricultural training
17 Internationella uppgifter	International statistics

Förändringar i Jordbruksstatistisk årsbok 1977

Tabellernas motsvarighet i tidigare årsböcker

Tabell i Jordbruks- statistisk årsbok 1977	Motsvarande tabell i Jord- bruksstatistisk årsbok				Tabell i Jordbruks- statistisk årsbok 1977	Motsvarande tabell i Jord- bruksstatistisk årsbok			
	1976	1975	1974	1973		1976	1975	1974	1973
1	1	1	1	1	46	48	45	43	39
2	2	2	2, 3	2	47	49	47	45	41
3	3	3	4	3	48	79	77	75	70
4	4	4	5	4	49	80	78	76	71
5	5	5	6	5	50	51	49	47	43
6	6	6	7	6	51	53	51	49	45
7	7	7	8	7	52	56	54, 55	52, 53	48, 49
8	8	8	9	8	53	57	—	—	—
9	9	—	—	—	54	54	52	50	47
10	10	—	—	—	55	55	53	51	46
11	11	—	—	—	56	58	46	44	40
12	12	9	10	10	57	59, 60	56, 57	54, 55	50, 51
13	13	10	11	—	58	62	59, 60	57, 58	53, 54
14	14	—	—	—	59	61	58	56	52
15	15	12	12	11	60	86	84	82	77
16	16	—	—	—	61	88	85	83	78
17	17	13	13	12	62	87	—	—	—
18	18	15	15	—	63	95	92	90	85
19	146	143	143	139	64	81	79	77	72
20	22	20	20	—	65	82	80	78	73
21	19	16	16	14	66	93	90	89	84
22	20	17	17	15	67	94	91	—	—
23	26	23	23	21	68	63	61	59	55
24	27	24, 25	24, 25	22, 23	69	64	62	60	56
25	28	26	26	24	70	65	63	61	57
26	29	27	27	—	71	66	64	62	58
27	30	28	—	—	72	67	65	63	59
28	31	29	28	25	73	98	95	92	87
29	32	30	29	26	74	99	96	93	88
30	33	31	30	27	75	100	97	94	89
31	34	32	31	28	76	—	—	—	—
32	35	36	35	—	77	—	—	—	—
33	36	33	32	29	78	—	—	—	—
34	37	34	33	30	79	83	81	79	74
35	38	35	34	31	80	91	88	87	82
36	45	42	40	—	81	92	89	88	83
37	39	37	36	—	82	68, 69	66, 68	64, 66	60, 91
38	40	38	—	—	83	70, 74, 75	67, 72, 73	65, 70, 71	61, 65, 66
39	41	—	—	—	84	89	86	84	79
40	46	43	41	36	85	96	93	91	86
41	—	—	—	—	86	101	98	95	90
42	—	—	—	—	87	71	69	67	62
43	—	—	—	—	88	74, 75	72, 73	70, 71	65, 66
44	—	—	—	—	89	84	82	80	75
45	44	41	39	—	90	85	83	81	76

Tabellernas motsvarighet i tidigare årsböcker (forts)

Tabell i Jordbruksstatistisk årsbok 1977	Motsvarande tabell i Jordbruksstatistisk årsbok				Tabell i Jordbruksstatistisk årsbok 1977	Motsvarande tabell i Jordbruksstatistisk årsbok			
	1976	1975	1974	1973		1976	1975	1974	1973
91	90	87	85	80	136	—	—	—	—
92	74, 75	72, 73	70, 71	65, 66	137	119	115	112	109
93	—	—	—	—	138	—	116	113	110
94	—	—	—	—	139	120	117	114	111
95	—	—	—	—	140	118	112, 113	109, 110	106, 107
96	—	—	—	—	141	—	—	—	—
97	76	74	72	67	142	133	131	128	124
98	—	—	—	—	143	134	—	—	—
99	77	75	73	68	144	135	132	129	125
100	78	76	74	69	145	136	133	130	126
101	102	—	—	—	146	137	134	131	127
102	103	99	96	92	147	50, 52, 73, 131, 132	48, 50, 71, 116, 129, 130	46, 48, 69, 113, 126, 127	42, 44, 64, 110, 122, 123
103	105	—	—	—	—	—	—	—	—
104	106, 107	101, 102	98, 99	94, 95	148	148	147	147	143
105	108	103	100	96	149	43	40	38	35
106	—	14	14	13	150	138	135	132	128
107	110	105	102	98	151	139	136	133	129
108	111	104	101	97	152	140	137	134	130
109	112	106	103	99	153	141	138	135	131
110	114	108	105	—	154	142	139	139	135
111	—	—	—	—	155	143	140	140	136
112	108	103	100	96	156	144	141	141	137
113	110	105	102	98	157	145	142	142	138
114	111	104	101	97	158	147	146	146	142
115	112	106	103	99	159	21	18, 19	18, 19	16, 18, 19
116	109	—	—	—	160	23	—	—	—
117	—	—	—	—	161	149	148–151	148–151	144–147
118	117	111	108	105	162	150	152	152	148
119	116	110	107	104	163	151	153	153	149
120	—	—	—	—	164	—	—	—	—
121	—	—	—	—	165	—	—	—	—
122	—	—	—	—	166	152	154, 156	154, 156	150, 152
123	—	—	—	—	167	153	155, 156	155, 156	151, 152
124	126	125	122	118	168	—	—	—	—
125	127	125	122	118	169	155	158	158	154
126	122	119	116	112	170	—	—	—	—
127	123	120	117	113	171	156	159	159	155
128	124	121	118	114	172	157	160	160	156
129	—	—	—	—	173	158	161	162	158
130	—	—	—	—	174	159	162, 163	161	157
131	121	118	115	103	175	—	—	—	—
132	—	—	—	—	176	160	165	163	159
133	125	122–124	119–121	115–117	177	161	166	164	160
134	129	127	124	120	178	162	167	165	161
135	130	128	125	121	179	163	168	166	162
					180	164	—	—	—
					181	165	169	167	163
					182	—	—	—	—

Nya avsnitt

- 8.12 Hagelskadeförsäkring
- 9.4 Djursjukdomar
- 9.8 Husdjursförsäkringar
- 9.9 Pälstdjursskötsel
- 9.10 Biodling
- 14.1 Prisstöd
- 16.2 Lantbruksnämndernas kursverksamhet

Utöver ovanstående helt nya avsnitt upptar denna årsbok ett antal nya avsnittsrubriker, endast delvis speglande förändringar av avsnittens innehåll.

Avsnitt som utgått helt

Avsnittsnumren hänför sig till Jordbruksstatistisk årsbok 1976

- 4.7 Arbetskraften i skogsbruket
- 8.23 Odlingsteknik, jordarter m m vid större matpotatisodlingar
- 9.2 Antal husdjur enligt jordbruksinventeringen
- 9.11 Hästpremieringen

Tabeller med helt nya uppgifter

- 41 Antal bevattningsmaskiner och antal företag med bevattningsanläggning år 1975 samt procentuell fördelning av företagen efter första året för bevattning
- 42 Bevattningsanläggningarnas beräknade maximala kapacitet efter slag av vattentäkt år 1975
- 43 Antal företag med rörmjölkkningsanläggning och/eller anläggning för automatisk utgödsling samt antal företag med mjölkproduktion år 1972
- 44 Anläggningar i ny- och tillbyggda djurstallar år 1974
- 76 Bevattnade arealer år 1975
- 77 Nederbörd år 1976
- 78 Medeltemperatur år 1976
- 93 Försörjningsbalans för spannmål år 1974/75
- 94 Försörjningsbalans för potatis åren 1972/73 – 1974/75

- 95 Tillverkning av råsprit och stärkelse åren 1973/74 – 1975/76
- 96 Försörjningsbalans för fettråvaror år 1974/75
- 98 Frilandsareal för olika trädgårdsväxter år 1975
- 106 Antal kor efter enskilda företagares ålder och efter besättningsstorlek år 1976
- 117 Antal företag efter suggbesättningarnas storlek år 1974 och 1975
- 120 Antal födda kalvar, procent tvillingfödslar samt procent dödfödda och missbildade kalvar i mjölkboskapskontrollen år 1975/76
- 121 Procentuell fördelning av antalet kor som utgått ur anslutna besättningar samt dessa kors ålder år 1975/76
- 122 Anslutning till köttboskapskontrollen år 1976
- 123 Kalvningsresultat och 200-dagars-vikter för djur i köttboskapskontrollen år 1976
- 129 Antal inseminationer efter nötkreatursraser år 1975/76
- 130 Frekvenser av olika sjukdomar hos nötkreatur och svin år 1975
- 132 Antal besiktigade slaktkroppar samt antal kasserade kroppar och dessas vikt år 1976
- 136 Försörjningsbalans för kött och fläsk år 1974/75
- 138 Användning av vid mejerier invägd mjölk åren 1972–1976
- 141 Premier, skadeutbetalningar och försäkringsbestånd för husdjursförsäkringar år 1975
- 164 Användningen av införselavgiftsmedel från jordbruksprodukter åren 1973/74 – 1975/76
- 165 Beviljade budgetmedel inom jordbruksregleringen åren 1973/74 – 1975/76
- 169 Statliga lånegarantier till trädgårdsföretag år 1976
- 170 Statligt stöd till rennärningen år 1976
- 175 Antal kurser, kursdeltagare, kurstimmar och elevtimmar år 1975/76
- 182 Antal traktorer i olika länder år 1974

Tabeller med uppgifter som utgått helt

Tabellnumren hänför sig till Jordbruksstatistisk årsbok 1976

- 24 Skogsmarksarealen vid företag i storskogsbruk och enskilt skogsbruk år 1971
- 25 Antal arbetstimmar i enskilt skogsbruk fördelade efter arbetskraftskategori samt antal arbetstimmar i storskogsbruk år 1974
- 97 Arealen matpotatis i hektar samt bevattnad och obevattnad areal, olika jordarter och markkarterad areal i procent år 1973
- 104 Procentuell fördelning på län av antal ersättningar och ersättningsbelopp åren 1971–1975
- 115 Antal husdjur i mars åren 1969–1973
- 128 Antal premierade hästar, beslutade belöningar m m år 1975
- 154 Antal storleksrationaliserade företag i enskild ägo inom olika storleksgrupper efter ägd areal åker före åtgärd samt rationaliseringens effekt år 1975

1 Lantbruksstatistikens organisation

En väsentlig del av denna boks innehåll bygger på material från regelbundet återkommande undersökningar utförda av olika myndigheter och organisationer. Merparten av statistiken produceras av statistiska centralbyrån (SCB), statens jordbruksnämnd, lantbruksstyrelsen, Svensk Husdjursskötsel och Jordbrukets utredningsinstitut. Viss del av statistiken på jordbrukets område utförs på uppdrag av lantbruksekonomiska samarbetsnämnden.

I det följande lämnas en sammanfattning av den statistik som produceras av de nämnda myndigheterna och organisationerna och som redovisas i denna årsbok.

Statistik från SCB

Inom SCB produceras statistik med anknytning till jordbruket, bl a över företagsstruktur, fastigheter, anläggningar, maskiner, arbetskraft, växtodling, husdjur och ekonomiska förhållanden.

Grundläggande uppgifter om jordbruksföretagen och om förhållanden som belyser företagens struktur, såsom uppgifter om antal, ägodelsfördelning, åkerjordens användning och antal husdjur, erhålls sedan 1968 ur det av SCB och lantbruksstyrelsen gemensamt upprättade lantbrukets företagsregister. Detta, som beskrivs utförligt i kapitel 3, kommer i fortsättningen att refereras till som lantbruksregistret. Uppgifter till registret insamlas årligen från bl a samtliga företag med minst 2 hektar åker. Från företag med mindre än 2 hektar åker,

inklusive rena skogsföretag, insamlas uppgifter med 3–5 års mellanrum vid sk lantbruksräkningar. Även trädgårdsföretag ingår i lantbruksregistret.

Uppgifter om jordbruksföretagen, deras struktur m m erhöles även tidigare genom totalräkningar, de sk jordbruksräkningarna, som genomfördes i stort sett vart femte år mellan 1927 och 1966. En redogörelse för jordbruksräkningarnas uppläggning och organisation lämnas i Jordbruksstatistisk årsbok 1970.

Jordbruksräkningarna kompletterades med urvalsundersökningar, sk inventeringar (mellan 1940 och 1950 totalräkningar). Fr o m början av 1940-talet genomfördes dessa vid minst tre tillfällen varje år. Vid en inventering i mars insamlades bl a uppgifter om antal nötkreatur och svin, vid en inventering i juni uppgifter om åkerarealen, åkerjordens användning och antal husdjur samt vid en inventering i oktober bl a uppgifter om höstsådda arealer och antal nötkreatur, svin och höns. Alla tre inventeringarna inkluderade fr o m mitten av 1950-talet dessutom uppgifter om arbetskraften i jordbruket. Vid lantbruksregistrets tillkomst lades juni- och oktoberinventeringarna ned. Marsinventeringen behölls t o m 1973. Viss ytterligare information om inventeringarna lämnas i avsnitt 4.3.

Statistik rörande skörden grundades från slutet av 1700-talet till början av 1960-talet helt på subjektiva bedömningar utförda av lokala ombud. Omkring 1960 infördes successivt

objektiva skördeuppskattningar, som grundas på mätningar av skörd och spill på slumpmässigt utvalda provytor. Mätningarna utförs av fältpersonal knuten till lantbruksnämnderna. I anslutning till fältarbetet inhämtas olika uppgifter om växtodlingen, bl a om bärgning, skördemetoder, sortanvändning och tidpunkter för sådd och skörd. Vidare insamlas kvalitetsprover för hö och spannmål. De objektiva skördeuppskattningarna beskrivs utförligt i avsnitt 8.5.

Särskilda undersökningar rörande jordbrukarnas inkomster, utgifter, tillgångar och skulder har årligen utförts sedan slutet av 1930-talet på grundval av brukarnas självdeklarationer. Undersökningarna har hela tiden grundats på stickprovsförfarande. Sedan 1953 sker urvalet av deklarationer slumpmässigt. En detaljerad redogörelse för deklarationsundersökningarnas uppläggning lämnas i avsnitt 13.1.

Beräkningar m m utförda av jordbruksnämnden

Jordbruksnämnden sammanställer statistik över bl a priser, vidareförädling av olika jordbruksprodukter och konsumtion av livsmedel.

Sedan lång tid tillbaka har jordbruksnämnden gjort årliga sammanställningar över jordbrukets inköp av handelsgödsel och fodermedel. Material till dessa sammanställningar erhåller nämnden dels från tillverkare och importörer, dels från den officiella handelsstatistiken.

Kvantitetsuppgifter om leveranser av brödsäd, kvarnarnas förmalning, saluförd produktion av mjöl m m sammanställs varje månad. Vidare gör nämnden på basis av bl a livsmedelsverkets besiktningssstatistik månatliga beräkningar av produktionen av kött och fläsk.

Nämnden presenterar prisuppgifter för bl a vegetabilie- och animalieprodukter och handelsgödsel. Dessa uppgifter samlas in genom olika instanser.

Beräkningar av detaljerade prisindexserier för jordbruksprodukter har utförts sedan 1940-talet. Även före denna tid utarbetades vissa prisindex på jordbruksområdet. Beräkningarna utförs f n huvudsakligen inom jordbruksnämnden.

Statistik från lantbruksstyrelsen

Den jordbruksekonomiska undersökningen, som grundas på bokföringsuppgifter från ett antal jordbruksföretag, avser att årligen belysa intäkter, kostnader och lönsamhetsförhållanden inom jordbruket. Undersökningen genomfördes första gången 1914. Ansvar för undersökningen överflyttades den 1 juli 1975 från lantbruksstyrelsen till SCB. En närmare redogörelse för undersökningen lämnas i avsnitt 13.1.

Färkontroll har bedrivits sedan 1920-talet. Verksamheten leds numera av lantbruksstyrelsen, som även utarbetar statistik däröver.

Lantbruksstyrelsen utarbetar vidare statistik över lantbruksnämndernas verksamhet.

Statistik från Svensk Husdjursskötsel

Mjölkboskapskontroll samt svinstam- och suggkontroll har genomförts sedan 1930- respektive 1920-talen. Svensk Husdjursskötsel leder numera verksamheterna och utarbetar statistik i anslutning till dem.

Statistik från Jordbrukets utredningsinsitut

Jordbrukets utredningsinstitut utarbetar årligen statistik över jordbrukets inköp av olika slag av maskiner och redskap samt växtskyddsmedel. Material till statistiken erhålls från tillverkare och importörer.

Utredningsinstitutet har vidare sedan 1956 genomfört intermittenta undersökningar avseende jordbrukets struktur. Undersökningen 1971 avsåg lantbrukarnas sysselsättning och planering.

Några jordbruksstatistiska publikationer från här redovisade myndigheter och organisationer

SCBs statistik publiceras främst i Statistiska meddelanden. Jordbruksuppgifter återfinns huvudsakligen i serie J. Till vissa av dessa meddelanden utges Appendix med i allmänhet lägre regional indelning. Lantbruksräkningar presenteras i Lantbruksräkningen. SCB ger vidare ut Allmän månadsstatistik, i vilken lämnas ett mindre antal uppgifter om jordbruk.

Huvuddelen av *jordbruksnämndens* statistik redovisas varje månad i Jordbruksekonomiska meddelanden. I denna presenteras bl a samma uppgifter om jordbruk som i Allmän månadsstatistik. Därjämte publicerar nämnden vissa uppgifter i stenciler.

Statistik från *lantbruksstyrelsen* återfinns i stenciler eller i styrelsens Meddelanden.

Svensk Husdjursskötsel ger ut Meddelanden, och *Jordbrukets utredningsinstitut* slutligen publicerar sin statistik i Meddelanden från Jordbrukets utredningsinstitut och i stenciler.

Andra publikationer med jordbruks-, skogs- och fiskestatistik

Svenskt lantbruk /informationsskrift om lantbruk och lantbruksadministration/. Statens lantbruksinformation (1976).

Svenskt lantbruk i siffror och diagram. Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1970:6.

Skogsstatistisk årsbok /årligen sedan 1951/. Skogsstyrelsen.

Fiskestatistisk årsbok /årligen sedan 1971/. SCB.

Forsknings- och försöksmeddelanden /årligen sedan 1956/ från institutioner på jordbrukets, trädgårdsodlingens, skogens m fl områden. Särtryck ur Kungl skogs- och lantbruksakademiens tidskrift.

Historisk statistik för Sverige. 2. Väderlek, lantmåteri, jordbruk, skogsbruk, fiske t o m år 1955. SCB (1959).

Adresser

SCB, Fack, 102 50 Stockholm. Besöksadress: Karlavägen 100. Telefon 08/14 05 60.

Statens jordbruksnämnd, Box 16384, 103 27 Stockholm. Besöksadress: Karduanismakargatan 10. Telefon 08/22 55 60 (rikssamtal 22 57 60). Den 1 september 1977 flyttar nämnden till Jönköping (Adress: 551 82 Jönköping. Besöksadress: Vallgatan 8. Telefon 036/16 94 80).

Lantbruksstyrelsen, 551 83 Jönköping. Besöksadress: Vallgatan 7. Telefon 036/16 94 20.

Svensk Husdjursskötsel, Hållsta, 631 84 Eskilstuna. Telefon 016/211 70.

Jordbrukets utredningsinstitut, Box 45070, 104 30 Stockholm. Besöksadress: Drottninggatan 104. Telefon 08/23 64 10.

Skogsstyrelsen, 551 83 Jönköping. Besöksadress: Vallgatan 7. Telefon 036/16 94 00.

Statens lantbruksinformation, 551 83 Jönköping. Besöksadress: Vallgatan 7. Telefon 036/26 94 40.

Kungl skogs- och lantbruksakademien, Box 6806, 113 86 Stockholm. Besöksadress: Drottninggatan 95 B. Telefon 08/30 05 40.

2 Områdesindelningar

Sedan lång tid tillbaka sker inom lantbruksstatistiken en omfattande områdesredovisning av resultat som framkommer genom skilda undersökningar. Redovisning lämnas sålunda dels för olika administrativa områden, dels för områden som avgränsats främst med hänsyn till de naturliga förutsättningarna för jordbruk.

Administrativa områden

I statistiken redovisas i allmänhet uppgifter för län. Länsindelningarna har emellertid ändrats över tiden i och med att såväl hela församlingar som församlingsdelar flyttats mellan län. I *bilaga 1* redovisas förändringar sedan 1952 i länsindelningen till följd av att hela församlingar flyttats mellan län.

Omfattningen av förändringarna belyses också i tablån nedan.

År	Antal län som berördes	Antal församlingar som flyttades mellan län
1952	6	5
1967	6	6
1968 ¹	1	–
1969	4	3
1971	15	55
1974	8	13

¹ Stockholms stad sammanslogs med Stockholms län.

I allmänhet används i statistikredovisningen den länsindelning som gällde vid undersökningens genomförande. Länsindelningen i denna årsbok hänför sig till den nu gällande (dvs 1977 års), utom där annat anges.

I vissa fall sammanförs länen till huvudområdena Götaland, Svealand och Norrland.

Tidsserier. Omräkningar

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades länsuppgifter för perioden 1945-1969 enligt jordbruksinventeringarna och lantbruksregistret. En serie över tiden jämförbara uppgifter hade erhållits genom omräkningar med hänsyn till ändringar i metoder, klassificeringsgrunder och länsgränser.

SCB har räknat om vissa äldre uppgifter för jordbruksföretagen till att avse 1974 års länsindelning. Omräknade länsuppgifter för åren 1968-1973 och vissa jordbruksräkningsår avseende antal företag, företagens storleksfördelning, ägoslag, åkerjordens användning och antal husdjur återfinns i Statistiska meddelanden serie J 1974:39. Vissa av dessa uppgifter redovisades dessutom i Jordbruksstatistisk årsbok 1974.

Omräknade länsuppgifter för åren 1960-1973 avseende hektar- och totalskördar återfinns i Statistiska meddelanden serie J 1975:35. Resultaten för åren 1971-1973 redovisades dessutom i Jordbruksstatistisk årsbok 1975.

Naturliga jordbruksområden.

Produktionsområden. Riksområden

Vid bearbetning och redovisning av lantbruksstatistiken är de administrativa områdena från vissa synpunkter inte alltid lämpliga som indelningsgrund. Flertalet län är därför uppdelade på särskilda s k *naturliga jordbruksområden*. Därvid har hänsyn tagits till de naturförhållanden som väsentligt påverkar förutsättningarna för jordbruk, t ex berggrundens och de lösa jordarternas beskaffenhet, landskapets topografi och klimatet. De naturliga jordbruksområdena är uppbyggda av församlingar och i vissa fall delar av församlingar.

De naturliga jordbruksområdena sammanfördes ursprungligen till 18 *produktionsområden*. De flesta av dessa produktionsområden täcker delar av mer än ett län. Gränserna är numera fasta.

Däremot har gränserna för de naturliga jordbruksområdena modifierats. Gränserna utgör numera i princip kombinationer av gränserna för produktionsområdena och länsgränserna. Detta medför att de naturliga jordbruksområdena påverkas av ändringar i länsgränserna. År 1976 var landet indelat i 61 naturliga jordbruksområden.

De 18 produktionsområdena kan sammanföras till 8 större produktionsområden. Ett av de 18 produktionsområdena delas dock av gräns mellan två av de 8 produktionsområdena.

De 8 produktionsområdena kan sammanföras till 3 *riksområden*. Dessa 3 riksområden sammanfaller inte med de 3 administrativa huvudområdena.

Sambandet mellan naturliga jordbruksområden och produktions- och riksområden framgår av *bilaga 2*.

Områden för skördeberäkningar m m

Skördeområden

I samband med att metoder för objektiva skördeuppskattningar och ett permanent skördeskadeskydd för jordbruket (se avsnitt 8.5 respektive 8.11) infördes, indelades landet i områden som numera benämns *skördeområden*. Dessa områden är mer homogena än de naturliga jordbruksområdena med avseende framför allt på skördens variation från år till år.

Områdesindelningen har fortlöpande setts över. Därvid har eftersträvat homogenitet beträffande skillnaden mellan normal och erhållen skörd. Eftersom statistiskt material i stor utsträckning saknats för denna skillnad, har

man i stället utgått från faktorer som i hög grad påverkar skördens storlek, såsom klimat, jordart, topografi och odlingsinriktning. Dessutom har risken för speciellt svåra skördeskador, t ex på grund av översvämning eller svår torka, beaktats. År 1976 var riket indelat i 421 skördeområden, varav 1 tillfälligt.

I regel följer områdena församlingsgränserna. I vissa fall är dock församlingarna så heterogena från jordbrukssynpunkt att en delning ansetts nödvändig.

För skördeberäkningar har en anpassning av de naturliga jordbruksområdena till indelningen i skördeområden gjorts. De naturliga jordbruksområden som bildas av skördeområden kallas *anpassade naturliga jordbruksområden*.

Specialområden

Vid beräkningar inom SCB grupperas skördeområdena till följande specialområden.

Utjämningsområdena, som är 27 till antalet, består av skördeområden med likartade odlingsförhållanden. De används i stället för skördeområden i de fall skördeuppskattningarna inte ger tillräckligt underlag för bestämning av skörden i ett skördeområde.

Spillområdena, vilkas antal är 17, används vid beräkning av spill av potatis och bärgningsförluster och kvalitet för brödsäd och fodersäd. För fabrikspotatis sammanslås dock de 17 områdena till 11 områden. För matpotatis används en något avvikande indelning i 13 spillområden. Områdesindelningarna baseras i huvudsak på indelningen i naturliga jordbruksområden.

Återväxtområdena, 30 till antalet, används vid beräkning av återväxt på slåttervall, bärgningsförluster på slåttervall och kvalitet på hö.

En sammanställning över av SCB använda områdesindelningar i lantbruksstatistiken lämnas i figuren på s 18.

Särskilda indelningar

I vissa fall tillämpas för statistiska ändamål andra områdesindelningar än de ovan beskrivna.

Vid beräkning av jordbrukets byggnadskostnadsindex grupperas t ex de naturliga jordbruksområdena till fem större jordbruksområden. Dessa är någorlunda homogena med avseende på förutsättningar för jordbruksdrift, byggnadstekniska förhållanden, priser på byggnadsmaterial och löner för byggnadsarbete.

Lantbruksstyrelsen har gjort en speciell regionindelning av landet, vilken används vid beskrivning av utvecklingen inom jord- och skogsbruket. Vid indelningen har man sökt sammanföra områden med likartade sociala,

ekonomiska och fysiska förutsättningar till enhetliga regiontyper.

Jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse har en omfattande regional statistikproduktion med redovisning bl a på enskilda förenings verksamhetsområden.

Bibliografi

Rikets indelningar /årligen sedan 1968; uppgifter om administrativa områden/. SCB.

Sveriges kommuner åren 1952–1974. Förändringar i kommunindelning och kommunkoder. SCB. Meddelanden i samordningsfrågor 1973:12.

Områdesindelningar i lantbruksstatistiken. Meddelande i samordningsfrågor 1972:3 och 4 (uppgifter för perioden 1961–1971), 1973:4 och 5, 1974:1 och 2, 1975:2, 1976:1, 1977:2 . . .

3 Företag och ägoslag

Detta kapitel omfattar följande avsnitt:

<i>Avsnitt</i>	<i>Tabeller</i>
3.1 Bestånd av företag och företagens arealer m m	1– 8
3.2 Förändringar i företagens struktur	9–11

3.1 BESTÅND AV FÖRETAG OCH FÖRETAGENS AREALER M M

Med stöd av Kungl Maj:ts kungörelse 1968: 111 (senast ändrad 1975:979) har varje år sedan 1968 insamlats uppgifter till ett av SCB och lantbruksstyrelsen gemensamt upprättat register, det s k lantbruksregistret (lantbrukets företagsregister). Enligt bestämmelserna skall den som inom landet driver jordbruk, skogsbruk, husdjursskötsel, fruktodling eller trädgårdsodling, eller äger mark där annan driver sådan verksamhet, lämna uppgifter till lantbruksregistret.

Motsvarande uppgifter insamlades tidigare vid s k jordbruksräkningar och jordbruksinventeringar. Viss information om dessa lämnas i kapitel 1.

I detta avsnitt beskrivs lantbruksregistret samt redovisas uppgifter ur detta om bestånd av företag, bruksform, storleksgruppering, företagens arealer m m. Uppgifter om arbetskraft, åkerjordens användning, trädgårdsodling och husdjur redovisas i avsnitten 4.2, 8.1, 8.9 respektive 9.1 och 9.2.

Undersökningens innehåll. Definitioner

Omfattning

Lantbruksregistret omfattar följande typer av företag:

- I företag med minst 2 hektar åker
- II företag med mindre än 2 hektar åker (inklusive företag utan åker) med fastighet taxerad som jordbruksfastighet
- III företag med djurbesättningar som uppgiftsdagen eller tidigare under kalenderåret omfattat minst 250 svin eller minst 500 får inklusive lamm eller minst 1 000 höns inklusive kycklingar
- IV företag med yrkesmässig odling av trädgårdsväxter. Här ingår kommunala trädgårdar, anstalter, institutioner m fl med trädgårdsodling omfattande minst 200 m² under glas eller plast eller minst 2 500 m² frilandsareal.

Samtliga skogsföretag i riket ingår bland företagen av typ I eller II.

Från företag av typ I och sedan 1969 även företag av typ III har uppgifter insamlats varje år. Uppgifter från företag av typ II insamlas med 3–5 års mellanrum i samband med en utvidgad form av uppgiftsinsamling, s k lantbruksräkning. Från företag av typ IV insamlas numera uppgifter i princip varje år. Det år då en lantbruksräkning utförs och det följande året insamlas dock inga uppgifter till lantbruksregistret från denna grupp. I stället genomförs en separat trädgårdsräkning (se avsnitt 8.9) i början av året närmast efter lantbruksräkningen.

Av tablån nedan framgår uppgiftsinsamlingens omfattning under olika år.

År	Typ av företag			
	I	II	III	IV
1968	×	×	—	—
1969	×	—	×	—
1970	×	—	×	×
1971	× ¹	× ¹	× ¹	—
1972	×	—	×	T ²
1973	×	—	×	×
1974	×	—	×	×
1975	×	—	×	×
1976	× ¹	× ¹	× ¹	—
1977	×	—	×	T ²
1978	×	—	×	×

¹ Lantbruksräkning. — ² Trädgårdsräkning.

Insamlade uppgifter

Till lantbruksregistret insamlas dels vissa fasta uppgifter och dels tillfälligt återkommande uppgifter. Av bilaga 3 framgår vilka uppgifter som insamlades under perioden 1968–1976. Där har dock undantagits uppgifterna till trädgårdsräkningen 1972. Dennas innehåll beskrivs i avsnitt 8.9.

Uppgiftsinsamlingen 1976, då en lantbruksräkning genomfördes, framgår i detalj av bilaga 4, som återger den använda blanketten.

Definitioner

Med *företag* (brukningsenhet) menas inom jordbruk, skogsbruk, husdjursskötsel, frukt- och trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. Tillarrenderad mark skall räknas med i företaget men inte utarrenderad mark. Areal från vilken grödan har överlåtits på rot och areal som tillfälligt har upplåtits till bete skall redovisas av markägaren.

Med *företagare* (brukare) menas den eller de personer som juridiskt och ekonomiskt svarar för företaget.

Följande definitioner av de olika ägoslagen tillämpas.

Åker: mark som lagts under plog och nyttjas för växtodling (även fältmässiga odlingar av köksväxter, frukt och bär). Hit räknas dock ej mångåriga slätter- och betesvallar som utnyttjas endast undantagsvis eller som inte väntas bli plöjda på nytt.

Kultiverad betesmark: gräsbärande mark som används för bete och har förbättrats genom röjning, bearbetning med redskap, gödsling eller insådd med vallväxter samt gräsbärande mark som tidigare har varit åker och utnyttjas som bete.

Annan gräsbärande mark: gräsbärande mark som ej är att hänföra till åker eller kultiverad betesmark och ej heller gårdsplaner eller dylikt. Hit räknas bl a betes- och slätterängar, strand- och hagmarksbeten samt tidigare åker, om den (åkern) inte används till bete eller för skogsändamål.

Skogsmark: mark som antingen är skogbärande eller kan göras skogbärande utan mera omfattande grundförbättringar och ej är att hänföra till åker, kultiverad betesmark eller annan gräsbärande mark.

Övrig mark (även tomt och trädgård): gårdsplaner, bebyggd mark, mark för hemträdgård och park, vägar, större avloppsdiken o d. Hit räknas även ej odlade eller trädbevuxna mossar och myrar, kärr, berg och annan dylik mark som inte kan hänföras till något annat ägoslag.

Undersökningens genomförande

Undersökningen är en totalräkning. De insamlade uppgifterna skall avse förhållandena en viss dag i juni respektive år. För 1976 gällde uppgifterna den 10 juni.

Insamling och bearbetning

SCB sänder ut blanketter till alla kända uppgiftsskyldiga. För företag som tidigare registrerats i lantbruksregistret påförs blanketterna

maskinellt uppgifter om företagare, till företaget hörande fastigheter, företagens arealer av olika slag samt församlingstillhörighet. Ifyllda blanketter återsänds direkt till SCB. I påminnelse- och insamlingsarbetet deltar också lantbruksnämnderna.

Inkomna blanketter granskas vanligen vid SCB. I vissa fall sänds dock blanketterna till respektive lantbruksnämnd. Kontroll av uppgifterna på de inkomna blanketterna görs i viss utsträckning mot motsvarande värden enligt föregående års lantbruksregister.

Bortfall

För drygt 300 företag som tidigare redovisat mer än 2 hektar åker har uppgifter för år 1976 inte erhållits. Motsvarande bortfall 1975 var 130 företag.

Resultatens tillförlitlighet

Redovisningsprinciper

De uppgifter som redovisas från lantbruksregistret avser i regel företag med mer än 2,0 hektar åker. Till denna grupp räknas emellertid inte företag med mindre än 0,3 hektar utnyttjad åker, även om den totala åkerarealen skulle överstiga 2,0 hektar.

I åkerarealen inräknas ej utnyttjad åker bestående av slätter- och betesvallar som ej utnyttjas respektive år samt annan obrukad åker. Helträda hänförs till utnyttjad åker.

För år då lantbruksräkning genomförs redovisas även vissa uppgifter för företag med högst 2,0 hektar åker.

Vid avgränsningen av företagen i lantbruksräkningen 1971 tillämpades två skilda principer. Företag med minst 0,3 hektar åker redovisades som *en* enhet, även om däri ingick två eller flera taxeringsenheter eller delar därav. Rena skogsföretag (med högst 0,2 hektar åker) redovisades däremot uppdelade på taxeringsenheter.

Kontrollmätningar

De i detta avsnitt presenterade tabellerna bygger i huvudsak helt på jordbrukarnas uppgifter. Ibland avser uppgifterna om den brukade åkerarealen ej exakt den *besädda* arealen. Sålunda kan t ex diken inkluderas i redovisningen.

Vid beräkningar av totalskörden utnyttjas arealuppgifter från lantbruksregistret. Dessa uppgifter skall avse den besädda arealen. Uppskattningar av dennas storlek baseras på till lantbruksregistret lämnade uppgifter och på resultat av särskilda *kontrollmätningar*. Dessa beskrivs närmare i avsnitt 8.6.

Resultat

I *tabell 1* redovisas antal ägda och arrenderade företag med mer än 2 hektar åker och arealer av olika ägoslag vid dessa företag år 1976. Av *tabellerna 2* och *3* framgår antalet företag och åkerarealen fördelade på storleksgrupper efter arealen åker respektive på företagarekategorier.

I *tabell 4* redovisas antal företag med mer än 100 hektar åker inom storleksgrupper efter arealen åker år 1976 och i *tabell 5* procentuell fördelning av åkerarealen vid företag med mer än 2 hektar åker inom storleksgrupper efter areal åker samt genomsnittlig åkerareal 1976. Av tabellen framgår att den genomsnittliga åkerarealen långsamt har ökat.

Uppgifter om antal företag med mer än 2 hektar åker och areal skogsmark fördelade på storleksgrupper efter areal skog 1976 framgår av *tabell 6*.

I *tabell 7* redovisas antal företag med minst 0,3 hektar åker, antal taxeringsenheter vid jordbruksfastigheter med högst 0,2 hektar åker samt arealerna åker och skogsmark vid dessa företag och fastigheter fördelade på storleksgrupper efter areal skogsmark år 1971. Av tabellen framgår att 24 % av skogsmarken i riket, som totalt omfattade 22,7 miljoner hektar, fanns vid företag med mer än 2 hektar åker.

I tabell 8 redovisas rikets totala skogsmarksareal fördelad på företagarekategorier.

Bibliografi

Källor

Rapporter från lantbrukets företagsregister. Jordbruksföretag, areal och antal /1968–1970 och 1972–1975; uppgifter för naturliga jordbruksområden/. SCB. SM J 1970:24 och 30, 1971:12, 1973:14, 1974:11, 1975:11 och 1976:5.1.

Rapporter från lantbrukets företagsregister. Företagarekategorier samt åldersfördelning för företagare /1968–1970 och 1972–1975/. SCB. SM J 1970:26 och 32, 1971:14, 1973:16, 1974:13, 1975:13 och 1976:5.3.

Rapporter från lantbrukets företagsregister. Arealerna åker och skog vid jordbruksföretag /1970 och 1972–1975/. SCB. SM J 1971:32, 1973:20, 1974:16, 1975:16 och 1976:5.6.

Lantbruksräkningen 1971 /uppgifter för kommuner eller naturliga jordbruksområden; ny publikation avseende 1976 beräknas utkomma under tredje kvartalet 1977/. SCB.

Andra undersökningar

Lantbrukets företagsregister (lantbruksregistret) /beskrivning av registret/. SCB. Statistisk tidskrift 1971:5.

Jordbruksstatistiska uppgifter för län åren 1927, 1932, 1937, 1944, 1951, 1956, 1961, 1966 och 1968–1973 enligt länsindelningen 1974-01-01 /uppgifter om bl a antal företag inom storleksgrupper och om arealer av olika ägoslag/. SCB. SM J 1974:39.

Jordbruksföretag, areal och antal samt antal husdjur den 26 juni 1970 redovisade på 1971 års länsindelning. SCB. SM J 1971:33.

Allmän fastighetstaxering. Del 2 /1970 och 1975; uppgifter om bl a arealer av olika ägoslag/. SCB.

3.2 FÖRÄNDRINGAR I FÖRETAGENS STRUKTUR

Genom tillkomsten av lantbruksregistret – se föregående avsnitt – förbättrades möjligheterna till statistisk belysning av strukturförhållandena inom jordbruket.

I detta avsnitt redovisas förskjutningar mellan olika grupper av företag efter ägande- och arrendeförhållanden (brukningsform) och efter åkerarealens storlek samt orsakerna till dessa förskjutningar mellan 1974 och 1975. I avsnitt 9.2 redovisas förskjutningar mellan grupper av företag efter ko- respektive suggbesättningsarnas storlek.

Bearbetningen görs för företag med mer än 2 hektar åker (varav minst 0,3 hektar utnyttjad åker) respektive år. De här presenterade tabellerna avser alltså företag med mer än 2 hektar åker 1974 eller 1975.

Jämförbarhet

Vid bearbetningen klassificeras företagen efter åkerarealens storlek enligt uppgifterna i ägoslagsredovisningen, som är maskinellt förtryckta på blanketterna. I övrig statistik från lantbruksregistret görs denna klassificering efter uppgifterna i grödredovisningen, som ej är maskinellt förtryckta. Mellan dessa arealuppgifter tillåts en mindre differens. Genom att uppgifterna i ägoslagsredovisningen används, elimineras effekten av en del smärre »skenförändringar» mellan åren i åkerarealens storlek, som beror på att jordbrukarna ej alltid lämnar exakt samma uppgifter om grödarealens storlek två på varandra följande år, även om arealen i realiteten skulle vara oförändrad.

Klassificering av företagen efter brukningsform görs enligt ägande- och arrendeförhållanden på fastigheter med åker inom företaget. Klassificeringen i övrig statistik från lantbruksregistret baseras däremot på samtliga fastigheter som ingår i företaget.

Nämnda skillnader i bearbetningsmetoder har medfört, att här redovisade uppgifter om antal företag efter bruksform respektive storleksgrupp skiljer sig något från motsvarande uppgifter i övrig statistik från lantbruksregistret.

Resultat

I tabell 9 redovisas antal företag efter bruksform 1974 och 1975 och i tabell 10 antal företag efter åkerarealens storlek 1974 och 1975.

Av tabell 11 framgår orsakerna till strukturförändringar vid företag som upphörde mellan 1974 och 1975 och vid samtliga företag vilkas åkerareal ändrades mellan 1974 och 1975.

Lantbruksekonomiska samarbetsnämnden har låtit specialbearbeta vissa tidigare insamlade uppgifter till lantbruksregistret. I tablån nedan visas antalet företag med mer än 2 hektar åker som ökat sin åkerareal från 1972 till 1973 fördelat efter arealtillskottets storlek och företagets åkerareal före tillskottet.

Tillskottets storlek, hektar	Företagets åkerareal före tillskottet, hektar			
	2,1–20,0	20,1–50,0	Över 50,0	Summa
0,1–10,0	5 107	2 974	997	9 078
10,1–20,0	369	614	290	1 273
Över 20,0	96	260	259	615
Summa företag	5 572	3 848	1 546	10 966
tillskott genom köp	1 714	935	455	3 104
tillskott genom arrende	3 689	2 741	1 003	7 433
tillskott genom köp och arrende	169	172	88	429

I följande tablå lämnas uppgifter om antal företag med mer än 2 hektar åker på vilka ny brukare tillträtt mellan räkningsdagarna 1972 och 1973 fördelat efter företagets storlek och kategori av tillträdande brukare.

Kategori av tillträdande brukare	Företagets åkerareal före nyttillträdet, hektar			Summa
	2,1–20,0	20,1–50,0	Över 50,0	
<i>Fysiska personer</i>				
Födda före 1914	305	64	46	415
Födda 1914–1923	223	48	27	298
Födda efter 1923	1 391	598	216	2 205
Totalt	1 919	710	289	2 918
<i>Juridiska personer inkl dödsbon</i>	459	79	50	588
Summa	2 378	789	339	3 506
Totalt antal företag 1972	100 243	32 524	11 176	143 943

Bibliografi

Förändringar i jordbruksföretagen. Längdsnittsdata /1971–1972, 1972–1973 . . .; kombinationstabeller och uppgifter för produktionsområden/. SCB. SM J 1975:37 (avser 1971–72, 1972–73 och 1973–74), 1976:5.9 (avser 1974–75). . .

Grupperingar av jordbruksstatistiska data. Metodbeskrivning med resultat för 1973 och Tabellbilaga /uppgifter för län; vissa uppgifter om företag som ändrats mellan 1970 och 1973/. Lantbruksekonomiska samarbetsnämndens sektorsgrupp 1976 (2 stenciler).

Tabell 1 Antal ägda och arrenderade företag, åkerarealen på dessa samt arealen av olika ägoslag år 1976

Number of owned and leased holdings, the area of arable land on these holdings and the area of different types of land in 1976

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Antal företag			
	Helt ägda	Helt arrenderade	Delvis arrenderade	Summa
<i>Län</i>				
Stockholms	825	710	679	2 214
Uppsala	1 691	924	1 292	3 907
Södermanlands	1 038	984	868	2 890
Östergötlands	2 081	1 812	1 589	5 482
Jönköpings	3 460	1 185	2 407	7 052
Kronobergs	2 979	635	1 918	5 532
Kalmar	2 801	1 057	2 027	5 885
Gotlands	1 371	272	1 244	2 887
Blekinge	1 497	211	748	2 456
Kristianstads	4 675	1 103	2 342	8 120
Malmöhus	4 512	1 966	2 408	8 886
Hallands	4 052	727	1 905	6 684
Göteborgs o Bohus	2 981	575	1 464	5 020
Älvsborgs	6 141	1 074	3 117	10 332
Skaraborgs	5 217	1 666	3 051	9 934
Värmiands	4 200	680	2 172	7 052
Örebro	1 791	669	1 407	3 867
Västmanlands	1 545	684	1 021	3 250
Kopparbergs	1 980	345	1 981	4 306
Gävleborgs	2 526	330	2 062	4 918
Västernorrlands	3 257	258	1 977	5 492
Jämtlands	2 344	300	1 510	4 154
Västerbottens	3 759	348	3 122	7 229
Norrbottens	1 960	137	1 309	3 406
<i>Produktionsområden</i>				
Götalands södra slättbygder	5 341	2 065	2 948	10 354
» mellanbygder	6 286	1 633	3 894	11 813
» norra slättbygder	7 634	2 551	4 141	14 326
Svealands slättbygder	7 281	3 802	5 195	16 278
Götalands skogsbygder	21 311	5 535	12 617	39 463
Mellersta Sveriges skogsbygder	6 456	1 613	4 161	12 230
Nedre Norrland	7 959	828	5 868	14 655
Övre Norrland	6 415	625	4 796	11 836
<i>Hela riket</i>				
1976	68 683	18 652	43 620	130 955
1975	69 342	18 776	43 831	131 949
1974	72 855	18 669	44 315	135 839
1973	76 201	18 580	44 156	138 937
1972	80 415	18 745	44 783	143 943

Källa: SCB. lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,2 %).

Åkerareal, hektar			Kultiverad betesmark, hektar	Annan gräsbärande mark, hektar	Skogs- mark, hektar	Övrig mark, hektar	Summa, hektar
Ägd	Arren- derad	Summa					
39 716	60 909	100 625	3 616	5 438	94 197	17 625	221 501
95 657	65 880	161 537	5 264	8 816	138 700	18 779	333 096
66 282	78 237	144 519	5 124	7 741	135 010	17 845	310 239
111 900	110 937	222 837	13 524	27 063	183 372	30 998	477 794
51 637	46 586	98 223	16 413	19 521	245 831	59 269	439 257
39 575	23 177	62 752	9 999	10 006	208 111	49 506	340 374
80 009	56 811	136 820	8 690	25 959	269 118	49 706	490 293
61 038	21 569	82 607	3 106	7 530	84 894	29 518	207 655
27 460	12 864	40 324	2 827	4 483	96 577	8 848	153 059
121 557	64 920	186 477	16 573	13 934	119 976	22 443	359 403
176 619	133 385	310 004	12 898	11 591	35 050	12 147	381 690
89 037	38 099	127 136	7 207	5 071	127 994	40 290	307 698
46 743	24 577	71 320	4 149	6 443	89 110	66 369	237 391
111 480	51 985	163 465	10 461	13 116	284 539	83 997	555 578
186 182	102 964	289 146	10 004	15 121	147 988	31 689	493 948
84 009	42 072	126 081	2 361	6 704	325 581	36 894	497 621
73 730	46 283	120 013	2 640	3 684	147 135	21 583	295 055
80 285	54 769	135 054	2 735	3 996	141 574	13 193	296 552
40 236	27 862	68 098	1 552	3 561	211 526	17 895	302 632
51 050	29 205	80 255	1 692	3 935	345 853	24 277	456 012
40 840	23 399	64 239	2 846	6 398	371 479	58 806	503 768
30 080	18 026	48 106	2 235	4 574	363 779	152 513	571 207
60 102	32 947	93 049	2 363	4 551	480 176	162 648	742 787
30 704	16 648	47 352	1 483	3 945	318 061	154 058	524 899
214 174	144 458	358 632	10 592	7 822	40 725	13 893	431 664
221 032	110 657	331 689	20 250	38 001	231 127	69 266	690 333
294 272	174 354	468 626	13 798	27 860	201 831	50 007	762 122
377 576	303 760	681 336	18 399	29 825	629 082	81 253	1 439 895
348 672	232 982	581 654	68 142	81 258	1 323 694	329 868	2 384 616
131 026	93 655	224 681	7 645	13 232	587 418	70 679	903 655
113 260	71 417	184 677	6 642	15 156	1 037 374	163 775	1 407 624
95 916	52 828	148 744	4 294	10 027	914 380	402 155	1 479 600
1 795 928	1 184 111	2 980 039	149 762	223 181	4 965 631	1 180 896	9 499 509
1 808 437	1 171 790	2 980 227	146 963	219 673	4 921 188	1 177 670	9 445 721
1 835 682	1 155 449	2 991 131	144 927	222 639	5 063 724	1 222 857	9 645 278
1 851 105	1 132 559	2 983 664	142 497	224 374	5 182 154	1 259 637	9 792 326
1 879 667	1 116 826	2 996 493	142 011	227 958	5 396 638	1 330 042	10 093 142

Tabell 2 Antal företag inom olika storleksgrupper samt åkerarealen på dessa företag år 1976

Number of holdings in different size groups, and the area of arable land on these holdings in 1976

Område	Antal företag inom storleksgrupper, hektar åker						
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0 ¹
<i>Län</i>							
Stockholms	160	241	445	354	432	375	207
Uppsala	209	313	758	712	933	757	225
Södermanlands	154	273	538	473	562	570	320
Östergötlands	448	644	1 060	808	1 088	1 041	393
Jönköpings	1 795	2 178	1 746	695	436	176	26
Kronobergs	1 658	1 952	1 238	389	221	65	9
Kalmar	811	1 301	1 512	884	858	410	109
Gotlands	354	362	574	548	672	320	57
Blekinge	559	764	552	247	215	98	21
Kristianstads	1 223	1 706	2 340	1 201	985	495	170
Malmöhus	858	1 185	2 149	1 561	1 684	1 045	404
Hallands	1 203	1 609	1 958	878	689	271	76
Göteborgs o Bohus	1 112	1 594	1 345	497	333	121	18
Älvsborgs	2 415	2 845	2 717	1 152	779	342	82
Skaraborgs	938	1 620	2 735	1 656	1 661	999	325
Värmlands	1 909	2 015	1 433	619	559	384	133
Örebro	514	642	862	574	626	482	167
Västmanlands	151	267	616	624	797	592	203
Kopparbergs	1 262	1 036	938	453	419	177	21
Gävleborgs	966	1 328	1 359	606	458	186	15
Västernorrlands	1 776	1 818	1 153	369	258	105	13
Jämtlands	1 403	1 289	896	305	171	80	10
Västerbottens	1 887	2 312	1 811	634	429	140	16
Norrbottnens	1 039	1 028	653	312	232	129	13
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	891	1 229	2 640	1 858	2 053	1 221	462
» mellanbygder	1 290	1 859	2 989	2 082	2 213	1 084	296
» norra slättbygder	1 237	2 106	3 711	2 297	2 501	1 807	667
Svealands slättbygder	1 045	1 667	3 215	2 807	3 467	2 895	1 182
Götalands skogsbygder	9 427	11 985	10 087	4 045	2 619	1 093	207
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 839	3 280	2 869	1 291	1 150	649	152
Nedre Norrland	4 517	4 475	3 270	1 199	817	339	38
Övre Norrland	3 558	3 721	2 607	972	677	272	29
<i>Hela riket</i>							
1976	24 804	30 322	31 388	16 551	15 497	9 360	3 033
1975	23 884	31 357	32 385	16 784	15 384	9 180	2 975
1974	25 247	32 856	33 539	17 026	15 315	8 922	2 934
1973	26 409	34 408	34 259	17 223	15 159	8 615	2 864
1972	28 135	36 673	35 435	17 532	14 992	8 402	2 774

¹ I tabell 4 redovisas för år 1976 en storleksgruppering av företag med mer än 100 hektar åker.

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,2 %).

Åkerareal i hektar inom storleksgrupper, hektar åker								
Summa	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	Summa
2 214	593	1 922	6 744	8 780	16 998	26 595	38 993	100 625
3 907	801	2 468	11 845	18 009	37 102	51 618	39 694	161 537
2 890	604	2 181	8 259	11 959	22 270	39 784	59 462	144 519
5 482	1 673	5 046	16 281	20 412	43 531	72 334	63 560	222 837
7 052	6 966	16 388	25 449	17 114	16 669	11 840	3 797	98 223
5 532	6 440	14 530	17 663	9 608	8 392	4 589	1 530	62 752
5 885	3 177	10 002	22 546	22 135	33 448	27 479	18 033	136 820
2 887	1 294	2 759	8 867	13 758	26 113	21 232	8 584	82 607
2 456	2 135	5 754	8 169	6 096	8 229	6 346	3 595	40 324
8 120	4 574	13 220	35 042	29 775	38 061	33 368	32 437	186 477
8 886	3 084	9 345	32 227	39 165	65 883	69 838	90 462	310 004
6 684	4 626	12 208	28 850	21 642	26 345	17 680	15 785	127 136
5 020	4 220	12 047	19 556	12 175	12 708	8 120	2 494	71 320
10 332	9 041	21 597	39 598	28 663	29 593	22 749	12 224	163 465
9 934	3 528	12 827	41 314	41 513	65 067	68 132	56 765	289 146
7 052	6 929	14 897	20 765	15 386	21 664	26 510	19 930	126 081
3 867	1 901	4 947	13 000	14 255	24 801	33 036	28 073	120 013
3 250	574	2 130	9 718	15 798	31 643	40 637	34 554	135 054
4 306	4 444	7 586	13 690	11 179	16 086	11 720	3 393	68 098
4 918	3 598	10 185	19 914	14 862	17 518	11 937	2 241	80 255
5 492	6 543	13 467	16 438	9 033	9 812	7 117	1 829	64 239
4 154	5 217	9 600	12 923	7 494	6 377	5 241	1 254	48 106
7 229	7 053	17 457	25 961	15 504	16 224	8 908	1 942	93 049
3 406	3 789	7 536	9 352	7 684	9 034	8 428	1 529	47 352
10 354	3 162	9 749	39 722	46 460	79 696	81 228	98 615	358 632
11 813	4 809	14 453	45 553	52 178	85 949	71 909	56 838	331 689
14 326	4 662	16 568	56 005	57 641	98 479	124 056	111 215	468 626
16 278	3 957	13 145	49 510	70 619	137 212	200 106	206 787	681 336
39 463	36 110	90 508	146 965	99 839	100 703	74 108	33 421	581 654
12 230	10 466	24 713	42 122	32 122	44 549	44 129	26 580	224 681
14 655	16 509	33 308	47 020	29 326	31 140	22 141	5 233	184 677
11 836	13 129	27 655	37 274	23 814	25 840	17 561	3 471	148 744
130 955	92 804	230 099	464 171	411 999	603 568	635 238	542 160	2 980 039
131 949	90 033	238 068	479 009	417 782	598 340	623 297	533 698	2 980 227
135 839	95 065	249 020	496 145	423 937	595 512	605 477	525 975	2 991 131
138 937	99 291	260 711	506 668	428 668	589 288	584 800	514 238	2 983 664
143 943	105 751	277 715	524 015	436 443	581 863	570 082	500 624	2 996 493

Tabell 3 Antal företag samt arealen åker på dessa efter företagarekategori år 1976
 Number of holdings and the area of arable land on these holdings by the category of holder in 1976
 Avser företag med mer än 2 hektar åker
 Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område: storleksgrupp	Antal företag brukade av						
	Enskilda personer	Enkla bolag	Dödsbon	Aktiebolag	Staten	Kommuner och allmänningar	Övriga
<i>Län</i>							
Stockholms	1 863	231	69	24	5	6	16
Uppsala	3 313	478	72	21	7	3	13
Södermanlands	2 404	364	61	39	2	—	20
Östergötlands	4 656	711	74	24	3	2	12
Jönköpings	6 025	819	181	13	3	3	8
Kronobergs	4 844	505	166	6	2	2	7
Kalmar	5 084	648	118	18	3	—	14
Gotlands	2 604	195	75	5	2	1	5
Blekinge	2 187	203	56	5	1	2	2
Kristianstads	7 389	525	127	37	8	3	31
Malmöhus	8 100	513	138	97	7	2	29
Hallands	5 764	717	154	25	2	3	19
Göteborgs o Bohus	4 411	402	181	11	2	1	12
Älvsborgs	8 797	1 143	344	15	8	4	21
Skaraborgs	8 422	1 268	176	32	8	1	27
Värmlands	5 735	911	383	14	2	1	6
Örebro	3 286	432	109	19	2	2	17
Västmanlands	2 724	424	69	13	3	4	13
Kopparbergs	3 428	570	287	6	2	2	11
Gävleborgs	4 282	430	176	9	5	1	15
Västernorrlands	4 691	482	266	6	4	5	38
Jämtlands	3 474	482	174	3	1	1	19
Västerbottens	6 288	728	190	5	6	2	10
Norrbottnens	2 886	410	92	4	6	3	5
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	9 266	776	148	108	7	2	47
» mellanbygder	10 642	844	225	54	9	3	36
» norra slättbygder	12 195	1 754	274	43	14	4	42
Svealands slättbygder	13 672	1 995	389	112	19	16	75
Götalands skogsbygder	34 231	3 997	1 065	77	19	15	59
Mellersta Sveriges skogsbygder	10 249	1 339	580	31	7	1	23
Nedre Norrland	12 271	1 582	700	16	7	8	71
Övre Norrland	10 131	1 304	357	10	12	5	17
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>							
2,1– 5,0	21 298	2 132	1 322	27	4	5	16
5,1– 10,0	26 240	2 854	1 152	37	8	2	29
10,1– 20,0	27 625	2 900	730	50	26	4	53
20,1– 30,0	14 641	1 570	228	44	5	5	58
30,1– 50,0	13 401	1 810	164	42	14	4	62
50,1–100,0	7 398	1 740	82	54	14	10	62
Över 100,0	2 054	585	60	197	23	24	90
<i>Hela riket</i>							
1976	112 657	13 591	3 738	451	94	54	370
1975	127 322		3 851	452	98	54	172
1974	131 051		4 048	424	97	53	166
1973	134 185		4 035	407	93	54	163
1972	139 085		4 166	380	94	57	161

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,2 %).

Åkerareal i hektar brukad av								
Summa	Enskilda personer	Enkla bolag	Dödsbon	Aktiebolag	Staten	Kommuner och allmänningar	Övriga	Summa
2 214	78 339	12 620	2 289	4 022	855	910	1 590	100 625
3 907	124 783	25 635	2 254	5 569	1 586	254	1 456	161 537
2 890	106 613	23 057	3 073	8 840	334	—	2 602	144 519
5 482	173 030	41 528	3 108	3 365	175	332	1 299	222 837
7 052	81 746	13 605	1 503	861	65	199	244	98 223
5 532	54 168	6 729	1 166	89	190	165	245	62 752
5 885	111 570	20 139	1 859	2 189	485	—	578	136 820
2 887	72 136	7 614	1 291	1 003	186	197	180	82 607
2 456	33 930	4 069	946	1 213	43	92	31	40 324
8 120	161 037	15 046	2 810	3 794	252	313	3 225	186 477
8 886	255 523	21 905	5 114	22 705	462	81	4 214	310 004
6 684	101 988	17 567	1 932	3 646	59	700	1 244	127 136
5 020	61 124	7 707	1 439	420	32	15	583	71 320
10 332	136 129	21 626	3 120	623	409	287	1 271	163 465
9 934	222 682	50 782	4 033	7 463	941	172	3 073	289 146
7 052	99 193	20 027	4 052	2 341	171	163	134	126 081
3 867	94 599	17 047	2 290	4 001	83	278	1 715	120 013
3 250	101 583	24 000	1 969	4 059	319	1 155	1 969	135 054
4 306	55 612	8 426	2 270	892	85	177	636	68 098
4 918	68 775	7 788	1 896	726	267	4	799	80 255
5 492	53 333	7 331	1 927	320	203	159	966	64 239
4 154	39 941	5 963	1 420	57	33	132	560	48 106
7 229	80 025	10 502	1 454	145	372	178	373	93 049
3 406	37 921	8 024	682	197	217	180	131	47 352
10 354	289 046	32 331	5 479	24 727	471	856	5 722	358 632
11 813	282 049	31 729	5 319	8 713	634	326	2 919	331 689
14 326	364 637	82 464	6 405	8 391	1 380	685	4 664	468 626
16 278	522 206	107 734	12 580	24 359	3 075	2 760	8 622	681 336
39 463	488 559	74 234	9 450	5 137	809	686	2 779	581 654
12 230	180 839	28 822	6 818	6 149	454	28	1 571	224 681
14 655	153 671	21 867	5 281	719	412	444	2 283	184 677
11 836	124 773	19 556	2 565	345	589	358	558	148 744
24 804	79 593	8 117	4 897	104	15	16	62	92 804
30 322	199 142	21 709	8 640	297	67	15	229	230 099
31 388	408 696	42 996	10 489	727	382	66	815	464 171
16 551	364 176	39 300	5 670	1 121	130	137	1 465	411 999
15 497	520 675	71 725	6 275	1 705	552	170	2 466	603 568
9 360	497 537	121 629	5 654	4 079	1 002	733	4 604	635 238
3 033	335 961	93 261	12 272	70 507	5 676	5 006	19 477	542 160
130 955	2 405 780	398 737	53 897	78 540	7 824	6 143	29 118	2 980 039
131 949	2 818 447		55 307	78 301	7 890	6 119	14 163	2 980 227
135 839	2 827 780		57 774	77 974	7 639	6 004	13 960	2 991 131
138 937	2 822 729		55 074	78 212	7 583	5 972	14 094	2 983 664
143 943	2 839 432		55 115	75 137	7 788	5 947	13 074	2 996 493

Tabell 4 Antal företag med mer än 100 hektar åker inom olika storleksgrupper år 1976
 Number of holdings with more than 100 hectares of arable land in different size groups in 1976

Område	Storleksgrupp, hektar åker					Summa
	100,1– 200,0	200,– 300,0	300,1– 400,0	400,1– 500,0	Över 500,0	
<i>Län</i>						
Stockholms	144	35	21	3	4	207
Uppsala	173	36	9	1	6	225
Södermanlands	235	51	22	7	5	320
Östergötlands	328	42	12	4	7	393
Jönköpings	22	4	–	–	–	26
Kronobergs	7	1	1	–	–	9
Kalmar	85	18	5	–	1	109
Gotlands	53	1	2	–	1	57
Blekinge	18	2	–	–	1	21
Kristianstads	120	30	11	3	6	170
Malmöhus	277	60	19	16	32	404
Hallands	55	13	3	2	3	76
Göteborgs o Bohus	17	–	1	–	–	18
Älvsborgs	73	7	1	1	–	82
Skaraborgs	266	31	15	6	7	325
Värmlands	113	15	2	2	1	133
Örebro	129	27	7	1	3	167
Västmanlands	161	22	11	8	1	203
Kopparbergs	19	–	1	–	1	21
Gävleborgs	13	2	–	–	–	15
Västernorrlands	13	–	–	–	–	13
Jämtlands	10	–	–	–	–	10
Västerbottens	16	–	–	–	–	16
Norrbottnens	13	–	–	–	–	13
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	324	72	21	13	32	462
» mellanbygder	221	40	17	7	11	296
» norra slättbygder	551	70	26	9	11	667
Svealands slättbygder	904	174	67	19	18	1 182
Götalands skogsbygder	175	24	4	2	2	207
Mellersta Sveriges skogsbygder	119	16	8	4	5	152
Nedre Norrland	37	1	–	–	–	38
Övre Norrland	29	–	–	–	–	29
<i>Hela riket</i>						
1976	2 360	397	143	54	79	3 033
1975	2 309	397	137	49	83	2 975
1974	2 271	400	129	49	85	2 934
1973	2 214	383	132	49	86	2 864
1972	2 149	369	123	50	83	2 774

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,2 %).

Tabell 5 Procentuell fördelning av åkerarealen inom olika storleksgrupper och genomsnittlig åkerareal per företag år 1976
 Percentage distribution of the area of arable land and average area per holding in 1976

Område	Storleksgrupp, hektar åker							Summa	Genomsnittlig areal, hektar
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Öcer 100,0		
<i>Län</i>									
Stockholms	0,6	1,9	6,7	8,7	16,9	26,4	38,8	100	45,4
Uppsala	0,5	1,5	7,3	11,1	23,0	32,0	24,6	100	41,3
Södermanlands	0,4	1,5	5,7	8,3	15,4	27,5	41,2	100	50,0
Östergötlands	0,7	2,3	7,3	9,2	19,5	32,5	28,5	100	40,6
Jönköpings	7,1	16,7	25,9	17,4	17,0	12,0	3,9	100	13,9
Kronobergs	10,3	23,2	28,1	15,3	13,4	7,3	2,4	100	11,3
Kalmar	2,3	7,3	16,5	16,2	24,4	20,1	13,2	100	23,2
Gotlands	1,6	3,3	10,7	16,7	31,6	25,7	10,4	100	28,6
Blekinge	5,3	14,3	20,3	15,1	20,4	15,7	8,9	100	16,4
Kristianstads	2,4	7,1	18,8	16,0	20,4	17,9	17,4	100	23,0
Malmöhus	1,0	3,0	10,4	12,6	21,3	22,5	29,2	100	34,9
Hallands	3,7	9,6	22,7	17,0	20,7	13,9	12,4	100	19,0
Göteborgs o Bohus	5,9	16,9	27,4	17,1	17,8	11,4	3,5	100	14,2
Älvsborgs	5,5	13,2	24,2	17,6	18,1	13,9	7,5	100	15,8
Skaraborgs	1,2	4,4	14,3	14,4	22,5	23,6	19,6	100	29,1
Värmlands	5,5	11,8	16,5	12,2	17,2	21,0	15,8	100	17,9
Örebro	1,6	4,1	10,8	11,9	20,7	27,5	23,4	100	31,0
Västmanlands	0,4	1,6	7,2	11,7	23,4	30,1	25,6	100	41,6
Kopparbergs	6,5	11,2	20,1	16,4	23,6	17,2	5,0	100	15,8
Gävleborgs	4,5	12,7	24,8	18,5	21,8	14,9	2,8	100	16,3
Västernorrlands	10,2	21,0	25,6	14,0	15,3	11,1	2,8	100	11,7
Jämtlands	10,8	19,9	26,9	15,6	13,3	10,9	2,6	100	11,6
Västerbottens	7,6	18,7	27,9	16,7	17,4	9,6	2,1	100	12,9
Norrbottens	8,0	15,9	19,8	16,2	19,1	17,8	3,2	100	13,9
<i>Hela riket</i>									
1976	3,1	7,7	15,6	13,8	20,3	21,3	18,2	100	22,8
1975	3,0	8,0	16,1	14,0	20,1	20,9	17,9	100	22,6
1974	3,2	8,3	16,6	14,2	19,9	20,2	17,6	100	22,0
1973	3,3	8,7	17,0	14,4	19,8	19,6	17,2	100	21,5
1972	3,5	9,3	17,5	14,6	19,4	19,0	16,7	100	20,8

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,2 %).

Tabell 6 Antal jordbruksföretag inom olika storleksgrupper efter skogsmarksarealen samt arealen skogsmark¹ vid dessa företag år 1975

Number of holdings by area of forest land and the area of forest land on these holdings in 1975

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Antal företag inom storleksgrupper, hektar skogsmark						
	0	0,1– 5,0	5,1– 25,0	25,1– 50,0	50,1– 100,0	100,1– 200,0	200,1– 400,0
<i>Län</i>							
Stockholms	773	89	516	403	279	111	27
Uppsala	1 149	264	1 149	738	439	139	31
Södermanlands	1 083	173	801	433	255	102	44
Östergötlands	2 430	408	1 138	710	513	258	69
Jönköpings	1 338	218	2 131	1 966	1 151	282	30
Kronobergs	673	268	1 842	1 595	896	248	34
Kalmar	1 666	430	998	1 198	1 063	480	114
Gotlands	520	273	1 043	577	355	113	16
Blekinge	301	180	772	649	416	135	21
Kristianstads	3 875	1 223	1 902	711	395	83	11
Malmöhus	7 463	881	492	127	61	17	9
Hallands	2 343	941	1 760	1 077	525	100	6
Göteborgs o Bohus	1 011	1 055	1 867	693	318	58	7
Älvsborgs	1 531	1 170	4 102	2 198	1 015	238	45
Skaraborgs	3 427	2 138	3 064	877	363	135	30
Värmlands	878	542	2 221	1 619	1 123	484	117
Örebro	928	462	1 333	641	331	132	42
Västmanlands	844	176	785	665	515	238	37
Kopparbergs	444	155	1 123	1 144	909	413	80
Gävleborgs	492	242	926	951	1 176	838	276
Västernorrlands	656	457	1 162	932	1 113	788	277
Jämtlands	492	204	724	734	803	770	363
Västerbottens	547	274	1 443	1 820	1 867	1 015	310
Norrbottens	318	120	442	659	844	738	321
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	8 420	999	818	212	84	24	10
» mellanbygder	5 198	1 783	2 588	1 327	759	235	57
» norra slättbygder	5 005	3 007	4 543	1 185	477	185	52
Svealands slättbygder	4 597	1 213	4 686	2 968	1 868	751	201
Götalands skogsbygder	7 372	3 258	12 500	9 174	5 473	1 593	250
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 910	717	3 589	2 901	2 019	857	154
Nedre Norrland	1 627	935	2 966	2 680	3 114	2 286	844
Övre Norrland	1 053	431	2 046	2 670	2 931	1 984	749
<i>Hela riket</i>							
1975	35 182	12 343	33 736	23 117	16 725	7 915	2 317
1974	35 492	12 846	35 143	23 991	17 332	8 037	2 369
1973	35 661	13 358	36 445	24 680	17 674	8 120	2 376
1972	36 325	13 999	38 206	25 735	18 344	8 306	2 390
1971	37 280	14 758	40 362	26 957	18 994	8 539	2 459

¹ Sveriges totala skogsmarksareal redovisas i tabellerna 7 och 8.

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,1 %).

Areal skogsmark inom olika storleksgrupper, hektar skogsmark									
Över 400,0	Summa	0,1– 5,0	5,1– 25,0	25,1– 50,0	50,1– 100,0	100,1– 200,0	200,1– 400,0	Över 400,0	Summa
28	2 226	301	8 145	15 154	19 716	15 248	7 509	28 816	94 889
18	3 927	820	17 159	27 417	31 028	18 256	8 280	40 226	143 186
55	2 946	595	12 146	15 699	17 714	14 385	12 100	63 393	136 032
24	5 550	1 220	16 423	26 477	36 777	35 458	18 495	47 108	181 958
14	7 130	723	34 853	73 117	79 994	37 331	7 981	13 382	247 381
13	5 569	867	29 892	58 236	62 537	32 762	9 034	14 843	208 171
30	5 979	1 195	15 663	45 239	76 484	65 118	30 919	33 201	267 819
4	2 901	895	15 330	21 374	25 206	15 023	4 164	2 001	83 993
5	2 479	600	11 767	24 217	29 514	17 783	5 448	7 995	97 324
13	8 213	3 070	25 546	25 810	27 277	10 631	2 682	23 262	118 278
13	9 063	1 788	6 059	4 308	3 993	2 421	2 670	14 880	36 119
8	6 760	2 516	25 604	39 723	36 774	12 433	1 639	7 946	126 635
2	5 011	2 942	24 954	25 481	22 146	8 042	2 395	2 185	88 145
17	10 316	3 464	60 200	79 503	70 784	32 593	11 736	21 006	279 286
20	10 054	5 850	39 514	31 359	25 102	18 525	8 054	20 628	149 032
36	7 020	1 700	33 287	59 820	79 088	65 475	31 436	30 647	301 453
22	3 891	1 409	18 991	23 445	23 282	18 235	11 347	49 363	146 072
18	3 278	593	12 135	24 738	36 893	32 112	10 419	24 426	141 316
9	4 277	515	17 866	42 512	65 036	56 080	19 912	5 163	207 084
33	4 934	700	14 421	36 202	87 174	117 002	72 500	17 275	345 274
51	5 436	1 280	17 382	35 153	81 934	112 190	74 778	43 886	366 603
83	4 173	566	11 225	27 518	59 871	111 152	98 422	50 512	359 266
41	7 317	822	23 936	68 559	134 934	140 429	81 471	24 814	474 965
57	3 499	344	7 214	25 614	62 446	106 077	87 308	31 904	320 907
17	10 584	2 235	9 908	6 900	4 825	2 844	2 166	12 802	41 680
30	11 977	4 533	36 355	48 972	53 267	30 310	14 375	41 001	228 813
22	14 476	8 260	58 015	41 851	33 137	24 452	13 087	24 256	203 058
135	16 419	3 859	69 789	109 291	131 337	101 903	54 906	157 662	628 747
85	39 705	9 668	191 191	339 397	385 972	214 759	69 330	111 496	1 321 813
45	12 192	2 312	55 487	108 197	142 961	116 717	40 100	95 914	561 688
152	14 604	2 629	45 208	100 730	230 335	323 696	225 035	100 060	1 027 693
128	11 992	1 279	33 759	101 337	213 870	280 080	201 700	75 671	907 696
614	131 949	34 775	499 712	856 675	1 195 704	1 094 761	620 699	618 862	4 921 188
629	135 839	36 143	519 978	889 041	1 237 977	1 111 213	634 530	634 842	5 063 724
623	138 937	37 558	539 650	914 881	1 262 384	1 123 120	638 300	666 261	5 182 154
638	143 943	39 425	565 152	954 207	1 310 006	1 147 319	643 595	736 934	5 396 638
665	150 014	41 522	597 572	999 946	1 356 437	1 178 511	661 233	699 941	5 535 162

Tabell 7 Antal företag samt åkerarealen och skogsmarksarealen på dessa efter åker- respektive skogsmarksarealernas storlek år 1971

Number of holdings, area of arable and forest land in different size groups by the area of arable and forest land respectively in 1971

Storleksgrupp, hektar skogsmark	Storleksgrupp, hektar åker							Summa över 2,0	0,3–2,0 hektar åker	Utan åker ^{1 2}
	2,1–5,0	5,1–10,0	10,1–20,0	20,1–30,0	30,1–50,0	50,1–100,0	Över 100,0			
Antal företag ²										
0	5 671	6 631	9 102	5 713	5 616	3 406	1 141	37 280	2 773	10 979
0,1– 5,0	4 703	3 713	3 341	1 443	1 019	446	93	14 758	2 655	26 689
5,1– 25,0	10 330	11 966	9 609	4 066	2 965	1 216	210	40 362	3 721	55 555
25,1– 50,0	5 036	8 423	6 882	3 012	2 318	1 076	210	26 957	1 420	25 594
50,1–100,0	2 959	5 513	4 995	2 300	1 872	1 062	293	18 994	836	17 137
100,1–200,0	1 425	2 183	2 125	970	868	660	308	8 539	385	8 816
200,1–400,0	437	607	542	261	216	199	197	2 459	120	3 652
Över 400,0	78	99	89	34	46	67	252	665	22	2 788
Summa	30 639	39 135	36 685	17 799	14 920	8 132	2 704	150 014	11 932	151 210
Åkerareal, hektar										
0	20 469	50 979	137 374	143 051	219 608	231 525	190 357	993 363	4 002	..
0,1– 5,0	16 942	27 881	49 389	35 774	38 732	29 977	15 299	213 994	3 624	..
5,1– 25,0	38 701	89 452	141 056	100 783	114 004	81 018	34 230	599 244	4 858	..
25,1– 50,0	19 745	63 752	100 686	74 981	89 458	71 555	33 285	453 462	1 838	..
50,1–100,0	11 508	42 229	73 133	57 048	72 678	72 487	46 201	375 284	1 084	..
100,1–200,0	5 546	16 685	31 414	24 188	34 191	46 232	51 115	209 371	492	..
200,1–400,0	1 689	4 476	7 845	6 441	8 486	13 806	39 119	81 862	164	..
Över 400,0	304	717	1 310	835	1 814	5 015	79 748	89 743	33	..
Summa	114 904	296 171	542 207	443 101	578 971	551 615	489 354	3 016 323	16 095	18 287
Skogsmarksareal, hektar										
0,1– 5,0	12 921	10 785	9 389	3 930	2 886	1 313	298	41 522	7 274	79 226
5,1– 25,0	146 876	178 932	143 631	61 517	44 934	18 597	3 085	597 572	48 021	757 200
25,1– 50,0	183 343	311 479	256 787	112 024	87 363	40 990	7 960	999 946	51 439	936 201
50,1–100,0	210 259	389 439	358 556	163 913	134 502	77 506	22 262	1 356 437	58 920	1 220 416
100,1–200,0	197 280	301 281	289 665	133 493	120 503	92 367	43 922	1 178 511	53 078	1 230 959
200,1–400,0	117 920	163 325	144 163	68 651	57 372	54 093	55 709	661 233	31 922	1 007 464
Över 400,0	46 730	55 330	68 510	23 110	28 823	81 045	396 393	699 941	15 539	11 680 169
Summa	915 329	1 410 571	1 270 701	566 638	476 383	365 911	529 629	5 535 162	266 193	16 911 635

¹ Inkl enheter med 0,1–0,2 hektar åker. – ² Vid företag utan åker avses antal taxeringsenheter.

Källa: SCB, lantbruksräkningen.

Tabell 8 Skogsmarksarealen fördelad på företagarekategorier år 1971. Hektar
 Area of forest land distributed by category of holder in 1971. Hectares

Område	Enskilda personer	Dödsbon	Aktiebolag	Staten	Kommuner och allmänningar	Kyrkan	Andra kategorier ²	Summa
<i>Län¹</i>								
Stockholms	150 047	14 252	28 996	35 499	47 007	6 939	8 834	291 574
Uppsala	164 502	11 447	156 718	31 999	25 420	10 238	4 643	404 967
Södermanlands	204 537	15 456	35 933	36 325	31 470	5 860	3 982	333 563
Östergötlands	354 712	27 398	101 735	59 576	40 058	13 163	9 639	606 281
Jönköpings	474 166	39 361	39 752	46 901	15 750	19 745	5 395	641 070
Kronobergs	389 455	27 801	65 278	32 631	13 095	16 095	4 200	548 555
Kalmar	491 335	33 998	62 836	75 153	14 003	11 068	5 974	694 367
Götlands	105 246	4 949	4 916	7 339	668	5 369	1 992	130 479
Blekinge	151 073	7 830	13 988	6 128	5 390	2 576	434	187 419
Kristianstads	194 683	11 337	16 223	23 247	5 326	6 102	5 619	262 537
Malmöhus	46 862	3 658	5 970	5 780	6 696	1 121	1 532	71 619
Hallands	167 416	10 072	6 645	13 408	7 824	4 856	2 039	212 260
Göteborgs o Bohus	124 548	10 071	5 754	10 806	7 212	2 736	2 969	164 096
Älvsborgs	466 181	39 730	47 809	35 550	20 124	14 593	10 608	634 595
Skaraborgs	211 364	14 445	31 709	36 479	14 071	11 348	4 421	323 837
Värmlands	622 173	74 511	506 447	25 455	21 009	30 051	3 229	1 282 875
Örebro	220 288	13 536	201 419	118 381	19 535	5 018	4 697	582 874
Västmanlands	165 609	10 473	96 542	73 015	22 172	9 282	1 300	378 393
Kopparbergs	650 923	150 956	645 320	259 703	213 724	18 667	14 731	1 954 024
Gävleborgs	554 771	44 858	649 015	103 853	65 512	18 839	3 244	1 440 092
Västernorrlands	689 000	84 463	885 670	128 843	22 851	25 125	21 461	1 857 413
Jämtlands	947 490	106 742	1 206 972	158 642	26 066	40 002	103 762	2 589 676
Västerbottens	1 119 457	79 287	717 091	1 047 313	116 202	16 697	61 595	3 157 642
Norrbottens	970 963	113 525	401 119	2 095 737	251 329	73 418	56 691	3 962 782
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	51 322	2 977	5 590	5 659	2 398	991	664	69 601
» mellanbygder	292 449	17 210	30 844	29 741	11 581	9 872	5 010	396 707
» norra slättbygder	292 184	16 999	20 934	39 488	23 777	12 266	7 314	412 962
Svealands slättbygder	856 619	62 354	302 105	148 765	135 985	35 902	20 520	1 562 250
Götalands skogsbygder	2 358 811	170 886	265 708	239 268	96 417	78 819	39 011	3 248 920
Mellersta Sveriges skogsbygder	987 154	109 411	933 897	282 628	69 248	34 899	17 981	2 435 218
Nedre Norrland	2 260 986	310 029	2 532 568	312 758	194 016	85 488	41 337	5 737 182
Övre Norrland	2 537 276	260 290	1 842 211	3 409 456	479 092	110 671	211 154	8 850 150
<i>Hela riket</i>	9 636 801	950 156	5 933 857	4 467 763	1 012 514	368 908	342 991	22 712 990

¹ Avser 1971 års länsindelning. – ² Inkl okänd företagarekategori.

Tabell 9 Antal företag efter bruksform år 1974 och 1975

Number of holdings by type of holding in 1974 and 1975

Avser företag med mer än 2 hektar åker år 1974 eller 1975

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land in 1974 or 1975

Storleksgrupp, bruksgrupp år 1974	Storleksgrupp, bruksgrupp år 1975					Summa
	Högst 2 hektar åker	Mer än 2 hektar åker			Arrenderad till mer än hälften	
		Helt ägd	Helt arrenderad	Ägd till minst hälften		
Högst 2 hektar åker	.	988	553	106	130	1 777
Mer än 2 hektar åker						
Helt ägd	4 143	66 394	1 106	1 360	226	73 229
Helt arrenderad	879	596	17 258	321	254	19 308
Ägd till minst hälften	391	1 490	375	27 299	861	30 416
Arrenderad till mer än hälften	211	234	155	750	11 509	12 859
Summa	5 624	69 702	19 447	29 836	12 980	137 589

Källa: SCB, lantbruksregistret 1974 och 1975 (totalundersökningar).

Tabell 10 Antal företag efter åkerarealens storlek år 1974 och 1975

Number of holdings by size groups of arable land in 1974 and 1975

Avser företag med mer än 2 hektar åker år 1974 eller 1975

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land in 1974 or 1975

Storleksgrupp, hektar åker år 1974	Storleksgrupp, hektar åker år 1975									Summa
	0	0,1– 2,0	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	
0	.	.	359	420	290	83	66	40	12	1 270
0,1– 2,0	.	.	337	121	38	9	2	–	–	507
2,1– 5,0	1 496	1 120	22 246	547	100	13	4	1	–	25 527
5,1– 10,0	1 188	413	1 044	29 137	859	54	13	5	–	32 713
10,1– 20,0	773	109	159	910	30 401	945	143	27	–	33 467
20,1– 30,0	244	9	26	54	564	15 237	771	59	2	16 966
30,1– 50,0	173	8	4	18	48	383	14 111	529	7	15 281
50,1–100,0	75	1	–	3	14	21	238	8 441	134	8 927
Över 100,0	15	–	–	1	2	1	6	81	2 825	2 931
Summa	3 964	1 660	24 175	31 211	32 316	16 746	15 354	9 183	2 980	137 589

Källa: SCB, lantbruksregistret 1974 och 1975 (totalundersökningar).

Tabell 11 Antal företag efter åkerarealens storlek år 1974 och typ av förändring mellan år 1974 och 1975. Upphörda och samtliga företag

Number of holdings by size groups of arable land in 1974 and type of changes between 1974 and 1975. Discontinued and all holdings

Avser företag med mer än 2 hektar åker år 1974 eller 1975

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land in 1974 or 1975

Typ av företag, år 1975; förändring	Storleksgrupp, hektar åker år 1974								Summa
	Högst 2,0	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	
<i>Upphörda företag</i>									
Totalt	–	1 496	1 188	773	244	173	75	15	3 964
Därav upphörda på grund av									
försäljning	–	70	108	103	34	22	4	2	343
utarrendering	–	852	652	337	68	44	15	5	1 973
återlämnande av arrende	–	120	153	172	83	67	29	4	628
nedläggning av åker	–	306	107	17	3	1	1	1	436
försäljning och									
nedläggning av åker	–	4	1	2	–	–	–	–	7
utarrendering och									
nedläggning av åker	–	36	35	9	3	3	2	–	88
återlämnande av arrende och									
nedläggning av åker	–	31	25	7	1	4	3	–	71
andra kombinationer	–	43	82	110	46	27	16	3	327
annan orsak	–	25	21	13	5	2	4	–	70
<i>Samtliga företag</i>									
Totalt	1 777	25 527	32 713	33 467	16 966	15 281	8 927	2 931	137 589
Därav ändrade på grund av									
köp, arv, gåva	224	85	124	205	163	165	96	43	1 105
tillarrendering	527	402	1 023	1 781	1 095	1 128	619	169	6 744
återtagande av arrende	306	152	116	102	49	46	27	21	819
nyodling av åker	60	176	200	222	142	147	125	85	1 157
försäljning	–	122	184	168	63	61	18	14	630
utarrendering	–	1 226	1 261	716	189	103	56	29	3 580
återlämnande av arrende	–	366	802	1 409	795	718	472	133	4 695
nedläggning av åker	–	892	765	495	216	251	204	94	2 917
försäljning och									
nedläggning av åker	–	7	2	4	3	–	1	1	18
utarrendering och									
nedläggning av åker	–	52	57	20	6	4	4	–	143
återlämnande av arrende och									
nedläggning av åker	–	44	49	38	23	14	17	3	188
andra kombinationer	228	156	335	668	451	537	402	160	2 937
annan orsak	97	443	547	600	302	320	226	89	2 624

Källa: SCB, lantbruksregistret 1974 och 1975 (totalundersökningar).

4 Arbetskraft

Detta kapitel omfattar följande avsnitt:

<i>Avsnitt</i>	<i>Tabeller</i>
4.1 Totalbefolkning	12
4.2 Förvärvsarbetande och arbetslösa	13–20
4.3 Arbetsvolym	21–22
4.4 Sysselsättning utanför företaget	23–25
4.5 Yrkesskador som drabbat anställda	26–27

4.1 TOTALBEFOLKNING

Vid SCB utförs folk- och bostadsräkningar med i regel femårsintervall. Undersökningen år 1975 reglerades av Lag om folk- och bostadsräkning (SFS 1975:55).

Genom räkningarna insamlas och redovisas bl a uppgifter om befolkningens fördelning på tätort och glesbygd och om antalet förvärvsarbetande inom olika näringsgrenar. Som tätort räknas alla hussamlingar med minst 200 invånare, såvida avstånden mellan husen normalt inte överstiger 200 meter. Övriga områden hänförs till glesbygd. Tätortsavgränsningen utförs huvudsakligen på ekonomiska kartor.

Som förvärvsarbetande räknas personer över 15 år som arbetat minst 20 timmar under en viss mätvecka.

Undersökningens genomförande

Folk- och bostadsräkningarna utförs helt eller i vissa avseenden som totalräkningar. För räkningen 1975 hänförde sig uppgifterna om befolkningen till den 1 november 1975.

Underlaget till den demografiska statistiken hämtas från SCBs register över totalbefolkningen (RTB), vilket är en kopia av länsstyrelsernas personregister.

Folk- och bostadsräkningarnas övriga avsnitt bygger främst på uppgifter som inhämtas direkt från allmänheten och fastighetsägarna på särskilda blanketter.

Resultat

Uppgifter från folk- och bostadsräkningen 1975 om befolkningens fördelning på glesbygd och tätort m m lämnas i *tabell 12*.

Bibliografi

Folk- och bostadsräkningen /1960, 1965, 1970 och 1975; för 1975 återfinns demografiska uppgifter i del 3.1, 3.2 och 3.3/. SCB.

4.2 FÖRVÄRVARBETANDE OCH ARBETSLÖSA

Vid SCB utförs folk- och bostadsräkningar med i regel femårsintervall (se avsnitt 4.1). I detta avsnitt redovisas uppgifter från undersökningen år 1970 om antal förvärvsarbetande i olika näringsgrenar.

SCB har sedan januari 1970 utfört månatliga arbetskraftsundersökningar (se nedan) genom personintervjuer. Genom dessa erhålls information om antal förvärvsarbetande, arbetslösa m m inom olika näringsgrenar.

Till lantbruksregistret (se avsnitt 3.1) insamlas årligen uppgifter för jordbrukets vidkommande om bl a företagens ålder och sysselsättningen vid företag med minst 2 hektar åker. SCB har under en följd av år redovisat statistik över företagens åldersfördelning. Sedan 1972 har SCB dessutom publicerat statistik över antalet sysselsatta i jordbruket.

Vidare redovisas i detta avsnitt uppgifter om antal förvärvsarbetande inom jordbruk m m enligt SCBs årliga inkomst- och förmögenhetsstatistik, som baseras på taxeringsnämndernas bearbetning av de allmänna självdeklarationerna (se avsnitt 13.1).

Slutligen utarbetar SCB varje år statistik över löner för lant- och trädgårdsarbetare (se avsnitt 13.2). I detta avsnitt redovisas uppgifter om antal arbetare.

Arbetskraftsundersökningarnas innehåll och genomförande

Uppgifter inhämtas för varje intervjuperson om arbetsförhållanden m m under en viss mätvecka. Som förvärvsarbetande (sysselsatt) person avses den som under mätveckan utfört inkomstgivande arbete eller som under mätveckan varit tillfälligt frånvarande från sådant arbete. Som förvärvsarbetande (sysselsatta) avses även medhjälpande familjemedlemmar som utan kontant lön under mätveckan arbetat minst 15 timmar.

Arbetskraftsundersökningarna genomförs som urvalsundersökningar. Urvalen är stratifierade på kön, civilstånd och län med olika urvalsfractioner mellan de olika länen.

F r o m 1976 intervjuas varje månad ungefär 23 000 personer, vilket motsvarar en urvalskvot om ca 1:260. Tre separata urval används under varje kvartal. Urvalen förnyas med 1/8 vid varje intervjutillfälle (var tredje månad), vilket medför att uttagna personer intervjuas under sammanlagt två år.

Skattningar för helt kvartal baseras på de tre separata urvalen sammantagna. Årsmedeltal baseras på de tolv månadsurvalen sammantagna. För årsmedeltalen 1976 var bortfallet 7,5 %.

Anpassning till folk- och bostadsräkningen

Genom en särskild bearbetning har resultaten för arbetskraftsundersökningarna i september, oktober och november 1975 anpassats till i folk- och bostadsräkningen 1975 använda begrepp, vilket bl a medför att resultaten endast avser personer som förvärvsarbetade minst 20 timmar per vecka.

Denna särskilda bearbetning baserades på ett urval om ca 53 000 personer. Bortfallet var 7,1 %.

Jämförbarhet

Resultaten från de olika undersökningarna är inte direkt jämförbara med varandra.

I folk- och bostadsräkningen ingår bland förvärvsarbetande alla över 15 år som arbetat minst 20 timmar under en mätvecka i slutet av oktober.

Arbetskraftsundersökningarnas årsmedeltal baseras på uppgifter från personer i åldern 16–74 år som varit sysselsatta under respektive månad. De till folk- och bostadsräkningen anpassade uppgifterna baseras på medeltal för september, oktober och november och avser personer i åldern 16–74 år som förvärvsarbetat minst 20 timmar per vecka.

Uppgifterna från lantbruksregistret avser fysiska personer som redovisats som *företagare* en viss dag i juni månad samt av dessa redovisade *familjemedlemmar* och *anställda* över 14 år. Uppgifterna avser företag med mer än 2 hektar åker och för varje företag redovisas högst tre företagare.

SCBs inkomst- och förmögenhetsstatistik omfattar *mantalsskrivna* personer över 15 år. Näringsgrenstillhörigheten bestäms i första hand av huvudsakligt förvärvsarbete mätt efter inkomstens storlek och i andra hand av yrke eller titel.

Statistiken över *lantarbetare* avser personer som fyllt 18 år och som redovisas som anställda hela eller del av andra kvartalet. Statistiken över *trädgårdsarbetare* avser personer i åldern 18–64 år som redovisats som anställda hela eller del av redovisningsåret.

Resultat

I *tabell 13* redovisas förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk med binärningar (skogsbruk, jakt och fiske) och inom samtliga näringsgrenar enligt folk- och bostadsräkningen 1970. I *tabell 14* lämnas en fördelning på olika verksamheter inom näringsgrenen jordbruk m m.

I *tabell 15* redovisas uppgifter avseende jordbruket från de till folk- och bostadsräkningen 1975 anpassade arbetskraftsundersökningarna 1975. Man bör observera att vissa länsuppgifter är baserade på små stickprov varför slumpfelen här kan vara avsevärda. I *tabell 16* redovisas årsmedeltal 1976 för förvärvsarbete och arbetslösa, medelarbetstid m m.

Av *tabell 17* framgår företagarnas åldersfördelning inom olika storleksgrupper enligt lantbruksregistret 1975. Uppgifter om antal sysselsatta i jordbruket fördelat på företagare och företagares familjemedlemmar och lejd arbetskraft samt på stadigvarande och tillfälligt sysselsatta lämnas i *tabell 18*.

I *tabell 19* återfinns uppgifter om antalet mantalsskrivna personer över 15 år med förvärvsarbete inom jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske.

I *tabell 20* redovisas antalet lantarbetare i olika åldersklasser år 1976. Uppgifter om antalet trädgårdsarbetare år 1975 i åldern 18–64 år återfinns i tablånen nedan.

Kategori	Män	Kvinnor	Samtliga
Samtliga	2 587	3 650	6 237
Därav med kollektivavtal			
förmän	219	..	..
yrkeskunniga trädgårdsarbetare	702	579	1 281
övriga trädgårdsarbetare	739	1 605	2 344
specialarbetare	243	81	324

Bibliografi

Källor

Folk- och bostadsräkningen /1960, 1965, 1970 och 1975/. SCB.

Förvärvsarbete befolkning hösten /årigen sedan 1970/ enligt arbetskraftsundersökningarna. Resultat anpassade till i folk- och bostadsräkningen /1970 respektive 1975/ använda begrepp. SCB. SM Am 1971:23, 1972:24, 1973:33, 1974:30, 1975:28, 1977:1.1. . .

Den utökade arbetskraftsundersökningen /1966–69/. Resultat anpassade till i folk- och bostadsräkningen 1965 använda begrepp. SCB. SM V 1968:4, SM Am 1969:8, 1970:1 och 16.

Arbetskraftsundersökningarna /sedan 1970 har uppgifter redovisats varje månad, kvartal och helår/. SCB. SM Am. Årsmedeltal återfinns i nr 1972:11, 1973:13, 1974:8, 1975:11, 1976:1.3, 1977:2.4 . . . och i Arbetskraftsundersökningen. Årsmedeltal /årigen sedan 1970; råtabeller/.

Rapporter från lantbrukets företagsregister. Företagarekategorier samt åldersfördelning för företagare /1968–1970, 1972–1975; uppgifter för län och naturliga jordbruksområden/. SCB. SM J 1970:26 och 32, 1971:14, 1973:16, 1974:13, 1975:13 och 1976:5.3. Resultat för 1971 återfinns i Lantbruksräkningen 1971. Resultat för 1976 kommer att lämnas i Lantbruksräkningen 1976.

Rapporter från lantbrukets företagsregister. Antal sysselsatta vid jordbruksföretag /1972–1975; uppgifter för olika storleksgrupper efter hektar åker/. SCB. SM J 1973:62, 1974:28, 1975:18 och 1976:5.8. Resultat för 1976 kommer att lämnas i Lantbruksräkningen 1976.

Inkomst- och förmögenhetsfördelningen /årigen sedan 1974/. SCB. SM N 1976:4, 1976:23 . . .

Inkomst och förmögenhet /1967–73; föregångare till ovanstående/. SCB.

Löner för lantarbetare /årigen sedan 1963/. SCB. SM Am 1968:53, 1969:59, 1971:8, 1972:13, 1973:1, 1973:48, 1974:12, 1975:12, 1976:7, 1977:22 . . . (Uppgifterna publiceras även i Löner. Del 2.)

Löner för trädgårdsarbetare /årigen sedan 1967/. SCB. SM Am 1970:10, 1971:31, 1972:36, 1973:15, 1974:3, 1974:70, 1975:70, 1976:27 . . .

Andra undersökningar

Arbetskraften i jordbruket, juni /1963–68/. SCB. SM J 1967:49 och 1968:41.

Arbetskraften i jordbruket, oktober /1963–68/. SCB. SM J 1968:5 och 1969:6.

Tabell 12 Folkmängdens fördelning på glesbygd och tätort¹ år 1975
Distribution of the population by rural and built-up areas in 1975

Område	Glesbygd ¹			Tätort ¹			Hela folkmängden			Folkmängd i glesbygd i procent av hela folkmängden			
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	1975	1970	1965	1960
<i>Län</i>													
Stockholms	29 375	26 161	55 536	693 214	744 302	1 437 516	722 589	770 463	1 493 052	3,7	3,5	4,6	5,7
Uppsala	23 997	21 295	45 292	89 812	94 775	184 587	113 809	116 070	229 879	19,7	20,9	22,7	29,1
Södermanlands	20 272	18 260	38 532	105 902	107 596	213 498	126 174	125 856	252 030	15,3	16,0	21,6	28,6
Östergötlands	33 491	29 534	63 025	158 993	165 086	324 079	192 484	194 620	387 104	16,3	18,3	22,3	27,2
Jönköpings	30 055	26 813	56 868	120 591	124 446	245 037	150 646	151 259	301 905	18,8	21,3	26,0	30,0
Kronobergs	25 938	22 075	48 013	60 109	61 332	121 441	86 047	83 407	169 454	28,3	30,9	38,5	45,8
Kalmar	32 459	28 595	61 054	88 763	90 951	179 714	121 222	119 546	240 768	25,4	27,8	32,8	39,4
Gotlands	13 274	11 961	25 235	14 155	15 057	29 212	27 429	27 018	54 447	46,3	48,3	53,4	58,1
Blekinge	18 830	16 323	35 153	59 390	60 848	120 238	78 220	77 171	155 391	22,6	24,3	29,4	36,1
Kristianstads	37 851	33 115	70 966	98 442	102 682	201 124	136 293	135 797	272 090	26,1	28,9	33,6	39,4
Malmöhus	45 466	40 603	86 069	317 563	336 505	654 068	363 029	377 108	740 137	11,6	12,9	15,4	19,0
Hallands	36 488	32 057	68 545	74 370	76 852	151 222	110 858	108 909	219 767	31,2	33,8	38,8	44,2
Göteborgs o Bohus	39 383	35 195	74 578	314 590	325 492	640 082	353 973	360 687	714 660	10,4	9,7	10,5	12,2
Älvsborgs	50 017	44 270	94 287	159 272	164 591	323 863	209 289	208 861	418 150	22,5	24,7	29,8	35,1
Skaraborgs	42 883	37 233	80 116	89 927	93 339	183 266	132 810	130 572	263 382	30,4	33,7	40,2	47,1
Värmlands	41 532	37 150	78 682	101 212	104 548	205 760	142 744	141 698	284 442	27,7	30,3	35,9	40,9
Örebro	24 341	21 625	45 966	111 557	116 471	228 028	135 898	138 096	273 994	16,8	17,8	21,4	26,5
Västmanlands	17 024	14 877	31 901	114 226	113 745	227 971	131 250	128 622	259 872	12,3	12,5	17,4	21,6
Kopparbergs	29 313	26 503	55 816	112 198	113 068	225 266	141 511	139 571	281 082	19,9	20,0	23,6	27,3
Gävleborgs	31 829	28 078	59 907	116 071	118 617	234 688	147 900	146 695	294 595	20,3	21,9	26,3	31,1
Västernorrlands	34 305	30 903	65 208	100 296	102 698	202 994	134 601	133 601	268 202	24,3	26,8	32,2	37,2
Jämtlands	28 156	24 161	52 317	39 924	41 318	81 242	68 080	65 479	133 559	39,2	44,2	51,1	57,2
Västerbottens	38 956	33 506	72 462	80 757	83 148	163 905	119 713	116 654	236 367	30,7	34,4	41,2	47,8
Norrbottnens	29 072	24 512	53 584	106 179	104 452	210 631	135 251	128 964	264 215	20,3	24,0	29,4	35,7
<i>Hela riket</i>													
1975	754 307	664 805	1 419 112	3 327 513	3 461 919	6 789 432	4 081 820	4 126 724	8 208 544	17,3	.	.	.
1970	801 841	700 129	1 501 970	3 232 096	3 342 837	6 574 933	4 033 937	4 042 966	8 076 903	.	18,6	.	.
1965	934 247	820 239	1 754 486	2 945 525	3 065 970	6 011 495	3 879 772	3 886 209	7 765 981	.	.	22,6	.
1960	1 080 991	960 483	2 041 474	2 657 705	2 795 950	5 453 655	3 738 696	3 756 433	7 495 129	.	.	.	27,2

¹ Som tätort räknas i allmänhet alla hussamlingar med minst 200 invånare, såvida avståndet mellan husen normalt inte överstiger 200 meter. Övriga områden hänförs till glesbygd.

Källa: SCB, Folk- och bostadsräkningen 1975 (totalundersökning).

Tabell 13 Förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk med binärningar och samtliga näringsgrenar¹ år 1970

Economically active population in agriculture, forestry, and fishing, etc. and all branches of industry in 1970

Avser personer äldre än 15 år som arbetat minst 20 timmar per vecka

Figures refer to persons over 15 years of age economically active at least 20 hours per week

Område	Jordbruk, skogsbruk m m			Samtliga näringsgrenar ¹			Förvärvsarbetande inom jordbruk, skogsbruk m m i procent av samtliga förvärvsarbetande		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Samtliga
<i>Län²</i>									
Stockholms	7 763	1 799	9 562	396 420	278 715	675 135	2,0	0,6	1,4
Uppsala	7 014	1 739	8 753	56 897	31 863	88 760	12,3	5,5	9,9
Södermanlands	6 729	1 315	8 044	68 768	35 254	104 022	9,8	3,7	7,7
Östergötlands	11 593	1 780	13 373	106 141	53 974	160 115	10,9	3,3	8,4
Jönköpings	9 767	2 739	12 506	86 649	42 496	129 145	11,3	6,4	9,7
Kronobergs	7 324	2 112	9 436	47 236	22 997	70 233	15,5	9,2	13,4
Kalmar	10 817	2 645	13 462	66 849	31 264	98 113	16,2	8,5	13,7
Gotlands	3 859	1 343	5 202	14 525	7 849	22 374	26,6	17,1	23,3
Blekinge	4 776	1 189	5 965	42 434	20 726	63 160	11,3	5,7	9,4
Kristianstads	12 856	4 920	17 776	74 086	38 372	112 458	17,4	12,8	15,8
Malmöhus	17 304	6 121	23 425	197 344	122 175	319 519	8,8	5,0	7,3
Hallands	9 893	2 783	12 676	55 111	26 186	81 297	18,0	10,6	15,6
Göteborgs o Bohus	9 343	2 106	11 449	195 590	108 672	304 262	4,8	1,9	3,8
Älvsborgs	13 714	3 530	17 244	113 838	63 513	177 351	12,0	5,6	9,7
Skaraborgs	13 372	2 909	16 281	72 252	32 550	104 802	18,5	8,9	15,5
Värmlands	10 941	2 238	13 179	77 919	36 112	114 031	14,0	6,2	11,6
Örebro	7 400	1 583	8 983	76 304	39 366	115 670	9,7	4,0	7,8
Västmanlands	6 011	1 334	7 345	73 815	36 257	110 072	8,1	3,7	6,7
Kopparbergs	8 680	1 785	10 465	75 341	33 594	108 935	11,5	5,3	9,6
Gävleborgs	8 726	1 952	10 678	80 331	36 589	116 920	10,9	5,3	9,1
Västernorrlands	8 072	2 204	10 276	71 249	34 906	106 155	11,3	6,3	9,7
Jämtlands	6 813	1 554	8 367	31 906	15 492	47 398	21,4	10,0	17,7
Västerbottens	10 307	2 551	12 858	60 206	29 001	89 207	17,1	8,8	14,4
Norrbottnens	7 896	1 304	9 200	64 547	28 987	93 534	12,2	4,5	9,8
<i>Hela riket</i>									
1970	220 970	55 535	276 505	2 205 758	1 206 910	3 412 668	10,0	4,6	8,1
1965	315 042	92 518	407 560	2 290 391	1 159 506	3 449 897	13,8	8,0	11,8
1960	408 087	38 865	446 952	2 278 057	966 027	3 244 084	17,9	4,0	13,8

¹ Inkl ej specificerbar verksamhet. – ² Avser 1971 års länsindelning.

Källa: SCB, Folk- och bostadsräkningen 1970 (totalundersökning).

Tabell 14 Antal förvärvsarbetande personer inom jordbruk med binärningar fördelade efter näringsgrenar år 1970
Number of economically active persons in agriculture, forestry, fishing, etc. distributed by branches of industry in 1970

Avser personer äldre än 15 år som arbetat minst 20 timmar per vecka

Figures refer to persons over 15 years of age economically active at least 20 hours per week

Näringsgren	Företagare		Anställda				Summa		Personer som arbetat minst 35 timmar per vecka	
	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav Kvinnor	Statligt anställda	Kommunalt anställda	Samtliga	Därav kvinnor		
									Samtliga	Därav kvinnor
Åkerbruk, husdjurskötsel	111 083	4 011	75 724	42 215	164	175	186 807	46 226	172 087	35 775
Trädgårdsodling	4 361	185	20 061	5 472	139	8 869	24 422	5 657	22 811	4 472
Renskötsel	598	6	181	15	17	—	779	21	761	18
Pälsdjurskötsel	685	34	652	142	—	—	1 337	176	1 271	135
Annan djurskötsel	177	80	179	94	—	—	356	174	326	154
Summa jordbruk och trädgårds- odling	116 904	4 316	96 797	47 938	320	9 044	213 701	52 254	197 256	40 554
Tjänster inom jordbruk	346	3	3 047	858	206	9	3 393	861	3 193	727
Jakt och viltvård	12	—	126	20	4	1	138	20	127	12
Summa jordbruk och jakt	117 262	4 319	99 970	48 816	530	9 054	217 232	53 135	200 576	41 293
Skogsbruk	4 306	20	49 584	2 245	8 277	1 505	53 890	2 265	52 405	1 904
Fiske	4 379	25	1 004	110	51	—	5 383	135	5 235	119
Summa jordbruk, skogsbruk m m										
1970	125 947	4 364	150 558	51 171	8 858	10 559	276 505	55 535	258 216	43 316
1965	183 583	8 021	223 977	84 497	..	..	407 560	92 518	..	..
1960	228 094	8 736	218 358	30 129	14 710	8 067	446 952	38 865	..	..

Källa: SCB, Folk- och bostadsräkningen 1970 (totalundersökning).

Tabell 15 Förvärsarbetande befolkning inom jordbruk med binärningar samt dennas procentuella andel av den totala förvärsarbetande befolkningen år 1975

Economically active population in agriculture, forestry, fishing, etc., and its proportion of the total economically active population in 1975

Avser personer i åldrarna 16-74 år vilka förvärsarbetat 20 timmar eller mer per vecka

Figures refer to persons 16-74 years of age economically active at least 20 hours per week

Område	Antal förvärvsarbetande inom jordbruk med binärningar, 100-tal							Förvärvs- arbetande personer inom jordbruk m m i procent av totala antalet förvärvs- arbetande
	Jordbruk och jakt	Skogsbruk	Summa ²	Därv				
				Före- tagare	Anställda (inkl med- hjälpare)	Män	Kvinnor	
<i>Län</i>								
Stockholms	79	10	92	18	74	65	28	1,2
Uppsala	64	11	76	42	34	63	13	7,5
Södermanlands	52	7	60	22	38	45	15	5,3
Östergötlands	87	16	106	61	45	93	12	6,0
Jönköpings	100	11	111	54	57	77	34	8,1
Kronobergs	62	21	82	49	34	64	18	10,7
Kalmar	100	28	132	73	59	113	19	12,6
Gotlands	36	—	40	24	17	30	10	16,1
Blekinge	42	10	54	34	21	45	9	7,7
Kristianstads	145	15	166	74	92	119	47	14,1
Malmöhus	216	6	227	91	136	158	69	6,5
Hallands	144	9	154	86	68	113	41	15,7
Göteborgs o Bohus	65	6	85	49	36	56	29	2,6
Älvsborgs	118	36	154	81	73	111	43	7,9
Skaraborgs	122	15	138	88	50	112	26	11,6
Värmlands	72	52	124	48	76	98	25	10,1
Örebro	53	20	73	37	36	59	14	6,0
Västmanlands	54	11	66	27	38	49	16	5,5
Kopparbergs	49	32	82	20	62	61	21	6,8
Gävleborgs	62	28	91	33	58	64	27	7,1
Västernorrlands	65	29	95	49	45	72	23	8,1
Jämtlands	60	22	82	36	46	61	22	15,1
Västerbottens	82	45	126	42	85	84	42	12,3
Norrbottnens	39	50	91	29	62	70	21	8,0
<i>Hela riket</i>								
1975	1 968	492	2 506	1 166	1 340	1 881	625	6,7
1974	1 995	439	2 478	1 200	1 278	1 875	604	6,7
1973	2 123	552	2 720	1 189	1 531	2 089	632	7,5
1972	2 175	536	2 753	1 226	1 527	2 124	630	7,7
1971 ¹	2 286	583	2 906	1 266	1 641	2 226	680	8,1

¹ Uppgifterna för 1971 avser åldrarna 16 år och äldre. - ² Inkl förvärsarbetande befolkning inom fiske.
 Källa: SCB, arbetskraftsundersökningarna anpassade till FoB (urvalsundersökning om ca 53 000 personer; bortfall 7,1 %).

Tabell 16 Antal sysselsatta och arbetslösa m m inom jordbruk med binäringar och samtliga näringsgrenar år 1976
 Number of economically active and unemployed population etc. in agriculture, forestry, fishing, etc. in 1976

Närvaro; frånvaro; arbetslöshet; arbetstid	Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske					Samtliga näringsgrenar		
	Män	Kvinnor	Summa	Därav		Män	Kvinnor	Summa
				Jord- bruk	Skogs- bruk			
I arbete, 100-tal	1 740	610	2 350	1 844	478	20 155	14 534	34 689
Mindre än 20 timmar per vecka	67	82	149	..	..	721	2 333	3 054
Frånvarande, 100-tal	163	29	191	110	73	3 221	2 973	6 194
Sjuka	..	..	81	..	..	1 051	875	1 926
Semester	..	..	69	..	..	1 619	1 303	2 922
Summa sysselsatta, 100-tal	1 903	639	2 542	1 954	551	23 375	17 507	40 883
Arbetslösa, 100-tal	26	11	37	16	21	301	363	663
Summa sysselsatta och arbetslösa, 100-tal	1 929	650	2 579	1 970	572	23 676	17 870	41 546
Frånvarofrekvens, procent	8,5	4,5	7,5	5,6	13,2	13,8	17,0	15,1
Arbetslöshetsfrekvens, procent	1,4	1,6	1,4	0,8	3,7	1,3	2,0	1,6
Medelarbetslöshet, antal veckor	..	..	13,2	..	..	15,2	15,3	15,2
Medelarbetstid/vecka, timmar								
Företagare	52,4	33,8	50,5	..	..	47,6	35,7	45,5
Anställda	41,3	33,1	39,9	..	..	40,1	31,0	36,2
Medhjälpare	37,6	32,9	33,4	..	..	36,4	33,0	33,4
Samtliga	47,6	33,1	43,9	..	..	40,9	31,2	36,9

Källa: SCB, arbetskraftsundersökningarna (urvalsundersökning, se texten; bortfall 7,5 %).

Tabell 17 Företagarnas åldersfördelning inom olika storleksgrupper och produktionsområden år 1975
 Age distribution of holders with holdings in different size groups and production areas in 1975

Avser företag med mer än 2 hektar åker
 Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Storleksgrupp; område	Antal företagare i åldern, år								Uppgift saknas	Summa
	Under 30	30-39	40-49	50-54	55-59	60-66	67-74	Över 74		
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>										
2,1- 5,0	775	2 025	3 600	2 781	3 316	5 470	4 692	1 850	160	24 669
5,1- 10,0	1 312	3 173	5 539	4 200	5 067	7 360	4 701	1 569	190	33 111
10,1- 20,0	1 873	4 117	7 026	5 093	5 520	6 943	3 018	785	165	34 540
20,1- 30,0	1 168	2 680	4 448	2 871	2 911	2 771	871	211	67	17 998
30,1- 50,0	1 273	3 322	4 459	2 657	2 399	1 988	530	129	66	16 823
50,1-100,0	991	2 434	2 860	1 623	1 337	965	234	58	57	10 559
Över 100,0	288	788	789	449	396	329	83	43	64	3 229
<i>Produktionsområden</i>										
Götalands södra slättbygder	593	1 695	2 494	1 584	1 606	1 901	851	219	54	10 997
» mellanbygder	811	1 922	2 825	1 799	1 829	2 083	844	276	80	12 469
» norra slättbygder	1 154	2 504	3 278	2 180	2 263	2 670	1 307	409	81	15 846
Svealands slättbygder	1 122	2 692	3 795	2 569	2 723	2 995	1 371	418	117	17 802
Götalands skogsbygder	2 238	5 098	8 432	5 684	6 179	8 138	4 877	1 717	154	42 517
Mellersta Sveriges skogsbygder	643	1 522	2 457	1 785	1 858	2 459	1 573	608	74	12 979
Nedre Norrland	598	1 731	2 812	2 131	2 379	3 014	1 987	650	122	15 424
Övre Norrland	521	1 375	2 628	1 942	2 109	2 566	1 319	348	87	12 895
<i>Hela riket</i>										
1975	7 680	18 539	28 721	19 674	20 946	25 826	14 129	4 645	769	140 929
1974	6 900	17 626	29 718	20 815	21 439	27 179	14 852	4 838	518	143 885
1973	6 629	17 145	31 065	21 494	22 240	27 961	15 091	4 913	478	147 016
1972	6 635	17 339	32 696	22 595	23 217	28 695	15 404	5 010	643	152 234
1971	6 516	17 687	34 846	23 503	24 155	29 504	15 683	5 239	1 518	158 651

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning).

Tabell 18 Antal sysselsatta i jordbruket fördelade på företagare och företagares familjemedlemmar samt lejd arbetskraft år 1975
Number of employed in agriculture distributed by holders and holders' families and hired labour in 1975
Avser företag med mer än 2 hektar åker och personer 15 år och äldre
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land and persons over 14 years of age

Område	Företagare och familjemedlemmar						Lejd arbetskraft							
	Stadigvarande sysselsatta				Tillfälligt sysselsatta		Totalt antal syssel-satta	Stadigvarande sysselsatta				Tillfälligt sysselsatta	Totalt antal syssel-satta	
	Mer än 30 timmar per vecka		30 timmar och mindre per vecka		Mer än 30 tim-mar per vecka			30 timmar och mindre per vecka						
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor		Män	Kvinnor	Män	Kvinnor			Samtliga
Län														
Stockholms	1 970	652	411	458	352	141	3 984	773	80	168	121	436	1 578	
Uppsala	3 777	1 561	680	856	563	225	7 662	766	101	177	138	490	1 672	
Södermanlands	2 819	834	486	660	521	208	5 528	1 072	111	193	110	542	2 028	
Östergötlands	5 451	1 456	916	1 249	865	348	10 285	1 187	103	336	184	1 084	2 894	
Jönköpings	5 972	2 604	1 558	1 574	1 052	434	13 194	430	181	445	256	1 050	2 362	
Kronobergs	4 223	1 900	1 223	1 141	734	282	9 503	276	116	349	205	1 036	1 982	
Kalmar	5 670	2 146	1 021	1 257	863	383	11 340	737	153	325	177	1 416	2 808	
Gotlands	2 710	1 243	582	614	397	200	5 746	314	80	159	102	660	1 315	
Blekinge	2 074	786	438	495	331	116	4 240	278	73	152	86	1 037	1 626	
Kristianstads	7 042	2 889	1 233	1 538	1 015	538	14 255	1 381	256	379	259	3 276	5 551	
Malmöhus	7 949	3 074	1 249	1 947	1 132	565	15 916	2 783	615	485	371	3 630	7 884	
Hallands	6 129	2 437	1 102	1 400	702	269	12 039	766	176	335	223	1 145	2 645	
Göteborgs o Bohus	3 770	1 764	1 086	926	581	201	8 328	271	132	293	163	617	1 476	
Älvsborgs	8 023	3 558	2 396	2 067	1 284	502	17 830	686	221	561	338	1 143	2 949	
Skaraborgs	8 626	3 053	2 247	2 215	1 218	527	17 886	1 203	255	534	307	1 704	4 003	
Värmlands	4 281	2 165	2 034	1 406	1 109	469	11 464	523	188	501	284	1 119	2 615	
Örebro	3 107	1 160	861	813	612	276	6 829	507	93	227	127	865	1 819	
Västmanlands	2 983	1 021	699	751	462	213	6 129	503	87	159	99	480	1 328	
Kopparbergs	2 703	1 591	1 171	800	865	328	7 458	318	166	317	191	730	1 722	
Gävleborgs	3 307	1 650	1 374	1 064	877	310	8 582	265	147	351	172	775	1 710	
Västernorrlands	3 149	1 902	1 479	1 131	1 056	445	9 162	259	159	402	220	946	1 986	
Jämtlands	2 781	1 663	1 161	831	903	311	7 650	222	132	271	164	789	1 578	
Västerbottens	4 555	2 705	2 318	1 763	1 545	595	13 481	217	158	568	318	918	2 179	
Norrbottnens	2 091	1 125	1 066	684	807	274	6 047	137	63	325	155	541	1 221	
Hela riket														
1975	105 162	44 939	28 791	27 640	19 846	8 160	234 538	15 874	3 846	8 012	4 770	26 429	58 931	
1974	105 814	46 923	30 771	30 026	21 728	9 884	245 146	15 971	3 870	7 034	4 130	29 326	60 331	
1973	107 702	48 042	30 792	30 688	21 474	9 556	248 254	16 826	3 901	7 488	4 372	32 423	65 010	
1972	114 695	51 991	31 369	32 019	21 279	9 501	260 854	16 464	3 292	6 362	3 456	33 171	62 745	

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning).

Tabell 19 Antal förvärvsarbetande inom jordbruk med binärningar fördelade efter yrkesställning år 1975

Number of economically active persons in agriculture, forestry, fishing etc. by employment status in 1975

Avser samtliga mantalsskrivna personer över 15 år

Figures refer to persons over 15 years of age registered for assessment purposes

Område	Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske			Samtliga näringsgrenar		
	Rörelse- idkare	Anställda	Summa	Rörelse- idkare	Anställda	Summa
<i>Län</i>						
Stockholms	3 092	5 253	8 345	29 344	976 248	1 005 592
Uppsala	3 705	3 695	7 400	7 924	138 978	146 902
Södermanlands	3 242	4 591	7 833	7 859	149 830	157 689
Östergötlands	6 300	5 510	11 810	12 741	236 796	249 537
Jönköpings	7 467	2 691	10 158	14 677	182 710	197 387
Kronobergs	5 207	2 233	7 440	8 761	97 784	106 545
Kalmar	7 882	4 552	12 434	12 685	140 401	153 086
Gotlands	3 068	2 573	5 641	3 923	30 016	33 939
Blekinge	3 231	2 740	5 971	6 076	94 304	100 380
Kristianstads	8 341	8 149	16 490	14 477	157 188	171 665
Malmöhus	10 766	12 494	23 260	25 268	458 765	484 033
Hallands	8 703	4 108	12 811	13 842	124 697	138 539
Göteborgs o Bohus	4 376	4 196	8 572	19 530	454 702	474 232
Älvsborgs	9 475	4 523	13 998	18 627	252 657	271 284
Skaraborgs	9 637	5 437	15 074	14 961	151 567	166 528
Värmlands	7 659	6 085	13 744	13 463	166 382	179 845
Örebro	3 749	4 104	7 853	8 061	164 328	172 389
Västmanlands	3 743	2 879	6 622	7 595	156 585	164 180
Kopparbergs	2 975	5 845	8 820	7 927	164 112	172 039
Gävleborgs	4 343	4 982	9 325	9 696	176 854	186 550
Västernorrlands	3 796	4 278	8 074	8 724	159 746	168 470
Jämtlands	4 095	5 712	9 807	8 297	75 305	83 602
Västerbottens	4 832	6 636	11 468	9 641	139 097	148 738
Norrbottens	2 927	6 163	9 090	8 184	157 285	165 469
<i>Hela riket</i>						
1975	132 611	119 429	252 040	292 283	5 006 337	5 298 620
1974	131 026	121 134	252 160	292 752	4 979 682	5 272 434
1973	132 988	122 713	255 701	298 102	4 065 262	4 363 364
1972	136 306	128 194	264 500	305 655	4 030 857	4 336 512
1971	138 842	135 228	274 070	316 244	4 021 525	4 337 769

Källa: SCB, inkomst- och förmögenhetsstatistiken (urvalsundersökning).

Tabell 20 Antal lantarbetare i olika åldersklasser år 1976

Number of agricultural workers in different age groups in 1976

Avser lantarbetare exklusive personer under 18 år och personer med nedsatt arbetsförmåga

Figures refer to agricultural workers excluding persons 17 years of age or less and persons with reduced capacity for work

	Traktorförare, maskinförare och maskin- skötare	Ensamskötare och övriga djurskötare	Rättare	Förmän i djurstallar	Övriga arbe- tare som fyllt 18 år	Summa
<i>Åldersklasser</i>						
18-19	213	121	-	-	287	621
20-24	1 220	300	91	21	616	2 248
25-29	786	219	194	52	199	1 450
30-34	591	161	100	32	243	1 127
35-39	415	124	85	28	286	938
40-44	429	74	84	35	298	920
45-49	380	141	87	34	217	859
50-54	432	189	78	31	252	982
55-59	499	134	60	45	369	1 107
60-64	404	139	35	44	430	1 052
65-69	167	50	8	5	161	391
Över 69	89	3	5	-	39	136
<i>Samtliga</i>						
1976	5 625	1 655	827	327	3 397	11 831
1975	5 119	1 735	782	293	4 322	12 251
1974	5 387	2 073	878	334	4 736	13 408
1973	5 671	1 862	912	312	4 517	13 274
1972	6 036	2 044	953	302	5 416	14 751

Källa: SCB, löner för lantarbetare (urvalsundersökning, se avsnitt 13.2).

4.3 ARBETSVOLYM

SCB genomförde under en följd av år fram till 1973 sk jordbruksinventeringar. Information om dessa lämnas i kapitel 1. Vid den sista inventeringen i mars 1973 insamlades bl a uppgifter om arbetsinsatser (arbetstimmar) inom jordbruk och skogsbruk under föregående år.

Undersökningens innehåll. Definitioner

Brukarna skulle uppge det totala antalet arbetstimmar under föregående år i jordbruks-

och skogsbruksarbete vid företaget. Uppdelning skulle göras på arbete som utförts av företagaren och dennes maka/make, av övriga familjemedlemmar samt av lejd arbetskraft. Hushållsarbete och arbete som utförts av personer födda efter 1956 skulle ej ingå.

Som »Övriga familjemedlemmar» skulle endast företagarens föräldrar och hemmavarande barn räknas. Andra släktingar skulle betraktas som »Lejd arbetskraft» oavsett om lön för det utförda arbetet utgått eller ej.

För juridiska personer (inklusive oskifta dödsbon) skulle all arbetsinsats vid företaget redovisas som »Lejd arbetskraft».

Undersökningens genomförande

I marsinventeringen 1973 ingick ett urval ur lantbruksregistret 1972 av företag med mer än 2 hektar åker. Urvalssannolikheterna var olika för olika grupper bestående av kombinationer av län (tidigare naturliga jordbruksområden) och storleksklasser efter hektar åker och antal husdjur. Hela urvalet bestod av 19 352 företag.

Uppgifter kunde inte inhämtas från 527 företag som tillställts blankett (2,7 %). Dessutom saknades uppgifter om arbetsinsatser på 230 inkomna blanketter (1,2 %). Företag som saknade uppgifter om arbetsinsatser ingick i bearbetningen med medeltalet för de bearbetade enheterna.

Resultatens tillförlitlighet

I särskilda anvisningar gavs exempel på vilka sysslor som skulle betraktas som arbete inom jordbruk resp skogsbruk. Däremot lämnades inga anvisningar för hur avgränsningen skulle göras mellan arbetstid och tid för annan sysselsättning. De redovisade uppgifterna återspeglade således företagarnas egen uppfattning av vad som skall anses som arbetstid. I många fall gav uppgiftslämnarna begreppet arbetstid en vidsträckt innebörd. Detta gällde främst arbetstimmar utförda av företagare och familjemedlemmar.

Jordbruksinventeringarna syftade i första hand till att ge resultat på riksnivå. Eftersom slumpfelen ökar vid redovisning på lägre nivå, bör uppgifter för produktionsområden och storleksgrupper användas med viss försiktighet.

Resultat

I nedanstående tablå redovisas antalet lejda arbetstimmar inom jordbruket åren 1969–1972.

År	Totala antalet lejda arbets- timmar i milj
1972	50,4
1971	54,9
1970	53,8
1969	63,2

I tabellerna 21 och 22 redovisas antalet utförda arbetstimmar i jordbruk resp skogsbruk år 1972. Sammanlagda antalet arbetstimmar i jordbruksarbete uppgick till 400 miljoner, vilket innebar en minskning sedan 1971 med ca 1,5 %. I skogsarbete vid företag med mer än 2 hektar åker var antalet arbetstimmar 33 miljoner och minskningen drygt 8 %.

Bibliografi

Källa

Jordbruksinventeringen i mars /1970–1973/. Av jordbrukare redovisade arbetsinsatser /1969–1972/. SCB. SM J 1970:50, 1971:34, 1972:32 och 1973:33.

Andra undersökningar

Arbetskraften i jordbruket, mars /1963–1969; uppgifter om arbetsvolym redovisas endast för lejd arbetskraft/. SCB. SM J 1968:22 (avser 1967) och 1969:21 (avser 1968).

Arbetskraftsundersökningarna /uppgifter om arbetsvolymen i olika näringsgrenar har redovisats varje månad sedan 1970/. SCB. SM Am (årsmedeltal för 1976 återfinns i 1977:2.4).

Jordbrukets arbetskraft 1960–1968 /uppgifter om antalet årsarbetsinsatser/. Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1969:3.

Tabell 21 Antal arbetstimmar i jordbruk utförda av företagare, företagares familjemedlemmar och lejd arbetskraft under år 1972. 1 000-tal timmar

Number of hours worked in agriculture by holders, holders' families and hired labour in 1972. Thousands of hours

Storleksgrupp; område	Företagare och maka/make ¹			Övriga familjemedlemmar ²			Lejd arbetskraft ²	
	Män födda		Kvinnor födda 1956 och tidigare	Män födda		Kvinnor födda 1956 och tidigare	Män födda 1956 och tidigare	Kvinnor födda 1956 och tidigare
	1905–1956	1904 och tidigare		1905–1956	1904 och tidigare			
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>								
2,1 – 5,0	14 444	3 196	9 216	878	..	416	1 933	928
5,1 – 10,0	37 952	7 198	17 702	1 972	351	1 143	2 902	1 711
10,1 – 20,0	63 686	5 304	25 362	4 366	834	1 345	4 364	1 620
20,1 – 30,0	40 571	1 632	13 499	2 893	545	528	3 664	1 000
30,1 – 50,0	38 639	1 183	11 305	3 947	597	547	5 629	1 303
50,1 – 100,0	21 606	446	4 874	3 111	345	333	7 945	722
Över 100,0	5 724	82	763	844	50	110	15 392	1 253
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	23 199	1 478	7 011	1 491	181	457	7 779	1 525
» mellanbygder	26 834	1 450	9 466	2 302	334	389	6 152	1 538
» norra slättbygder	28 160	2 149	7 470	2 406	312	418	5 397	631
Svealands slättbygder	30 580	2 169	8 789	3 034	393	458	9 051	1 116
Götalands skogsbygder	68 951	7 043	25 321	4 759	1 045	1 313	7 227	1 602
Mellersta Sveriges skogsbygder	15 724	2 059	7 043	1 420	..	452	2 896	727
Nedre Norrland	15 736	1 454	9 426	1 416	..	520	2 127	930
Övre Norrland	13 438	1 239	8 195	1 183	..	415	1 200	468
<i>Hela riket</i>								
1972	222 622	19 041	82 721	18 011	2 810	4 422	41 829	8 537
1971 ³	231 302	16 100	77 706	18 438	3 420	4 249	46 437	8 451
1970 ³	236 612	16 314	77 035	19 920	3 576	4 984	45 412	8 349
1969 ³	278 815	20 807	102 615	25 273	4 234	6 613	52 405	10 774

¹Avser arbete inom det egna företaget. – ²Som »Övriga familjemedlemmar» räknas företagarens föräldrar och hemmavarande barn. Övriga släktingar redovisas som »Lejd arbetskraft». – ³Åldersangivelserna avser 1972 års uppgifter. För åren 1969 – 1971 gäller motsvarande åldersgränser.

Källa: SCB, marsinventeringen 1973 (urvalsundersökning om 19 352 företag; bortfall se texten).

Tabell 22 Antal arbetstimmar i skogsbruk utförda av företagare, företagares familjemedlemmar och lejd arbetskraft under år 1972. 1 000-tal timmar

Number of hours worked in forestry by holders, holders' families and hired labour in 1972. Thousands of hours

Storleksgrupp; område	Företagare och maka/make ¹		Övriga familje- medlemmar ²	Lejd arbetskraft ²
	Män	Kvinnor		
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>				
2,1 – 5,0	3 694	..	166	655
5,1 – 10,0	6 483	..	400	779
10,1 – 20,0	6 474	127	702	1 121
20,1 – 30,0	2 890	..	360	566
30,1 – 50,0	2 344	..	389	690
50,1 – 100,0	1 099	..	263	821
Över 100,0	249	..	42	2 322
<i>Produktionsområden</i>				
Götalands södra slättbygder	171	..	..	348
» mellanbygder	798	..	78	518
» norra slättbygder	1 304	..	187	460
Svealands slättbygder	2 779	..	379	1 509
Götalands skogsbygder	9 685	267	797	2 186
Mellersta Sveriges skogsbygder	3 105	..	399	973
Nedre Norrland	3 307	..	272	656
Övre Norrland	2 084	..	189	304
<i>Hela riket</i>				
1972	23 233	445	2 322	6 954
Därav personer födda 1905–1956	21 944	401	2 045	..
» » » 1904 o tidigare	1 289	..	277	..
1971	24 890	323	2 429	8 434
1970	27 792	419	2 981	9 394
1969	29 908	268	3 143	9 125

¹ Avser arbete inom det egna företaget. – ² Som »Övriga familjemedlemmar» räknas företagarens föräldrar och hemmavarande barn. Övriga släktingar redovisas som »Lejd arbetskraft».

Källa: SCB, marsinventeringen 1973 (urvalsundersökning om 19 352 enheter; bortfall se texten).

4.4 SYSSELSÄTTNING UTANFÖR FÖRETAGET

Jordbrukets utredningsinstitut utförde åren 1956, 1961 och 1966 struktur- och befolkningsutredningar och 1971 en undersökning om lantbrukarnas sysselsättning och planering.

Undersökningen 1971 grundades på ett helt nytt urval och hade delvis ett annat syfte än de tidigare undersökningarna, eftersom lantbrukets strukturutveckling och sysselsättningsförhållanden sedan 1968 har belysts genom SCBs statistik (se avsnitt 3.1). Tyngdpunkten i 1971 års undersökning lades därför på sysselsättningen utanför det egna företaget. Vidare ingick en studie av jordbrukarnas åsikter om utvecklingen i olika produktionsgrenar.

Som komplement till huvudundersökningen beställde utredningsinstitutet från SCB en specialbearbetning av jordbruksinventeringen i mars 1972. Genom denna erhöles uppgifter om antal arbetstimmar utförda inom och utom det egna företaget.

Huvudundersökningens genomförande

Metodbeskrivning

Undersökningens population bestod av företag med mer än 2 hektar åker enligt lantbruksregistret 1970. Urvalet stratifierades på områden (Norrland resp övriga Sverige), produktionsstorlekar (mätta efter antalet av vissa husdjur) samt produktionsinriktningar (huvudsaklig typ av husdjur). Totalt ingick 5 861 företag i urvalet.

Insamling. Bortfall

Jordbrukets utredningsinstitut sände ut uppgiftsblanketter per post i slutet av december 1971. Svar inkom från 5 330 enheter. Eftersom 144 företag hade upphört vid undersökningstillfället, blev den direkta svarsprocenten 91.

Genom att en speciell bortfallskorrigerings utfördes, varvid uppgifter inhämtades från ett urval brukare som ej svarat på postenkäten, kan den verkliga svarsprocenten anges till 95.

Specialbearbetningens genomförande

Metodbeskrivning

Specialbearbetningen genomfördes på jordbruksinventeringen i mars 1972. Marsinventeringarna beskrivs i avsnitt 4.3.

För marsinventeringen 1972 uttogs 13 239 företag med mer än 2 hektar åker. Bortfallet utgjorde 1,5 % av de uttagna enheterna.

Jämförbarhet med huvudundersökningen

Specialbearbetningens resultat kan inte direkt jämföras med huvudundersökningens resultat. I huvudundersökningen ingår nämligen endast en brukare per företag, medan specialbearbetningen avser arbetstimmar utförda av manliga brukare (kan vara mer än en på vissa företag) och av kvinnliga brukares make. Dessutom har specialbearbetningen begränsats till personer under 67 år. Medeltalen är beräknade per företag och inte per brukare.

Resultat

I *tabellerna 23* och *24* redovisas resultat från huvudundersökningen och i *tabell 25* resultat från specialbearbetningen.

I tabell 23 redovisas hur lantbrukarnas arbete utanför företaget förändrats från början av 1960-talet. En kraftig ökning av detta arbetes relativa betydelse har ägt rum under perioden.

Bibliografi

Källor

Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1972:3-5.

Lantbrukarnas sysselsättning utanför gården samt specialbearbetningen av jordbruksinven-

teringen redovisas i det första meddelandet. Det andra meddelandet belyser lantbrukarnas attityder till utomgårdsarbetet och det tredje lantbrukarnas åsikter om utvecklingen i olika produktionsgrenar.

Andra undersökningar

Lantbrukarnas sysselsättning utanför egna företag vintern 1967/68 /postenkät till ett urval om 2 865 brukare/. Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1968:5.

Undersökning av företag med svinproduktion 1975 /antal företag med smågrisproduktion fördelade efter arbete utanför det egna företaget/. Lantbruksstyrelsen Meddelanden 1976:4.

4.5 YRKESKADOR SOM DRABBAT ANSTÄLLDA

Arbetskyddsstyrelsen sammanställer årligen uppgifter om antalet yrkesskador inom jordbruk och trädgårdsbruk. Sammanställningen ligger bl a till grund för arbetskyddsstyrelsens informationsverksamhet.

Materialet är inte fullständigt, då uppgifter om skador som har drabbat egna företagare i stor utsträckning saknas. I föreliggande avsnitt redovisas endast yrkesskador som drabbat anställd arbetskraft. I redovisningen ingår ej uppgifter om yrkessjukdomar, exempelvis hörselskador och ryggbesvär.

Enligt gällande lag är alla fast eller tillfälligt anställda hos en arbetsgivare obligatoriskt försäkrade mot yrkesskada. Undantagna från den obligatoriska försäkringen är bl a nära anhöriga till arbetsgivaren. Denne har skyldighet att anmäla yrkesskada, då sådan inträffat, till allmän försäkringskassa. Anmälan behöver dock endast göras, om skadan medfört eller skäligen kan antas medföra rätt till sjukpenning från

allmän försäkringskassa eller ersättning enligt lagen om yrkesskadeförsäkring.

I landet finns 19 yrkesinspektioner. Dessa är underställda arbetskyddsstyrelsen. En inkommen yrkesskadeanmälan behandlas först vid allmän försäkringskassa, som därefter sänder anmälan till yrkesinspektionen. Arbetskyddsstyrelsen sammanställer uppgifterna från de skilda yrkesinspektionerna.

Resultat

I *tabell 26* redovisas antal olycksfall i jordbruk och trädgårdsbruk åren 1972–1975 fördelade på vissa arbetsområden. Av tabellen framgår att skador vid nötkreatursskötsel var vanligast förekommande.

Antal olycksfall fördelade på huvudsaklig skada framgår av *tabell 27*. Vanligast var hand- och handledsskador.

Det totala antalet dödsfall vid jordbruksarbete uppgick 1975 till 26, varav 10 vid traktorkörning, vilket är en ökning med 13 från 1974. Av dödsfallen drabbade 7 anställd arbetskraft.

Bibliografi

Källa

Yrkesskador inom jordbruk och trädgårdsnäring /årligen sedan 1961; uppgifter för anställd arbetskraft särredovisas dock ej/. Arbetskyddsstyrelsen (stencil).

Andra undersökningar

Yrkesskador /årligen sedan 1955; uppgifter om antal yrkesskador och skadornas s k svårighetsgrader/. Riksförsäkringsverket.

Lantbrukarnas sysselsättning utanför egna företag vintern 1967/68 /uppgifter om bl a antal brukare med fysiska besvär inom åldersklasser/. Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1968:5.

Tabell 23 Antal brukare efter antal dagsverken utanför företaget åren 1961, 1966 och 1971. Hela riket
 Number of holders distributed by work outside their holdings in 1961, 1966 and 1971. Whole of Sweden

År	Antal dagsverken				Samtliga
	0	1-50	51-150	Över 150	
<i>Antal brukare¹</i>					
1971	77 800	21 600	15 300	33 000	149 100 ²
1966	117 800	10 700	23 200	26 800	178 500
1961	152 400	15 700	26 900	29 100	224 100
<i>Procentuell fördelning</i>					
1971	52	15	10	22	100 ²
1966	66	6	13	15	100
1961	68	7	12	13	100

¹ Åren 1961 och 1966 avses samtliga brukare medan för år 1971 avses endast en brukare per företag. – ² Inkl »ej svar».

Källa: Se tabell 24.

Tabell 24 Lantbrukarnas arbetsinsats utanför företaget år 1971 efter brukarnas ålder, arealens storlek respektive antalet nötkreatur. Procent
 Holders' work outside their holdings in 1971 distributed by age of holder, size of arable land and number of cattle. Per cent

Brukarens ålder	Antal dagsverken					Summa ¹	Antal brukare
	0	1-10	11-50	51-150	Över 150		
Samtliga brukare							
<i>Brukarnas ålder, år</i>							
Under 40	29	10	15	14	31	100	23 355
40-49	38	6	10	12	33	100	35 614
50-59	50	6	8	12	23	100	42 378
60-66	68	4	8	9	10	100	25 878
Över 66	92	2	2	1	2	100	19 108
Okänd	40	1	3	8	33	100	2 761
Samtliga	52	6	9	10	22	100	149 094
Brukare under 67 år							
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>							
2-10	34	3	7	14	41	100	53 292
11-20	50	7	13	10	19	100	34 194
21-50	59	9	11	11	10	100	29 407
Över 50	63	13	14	7	3	100	10 332
Samtliga	46	6	10	12	25	100	127 225
<i>Antal nötkreatur</i>							
Utan nöt	30	5	8	13	43	100	41 182
Endast slaktnöt	37	5	10	13	34	100	15 201
<i>Antal mjölkkor</i>							
1-9	53	6	10	12	18	100	45 474
10-24	66	11	13	8	2	100	22 258
Över 24	74	8	10	5	3	100	3 110
Samtliga	46	6	10	12	25	100	127 225

¹ Inkl »ej svar».

Källa: Jordbrukets utredningsinstitut, lantbrukarnas sysselsättning och planering 1971 (urvalsundersökning om

Tabell 25 Antal arbetstimmar per företag med procentuell fördelning på arbete inom och utom företaget samt inom annan verksamhet år 1971

Number of working hours per holding distributed by work on own holding, other holdings and other activities in 1971. Per cent

Avser brukare under 67 år

Figures refer to holders under 67 years of age

Storleksgrupp, hektar åker	Antal arbets- timmar per företag	Inom företaget		Utanför företaget		I annan verksamhet	Totalt
		Jordbruk	Skogsbruk	Jordbruk	Skogsbruk		
2,1-5,0	1 855	41	10	1	5	42	100
5,1-10,0	2 205	64	10	1	4	21	100
10,1-20,0	2 597	80	7	1	2	10	100
20,1-30,0	2 909	85	7	1	1	6	100
30,1-50,0	2 927	90	5	0	1	4	100
Över 50,0	2 900	91	5	0	1	3	100
Samtliga	2 484	75	8	1	2	14	100

Källa: SCB, marsinventeringen 1972 (urvalsundersökning om 13 239 enheter; bortfall 1,5 %).

Tabell 26**Antal olycksfall i jordbruk och trädgårdsbruk fördelade på arbetsområde åren 1972-1975. Anställd arbetskraft**

Number of accidents in agricultural and horticultural work by kind of work in 1972-1975. Hired labour

Arbetsområde	Antal olycksfall			
	1972	1973	1974	1975
Nötkreatursskötsel	315	244	267	313
Djurskötsel, övrig	106	113	129	153
Reparationsarbete (verkstad)	86	63	91	96
Byggnadsarbete (underhåll)	88	31	108	112
Jordbearbetning	..	24	40	23
Magasinsarbete	40	21	36	27
Höskörd	46	59	53	43
Halmskörd	33	29	25	30
Potatisodling	29	21	31	21
Spannmålshantering	..	18	24	25
Trädgårdsarbete	105	130	152	164
Övrigt eller ej angivet arbete	454	281	295	359
Summa	1 302	1 034	1 251	1 366

Källa: Arbetsarkyddsstyrelsen.

Tabell 27**Antal olycksfall i jordbruk och trädgårdsbruk fördelade efter huvudsaklig skada år 1975. Anställd arbetskraft**

Number of accidents in agricultural and horticultural work by injury in 1975. Hired labour

Kroppsdelen	Antal skador	
	Totalt	Därav trädgårdsbruk
Huvud och hals	105	8
Öga	44	8
Axel och arm	127	16
Handled och hand	418	64
Bål (utom rygg)	80	2
Rygg och ryggrad	98	12
Höftled, knä och ben	173	16
Fotled och fot	279	29
Hela eller omfattande delar av kroppen	12	1
Ej angiven kroppsdelen	30	8
Summa	1 366	164

Källa: Arbetsarkyddsstyrelsen.

5 Fastigheter och byggnader

Detta kapitel omfattar följande avsnitt:

<i>Avsnitt</i>	<i>Tabeller</i>
5.1 Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden	28–30
5.2 Jordbruksfastigheternas priser	31–35
5.3 Ladugårdsbeståndet vid fö- retag med mjölkproduktion	36
5.4 Byggnadsverksamhet	37–39

5.1 JORDBRUKSFÄSTIGHETERNAS TAXERINGSVÄRDEN

Uppgifter om taxeringsutfallet publiceras årligen av SCB. Vart femte år äger numera allmän fastighetstaxering rum – den senaste år 1975 – och däremellan verkställs särskild fastighets-taxering.

I föreliggande avsnitt redovisas vissa data rörande jordbruksfastigheternas taxeringsvärden enligt 1976 års särskilda fastighetstaxering. Dessutom redovisas jordbruksfastigheternas hektarvärden ur en bearbetning av den allmänna fastighetstaxeringen år 1975.

Taxeringens genomförande

För jordbruksfastigheter skulle vid 1975 års allmänna fastighetstaxering eftersträvas en taxeringsvärdesnivå som för varje taxeringsenhet utgjorde 75 % av det allmänna saluvärde som genomsnittligt gällde vid ingången av år 1974. I fråga om skog har dock i princip värdet under 1970–1972 legat till grund för bedömningen.

För jordbruksfastigheter skulle vid 1970 års allmänna fastighetstaxering eftersträvas en taxeringsvärdesnivå som för varje taxerings-

enhet utgjorde 75 % av det allmänna saluvärde som genomsnittligt gällde under 1968.

Särskild fastighetstaxering sker de år då allmän fastighetstaxering inte äger rum. Nytt taxeringsvärde åsätts bl a vid avstyckning eller sammanslagning av taxeringsenheter. Dessutom görs omtaxering av fastighet vars värde ändrats med minst 20 %, dock minst 10 000 kronor, genom ny-, till- eller ombyggnad.

Särskild fastighetstaxering skall ske efter det allmänna prisläge och de uppskattningsgrunder i övrigt som tillämpats vid närmast föregående allmänna fastighetstaxering.

Delvärden

Det totala taxeringsvärdet för jordbruksfastigheter var vid 1976 års taxering fördelat på sex delvärden – jordbruksvärde, skogsbruksvärde, värde av övrig mark, byggnadsvärde, värde av särskilda tillgångar och övervärde.

Med *jordbruksvärde* avses värde av annan produktiv mark än skogsmark plus värde av befintliga markanläggningar för växtodlingen.

Med *skogsbruksvärde* avses värde av växande skog med de byggnader och anläggningar som behövs för skogsbruksdrift samt värde av skogsmark.

Med *värde av övrig mark* avses värde av tomt och icke produktiv mark samt värde av vattentäckt område som hör till fastigheten.

Med *byggnadsvärde* avses värde av de byggnader som hör till taxeringsenheten.

Med *värde av särskilda tillgångar* avses värde av särskilda förmåner, naturtillgångar m m. Häri inräknas värde av grusfyndigheter, jakt och fiske samt servitutsrätt.

Med *övervärde* avses det värde som fastigheten eller del därav äger utöver jordbruksvärde, skogsbruksvärde, värde av övrig mark, byggnadsvärde och värde av särskilda tillgångar på grund av att mark som hör till fastigheten kan bli exploaterad för bebyggelse.

Resultat

I *tabellerna 28 och 29* redovisas de vid 1976 års särskilda fastighetstaxering åsatta värdena fördelade på delvärden respektive ägarkategorier.

I *tabell 30* redovisas jordbruksfastigheternas taxeringsvärden per hektar åker respektive skog på län och olika storleksgrupper år 1975. De arealuppgifter som ligger till grund för denna tabell bygger på fastighetstaxeringarna och skiljer sig något från arealuppgifterna enligt lantbruksregistret (se avsnitt 3.1).

Bibliografi

Allmän fastighetstaxering. Del 1 och 2/1970 och 1975; del 1 innehåller i huvudsak uppgifter om fastigheternas taxeringsvärden och del 2 uppgifter om markens användning och ägare samt om småhusfastigheternas storlek, ålder och standard/. SCB.

Allmän fastighetstaxering 1975 /vissa uppgifter om taxeringsvärden/. SCB. SM N 1975:74.

Särskild fastighetstaxering /årligen sedan 1971 utom år då allmän fastighetstaxering genomförs/. SCB. SM N 1971:89, 1972:68, 1973:72, 1974:75, 1976:21 . . .

Taxeringsutfallet /uppgifter om fastighetstaxeringarna 1968–69; föregångare till ovanstående/. SCB.

Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet /uppgifter om fastighetstaxeringen 1967; föregångare till ovanstående/. SCB.

5.2 JORDBRUKSFÄSTIGHETERNAS PRISER

SCB upprättar årligen statistik över priser på jordbruksfastigheter. Resultaten ligger bl a till grund för förslag till ändringar av taxeringsvärdena vid de allmänna fastighetstaxeringarna.

Undersökningens innehåll och genomförande

Statistiken omfattar i princip alla frivilliga representativa köp av fastigheter, vilka är taxerade som jordbruksfastigheter. Till de ej representativa köpen räknas bl a släktköp och köp mellan stat och kommun. Statistiken grundar sig på lagfartsunderrättelser från inskrivningsdomarna. Dessa underrättelser kompletteras med uppgifter från fastighetslängderna om taxeringsvärden, arealer, församlingar m m.

För att ett köp skall medtas i statistiken erfordras dock att a) fastighetens taxeringsvärde överstiger 5 000 kronor, b) lagfart söks inom sex månader från köpekontraktets datum, c) köpet inte avsevärt avviker från prisbildningen på normala, självständiga jordbruksfastigheter. Förvärv på exekutiv auktion, genom inlösen, expropriation eller annat s k extinktivt fång ingår ej i redovisningen.

I samband med en omläggning av statistiken år 1970 infördes även en redovisning för släktköpen. Ett köp betraktas som släktköp om det av lagfartsbeviset framgår att köpet är gjort mellan nära anhöriga. Nära anhöriga definieras enligt 3 § första stycket punkt 4 förköpslagen. Enligt denna föreligger släktköp om köpet är gjort mellan exempelvis föräldrar och barn eller mellan syskon.

Den s k *köpeskillingskoefficienten*, som redovisas i tabellerna, utgör kvoten mellan köpeskillning och taxeringsvärde. Den beräknas dels som ett ovägt medeltal av alla köpeskillingskoefficienter, dels som en med taxeringsvärdena vägd genomsnittskoefficient.

Tidigare angavs relationen mellan pris och taxeringsvärde genom överprisprocenten. Sålunda motsvaras t ex 70 % överpris av köpeskillingskoefficienten 1,70.

Jämförbarhet

Vissa ändringar i undersökningens uppläggning infördes i samband med den allmänna fastighetstaxeringen 1975. Den viktigaste av dessa ändringar är att vilande lagfarter numera ej ingår, vilket medfört att det redovisade totala antalet köp minskat med 5–10 procent.

Resultat

I *tabell 31* redovisas antalet frivilliga, representativa köp av jordbruksfastigheter, den totala köpeskillningen, det sammanlagda taxeringsvärdet och köpeskillingskoefficienterna år 1975.

Uppgifter för släktköp motsvarande *tabell 31* lämnas i *tabell 32*.

I *tabell 33* lämnas uppgifter med fördelning efter taxeringsvärdet och i *tabell 34* med fördelning efter åkerarealens storlek (enligt fastighetstaxeringarna).

I *tabell 35* redovisas uppgifter om köpens fördelning på vissa köpare- och säljarekategorier år 1975.

Bibliografi

Priserna på jordbruksfastigheter /årligen sedan 1962; redovisning för naturliga jordbruksområden/. SCB. SM P 1969:6, 1970:44, 1971:15, 1972:25, 1973:6, 1973:28, 1974:22, 1976:8, 1976:12 . . .

5.3 LADUGÅRDSBESTÅNDET VID FÖRETAG MED MJÖLK-PRODUKTION

Lantbruksstyrelsen och Svenska Mejeriernas Riksförening genomförde under våren 1972 en undersökning i avsikt att göra en prognos över utvecklingen av mjölkproduktionen. En del av undersökningen avsåg att belysa det befintliga byggnadsbeståndet vid företag med mjölkproduktion.

Undersökningens genomförande

Metodbeskrivning

Från lantbruksregistret 1970 (se avsnitt 3.1) erhöles uppgifter om företag med mjölkkor. Samtliga 26 891 företag som 1970 hade minst 10 mjölkkor ingick i undersökningen. Från företagen som hade 4–9 kor uttogs ett urval om 9 338 företag (22,5 %). Företag som 1970 hade färre än 4 mjölkkor ingick ej i undersökningen.

Primärmaterial

Blanketter översändes per post till företagen. På blanketterna hade företagen att lämna uppgifter om bl a ladugårdarnas storlek, ålder och skick.

Lantbruksnämnderna granskade och kompletterade blanketterna. Utifrån de insamlade uppgifterna klassificerade de sedan ladugårdarna efter lämplighet för mjölkproduktion.

Bortfall

Av de från början uttagna företagen saknade 4 955 vid undersökningstillfället kor och utgick därför ur undersökningen. I bearbetningen medtagna svar utgjorde 29 993, vilket motsvarar en svarsprocent av 96 %. För de företag som trots påminnelser inte svarat eller som lämnat ofullständigt svar kompletterades blanketten så långt möjligt av lantbruksnämnden med uppgifter från bl a lantbruksregistret och ortsbud.

Företag som startat med mjölkproduktion efter 1970 medtogs inte i undersökningen.

Resultat

Ladugårdarnas åldersfördelning vid företag med olika besättningsstorlekar redovisas i tabell 45.

I tabell 45 nedan redovisas antal företag med outnyttjade platser för mjölkkor och antal koplatser år 1972.

	Företag med 4-9 kor år 1970 ⁴	Företag med minst 10 kor år 1970 ⁵	Summa
Antal företag med lediga koplatser			
Antal lediga koplatser			
0	14 733	13 386	28 118
1-2	7 080	2 165	9 245
3-7	8 692	4 670	13 362
8-12	1 557	2 002	3 559
Minst 13	343	987	1 330
Summa företag ¹	33 645	23 817	57 462
Antal lediga koplatser ²	72 180	66 759	138 939
Antal utnyttjade koplatser ³	205 595	477 490	683 085

¹ Inkl företag som ej svarat. – ² Inkl beräknade uppgifter för företag som ej svarat. – ³ Enligt lantbruksregistret. Inkl kor för uppfödning av kalvar. Uppgifterna avser företag med 4-9 resp minst 10 kor år 1972. – ⁴ Stickprovsundersökning. – ⁵ Totalundersökning.

Bibliografi

Källa

Undersökning av företag med mjölkproduktion 1972 /uppgifter om bl a ladugårdarnas skick och företagarnas investeringsplaner; uppgifter för län/. Kungl lantbruksstyrelsens Meddelanden, serie A nr 13.

Andra undersökningar

Mjölkproducenternas avsikter 1971-74 och 1974-77 – resultat från två planeringsenkäter. Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1975:6.

5.4 BYGGNADSVERSAMHET

SCB insamlar årligen uppgifter om byggnadsverksamheten inom jordbruket. SCBs undersökning har ersatt en tidigare undersökning, som utfördes av institutionen för lantbrukets byggnadsteknik i Lund (LBT) och dess föregångare sedan 1943.

Med byggnadsverksamhet avses i undersökningen ny- eller tillbyggnad samt större ombyggnad eller reparation. Verksamheten skall dessutom avse byggnader och ej enbart installation av utrustning. Avgränsningen mellan större ombyggnad och reparation kan innebära vissa svårigheter.

I statistiken redovisas endast färdigställda byggnader.

Undersökningens genomförande

På blanketten till lantbruksregistret – se bilaga 4 – skall uppges om byggnadsverksamhet förekommit under de närmast föregående tolv månaderna. Från de företagare som vid uppgiftsinsamlingen 1975 uppgivit att byggnadsverksamhet förekommit under perioden juni 1974 – juni 1975 inhämtades i slutet av 1975 vid telefonförfrågan från lantbruksnämnderna uppgifter om byggnadsverksamheten.

Insamlingen av uppgifter var mer detaljerad för ny- och tillbyggnader än för ombyggnader och reparationer.

Undersökningen för 1975 täckte ej den del av byggnadsverksamheten som påbörjats efter den 26 juni 1975 och avslutats under året. Fullständiga uppgifter för 1975 erhålls genom 1976 års undersökning.

Bortfall

För 130 företag (0,1 %), som enligt tidigare års lantbruksregister omfattat mer än 2 hektar åker, kunde uppgifter för 1975 inte erhållas. Dessa företags eventuella byggnadsverksamhet ingår således inte i denna redovisning.

Vid lantbruksnämndernas uppgiftsinsamling erhöles i huvudsak fullständiga uppgifter.

Resultatens tillförlitlighet

År 1973 genomfördes en kontrollundersökning baserad på ett urval företag. Av den framgick att rapporteringen till lantbruksregistret ej varit fullständig. Vid 0,9 % av företagen som ej uppgivit byggnadsverksamhet hade det förekommit nybyggnad av djurstallar. Motsvarande siffror för nybyggnad av annat husslag och större ombyggnad eller reparation var 1,6 respektive 3,2 %.

Resultat

Antalet ny- och tillbyggda djurstallar samt medeltan i nybyggda djurstallar år 1974 redovisas i *tabell 37*.

Antalet tillkomna djurplatser återfinns i *tabell 38*.

Av *tabell 39* framgår antalet ny- och tillbyggda lagerlokaler år 1973.

I tabelln nedan redovisas antalet nybyggda växthus och antalet ny- eller tillbyggda silobyggnader och lagerlokaler för trädgårdsprodukter år 1974. Uppgifterna avser företag med minst 2 hektar åker och företag med stora djurbesättningar (se avsnitt 3.1).

Huvudområden	Växthus	Silobyggnader	Lager för trädgårdsprodukter
Götaland	32	2	6
Svealand	8	—	2
Norrland	1	1	1
<i>Hela riket</i>			
1974	41	3	9
1973	68	11	15
1972	68	..	..
1971	40	..	..

Bibliografi

Källa

Byggnadsverksamheten i lantbruket /årligen sedan 1971; uppgifter för län återfinns i Statistiska tabeller resp Appendix/. SCB. SM J 1973:36, 1974:38, 1975:31, 1976:11 (senaste årgång med preliminära uppgifter för 1975). . . Statistiska tabeller 1973:24 och 1974:23. Appendix till SM J 1975:31, 1976:11. . .

Andra undersökningar

Nybyggnadsverksamheten inom jordbruket /1964–1970/. Institutionen för lantbrukets byggnadsteknik, lantbrukshögskolan. Stenciltryck nr 1015 (1967), 1022 (1968), 1030 (1969) och 1036 (1970).

Producentlagerhus. En inventering av befintliga byggnader för lagring av trädgårdsprodukter /1970–71/. Institutionen för lantbrukets byggnadsteknik, lantbrukshögskolan. Specialmeddelande nr 18.

Sydsvenska växthusanläggningar – storlek, byggnadsålder, mekanisering. Institutionen för lantbrukets byggnadsteknik, lantbrukshögskolan. Stenciltryck nr 1032.

Trädgårdsräkningen 1972 /uppgifter om lagerlokaler och lökhus; vissa uppgifter om växthus redovisas i årsbokens avsnitt 8.9/. SCB. SM J 1972:57.

Tabell 28 Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden, 1 000-tal kronor, och antal taxeringsenheter enligt fastighetstaxeringen år 1976

Assessed values of agricultural real estates, thousands of Swedish kronor, and number of assessed units according to the assessment of real estate in 1976

Område	Jordbruksvärde ¹	Därav åkervärde ¹	Skogsbruksvärde	Därav skogsmarksvärde	Övrig marks värde	Byggnadsvärde ¹	Värde av särskilda tillgångar	Övervärde	Totalt taxeringsvärde	Antal taxeringsenheter
<i>Län</i>										
Stockholms	292 262	281 904	347 845	26 970	98 590	396 847	51 917	159 445	1 347 906	5 512
Uppsala	483 783	472 524	557 845	40 541	57 346	421 014	43 018	25 624	1 588 630	7 143
Södermanlands	459 455	447 660	491 498	33 859	56 301	389 200	35 843	15 401	1 447 698	5 491
Östergötlands	1 098 169	1 057 928	945 751	62 312	81 185	683 110	58 169	67 471	2 933 855	10 539
Jönköpings	262 246	222 070	1 446 741	76 156	80 978	589 639	27 562	20 921	2 428 087	14 727
Kronobergs	173 809	149 575	1 236 741	75 832	65 233	493 566	23 388	7 128	1 999 865	13 420
Kalmar	426 944	390 846	1 386 282	79 796	69 042	559 192	27 044	12 109	2 480 613	12 625
Gotlands	184 083	177 927	67 417	4 501	20 953	234 193	6 269	1 010	513 925	5 839
Blekinge	196 826	180 744	359 886	35 614	28 522	229 187	10 311	3 521	828 253	5 527
Kristianstads	1 326 893	1 224 480	523 206	56 680	81 645	738 879	35 206	19 746	2 725 575	16 027
Malmöhus	3 223 563	3 130 725	115 439	16 064	115 408	897 575	18 706	61 781	4 432 472	15 138
Hallands	698 996	680 334	503 093	47 819	77 909	660 550	30 027	17 360	1 987 935	11 737
Göteborgs o Bohus	235 617	221 470	195 151	21 850	95 169	450 540	26 023	20 628	1 023 128	9 304
Älvsborgs	509 991	484 444	1 093 041	99 804	146 308	871 387	36 188	18 823	2 675 738	21 916
Skaraborgs	1 408 162	1 369 608	614 140	65 764	100 889	942 848	8 588	13 120	3 087 747	18 029
Värmlands	179 512	175 257	1 697 015	197 393	82 271	670 588	19 660	4 646	2 653 692	22 172
Örebro	326 467	320 758	919 024	100 653	59 785	419 047	36 141	13 133	1 773 597	8 641
Västmanlands	413 907	408 525	563 775	39 058	60 861	318 605	33 185	17 075	1 407 408	5 720
Kopparbergs	88 018	86 073	1 819 296	134 711	92 222	654 282	19 794	12 721	2 686 333	31 832
Gävleborgs	87 107	85 217	1 490 611	115 395	47 123	461 866	27 199	1 845	2 115 751	13 504
Västernorrlands	65 505	63 686	1 217 095	116 829	60 323	391 022	23 683	3 839	1 761 467	16 099
Jämtlands	64 928	63 054	964 789	131 314	54 122	364 073	87 951	2 143	1 538 006	16 024
Västerbottens	100 197	99 002	1 275 091	148 554	74 899	561 436	17 094	5 156	2 033 873	23 468
Norrbottens	57 344	53 702	781 546	149 032	69 300	384 875	22 405	7 447	1 326 917	16 795
<i>Hela riket</i>										
1976	12 363 784	11 847 513	20 612 318	1 876 501	1 776 384	12 783 521	725 371	532 093	48 798 471	327 229
1975	12 367 487	11 851 076	20 634 086	1 875 419	1 781 394	12 712 961	732 767	553 509	48 782 251	328 003
1974	18 470 102	17 000 670	13 225 294	1 534 837	73 437	..	709 357	640 036	33 118 223	346 441
1973	18 474 569	17 005 018	13 242 484	1 534 651	72 654	..	703 062	654 673	33 147 443	348 614
1972	18 500 090	17 027 362	13 175 423	1 533 701	72 127	..	768 281	700 535	33 216 456	350 411

¹ T o m 1974 ingick byggnadsvärde i jordbruksvärde.

Källa: SCB, särskild fastighetstaxering 1976 (totalundersökning).

Tabell 29 Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden fördelade efter ägarekategori enligt fastighetstaxeringen år 1976. 1 000-tal kronor

Assessed values of agricultural real estates by owner category according to the assessment of real estate in 1976. Thousands of Swedish kronor

Område	Fysisk person	Juridisk person						Ägare okänd	Samtliga ägare-kategorier
		Staten	Borgerlig kommun	Kyrkan	Dödsbo	Svenskt aktie-bolag	Annan juridisk person		
Län									
Stockholms	734 958	95 436	201 206	34 693	75 961	123 448	82 204	–	1 347 906
Uppsala	985 347	64 133	36 856	46 557	66 641	295 846	93 237	13	1 588 630
Södermanlands	1 072 798	88 193	65 092	39 656	72 168	59 274	50 517	–	1 447 698
Östergötlands	2 100 211	147 635	148 284	85 779	94 556	234 707	122 683	–	2 933 855
Jönköpings	1 931 446	100 278	64 647	75 958	138 779	90 838	26 135	6	2 428 087
Kronobergs	1 540 640	66 554	37 197	62 015	108 582	170 012	14 865	–	1 999 865
Kalmar	1 946 716	166 426	52 684	53 336	109 969	111 909	39 573	–	2 480 613
Gotlands	462 700	5 393	2 471	10 484	20 302	11 518	1 057	–	513 925
Blekinge	721 105	14 367	25 455	9 824	32 402	22 533	2 467	–	828 253
Kristianstads	2 316 843	99 429	65 023	63 843	95 214	57 055	28 130	38	2 725 575
Malmöhus	3 406 497	161 111	267 878	217 346	92 145	218 666	68 827	2	4 432 472
Hallands	1 681 912	59 144	62 895	52 877	84 909	35 463	10 735	–	1 987 935
Göteborgs o Bohus	821 233	19 872	63 529	17 526	67 947	23 581	9 440	–	1 023 128
Älvsborgs	2 175 405	73 725	67 117	53 005	158 375	106 829	41 282	–	2 675 738
Skaraborgs	2 531 307	151 815	44 038	109 709	130 551	76 805	43 506	16	3 087 747
Värmlands	1 610 817	45 997	41 922	61 434	175 480	700 138	17 888	16	2 653 692
Örebro	1 038 300	229 444	53 497	38 208	61 642	309 051	43 455	–	1 773 597
Västmanlands	867 462	169 028	67 820	32 627	62 121	168 197	40 153	–	1 407 408
Kopparbergs	1 277 069	157 202	33 528	21 795	220 237	850 328	126 173	1	2 686 333
Gävleborgs	1 099 354	82 061	27 670	33 281	82 048	754 608	36 689	40	2 115 751
Västernorrlands	883 410	74 087	17 967	35 223	86 837	644 837	19 103	3	1 761 467
Jämtlands	720 303	121 164	11 948	22 763	78 075	575 206	8 547	–	1 538 006
Västerbottens	1 175 919	338 304	21 273	11 091	73 712	398 145	15 429	–	2 033 873
Norrbottnens	717 367	335 518	14 189	5 534	62 580	153 514	38 215	–	1 326 917
Hela riket									
1976	33 819	1 192 866	316 1 494	186 1 194	564 2 251	233 6 192	608 980	310	135 48 798
1975	33 640	355 2 825	218 1 474	538 1 204	198 2 450	453 6 218	854 967	604	1 031 48 782
1974	22 422	982 2 065	428 1 244	238 855	737 1 775	739 4 035	425 718	608	66 33 118
1973	22 491	987 2 055	681 1 239	979 855	033 1 745	647 4 020	880 738	181	52 33 147
1972	22 632	208 2 056	236 1 229	717 856	443 1 732	681 3 926	488 782	549	134 33 216

Källa: SCB, särskild fastighetstaxering 1976 (totalundersökning).

Tabell 30 Antal taxeringsenheter samt jordbruksfastigheternas taxeringsvärden i kronor per hektar åker respektive skog enligt den allmänna fastighetstaxeringen år 1975

Number of assessed units and assessed values of agricultural real estates in Swedish kronor per hectare according to the general assessment of real estate in 1975

Område; storleksgrupp	Antal taxeringsenheter	Jordbruksvärde	Därav åkervärde	Skogsbruksvärde	Därav skogsmarksvärde
<i>Län</i>					
Stockholms	5 479	2 950	2 846	1 261	98
Uppsala	7 157	3 083	3 012	1 425	103
Södermanlands	5 529	3 293	3 209	1 510	104
Östergötlands	10 558	5 064	4 879	1 602	105
Jönköpings	14 755	2 647	2 242	2 309	121
Kronobergs	13 440	2 736	2 355	2 214	136
Kalmar	12 668	3 202	2 931	1 946	112
Gotlands	5 852	2 238	2 163	519	35
Blekinge	5 541	5 001	4 593	1 966	194
Kristianstads	16 087	7 321	6 756	1 947	211
Malmöhus	15 252	10 838	10 525	1 624	225
Hallands	11 794	5 533	5 386	2 008	191
Göteborgs o Bohus	9 315	3 218	3 025	1 224	137
Älvsborgs	22 004	3 102	2 947	1 683	154
Skaraborgs	18 062	5 057	4 918	1 837	195
Värmlands	22 236	1 378	1 346	1 313	152
Örebro	8 648	2 785	2 736	1 633	179
Västmanlands	5 744	3 142	3 101	1 488	103
Kopparbergs	31 872	1 147	1 122	928	68
Gävleborgs	13 527	1 059	1 036	1 036	80
Västernorrlands	16 117	977	950	695	67
Jämtlands	16 036	1 199	1 164	352	48
Västerbottens	23 489	990	978	400	47
Norrbottens	16 841	1 094	1 023	215	41
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>					
0	80 241	—	—	..	..
1– 10	170 327	2 364	2 201	..	..
11– 20	42 584	3 864	3 714	..	..
21– 30	15 694	4 736	4 595	..	..
31– 50	11 629	5 143	5 011	..	..
50–100	5 640	5 076	4 939	..	..
Över 100	1 888	5 781	5 597	..	..
<i>Storleksgrupp, hektar skog</i>					
0	48 266	..	..	—	—
1– 10	84 840	..	..	1 177	62
11– 25	71 631	..	..	1 323	99
26– 50	57 169	..	..	1 335	104
51–100	38 288	..	..	1 195	98
101–200	18 047	..	..	981	88
201–400	6 292	..	..	873	86
Över 400	3 470	..	..	695	72
<i>Hela riket</i>					
1975	328 003	4 172	3 998	904	82
1970	351 156	5 853	5 459	571	68

Källa: SCB, allmän fastighetstaxering 1975 (totalundersökning).

Tabell 31 Antal representativa köp, köpeskillningar och taxeringsvärden för jordbruksfastigheter år 1975

Number of representative purchases, market prices and assessed values of agricultural real estates in 1975

Område	Antal köp	Köpeskillning, 1 000-tal kr	Taxerings- värde, 1 000- tal kr	Köpeskillningskoefficient ¹	
				Vägd	Ovägd
<i>Län</i>					
Stockholms	21	6 844,0	3 424,0	2,00	2,13
Uppsala	10	2 357,0	1 237,0	1,91	1,86
Södermanlands	34	10 053,5	5 178,0	1,94	2,02
Östergötlands	32	9 955,0	5 444,0	1,83	1,95
Jönköpings	46	10 929,7	6 833,0	1,60	1,61
Kronobergs	44	7 914,3	4 621,0	1,71	1,75
Kalmar	30	9 354,4	4 931,0	1,90	1,83
Gotlands	24	4 154,0	2 216,0	1,87	2,02
Blekinge	11	3 004,0	1 592,0	1,89	1,86
Kristianstads	90	23 448,3	11 613,0	2,02	2,13
Malmöhus	182	52 215,7	29 197,0	1,79	1,86
Hallands	50	12 064,0	7 178,0	1,68	1,92
Göteborgs o Bohus	39	7 342,8	3 664,0	2,00	1,92
Älvsborgs	86	15 850,4	7 830,0	2,02	2,04
Skaraborgs	121	25 941,0	14 532,0	1,79	1,97
Värmlands	43	6 672,0	3 564,0	1,87	1,87
Örebro	43	8 220,0	3 943,0	2,08	1,99
Västmanlands	21	7 382,0	4 232,0	1,74	1,72
Kopparbergs	34	5 416,6	3 424,0	1,58	1,51
Gävleborgs	22	4 150,0	2 021,0	2,05	2,08
Västernorrlands	47	5 069,1	2 658,0	1,91	1,96
Jämtlands	30	2 885,6	1 547,0	1,87	1,83
Västerbottens	45	3 504,5	2 104,0	1,67	1,78
Norrbottens	16	1 694,2	873,0	1,94	1,85
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	152	45 439,4	27 510,0	1,65	1,79
» mellanbygder	136	33 345,5	17 163,0	1,94	1,97
» norra slättbygder	155	36 514,7	19 779,0	1,85	2,00
Svealands slättbygder	121	34 899,5	18 059,0	1,93	1,94
Götalands skogsbygder	290	63 174,0	33 212,0	1,90	1,92
Mellersta Sveriges skogsbygder	97	16 774,9	9 134,0	1,84	1,94
Nedre Norrland	105	10 924,4	5 906,0	1,85	1,86
Övre Norrland	65	5 349,7	3 093,0	1,73	1,76
<i>Hela riket</i>					
1975	1 121	246 422,1	133 856,0	1,84	1,91
1974	1 044	184 410,6	96 205,7	1,92	1,94
1973	1 612	247 749,3	128 427,4	1,93	1,99
1972	1 915	260 432,1	145 304,9	1,79	1,84
1971	2 141	266 282,2	159 150,5	1,67	1,71

¹ Se texten.

Källa: SCB, fastighetspris- och taxeringsstatistik.

Tabell 32 Antal köp, köpeskillingar och taxeringsvärden för jordbruksfastigheter år 1975. Släktköp

Number of purchases, market prices and assessed values of agricultural real estates in 1975. Purchases by relatives

Område	Antal köp	Köpeskilling, 1 000-tal kr	Taxerings- värde, 1 000- tal kr	Köpeskillingskoefficient ¹	
				Vägd	Ovägd
<i>Län</i>					
Stockholms	8	2 096,0	1 276,0	1,64	1,51
Uppsala	17	2 898,2	3 172,0	0,91	0,93
Södermanlands	15	2 673,2	2 038,0	1,31	1,28
Östergötlands	57	14 961,3	14 024,0	1,07	1,20
Jönköpings	97	14 122,9	13 526,0	1,04	1,11
Kronobergs	114	17 092,0	15 442,0	1,11	1,14
Kalmar	90	15 167,4	15 614,0	0,97	0,99
Gotlands	20	2 512,4	2 827,0	0,89	0,93
Blekinge	42	5 195,1	5 717,0	0,91	0,98
Kristianstads	97	19 806,2	18 543,0	1,07	1,18
Malmöhus	81	22 626,0	20 955,0	1,08	1,26
Hallands	69	13 840,8	13 407,0	1,03	1,12
Göteborgs o Bohus	86	11 336,0	10 275,0	1,10	1,09
Älvsborgs	157	20 545,0	19 225,0	1,07	1,11
Skaraborgs	149	32 266,4	32 801,0	0,98	1,08
Värmlands	143	16 238,1	13 577,0	1,20	1,26
Örebro	40	6 230,8	6 888,0	0,90	0,96
Västmanlands	33	5 373,6	5 639,0	0,95	0,97
Kopparbergs	40	4 918,2	4 720,0	1,04	1,08
Gävleborgs	68	7 028,0	5 657,0	1,24	1,30
Västernorrlands	106	8 042,1	7 512,0	1,07	1,11
Jämtlands	107	7 128,4	6 324,0	1,13	1,15
Västerbottens	273	25 146,1	19 595,0	1,28	1,30
Norrbottens	81	5 417,3	4 197,0	1,29	1,22
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	101	30 326,7	30 776,0	0,99	1,13
» mellanbygder	127	23 134,3	20 495,0	1,13	1,13
» norra slättbygder	177	42 235,5	42 660,0	0,99	1,08
Svealands slättbygder	133	22 215,4	21 929,0	1,01	1,07
Götalands skogsbygder	626	91 013,7	85 822,0	1,06	1,11
Mellersta Sveriges skogsbygder	179	20 053,1	17 507,0	1,15	1,19
Nedre Norrland	278	22 329,6	19 320,0	1,16	1,18
Övre Norrland	369	31 353,2	24 442,0	1,28	1,28
<i>Hela riket</i>					
1975	1 990	282 661,5	262 951,0	1,07	1,16
1974	1 639	178 768,3	131 144,8	1,36	1,39
1973	1 485	150 150,3	116 103,4	1,29	1,32
1972	1 023	100 971,4	81 570,8	1,24	1,20
1971	893	76 593,3	66 019,3	1,16	1,16

¹ Se texten.

Källa: SCB, fastighetspris- och taxeringsstatistik.

Tabell 33 Antal representativa köp av jordbruksfastigheter fördelade efter taxeringsvärdet år 1975

Number of representative purchases of agricultural real estates distributed by the assessed value in 1975

Område	Taxeringsvärde, kr							
	5 100–20 000		20 100–50 000		50 100–100 000		Över 100 000	
	Antal köp	Köpeskillingsskoefficient ¹ , vägd	Antal köp	Köpeskillingsskoefficient ¹ , vägd	Antal köp	Köpeskillingsskoefficient ¹ , vägd	Antal köp	Köpeskillingsskoefficient ¹ , vägd
<i>Län</i>								
Stockholms	–	–	2	1,58	5	2,45	14	1,95
Uppsala	–	–	1	1,32	3	1,68	6	1,97
Södermanlands	–	–	3	1,54	5	2,46	26	1,91
Östergötlands	1	2,08	9	2,35	6	1,94	16	1,78
Jönköpings	–	–	8	2,18	14	1,54	24	1,58
Kronobergs	–	–	14	1,93	12	1,92	18	1,62
Kalmar	–	–	2	1,20	8	1,78	20	1,93
Gotlands	–	–	8	1,96	11	2,12	5	1,65
Blekinge	–	–	4	1,52	4	1,98	3	1,91
Kristianstads	–	–	17	2,21	24	2,17	49	1,97
Malmöhus	1	2,50	16	1,99	61	1,93	104	1,76
Hallands	–	–	5	2,11	14	2,14	31	1,58
Göteborgs o Bohus	–	–	8	1,60	18	1,98	13	2,10
Älvsborgs	–	–	21	2,04	39	2,07	26	1,99
Skaraborgs	–	–	29	2,22	44	1,97	48	1,67
Värmlands	1	2,81	16	1,92	17	1,72	9	1,95
Örebro	1	0,91	12	2,01	16	1,92	14	2,19
Västmanlands	–	–	2	2,28	3	1,91	16	1,72
Kopparbergs	1	0,56	11	1,68	12	1,37	10	1,66
Gävleborgs	–	–	9	1,96	9	2,30	4	1,95
Västernorrlands	3	1,68	20	2,19	20	1,83	4	1,76
Jämtlands	5	2,01	19	1,78	3	1,79	3	1,94
Västerbottens	12	2,04	16	1,66	14	1,78	3	1,19
Norrbottens	2	1,35	7	1,77	5	2,04	2	2,01
<i>Hela riket</i>								
1975	27	1,91	259	1,98	367	1,95	468	1,80
1974	112	1,97	343	1,95	286	1,92	303	1,91
1973	203	1,93	619	2,05	437	2,03	353	1,85
1972	223	1,92	758	1,89	555	1,81	379	1,74
1971	283	1,77	846	1,75	603	1,67	409	1,64

¹ Se texten.

Källa: SCB, fastighetspris- och taxeringsstatistik.

Tabell 34 Antal representativa köp av jordbruksfastigheter inom olika storleksgrupper år 1975

Number of representative purchases of agricultural real estates by different size groups in 1975

Avser jordbruksfastigheter med ett skogsbruksvärde uppgående till högst 25 % av totala taxeringsvärdet

Figures refer to agricultural real estates of which the assessed value of forest and forest land not exceeds 25 % of the total assessed value

Område	Storleksgrupp, hektar åker											
	Högst 5		6-10		11-20		21-30		31-50		Över 50	
	Antal köp	Köpe-koeffi-cient ¹ , vägd	Antal köp	Köpe-koeffi-cient ¹ , vägd	Antal köp	Köpe-koeffi-cient ¹ , vägd	Antal köp	Köpe-koeffi-cient ¹ , vägd	Antal köp	Köpe-koeffi-cient ¹ , vägd	Antal köp	Köpe-koeffi-cient ¹ , vägd
<i>Län</i>												
Stockholms	8	2,11	2	2,58	3	2,60	1	1,53	3	1,99	1	1,50
Uppsala	1	1,53	2	2,50	—	—	1	1,16	2	2,15	—	—
Södermanlands	4	2,47	4	2,63	6	1,85	3	2,24	2	2,10	—	—
Östergötlands	11	2,37	2	2,63	6	1,69	2	2,19	1	1,08	2	1,98
Jönköpings	7	1,85	1	1,88	1	2,41	1	2,82	—	—	—	—
Kronobergs	6	2,45	1	0,61	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar	5	1,93	2	1,42	3	1,75	1	1,79	2	1,79	1	1,62
Gotlands	6	1,96	3	1,72	7	2,30	—	—	—	—	2	1,40
Blekinge	4	1,91	—	—	—	—	—	—	2	1,80	—	—
Kristianstads	24	2,19	28	2,13	20	1,99	6	1,72	1	1,76	1	1,84
Malmöhus	65	1,75	41	1,64	51	1,76	11	1,77	12	1,85	2	2,73
Hallands	7	2,41	9	1,95	13	1,80	3	0,92	—	—	2	1,12
Göteborgs o Bohus	15	2,00	7	1,95	5	2,27	2	1,59	—	—	—	—
Älvsborgs	22	1,94	9	1,80	9	2,43	3	1,56	2	1,96	—	—
Skaraborgs	45	2,08	25	2,06	23	1,56	10	1,85	4	1,40	—	—
Värmlands	8	1,79	1	1,60	1	2,03	—	—	—	—	—	—
Örebro	11	1,92	12	2,15	6	1,98	—	—	1	2,49	1	2,69
Västmanlands	1	1,74	2	1,84	2	1,84	2	1,98	2	1,27	1	1,15
Kopparbergs	14	1,39	3	1,17	4	1,04	1	1,18	1	2,49	—	—
Gävleborgs	10	1,96	3	2,52	—	—	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands	25	1,88	2	1,68	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	19	1,96	2	1,22	—	—	—	—	—	—	1	1,73
Västerbottens	19	1,97	3	1,46	1	1,72	—	—	—	—	—	—
Norrbottens	6	2,06	2	2,05	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>												
1975	343	1,95	166	1,90	161	1,83	47	1,76	35	1,79	14	1,80
1974	284	2,03	120	2,00	155	2,10	54	2,04	39	1,81	18	1,89
1973	477	2,07	204	2,06	187	1,90	62	1,86	43	1,74	20	1,91
1972	535	1,92	281	1,85	190	1,78	67	1,67	44	1,77	15	1,56
1971	616	1,75	277	1,72	249	1,62	72	1,73	45	1,54	19	1,80

¹ Köpskillingskoefficient, se texten.

Källa: SCB, fastighetspris- och taxeringsstatistik.

Tabell 35 Köpeskillningar och taxeringsvärden vid representativa köp av jordbruksfastigheter efter köpare- och säljarekategorier år 1975
Market prices and assessed values for representative purchases of agricultural real estates by categories of buyers and sellers in 1975

Köpare- och säljarekategorier	Samtliga representativa köp av jordbruksfastigheter				Därav med mer än 5 hektar åker och skogsbruksvärde till högst 50 procent av taxeringsvärdet			
	Antal köp	Köpeskilling, 1 000-tal kr	Tax.-värde, 1 000-tal kr	Köpeskillingskoefficient ¹ , vägd	Antal köp	Köpeskilling, 1 000-tal kr	Tax.-värde, 1 000-tal kr	Köpeskillingskoefficient ¹ , vägd
<i>Köpare/säljare</i>								
Fysisk person, dödsbo/ fysisk person, dödsbo Staten/	857	185 889,7	104 804,0	1,77	427	131 944,8	74 880,0	1,76
fysisk person, dödsbo Aktiebolag/	228	49 776,4	23 358,0	2,13	125	31 363,4	14 863,0	2,11
fysisk person, dödsbo Annan juridisk person/	22	7 256,5	3 472,0	2,09	8	3 856,0	1 823,0	2,12
fysisk person, dödsbo Övriga kombinationer köpare/säljare	2	445,0	206,0	2,16	2	445,0	206,0	2,16
	12	3 055,0	2 016,0	1,51	5	1 224,0	588,0	2,08
Summa transaktioner	1 121	246 422,6	133 856,0	1,84	567	168 833,2	92 360,0	1,83

¹ Se texten.

Källa: SCB, fastighetspris- och taxeringsstatistik.

Tabell 36 Ladugårdarnas ålder vid olika besättningsstorlek år 1972. Procent
Age of cowsheds distributed by size of stock in 1972. Per cent

Avser företag med mer än 2 hektar åker och minst 4 kor år 1970

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land and at least 4 cows in 1970

År	Företag med 4-9 kor år 1970 ¹	Företag med minst 10 kor år 1970 ² Besättningsstorlek, antal mjölkkor år 1972					Summa
		1-9	10-15	16-24	Över 24	Samtliga	
<i>Tid för ladugårdens uppförande</i>							
Före 1930	62	65	63	62	58	62	62
1930-1960	35	32	33	32	30	32	34
Efter 1960	3	3	4	6	12	6	4
Summa	100	100	100	100	100	100	100
Antal företag	32 640	1 625	11 553	7 044	3 304	23 526	56 166

¹ Stickprovsundersökning. - ² Totalundersökning.

Källa: Lantbruksstyrelsens undersökning av företag med mjölkproduktion (delvis totalundersökning, se texten).

Tabell 37 Antal nybyggda djurstallar och medelytan i dessa samt antal tillbyggda djurstallar år 1974

Number of new buildings for livestock, the average area in new buildings for livestock and number of extended buildings for livestock in 1974

Avser företag med minst 2 hektar åker och företag med stora djurbesättningar (se avsnitt 3.1)
 Figures refer to holdings of at least 2 hectares of arable land or with large stocks of animals

Område	Nybyggda djurstallar				Medel- yta, m ²	Tillbyggda djurstallar			
	Samtliga	Därav för				Samtliga	Därav för		
		Nötkrea- tur eller flera djurslag	Svin	Övriga djurslag			Nötkrea- tur eller flera djurslag	Svin	Övriga djurslag
<i>Län</i>									
Stockholms	8	4	2	2	389	4	3	—	1
Uppsala	11	9	2	—	500	8	8	—	—
Södermanlands	10	5	3	2	441	14	12	2	—
Östergötlands	28	7	16	5	561	10	9	1	—
Jönköpings	7	5	1	1	155	12	11	1	—
Kronobergs	14	9	4	1	228	21	17	3	1
Kalmar	22	9	10	3	401	15	12	1	2
Gotlands	16	7	6	3	512	17	9	4	4
Blekinge	15	6	6	3	454	8	4	3	1
Kristianstads	59	18	32	9	506	40	22	16	2
Malmöhus	57	20	33	4	668	21	6	14	1
Hallands	61	18	36	7	403	22	11	10	1
Göteborgs o Bohus	24	19	1	4	238	10	8	2	—
Älvsborgs	52	40	5	7	298	18	16	1	1
Skaraborgs	39	13	22	4	511	27	13	8	6
Värmlands	24	16	7	1	283	19	17	—	2
Örebro	12	7	2	3	507	12	12	—	—
Västmanlands	2	..	..	..	..	8	3	2	3
Kopparbergs	16	11	4	1	302	22	22	—	..
Gävleborgs	15	10	4	1	276	11	10	—	1
Västernorrlands	12	9	—	3	213	28	23	—	5
Jämtlands	13	10	—	3	269	15	12	—	3
Västerbottens	31	26	1	4	266	46	42	1	3
Norrbottens	22	20	—	2	251	12	12	—	—
<i>Hela riket</i>									
1974	570	298	197	73	409	420	314	69	37
1973	581	293	193	95	410	497	360	96	41
1972	513	235	192	86	362	391	262	97	32
1971	469	163	237	69	361	..	..	..	..

Källa: SC B. byggnadsverksamheten i lantbruket (totalundersökning).

Tabell 38 Antal djurplatser i ny- och tillbyggda djurstallar år 1974

Number of animal places in new and extended buildings for livestock in 1974

Avser företag med minst 2 hektar åker och företag med stora djurbesättningar (se avsnitt 3.1)

Figures refer to holdings of at least 2 hectares of arable land or with large stocks of animals

Område	Nybyggda djurstallar							Tillbyggda djurstallar						
	Hästar	Kor	Ungdjur	Svin	Får	Höns	Broiler	Hästar	Kor	Ungdjur	Svin	Får	Höns	Broiler
Län														
Stockholms	25	98	66	616	—	—	—	—	10	197	—	—	50	—
Uppsala	—	313	278	978	—	—	—	1	38	91	—	—	—	—
Södermanlands	—	162	262	1 150	15	1 200	—	—	55	400	49	—	—	—
Östergötlands	25	168	312	8 377	170	20 600	—	2	265	351	16	—	—	—
Jönköpings	7	93	80	14	—	—	—	—	107	139	70	—	—	—
Kronobergs	15	119	182	553	—	—	—	10	139	310	158	—	—	—
Kalmar	12	355	207	2 090	300	5 400	—	—	70	216	36	110	—	30 000
Gotlands	—	98	268	1 544	—	—	77 000	5	103	103	360	50	2 500	10 000
Blekinge	—	94	75	2 290	100	—	15 000	—	49	81	472	—	—	6 000
Kristianstads	40	785	561	12 810	125	23 060	62 000	9	302	667	1 788	—	2 750	—
Malmöhus	11	892	463	16 164	40	—	16 000	5	49	125	1 759	—	—	—
Hallands	17	381	490	10 001	20	23 750	28 000	16	63	278	401	—	—	—
Göteborgs o Bohus	40	310	386	30	—	4 550	—	—	70	55	42	—	—	—
Älvsborgs	29	1 020	912	952	80	8 200	—	—	224	204	23	—	30	—
Skaraborgs	10	463	867	7 629	100	10 000	—	39	141	177	340	—	—	10 000
Värmlands	13	319	381	1 383	—	—	—	24	173	189	—	—	—	—
Örebro	44	230	233	920	—	—	—	—	145	314	—	—	—	—
Västmanlands	..	..	..	..	..	..	..	7	50	51	155	25	200	—
Kopparbergs	3	421	242	293	30	—	—	4	347	310	—	—	—	—
Gävleborgs	18	199	175	640	—	—	—	12	69	148	—	—	—	—
Västernorrlands	7	141	200	—	125	—	—	14	241	245	—	197	—	—
Jämtlands	4	269	240	—	38	170	—	—	211	184	—	76	2 500	—
Västerbottens	6	605	515	600	170	8 000	—	—	319	418	44	75	—	—
Norrbottnens	5	453	426	—	90	—	—	—	112	71	4	—	—	—
Hela riket														
1974	332	7 988	7 961	69 394	1 403	104 930	198 000	148	3 352	5 324	5 717	533	8 030	56 000
1973	227	7 416	7 098	64 118	2 499	168 242	644 900	143	4 255	4 539	8 067	591	36 550	18 300
1972	188	4 623	5 214	49 711	2 306	407 930	58 000	95	2 713	2 846	5 550	526	38 480	6 500
1971	156	3 573	3 911	63 487	1 381	248 951	55 500	..	..	..	..	..	..	..

Källa: SCB, byggnadsverksamheten i lantbruket (totalundersökning).

Tabell 39 Antal ny- och tillbyggda lagerlokaler i jordbruket år 1974

Number of new and extended storehouses in 1974

Avser företag med minst 2 hektar åker och företag med stora djurbesättningar (se avsnitt 3.1)

Figures refer to holdings of at least 2 hectares of arable land or with large stocks of animals

Område	Lagerhus för					Maskin- hus och garage	Summa lager- lokaler
	Grovfoder		Spannmål		Potatis		
	Med skull- tork	Samtliga	Med varm- lufts- tork	Med kall- lufts- tork			

Nybyggda lokaler								
Huvudområden								
Götaland	31	144	28	42	97	39	830	1 110
Svealand	12	43	21	10	47	11	291	392
Norrland	144	180	9	35	49	8	251	488
Hela riket								
1974	187	367	58	87	193	58	1 372	1 990
1973	236	382	72	109	222	47	1 375	2 026
1972	122	235	67	72	185	34	1 124	1 578
1971	..	166	..	..	..	38	706	1 045
Tillbyggda lagerlokaler								
Huvudområden								
Götaland	22	43	4	3	14	7	105	169
Svealand	1	7	1	1	10	2	38	57
Norrland	62	75	2	8	4	2	13	94
Hela riket								
1974	85	125	7	12	28	11	156	320
1973	102	147	17	24	64	15	193	419
1972	53	104	17	23	62	14	203	383
1971	..	..	..	..	..	..	..	..

Källa: SCB, byggnadsverksamheten i lantbruket (totalundersökning).

6 Anläggningar och maskiner

Detta kapitel omfattar följande avsnitt:

<i>Avsnitt</i>	<i>Tabeller</i>
6.1 Anläggningar	40–44
6.2 Systemtäckdikad areal	45
6.3 Maskiner och redskap	46–47

6.1 ANLÄGGNINGAR

SCB insamlade till lantbruksregistret 1971 bl a uppgifter om innehav av vissa anläggningar, nämligen hötorkar, spannmålstorkar, silo-byggnader och rörmjölkkningsanläggningar. Uppgiftsinsamlingen 1971 avsåg en s k lantbruksräkning (se avsnitt 3.1) och berörde därmed samtliga företag. Motsvarande uppgifter hade tidigare insamlats vid jordbruksräkningarna.

För år 1975 genomförde SCB i samarbete med lantbruksstyrelsen en undersökning av bevattningen i jordbruket (se nedan). Uppgifter insamlades om anläggningarnas typ och storlek, bevattnade arealer (se avsnitt 8.3), slag av vattentäkter m m. Undersökningen hade tillkommit på initiativ av en arbetsgrupp med representanter för lantbruksstyrelsen, lantbrukshögskolan och statens naturvårdsverk. Uppgifter om bevattningen i jordbruket skulle vara värdefulla bl a i en planerad riksomfattande kartläggning av landets vattentillgångar och anspråken på dessa.

Genom undersökningen av företag med mjölkproduktion 1972, som lantbruksstyrelsen och Svenska Mejeriernas Riksförening genomfört (se avsnitt 5.3), insamlades uppgifter om bl a vissa slag av anläggningar vid dessa företag.

Till SCBs undersökning av byggnadsverksamheten (se avsnitt 5.4) inhämtas bl a uppgifter om anläggningar i ny- och tillbyggda djurstallar.

Bevattningsundersökningens genomförande

Metodbeskrivning

Huvudundersökningen föregicks av en provundersökning, vilken genomfördes som postenkät i Kalmar län under oktober 1974.

Avgränsningen av företagen i den egentliga undersökningen gjordes med ledning av inkomna blanketter till lantbruksregistret 1975. På dessa skulle nämligen brukarna markera huruvida de innehade eller planerade att anskaffa bevattningsanläggning.

Undersökningen avsåg samtliga företag som omfattade mer än 2 hektar åker eller som bedrev frilandsodling av trädgårdsväxter och som uppgivit faktiskt eller planerat innehav av bevattningsanläggning. Anläggningar i drivhus, bänkgårdar och små trädgårdsanläggningar uteslöts dock ur undersökningen.

Uppgiftsinsamling

Tjänstemän vid lantbruksnämnderna stod för själva uppgiftsinsamlingen genom telefonintervjuer med företagarna. Intervjuerna gjordes efter särskilda formulär och genomfördes i huvudsak under december 1975 och januari 1976.

Beräkningsmetoder

Uppgifter om maximal kapacitet, som redovisas i tabellerna, beräknades teoretiskt. Som underlag användes bl a inhämtade uppgifter om antal spridare och spridarmunstyckenas diametrar samt kapacitetsuppgifter för olika munstycksdiametrar, som beräknats vid lantbrukshögskolan.

Resultat från de olika undersökningarna

Antal företag med anläggningar av olika slag enligt lantbruksräkningen 1971 redovisas i *tabell 40*. Av tabelln nedan framgår vidare antalet företag med *rörmjölkningsanläggning* år 1971.

Storleksgrupp, hektar åker	Antal företag med rörmjölkningsanläggning	
	med tank	utan tank
2,1– 5,0	2	13
5,1– 10,0	15	54
10,1– 20,0	424	230
20,1– 30,0	1 313	400
30,1– 50,0	2 303	384
50,1–100,0	1 764	243
Över 100,0	722	100
Summa	6 543	1 424

I *tabell 41* återfinns uppgifter om antal bevattningsmaskiner och antal företag med bevattningsanläggningar och i *tabell 42* uppgifter om anläggningarnas beräknade maximala kapacitet.

Uppgifter om anläggningar vid företag med mjölkproduktion lämnas i *tabell 43*.

I *tabell 44* redovisas uppgifter om anläggningar i ny- och tillbyggda djurstallar.

Bibliografi*Källor*

Lantbruksräkningen 1971. Del 2. Husdjur, maskiner och anläggningar, skogsbruk, särskilda tabeller /uppgifter för naturliga jordbruksområden/. SCB.

Bevattningen i jordbruket 1975 /med uppgifter om otillräckliga vattenuttag och planerade nyanskaffningar av bevattningsanläggningar/. SCB. SM J 1976:13.

Undersökning av företag med mjölkproduktion 1972. Kungl lantbruksstyrelsens Meddelanden, serie A nr 13.

Byggnadsverksamheten i lantbruket / årligen sedan 1971; uppgifter för län återfinns i Statistiska tabeller resp Appendix/. SCB. SM J 1973:36, 1974:38, 1975:31, 1976:11 (senaste årgång med preliminära uppgifter för 1975). . . Statistiska tabeller 1973:24 och 1974:23. Appendix till SM J 1975:31, 1976:11. . .

Andra undersökningar

Jordbruksräkningen /uppgifter om anläggningar åren 1944, 1951, 1961 och 1966/. SCB.

Trädgårdsräkningen 1972 /antal företag med bevattningsanläggningar 1971/. SCB. SM J 1972:57.

Tabell 40 Antal företag med olika slag av anläggningar år 1971
 Number of holdings with different types of plants in 1971

Område; storleksgrupp	Hötork med kallluft	Spannmålstork		Silo för ensilering		Gropsilo. plansilo
		Med varm- luft	Med kall- luft	Tornsilo av		
				Betong	Annat material	
Företag med mer än 2 hektar åker						
Län ¹						
Stockholms	228	296	516	224	212	124
Uppsala	407	957	1 136	378	300	224
Södermanlands	319	414	936	322	519	187
Östergötlands	1 017	526	1 216	479	1 126	420
Jönköpings	1 570	81	1 304	529	544	337
Kronobergs	429	55	862	232	372	234
Kalmar	582	76	1 087	469	503	569
Gotlands	76	58	336	272	319	475
Blekinge	89	20	286	94	58	279
Kristianstads	798	161	1 971	249	314	1 615
Malmöhus	582	488	2 372	272	186	2 327
Hallands	891	174	2 170	772	1 191	763
Göteborgs o Bohus	1 141	68	1 283	185	215	106
Älvsborgs	1 969	217	2 361	419	525	268
Skaraborgs	2 008	710	2 590	642	624	328
Värmlands	523	220	913	122	337	152
Örebro	343	309	822	188	191	106
Västmanlands	330	630	1 013	230	222	101
Kopparbergs	388	270	751	230	203	199
Gävleborgs	584	131	1 849	158	63	81
Västernorrlands	472	93	2 148	40	127	37
Jämtlands	311	17	954	106	298	81
Västerbottens	1 095	67	2 874	168	74	258
Norrbottens	361	54	969	68	176	55
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	820	629	3 330	660	769	2 340
» mellanbygder	855	231	2 490	712	643	2 354
» norra slättbygder	2 802	1 219	3 866	982	1 216	582
Svealands slättbygder	1 709	2 714	4 573	1 316	1 519	765
Götalands skogsbygder	6 335	489	7 840	2 132	3 160	2 377
Mellersta Sveriges skogs- bygder	1 154	437	1 844	508	659	368
Nedre Norrland	1 359	252	4 896	260	432	197
Övre Norrland	1 479	121	3 880	278	301	343
Storleksgrupp, hektar åker						
2,1– 5,0	178	43	802	148	119	152
5,1– 10,0	1 292	121	3 936	508	560	690
10,1– 20,0	4 445	383	9 548	1 383	1 869	2 246
20,1– 30,0	3 751	524	6 891	1 168	1 779	2 099
30,1– 50,0	3 799	1 337	6 744	1 527	2 155	2 256
50,1–100,0	2 188	2 078	3 757	1 333	1 599	1 305
Över 100,0	860	1 606	1 041	781	618	578
Hela riket						
1971	16 513	6 092	32 719	6 848	8 699	9 326
1966	..	4 888	24 098	8 707	10 101	14 466
Företag med 0,3–2,0 hektar åker						
Hela riket						
1971	29	10	109	35	22	27
1966	..	6	36	21	13	44

¹ Avser 1971 års länsindelning.

Tabell 41 Antal bevattningsmaskiner och antal företag med bevattningsanläggning år 1975 samt procentuell fördelning av företagen efter första året för bevattning
 Number of sprinkling machines and number of holdings with sprinkling irrigation system in 1975 and number of holdings in per cent by the first year of irrigation

Område	Antal be- vatt- nings- ma- ski- ner ¹	Antal företag med bevattnings- anläggningar			Procentuell fördelning efter första året för bevattning					
		Före- tag med mer än 2 ha åker	Före- tag med högst 2 ha åker ²	Sum- ma	1975	1974 eller 1973	1972 eller 1971	1970 eller 1969	Före 1969	Summa
<i>Län</i>										
Stockholms	19	209	56	265	7	17	7	9	60	100
Uppsala	31	173	2	175	10	19	40	10	21	100
Södermanlands	16	148	12	160	23	19	14	10	34	100
Östergötlands	21	217	16	233	25	24	7	23	21	100
Jönköpings	7	143	—	143	31	24	9	12	24	100
Kronobergs	7	159	7	166	25	22	6	10	37	100
Kalmar	38	340	—	340	22	27	16	10	25	100
Gotlands	9	22	3	25	25	21	4	21	29	100
Blekinge	12	357	12	369	15	24	13	10	38	100
Kristianstads	137	780	25	805	14	18	9	11	48	100
Malmöhus	51	533	94	627	11	13	6	5	65	100
Hallands	18	277	7	284	20	28	7	13	32	100
Göteborgs o Bohus	—	36	16	52	14	16	9	7	54	100
Älvsborgs	5	125	13	138	31	29	10	8	22	100
Skaraborgs	39	350	9	359	21	43	8	11	17	100
Värmlands	16	123	6	129	23	30	4	18	25	100
Örebro	21	128	13	141	13	28	12	12	35	100
Västmanlands	12	61	3	64	23	33	13	6	25	100
Kopparbergs	9	70	—	70	42	20	8	7	23	100
Gävleborgs	8	71	3	74	22	10	6	10	52	100
Västernorrlands	1	34	2	36	8	25	6	17	44	100
Jämtlands	—	23	1	24	8	—	23	8	61	100
Västerbottens	—	24	3	27	4	30	8	12	46	100
Norrbottnens	—	49	8	57	17	15	30	25	13	100
<i>Hela riket</i>	477	4 452	311	4 763	18	23	10	11	38	100

¹ Bevattningsanläggningar med rörliga spridare. — ² Företag med högst 2 ha åker men med frilandsodling av trädgårdsväxter.

Källa: SCB, bevattningen i jordbruket 1975 (totalundersökning).

Tabell 42 Bevattningsanläggningarnas beräknade maximala kapacitet efter slag av vattentäkt år 1975. Kubikmeter per timme
 Estimated maximal capacity for the sprinkling irrigation systems by kind of water supply in 1975. Cubic metres per hour

Område	Bevattningsanläggningarnas maximala kapacitet efter slag av vattentäkt				
	Vatten- drag	Insjö	Grund- vatten	Salt- vatten ¹	Summa
<i>Län</i>					
Stockholms	1 749	4 069	197	105	6 120
Uppsala	6 167	1 511	286	—	7 964
Södermanlands	1 663	3 838	121	87	5 709
Östergötlands	3 160	3 492	318	168	7 138
Jönköpings	1 210	1 957	75	—	3 242
Kronobergs	1 491	1 172	116	—	2 779
Kalmar	5 181	1 688	2 636	1 018	10 523
Gotlands	409	62	207	112	790
Blekinge	5 005	1 626	2 492	232	9 355
Kristianstads	15 019	4 924	8 729	11	28 683
Malmöhus	9 268	852	6 816	—	16 936
Hallands	8 293	824	632	—	9 749
Göteborgs o Bohus	510	117	239	—	866
Älvsborgs	2 715	779	80	—	3 574
Skaraborgs	8 689	2 256	556	—	11 501
Värmlands	1 759	1 550	110	—	3 419
Örebro	1 807	1 587	164	—	3 558
Västmanlands	1 820	844	15	—	2 679
Kopparbergs	889	606	20	—	1 515
Gävleborgs	1 258	500	21	—	1 779
Västernorrlands	410	213	39	23	685
Jämtlands	91	402	2	—	495
Västerbottens	337	53	60	—	450
Norrbottens	384	129	83	—	596
<i>Hela riket</i>	79 284	35 051	24 014	1 756	140 105

¹ Salthalten torde uppgå till högst 0,8 procent i berörda områden.

Källa: SCB, bevattningen i jordbruket 1975 (totalundersökning).

Tabell 43 Antal företag med rörmjölkningsanläggning och/eller anläggning för automatisk utgödsling samt antal företag med mjölkproduktion år 1972

Number of holdings with pipe line milking installation and/or installation for automatical clearing of manure and number of holdings with milk production in 1972

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Antal företag med		
	Rörmjölknings- anläggning	Automatisk utgödslings- anläggning	Mjölkproduktion
<i>Län</i>			
Stockholms	144	93	697
Uppsala	366	200	1 797
Södermanlands	314	201	1 305
Östergötlands	561	355	2 598
Jönköpings	479	290	4 306
Kronobergs	222	175	2 852
Kalmar	573	371	3 172
Gotlands	203	267	1 426
Blekinge	82	59	1 054
Kristianstads	546	416	3 884
Malmöhus	458	270	2 790
Hallands	428	419	2 629
Göteborgs o Bohus	265	142	2 263
Älvsborgs	493	382	4 911
Skaraborgs	779	628	3 646
Värmlands	292	174	2 040
Örebro	234	150	1 402
Västmanlands	253	128	1 079
Kopparbergs	250	146	1 357
Gävleborgs	431	130	1 904
Västernorrlands	287	129	2 278
Jämtlands	237	135	1 859
Västerbottens	359	185	3 701
Norrbottens	237	136	1 554
<i>Storleksgrupp.</i>			
<i>antal kor</i>			
1- 9	92	98	1 610
10-15	1 468	843	11 508
16-24	3 225	1 870	7 021
Över 24	2 820	2 253	3 294
Ej storleks- grupperade företag	888	517	33 071
<i>Hela riket</i>	8 493	5 581	56 504

Källa: Lantbruksstyrelsens undersökning av företag med mjölkproduktion (delvis totalundersökning, se avsnitt 5.3).

Tabell 44 Anläggningar i ny- och tillbyggda djurstallar år 1974

Installations in new and extended buildings for livestock in 1974

Avser företag med minst 2 hektar åker och företag med stora djurbesättningar (se avsnitt 3.1)

Figures refer to holdings of at least 2 hectares of arable land or with large stocks of animals

Område	Antal djurstallar med								Totalt antal ny- respektive tillbyggda djur- stallar
	Automatisk utfodring			Mjölkningsanläggning		Utgödslings- anläggning	Gödsel- platta eller gödsel- behållare	Skulltork	
	Nöt- kreatur	Svin	Fjäderfä	Rör- mjölkning	Annan anläggning				
Nybyggda djurstallar									
<i>Huvudområde</i>									
Götaland	6	60	15	88	25	307	269	53	394
Svealand	3	4	–	32	3	57	58	23	83
Norrland	1	–	1	57	9	69	69	22	93
<i>Hela riket</i>									
1974	10	64	16	177	37	433	396	98	570
1973	15	41	34	161	56	408	402	77	581
1972	4	35	34	107	32	336	327	46	513
1971	5	36	23	67	37	336	363	..	469
Tillbyggda djurstallar									
<i>Huvudområde</i>									
Götaland	3	6	5	62	13	159	132	39	221
Svealand	1	–	–	41	4	63	47	19	87
Norrland	1	–	–	57	12	61	79	12	112
<i>Hela riket</i>									
1974	5	6	5	160	29	283	258	70	420
1973	4	2	6	171	56	329	291	80	497
1972	3	5	6	103	37	194	176	37	391

Källa: SC B. byggnadsverksamheten i lantbruket (totalundersökning).

6.2 SYSTEMTÄCKDIKAD AREAL

SCB genomförde i samråd med lantbruksstyrelsen i mars 1973 en undersökning av den systemtäckdikade åkerarealen. Sådana uppgifter hade då inte inhämtats sedan jordbruksräkningen 1951.

Till 1973 års undersökning inhämtades uppgifter om hur stor åkerareal som var systemtäckdikad och om dikningen var utförd före eller efter 1930. Med systemtäckdikning avses ett system av täckta diken avsedda för dränering.

Undersökningens genomförande

Metodbeskrivning

Undersökningen genomfördes i tre etapper, nämligen provundersökning, huvudundersökning och kontrollundersökning. *Provundersökningen*, som omfattade 67 företag i två län, tydde på att huvudundersökningen i stort sett skulle kunna genomföras som planerats.

Huvudundersökningen samordnades med jordbruksinventeringen i mars 1973 (se avsnitt 4.3). På tillägsfrågor skulle jordbrukarna uppge hur stor areal som var systemtäckdikad och om täckdikningen skett före 1930 eller 1930 och senare. De skulle dessutom uppge hur stor åkerareal som de bedömde vara i behov av ny- eller omtäckdikning.

Kontrollundersökningen utfördes sommaren 1973 i samarbete med lantbruksnämnderna. Den omfattade 1 002 slumpmässigt uttagna företag ur huvudundersökningens urval. Av dessa hade 42 företag upphört innan kontrollundersökningen genomfördes. Hälften av de återstående företagen besöktes och andra hälften kontaktades per telefon för intervju och kontroll av de tidigare lämnade uppgifterna.

Bortfall

I huvudundersökningen blev bortfallet 527 företag (2,7 %). Dessutom var ett antal blanketter ofullständigt ifyllda i täckdikningsavsnittet. För bortfallet korrigerades genom att de en-

skilda bortfallen ersattes med medeltal för övriga företag.

I kontrollundersökningen förekom inget bortfall.

Beräkningsmetoder

Resultaten från kontrollundersökningen visade att den systemtäckdikade åkerarealen blivit överskattad i huvudundersökningen. Med ledning av i kontrollundersökningen inhämtade uppgifter och motsvarande uppgifter lämnade i huvudundersökningen fastställdes korrekctionstal, vilka sedan användes vid en omräkning av huvudundersökningens resultat. Storleken av gjorda korrekctioner framgår av nedersta raden i tabell 45.

Resultatens tillförlitlighet

Vid granskningen nedlades ett omfattande arbete för komplettering av ofullständigt ifyllda blanketter. Det visade sig emellertid att många företagare inte kände till – eller endast hade en ungefärlig uppfattning om – hur stor åkerareal som var systemtäckdikad.

Medfellsberäkningar har utförts för resultaten i huvudundersökningen. På länsnivå uppvisar skattningarna av arealen åker täckdikad före 1930 störst medfelf, 10–25 %. På riksnivå är samtliga medfelf lägre än 3 %. Den korrekction som utförts kan dock ha medfört en ökning av medfelfen.

Resultat

Arealen systemtäckdikad åker respektive ej systemtäckdikad åker år 1973 redovisas i tabell 45. Det framgår av tabellen att den systemtäckdikade åkerarealen i huvudsak återfanns i slättbygderna.

Bibliografi

Systemtäckdikad åkerareal. Jordbruksinventeringen den 1 mars 1973 /med uppgifter om hur stor åkerareal som lantbrukarna anser behöva ny- eller omtäckdikas/. SCB. SM J 1974:4.

Tabell 45 Täckdikningens omfattning på ägd respektive arrenderad åkerareal år 1973. Hektar

Extent of underdrainage on owned area and area held on lease in 1973. Hectares

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Areal åker med systemtäckdikning				Summa	Areal åker utan systemtäckdikning		
	Utförd 1930 eller senare		Utförd före 1930			Ägd	Arrenderad	Summa
	Ägd	Arrenderad	Ägd	Arrenderad				
<i>Län¹</i>								
Stockholms	8 826	15 221	3 041	3 345	30 433	32 081	38 239	70 320
Uppsala	25 355	15 783	9 618	4 485	55 241	61 100	46 785	107 885
Södermanlands	18 998	18 164	6 284	5 878	49 324	45 240	49 604	94 844
Östergötlands	31 242	27 734	27 410	23 568	109 954	47 717	51 016	98 733
Jönköpings	5 158	3 627	1 471	635	10 891	59 083	40 110	99 193
Kronobergs	4 818	1 864	1 020	327	8 029	40 738	20 367	61 105
Kalmar	13 553	7 700	5 136	2 556	28 945	73 452	46 968	120 420
Gotlands	15 467	3 631	6 877	1 837	27 812	41 440	14 306	55 746
Blekinge	6 069	2 088	4 066	1 879	14 102	20 440	7 403	27 843
Kristianstads	27 046	11 653	17 817	7 576	64 092	88 667	39 370	128 037
Malmöhus	40 619	24 042	40 481	33 199	138 341	97 333	68 977	166 310
Hallands	25 268	9 140	10 641	4 371	49 420	50 671	23 554	74 225
Göteborgs o Bohus	14 925	6 322	3 029	1 854	26 130	28 609	14 184	42 793
Älvsborgs	35 784	11 767	6 278	2 388	56 217	73 646	36 493	110 139
Skaraborgs	84 755	35 416	11 128	4 470	135 769	82 174	54 153	136 327
Värmlands	23 952	7 894	1 692	1 151	34 689	64 059	27 848	91 907
Örebro	18 436	9 661	6 794	4 609	39 500	49 646	29 842	79 488
Västmanlands	28 024	20 518	15 565	9 531	73 638	27 344	19 137	46 481
Kopparbergs	5 306	1 951	818	477	8 552	36 990	22 020	59 010
Gävleborgs	7 623	4 602	1 493	987	14 705	44 026	21 447	65 473
Västernorrlands	5 870	2 372	644	231	9 117	39 268	17 253	56 521
Jämtlands	4 598	2 245	1 006	382	8 231	25 706	13 411	39 117
Västerbottens	13 458	3 289	694	293	17 734	53 015	22 952	75 967
Norrbottens	5 226	1 805	463	155	7 649	29 035	13 662	42 697
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	58 395	31 567	49 778	34 800	174 540	110 362	66 218	176 580
Götalands mellanbygder	44 699	16 467	27 281	13 099	101 546	157 018	78 643	235 661
Götalands norra slättbygder	127 462	57 501	35 994	24 377	245 334	114 524	71 340	185 864
Svealands slättbygder	118 044	76 316	43 420	24 936	262 716	219 411	184 649	404 060
Götalands skogsbygder	60 928	37 546	17 684	11 355	127 513	306 292	180 217	486 509
Mellersta Sveriges skogsbygder	25 210	15 140	5 397	5 819	51 566	114 605	64 867	179 472
Nedre Norrland	16 160	8 476	2 544	1 266	28 446	103 030	53 085	156 115
Övre Norrland	19 478	5 476	1 368	532	26 854	86 238	40 082	126 320
<i>Hela riket</i>	470 376	248 489	183 466	116 184	1 018 515	1 211 480	739 101	1 950 581
Korrigerig, procent, se texten	-18,3	-17,8	-17,0	-18,9	-18,0	+15,2	+15,2	+15,2

¹ Avser 1971 års länsindelning.

Källa: SC B. marsinventeringen 1973 (urvalsundersökning om 19 352 enheter; bortfall se texten).

6.3 MASKINER OCH REDSKAP

SCB genomförde under en följd av år fram till 1973 skördbruksinventeringar. Vid den sista inventeringen, i mars 1973, inhämtades bl a uppgifter om antal traktorer och skördetröskor med fördelning på drivmedelsslag samt om antal cisterner och dessas rymd. Information om jordbruksinventeringarna lämnas i kapitel 1.

Vid trädgårdsräkningen 1972 (se avsnitt 8.9) insamlades bl a uppgifter om antal maskiner m m i trädgårdsbruket.

Som ett led i kontrollarbetet vid 1966 års jordbruksräkning gjordes en särskild undersökning av traktorbeståndet. Genom denna undersökning erhöles uppgifter om antal traktorer även inom andra verksamhetsgrenar än jordbruket.

Inom Jordbrukets utredningsinstitut utarbetas årligen statistik över jordbrukets anskaffning av maskiner, redskap och varaktiga inventarier för driften.

Undersökningarnas genomförande

Marsinventeringen

Uppläggningsen av marsinventeringen 1973 beskrivs i avsnitt 4.3. Från 2,7 % av de uttagna företagen kunde uppgifter ej erhållas. Dessutom saknades uppgifter om maskiner på 0,4 % och uppgifter om cisterner på 5,5 % av de inkomna blanketterna. De utelämnade uppgifterna ersattes vid bearbetningen med medeltal för företag som lämnat uppgifter.

1966 års traktorundersökning

Undersökningen berörde ett urval om 7/1 000 av samtliga traktorer i länsstyrelsernas traktorregister. Från besiktningsinstrumenten för de uttagna traktorerna inhämtades uppgifter om traktorernas fabrikat, ålder, registreringsstidpunkter, drivmedelsslag och ägare. Genom telefonintervju med ägarna erhöles information om traktorernas användning.

Såväl genomgången av länsstyrelsernas traktorregister som intervjuerna utfördes under medverkan av SCBs organisation för objektiva skördeuppskattningar.

Utredningsinstitutets undersökning

Jordbrukets utredningsinstitut tillskriver varje år tillverkare och importörer av lantbruksmaskiner med begäran om uppgifter om antalet maskiner m m som levererats till jordbruket och om försäljningsvärdet därav

Antalet tillverkare och importörer av traktorer uppgick under 1975 till 14 företag. Import eller tillverkning av andra lantbruksmaskiner än traktorer redovisades av 262 företag.

Resultatens tillförlitlighet

Marsinventeringen

För marsinventeringen 1973 genomfördes medfellsberäkningar. På länsnivå ligger de beräknade medfellen i allmänhet på ett par procent. För bogserade skördetröskor är dock medfelleet ungefär tio procent på länsnivå.

Utredningsinstitutets undersökning

Sedan lång tid har en viss direktimport av begagnade traktorer genom privatpersoner eller kommissionärer förekommit. Med hjälp av data från den officiella registreringsstatistiken beräknades denna import för åren 1965–1972. De beräknade uppgifterna inkluderades i redovisningen.

Beräkningarna gav osäkra resultat, och därför har inga beräkningar gjorts för 1973–1975. Numera ställs krav på lagstadgade hytter, vilket torde ha medfört att direktimporten har minskat. För 1971 beräknades direktimporten uppgå till 58 traktorer med ett värde av 0,9 miljoner kronor och för 1972 till 63 traktorer med ett värde av 1,0 miljoner kronor.

För vissa maskingrupper är det knappast möjligt att erhålla uppgifter till undersökningen. De viktigaste av dessa grupper är elektriska

motorer, pumpar, hydroforer, äggkläckningsmaskiner och annan utrustning för hönsgårdar.

För vissa mindre betydande grupper av inventarier (bl a utrustning till traktorer, handredskap) kan jordbrukets andel inte särskiljas. I sådana fall förs beloppen i sin helhet till jordbruket om det anses att huvudparten går till detta, men utelämnas annars helt.

Undersökningen grundas på av tillverkare och importörer angivna katalogpriser, vilket medför att hänsyn ej tagits till eventuella rabatter. Mervärdesskatt ingår inte i tabelluppgifterna.

Resultat

I tabell 46 redovisas antalet traktorer, skördetröskor och cisterner i jordbruket samt cisternvolymen enligt marsinventeringen 1973. Av tablån nedan framgår antalet maskiner fördelade efter drivmedelsslag.

Drivmedelsslag	Antal traktorer	Antal självgående skördetröskor
Bensin	23 297	3 693
Fotogen	16 985	..
Diesel	142 232	23 996
Summa	182 514	27 788

Vissa uppgifter om antalet maskiner i trädgårdsbruket 1971 enligt trädgårdsräkningen 1972 lämnas i följande tablå.

Slag av maskin	Storleksgrupp, hektar åker		
	Högst 2,0	Över 2,0	Summa
Traktorer	1 453	5 829	7 282
Dieseldrivna	662	4 465	5 127
Bensin- eller fotogendrivna	791	1 364	2 155
Jordfräsar	3 281	1 825	5 106
Bensindrivna	2 620	1 318	3 938
Övriga	661	507	1 168
Motor drivna bekämpningssprutor	1 056	918	1 974

Resultat från undersökningen av traktorbeståndet 1966 redovisas i tablån nedan.

Användningsområde	Antal traktorer
Traktorer, vilkas ägare drev jordbruk eller skogsbruk	183 572 ¹
Därav med användning inom	
enbart jordbruk	108 161
både jordbruk och skogsbruk	71 389
enbart skogsbruk	4 022
Traktorer, vilkas ägare ej drev jordbruk eller skogsbruk	32 463
Därav med huvudsaklig användning	
inom jordbruk	6 320
skogsbruk	5 027
entreprenadarbeten	6 464
kommunala arbeten	2 729
andra arbeten ²	11 923
Traktorer ur bruk	19 679
Därav	
varaktigt ur bruk (skrotade)	9 768
tillfälligt ur bruk (till försäljning)	9 911
Samtliga traktorer	235 714

¹Av dessa användes 20 % även utanför det egna företaget. – ²Hit har även förts traktorer med mera vidsträckt användningsområde och traktorer med kort årlig användningstid.

I tabell 47 redovisas värdet av jordbrukets inköp av maskiner i löpande priser åren 1971–1975 enligt utredningsinstitutets undersökning. Till jämförelse har värdesummorna för varugrupperna som helhet även räknats om i 1975 års priser. Av de omräknade talen framgår att den volymmässiga ökningen från 1974 till 1975 var 32 %.

Uppgifter om antalet till jordbruket levererade traktorer och dessas genomsnittliga effekt lämnas i tablån nedan. Sedan 1968 har samtliga levererade traktorer varit dieseldrivna.

År	Antal levererade traktorer	Genomsnittlig effekt, hästkrafter
1975	11 894	61,8
1974	8 183	59,1
1973	7 555	56,9
1972	8 360	54,5
1971	7 557	52,6

Tabell 46 Antal traktorer, skördetröskor och cisterner samt cisternvolym inom jordbruket år 1973

Number of tractors, combines and cisterns and the volume of cisterns in the agricultural sector in 1973

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Traktorer	Skördetröskor		Cisterner	
		Självgående	Bogserade	Antal	Volym, 1 000-tal liter
<i>Län¹</i>					
Stockholms	4 115	1 080	615	2 327	6 144
Uppsala	7 758	2 055	906	4 807	11 466
Södermanlands	5 944	1 564	669	3 425	9 319
Östergötlands	10 870	2 740	1 025	6 732	20 629
Jönköpings	8 255	687	510	3 722	5 940
Kronobergs	5 054	324	506	2 495	4 664
Kalmar	8 817	1 403	819	5 206	10 978
Gotlands	4 313	445	1 064	2 797	6 014
Blekinge	2 840	373	208	1 753	3 490
Kristianstads	13 011	1 584	1 121	6 653	15 556
Malmöhus	17 973	3 077	2 299	11 245	31 947
Hallands	8 680	1 494	1 057	4 735	9 969
Göteborgs o Bohus	5 436	548	350	2 188	4 050
Älvsborgs	12 868	1 242	1 323	4 780	9 618
Skaraborgs	16 141	3 201	1 730	8 453	19 843
Värmlands	7 475	883	906	3 440	6 614
Örebro	6 681	1 373	1 036	3 714	7 655
Västmanlands	6 206	1 732	914	3 824	8 940
Kopparbergs	5 023	610	860	2 381	4 596
Gävleborgs	5 329	450	725	2 587	4 618
Västernorrlands	5 446	308	338	2 421	4 218
Jämtlands	3 385	113	211	1 676	3 027
Västerbottens	7 284	391	230	3 587	6 362
Norrbottens	3 610	111	174	1 969	3 480
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	20 936	3 979	2 402	13 203	36 963
» mellanbygder	19 093	2 740	2 605	11 166	25 372
» norra slättbygder	24 378	5 329	2 552	13 551	36 181
Svealands slättbygder	30 297	8 068	4 005	18 278	44 051
Götalands skogsbygder	46 594	4 555	4 037	21 338	40 780
Mellersta Sveriges skogsbygder	15 701	1 723	2 456	7 199	14 324
Nedre Norrland	13 757	881	1 120	6 321	11 058
Övre Norrland	11 758	513	419	5 861	10 408
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>					
2,1– 5,0	16 037	113	408	3 512	6 002
5,1– 10,0	30 526	665	2 272	11 707	20 064
10,1– 20,0	43 184	3 212	6 305	26 136	47 067
20,1– 30,0	28 843	4 842	5 275	18 067	36 092
30,1– 50,0	30 811	8 386	3 869	18 561	42 696
50,1–100,0	21 472	7 174	1 114	13 109	38 573
Över 100,0	11 641	3 396	353	5 825	28 643
<i>Hela riket</i>					
1973 ²	182 514	27 788	19 596	96 917	219 137
1970 ²	181 519	21 414	20 708	96 505	213 636
1967 ²	174 067	14 056	24 527	89 557	203 443
1964 ²	166 532	7 516	24 872	79 599	187 380

¹ Avser 1971 års länsindelning. – ² Uppgifterna avser januari 1964, 1967 och 1970 respektive mars 1973.

Källa: SCB, marsinventeringen 1973 (urvalsundersökning om 19 352 enheter; bortfall se texten).

Bibliografi

Källor

Jordbruksinventeringen i mars 1973. Maskindrift vid jordbruksföretag 1972. SCB. SM J 1973:39.

Maskindriften m m inom jordbruket /1960, 1966 och 1969; uppgifter insamlade genom jordbruksinventeringarna/. Jordbruksnämnden. Jordbruksekonomiska meddelanden 1968:11 och 1970:11.

Trädgårdsräkningen 1972 /redovisning för län/. SCB. SM J 1972:57.

Traktornas användningsområden m m den 31 dec 1966. Specialundersökning i anslutning till 1966 års jordbruksräkning. SCB. SM J 1968:12.

Jordbrukarnas maskininköp /årligen sedan 1950; vissa uppgifter om inköp till trädgårdsbruket redovisas/. Jordbrukets utredningsinstitut (stencil).

Jordbrukets traktorköp /årligen sedan 1950/. Jordbrukets utredningsinstitut (stencil).

Andra undersökningar

Lantbruksräkningen 1971. Del 2. Husdjur, maskiner och anläggningar, skogsbruk, särskilda tabeller /uppgifter om traktorer och skördetröskor inom storleksgrupper och naturliga jordbruksområden/. SCB (uppgifter på länsnivå redovisades också i Jordbruksstatistisk årsbok 1973).

Fordon enligt bilregistret /varje månad sedan 1973; uppgifter om totala antalet traktorer utan särredovisning av jordbrukstraktorer. I årsammandragen även med fördelning på tillverkare och på kommuner/. SCB. SM T (i nr 1976:4.15 redovisas uppgifter med fördelning på tillverkare och i nr 1976:4.19 med fördelning på kommuner per den 31 december 1975).

Nyregistreringsstatistik /varje månad sedan 1973; uppgifter om antalet nyregistrerade traktorer i lantbruket med fördelning på tillverkare/. AB Bilstatistik.

Traktorbeskattning. Betänkande av bilskatteutredningen /uppgifter om transporternas omfattning/. SOU 1968:50. Finansdepartementet.

Tabell 47 Jordbrukets inköp av maskiner och redskap åren 1971–1975. Milj kronor
Purchases of machinery and tools by the agricultural sector in 1971–1975. Millions of Swedish kronor

Varuslag	1971	1972	1973	1974	1975
<i>Löpande priser</i>					
Traktorer och jeepar					
Egentliga traktorer	256,9	305,6	305,9	391,0	578,0
Övrigt tillhörande gruppen traktorer	12,4	19,1	9,0	16,1	37,1
Jordbearbetningsredskap	62,2	77,0	104,9	150,4	171,5
Redskap för sådd, spridning m m	47,2	52,0	53,3	70,1	89,0
Redskap för skörd och tröskning	191,7	230,0	265,5	322,3	419,1
Kombivagnar	11,0	6,6	16,4	17,1	27,9
Torkar, kvarnar, rensningsmaskiner och stationära skärmaskiner	30,1	36,4	28,1	39,2	56,5
Potatis- och rotfruktsredskap	18,6	19,0	25,4	30,5	41,6
Transportredskap och lastapparater ¹	46,8	59,6	74,2	95,6	132,4
Mjölkningsmaskinanläggningar jämte andra fasta och lösa inventarier i djurstallar	19,9	42,8	48,8	47,0	64,2
Mjölkrtransportkärl ²	15,1				
Diverse	19,9	20,4	37,9	58,1	76,0
Summa	731,8	868,5	969,4	1 237,4	1 693,3
<i>1975 års priser</i>					
Traktorer	360	395	365	409	578
Övriga maskiner och redskap	648	730	791	878	1 115
Summa	1 008	1 125	1 156	1 287	1 693

¹ Exkl vagnar. – ² Inkl gårdstankar.

Källa: Jordbrukets utredningsinstitut.

7 Förnödenheter

Detta kapitel omfattar följande avsnitt:

<i>Avsnitt</i>	<i>Tabeller</i>
7.1 Utsäde	48–49
7.2 Växtnäringsämnen	50–51
7.3 Växtskyddsmedel	52–53
7.4 Fodermedel	54–55
7.5 Driv- och smörjmedel	56

7.1 UTSÄDE

Enligt särskilda bestämmelser om statsplombering av utsädesvara får utsäde av potatis, stråsäd, trindsäd, vallväxter, rotfrukter, fodermjärgkål och oljeväxter inte överlåtas till användare annat än i förpackning som är tillsluten och försedd med plomberingsbevis. Dock får överlåtelse ske mellan utsädesodlare och användare om detta sker vid enstaka tillfällen och utan offentligt utbud. Kraven på utsäde i det nu tillämpade plomberingssystemet har anpassats till dem som gäller i OECD-systemet. I detta avsnitt beskrivs plomberingsverksamheten och lämnas vissa uppgifter om kvantiteten plomberat utsäde under år 1975/76.

År 1965 inhämtade SCB i anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna (se avsnitt 8.5) uppgifter om utsädesmängderna för spannmål. Undersökningen av utsädesmängderna baserades på samma urval av gårdar som skördeuppskattningarna (sammanlagt cirka 12 700). Uppgifterna om utsädeskvantiteterna per hektar inhämtades av fältpersonalen genom förfrågan hos brukaren vid besök för utläggning av provtytor.

Plomberingsverksamhetens organisation

Statens centrala frökontrollanstalt är centralt organ för frökontrollverksamheten i riket. Plombering av utsäde utförs dessutom vid de lokala frökontrollanstalter som av lantbruksstyrelsen fått behörighet att utföra plombering. Under verksamhetsåret 1975/76 hade frökontrollanstalterna i Örebro, Linköping och Skara sådan behörighet. Lantbruksstyrelsen utfärdar också bestämmelser om plomberingsförfarandet.

Plomberingen utförs i någon av nedanstående klasser.

Statsplomb A (stamutsäde = förädlarutsäde som inte finns i allmänna handeln)

Statsplomb B (basutsäde = högsta handelsklass, utgångsutsäde A)

Statsplomb C (utgångsutsäde lägst C)

Statsplomb D (utgångsutsäde lägst C; lägre kvalitetskrav än för statsplomb C)

Statsplomb E (utgångsutsäde lägst D)

Statsplomb U (se nedan).

För plombering i de olika klasserna fordras att uppställda krav på frökvalitet för respektive klasser uppfylls. Hit räknas krav på viss ren-

het, grobarhet, sortrenhet och sundhet samt viss högsta tillåtna vattenhalt, ogräshalt och halt främmande gagnväxter.

Plombering i klass U förekommer främst i bristsituationer. Kvalitetskraven för klassen bestäms därför först då sådan plombering behövs tillgripas.

Endast utsäde av sådan sort som statens växtsortnämnd funnit lämplig för odling inom landet får statsplomberas. I vissa fall kan lantbruksstyrelsen medge statsplombering av annat utsäde.

Resultat

Omfattningen av den totala statsplomberingsverksamheten år 1975/76 belyses i *tabell 48*. Ur tabellen kan bl a utläsas att 68 % av utsädet plomberades i klass D. Statens centrala frö-

kontrollanstalt svarade för 66 % av den totala plomberade kvantiteten.

I *tabell 49* redovisas de beräknade utsädesmängderna per hektar för de olika spannmålsgrödorna år 1965.

Bibliografi

Meddelanden från statens centrala frökontrollanstalt /årligen sedan 1926/.

Frökontrollanstaltens i Linköping verksamhet /årligen sedan 1878/.

Redogörelse för verksamheten vid Frökontrollanstalten i Skara /årligen sedan 1876/77/.

Frökontrollanstalten i Örebro /årligen sedan 1878/79/.

Utsädesmängderna för spannmål 1965. SCB. SM J 1966:5.

Tabell 48 Total kvantitet statsplomberat utsäde år 1975/76. Deciton
Total quantity of sealed seed in 1975/76. 100 kilogrammes

Utsädesslag	Utsäde plomberat med statsplomb						
	A	B	C	D	E	U	Summa
Höststråsäd	46 850	123 983	265 569	1 182 714	45 568	14 351	1 679 035
Vårstråsäd	13 517	75 896	126 858	428 337	9 299	10 139	664 046
Trindsäd	1 971	3 178	18 270	30 665	2 036	311	56 431
Vallbaljväxter	11	496	677	8 665	963	—	10 812
Vallgräs	178	396	1 808	44 272	24 862	1	71 517
Olje- och spånadsväxter	243	6 529	3 736	12 843	1 589	2 218	27 158
Rotfruktsväxter	2	166	185	514	59	—	926
<i>Summa</i>							
1975/76	62 772	210 644	417 103	1 708 010	84 376	27 020	2 509 925
1974/75	59 112	238 822	429 775	1 699 029	67 547	2 940	2 497 225
1973/74	74 134	346 823	473 246	1 388 824	113 088	41 668	2 437 783
1972/73	88 141	181 277	518 053	1 342 029	92 350	1 805	2 223 655
1971/72	70 081	216 777	420 955	1 375 895	107 719	5 453	2 196 880

Källa: Statens centrala frökontrollanstalt och frökontrollanstalterna i Linköping, Skara och Örebro.

Tabell 49 Utsädesmängderna för spannmål år 1965

Quantities of grain seed in 1965

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Utsädesmängd per hektar, kg					
	Höstvete	Vårvete	Höstråg	Korn	Havre	Blandsäd
<i>Län¹</i>						
Stockholms	225	242	207	220	225	233
Uppsala	222	241	207	217	222	231
Södermanlands	221	249	197	219	222	225
Östergötlands	218	229	201	210	217	223
Jönköpings	219	211	205	210	221	222
Kronobergs	208	211	200	208	249	215
Kalmar	213	229	198	204	223	220
Gotlands	216	222	199	193	187	196
Blekinge	215	240	204	211	214	218
Kristianstads	219	244	196	203	204	211
Malmöhus	216	243	199	203	201	214
Hallands	212	232	200	202	212	217
Göteborgs o Bohus	211	226	201	212	222	223
Älvsborgs						
norra delen	215	221	200	211	227	232
södra »	219	200	195	205	214	214
Skaraborgs	223	225	204	216	229	228
Värmlands	208	211	193	210	222	213
Örebro	206	234	200	215	224	229
Västmanlands	217	243	190	218	223	221
Kopparbergs	204	201	177	201	222	221
Gävleborgs	222	226	198	213	226	221
Västernorrlands	—	..	—	186	187	200
Jämtlands	—	—	—	158	157	141
Västerbottens	—	—	..	155	138	155
Norrbottnens	—	—	—	152	142	151
<i>Hela riket</i>	218	238	199	204	221	219

¹ Avser 1965 års länsindelning.

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning).

7.2 VÄXTNÄRINGSÄMNINGEN

Inom statens jordbruksnämnd görs årligen en sammanställning över försäljningen av handelsgödsel. Som underlag för beräkningarna använder nämnden uppgifter erhållna från tillverkare och importörer. På grundval av dessa beräkningar och arealuppgifter enligt lantbruksregistret (se avsnitt 3.1) utarbetar Stiftelsen Svensk Växtnäringsforskning statistik över försäljningen av handelsgödsel med fördelning på län.

SCB genomförde 1971 en undersökning om hur stora kvantiteter av växtnäringsämnena kväve, fosfor och kalium som hade tillförts olika grödor genom gödsling med handelsgödsel. Undersökningen omfattade spannmålsgrödor, vall, potatis, oljväxter och sockerbetor.

Genomförande av SCBs undersökning

Metodbeskrivning

Uppgiftsinsamlingen samordnades med de objektiva skördeuppskattningarna (se avsnitt 8.5). Uppgifter om förbrukning av olika slag av handelsgödsel inhämtades från varannan av de i skördeuppskattningarna 1971 uttagna gårdarna, d v s cirka 6 500. Av dessa utgick 288 gårdar på grund av nedläggning av gården eller vägran att delta i undersökningen.

Uppgifter för sockerbetsodlingar erhöles från Svenska Sockerfabriks AB.

För övriga grödor inhämtades uppgifterna av provtagarna för skördeuppskattningarna vid besök på de uttagna gårdarna. Primäruppgifterna avsåg i regel förbrukning per hektar för ett fält per gröda och gård.

Beräkningsmetoder

Efter rimlighetsbedömning och viss komplettering av materialet skattades för respektive gröda dels arealen dels totalförbrukningen av olika slag av handelsgödsel. Skattningarna genomfördes först för skördeområden (se kapitel 2),

vilka sedan sammanvägdes till större områden. Därefter omräknades totalförbrukningsuppgifterna till att avse förbrukning av rent kväve, fosfor respektive kalium.

Resultat

Försäljningen av handelsgödsel till jordbruket och trädgårdsbruket under år 1975/76 i miljoner kg kväve (N), fosfor (P) och kalium (K) enligt Stiftelsen Svensk Växtnäringsforsknings beräkningar redovisas i *tabell 50*. Man bör observera att länsuppgifterna är osäkra eftersom försäljningsområdena ej helt sammanfaller med länsgränserna.

Förbrukningen per hektar av rent kväve, fosfor och kalium för olika grödor 1971 enligt SCBs statistik återfinns i *tabell 51*. Det framgår att förbrukningen av näringsämnen varierar högst betydligt mellan olika grödor. Uppgifterna för slätter- och betesvallar kan eventuellt vara något underskattade, eftersom det ej med säkerhet kunnat fastställas om all gödsling av återväxten redovisats.

Bibliografi

Källor

Förbrukning av växtnäring inom jordbruk och trädgårdsbruk i olika delar av Sverige /årligen sedan 1955/. Svensk Växtnäringsforskning (stencil).

Försörjningen med handelsgödsel /årligen sedan 1950; endast rikssiffror/. Jordbruksnämnden. Jordbruksekonomiska meddelanden.

Förbrukning av växtnäringsämnen i handelsgödsel i jordbruket 1971. SCB. SM J 1972:23.

Andra undersökningar

Den aktuella användningen av mikronäringsämnen – en kort översikt. Supra. 1976-02-03 (stencil).

Tabell 50 Försäljning av handelsgödselmedel till jordbruket och trädgårdsbruket år¹ 1975/76

Sales of fertilizers to the agricultural and horticultural sector in 1975/76

Avser mängd kväve (N), fosfor (P) och kalium (K)

Figures refer to the amount of nitrogen (N), phosphorus (P) and potassium (K)

Område; gödselslag	Total kvantitet, ton			Kvantitet per hektar ³ , kilogram		
	Kväve	Fosfor	Kalium	Kväve	Fosfor	Kalium
<i>Län²</i>						
Stockholms	5 590	1 298	1 484	56	13	15
Uppsala	14 007	3 209	2 223	87	20	14
Södermanlands	14 294	3 020	3 153	100	21	22
Östergötlands	22 954	5 173	6 185	103	23	28
Jönköpings	4 777	1 853	4 621	49	19	48
Kronobergs	2 140	1 018	2 396	35	17	39
Kalmar	8 876	2 869	5 789	65	21	42
Gotlands	6 033	1 894	4 693	74	23	57
Blekinge	3 673	1 175	2 716	91	29	67
Kristianstads	18 789	3 944	8 901	101	21	48
Malmöhus	36 539	9 863	20 242	118	32	65
Hallands	11 152	3 270	6 555	88	26	52
Göteborgs o Bohus	} 13 320	3 250	6 184	58	14	27
Älvsborgs						
Skaraborgs	24 424	6 736	10 119	85	23	35
Värmlands	6 547	1 781	3 064	54	15	25
Örebro	9 849	2 587	3 556	83	22	30
Västmanlands	12 791	2 945	1 935	95	22	14
Kopparbergs	4 586	1 343	2 616	69	20	39
Gävleborgs	3 494	1 142	2 046	45	15	26
Västernorrlands	1 805	753	1 256	30	12	21
Jämtlands	1 489	604	1 163	32	13	25
Västerbottens	2 568	1 243	2 275	29	14	25
Norrbottens	1 279	582	1 294	28	13	28
<i>Hela riket</i>						
1975/76	230 976	61 552	104 466	78	21	35
1974/75	212 955	57 725	96 759	72	20	33
1973/74	238 929	70 182	119 074	81	24	40
1972/73	215 630	65 508	112 659	73	22	38
1971/72	216 612	67 055	114 442	73	23	39

¹ Avser perioden juni-maj. – ² Ej helt överensstämmande med den officiella länsindelningen för kvantitetsuppgifterna. – ³ Arealuppgifter enligt lantbruksregistret (åkerareal vid företag med mer än 2 hektar åker).

Källa: Stiftelsen Svensk Växtnäringsforskning.

Tabell 51 Förbrukningen av kväve, fosfor och kalium till olika grödor inom jordbruket år 1971. Kilogram per hektar
Application of nitrogen, phosphorus and potassium to different crops in the agricultural sector in 1971
Kilogrammes per hectare
Avser företag med mer än 2 hektar åker
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Växtnäringsämne; produktionsområde	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Slätter- vall	Betes- vall	Mat- potatis	Fabriks- potatis	Höst- råps	Vår- råps	Höst- rybs	Vår- rybs	Socker- betor
<i>Kväve</i>															
Götalands södra slättbygder	121	106	73	81	73	..	84	79	117	..	179	158	..	..	..
» mellanbygder	92	81	65	69	70	39	63	59	101	115	168	..	129	..	..
» norra slättbygder	107	110	87	80	68	58	48	40	100	—	129	128	137	125	—
Svealands slättbygder	87	91	67	78	71	55	55	51	77	..	150	105	96	113	—
Götalands skogsbygder	77	43	57	51	44	30	47	42	63	95	150	..	..	..	..
Mellersta Sveriges skogsbygder	68	..	63	63	57	62	37	38	73	—	..	..	..	82	—
Nedre Norrland	..	..	..	31	30	24	22	23	70	—	—	—	—	..	—
Övre Norrland	—	—	—	22	26	24	25	13	73	—	—	—	—	—	—
Hela riket	100	93	72	67	63	44	44	47	88	111	167	118	120	108	140
<i>Fosfor</i>															
Götalands södra slättbygder	31	21	25	24	26	..	21	19	61	..	36	40	..	..	..
» mellanbygder	33	27	30	30	30	20	23	20	53	51	39	..	32	..	..
» norra slättbygder	28	24	28	24	23	22	13	11	56	—	26	24	31	27	—
Svealands slättbygder	21	23	21	23	21	17	10	12	58	..	22	24	18	30	—
Götalands skogsbygder	21	19	27	23	21	18	18	15	41	50	40	..	..	..	..
Mellersta Sveriges skogsbygder	24	..	23	23	20	22	9	8	53	—	..	..	..	19	—
Nedre Norrland	..	..	..	21	17	17	6	6	50	—	—	—	—	..	—
Övre Norrland	—	—	—	23	22	25	8	4	55	—	—	—	—	—	—
Hela riket	27	23	27	24	22	19	13	13	53	52	35	27	27	26	65
<i>Kalium</i>															
Götalands södra slättbygder	57	41	49	44	48	..	44	37	188	..	68	65	..	..	..
» mellanbygder	76	52	67	64	59	46	54	46	161	160	85	..	83	..	..
» norra slättbygder	30	28	38	33	30	28	19	17	179	—	33	39	36	40	—
Svealands slättbygder	20	18	26	18	18	18	14	15	162	..	22	15	16	34	—
Götalands skogsbygder	31	29	45	45	40	32	36	30	121	161	60	..	..	..	..
Mellersta Sveriges skogsbygder	33	..	37	39	33	40	17	13	156	—	..	..	..	32	—
Nedre Norrland	..	..	..	31	27	25	12	11	137	—	—	—	—	..	—
Övre Norrland	—	—	—	43	39	44	17	9	127	—	—	—	—	—	—
Hela riket	38	34	48	38	30	29	26	25	157	161	64	32	40	37	128

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

7.3 VÄXTSKYDDSMEDEL

Inom Jordbrukets utredningsinstitut utarbetas årligen statistik över försäljning av växtskyddsmedel till jordbruket och trädgårdsbruket.

SCB undersökte för 1974 och 1975 på uppdrag av Svenska Lantmännens Riksförbund omfattningen av kemisk ogräsbekämpning. Genom undersökningarna erhöles uppgifter om arealer av spannmålsjordar på vilka kemisk ogräsbekämpning utförts. Däremot insamlades ej uppgifter om användningen av olika växtskyddsmedel.

Undersökningarnas genomförande

Utredningsinstitutets undersökning

Primärmaterialet till statistiken utgörs av sammanställningar upprättade av tillverkare och importörer av växtskyddsmedel. För 1975 inhämtades även uppgifter om de olika preparatens koncentration, varigenom mängden verksam substans kunde beräknas.

År 1975 medverkade 31 företag som uppgiftslämnare.

SCBs undersökning

Uppgiftsinsamlingen 1975 samordnades med de objektiva skördeuppskattningarna. Uppgifter insamlades från samtliga gårdar som ingick i urvalet för 1975. Skördeuppskattningarnas uppläggning liksom urval, bortfall m m beskrivs utförligt i avsnitt 8.5.

Information om kemisk ogräsbekämpning inhämtades av provtagarna genom personliga intervjuer med jordbrukarna. Dessas uppgifter kunde i stor utsträckning kontrolleras av provtagarna.

Resultatens tillförlitlighet

Utredningsinstitutets undersökning

De olika preparaten varierar i koncentration och sammansättning från år till år. De redovisade kvantiteterna är inte justerade med hänsyn till detta.

Vissa preparat används såväl inom jordbruk som inom trädgårdsbruk. I de fall ett preparat inte kan fördelas på användningsområden, påförs det den huvudsakliga produktionsgrenen.

De redovisade värdena har beräknats i förbrukarpriser. Exakta sådana priser är dock svåra att ange, eftersom tillverkare och importörer inte fullständigt känner återförsäljarnas pålägg och rabatter.

Resultat

Försäljningsuppgifter för växtskyddsmedel m m till jordbruket och trädgårdsbruket åren 1971–1975 redovisas i *tabell 52*. Av tablan nedan framgår den beräknade mängden verksam substans år 1975.

Växtskyddsmedel	Mängd verksam substans, ton		
	Jordbruk	Trädgårdsbruk	Summa
Insektsmedel	55	102	157
Medel mot växtsjukdomar	691	125	816
Ogräsmedel	3 181	400	3 581
Summa	3 927	627	4 554

I *tabell 53* redovisas arealer av spannmålsfält på vilka kemisk ogräsbekämpning utförts i procent av de olika spannmålsslagens totala arealer.

Bibliografi

Försäljning av växtskyddsmedel m m till jordbruk och trädgårdsbruk /årligen sedan 1952/. Jordbrukets utredningsinstitut (stencil).

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna 1975. Undersökningar rörande växtodlingen 1975 /uppgifter om kemisk ogräsbekämpning på fält med respektive utan vallinsådd/. SCB. SM J 1976:6.5 med Appendix.

Kemiskt ogräsbekämpade spannmålsarealer 1974 /föregångare till ovanstående/. SCB. SM J 1975:48.

Tabell 52 Total försäljning av växtskyddsmedel m m till jordbruket och trädgårdsbruket åren 1971–1975

Total sale of pesticides etc. to the agricultural and horticultural sectors in 1971–1975

Produktionsgren; kvantitet resp värde; år	Växtskyddsmedel					Baljväxt- bakterier
	Insekts- medel	Medel mot växtsjuk- domar ¹	Ogräs- medel	Övriga pre- parat för växtodling och lagring	Summa	
Jordbruk						
<i>Kvantitet, ton</i>						
1975	395	2 185	5 353	78	8 011	..
1974	412	2 041	6 470	101	9 024	..
1973	401	2 335	6 470	118	9 324	..
1972	402	2 181	6 185	88	8 856	..
1971	540	2 143	5 653	70	8 406	..
<i>Värde, 1 000-tal kronor</i>						
1975	6 456	14 042	88 781	1 745	111 024	81
1974	6 135	13 136	70 573	1 946	91 790	80
1973	7 098	11 476	55 604	2 122	76 300	75
1972	6 735	10 357	49 638	1 613	68 343	64
1971	9 011	8 674	43 974	1 240	62 899	80
Trädgårdsbruk						
<i>Kvantitet, ton</i>						
1975	197	165	198	129	689	..
1974	196	163	549	10	918	..
1973	179	157	461	8	805	..
1972	156	151	411	10	728	..
1971	126	137	274	9	546	..
<i>Värde, 1 000-tal kronor</i>						
1975	3 768	3 283	2 103	758	9 912	..
1974	4 096	4 449	3 434	385	12 364	..
1973	2 908	3 264	2 958	292	9 422	..
1972	2 698	2 925	2 128	304	8 055	..
1971	1 827	2 358	2 332	244	6 761	..

¹ Inkl betningsmedel, förbrukade av företag inom utsädesbranschen.

Källa: Jordbrukets utredningsinstitut.

Tabell 53 Kemiskt ogräsbekämpade spannmålsarealer 1975. Procent

Cereal area treated with herbicides in 1975. Per cent

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Höstvete	Vårvete	Höstråg	Korn	Havre	Blandsäd	Summa
<i>Län</i>							
Stockholms	81	80	63	81	71	50	75
Uppsala	89	96	83	92	89	75	90
Södermanlands	92	95	83	92	86	56	89
Östergötlands	90	86	80	88	75	46	82
Jönköpings	97	38	55	70	66	55	65
Kronobergs	35	..	17	80	80	74	78
Kalmar	79	76	61	84	72	54	74
Gotlands	78	70	27	67	52	27	62
Blekinge	91	97	51	87	87	64	84
Kristianstads	96	97	64	94	94	77	90
Malmöhus	97	96	76	92	95	71	92
Hallands	91	96	49	98	95	92	95
Göteborgs o Bohus	50	83	28	82	77	42	75
Älvsborgs	70	76	25	79	73	60	73
Skaraborgs	91	89	70	86	81	61	83
Värmlands	67	75	39	61	59	37	60
Örebro	92	98	76	87	88	52	88
Västmanlands	93	97	85	92	91	98	93
Kopparbergs	44	..	13	76	67	57	72
Gävleborgs	50	..	..	68	67	63	66
Västernorrlands	..	..	..	47	46	29	47
Jämtlands	—	—	—	21	20	..	20
Västerbottens	—	—	—	36	44	44	37
Norrbottns	—	—	—	31	47	31	33
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	99	97	75	96	98	91	95
» mellanbygder	83	91	56	84	90	58	80
» norra slättbygder	90	88	75	89	80	57	84
Svealands slättbygder	89	94	79	89	85	70	87
Götalands skogsbygder	78	65	51	79	74	56	74
Mellersta Sveriges skogsbygder	70	91	58	68	67	47	67
Nedre Norrland	27	..	11	51	58	43	52
Övre Norrland	—	..	—	35	44	40	36
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>							
2,1–20,0	72	78	45	64	66	51	64
20,1–50,0	87	88	58	82	79	64	80
Över 50,0	93	96	79	91	90	63	90
<i>Hela riket</i>							
1975	90	92	68	81	80	59	81
1974	75	88	50	78	76	58	75
Totalt odlad areal 1975, hektar	227 731	75 070	96 086	648 580	497 465	70 612	1 615 544

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

7.4 FODERMEDEL

Jordbruksnämnden sammanställer varje år statistik över produktionen av foderblandningar och beräknar förbrukningen av fodermedel.

Uppgifter om den inhemska produktionen av foderblandningar insamlar jordbruksnämnden från tillverkare.

Med hjälp av uppgifter från tillverkare om produktion av fodermedel, från den officiella handelsstatistiken om import och export av fodermedel samt från tillverkare och importörer om lagerförändringar gör jordbruksnämnden beräkningar över förbrukningen av fodermedel.

Resultat

Uppgifter om inhemsk produktion av foderblandningar för fjäderfän, svin och nötkreatur m fl år 1975/76 lämnas i *tabell 54*. Man bör observera att behovet av proteinrika fodermedel ingående i foderblandningarna till stor del täcks genom import. Vidare påverkas förbrukningen av köpfodermedel av den aktuella tillgången på foderspannmål.

I *tabell 55* redovisas beräknad förbrukning av vissa fodermedel år 1975/76.

Bibliografi

Tabeller över produktion och förbrukning av fodermedel /årligen sedan 1959/60/. Jordbruksnämnden (stencil).

7.5 DRIV- OCH SMÖRJMEDEL

SCB genomförde under våren 1976 en undersökning om bl a förbrukningen av driv- och smörjmedel i jordbruket. Undersökningen tillkom efter framställning från lantbruksekonomiska samarbetsnämnden. Motsvarande uppgifter hade tidigare samlats genom jordbruksinventeringarna (se kapitel 1).

Uppgifter om drivmedelsförbrukningen i trädgårdsbruket samlades vid trädgårdsräkningen 1972 (se avsnitt 8.9).

Jordbruksundersökningens innehåll

Förutom uppgifter om driv- och smörjmedel samlades uppgifter om hemsakt (se avsnitt 9.6) och uppgifter om mjölk som ej levererats till mejerier (se avsnitt 9.7).

Jordbruksundersökningens genomförande

Metodbeskrivning

Undersökningen genomfördes som en urvalsundersökning. På basis av lantbruksregistret 1975 (se avsnitt 3.1) utvaldes 5 000 företag med mer än 2 hektar åker. Urvalssannolikheterna varierade från ungefär 1/40 för de minsta företagen till ungefär 1/7 för företag med mer än 200 hektar åker.

Uppgiftsinsamling

Uppgiftslämnarna tillställdes blanketter per post i slutet av februari 1976. De ifyllda blanketterna skulle återsändas till SCB senast den 5 mars.

Under mars månad utsändes två påminnelser till företagare som ej svarat. I början av april gjordes därutöver ett hundratal telefonpåminnelser. Uppgiftsinsamlingen avslutades den 15 april.

Bortfall

Från 173 företag (3,5 %) kunde bearbetningsbara uppgifter ej inhämtas. Vidare förekom ett partiellt bortfall på ca 0,5 %. I stället användes i bearbetningen medeltal för inkomna uppgifter.

Beräkningsmetoder

Eftersom urvalet baserades på lantbruksregistret 1975, kom de erhållna uppgifterna endast att avse förbrukning vid företag som existerade den 26 juni 1975. Uppgifter för företag som nedlagts före eller nybildats efter detta datum kom således ej att ingå. Med ledning av tillgänglig statistik över nedläggningar och nybildningar utfördes därför vissa korrigeringar, vilket kom att medföra en uppräknig av de först erhållna uppgifterna med ca 1 %.

Tabell 54 Produktion av foderblandningar inklusive koncentrat för olika djurslag samt råvaror ingående i dessa blandningar åren¹ 1971/72–1975/76. Milj kilogram

Production of feeding stuff mixtures for different kinds of domestic animals and the raw materials included in these mixtures 1971/72–1975/76. Millions of kilogrammes

Slag av blandning; råvara	1971/72	1972/73	1973/74	1974/75	1975/76
<i>Blandningar för fjäderfä</i>	453,3	461,7	470,9	467,5	444,9
Råg och/eller vete	107,0	116,0	72,9	82,1	93,8
Majs	37,7	30,5	95,9	92,8	65,5
Annan spannmål	145,5	142,0	136,1	130,5	138,5
Baljväxter	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3
Kvarn biprodukter	10,1	11,7	11,7	11,7	11,4
Sockerprodukter ²	..	0,6	0,4	0,1	0,1
Oljekraftfoder	64,0	67,1	72,1	67,5	47,9
Fiskmjöl	21,0	19,8	15,7	17,3	23,5
Köttfodermjöl	7,6	6,5	5,2	6,6	7,1
Hömjöl	15,4	17,5	17,3	15,6	14,0
Mineralfodermedel ³	4,7	9,9	10,8	12,5	12,9
Fodertran och foderfett	7,8	8,9	7,8	7,2	6,8
Vitaminfodermedel	2,5	2,6	2,5	2,5	2,3
Andra råvaror	30,0	28,6	22,5	21,1	19,8
<i>Blandningar för svin</i>	668,3	666,8	722,9	725,2	753,1
Råg och/eller vete	47,7	44,0	44,3	46,4	45,8
Majs	0,0	0,1	6,5	3,8	0,1
Annan spannmål	389,5	387,8	428,7	426,9	450,7
Baljväxter	0,5	1,7	4,6	8,5	11,9
Kvarn biprodukter	46,4	43,7	52,5	46,0	52,2
Sockerprodukter ²	..	0,4	0,4	0,1	0,2
Oljekraftfoder	55,6	64,5	74,3	82,2	59,6
Fiskmjöl	61,2	55,9	42,7	40,1	54,8
Köttfodermjöl	13,4	12,7	12,4	13,9	14,0
Hömjöl	6,9	7,1	6,8	6,3	6,6
Mineralfodermedel ³	6,5	9,1	11,0	14,9	15,5
Fodertran och foderfett	4,4	4,2	3,4	3,0	3,1
Vitaminfodermedel	4,0	3,4	3,7	4,1	5,2
Andra råvaror	32,2	32,2	31,6	29,0	33,4
<i>Blandningar för nötkreatur m fl</i>	540,6	587,7	666,2	691,9	777,2
Råg och/eller vete	7,2	8,4	14,9	18,4	20,3
Majs	0,0	0,0	1,1	1,2	0,1
Annan spannmål	97,6	115,0	190,9	168,8	181,8
Baljväxter	1,5	2,6	5,6	4,5	9,7
Kvarn biprodukter	16,3	17,7	21,9	25,0	33,8
Sockerprodukter ²	..	61,7	77,3	73,9	94,5
Oljekraftfoder ⁴	289,7	282,9	233,3	276,4	299,8
Fiskmjöl	2,3	1,8	1,3	1,1	1,5
Köttfodermjöl	2,4	2,0	1,4	2,6	3,3
Hömjöl	9,5	20,1	14,9	13,9	9,5
Mineralfodermedel ³	2,4	5,5	9,4	12,4	13,7
Fodertran och foderfett	2,9	3,7	4,8	6,5	7,4
Vitaminfodermedel	1,7	2,1	2,6	2,6	2,7
Andra råvaror	107,1	64,2	86,8	84,6	99,1

¹ Avser perioden juli–juni. – ² Ingick t o m 1971/72 i »Andra råvaror». – ³ T o m 1971/72 endast fosfater. – ⁴ Inkl oljekraftfoderblandningar.

Källa: Jordbruksnämnden.

Resultatens tillförlitlighet

För undersökningen genomfördes medelfelsberäkningar. På produktionsområdesnivå ligger de beräknade medelfelen för bensen på cirka tio procent, för fotogen på drygt femton procent samt för dieselolja (bränsolja), smörjolja och smörjfett i flertalet fall under fem procent. På riksnivå ligger medelfelen i allmänhet på ett par procent.

Resultat

I tabell 56 redovisas driv- och smörjmedelsförbrukningen i jordbruket under 1975.

Inom trädgårdsbruket förbrukades under 1971 3,8 miljoner liter bensen, 0,4 miljoner liter fotogen och 2,9 miljoner liter dieselolja. Vidare förbrukades 256 miljoner liter eldningsolja.

Bibliografi

Förbrukning av driv- och smörjmedel, hemslakt och hemmaanvändning av mjölk i jordbruket 1975. SCB. SM J 1976:10.

Jordbruksinventeringen i mars 1973. Maskindrift vid jordbruksföretag 1972 /uppgifter för län om drivmedelsförbrukning samt riksuppgifter om förbrukning per maskin/. SCB. SM J 1973:39.

Maskindriften m m inom jordbruket /1960, 1966 och 1969; uppgifter om driv- och smörjmedelsförbrukning/. Jordbruksnämnden. Jordbruksekonomiska meddelanden 1970:11 (avser 1969).

Trädgårdsräkningen 1972 /uppgifter för län/. SCB. SM J 1972:57.

Tabell 55 Beräknad förbrukning av vissa fodermedel åren¹ 1971/72–1975/76. Milj kilogram
Estimated consumption of certain types of feeding stuffs 1971/72–1975/76.
Millions of kilogrammes

Slag av fodermedel	1971/72	1972/73	1973/74	1974/75	1975/76
Fiskmjöl	87,5	80,2	64,2	60,9	83,6
Köttfodermjöl	25,5	23,9	22,0	26,1	24,8
Diverse vitaminfodermedel	20,4	19,5	19,7	18,5	20,0
Oljekraftfoder	430,0	430,7	398,5	458,8	439,7
bomullsfrökakor/expeller	96,1	101,5	78,9	83,6	74,5
jordnötskakor/expeller	32,7	10,7	..	..	..
sojamjöl	175,1	197,5	185,0	223,3	208,8
kokoskakor/expeller	36,9	32,4	37,6	41,4	49,1
raps-, rybs- och senapsmjöl	85,4	87,4	91,0	102,5	103,2
annat oljekraftfoder	3,8	1,2	6,0	8,0	4,1
Kvarn biprodukter	114,8	120,8	122,0	122,1	123,4

¹ Avser perioden juli–juni.

Källa: Jordbruksnämnden.

Tabell 56 Driv- och smörjmedelsförbrukningen inom jordbruket år 1975
 Consumption of motor fuel and lubricants by the agricultural sector in 1975
 Avser företag med mer än 2 hektar åker
 Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Drivmedel (1 000 liter)				Smörjmedel (1 000 liter olja resp 1 000 kg fett)	
	Bensin	Fotogen	Dieselolja	Summa	Smörjolja	Smörjfett
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	2 063	699	43 234	45 996	1 317	224
» mellanbygder	1 549	833	34 171	36 553	1 248	194
» norra slättbygder	2 552	738	41 869	45 159	1 372	177
Svealands slättbygder	2 634	1 168	56 540	60 342	2 056	229
Götalands skogsbygder	6 703	907	47 854	55 464	2 234	262
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 537	560	16 420	18 517	801	90
Nedre Norrland	1 605	540	13 463	15 608	660	77
Övre Norrland	1 585	536	11 097	13 218	596	67
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>						
2,1– 5,0	3 557	718	4 654	8 929	487	51
5,1– 10,0	5 334	1 505	16 782	23 621	1 073	129
10,1– 20,0	4 592	2 091	41 617	48 300	1 976	243
20,1– 30,0	2 350	659	39 304	42 313	1 556	199
30,1– 50,0	2 261	527	54 555	57 343	2 041	269
50,1–100,0	1 125	355	58 962	60 442	1 805	250
Över 100,0	1 009	126	48 774	49 909	1 346	179
<i>Hela riket</i>						
1975	20 228	5 981	264 648	290 857	10 284	1 320
1972	22 536	12 779	250 185	285 500	..	..
1969	26 665	24 832	236 716	288 213	9 026	1 338
1966	33 250	43 637	208 305	285 192	8 669	1 292
1963	43 125	78 040	179 242	300 407	9 700	1 387

Källa: SCB, enheten för lantbruksenkäter (urvalsundersökning om 5 000 enheter; bortfall se texten).

8 Växtodling. Vegetabilieproduktion

Detta kapitel omfattar följande avsnitt:

<i>Avsnitt</i>	<i>Tabeller</i>
8.1 Åkerjordens användning m m	57– 64
8.2 Sortanvändning	65– 67
8.3 Årsväxten	68– 78
8.4 Skördesätt, bärgningsmetoder	79– 81
8.5 Hektarskördar	82– 86
8.6 Totalskördar	87– 88
8.7 Skördens kvalitet	89– 92
8.8 Vidareförädling. Försörjnings- balanser	93– 96
8.9 Trädgårdsodling	97–100
8.10 Energibalans för växtodlingen	101
8.11 Jordbrukets skördeskadeskydd.	102
8.12 Hagelskadeförsäkring	—

8.1 ÅKERJORDENS ANVÄNDNING M M

Uppgifter om åkerjordens användning har sedan 1968 erhållits från lantbruksregistret. Uppgifter till detta insamlas varje år från bl a samtliga företag med minst 2 hektar åker (se avsnitt 3.1). Genom en specialbearbetning av de uppgifter som insamlades 1971 möjliggjordes en redovisning av antalet företag med odling av olika grödor samt av odlingarnas genomsnittliga storlek. Uppgifter om åkerjordens användning erhöles tidigare genom de årliga jordbruksinventeringarna i juni. Uppgifter om odling av trädgårdsväxter, som här ingår bland »övriga växtslag», lämnas i avsnitt 8.9.

SCB genomför årligen i anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna (se avsnitt 8.5) separata undersökningar om arealer av vallfrö, slåttervallens fördelning på åldersgrupper, vallinsådda arealer, arealen potatis fördelad på odlingsstorlekar och arealer höst-sådda grödor.

De separata undersökningarnas genomförande

Arealer av vallfrö

Uppgifter om vallfröödling har sedan 1969 inhämtats för samtliga provytagårdar i skördeuppskattningarna genom förfrågning hos brukarna. Odling av vallfrö förekom på 758 av de 12 976 provytagårdarna år 1976.

Slåttervallens fördelning på åldersgrupper

Uppgifter om vallåldrar har sedan 1963 inhämtats av provtagarna för samtliga provytagårdar med odling av slåttervall. För ett fåtal av gårdarna erhöles dock inga uppgifter för 1976.

Vallinsådda arealer

Uppgifter om vallinsådd inhämtades åren 1974 och 1975 för samtliga provytagårdar. Uppgifterna insamlades av provtagarna och baserades på jordbrukarnas egna uppgifter. De kunde dock i någon mån avstämmas mot andra lämnade uppgifter. I vissa fall, framför allt vid

vallinsådd utan insåningsgröda, avsåg lämnade uppgifter planerad insådd.

Vallinsådda arealer skattades först för skördeområden. Skattade områdesarealer adderades sedan till län, produktionsområden och hela riket. För att bättre överensstämmelse skulle erhållas med arealuppgifterna enligt lantbruksregistret, räknades de sålunda skattade arealerna om. Sådana omräkningar gjordes för varje insåningsgröda med ledning av kända skillnader mellan skördeuppskattningarnas och lantbruksregistrets arealuppgifter för respektive år.

Arealen potatis fördelad på odlingsstorlekar
SCB har sedan 1960 genom en speciell bearbetning erhållit uppgifter om potatisarealernas fördelning på olika odlingsstorlekar.

Höstsådda grödor
SCB har sedan 1969 i anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna samlat in uppgifter om höstsådda arealer. Tidigare inhämtades motsvarande uppgifter vid jordbruksinventeringarna i oktober.

Uppgifter infordras för alla provytegårdar i hela landet med undantag för de fyra nordligaste länen, sammanlagt 11 137 gårdar 1976. För 409 av dessa kunde uppgifter ej erhållas.

Resultat

Uppgifter om åkerjordens användning enligt lantbruksregistret år 1976 redovisas i *tabell 57*. Av denna framgår att åkerarealens totala storlek i stort sett var oförändrad jämfört med 1975.

I *tabell 58* redovisas antalet företag med odling av olika grödor och den genomsnittliga arealen av olika grödor på de företag där odling av grödan i fråga förekom 1971. Enligt tabellen var slättervall den vanligast förekommande grödan med odling på omkring 85 % av företa-

gen. På mer än hälften av företagen odlades korn, havre och potatis. Arealernas genomsnittliga storlek var mindre i Norrland än i Svealand och Götaland för alla grödor utom slättervall.

Uppgifter om olika växtslagsgruppers andel av den odlade åkerarealen under perioden 1967–1976 lämnas i *tabell 59*.

Omfattningen av odlingen av olika slag av vallfrö år 1976 framgår av *tabell 60*. Uppgifter-na till denna undersökning insamlas i slutet av juli och är bl a därför inte helt jämförbara med uppgifterna om den totala vallfröarealen enligt lantbruksregistret.

I *tabell 61* redovisas vallarealens procentuella fördelning efter vallålder år 1976.

Av *tabell 62* framgår uppgifter om vallinsådda arealer i olika insåningsgrödor år 1975.

Uppgifter om den procentuella fördelningen av arealerna för mat- och fabrikspotatis på odlingar av olika storlekar år 1975 lämnas i *tabell 63*.

Av *tabell 64* framgår arealerna av höstvet, höstråg, höstraps och höstrybs sådda hösten 1976. Uppgifterna om höstsådda arealer är ej jämförbara med motsvarande uppgifter enligt lantbruksregistret året därpå, vilket till en del beror på att utvintringen är beaktad i lantbruksregistrets uppgifter.

Bibliografi

Källor

Rapporter från lantbrukets företagsregister. Åkerarealens användning /1968–70 och 1972–1975; uppgifter för naturliga jordbruksområden/. SCB. SM J 1970:25 och 31, 1971:13, 1973:15, 1974:12, 1975:12 och 1976:5.2.

Lantbruksräkningen 1971. Del I /uppgifter om åkerarealens användning och grödfrekvenser för kommuner; ny publikation avseende 1976 beräknas utkomma under tredje kvartalet 1977/. SCB.

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Arealer av vallfrö /1963–1976/. Preliminära uppgifter. SCB. SM J 1968:30, 1969:30, 1970:40, 1971:43, 1972:41, 1973:47, 1974:51, 1975:44 och 1976:12.3.

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Areal och skördeavkastning inom olika åldersgrupper av slåttervall /årligen sedan 1959/. SCB. SM J 1968:40, 1969:44, 1970:56, 1971:60, 1972:64, 1973:61, 1974:67, 1975:64, 1976:12.10 . . .

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Undersökningar rörande växtodlingen /årligen sedan 1973; uppgifter sedan 1974 om bl a areal av potatis fördelad på odlingsstorlekar och sedan 1975 om vallinsådda arealer/. SCB. SM J 1975:34, 1976:6.5 . . . Appendix till SM J 1975:34, 1976:6.5 . . .

Areal och skörd av potatis inom odlingar av olika storlek /1960–1973; föregångare till ovanstående/. SCB. SM J 1969:10 (avser 1966–68), 1971:29 (avser 1969–70), 1973:26 (avser 1971–72) och 1974:24 (avser 1973).

Vallinsådda arealer 1974 /föregångare till ovanstående/. SCB. SM J 1975:46.

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Höstsådda arealer /årligen sedan 1969/. SCB. SM J 1969:46, 1970:58, 1971:63, 1972:63, 1973:67, 1974:68, 1975:65, 1976:12.11 . . .

Andra undersökningar

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Åkerarealens användning /årligen sedan 1968/. Preliminära uppgifter. SCB. SM J 1976:12.1 (avser 1976) . . .

Jordbruksinventeringen i juni. Åkerjordens användning och antalet husdjur /1964–67/. SCB. SM J 1967:50.

Jordbruksinventeringen i oktober /1963–68; uppgifter om bl a höstsådda arealer och arealer av vallfrö/. SCB. SM J 1967:53 och 1968:49.

Skördade arealer av vallfrö 1968. SCB. SM J 1969:4.

Jordbruksstatistiska uppgifter för län åren 1927, 1932, 1937, 1944, 1951, 1956, 1961, 1966 och 1968–1973 enligt länsindelningen 1974-01-01 /uppgifter om bl a åkerjordens användning/. SCB. SM J 1974:39.

En studie av spannmålsarealerna 1971. Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1973:3.

Potatisarealens förändring 1971–1973. PM nr LE 1974:8. SCB, A/LE. 1974-04-29 (stencil).

Sveriges Oljeväxtintressenter förening u p a. Bokslut per den 30 juni /årligen sedan 1952; uppgifter om bl a kontrakterade arealer av oljeväxter.

Tabell 57 Åkerjordens användning år 1976. Hektar

Use of arable land in 1976. Hectares

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleks- grupp	Brödsäd				Summa	Fodersäd		
	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg		Korn	Havre	Bland- säd
<i>Län</i>								
Stockholms	21 298	3 259	4 370	4	28 931	15 158	16 103	2 754
Uppsala	34 323	8 150	6 593	40	49 106	37 665	20 220	9 176
Södermanlands	29 642	4 327	7 049	14	41 032	20 260	33 725	2 240
Östergötlands	56 825	4 323	18 506	17	79 671	24 555	30 781	8 436
Jönköpings	1 405	296	799	41	2 541	11 630	22 642	5 559
Kronobergs	370	97	876	30	1 373	8 233	13 518	2 660
Kalmar	13 410	1 006	8 755	142	23 313	22 966	15 676	4 435
Gotlands	9 921	419	5 078	37	15 455	20 492	3 053	776
Blekinge	2 239	1 660	3 217	53	7 169	7 939	2 097	673
Kristianstads	12 732	4 261	13 386	239	30 618	50 218	10 278	2 140
Malmöhus	49 199	10 785	18 699	269	78 952	79 177	19 753	1 700
Hallands	5 504	1 818	4 661	45	12 028	34 721	25 683	2 581
Göteborgs o Bohus	2 260	676	759	18	3 713	10 067	17 910	2 570
Älvsborgs	6 828	700	2 302	41	9 871	22 986	45 613	3 385
Skaraborgs	51 647	1 617	16 007	51	69 322	37 563	87 141	4 890
Värmlands	5 153	418	1 356	32	6 959	27 222	24 210	1 191
Örebro	11 888	5 394	6 250	10	23 542	23 807	31 320	967
Västmanlands	17 460	13 165	3 331	18	33 974	34 385	30 806	2 477
Kopparbergs	1 906	113	361	102	2 482	22 484	8 640	1 260
Gävleborgs	766	141	308	15	1 230	22 045	14 981	1 605
Västernorrlands	46	17	20	21	104	17 159	2 697	1 589
Jämtlands	24	2	4	8	38	9 544	1 220	711
Västerbottens	1	2	10	20	33	26 484	3 780	3 476
Norrbottens	2	8	1	1	12	8 280	1 309	1 042
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	55 189	13 291	19 359	112	87 951	94 300	32 145	2 360
* mellanbygder	31 132	5 304	28 889	539	65 864	85 205	16 470	3 167
* norra slättbygder	102 778	5 353	30 060	58	138 249	59 982	114 186	7 500
Svealands slättbygder	115 733	34 069	27 209	100	177 111	139 247	136 917	17 712
Götalands skogsbygder	18 044	3 290	11 869	258	33 461	85 199	119 836	25 329
Mellersta Sveriges skogsbygder	11 514	1 273	5 081	122	17 990	47 490	42 866	3 902
Nedre Norrland	448	63	217	56	784	48 138	15 577	3 725
Övre Norrland	11	11	14	23	59	35 479	5 159	4 598
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>								
2,1– 5,0	1 264	381	1 079	85	2 809	10 629	9 587	2 072
5,1– 10,0	4 566	1 190	3 151	188	9 095	37 289	32 652	6 806
10,1– 20,0	20 925	3 841	10 448	243	35 457	92 208	83 470	16 017
20,1– 30,0	28 585	5 512	12 511	155	46 763	86 776	75 363	13 059
30,1– 50,0	62 929	11 885	24 861	221	99 896	130 395	105 420	15 697
50,1–100,0	99 778	18 703	35 006	248	153 735	135 211	102 010	11 148
Över 100,0	116 802	21 142	35 642	128	173 714	102 532	74 654	3 494
<i>Hela riket</i>								
1976	334 849	62 654	122 698	1 268	521 469	595 040	483 156	68 293
1975	227 731	75 070	96 086	1 659	400 546	648 580	497 465	70 612
1974	284 806	55 284	108 019	1 540	449 649	637 962	468 064	76 714
1973	247 594	44 505	94 104	1 398	387 601	642 480	508 969	77 132
1972	227 445	42 149	106 385	1 465	377 444	623 785	538 652	70 648

Baljväxter				Oljväxter						
Summa	Foder- ärter och vicker	Åker- bönor	Kök- ärter	Summa	Höst- raps	Vår- raps	Höst- rybs	Vår- rybs	Övriga olja- växter	Summa
34 015	13	15	211	239	480	1 386	3 729	1 763	–	7 358
67 061	108	67	232	407	101	2 612	2 180	2 796	20	7 709
56 225	141	3	480	624	174	3 320	2 656	4 238	25	10 413
63 772	686	34	2 807	3 527	2 353	1 264	8 762	10 470	54	22 903
39 831	81	10	–	91	99	100	165	341	–	705
24 411	45	13	2	60	9	81	82	200	5	377
43 077	97	31	530	658	1 245	272	568	474	15	2 574
24 321	387	75	276	738	1 318	308	2 729	1 059	114	5 528
10 709	12	80	1	93	281	698	13	36	1	1 029
62 636	356	980	25	1 361	4 796	1 604	820	246	105	7 571
100 630	598	4 438	114	5 150	25 515	1 059	4 126	282	1 102	32 084
62 985	384	77	4	465	194	2 422	364	2 135	–	5 115
30 547	54	35	3	92	6	1 149	32	859	1	2 047
71 984	225	10	62	297	72	2 946	136	1 519	–	4 673
129 594	520	94	290	904	390	6 000	1 390	7 141	5	14 926
52 623	136	39	3	178	1	377	88	4 801	12	5 279
56 094	222	32	31	285	53	3 964	524	1 864	–	6 405
67 668	66	25	195	286	75	5 913	200	2 272	3	8 463
32 384	21	1	5	27	18	106	175	1 632	–	1 931
38 631	32	4	1	37	12	21	105	333	–	471
21 445	31	5	1	37	–	–	–	–	–	–
11 475	5	4	–	9	–	–	–	–	–	–
33 740	26	2	–	28	–	–	–	–	–	–
10 631	11	7	1	19	–	–	–	–	–	–
128 805	940	4 530	129	5 599	24 579	3 533	3 987	2 107	860	35 066
104 842	691	1 031	748	2 470	8 150	1 863	4 190	1 225	438	15 866
181 668	1 194	101	2 930	4 225	2 302	9 051	9 241	15 905	50	36 549
293 876	561	169	1 151	1 881	879	16 949	9 199	15 723	58	42 808
230 364	576	206	176	958	1 158	3 296	1 436	3 915	54	9 859
94 258	183	24	138	345	114	893	747	5 092	2	6 848
67 440	73	10	1	84	10	17	44	494	–	565
45 236	39	10	1	50	–	–	–	–	–	–
22 288	95	38	8	141	125	84	92	128	7	436
76 747	182	70	22	274	300	364	220	647	27	1 558
191 695	314	314	98	726	2 017	1 709	1 106	2 435	74	7 341
175 198	336	398	228	962	3 426	2 718	1 776	3 214	148	11 282
251 512	695	1 208	669	2 572	7 689	6 305	4 632	7 793	308	26 727
248 369	1 070	1 483	1 839	4 392	10 414	10 490	9 066	14 769	281	45 020
180 680	1 565	2 570	2 410	6 545	13 221	13 932	11 952	15 475	617	55 197
1 146 489	4 257	6 081	5 274	15 612	37 192	35 602	28 844	44 461	1 462	147 561
1 216 657	4 369	..	4 650	..	48 113	47 478	24 478	51 021	1 872	172 962
1 182 740	5 201	..	4 000	..	43 739	53 838	20 722	39 762	2 450	160 511
1 228 581	5 948	..	3 826	..	46 755	52 691	31 300	41 080	1 490	173 316
1 233 085	2 228	..	4 678	..	42 332	48 076	23 109	40 090	1 180	154 787

Tabell 57 (forts)

Område; storleks- grupp	Grön- foder- och en- silage- växter	Vall			Summa	Potatis
		Slätter- vall ut- utnyttjad 1976	Frö- vall	Betes- vall ut- utnyttjad 1976		Mat- potatis
<i>Län</i>						
Stockholms	367	14 591	132	6 234	20 957	539
Uppsala	404	22 248	193	5 988	28 429	671
Södermanlands	618	21 072	585	8 044	29 701	427
Östergötlands	1 310	36 384	1 368	7 031	44 783	1 619
Jönköpings	1 037	41 571	93	9 132	50 796	1 081
Kronobergs	815	24 293	20	8 741	33 054	731
Kalmar	1 556	40 854	198	13 722	54 774	1 567
Gotlands	1 124	19 968	117	7 797	27 882	502
Blekinge	368	9 931	6	4 921	14 858	742
Kristianstads	1 579	35 006	933	18 014	53 953	3 175
Malmöhus	1 985	26 580	2 147	11 873	40 600	4 395
Hallands	1 209	25 628	297	12 205	38 130	3 588
Göteborgs o Bohus	392	21 646	90	8 355	30 091	697
Älvsborgs	980	52 047	584	15 558	68 189	1 142
Skaraborgs	1 151	46 038	648	15 344	62 030	3 173
Värmlands	1 115	38 113	590	11 590	50 293	1 513
Örebro	491	19 112	1 044	7 267	27 423	1 127
Västmanlands	348	13 941	614	5 096	19 651	277
Kopparbergs	706	19 938	71	5 951	25 960	1 027
Gävleborgs	656	26 597	143	7 566	34 306	938
Västernorrlands	1 238	30 457	271	5 962	36 690	1 208
Jämtlands	1 517	26 335	27	5 735	32 097	683
Västerbottens	1 559	47 177	202	4 215	51 594	1 821
Norrbottens	1 215	27 351	198	2 418	29 967	1 122
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	2 036	25 906	2 791	13 227	41 924	6 449
* mellanbygder	3 331	66 690	588	27 177	94 455	5 359
* norra slättbygder	1 659	66 191	2 070	20 264	88 525	3 928
Svealands slättbygder	2 200	92 243	2 744	33 111	128 098	3 086
Götalands skogsbygder	6 113	207 117	819	68 135	276 071	6 240
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 008	67 412	731	21 026	89 169	2 377
Nedre Norrland	3 179	81 325	423	18 252	100 000	3 232
Övre Norrland	3 214	79 994	405	7 567	87 966	3 094
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>						
2,1– 5,0	1 639	44 219	120	9 540	53 879	2 799
5,1– 10,0	2 859	96 941	338	21 974	119 253	4 136
10,1– 20,0	4 154	153 248	708	39 651	193 607	5 462
20,1– 30,0	3 539	112 862	683	33 977	147 522	4 061
30,1– 50,0	4 574	131 401	1 564	43 206	176 171	6 118
50,1–100,0	4 051	96 266	2 868	35 361	134 495	6 285
Över 100,0	2 924	51 941	4 290	25 050	81 281	4 904
<i>Hela riket</i>						
1976	23 740	686 878	10 571	208 759	906 208	33 765
1975	24 224	693 926	12 570	211 959	918 455	31 267
1974	23 198	716 283	14 956	214 407	945 646	35 689
1973	22 670	701 001	19 069	214 446	934 516	34 448
1972	25 115	742 514	19 191	213 121	974 826	35 115

¹ Potatis för stärkelse och råsprit. – ² Inklusive åkerbönor.

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,2 %).

Fa- briks- potatis ¹	Summa	Socke- betor	Övriga växt- slag	Hel- träda	Summa utnytt- jad åker 1976	Slätter- och betes- vallar ej ut- nyttja- de 1976	Annan obru- kad åker	Hela åker- arealen
-	539	-	344	6 619	99 369	450	806	100 625
-	671	-	182	6 691	160 660	477	400	161 537
-	427	-	164	4 483	143 687	488	344	144 519
4	1 623	-	288	4 157	222 034	490	313	222 837
5	1 086	-	424	677	97 188	757	278	98 223
100	831	-	288	604	61 813	599	340	62 752
253	1 820	3 776	1 923	1 899	135 370	790	660	136 820
-	502	3 976	454	2 059	82 039	344	224	82 607
3 015	3 757	893	542	352	39 770	344	210	40 324
6 328	9 503	12 445	4 452	814	184 932	814	731	186 477
1 063	5 458	31 757	10 520	1 442	308 578	639	787	310 004
108	3 696	579	1 246	803	126 256	518	362	127 136
-	697	-	138	2 636	70 353	536	431	71 320
-	1 142	-	1 250	2 819	161 205	1 318	942	163 465
339	3 512	-	2 566	3 889	287 894	661	591	289 146
1	1 514	-	323	4 668	122 952	1 734	1 395	126 081
86	1 213	-	404	3 136	118 993	496	524	120 013
-	277	-	86	3 565	134 318	296	440	135 054
2	1 029	-	114	2 271	66 904	629	565	68 098
-	938	-	176	2 027	78 472	933	850	80 255
-	1 208	-	176	1 282	62 180	1 350	709	64 239
-	683	-	113	539	46 471	1 114	521	48 106
3	1 824	-	101	1 422	90 301	1 645	1 103	93 049
-	1 122	-	165	1 954	45 085	1 380	887	47 352
1 148	7 597	35 609	11 158	1 384	357 129	585	918	358 632
8 408	13 767	17 085	6 724	4 541	328 945	1 456	1 288	331 689
261	4 189	-	3 774	7 630	466 468	1 052	1 106	468 626
51	3 137	-	1 241	25 860	676 212	2 451	2 673	681 336
1 398	7 638	732	2 349	7 432	574 977	4 346	2 331	581 654
36	2 413	-	538	6 808	220 377	2 398	1 906	224 681
2	3 234	-	386	3 719	179 391	3 213	2 073	184 677
3	3 097	-	269	3 434	143 325	3 301	2 118	148 744
28	2 827	350	1 486	2 792	88 647	2 662	1 495	92 804
217	4 353	1 164	2 045	5 584	222 932	4 602	2 565	230 099
1 091	6 553	5 540	3 222	9 168	457 463	3 898	2 810	464 171
1 528	5 589	7 463	2 475	7 393	408 186	2 071	1 742	411 999
2 746	8 864	13 694	3 840	10 957	598 807	2 566	2 195	603 568
3 039	9 324	13 891	5 238	12 775	631 290	1 876	2 072	635 238
2 658	7 562	11 324	8 133	12 139	539 499	1 127	1 534	542 160
11 307	45 072	53 426	26 439	60 808	2 946 824	18 802	14 413	2 980 039
11 674	42 941	52 489	30 169 ²	79 330	2 946 792	18 491	14 944	2 980 227
11 851	47 540	46 693	30 491 ²	62 876	2 958 545	20 832	11 754	2 991 131
11 769	46 217	42 111	28 463 ²	71 357	2 944 606	25 776	13 282	2 983 664
11 730	46 845	41 878	21 246 ²	75 735	2 957 867	24 470	14 156	2 996 493

Tabell 58 Antal företag med odling av olika grödor och genomsnittlig grödareal i hektar år 1971
 Number of holdings with cultivation of different kinds of crops and average acreage in hectares in 1971

Avser företag med mer än 2 hektar åker där odling av respektive gröda förekom

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land where cultivation of respectively crop occurred

Område	Höstvete		Vårvete		Höstråg		Vårråg		Korn	
	Antal företag	Genomsnittlig areal	Antal företag	Genomsnittlig areal	Antal företag	Genomsnittlig areal	Antal företag	Genomsnittlig areal	Antal företag	Genomsnittlig areal
<i>Län¹</i>										
Stockholms	1 326	8,7	448	6,3	316	5,5	..	..	1 540	12,6
Uppsala	2 202	7,5	583	5,4	621	4,7	..	..	3 266	13,0
Södermanlands	1 879	9,2	418	5,7	471	4,9	..	..	2 209	11,6
Östergötlands	3 564	11,2	769	4,8	1 891	6,5	25	1,4	3 888	9,3
Jönköpings	274	2,6	712	0,6	168	1,9	48	0,6	4 289	3,6
Kronobergs	136	1,8	290	0,6	291	1,3	34	0,8	3 406	2,9
Kalmar	2 297	4,7	671	1,8	1 949	4,0	130	1,4	4 285	6,3
Gotlands	2 032	4,3	162	2,7	1 649	3,5	25	2,8	2 726	7,5
Blekinge	430	3,3	450	4,8	661	2,9	62	1,6	1 864	5,1
Kristianstads	1 424	6,1	1 058	4,5	1 892	6,5	136	2,7	6 680	7,7
Malmöhus	4 562	8,4	2 110	5,7	2 853	6,3	130	3,6	8 819	9,8
Hallands	250	7,0	516	5,3	378	3,4	37	1,6	5 236	6,9
Göteborgs o Bohus	513	1,4	655	1,0	186	1,5	14	0,9	3 111	4,0
Älvsborgs	707	3,8	547	1,0	309	2,5	23	1,0	5 934	4,4
Skaraborgs	4 445	6,7	331	2,6	2 059	4,1	20	4,0	6 835	7,2
Värmlands	997	2,6	167	1,1	220	2,1	10	1,9	4 577	5,8
Örebro	981	5,4	317	4,1	557	4,2	..	..	3 031	9,4
Västmanlands	1 233	6,1	282	6,5	390	4,5	..	..	2 736	13,2
Kopparbergs	337	1,9	23	1,2	100	2,5	..	..	3 525	6,4
Gävleborgs	168	2,0	80	1,0	55	2,0	15	1,3	3 880	4,8
Västernorrlands	31	1,8	..	..	..	..	..	..	4 314	3,3
Jämtlands	..	..	..	..	..	..	..	..	2 630	3,0
Västerbottens	..	..	..	..	..	..	10	1,8	5 566	3,8
Norrbottnens	..	..	..	..	..	..	..	..	1 722	4,4
<i>Produktionsområden</i>										
Götalands södra slättbygder	5 014	8,2	2 617	5,9	3 092	5,8	105	2,2	10 269	10,0
» mellanbygder	5 096	4,9	1 468	4,3	5 250	4,9	276	3,0	11 176	8,0
» norra slättbygder	7 272	8,9	986	4,2	3 382	5,5	24	3,0	10 298	7,9
Svealands slättbygder	7 936	7,4	2 040	5,6	2 326	4,7	28	3,4	13 069	12,1
Götalands skogsbygder	2 784	3,6	3 112	1,2	2 189	2,6	271	1,0	24 041	4,1
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 559	3,8	327	1,5	720	3,2	23	2,3	8 162	6,0
Nedre Norrland	130	1,6	50	0,7	67	1,1	25	2,5	11 379	3,6
Övre Norrland	13	4,5	..	..	12	1,3	16	1,9	7 675	3,8
<i>Hela riket</i>										
1971	29 804	6,9	10 605	3,9	17 038	4,8	768	2,2	96 069	6,8

¹ Avser 1971 års länsindelning.

Källa: SCB, lantbruksräkningen 1971 (totalundersökning; bortfall ca 0,1 %)

Havre		Blandsäd		Oljenväxter		Slättervall utnyttjad 1971		Betesvall utnyttjad 1971		Potatis		Sockerbeter		Totala antalet företag
Antal företag	Genom- snittlig areal	Antal företag	Genom- snittlig areal	Antal företag	Genom- snittlig areal	Antal företag	Genom- snittlig areal	Antal företag	Genom- snittlig areal	Antal företag	Genom- snittlig areal	Antal företag	Genom- snittlig areal	
1 866	12,3	583	6,2	726	8,0	1 825	9,9	974	6,5	1 008	1,0	—	—	2 443
3 243	10,5	1 661	6,8	1 066	6,8	3 132	8,6	1 651	3,9	1 421	0,7	—	—	4 249
2 912	15,5	359	6,9	754	9,7	2 499	10,1	1 525	5,7	949	0,7	—	—	3 251
4 276	10,2	1 709	5,6	1 624	7,9	4 775	8,5	1 811	4,0	1 561	1,2	—	—	6 096
5 834	3,6	1 576	3,1	71	6,4	8 037	5,7	3 450	2,5	4 686	0,3	—	—	8 436
3 958	3,1	1 134	2,2	21	8,3	6 046	4,4	3 463	2,5	3 711	0,4	—	—	6 401
3 125	5,3	1 246	3,6	514	5,7	6 146	6,9	3 838	3,5	3 680	0,8	910	2,9	6 690
1 166	2,7	274	2,8	1 021	3,5	2 780	7,0	1 978	4,2	1 004	0,9	1 663	2,0	3 163
937	2,4	407	1,9	225	4,1	2 528	4,2	1 718	3,0	2 834	1,8	225	2,7	2 811
3 414	3,8	1 177	3,1	1 354	6,4	7 333	5,2	4 739	3,8	5 208	2,2	3 128	2,7	8 951
5 071	5,2	1 053	3,4	4 436	7,8	6 017	5,2	3 338	3,9	3 268	2,1	5 676	4,4	9 904
4 846	6,0	1 104	3,6	267	9,3	5 513	4,8	3 747	3,1	3 024	1,2	265	1,7	6 844
3 917	4,1	885	2,9	87	5,6	4 927	5,0	3 082	2,7	3 627	0,4	—	—	5 565
8 732	5,2	1 166	2,9	436	6,3	10 485	5,6	5 922	2,7	6 134	0,3	—	—	11 596
9 913	10,0	887	5,1	1 224	7,6	8 013	6,7	4 627	3,5	2 816	1,1	—	—	10 941
3 954	4,9	292	3,5	534	9,9	7 230	6,0	3 780	3,3	4 220	0,5	—	—	8 220
3 728	11,0	241	4,4	705	7,7	3 325	6,7	1 992	3,9	1 562	0,8	—	—	4 480
3 080	14,2	442	6,7	1 055	7,9	2 312	7,7	1 298	4,4	576	0,6	—	—	3 405
2 505	3,9	278	3,5	128	5,5	4 173	5,3	1 864	3,3	2 423	0,5	—	—	4 871
3 517	4,1	674	2,6	66	3,0	4 961	6,2	2 485	2,8	3 309	0,4	—	—	5 615
1 026	1,8	732	1,8	—	—	6 602	5,5	2 522	2,3	5 139	0,4	—	—	7 056
482	1,7	357	1,9	—	—	4 698	6,3	1 829	2,7	3 053	0,3	—	—	4 903
896	2,3	1 006	2,6	—	—	8 840	6,7	2 738	1,7	6 935	0,4	—	—	9 332
249	2,3	209	2,3	—	—	4 378	7,7	1 458	2,1	3 433	0,6	—	—	4 791
6 471	6,4	1 226	3,7	4 967	7,6	6 501	4,7	3 897	3,8	3 527	2,5	6 005	4,6	11 484
5 273	3,8	1 438	3,1	2 577	5,3	11 107	6,2	7 196	4,0	7 534	2,3	5 388	2,3	13 007
13 714	9,9	1 594	5,3	2 901	7,6	11 483	6,9	6 395	3,4	3 558	1,1	—	—	15 781
14 915	12,6	3 272	6,6	4 640	8,1	13 079	8,6	7 573	4,7	5 188	0,8	—	—	18 020
28 062	4,2	8 090	3,2	750	6,7	41 169	5,4	22 998	2,8	25 866	0,5	474	1,1	44 541
8 046	5,6	863	4,0	430	7,5	12 239	6,2	6 547	3,3	6 661	0,5	—	—	13 898
4 949	2,7	1 689	2,0	49	2,4	16 335	5,7	6 660	2,5	12 088	0,4	—	—	17 667
1 217	2,2	1 280	2,4	—	—	14 662	6,8	4 563	1,8	11 225	0,4	—	—	15 616
82 647	6,8	19 452	3,8	16 314	7,3	126 575	6,2	65 829	3,2	75 647	0,8	11 867	3,4	150 014

Tabell 59 Arealer för olika växtslag i procent av hela åkerarealen¹ åren 1967–1976
 Acreages for different crops in per cent of the total area of arable land in 1967–1976

Grödgrupp	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976
Brödsäd	10,9	10,9	11,7	11,9	11,4	13,1	13,5	15,5	14,0	18,1
Fodersäd	39,9	41,5	42,7	44,0	44,3	42,8	42,8	40,8	42,4	39,7
Baljväxter ²	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,6
All säd	51,0	52,7	54,6	56,1	55,9	56,1	56,6	56,6	56,7	58,4
Potatis och sockerbetor	3,8	3,8	3,6	3,6	3,4	3,1	3,1	3,3	3,3	3,4
Foderväxter	41,1	38,9	37,3	36,2	35,8	34,7	33,3	33,5	32,9	32,2
Oljeväxter	3,4	3,8	3,7	3,3	4,1	5,4	6,0	5,5	6,0	5,1
Övriga växtslag	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	1,0	1,1	1,1	0,9
Summa åker ¹	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

¹ Exklusive heltråda och obrukad åker. – ² För åren 1967–1975 redovisas åkerbönor under »Övriga växtslag». Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning).

Tabell 60 Arealer för skörd av vallfrö år 1976. Hektar
 Areas cultivated as ley for seeds in 1976. Hectares
 Avser företag med mer än 2 hektar åker. Preliminära uppgifter¹
 Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land. Preliminary results

Område	Timotej- frö	Rödklö- verfrö	Alsike- klöverfrö	Vitklö- verfrö	Annat vallfrö	Summa vallfrö
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	142	173	7	48	1 717	2 087
» mellanbygder	63	243	–	15	145	466
» norra slättbygder	646	300	129	–	146	1 221
Svealands slättbygder	1 632	329	5	–	59	2 025
Götalands skogsbygder	415	69	3	7	14	508
Mellersta Sveriges skogsbygder	569	174	–	–	4	747
Nedre Norrland	551	111	7	–	25	694
Övre Norrland	580	93	7	–	4	684
<i>Hela riket</i>						
1976	4 598	1 492	158	70	2 114	8 432
1975	6 763	2 355	274	127	2 761	12 278
1974	6 786	3 344	446	–	2 953	13 529
1973	9 899	4 775	254	–	2 305	17 233
1972	10 202	6 573	360	–	1 992	19 127

¹ Definitiva uppgifter redovisas endast för totala arealen vallfrö utan fördelning på sorter (se tabell 57). Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

Tabell 61 Arealen slåttervall fördelad på olika åldersgrupper år 1976. Procent
Area of ley distributed by different age groups in 1976. Per cent
 Avser företag med mer än 2 hektar åker
 Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Vallålder, år				
	1	2	3	Över 3	Summa
<i>Län</i>					
Stockholms	30,3	23,4	21,2	25,1	100
Uppsala	24,3	29,8	27,9	18,0	100
Södermanlands	21,7	30,9	24,2	23,2	100
Östergötlands	30,8	30,1	24,4	14,7	100
Jönköpings	23,4	21,9	25,8	28,9	100
Kronobergs	22,3	21,4	28,0	28,3	100
Kalmar	25,8	27,5	21,2	25,5	100
Gotlands	23,1	14,9	19,9	42,1	100
Blekinge	34,1	28,0	18,1	19,8	100
Kristianstads	30,7	32,8	19,3	17,2	100
Malmöhus	35,3	37,1	18,0	9,6	100
Hallands	31,9	31,5	23,6	13,0	100
Göteborgs o Bohus	26,2	20,8	19,6	33,4	100
Älvsborgs	28,6	26,5	26,5	18,4	100
Skaraborgs	28,2	27,8	25,8	18,2	100
Värmlands	21,0	19,7	26,8	32,5	100
Örebro	24,1	27,4	25,3	23,2	100
Västmanlands	24,2	19,9	26,3	29,6	100
Kopparbergs	23,0	24,1	24,3	28,6	100
Gävleborgs	29,5	22,1	27,2	21,2	100
Västernorrlands	26,8	21,8	27,9	23,5	100
Jämtlands	22,3	22,2	16,2	39,3	100
Västerbottens	25,4	26,8	24,3	23,5	100
Norrbottens	23,4	20,6	18,9	37,1	100
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	34,7	36,9	20,3	8,1	100
» mellanbygder	30,5	29,1	18,4	22,0	100
» norra slättbygder	32,2	27,8	26,3	13,7	100
Svealands slättbygder	24,7	25,9	25,2	24,2	100
Götalands skogsbygder	25,2	24,8	24,4	25,6	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	22,5	22,8	26,1	28,6	100
Nedre Norrland	26,6	23,4	23,5	26,5	100
Övre Norrland	24,2	23,9	22,3	29,6	100
<i>Hela riket</i>					
1976	26,5	25,7	23,7	24,1	100
1975	26,0	26,8	23,2	24,0	100
1974	27,3	27,7	23,4	21,6	100
1973	28,9	29,4	21,5	20,2	100
1972	27,0	28,3	21,4	23,3	100

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

Tabell 62 Vallinsådd areal i olika insåningsgrödor 1975. Procent

Area sown for ley establishment in different nurse crops in 1975. Per cent

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Grön- foder och andra grödor	Ingen inså- nings- gröda	Summa
<i>Län</i>									
Stockholms	6,2	4,9	0,7	31,6	38,1	16,5	1,1	0,9	100
Uppsala	1,3	4,0	0,4	41,7	26,6	24,8	0,7	0,5	100
Södermanlands	0,7	2,7	1,0	34,2	56,1	4,5	0,4	0,4	100
Östergötlands	2,1	6,8	0,5	24,8	48,9	15,1	1,5	0,3	100
Jönköpings	0,2	0,6	0,0	29,5	46,3	20,4	2,1	0,9	100
Kronobergs	0,1	..	1,2	38,5	42,7	14,6	1,8	0,8	100
Kalmar	0,4	2,0	0,8	54,0	27,2	11,9	2,5	1,2	100
Gotlands	0,8	1,3	5,7	72,9	9,3	5,2	3,2	1,6	100
Blekinge	0,0	4,3	1,0	67,1	13,4	10,7	3,3	0,2	100
Kristianstads	0,7	2,6	2,8	72,6	14,7	4,5	2,0	0,1	100
Malmöhus	0,8	3,3	0,4	76,7	13,0	2,9	2,0	0,9	100
Hallands	0,0	3,0	2,1	46,3	40,0	4,0	3,3	1,3	100
Göteborgs o Bohus	0,9	1,7	0,2	29,6	50,2	14,9	2,1	0,4	100
Älvsborgs	0,2	0,6	1,2	28,1	56,5	8,3	4,6	0,5	100
Skaraborgs	1,3	0,3	1,3	18,6	70,1	5,7	2,4	0,3	100
Värmlands	4,1	0,2	0,6	54,8	32,9	3,9	1,7	1,8	100
Örebro	0,2	0,8	1,3	52,8	38,1	2,2	3,7	0,9	100
Västmanlands	2,1	6,1	0,0	42,3	34,0	7,3	5,9	2,3	100
Kopparbergs	0,3	..	0,0	67,0	15,9	1,9	5,3	9,3	100
Gävleborgs	0,0	..	0,0	74,5	16,8	5,0	2,7	0,2	100
Västernorrlands	..	..	..	79,8	8,5	7,1	4,5	0,1	100
Jämtlands	..	..	..	77,6	4,6	4,2	11,0	2,6	100
Västerbottens	..	..	..	85,8	3,9	7,3	1,5	1,5	100
Norrbottnens	..	..	..	59,9	3,6	14,1	8,4	14,0	100
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slättbygder	1,1	5,1	1,9	63,7	21,6	3,2	2,9	0,5	100
» mellanbygder	0,4	2,4	2,6	78,4	10,1	3,9	1,1	1,1	100
» norra slättbygder	1,5	3,3	1,0	24,9	60,4	7,2	1,6	0,1	100
Svealands slättbygder	2,5	3,3	0,6	41,0	38,4	11,2	2,0	1,0	100
Götalands skogsbygder	0,4	1,1	0,6	32,8	46,1	14,7	3,5	0,8	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	0,8	0,5	1,3	49,8	38,5	3,6	2,7	2,8	100
Nedre Norrland	0,0	..	0,0	78,4	9,1	5,7	5,1	1,4	100
Övre Norrland	..	..	..	75,9	3,9	9,3	5,1	5,8	100
<i>Hela riket</i>									
1975	0,9	1,9	0,9	50,4	32,5	8,9	3,0	1,5	100
1974	1,3	1,4	1,4	49,3	33,5	9,7	2,5	0,9	100
Totalt odlad areal 1975, hektar	227 731	75 070	96 086	648 580	497 465	70 612	..	..	..

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

Tabell 63 Arealerna mat- och fabrikspotatis fördelade efter odlingsstorlek år 1975. Procent

Areas of table potatoes and potatoes for processing distributed by size of cultivations in 1975. Per cent

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Gröda; område	Storleksgrupp, hektar mat- resp fabrikspotatis					Summa
	0,2- 0,4	0,5- 0,8	0,9- 1,5	1,6- 3,0	Över 3,0	
Matpotatis						
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	2,2	2,0	6,4	15,3	74,1	100
» mellanbygder	10,0	6,4	12,2	15,9	55,5	100
» norra slättbygder	5,4	0,9	2,7	6,6	84,4	100
Svealands slättbygder	15,1	3,3	9,9	12,9	58,8	100
Götalands skogsbygder	50,5	6,0	7,5	6,2	29,8	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	29,9	5,1	6,9	9,2	48,9	100
Nedre Norrland	52,3	3,5	5,2	8,2	30,8	100
Övre Norrland	34,5	3,3	4,8	7,6	49,8	100
Hela riket						
1975	24,3	4,0	7,2	10,6	53,9	100
1974	26,1	2,9	5,6	10,2	55,2	100
1973	22,5 ²	3,2	7,7	11,3	55,3	100
1972	17,1 ²	6,9	9,5	12,5	54,0	100
1971	14,9 ²	7,9	9,0	12,6	55,6	100
Fabrikspotatis ¹						
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	..	0,7	8,1	19,7	71,5	100
» mellanbygder	..	1,0	5,1	11,6	82,3	100
» norra slättbygder	..	..	..	..	..	100
Svealands slättbygder	..	..	..	..	..	100
Götalands skogsbygder	..	2,9	12,9	17,7	66,5	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	—	—	—	—	—	—
Nedre Norrland	—	—	—	—	—	—
Övre Norrland	..	..	..	..	..	100
Hela riket						
1975	..	1,1	6,0	12,9	80,0	100
1974	..	1,5	6,8	11,8	79,9	100
1973	..	1,7	5,6	16,6	76,1	100
1972	1,0 ²	2,5	8,0	16,8	71,7	100
1971	1,2 ²	2,5	7,2	16,5	72,6	100

¹ Avser fr o m 1973 odlingar om minst 0,5 hektar. — ² Avser odlingar om 0,13–0,4 hektar.

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

Tabell 64 Höstsådda arealer år 1976. Hektar

Autumn-sown acreages in 1976. Hectares

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höstvete	Höstråg	Höstraps	Höstrybs
<i>Län</i>				
Stockholms	22 425	3 832	738	2 310
Uppsala	36 086	6 343	482	2 302
Södermanlands	30 296	7 893	596	2 769
Östergötlands	64 648	20 727	6 131	6 041
Jönköpings	1 205	749	255	48
Kronobergs	111	819	65	27
Kalmar	12 449	8 342	1 532	340
Gotlands	9 168	4 428	1 660	1 239
Blekinge	2 626	2 917	259	10
Kristianstads	13 040	12 627	5 870	561
Malmöhus	47 423	18 558	35 326	2 659
Hallands	6 216	4 479	440	218
Göteborgs o Bohus	2 174	649	—	7
Älvsborgs	7 574	2 483	32	—
Skaraborgs	56 959	16 972	621	921
Värmlands	5 792	1 914	—	—
Örebro	11 770	8 708	27	532
Västmanlands	15 867	3 795	98	196
Kopparbergs	1 755	180	—	127
Gävleborgs	606	269	—	51
Västernorrlands	..	..	..	..
Jämtlands	..	..	..	..
Västerbottens	..	..	..	..
Norrbottnens	..	..	..	..
<i>Produktionsområden</i>				
Götalands södra slättbygder	53 272	19 089	34 941	2 458
» mellanbygder	31 486	27 271	9 811	2 206
» norra slättbygder	116 013	33 634	6 280	6 661
Svealands slättbygder	119 426	30 782	1 933	8 049
Götalands skogsbygder	17 974	10 406	997	586
Mellersta Sveriges skogsbygder	9 755	5 410	170	398
Nedre Norrland	..	..	..	..
Övre Norrland	..	..	..	..
<i>Hela riket¹</i>				
1976	348 190	126 684	54 132	20 358
1975	332 772	116 167	43 006	32 760
1974	224 748	93 682	49 975	23 947
1973	288 504	105 632	54 365	28 626
1972	241 156	87 277	46 717	28 953

¹ Exkl arealer i de fyra nordligaste länen.

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

8.2 SORTANVÄNDNING

SCB inhämtar årligen uppgifter om hur odlingen av spannmål, med undantag för blandsäd, och mat- och fabrikspotatis fördelar sig på olika sorter.

Uppgiftsinsamlingen är samordnad med de objektiva skördeuppskattningarna. Insamlingsmetodik, bortfall m m för dessa beskrivs utförligt i avsnitt 8.5. Uppgifter om spannmålsorter insamlas av provtagarna från samtliga provytegårdar i huvudurvalet. Undersökningen om potatissorter omfattar alla gårdar som ingår i de separata urvalen för mat- respektive fabrikspotatis. Tidigpotatis (tidiga sorter matpotatis) ingår inte i skördeuppskattningarna. Bestämning av sorter grundas helt på jordbrukarnas uppgifter.

Resultat

I *tabell 65* redovisas de procentuella andelar av arealen för höstvet, vårvete, höstråg, korn respektive havre som år 1975 utnyttjades för odling av de olika sorterna.

Fördelning av arealerna av mat- och fabrikspotatis på olika sorter år 1975 framgår av *tabellerna 66 och 67*.

I tabellerna har ett flertal mindre vanliga sorter sammanförts i kolumnerna för »Övriga sorter».

Bibliografi

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Undersökningar rörande växtodlingen /årligen sedan 1973; uppgifter om bl a sortanvändning/. SCB. SM J 1974:58, 1975:34, 1976:6.5 . . . Statistiska tabeller 1974:61. Appendix till SM J 1975:34, 1976:6.5 . . .

Odlingen av olika spannmålssorter /1967–68, 1970–72; föregångare till ovanstående/. SCB. SM J 1968:15, 1969:23, 1971:36, 1972:34 och 1973:46.

Odlingen av olika potatissorter /1965–66, 1969, 1971–72; föregångare till ovanstående/. SCB. SM J 1970:17, 1972:31 och 1973:44.

Tabell 65 Spannmålsarealens fördelning på olika sorter år 1975. Procent

Acreage of grain by varieties in 1975. Per cent

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höstvete							Vårvete		
	Holme	Solid	Stärke och Stärke II	Walde	Werla	Övriga sorter	Sort okänd	Summa	Diamant II	Drabant
<i>Län</i>										
Stockholms	3.8	—	87.6	0.8	—	2.9	4.9	100	4.2	81.0
Uppsala	6.4	—	88.7	1.9	—	1.4	1.6	100	—	86.7
Södermanlands	2.2	—	87.7	8.0	—	0.1	2.0	100	0.8	89.9
Östergötlands	14.6	—	73.0	11.8	—	0.2	0.4	100	1.8	82.4
Jönköpings	..	..	..	..	..	..	..	100	..	..
Kronobergs	..	..	..	..	..	..	..	100	..	..
Kalmar	2.2	7.7	73.8	9.8	0.8	4.0	1.7	100	4.5	49.6
Gotlands	—	36.4	26.5	4.2	31.4	0.7	0.8	100	..	..
Blekinge	..	..	..	..	..	..	..	100	1.4	84.8
Kristianstads	34.8	21.5	28.9	10.3	—	3.9	0.6	100	0.6	84.5
Malmöhus	32.3	33.5	23.2	8.9	—	1.2	0.9	100	0.1	88.6
Hallands	26.7	8.2	52.9	5.3	—	—	6.9	100	1.3	69.7
Göteborgs o Bohus	—	—	71.8	—	—	17.0	11.2	100	..	..
Älvsborgs	19.5	—	67.2	6.7	—	0.9	5.7	100	1.6	67.8
Skaraborgs	15.9	—	72.8	5.3	—	2.3	3.7	100	0.6	78.4
Värmlands	3.0	—	73.5	2.8	—	12.5	8.2	100	..	..
Örebro	2.2	—	89.6	6.7	—	0.8	0.7	100	1.5	83.6
Västmanlands	2.6	—	92.7	2.5	—	1.8	0.4	100	0.2	82.6
Kopparbergs	5.6	—	69.1	—	—	12.6	12.7	100	..	..
Gävleborgs	..	..	..	..	..	..	..	100	..	..
Västernorrlands	..	..	..	..	..	..	..	100	..	..
Jämtlands	..	..	..	..	..	..	..	100	..	..
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	..	..
Norrbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Produktionsområden</i>										
Götalands södra slättbygder	35.4	32.4	22.9	6.9	—	1.3	1.1	100	0.3	88.1
» mellanbygder	8.2	21.4	46.7	10.7	9.1	2.5	1.4	100	1.1	72.8
» norra slättbygder	16.5	—	71.8	8.5	—	1.1	2.1	100	1.6	84.5
Svealands slättbygder	3.8	—	88.2	4.0	—	1.8	2.2	100	0.9	84.6
Götalands skogsbygder	4.6	0.2	78.4	10.2	0.7	3.0	2.9	100	2.3	45.6
Mellersta Sveriges skogsbygder	3.9	—	83.2	4.0	—	4.2	4.7	100	5.3	72.2
Nedre Norrland	..	..	..	..	..	..	..	100	..	..
Övre Norrland	—	—	—	—	—	—	—	—	..	..
<i>Hela riket</i>										
1975	14.2	8.3	65.8	7.0	1.0	1.7	2.0	100	1.0	81.9
1974	6.0	3.3	81.0	4.2	1.1	3.2	1.2	100	0.5	27.2
1973	0.3	0.3	89.8	0.1	1.4	6.7	1.4	100	0.0	0.9
1972	.. ¹	.. ¹	86.7	.. ¹	.. ¹	10.6	1.3	100	0.3	.. ¹
1971	.. ¹	.. ¹	81.8	.. ¹	2.5	14.4	1.3	100	0.3	.. ¹

Höstråg												
Pompe	Rang	Svenno	Övriga sorter	Sort okänd	Summa	Kungs II	Otello	Pektus II	Värne	Övriga sorter	Sort okänd	Summa
9,6	-	0,3	1,4	3,5	100	64,6	16,4	11,5	-	1,0	6,5	100
11,9	-	0,5	0,3	0,6	100	84,9	4,7	5,6	-	0,4	4,4	100
6,8	0,8	0,5	-	1,2	100	74,4	10,4	12,2	-	1,0	2,0	100
8,5	3,1	-	2,2	2,0	100	62,5	16,3	19,0	0,2	1,1	0,9	100
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100
8,1	11,6	2,9	12,4	10,9	100	16,1	5,3	73,7	2,6	0,1	2,2	100
..	..	..	..	..	100	2,4	0,2	80,2	11,0	2,3	3,9	100
1,0	10,0	0,1	2,7	-	100	8,7	1,4	89,4	-	0,2	0,3	100
2,4	10,7	0,4	0,8	0,6	100	14,3	0,5	85,2	-	-	-	100
2,0	4,4	0,0	3,4	1,5	100	26,4	4,7	67,0	-	-	1,9	100
25,8	-	-	2,9	0,3	100	58,1	23,6	9,0	-	3,8	5,5	100
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100
15,8	3,1	3,0	5,0	3,7	100	40,6	43,8	3,0	-	0,3	12,3	106
16,0	-	-	2,5	2,5	100	63,2	24,4	5,3	-	0,2	6,9	100
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100
12,8	-	-	2,1	-	100	40,9	52,8	1,1	-	0,8	4,4	100
12,4	-	1,8	0,2	2,8	100	66,2	31,9	0,6	-	-	1,3	100
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100
..	..	..	..	..	100	-	-	-	-	-	-	-
..	..	..	..	..	100	-	-	-	-	-	-	-
..	..	..	..	..	100	-	-	-	-	-	-	-
..	..	..	..	..	100	-	-	-	-	-	-	-
5,6	2,3	0,0	3,3	0,4	100	33,5	7,8	55,8	-	0,6	2,3	100
2,0	18,9	0,2	1,0	4,0	100	10,0	0,9	84,7	2,7	0,5	1,2	100
9,1	1,4	0,2	1,4	1,8	100	64,6	17,9	13,2	-	0,5	3,8	100
11,1	0,1	0,9	0,6	1,8	100	68,3	20,1	7,0	-	0,7	3,9	100
23,7	5,7	2,0	10,7	10,0	100	42,9	21,7	28,0	0,8	0,1	6,5	100
13,2	-	0,7	3,5	5,1	100	36,4	49,8	5,9	-	2,2	5,7	100
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100
..	..	..	..	..	100	-	-	-	-	-	-	-
9,4	3,0	0,6	1,9	2,2	100	42,1	13,2	40,2	0,8	0,6	3,1	100
42,4	22,5	1,2	3,9	2,3	100	42,2	15,2	37,8	0,9	0,3	3,6	100
53,1	36,3	1,1	6,3	2,3	100	43,4	16,4	36,3	1,1	0,2	2,6	100
48,1	40,2	2,0	7,2	2,2	100	46,4	15,9	32,7	2,2	0,3	2,5	100
52,5	30,4	5,6	9,3	1,9	100	54,6	3,6	36,1	2,8	0,4	2,5	100

Tabell 65 (forts)

Område	Korn								
	Birgitta	Cilla	Edda II	Gunilla	Ingrid	Mona	Särila	Tellus	Wing
<i>Län</i>									
Stockholms	—	—	1,0	4,9	59,2	—	12,4	9,2	0,5
Uppsala	1,0	—	0,0	1,4	54,0	0,3	12,6	14,1	7,7
Södermanlands	—	—	—	4,3	58,3	—	13,4	5,4	3,0
Östergötlands	0,3	0,8	11,8	2,4	32,2	0,3	4,2	13,3	4,2
Jönköpings	9,5	1,1	0,8	—	43,6	0,6	2,9	24,3	3,3
Kronobergs	9,1	6,7	—	0,6	46,9	—	2,1	8,5	7,1
Kalmar	1,3	4,3	0,7	0,1	35,1	6,8	1,8	14,5	21,9
Gotlands	—	7,8	—	—	62,1	12,7	—	5,7	5,2
Blekinge	1,9	24,6	—	—	40,7	0,7	0,8	10,4	3,3
Kristianstads	0,1	11,3	—	0,3	27,2	20,0	—	21,5	7,8
Malmöhus	0,1	5,6	—	—	7,9	42,5	0,4	19,9	4,3
Hallands	4,0	6,8	—	—	18,6	13,0	2,4	19,9	7,8
Göteborgs o Bohus	10,8	—	—	—	49,0	1,7	9,9	11,5	4,4
Älvsborgs	15,0	0,8	0,5	0,2	35,9	1,3	15,0	13,5	5,4
Skaraborgs	3,6	—	0,8	—	32,1	0,1	30,3	15,0	4,0
Värmlands	20,8	0,0	0,0	7,9	28,5	0,3	9,8	14,5	3,0
Örebro	4,5	—	1,4	1,7	31,9	0,2	39,4	5,2	2,9
Västmanlands	0,3	—	—	0,5	43,1	—	25,8	18,9	1,4
Kopparbergs	26,0	—	1,2	10,4	30,8	0,4	9,7	4,8	2,0
Gävleborgs	19,3	0,8	2,3	27,5	23,8	—	2,9	4,3	1,0
Västernorrlands	13,0	—	23,0	47,3	3,0	—	—	0,9	0,5
Jämtlands	10,1	—	19,1	52,7	—	—	—	—	—
Västerbottens	2,8	—	63,5	12,1	—	—	—	—	—
Norrbottnens	—	—	74,5	8,0	0,0	—	—	—	—
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slättbygder	0,6	5,8	—	—	8,6	36,1	0,9	20,2	5,0
» mellanbygder	0,3	9,5	—	0,1	35,0	17,1	0,2	16,2	10,1
» norra slättbygder	2,9	0,4	5,4	1,1	29,3	0,3	21,2	15,2	4,4
Svealands slättbygder	2,4	—	0,3	2,8	46,6	0,1	19,7	12,5	3,8
Götalands skogsbygder	8,2	4,7	0,8	0,2	40,9	4,3	4,2	14,9	6,3
Mellersta Sveriges skogsbygder	16,8	0,2	0,6	6,2	37,4	0,1	12,2	7,7	2,8
Nedre Norrland	19,2	0,3	13,6	40,1	9,1	0,2	0,3	1,4	0,2
Övre Norrland	2,3	—	65,4	11,4	0,0	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>									
1975	4,8	3,0	5,2	4,7	30,6	8,6	9,2	13,1	4,8
1974	6,7	4,9	5,4	3,1	37,4	7,7	9,0	3,4	9,4
1973	7,5	5,3	5,5	1,9	40,3	4,0	10,7	0,4	12,1
1972	7,4	7,5	6,0	0,1	48,1	2,2	10,2	.. ¹	5,8
1971	6,8	9,1	5,6	0,0	50,1	0,3	11,2	.. ¹	0,9

¹ Ingår i övriga sorter.

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

Havre												
Övriga sorter	Sort okänd	Summa	Condor	Risto	Sang	Selma	Sol II	Sörbo	Titus	Övriga sorter	Sort okänd	Summa
9,9	2,9	100	–	0,4	4,3	35,6	49,6	–	4,4	2,6	3,1	100
7,8	1,1	100	5,7	–	2,2	42,6	42,8	0,9	1,8	2,4	1,6	100
13,8	1,8	100	1,6	0,3	3,8	25,9	62,8	–	3,0	1,4	1,2	100
30,2	0,3	100	2,2	3,3	11,2	42,2	30,7	0,5	3,5	6,1	0,3	100
11,6	2,3	100	1,4	26,8	0,0	14,7	3,0	18,4	8,1	24,4	3,2	100
16,9	2,1	100	2,5	13,2	7,1	33,0	5,1	18,5	7,7	11,4	1,5	100
9,1	4,4	100	3,0	7,3	6,2	48,1	12,6	0,7	2,5	15,8	3,8	100
6,0	0,5	100	–	–	4,2	88,5	0,7	–	1,7	3,3	1,6	100
15,6	2,0	100	5,2	0,3	17,2	70,9	0,2	2,6	0,4	1,6	1,6	100
11,1	0,7	100	1,9	0,1	13,2	75,5	1,6	5,2	0,3	1,9	0,3	100
18,6	0,7	100	1,3	0,5	17,5	75,1	0,4	2,0	–	2,5	0,7	100
24,4	3,1	100	5,7	6,6	6,8	54,2	7,2	11,4	1,6	4,2	2,3	100
7,1	5,6	100	3,7	4,4	6,2	25,4	34,6	12,0	3,6	5,2	4,9	100
7,8	4,6	100	4,3	5,1	4,6	24,1	32,4	10,1	10,8	5,1	3,5	100
10,7	3,4	100	2,5	3,1	5,0	47,0	29,3	5,5	3,2	2,5	1,9	100
12,6	2,6	100	15,2	2,4	8,4	24,4	22,7	5,6	15,2	3,3	2,8	100
12,2	0,6	100	5,8	0,2	7,8	33,0	40,3	2,3	6,0	4,4	0,2	100
9,7	0,3	100	3,8	0,5	4,4	25,3	60,8	0,1	4,1	0,7	0,3	100
10,1	4,6	100	13,6	0,9	8,3	16,8	25,5	3,8	21,5	7,7	1,9	100
16,6	1,5	100	4,4	10,3	1,6	4,2	2,8	2,8	61,4	12,1	0,4	100
10,9	1,4	100	–	–	–	2,5	–	4,8	79,7	12,5	0,5	100
17,9	0,2	100	–	–	–	–	–	0,7	89,4	5,8	4,1	100
19,4	2,2	100	–	–	–	–	–	–	33,8	64,5	1,7	100
15,1	2,4	100	–	–	–	–	–	–	56,9	44,0	–	100
21,2	1,6	100	1,2	2,1	12,4	72,8	3,2	4,5	0,4	2,2	1,2	100
10,5	1,0	100	2,3	4,4	10,6	74,2	0,5	2,7	0,3	4,2	0,8	100
17,2	2,6	100	2,2	2,4	6,8	44,7	31,4	4,4	3,4	2,6	2,1	100
10,5	1,3	100	4,5	0,5	5,2	31,4	49,1	0,9	5,0	2,2	1,2	100
12,5	3,0	100	4,1	11,0	4,9	30,0	16,2	12,6	7,0	11,2	3,0	100
12,3	3,7	100	9,4	2,3	4,9	21,2	35,7	4,9	13,6	6,6	1,4	100
14,5	1,1	100	2,2	8,7	1,4	2,0	0,4	2,1	72,0	10,3	0,9	100
18,6	2,3	100	0,3	–	–	–	0,3	0,2	41,0	57,0	1,2	100
14,1	1,9	100	3,8	4,0	6,1	36,9	29,4	5,2	7,4	5,4	1,8	100
11,9	1,1	100	6,1	2,3	0,4	36,6	32,5	7,1	7,5	6,4	1,1	100
11,2	1,1	100	7,0	1,0	–	29,4	33,9	8,9	8,5	9,8	1,5	100
11,4	1,3	100	8,3	0,1	–	21,8	37,8	10,4	8,5	11,7	1,4	100
15,1	0,9	100	10,4	–	–	17,3	37,5	12,5	7,8	13,7	0,8	100

Tabell 66 Arealen matpotatis fördelad på olika sorter år 1975. Procent
 Area of table potatoes distributed by different varieties in 1975. Per cent

Avser företag med mer än 2 hektar åker och minst 0,5 hektar matpotatis exklusive tidigpotatis
 Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land and at least 0.5 hectares of table potatoes

Område	Aquila	Bintje	Blå mandel	British Queen	Elsa	Grata	King Edward	Magnum Bonum	Mandel gul	Up to date	Vit drottning	Övriga sorter	Sort okänd el uppg saknas	Summa
<i>Län</i>														
Stockholm	0,5	12,8	—	—	1,1	0,5	1,1	24,0	—	—	60,0	—	—	100
Uppsala	—	28,6	—	—	—	—	9,1	46,0	—	—	16,3	—	—	100
Södermanlands	—	30,2	—	—	—	—	30,6	28,9	—	—	10,3	—	—	100
Östergötlands	—	24,5	—	—	—	—	57,3	13,9	—	0,8	2,7	0,2	0,6	100
Jönköpings	—	23,2	0,3	1,4	—	1,7	12,0	57,4	—	1,1	—	—	2,9	100
Kronobergs	0,6	45,6	0,6	—	—	—	49,1	1,2	—	2,9	—	—	—	100
Kalmar	—	70,0	—	—	1,5	0,3	8,0	15,5	—	4,7	—	—	—	100
Gotlands	0,3	88,4	—	—	—	3,2	0,0	—	—	2,9	—	—	5,2	100
Blekinge	1,5	47,2	—	—	35,5	—	9,6	0,4	—	2,6	—	3,2	—	100
Kristianstads	0,6	72,2	0,6	—	0,4	0,4	23,4	1,1	—	—	—	0,8	0,5	100
Malmöhus	—	97,3	—	—	—	0,8	1,0	0,3	—	—	0,1	0,2	0,3	100
Hallands	0,0	39,5	0,1	—	—	—	58,5	0,5	—	—	—	0,3	1,1	100
Göteborgs o Bohus	3,4	0,9	—	—	—	—	82,0	8,5	—	—	—	5,2	—	100
Älvsborgs	0,4	9,6	9,2	2,2	0,4	1,8	64,2	11,8	—	—	—	—	0,4	100
Skaraborgs	—	49,4	—	—	—	—	31,2	19,4	—	—	—	—	—	100
Värmlands	—	7,8	0,3	25,8	—	—	63,8	2,2	—	0,1	—	—	—	100
Örebro	—	30,0	0,7	—	—	0,1	48,0	20,8	—	0,4	—	—	—	100
Västmanlands	—	16,5	—	—	2,8	—	47,2	19,3	—	—	14,2	—	—	100
Kopparbergs	—	13,5	—	0,5	0,5	2,2	51,4	31,0	—	—	—	0,9	—	100
Gävleborgs	—	27,6	—	—	—	0,6	6,7	53,7	3,1	—	0,9	3,1	4,3	100
Västernorrlands	—	54,9	—	—	—	—	40,0	1,8	1,8	—	—	0,3	1,2	100
Jämtlands	—	78,8	—	—	—	—	2,6	—	1,8	—	—	16,8	—	100
Västerbottens	—	62,6	—	—	—	0,4	7,9	0,7	26,4	0,6	—	1,4	—	100
Norrbottens	—	53,5	—	—	—	—	5,8	—	38,3	—	1,2	1,2	—	100
<i>Produktionsområden</i>														
Götalands södra slättbygder	—	62,5	—	—	—	0,2	35,9	0,5	—	—	0,0	0,2	0,7	100
» mellanbygder	0,3	83,1	0,1	—	4,5	0,8	8,6	0,4	—	0,5	—	0,8	0,9	100
» norra slättbygder	—	40,0	—	—	—	0,0	46,3	11,8	—	0,3	1,2	0,1	0,3	100
Svealands slättbygder	0,1	23,7	0,1	1,3	0,5	0,1	38,1	20,0	—	0,1	16,0	—	—	100
Götalands skogsbygder	0,5	40,7	1,4	0,5	1,3	0,8	24,1	27,0	—	2,8	—	0,4	0,5	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	—	14,1	0,4	11,6	0,2	1,0	36,1	35,2	—	0,1	0,2	0,8	0,3	100
Nedre Norrland	—	40,4	—	2,3	—	0,2	37,2	13,7	2,0	—	—	2,6	1,6	100
Övre Norrland	—	57,9	—	—	—	0,2	6,8	0,9	31,8	0,3	0,6	1,5	—	100
<i>Hela riket</i>														
1975	0,1	51,5	0,2	1,1	1,1	0,4	29,0	10,5	2,5	0,5	2,1	0,5	0,5	100
1974	0,2	55,4	0,2	1,6	0,7	0,4	24,1	10,3	1,9	1,1	2,1	1,4	0,6	100

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

Tabell 67 Arealen fabrikspotatis fördelad på olika sorter år 1975. Procent

Area of potatoes for processing distributed by different varieties in 1975. Per cent

Avser företag med mer än 2 hektar åker och minst 0,5 hektar fabrikspotatis

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land and at least 0,5 hectares of potatoes for processing

Område	Alpha	Dianella	Kaptah	Maritta	Parnas- sia	Preva- lent	Rekord	Saturna	Övriga sorter	Sort okänd el uppg sakn	Summa
<i>Produktionsområden</i>											
Götalands södra slättbygder	2,3	50,1	23,6	6,7	1,3	2,4	—	13,6	—	—	100
» mellanbygder	1,3	53,6	12,5	1,5	1,9	14,4	0,1	14,7	0,0	—	100
» norra slättbygder	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
Svealands slättbygder	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
Götalands skogsbygder	—	67,6	15,3	2,2	2,1	4,3	—	8,5	—	—	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nedre Norrland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övre Norrland	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
<i>Hela riket</i>											
1975	1,4	54,6	13,5	1,9	1,9	12,7	0,1	13,9	0,0	—	100
1974	0,8	54,2	16,3	1,7	2,7	10,3	—	12,9	0,6	0,5	100
1973	1,3	63,4	13,6	1,3	3,7	9,4	0,4	6,2	0,4	0,3	100
1972	—	65,5	9,2	1,5	4,6	14,5	—	1,8	2,2	0,7	100
1971	.. ¹	64,4	10,6	2,5	6,2	14,0	.. ¹	.. ¹	2,1	0,2	100

¹ Ingår i övriga sorter.

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

8.3 ÅRSVÄXTEN

Subjektiva omdömen om årsväxt och skörd har i någon form insamlats sedan 1799, och därmed utgör denna rapportserie den äldsta allttjämt existerande grenen av svensk jordbruksstatistik. Rapporteringen har dock under årens lopp haft växlande innehåll och omfattning. Bearbetning av materialet har sedan 1870-talet utförts av SCB. Undersökningsresultaten används bl a för skördeprognoser och prisförhandlingar.

SCB inhämtar varje år uppgifter om tidpunkter för sådd och skörd av olika grödor. Uppgifter om såtidpunkter inhämtas för spannmål, höstoljeväxter och potatis och uppgifter om skördetidpunkter för spannmål, slåttvall och potatis. För de vårsådda spannmålsgrödorna beräknas dessutom växtperiodens genomsnittliga längd (tidsperioden mellan sådd och skörd).

För år 1975 inhämtade SCB uppgifter om bevattningen i jordbruket, som huvudsakligen redovisas i avsnitt 6.1. I detta avsnitt redovisas uppgifter om bevattnade arealer.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) mäter kontinuerligt temperatur och nederbörd vid ett antal mätstationer. I detta avsnitt redovisas månadsmedelvärden för ett urval sådana stationer.

Årsväxtrapporternas innehåll och genomförande

Innehåll

Årsväxtrapporter avges vid tre tillfällen under året, nämligen omkring mitten av maj, månadsskiftet juli–augusti och mitten av oktober. År 1976 var rapportdatum 12 maj, 4 augusti och 13 oktober.

Rapporteringen i maj avser allmänna omdömen om övervintringen, uppgifter om utvint-

ringens omfattning och orsaker samt vissa upplysningar om vårsådden.

Till juli/augusti- och oktoberrapporterna insamlas omdömen om skördeutsikterna resp skördeutfallet, uppgifter om väderlekens inflytande på växtligheten och om orsaker till eventuella skador sedan föregående rapporttillfälle samt upplysningar om skördens kvalitet. I oktober insamlas även uppgifter om tidpunkten för höstsådden.

Metodbeskrivning

Årsväxtrapport avges av lantbruksnämndernas ordsombud för varje församling som enligt föregående års lantbruksregister har en total åkerareal om mer än 50 hektar. I de fall en församling delas av gräns för naturligt jordbruksområde räknas varje församlingsdel för sig. För 1976 avgavs rapport för 2 450 församlingar eller församlingsdelar.

Omdömena i maj om övervintringen uttrycks med siffervärden 1–4, där 3 är normal och 4 mycket god övervintring. Uppgifterna i juli/augusti och oktober om skördeutsikterna resp skördeutfallet lämnas enligt en skala 0–5, där 3 är medelskörd och 5 mycket god skörd.

Utformningen av den under 1976 utnyttjade blanketten för rapporten i juli/augusti framgår av *bilaga 5*.

Årsväxtrapporterna granskas av respektive lantbruksnämnd, som sedan sänder dem till SCB.

Bortfall

För majrapporten 1976 hann uppgifter från 6 församlingar inte komma in i tid för bearbetningen. För rapporten i juli/augusti var motsvarande bortfall 1 församling. Inget bortfall förekom för oktoberrapporten.

Beräkningsmetoder

För varje naturligt jordbruksområde sammanvägs församlingsområdena med församlingsarealerna för respektive grödor (enligt föregående års lantbruksregister; för betesvall dock ovägdta tal) som vikter. Även andelen upplöjd areal vägs på detta sätt. Områdesmedeltalen vägs sedan samman – med antalet husdjur som vikter för betesvall och arealer eller normskördar som vikter för övriga grödor – till medeltal för län, produktionsområden och hela riket.

Genomförande av undersökningen om så- och skördetidpunkter

Uppgiftsinsamlingen är samordnad med de objektiva skördeuppskattningarna. Insamlingsmetodik, bortfall m m för dessa beskrivs utförligt i avsnitt 8.5. Uppgifter om så- och skördetidpunkter inhämtas från samtliga företag i skördeuppskattningarna.

Tidsuppgifterna inhämtas hos jordbrukarna vid utläggningen av provytor respektive kort tid efter skörden. För höstgrödorna anger jordbrukarna tidpunkten för sådden inom fjortondagarsperioder och för vårsådda grödor inom sjudadagsperioder.

Vid bearbetningen grupperas skördetidpunkterna inom tiudadagsperioder.

SMHIs mätningar av temperatur och nederbörd.

SMHI mäter kontinuerligt temperaturerna vid ungefär 380 mätstationer i hela landet. Mätningarna sker vid en höjd av ungefär 1 1/2 meter över marken. Månadsmedelvärdena utgör ett enkelt medelvärde av dygnsmedelvärdena, vilka beräknas genom olika viktning (vikterna varierar med longitud och årstid) av de uppmätta temperaturerna klockan 7, 13 och 19 samt respektive dygnsminimitemperatur.

SMHI mäter vidare nederbörden vid ungefär 860 platser. Uppsamling av nederbörden sker i särskilda mätare placerade 1,5–2 meter över marken. De redovisade värdena är ej korrigerade för eventuella mätfel. Sådana beror huvudsakligen på vindeffekten. Ju starkare vindarna är, desto mindre del av nederbörden fångas upp av mätarna. Felen varierar mellan olika stationer men torde i allmänhet uppgå till 5–15 % av de uppmätta mängderna. Vid snöfall och på dåligt vindskyddade mätplatser kan de möjligen nå upp till 30 % av månadsnederbörden.

Resultat

Majrapporten

Uppgifter om de på grund av utvintringen upplöjda arealerna 1976 redovisas i tabell 68.

Av tabell 69 framgår att övervintringen var bättre än normalt för höstsåden och sämre än normalt för höstoljeväxterna.

Juli/augustirapporten

Enligt rapporteringen i juli 1976 – se tabell 70 – var skördeutsikterna bättre än normalt för höstvetete, höstråg, sockerbetor och hö från vall men sämre än normalt för övriga grödor.

Oktoberrapporten

Årsväxtrapporteringen i oktober – se tabell 71 – visade att skördeutfallet för flertalet grödor var sämre än normalt. För höstvetete, höstråg och hö från vall rapporterades dock bättre skörd än normalt.

Skörden av säd, potatis och hö angavs i huvuddelen av församlingarna vara av normal kvalitet eller bättre, vilket framgår av tabell 72.

Så- och skördetidpunkter m m

I tabellerna 73 och 74 redovisas mediantidpunkterna för sådd och skörd år 1975, d v s de

tidpunkter då hälften av arealerna av de olika grödorna blivit sådda respektive skördade. Av tabell 73 framgår att tidpunkten för vårsådden varierade betydligt mellan olika områden.

I tabell 75 redovisas växtperiodens längd för vårsådden år 1975.

Bevattnade arealer

Av tabell 76 framgår storleken av de bevattnade arealerna år 1975.

Meteorologiska uppgifter

I tabell 77 redovisas månadsmedeltemperaturerna år 1976 för ett urval mätstationer.

Av tabell 78 framgår månadsnederbörden år 1976 för samma mätstationer.

Bibliografi

Källor

Årsväxtrapport för maj /årigen sedan 1963; uppgifter för län/. SCB. SM J 1967:22, 1968:17, 1969:20, 1970:19, 1971:27, 1972:22, 1973:30, 1974:35, 1975:29, 1976:9.1 . . .

Årsväxtrapport för juli/augusti /årigen sedan 1963; uppgifter för län/. SCB. SM J 1967:29, 1968:26, 1969:27, 1970:36, 1971:40, 1972:36, 1973:41, 1974:43, 1975:38, 1976:9.2 . . .

Årsväxtrapport för oktober /årigen sedan 1963; uppgifter för län/. SCB. SM J 1967:42, 1968:38, 1969:37, 1970:49, 1971:50, 1972:50, 1973:56, 1974:57, 1975:52, 1976:9.3 . . .

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Undersökningar rörande

växtodlingen /årigen sedan 1973; uppgifter för län om bl a så- och skördetidpunkter/. SCB. SM J 1974:58, 1975:34, 1976:6.5 . . . Statistiska tabeller 1974:61. Appendix till SM J 1975:34, 1976:6.5 . . .

Tidpunkt för sådd och skörd /1966-72; föregångare till ovanstående/. SCB. SM J 1968:23 och 34, 1969:47, 1970:61, 1971:65, 1972:54 och 1974:6.

Tidsperiod mellan sådd och skörd (växtperiod) /1966-72; föregångare till ovanstående/. SCB. SM J 1969:51 (avser 1966-68), 1970:64, 1971:66, 1972:55 och 1974:7.

Bevattningen i jordbruket 1975 /med uppgifter om arealer som hade bevattnats om så krävts/. SCB. SM J 1976:13.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut. Årsbok /årigen sedan 1919/. Del 1. Månadsöversikt över väderlek och vattentillgång i Sverige.

Andra undersökningar

Extra årsväxtrapport för den 1 september 1972. SCB. SM J 1972:40.

Växtskyddsnotiser /årigen sedan 1937; uppgifter om skadeangrepp på grödorna återfinns i ett av de sex numren varje år/. Lantbrukshögskolan.

Sorter och sjukdomar i svenska matpotatisodlingar /avser 1969 eller 1971/. Meddelande från Statens växtskyddsanstalt 1975 (nr 168).

Tabell 68 Procentuell andel upplöjd areal intill mitten av maj 1976

Percentage of area ploughed because of out-wintering by the middle of May, 1976

Område	Höstvete	Höstråg	Höstraps	Höstrybs	Första års slättervall
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	0,2	—	14,5	12,8	0,2
» mellanbygder	0,5	0,2	7,8	2,8	0,7
» norra slättbygder	0,1	0,1	0,8	1,0	0,4
Svealands slättbygder	2,6	0,5	11,5	32,9	0,9
Götalands skogsbygder	0,4	—	1,8	2,7	0,3
Mellersta Sveriges skogsbygder	—	—	—	—	—
Nedre Norrland	—	—	—	2,3	0,3
Övre Norrland	—	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>					
1976	1,1	0,2	11,9	15,9	0,5
1975	0,3	0,3	5,9	3,9	2,0
1974	2,8	1,2	19,6	20,5	0,8
1973	—	—	—	0,1	0,1
1972	1,6	3,2	0,5	2,4	0,4

Källa: SCB, årsväxtrapporterna (se texten).

Tabell 69 Medeltal av sifferomdömen¹ i maj 1976 för övervintringen

Averages of the assessments of the wintering (scale 1–4; 4 indicates very good wintering) in May, 1976

Område	Höstvete	Höstråg	Höstraps	Höstrybs	Första års slättervall
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	3,4	3,3	2,5	2,5	3,0
» mellanbygder	3,2	3,3	2,8	2,9	3,1
» norra slättbygder	3,6	3,6	3,3	3,2	3,1
Svealands slättbygder	3,1	3,3	2,4	2,1	3,0
Götalands skogsbygder	3,4	3,2	2,8	3,2	3,0
Mellersta Sveriges skogsbygder	3,4	3,6	—	2,9	3,0
Nedre Norrland	—	—	—	—	3,0
Övre Norrland	—	—	—	—	2,9
<i>Hela riket</i>					
1976	3,4	3,4	2,6	2,6	3,0
1975	3,3	3,3	2,8	3,0	2,9
1974	3,0	3,1	2,6	2,3	2,8
1973	3,7	3,6	3,6	3,6	3,2
1972	3,3	3,2	3,5	3,2	3,1

¹ Beträffande sifferomdömenas innebörd se texten.

Källa: SCB, årsväxtrapporterna (se texten).

Tabell 70 Medeltal av sifferomdömen¹ i augusti 1976 för skördeutsikten
 Averages of the assessments of the harvest prospects (scale 0–5; 5 indicates very good prospects) in August, 1976

Område	Höst-vete	Vår-vete	Höst-råg	Vår-råg	Korn	Havre	Bland-säd
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	3,5	2,9	3,2	3,0	3,1	2,6	2,8
» mellanbygder	3,3	2,8	3,1	2,8	3,1	2,9	2,9
» norra slättbygder	3,4	2,8	3,2	–	2,9	2,7	2,7
Svealands slättbygder	3,3	2,9	3,4	3,0	2,7	2,6	2,8
Götalands skogsbygder	3,3	2,9	3,1	2,7	2,9	2,7	2,8
Mellersta Sveriges skogsbygder	3,3	2,6	3,2	2,5	2,7	2,5	2,5
Nedre Norrland	3,0	2,8	3,1	3,0	3,0	3,0	2,9
Övre Norrland	–	–	..	–	3,2	3,3	3,2
<i>Hela riket</i>							
1976	3,4	2,9	3,2	2,8	2,9	2,7	2,8
1975	3,2	2,9	2,9	2,8	2,7	2,5	2,6
1974	3,3	3,2	3,0	2,8	3,2	3,1	3,2
1973	3,4	2,8	3,0	2,2	2,8	2,5	2,6
1972	3,7	3,5	3,4	2,9	3,6	3,6	3,6

¹ Beträffande sifferomdömenas innebörd se texten.

Källa: SCB, årsväxtrapporten (se texten).

Tabell 71 Medeltal av sifferomdömen¹ i oktober 1976 för skördeutfallet
 Averages of the assessments of the harvest outcome (scale 0–5; 5 indicates very good outcome) in October, 1976

Område	Höst-vete	Vår-vete	Höst-råg	Vår-råg	Korn	Havre	Bland-säd	Kok-ärter
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	3,9	2,8	3,2	3,0	3,1	2,5	2,7	3,4
» mellanbygder	3,5	2,7	3,1	2,6	3,1	2,9	2,9	3,3
» norra slättbygder	3,5	2,8	3,2	–	2,9	2,7	2,6	2,6
Svealands slättbygder	3,3	2,9	3,3	3,7	2,9	2,5	2,8	2,6
Götalands skogsbygder	3,4	2,9	3,0	2,7	3,0	2,8	2,9	2,2
Mellersta Sveriges skogsbygder	3,3	2,6	3,1	2,5	2,8	2,5	2,5	2,9
Nedre Norrland	3,1	3,4	3,2	2,5	3,4	3,3	3,2	–
Övre Norrland	–	–	..	–	3,4	3,3	3,4	–
<i>Hela riket</i>								
1976	3,5	2,8	3,2	2,8	3,0	2,7	2,8	2,7
1975	3,6	3,0	3,0	2,5	2,8	2,6	2,6	2,6
1974	4,1	3,9	3,6	3,3	3,7	3,6	3,6	3,5
1973	3,6	2,9	3,0	2,2	2,7	2,3	2,5	2,2
1972	3,5	3,2	3,1	2,6	3,2	3,1	3,2	2,9

¹ Beträffande sifferomdömenas innebörd se texten.

Källa: SCB, årsväxtrapporterna (se texten).

Kok- ärter	Foder- ärter och vicker	Höst- raps	Vår- raps	Höst- rybs	Vår- rybs	Vit- senap	Pota- tis	Socke- r-betor	Hö från vall	Bete
3,0	2,8	2,9	2,6	2,6	2,5	2,9	2,8	3,0	3,3	2,1
3,0	3,1	2,9	2,9	2,8	3,0	3,0	2,8	3,2	3,6	2,6
2,7	2,8	2,8	2,8	2,9	2,6	2,5	2,7	–	3,5	2,0
2,6	2,7	2,7	2,2	2,8	2,3	–	2,6	–	3,5	1,8
2,8	3,1	2,9	2,9	2,7	2,7	–	2,8	2,9	3,5	2,5
2,7	2,5	2,6	2,2	2,7	2,4	–	2,6	–	3,4	1,9
–	2,9	–	–	3,0	2,3	–	2,7	–	2,9	2,5
–	3,0	–	–	–	–	–	3,0	–	3,0	2,8
2,7	2,9	2,9	2,4	2,8	2,5	2,9	2,8	3,1	3,4	2,3
2,5	2,6	2,8	2,3	2,9	2,3	2,8	2,7	3,0	3,0	2,1
3,2	3,1	3,0	3,0	2,8	2,9	2,9	3,0	3,1	2,5	2,7
2,4	2,6	3,0	2,5	3,0	2,4	2,9	2,7	3,1	3,5	2,6
3,2	3,4	3,3	3,5	3,4	3,6	3,2	3,2	3,5	4,1	3,6

Foder- ärter och vicker	Höst- raps	Vår- raps	Höst- rybs	Vår- rybs	Vit- senap	Potatis	Socke- r-betor	Hö från vall	Bete på slätter- vall	Övrigt bete
2,7	3,0	2,5	2,8	2,5	3,0	2,7	3,0	3,1	2,0	2,1
3,0	3,0	2,9	2,9	2,8	2,9	2,7	2,9	3,5	2,5	2,6
2,9	3,0	2,7	2,9	2,5	3,0	2,8	–	3,4	1,8	2,0
2,6	2,8	2,0	2,9	2,1	–	2,6	–	3,4	1,6	1,9
3,0	3,1	2,7	2,8	2,4	–	2,8	2,8	3,5	2,2	2,4
2,4	2,7	2,1	2,7	2,3	–	2,6	–	3,3	1,7	2,0
2,9	–	–	3,3	2,6	–	2,6	–	3,0	2,3	2,4
–	–	–	–	–	–	3,0	–	3,1	2,4	2,5
2,8	3,0	2,3	2,9	2,3	3,0	2,7	3,0	3,4	2,1	2,3
2,6	2,9	2,3	3,0	2,3	2,6	2,3	2,8	3,0	2,3	2,3
3,4	3,6	3,2	3,2	3,1	3,3	3,4	3,6	2,5	3,0	2,8
2,6	3,1	2,5	3,0	2,3	2,9	2,6	3,1	3,5	2,4	2,6
3,2	3,2	3,0	3,2	2,8	2,9	3,1	3,5	4,0	3,5	3,5

Tabell 72 Antal församlingar efter uppgift i oktober om skördens kvalitet år 1976
 Number of parishes by the report on the quality of the harvest in 1976

Gröda (grödgrupp); uppgift om skördens kvalitet	Göta- lands södra slätt- bygder	Göta- lands mellan- bygder	Göta- lands norra slätt- bygder	Svea- lands slätt- bygder	Göta- lands skogs- bygder	Mellersta Sveriges skogs- bygder	Nedre Norr- land	Övre Norr- land	Hela riket
Höstsäd									
bättre än normal	100	85	214	185	165	46	5	—	800
normal	178	170	157	217	299	94	32	2	1 149
sämre än normal	—	—	3	—	5	1	1	—	10
uppgift saknas ¹	4	4	2	6	222	28	133	92	491
blankett ej inkommen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vårsäd									
bättre än normal	61	67	117	86	160	29	30	5	555
normal	204	185	223	275	455	114	121	49	1 626
sämre än normal	9	1	35	41	63	16	10	10	185
uppgift saknas ¹	8	6	1	6	13	10	10	30	84
blankett ej inkommen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Höstoljeväxter									
bättre än normal	42	28	49	44	29	4	—	—	196
normal	210	184	145	213	89	29	9	1	880
sämre än normal	10	—	1	6	4	2	—	—	23
uppgift saknas ¹	20	47	181	145	569	134	162	93	1 351
blankett ej inkommen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Våroljeväxter									
bättre än normal	24	14	80	14	31	4	2	—	169
normal	111	139	165	235	132	72	20	—	874
sämre än normal	10	2	65	97	14	23	2	—	213
uppgift saknas ¹	137	104	66	62	514	70	147	94	1 194
blankett ej inkommen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Potatis									
bättre än normal	16	3	48	20	84	7	12	2	192
normal	187	222	219	279	517	138	134	63	1 759
sämre än normal	15	8	29	21	51	11	16	25	176
uppgift saknas ¹	64	26	80	88	39	13	9	4	323
blankett ej inkommen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hö									
bättre än normal	85	103	217	237	391	88	18	17	1 156
normal	156	147	140	146	265	71	139	66	1 130
sämre än normal	4	—	2	4	4	—	1	3	18
uppgift saknas ¹	37	9	17	21	31	10	13	8	146
blankett ej inkommen	—	—	—	—	—	—	—	—	—

¹ Avser även församlingar där grödan inte odlades 1976.

Källa: SCB, årsväxtrapporterna (se texten).

Tabell 73 Mediantidpunkt¹ för sådd av spannmål och höstoljeväxter samt sättning av potatis år 1975

Median date for sowing of grain and oleiferous plants and potato setting in 1975

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höst- vete	Höst- råg	Höst- raps	Höst- rybs	Vår- vete	Korn	Havre	Bland- säd	Mat- potatis	Fabriks- potatis
<i>Produktionsområden</i>										
Götalands södra slättbygder	20 sept	20 sept	19 aug	24 aug	22 april	21 april	25 april	26 april	30 april	1 maj
Götalands mellanbygder	22 »	22 »	13 »	24 »	23 »	25 »	26 »	28 »	6 maj	9 »
Götalands norra slättbygder	19 »	11 »	12 »	21 »	28 »	29 »	29 »	2 maj	7 »	..
Svealands slättbygder	12 »	6 »	10 »	14 »	30 »	2 maj	4 maj	7 »	15 »	..
Götalands skogsbygder	18 »	19 »	14 »	21 »	1 maj	2 »	4 »	6 »	10 »	8 maj
Mellersta Sveriges skogsbygder	8 »	11 »	..	..	5 »	15 »	10 »	10 »	19 »	—
Nedre Norrland	..	..	—	..	..	31 »	29 »	1 juni	29 »	—
Övre Norrland	—	..	—	—	..	30 »	29 »	1 »	4 juni	..
<i>Hela riket</i>										
1975	17 sept	13 sept	17 aug	20 aug	27 april	1 maj	2 maj	7 maj	9 maj	8 maj
1974	19 »	16 »	18 »	17 »	14 »	18 april	20 april	25 april	29 april	30 april
1973	18 »	16 »	16 »	16 »	16 »	2 maj	4 maj	8 maj	6 maj	5 maj
1972	19 »	17 »	20 »	19 »	26 »	3 »	4 »	6 »	8 »	6 »
1971	17 »	15 »	19 »	19 »	24 »	3 »	4 »	7 »	11 »	9 »

¹Avser den tidpunkt då hälften av arealen blivit sådd.

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

Tabell 74 Mediantidpunkt¹ för skörd av spannmål, slättervall och potatis år 1975

Median date for harvesting of grain, ley and potatoes in 1975

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höst-vete	Vår-vete	Höst-råg	Korn	Havre	Bland-säd	Slätter-vall ²	Mat-potatis	Fabriks-potatis
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slättbygder	15 aug	17 aug	6 aug	8 aug	18 aug	18 aug	12 juni	18 sept	5 okt
» mellanbygder	15 »	22 »	7 »	12 »	19 »	18 »	16 »	22 »	2 »
» norra slättbygder	15 »	24 »	7 »	16 »	17 »	17 »	23 »	19 »	..
Svealands slättbygder	14 »	20 »	7 »	15 »	16 »	20 »	23 »	19 »	..
Götalands skogsbygder	17 »	26 »	13 »	18 »	25 »	25 »	25 »	26 »	3 okt
Mellersta Sveriges skogsbygder	16 »	26 »	13 »	28 »	23 »	20 »	27 »	19 »	—
Nedre Norrland	..	..	..	12 sept	8 sept	14 sept	8 juli	18 »	—
Övre Norrland	—	..	..	14 »	25 »	15 »	11 »	15 »	..
<i>Hela riket</i>									
1975	15 aug	20 aug	7 aug	16 aug	19 aug	23 aug	26 juni	20 sept	2 okt
1974	2 sept	13 sept	21 »	29 »	11 sept	12 sept	3 juli	22 »	2 »
1973	15 aug	19 aug	6 »	18 »	25 aug	26 aug	26 juni	21 »	3 »
1972	25 »	28 »	12 »	26 »	31 »	30 »	1 juli	23 »	4 »
1971	25 »	31 »	15 »	28 »	4 sept	4 sept	4 »	22 »	2 »

¹ Avser den tidpunkt då hälften av arealen blivit skördad. — ² Avser första skörd.

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

Tabell 75 Växtperiodens längd i dagar för olika grödor år 1975

Average number of days between sowing and harvesting in 1975

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Vårvete	Korn	Havre	Blandsäd
<i>Produktionsområden</i>				
Götalands södra slättbygder	126	119	119	..
» mellanbygder	125	112	117	115
» norra slättbygder	118	109	111	109
Svealands slättbygder	115	106	105	106
Götalands skogsbygder	119	110	114	112
Mellersta Sveriges skogsbygder	114	105	105	106
Nedre Norrland	..	106	105	107
Övre Norrland	..	107	119	107
<i>Hela riket</i>				
1975	119	110	110	109
1974	157	137	143	139
1973	127	113	115	111
1972	127	113	118	113
1971	128	118	123	119

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

Tabell 76 Bevattnade arealer år 1975. Hektar

Irrigated acreages in 1975. Hectares

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höstsäd	Vårsäd	Höst- olja- växter	Värolje- växter	Slåttervall		Betesvall	Potatis	Socker- betor	Träd- gårds- växter	Övriga grödor	Summa åker- areal	Kultiverad betesmark
					Första skörd	Återväxt							
<i>Län</i>													
Stockholms	105	360	–	328	64	297	339	237	–	150	70	1 950	40
Uppsala	77	354	–	329	225	427	383	126	–	12	68	2 001	53
Södermanlands	97	965	9	450	90	524	588	105	–	48	44	2 920	39
Östergötlands	113	509	81	82	190	831	353	452	–	144	99	2 854	156
Jönköpings	3	204	10	22	141	274	142	183	–	124	45	1 148	47
Kronobergs	–	167	–	26	85	307	178	66	–	136	10	975	30
Kalmar	37	472	45	11	345	658	822	584	525	259	101	3 859	20
Gotlands	54	154	11	8	16	15	56	35	103	45	27	524	–
Blekinge	10	396	–	40	81	296	306	1 008	249	249	53	2 688	22
Kristianstads	491	1 311	115	18	1 632	465	694	3 786	1 491	1 352	418	11 773	86
Malmöhus	95	231	110	3	236	186	304	1 323	968	1 785	119	5 360	18
Hallands	–	384	5	33	368	534	455	888	72	131	85	2 955	42
Göteborgs o Bohus	–	3	–	3	9	–	26	37	–	56	14	148	–
Älvsborgs	33	256	–	31	229	21	236	91	–	58	125	1 080	33
Skaraborgs	231	1 615	7	441	765	746	736	1 194	–	227	248	6 210	68
Värmlands	–	417	40	117	16	272	247	379	–	116	81	1 685	47
Örebro	–	218	–	91	213	218	334	252	–	96	23	1 445	20
Västmanlands	2	226	20	241	130	93	174	33	–	25	2	946	–
Kopparbergs	–	87	–	35	12	107	216	85	–	37	15	594	–
Gävleborgs	–	35	–	2	35	24	197	84	–	35	35	447	–
Västernorrlands	–	4	–	–	–	15	21	50	–	75	13	178	–
Jämtlands	–	2	–	–	6	–	22	22	–	27	1	80	–
Västerbottens	1	–	–	–	3	–	2	51	–	5	2	64	–
Norrbottnens	–	18	–	–	–	–	3	71	–	42	–	134	–
<i>Hela riket</i>	1 349	8 388	453	2 311	4 891	6 310	6 834	11 142	3 408	5 234	1 698	52 018	721
Totalt odlad areal	323 817	1 293 386	72 591	100 371	693 926		211 959	42 941	52 489	13 989	61 993	2 980 227 ¹	146 963

¹ Inklusive 112 765 hektar helträda och obrukad åker.

Källa: SCB, bevattningen i jordbruket 1975 (totalundersökning).

Tabell 77 Nederbörd år 1976. Millimeter
Precipitation in 1976. Millimetres

Län, meteorolog- station	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Hela året	Genomsnitt för 1931–1960
AB Norrtälje	57	18	41	39	28	36	39	21	54	22	67	141	563	595
AB Stockholm	37	13	19	27	40	40	26	31	50	24	49	109	465	572
C Uppsala	30	15	117	27	24	32	26	14	83	21	53	74	516	572
D Eskilstuna	22	10	11	25	23	26	60	65	80	31	43	99	495	582
D Nyköpings flygplats	30	14	22	28	23	23	44	19	41	32	46	143	465	574
E Norrköping-Sörby	36	13	26	28	19	26	57	6	25	33	44	135	448	507
E Linköping	36	10	21	27	14	17	68	17	33	31	49	120	443	545
F Jönköping	44	10	19	26	50	23	30	24	68	64	39	97	494	542
F Nässjö	48	9	24	45	70	28	48	14	76	71	51	101	585	698
G Ljungby	71	12	21	48	54	42	76	16	46	59	53	77	576	695
G Växjö	64	9	16	45	64	34	33	20	40	39	46	68	477	644
H Kalmar	29	7	21	53	70	43	29	66	51	32	44	84	529	483
H Målilla	27	12	29	65	69	33	45	15	48	46	42	148	579	566
I Visby	82	28	29	38	31	15	35	7	50	26	40	122	503	541
K Karlshamn	44	9	29	29	35	22	47	28	44	100	46	89	522	559
L Kristianstad	49	7	22	33	44	34	44	22	53	91	35	100	534	577
M Helsingborg	41	9	9	23	32	20	52	11	28	64	53	41	383	630
M Lund	62	20	22	28	54	24	53	24	44	73	46	66	516	633
M Ystad	57	9	22	26	57	25	44	11	49	76	37	57	470	655
N Halmstad	51	20	15	33	37	21	26	21	42	68	53	64	451	799
N Varberg	60	25	12	19	41	18	23	20	62	88	72	91	530	641
O Göteborg	58	24	22	16	42	23	23	9	81	110 ¹	94 ¹	70 ¹	572	704
P Borås	88	27	38	45	59	40	35	34	87	78	93	87	711	898
P Vänersborg	36	13	28	13	39	22	80	23	64	116	76	85	595	772
P Åmål	22	20	15	12	35	23	37	25	84	129	96	133	631	759
R Karlsborg	17	5	11	17	32	18	70	11	53	54	50	66	404	516
R Skara	27	9	22	15	39	27	39	16	54	62	51	121	482	..
S Karlstad	25	18	11	16	24	17	32	30	73	71	74	89	480	597
S Knon	42	19	6	22	24	42	98	27	74	35	70	67	526	694
T Ställdalen	45	19	19	42	29	33	69	39	72	27	70	118	582	..
T Örebro-Ekeby	38	15	11	28	18	21	57	17	56	31	63	101	456	..
U Västerås-Hässlö	20	13	9	22	26	24	46	23	78	24	49	75	408	508
W Folkärna	42	14	20	18	18	42	20	59	95	26	84	102	540	549
W Mora	28	10	5	13	24	32	39	44	52	39	104	61	451	597
X Delsbo	55	16	18	16	7	104	45	69	67	35	78	92	602	..
X Gävle	32	11	33	11	9	37	25	34	89	48	91	112	532	591
Y Bredbyn	42	25	31	21	6	40	55	20	47	20	69	76	452	544
Y Härmösand	58	23	26	12	12	34	32	33	57	34	117	147	585	697
Z Sveg	38	8	11	14	10	63	38	33	50	48	66	59	438	576
Z Östersund	57	25	15	18	16	67	83	17	41	44	42	41	466	585
AC Lycksele	36	21	32	15	11	36	97	11	34	30	53	49	425	600
AC Umeå	79	50	37	21	16	23	54	13	75	37	73	66	544	601
BD Arjeplog	39	27	12	4	13	12	93	16	35	47	50	28	376	508
BD Gällivare	37	25	22	23	14	14	87	15	32	25	37	39	370	..
BD Luleå flygplats	51	19	13	17	8	19	71	4	26	28	53	32	341	453

¹ Avser Torslanda. Mätningarna i Göteborg har upphört.
Källa: SMHI.

Tabell 78 Medeltemperatur år 1976. Celsiusgrader
Average temperature in 1976. Centigrades

Län, meteorolog- station	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Genomsnitt för året	Genomsnitt för 1931-1960
AB Norrtälje	- 5,5	- 2,2	- 3,2	+ 3,2	+ 9,8	+ 13,5	+ 16,0	+ 15,8	+ 9,0	+ 5,6	+ 2,1	- 2,5	+ 5,1	+ 5,6
AB Stockholm	- 4,3	- 1,2	- 2,0	+ 4,2	+ 10,9	+ 14,8	+ 17,4	+ 17,2	+ 10,4	+ 6,1	+ 2,9	- 2,0	+ 6,2	+ 6,6
C Uppsala	- 6,0	- 2,3	- 2,9	+ 3,8	+ 10,8	+ 14,5	+ 16,8	+ 16,3	+ 8,6	+ 5,2	+ 1,8	- 3,4	+ 5,3	+ 5,8
D Eskilstuna	- 5,9	- 2,0	- 2,9	+ 4,2	+ 10,9	+ 15,5	+ 18,1	+ 17,5	+ 9,5	+ 5,8	+ 2,4	- 3,5	+ 5,8	+ 6,1
D Nyköpings flygplats	- 5,4	- 1,8	- 3,0	+ 3,7	+ 9,7	+ 14,4	+ 16,8	+ 15,8	+ 9,0	+ 5,7	+ 2,3	- 3,3	+ 5,3	+ 5,7
E Norrköping- Sörby	- 5,7	- 2,2	- 2,8	+ 4,3	+ 10,6	+ 15,2	+ 17,6	+ 16,8	+ 9,7	+ 6,0	+ 2,8	- 3,5	+ 5,7	+ 6,3
E Linköping	- 4,1	- 1,6	- 1,8	+ 5,0	+ 11,4	+ 16,0	+ 18,1	+ 17,5	+ 10,4	+ 6,3	+ 3,2	- 3,2	+ 6,4	+ 6,8
F Jönköping	- 3,7	- 1,2	- 1,8	+ 4,3	+ 10,3	+ 15,1	+ 17,4	+ 15,6	+ 9,8	+ 6,2	+ 3,7	- 3,1	+ 6,1	+ 6,1
F Nässjö	- 5,1	- 2,7	- 3,4	+ 2,9	+ 9,5	+ 14,1	+ 16,2	+ 15,1	+ 8,8	+ 4,4	+ 2,0	- 4,2	+ 4,8	+ 5,3
G Ljungby	- 3,5	- 1,5	- 2,0	+ 4,4	+ 11,1	+ 15,0	+ 17,2	+ 16,2	+ 10,7	+ 6,3	+ 3,4	- 2,7	+ 6,2	+ 6,5
G Växjö	- 3,9	- 1,5	- 2,1	+ 4,0	+ 10,7	+ 15,0	+ 16,9	+ 16,0	+ 10,5	+ 6,0	+ 3,1	- 2,7	+ 6,0	+ 6,5
H Kalmar	- 3,2	- 1,0	- 1,4	+ 3,9	+ 10,0	+ 14,6	+ 16,5	+ 15,7	+ 11,6	+ 7,1	+ 4,1	- 1,6	+ 6,4	+ 7,0
H Målilla	- 5,2	- 2,0	- 2,5	+ 3,9	+ 10,1	+ 14,9	+ 16,4	+ 15,4	+ 9,9	+ 5,7	+ 2,4	- 3,7	+ 5,4	+ 6,2
I Visby	- 0,9	- 0,6	- 1,0	+ 3,3	+ 8,9	+ 12,1	+ 15,7	+ 16,2	+ 11,4	+ 6,2	+ 5,0	- 0,1	+ 6,4	+ 7,2
K Karlshamn	- 1,9	- 0,5	- 0,9	+ 4,4	+ 10,4	+ 15,1	+ 17,3	+ 16,1	+ 11,6	+ 7,5	+ 4,5	- 1,1	+ 6,9	+ 7,6
L Kristianstad	- 1,4	- 0,7	- 0,8	+ 5,2	+ 10,7	+ 15,6	+ 17,8	+ 16,8	+ 11,8	+ 8,0	+ 4,5	- 1,2	+ 7,2	+ 7,5
M Helsingborg	+ 0,7	+ 0,0	- 0,1	+ 5,1	+ 10,5	+ 14,8	+ 18,3	+ 17,8	+ 12,9	+ 8,9	+ 5,7	+ 0,2	+ 7,9	+ 8,4
M Lund	- 0,7	- 0,3	- 0,8	+ 5,4	+ 11,1	+ 15,4	+ 18,4	+ 17,4	+ 12,4	+ 8,4	+ 4,8	- 0,7	+ 7,6	+ 8,0
M Ystad	- 0,4	+ 0,0	- 1,2	+ 4,4	+ 10,0	+ 14,2	+ 17,4	+ 16,4	+ 12,4	+ 8,6	+ 4,9	- 0,2	+ 7,2	+ 7,6
N Halmstad	- 1,7	- 1,1	- 1,3	+ 4,5	+ 10,9	+ 14,4	+ 17,7	+ 16,9	+ 11,5	+ 7,2	+ 4,3	- 1,4	+ 6,8	+ 7,2
N Varberg	- 1,4	- 0,6	- 1,1	+ 4,9	+ 11,1	+ 14,8	+ 18,0	+ 17,2	+ 11,6	+ 7,4	+ 4,7	- 1,3	+ 7,1	+ 7,6
O Göteborg	- 1,1	+ 0,1	- 0,8	+ 5,6	+ 11,8	+ 15,2	+ 18,7	+ 18,1	+ 11,8	+ 7,8 ¹	+ 5,2 ¹	- 1,5 ¹	+ 7,5	+ 7,9
P Borås	- 4,2	- 1,7	- 3,1	+ 3,7	+ 10,4	+ 14,2	+ 17,2	+ 15,7	+ 9,8	+ 6,1	+ 3,5	- 3,2	+ 5,7	+ 6,2
P Vänersborg	- 2,6	- 1,2	- 1,6	+ 4,6	+ 10,8	+ 15,0	+ 17,8	+ 16,6	+ 10,4	+ 6,5	+ 3,9	- 2,7	+ 6,5	+ 6,6
P Åmål	- 4,1	- 1,7	- 1,9	+ 4,7	+ 10,4	+ 15,4	+ 17,5	+ 16,4	+ 9,1	+ 5,9	+ 2,9	- 4,4	+ 5,9	+ 6,1
R Karlsborg	- 3,6	- 1,6	- 1,9	+ 4,2	+ 9,4	+ 14,5	+ 16,9	+ 16,2	+ 9,7	+ 6,1	+ 3,3	- 2,7	+ 5,9	+ 6,3
R Skara	- 4,5	- 1,9	- 2,9	+ 4,3	+ 10,8	+ 14,5	+ 17,5	+ 15,9	+ 9,3	+ 5,8	+ 3,1	- 3,6	+ 5,7	+ 5,8
S Karlstad	- 5,1	- 2,4	- 2,3	+ 4,1	+ 10,8	+ 15,4	+ 17,3	+ 17,1	+ 9,5	+ 5,8	+ 2,6	- 4,5	+ 5,7	+ 5,9
S Knön	- 11,6	- 4,6	- 4,7	+ 2,8	+ 10,1	+ 14,3	+ 16,1	+ 15,0	+ 6,6	+ 3,4	- 0,9	- 8,1	+ 3,2	+ 4,0
T Ställdalen	- 8,3	- 3,9	- 4,3	+ 2,2	+ 9,6	+ 13,7	+ 15,5	+ 14,5	+ 6,4	+ 3,2	+ 0,0	- 6,9	+ 3,5	+ 4,3
T Örebro-Ekeby	- 5,2	- 2,0	- 2,4	+ 4,3	+ 11,2	+ 15,6	+ 17,7	+ 17,2	+ 9,0	+ 5,5	+ 2,2	- 4,3	+ 5,7	+ 5,9
U Västerås-Hässlö	- 5,7	- 2,2	- 2,8	+ 3,9	+ 10,7	+ 14,9	+ 17,4	+ 17,0	+ 9,1	+ 5,3	+ 2,2	- 3,9	+ 5,5	+ 5,9
W Folkärna	- 8,5	- 3,3	- 3,8	+ 3,1	+ 10,4	+ 14,4	+ 16,4	+ 15,4	+ 6,9	+ 4,1	+ 0,3	- 5,5	+ 4,2	+ 5,2
W Mora	- 10,1	- 4,1	- 4,2	+ 3,2	+ 10,3	+ 14,1	+ 15,8	+ 14,9	+ 6,1	+ 3,1	- 1,3	- 8,2	+ 3,3	+ 3,5
X Delsbo	- 9,7	- 3,8	- 4,9	+ 2,2	+ 10,1	+ 12,9	+ 15,0	+ 14,9	+ 6,3	+ 2,9	- 0,6	- 8,1	+ 3,1	+ 4,0
X Gävle	- 7,0	- 2,1	- 3,6	+ 3,3	+ 10,2	+ 13,7	+ 15,7	+ 15,7	+ 7,9	+ 4,2	+ 1,2	- 4,8	+ 4,5	+ 5,4
Y Bredbyn	- 15,1	- 6,4	- 6,4	+ 1,0	+ 9,7	+ 12,6	+ 14,4	+ 14,3	+ 5,0	+ 2,1	- 3,5	- 9,1	+ 1,6	+ 2,6
Y Härnösand	- 9,3	- 4,3	- 4,8	+ 1,8	+ 8,5	+ 12,3	+ 14,3	+ 15,3	+ 7,1	+ 4,0	- 0,1	- 5,6	+ 3,3	+ 4,4
Z Sveg	- 12,6	- 5,6	- 7,0	+ 1,2	+ 9,5	+ 12,0	+ 15,2	+ 13,8	+ 4,9	+ 1,2	- 3,8	- 11,1	+ 1,5	+ 2,1
Z Östersund	- 10,0	- 5,4	- 5,6	+ 0,7	+ 9,6	+ 11,2	+ 14,1	+ 13,7	+ 5,4	+ 1,9	- 2,0	- 9,0	+ 2,1	+ 3,1
AC Lycksele	- 15,7	- 7,3	- 8,0	- 0,1	+ 9,2	+ 11,7	+ 13,6	+ 13,2	+ 3,7	- 0,5	- 4,4	- 10,4	+ 0,4	+ 1,3
AC Umeå	- 11,9	- 5,0	- 6,4	+ 1,0	+ 9,0	+ 12,6	+ 14,5	+ 15,1	+ 5,9	+ 2,1	- 1,8	- 6,0	+ 2,4	+ 3,4
BD Arjeplog	- 18,2	- 8,1	- 8,5	- 1,8	+ 7,2	+ 10,0	+ 12,6	+ 12,4	+ 3,3	- 1,8	- 6,8	- 11,7	- 0,9	- 0,3
BD Gällivare	- 17,5	- 9,1	- 8,5	- 2,1	+ 7,3	+ 9,9	+ 12,5	+ 12,1	+ 2,9	- 2,8	- 8,5	- 12,9	- 1,4	- 0,7
BD Luleå flygplats	- 15,3	- 7,9	- 8,4	+ 0,0	+ 8,0	+ 12,4	+ 14,5	+ 14,8	+ 5,6	+ 0,8	- 3,7	- 8,4	+ 1,0	+ 2,0

¹ Avser Torshanda. Mätningarna i Göteborg har upphört.

Källa: SMHI.

8.4 SKÖRDESÄTT, BÄRGNINGSMETODER

SCB inhämtade under en följd av år – utom för 1972 – fram till och med 1973 uppgifter om skördesättet för spannmål. Sådana uppgifter har därefter ej insamlats, eftersom årliga uppgifter ej längre anses vara av intresse. I detta avsnitt redovisas uppgifter för 1973.

SCB samlar varje år in uppgifter om bärgningsmetoder för första skörd av slättervall och för potatis.

Undersökningarnas genomförande

Uppgiftsinsamlingarna avseende spannmål, slättervall och potatis har varit samordnade med de objektiva skördeuppskattningarna. Insamlingsmetodik, bortfall m m för dessa beskrivs utförligt i avsnitt 8.5.

Uppgifter om skördesättet för spannmål inhämtades från samtliga provyttegårdar. Likaså omfattar undersökningen om bärgningsmetoder för slättervall första skörden vid alla provyttegårdar där vallodling förekommer och för potatisskörden de gårdar som ingår i de separata urvalen för potatis.

Resultat

Av *tabell 79*, i vilken redovisas spannmålsarealens fördelning efter skördesätt år 1973, fram-

går att skörd med tröska var helt dominerande. I regel skördades mer än 90 % av arealen på detta sätt. Lokala variationer förekom dock. Så t ex skördades cirka 20 % av arealen av vårvete i Jönköpings, Göteborgs och Bohus samt Älvsborgs län med bindare.

I *tabell 80* redovisas arealen slättervall fördelad efter bärgningsmetoder år 1975. Motsvarande uppgifter för mat- och fabrikspotatis lämnas i *tabell 81*.

Bibliografi

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Undersökningar rörande växtodlingen /årligen sedan 1973; uppgifter för län om bl a skördesätt och bärgningsmetoder/. SCB. SM J 1974:58, 1975:34, 1976:6.5 . . . Statistiska tabeller 1974:61. Appendix till SM J 1974:34, 1975:6.5 . . .

Skördesätt och bärgningsmetoder /1968–1971: föregångare till ovanstående/. SCB. SM J 1969:31, 1970:44, 1971:54 och 1972:46.

Skördesätt för spannmål /1962–1967: föregångare till ovanstående/. SCB. SM J 1968:36 (avser 1967).

Bärgningsmetoder för slättervall och potatis /1965–67 och 1972: föregångare respektive efterföljare till ovanstående/. SCB. SM J 1968:50 (avser 1967) och 1973:63 (avser 1972).

Tabell 79 Spannmålsarealens fördelning efter skördesätt år 1973. Procent
 Acreage of grain by method of harvesting in 1973. Per cent
 Avser företag med mer än 2 hektar åker
 Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höstvete				Vårvete				Höstråg			
	Skörde- troska	Bin- dare	Övriga skörde- sätt ¹	Sum- ma	Skörde- troska	Bin- dare	Övriga skörde- sätt ¹	Sum- ma	Skörde- troska	Bin- dare	Övriga skörde- sätt ¹	Sum- ma
<i>Produktionsområden</i>												
Götalands södra slättbygder	100,0	—	—	100	100,0	—	—	100	99,6	0,4	—	100
» mellanbygder	99,6	—	0,4	100	99,7	—	0,3	100	100,0	—	—	100
» norra slättbygder	99,8	0,2	—	100	98,5	1,5	—	100	99,8	0,2	—	100
Svealands slättbygder	99,9	0,1	—	100	99,9	0,1	—	100	100,0	—	—	100
Götalands skogsbygder	99,0	0,8	0,2	100	81,6	16,0	2,4	100	97,6	1,7	0,7	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	99,0	0,9	0,1	100	97,2	2,8	—	100	98,5	1,1	0,4	100
Nedre Norrland	..	..	..	100	..	..	..	100	..	..	..	100
Övre Norrland	..	..	..	100	—	—	—	—	..	..	..	100
<i>Hela riket</i>												
1973	99,8	0,2	0,0	100	98,4	1,4	0,2	100	99,6	0,3	0,1	100
1971	99,3	0,7	0,0	100	96,6	3,1	0,3	100	99,2	0,6	0,2	100
1970	99,0	1,0	0,0	100	95,5	4,2	0,3	100	98,8	1,0	0,2	100
1969	98,4	1,6	0,0	100	96,0	3,6	0,4	100	97,5	2,3	0,2	100
1968	98,4	1,6	0,0	100	94,6	5,2	0,2	100	98,0	1,7	0,3	100
	Korn				Havre				Blandsad			
	Skörde- troska	Bin- dare	Övriga skörde- sätt ¹	Sum- ma	Skörde- troska	Bin- dare	Övriga skörde- sätt ¹	Sum- ma	Skörde- troska	Bin- dare	Övriga skörde- sätt ¹	Sum- ma
<i>Produktionsområden</i>												
Götalands södra slättbygder	100,0	—	—	100	99,9	0,1	—	100	92,6	7,4	—	100
» mellanbygder	99,8	—	0,2	100	99,3	0,2	0,5	100	100,0	—	—	100
» norra slättbygder	99,7	0,2	0,1	100	95,9	4,0	0,1	100	95,3	4,7	—	100
Svealands slättbygder	99,9	0,0	0,1	100	98,9	0,9	0,2	100	93,5	6,2	0,3	100
Götalands skogsbygder	99,1	0,5	0,4	100	92,7	6,3	1,0	100	87,2	11,2	1,6	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	99,3	0,2	0,5	100	97,2	1,9	0,9	100	92,9	7,0	0,1	100
Nedre Norrland	95,0	3,7	1,3	100	95,7	3,8	0,5	100	93,1	3,5	3,4	100
Övre Norrland	95,1	4,2	0,7	100	97,7	2,2	0,1	100	97,2	1,7	1,1	100
<i>Hela riket</i>												
1973	99,1	0,6	0,3	100	96,6	3,0	0,4	100	92,1	7,0	0,9	100
1971	98,5	1,3	0,2	100	92,6	7,1	0,3	100	78,2	20,7	1,1	100
1970	98,1	1,7	0,2	100	89,6	9,8	0,6	100	72,8	25,0	2,2	100
1969	97,5	2,3	0,2	100	88,4	10,9	0,7	100	70,4	28,3	1,3	100
1968	96,8	2,9	0,3	100	84,4	15,0	0,6	100	63,1	34,9	2,0	100

¹ Avser areal skördad med självavläggare, slättermaskin och lie samt obärgad areal och bete.

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

Tabell 80 Arealen slåttervall fördelad efter olika bärgningsmetoder år 1975. Procent

Area of ley distributed by different methods of harvesting in 1975. Per cent

Avser första skörden vid företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to the first harvest on holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Hässj- ning	Krak- ning	Volm- ning	Tork- ning på slag	Skull- tork- ning	Ensi- lering	Annan metod	Ej till- vara- taget	Summa
<i>Län</i>									
Stockholms	2,4	—	3,3	51,6	31,1	10,8	0,8	—	100
Uppsala	7,8	0,4	1,7	62,1	18,9	6,0	2,2	0,9	100
Södermanlands	15,9	—	—	43,0	28,9	9,1	3,1	—	100
Östergötlands	4,0	0,5	0,5	40,9	37,9	13,7	2,2	0,3	100
Jönköpings	5,5	4,3	3,6	30,4	52,2	4,0	—	—	100
Kronobergs	15,8	3,7	0,7	42,0	28,2	8,8	0,8	—	100
Kalmar	1,4	5,1	4,3	65,3	18,9	4,7	0,3	—	100
Gotlands	—	—	4,6	85,7	5,6	2,7	1,0	0,4	100
Blekinge	8,1	1,9	1,7	68,1	13,6	3,9	2,2	0,5	100
Kristianstads	5,1	—	0,2	68,8	13,4	10,2	2,3	—	100
Malmöhus	0,6	—	0,2	62,8	13,0	16,6	6,3	0,5	100
Hallands	16,4	0,1	1,5	29,6	37,5	11,7	3,2	—	100
Göteborgs o Bohus	8,4	8,4	2,6	33,3	43,8	3,4	—	0,1	100
Älvsborgs	5,3	3,1	4,1	35,6	45,6	3,3	2,5	0,5	100
Skaraborgs	3,1	2,2	2,3	32,2	52,2	7,3	0,6	0,1	100
Värmlands	10,3	—	6,1	51,3	25,7	4,8	1,4	0,4	100
Örebro	9,6	—	1,0	47,4	27,6	9,0	5,4	—	100
Västmanlands	6,0	0,4	—	63,5	20,1	9,2	0,8	—	100
Kopparbergs	32,6	—	—	20,0	35,6	10,9	0,1	0,8	100
Gävleborgs	22,0	—	1,4	29,6	45,1	1,8	—	0,1	100
Västernorrlands	51,5	—	—	10,0	33,6	4,5	0,2	0,2	100
Jämtlands	50,4	—	—	18,8	20,5	6,8	2,4	1,1	100
Västerbottens	46,9	—	—	8,3	40,8	2,5	0,3	1,2	100
Norrbottens	33,0	—	3,0	21,1	23,9	13,4	1,1	4,5	100
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slättbygder	3,1	—	0,3	45,8	26,3	14,1	9,8	0,6	100
» mellanbygder	0,9	0,3	3,3	72,7	12,7	8,3	1,7	0,1	100
» norra slättbygder	2,8	2,7	2,9	37,3	44,1	6,9	2,9	0,4	100
Svealands slättbygder	7,8	0,1	1,8	52,4	26,7	8,1	2,9	0,2	100
Götalands skogsbygder	8,1	3,7	2,0	41,7	37,6	6,4	0,4	0,1	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	14,0	—	4,2	44,4	28,8	8,1	0,1	0,4	100
Nedre Norrland	42,2	—	—	16,1	35,9	4,5	0,9	0,4	100
Övre Norrland	44,4	—	1,0	12,4	33,1	6,2	0,5	2,4	100
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>									
2,1–10,0	36,5	4,1	4,1	42,0	11,0	0,9	0,5	0,9	100
10,1–20,0	22,2	1,8	3,0	41,7	27,0	3,5	0,5	0,3	100
20,1–50,0	6,2	0,4	1,0	42,3	42,4	6,2	1,0	0,5	100
Över 50,0	1,4	0,1	0,4	31,8	42,5	18,9	4,7	0,2	100
<i>Hela riket</i>									
1975	15,3	1,4	2,0	39,9	32,3	7,1	1,5	0,5	100
1974	30,8	2,6	2,9	27,1	27,4	6,9	1,6	0,7	100
1973	23,8	2,6	2,8	37,6	23,6	7,3	1,5	0,8	100
1972	35,3	3,5	3,1	29,9	20,8	6,9	0,2	0,3	100
1971	34,8	3,7	4,4	31,2	17,5	7,2	0,4	0,8	100

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

Tabell 81 Areal mat- resp fabrikspotatis fördelad efter olika bärgningsmetoder år 1975. Procent

Areas of table potatoes and potatoes for processing distributed by different methods of harvesting in 1975. Per cent

Avser företag med mer än 2 hektar åker och minst 0,5 hektar potatis exklusive tidigpotatis

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land and at least 0,5 hectares of potatoes

Område	Matpotatis					Fabrikspotatis						Summa
	Hand- upp- tag- ning	Kast- hjul- maskin	Såll- matte- upp- tagare	Sam- lings- upp- tagare ²	Annan upp- tagare	Hand- upp- tag- ning	Kast- hjul- maskin	Såll- matte- upp- tagare	Sam- lings- upp- tagare ²	Annan upp- tagare		
<i>Län</i>												
Stockholms	0,5	1,6	26,8	71,1	–	100	–	–	–	–	–	–
Uppsala	1,9	–	3,6	94,5	–	100	–	–	–	–	–	–
Södermanlands	3,0	0,5	32,6	63,9	–	100	–	–	–	–	–	–
Östergötlands	3,2	0,4	3,6	92,8	–	100	–	–	–	–	–	–
Jönköpings	–	2,9	24,9	72,2	–	100	..	..	..	..	..	100
Kronobergs	3,2	5,1	11,4	79,7	0,6	100	..	..	..	..	..	100
Kalmar	1,0	0,3	12,0	86,7	–	100	..	..	..	..	..	100
Gotlands	1,1	–	3,6	95,3	–	100	–	–	–	–	–	–
Blekinge	0,7	5,1	25,0	69,2	–	100	–	1,2	3,5	95,3	–	100
Kristianstads	0,2	4,2	7,6	87,9	0,1	100	–	0,0	4,1	95,9	–	100
Malmöhus	–	0,4	5,0	94,6	–	100	–	–	3,7	96,3	–	100
Hallands	0,1	–	0,4	99,5	–	100	..	..	..	..	..	100
Göteborgs o Bohus	1,6	18,0	43,5	36,9	–	100	–	–	–	–	–	–
Älvsborgs	0,5	5,5	28,3	65,7	–	100	–	–	–	–	–	–
Skaraborgs	–	0,6	1,7	97,0	0,7	100	..	..	..	..	..	100
Värmlands	0,4	0,9	4,7	94,0	–	100	–	–	–	–	–	–
Örebro	–	0,3	8,0	91,7	–	100	..	..	..	..	..	100
Västmanlands	6,4	4,7	17,0	71,9	–	100	–	–	–	–	–	–
Kopparbergs	–	–	4,0	96,0	–	100	–	–	–	–	–	–
Gävleborgs	1,2	6,0	24,5	68,3	–	100	–	–	–	–	–	–
Västernorrlands	–	13,1	5,5	81,4	–	100	–	–	–	–	–	–
Jämtlands	1,7	6,0	39,7	52,6	–	100	–	–	–	–	–	–
Västerbottens	0,3	0,6	12,7	86,4	–	100	..	..	..	..	..	100
Norrbottens	2,2	0,6	12,0	85,2	–	100	–	–	–	–	–	–
<i>Produktionsområden</i>												
Götalands södra slättbygder	0,1	0,3	2,6	97,0	–	100	–	–	2,5	97,5	–	100
Götalands mellan- bygder	0,2	1,0	8,4	90,4	0,0	100	–	0,2	4,1	95,7	–	100
Götalands norra slättbygder	1,0	0,3	1,6	96,6	0,5	100	..	..	..	..	..	100
Svealands slättbygder	1,5	0,8	12,4	85,3	–	100	..	..	..	..	..	100
Götalands skogsbygder	1,4	4,9	16,0	77,7	0,0	100	–	1,7	8,6	89,7	–	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	0,5	1,9	11,9	85,7	–	100	–	–	–	–	–	–
Nedre Norrland	0,5	6,1	10,5	82,9	–	100	–	–	–	–	–	–
Övre Norrland	1,2	0,8	12,4	85,6	–	100	..	..	..	..	..	100
<i>Hela riket</i>												
1975	0,7	1,5	8,0	89,7	0,1	100	–	0,4	4,4	95,2	–	100
1974	0,5	1,7	9,2	88,6	0,0	100	–	0,7	4,7	94,6	–	100
1973	1,4	2,6	10,5	85,4	0,1	100	..	1,5	6,7	90,8	1,0	100
1972 ¹	3,5	11,5	15,4	69,5	0,1	100	0,3	2,0	8,1	89,5	0,1	100
1971 ¹	4,3	11,4	16,8	67,4	0,1	100	0,4	2,4	9,4	87,5	0,3	100

¹ Avser odlingar om minst 0,13 hektar. – ² Samlingsupptagare och helautomatisk upptagare.

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

8.5 HEKTARSKÖRDAR

SCB insamlar årligen uppgifter till undersökningar om skörden, de s k objektiva skördeuppskattningarna. Från dessa erhålls i första hand uppgifter om skörden per hektar (hektarskörden) för olika grödor. I anslutning till skördeuppskattningarna insamlas dessutom uppgifter till separata undersökningar om bl a spill, bärgning, skördemetoder, sortanvändning och tidpunkter för sådd och skörd samt uttas kvalitetsprover för hö och spannmål. I detta avsnitt redovisas förutom uppgifter om hektarskörden för de olika grödorna ingående i skördeuppskattningarna även uppgifter från de separata undersökningarna om hektarskörden för slättervall vid olika vallåldrar, om hektarskörden för potatis vid olika odlingsstorlekar och på fält med respektive utan bevattning och om hektarskörden vid olika såtidpunkter.

Vidare redovisas uppgifter om hektarskörden för oljväxter och sockerbetor baserade på uppgifter från Sveriges Oljväxtintressenter Förening (SOF) respektive Svenska Sockerfabriks Aktieblaget (SSA).

Skördeuppskattningarnas innehåll

De objektiva skördeuppskattningarna avser företag med mer än 2 hektar åker. Uppgiftsinsamlingen har sedan 1960 omfattat höstvete, vårvete, höstråg, korn, havre, slättervall, matpotatis och fabrikspotatis (potatis för stärkelse och råspirt) och sedan 1961 även blandsäd.

Genom en huvudundersökning erhålls uppgifter om den *biologiska skörden* (dvs på fälten befintlig skörd). Med ledning av uppgifter om den biologiska skörden och resultat från en serie specialundersökningar om spill och andra förluster beräknas den *bärgade skörden*.

Huvudundersökningens genomförande.

Biologisk skörd

Metodbeskrivning

Skördeuppskattningarna genomförs som urvalsundersökningar. På basis av lantbruksregi-

stret (se avsnitt 3.1) utväljs inom varje skördeområde (se kapitel 2) ett antal företag med urvalssannolikheten proportionell mot åkerarealens storlek. Antalet sålunda uttagna företag, s k provytegårdar, uppgår till minst 30 inom varje skördeområde. I huvudurvalet för 1976 års undersökning, som baserades på 1975 års lantbruksregister, ingick 12 976 företag.

I tabblän nedan redovisas antal företag i urvalet där odling av de olika grödorna förekom.

Gröda	Antal företag		Bortfall ¹ 1976	
	1975	1976	Ej provtagat	Obärgat fält m m
Höstvete	4 352	5 086	147	3
Vårvete	2 010	1 723	73	2
Höstråg	2 862	3 345	127	—
Korn	9 982	9 687	310	21
Havre	8 119	8 245	265	10
Blandsäd	1 621	1 580	76	3
Slättervall	9 993	9 954	411	14

¹ Se vidare nedan.

För potatis uttas ett från huvudurvalet helt fristående urval, i vilket urvalssannolikheterna inom varje skördeområde baseras på potatisodlingarnas storlek. I detta urval kan företag med stora potatisodlingar ingå flera gånger. För 1976 uttogs 5 788 urvalsenheter med matpotatisodling och 906 enheter med fabrikspotatisodling. Bortfallet var 188 respektive 23.

Uppgiftsinsamling

Den centrala ledningen av skördeuppskattningarna utövas av SCB. Fälтарbetet genomförs av lantbruksnämnderna. För ändamålet anställs hos varje nämnd en provyteledare och ett antal provtagare (sammanlagt 441 år 1976). Provtagarna utbildas vid lokala endagskurser. Provteledarna utbildas vid centrala kurser och konferenser i SCBs regi.

Fälтарbetet omfattar i huvudsak två moment, nämligen utläggning av provytor och provtagning.

Utläggningen av provytor sker under våren eller försommaren. För varje i skördeuppskattningarna ingående gröda som finns representerad vid gården utväljs ett fält för provtagning. Inom fältet läggs två provytor ut slumpmässigt. Provytorerna för spannmål och från vall består av en cirkel med ytan 1 kvadratmeter. För potatis omfattar provytorerna 4 längdmeter av en rad. På fält med tidigpotatis läggs provytor ej ut. De redovisade hektarskördarna avser således matpotatis exklusive tidigpotatis respektive fabrikspotatis.

Provtagningen utförs i så nära anslutning till jordbrukarens skörd som möjligt. All skörd tillvaratas, dvs spill skall i möjligaste mån undvikas. Den nära anslutningen till jordbrukarens skörd kan ibland vara svår att uppnå. Sålunda kan exempelvis regn förorsaka uppskov med skörden.

Skördeproverna av spannmål och hö förtorkas hos provtagarna och insänds sedan till en särskild provcentral vid SCB. Vid denna finns utrustning för tröskning, hackning, nedtorkning och vägning. Provytesköörden av potatis vägs direkt efter provtagningen.

Bortfall

På 457 (3,5 %) av de år 1976 till huvudurvalet uttagna provytegårdarna genomfördes ingen undersökning. I 91 fall berodde detta på att gården visat sig vara nedlagd, uppdelad på flera gårdar och i 366 fall på att vederbörande jordbrukare vägrat medverka i undersökningen. Det totala bortfallets storlek för olika grödor framgår av tablån ovan.

Beräkningsmetoder

Resultatberäkningarna för biologisk skörd grundas på prover från fält på vilka skörden bärgats. Prover som tagits på fält som senare visat sig bli obärgade fränsorteras således. Be-

räkningarna för bärgad skörd (se nedan) grundas dock på den besädda arealen. Vid beräkningarna omräknades tidigare uppgifterna för spannmål och hö till att gälla vara med 16,5 % vattenhalt. Från och med 1976 års skörd omräknas uppgifterna för spannmål i stället till vara med 15 % vattenhalt. Som jämförelse har i tabellerna även tidigare års skördeuppgifter omräknats till vara med 15 % vattenhalt.

Den biologiska hektarsköörden skattas i första hand för skördeområden. De sålunda erhållna områdesuppgifterna sammanvägs sedan med arealerna i respektive skördeområden till uppgifter för län, produktionsområden och hela riket.

Specialundersökningarnas genomförande. Bärgad skörd

Uppgifter till specialundersökningarna inhämtas från ett underurval (i vissa fall från samtliga) av de företag som ingår i huvudundersökningen. Härvid används i regel indelningarna i spillområden och återväxtområden (se kapitel 2).

Spill för spannmål

Uppgifter om spill för spannmål inhämtas från omkring hälften av företagen i huvudundersökningen. Spillundersökningarna äger rum omedelbart efter respektive jordbrukares egen skörd. Genom noggrann kontroll av ett antal små provytor fastställs hur stor mängd spannmål som blivit kvarlämnad på fältet. Spilletts storlek i kilogram per hektar för de olika grödorna redovisas i följande tablå. För samtliga år gäller uppgifterna vara med 15 % vattenhalt.

Gröda	1972	1973	1974	1975	1976
Höstvete	141	123	181	101	100
Vårvete	137	122	153	87	91
Höstråg	151	139	160	95	98
Korn	194	160	250	106	119
Havre	189	144	227	102	99
Blandsäd	187	132	245	122	121

Tillväxt och bärgningsförluster för första skörd på slättervall

I fråga om slättervall justeras uppgifterna om den biologiska skörden för tillväxten mellan tidpunkterna för provyteskorörden och jordbrukarens skörd. För varje provytefält inhämtas uppgift om tidsskillnaden mellan provtagning och skörd. Med ledning därav skattas genomsnittlig tidsskillnad för varje skördeområde. Denna tidsskillnad multipliceras med den genomsnittliga dagliga tillväxten. Det använda tillväxttalet har beräknats som riksmedelstal av resultaten vid undersökningarna 1960–1965 och uppgår till 2,4 % per dag.

Sedan 1974 har en ny metod för att bestämma bärgningsförlusterna på slättervall tillämpats. Dessa beräknades tidigare som differensen mellan skattad biologisk och skattad bärgad skörd. Enligt den nya metoden uppskattar man tre förlustfaktorer, som antas bestämma skillnaden mellan biologisk skörd vid provtagningen och bärgad skörd. Dessa är

- fälttorkningsförluster
- skillnader i stubbhöjd vid skörd av provytor och vid jordbrukarens skörd
- spill på fälten vid jordbrukarens skörd.

Undersökning av bärgningsförluster genomfördes 1976 vid cirka 900 företag. Skörden från tre provytor vid dessa företag får torka i särskilda torkningsburar under den tid jordbrukaren låter skörden torka på undersökta fält. Differensen mellan vikten hos inlagda och uttagna skördekvantiteter ger uttryck för torkningsförluster. Förluster på grund av skillnader i stubbhöjd beräknas som skillnader mellan stubbmängder kvarlämnade på särskilda stubbprovytor, vilka utlagts dels på arealer där jordbrukaren skördat dels på skördade provytefält. Spillet uppskattas slutligen på basis av den mängd kvarlämnat hö som konstaterats på provytor utlagda på bärgad areal. Resultaten för 1976 visar att bärgningsförlusterna totalt sett utgjorde 830 kilogram per hektar eller 16 % av den biologiska skörden.

Spill för potatis

Genom undersökningar (efterskörd på tre provytor) på cirka var fjärde provytegård fastställs spillet för potatis, dvs den i jorden kvarlämnade kvantiteten. Det totala spillet 1976 utgjorde för matpotatis 2 250 kilogram per hektar (8,0 % av den biologiska skörden) och för fabrikspotatis 1 420 kilogram per hektar (5,2 %).

Obärgad areal

Den bärgade skörden på fält som blivit bärgade beräknas för spannmål och potatis som biologisk skörd minus spill och för slättervall som biologisk skörd plus tillväxt minus bärgningsförluster. Med ledning av uppgifter om andelen obärgad areal för respektive gröda reduceras skördeuppgifterna till att avse bärgad skörd på besädd areal.

Uppgifter om bärgningen inhämtas på samtliga provytegårdar. I november görs en allmän förfrågan. Gårdar med obärgad areal besöks sedan för kontroll. Ny kontakt tas med sådana gårdar i början av december för slutgiltig bestämning av obärgad areal.

Resultaten från 1976 års undersökning visar att i medeltal för hela riket blev 0,0 % av brödsädsgrödornas arealer obärgade och 0,1 % av fodersädsgrödornas arealer.

För slättervall var motsvarande siffra för hela riket 0,1 %. Den obärgade arealen för mat- och fabrikspotatis var 0,4 respektive 0,0 %.

Återväxt på slättervall

Återväxten (andra skörden) på slättervall bestäms genom särskilda provtagningar på ett underurval ur huvudundersökningen (cirka 1 600 företag). Vid de företag i underurvalet där återväxten tillvaratas skördas två provytor på samma fält som används för huvudundersökningen. Provtagningen sker sista betesda- gen i de fall återväxten används till bete och i anslutning till brukarens skörd i de fall den tas till hö, ensilage eller direktutfodring. Där beteningen påbörjas tidigt och där återväxten till-

varatas i mer än en omgång upprepas provtagningen. För att ofullständig betning skall kunna beaktas, skördas på fält som används till bete även ytor på betad areal.

Den bärgade återväxten per hektar slåttervall där återväxten tillvaratogs uppgick 1976 till 1 440 kilogram per hektar.

Uppgift om vallåterväxtens användning inhämtas från samtliga gårdar med slåttervall i huvudundersökningen. Av resultaten för hela riket framgår att på omkring 67 % av arealen slåttervall användes återväxten 1976 till bete och grönfoder och på 4 % till ensilage medan 28 % av arealen ej utnyttjades. Dessa uppgifter används för beräkning av utnyttjad återväxt per hektar slåttervall. År 1976 uppgick denna till 1 030 kilogram per hektar eller 23 % av den bärgade första skörden.

Bärgade skördar av oljeväxter och sockerbeter

De bärgade hektarskördarna av oljeväxter beräknas av SCB som kvoter mellan de av SOI uppgivna totalskördarna och de beräknade besådda arealerna (se avsnitt 8.6). Man bör observera att totalskördeuppgifterna avser samtliga företag och uppgifterna om besådda arealer företag med mer än 2 hektar åker. Odlingen av oljeväxter vid företag med högst 2 hektar åker torde dock vara försumbar.

De redovisade hektarskördeuppgifterna för sockerbeter beräknas av SCB som kvoter mellan de av SSA redovisade skördekvantiteterna och kontrakterade arealerna.

De separata undersökningarna i anslutning till skördeuppskattningarna

Biologisk skörd av slåttervall vid olika vallåldrar

Uppgifter om vallåldrar har sedan 1963 inhämtats av provtagarna för samtliga provytegårdar med odling av slåttervall. För ett fåtal av gårdarna erhöles dock inga uppgifter för 1976. På basis av de insamlade uppgifterna beräknas den biologiska skörden vid olika vallåldrar.

Biologisk skörd av potatis vid olika odlingsstorlekar

SCB har sedan 1963 genom särskilda bearbetningar beräknat storleken av de biologiska skördarna av mat- och fabrikspotatis vid odlingar av olika storlek.

Biologisk skörd av potatis efter bevattning

SCB har sedan 1969 i samband med provtagning av provytor för potatis inhämtat uppgifter om bevattning. Uppgifterna har avsett huruvida bevattning förekommit eller ej. Bevattningens omfattning inom odlingen har ej noterats. På basis av de insamlade uppgifterna beräknas de biologiska skördarna på arealer med respektive utan bevattning.

Biologiska skördar av vårstråsäd och potatis vid olika så- respektive sättnings tidpunkter

SCB har sedan 1966 inhämtat uppgifter om så- och sättnings tidpunkter. Genom en särskild bearbetning erhålls uppgifter om biologiska skördar vid olika tidpunkter för sådd respektive sättnings.

Resultat

I tabell 82 redovisas uppgifter om de beräknade biologiska skördarna per hektar för de olika grödorna ingående i skördeuppskattningarna år 1976.

Tabell 83 innehåller uppgifter om beräknade bärgade skördar på besådda arealer år 1976.

Av tabell 84 framgår storleken av de biologiska skördarna från slåttervall av olika åldrar år 1976.

I tabell 85 redovisas biologisk skörd per hektar för mat- och fabrikspotatis vid olika stora odlingar respektive på fält med eller utan bevattning år 1975. Avkastningen var i allmänhet högre vid större odlingar än vid mindre. Eftersom spillet kan variera mellan odlingar av olika storlek, är det dock möjligt att skillnaderna mellan de bärgade skördarna avviker från skillnaderna mellan de biologiska skördarna.

Av tabell 86 framgår de biologiska skördarna av vårsäd och potatis på arealer med olika såtidpunkter. Avkastningen för de undersökta grödorna var i allmänhet lägre på senare sådda arealer. Redovisade skördevariationer torde dock bero på fler faktorer än tidpunkt för sådd, t ex jordart och belägenhet.

Bibliografi

Källor

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna /årligen sedan 1962/. Objektiv skördeuppskattning. Huvudrapport. SCB. SM J 1968:6, 1969:11, 1970:6, 1971:8, 1972:10, 1973:10, 1974:22, 1975:19, 1976:6.1, 1977:5.1. .

Skördens storlek /årligen sedan 1963; uppgifter om bl a hektarskördar för oljeväxter och sockerbetor/. SCB. SM J 1968:8, 1970:39 (avser 1968–1969), 1971:21, 1972:21, 1973:19, 1974:23, 1975:21 (med uppgifter för 1971–1974 enligt länsindelningen 1974), 1976:8, 1977:8 (uppgifterna preliminära).

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Skörd av /höstsaad, vårvete, fodersäd, potatis respektive första skörd på slåttervall/. Preliminära uppgifter. Resultat för 1976 redovisades i SM J 1976:12.4, 12.5, 12.7, 12.8 respektive 12.2.

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Undersökningar rörande växtodlingen /årligen sedan 1973; uppgifter om bl a skörd vid gårdar av olika storlekar, hektarskördar vid olika såtidpunkter och sedan 1974 om avkastning av potatis vid olika odlingsstorlekar respektive efter bevattning/. SCB. SM J 1974:58, 1975:34, 1976:6.5 . . . Statistiska tabeller 1974:61. Appendix till SM J 1975:34, 1976:6.5 . . .

Skörd på gårdar av olika storlek /1968–1972; föregångare till ovanstående/. SCB. SM J 1969:50, 1970:22, 1971:19, 1972:15 och 1973:25.

Areal och skörd av potatis inom odlingar av olika storlek /1960–1973; föregångare till ovanstående/. SCB. SM J 1969:10 (avser 1966–68), 1971:29 (avser 1969–70), 1973:26 (avser 1971–72) och 1974:24 (avser 1973).

Areal och skörd av potatis på bevattnad respektive obevattnad areal /1969–1971/. PM AOS 1973:8. SCB, A/FU. 1973-01-02 (stencil).

Skördeavkastning på arealer med olika såtidpunkter /1966–1972; föregångare till ovanstående/. SCB. SM J 1970:4 (avser 1966–68), 1971:3, 1971:67, 1972:58 och 1974:5.

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Areal och skördeavkastning inom olika åldersgrupper av slåttervall /årligen sedan 1959/. SCB. SM J 1968:40, 1969:44, 1970:56, 1971:60, 1972:64, 1973:61, 1974:67, 1975:64, 1976:12.10 . . .

Andra undersökningar

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Skörd inom naturliga jordbruksområden /årligen sedan 1962/. SCB. SMJ 1968:9, 1969:12, 1970:9, 1971:18, 1972:20, 1973:22, 1974:30, 1975:24, 1976:6.3. . .

Medelskörd per hektar för 1971 års skördeområden. SCB. SM J 1972:5.

Medelskördar av potatis för odlingar $\geq 0,5$ hektar åren 1961–1973. SCB. SM J 1974:55.

Hektarskördar, besädd areal och skördens storlek av spannmål, slåttervall och potatis för län 1960–1974 enligt länsindelningen 1974-01-01. SCB. SM J 1975:35.

Skördestatistik för oljeväxter. /Årligen sedan 1959/ års skörd. Föreningen Sveriges Oljeväxtintressenter.

Tabell 82 Biologisk skörd¹ på bärgad areal år 1976. Kilogram per hektar

Biological yield in 1976. Kilogrammes per hectare

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Slätter- vall ¹	Mat- potatis	Fabriks- potatis ⁴
<i>Län</i>									
Stockholms	4 700	3 750	4 170	3 780	3 040	2 710	5 270	21 100	—
Uppsala	4 320	4 250	3 860	3 970	3 390	3 290	4 950	24 620	—
Södermanlands	4 140	3 390	3 690	3 170	2 480	...	5 260	20 210	—
Östergötlands	4 930	3 760	3 710	3 660	2 870	2 840	5 470	28 000	—
Jönköpings	4 110	2 440	3 170	2 820	2 560	2 390	5 480	26 150	..
Kronobergs	...	..	3 060	3 140	2 750	2 590	5 480	26 140	..
Kalmar	4 380	3 360	3 490	3 320	2 920	2 610	5 840	27 300	..
Gotlands	3 960	..	2 640	3 170	3 250	2 520	6 020	31 220	—
Blekinge	4 570	3 670	3 320	3 040	3 240	2 560	5 850	24 530	26 190
Kristianstads	5 280	3 820	3 150	3 630	3 140	2 800	5 660	32 710	27 850
Malmöhus	5 560	3 760	4 270	4 250	3 940	3 480	6 550	34 810	27 700
Hallands	4 940	3 140	2 830	3 410	3 090	2 910	5 110	34 970	..
Göteborgs o Bohus	4 860	3 660	3 450	3 650	3 000	2 730	5 540	18 300	—
Älvsborgs	5 110	3 740	3 350	3 340	2 910	2 480	5 310	24 090	—
Skaraborgs	5 030	3 790	3 390	3 500	2 960	2 630	5 630	30 560	25 730
Värmlands	3 360	..	3 570	2 370	2 110	2 070	4 130	24 080	—
Örebro	3 890	3 340	3 560	3 280	2 670	2 610	5 150	25 910	..
Västmanlands	3 820	3 870	3 860	3 360	2 870	3 240	5 300	20 670	—
Kopparbergs	4 020	..	..	2 900	2 750	2 320	4 910	21 760	—
Gävleborgs	3 280	..	..	3 180	2 700	2 640	5 180	20 320	—
Västernorrlands	..	..	..	2 920	2 460	2 660	3 850	18 590	—
Jämtlands	..	..	..	2 870	2 940	..	4 720	16 230	—
Västerbottens	—	—	..	2 600	2 430	2 490	4 030	22 640	..
Norrbottens	—	—	—	2 500	2 510	2 360	4 210	22 020	—
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slättbygder	5 550	3 650	3 980	4 110	3 470	2 990	5 520	35 180	27 890
» mellanbygder	4 500	3 790	3 320	3 480	3 430	3 180	6 170	32 130	27 400
» norra slättbygder	5 050	3 820	3 630	3 640	3 050	2 900	5 610	29 760	..
Svealands slättbygder	4 220	3 800	3 820	3 420	2 790	3 040	5 080	24 090	..
Götalands skogsbygder	4 510	3 510	3 160	3 260	2 840	2 540	5 490	25 750	27 030
Mellersta Sveriges skogsbygder	3 910	2 600	3 030	2 910	2 310	2 280	4 730	22 620	..
Nedre Norrland	2 990	..	..	2 900	2 570	2 710	4 490	19 500	..
Övre Norrland	—	..	..	2 570	2 450	2 470	4 090	22 430	..
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>									
2,1–10,0	4 000	3 270	3 020	2 940	2 460	2 350	4 450	..	..
10,1–20,0	4 680	3 270	3 280	3 130	2 710	2 660	5 050	..	..
20,1–50,0	4 750	3 640	3 520	3 400	2 850	2 860	5 510	..	..
Över 50,0	4 740	3 840	3 730	3 640	3 100	2 870	5 360	..	..
<i>Hela riket</i>									
1976	4 730	3 720	3 590	3 410	2 880	2 750	5 170	28 080	27 350
1975 ²	5 190	4 150	3 480	3 260	2 960	2 620	4 830	24 300	25 610
1974 ²	5 620	5 010	4 180	4 420	4 350	4 020	4 450	33 030	35 060
1973 ²	4 810	3 690	3 530	3 060	2 660	2 370	5 350	27 980	21 170
1972 ²	4 500	3 620	3 540	3 380	3 380	3 060	5 460	30 840	32 630

¹ För spannmål avses skörd med 15 % vattenhalt och för slätterrall skörd med 16,5 % vattenhalt. — ² För spannmål omräknade tal till 15 % vattenhalt. — ³ Avser första skörd vid tidpunkten för provtagningen. — ⁴ Potatis för stärkelse och råspit.

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

Tabell 83 Bärgad skörd¹ på besädd areal år 1976. Kilogram per hektar

Actual yield in 1976. Kilogrammes per hectare

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höst-vete	Vår-vete	Höst-råg	Korn	Havre	Bland-säd
<i>Län</i>						
Stockholms	4 540	3 580	4 080	3 670	2 940	2 560
Uppsala	4 230	4 160	3 800	3 860	3 320	3 150
Södermanlands	4 060	3 260	3 590	3 080	2 400	..
Östergötlands	4 840	3 660	3 630	3 580	2 780	2 730
Jönköpings	4 040	2 380	3 070	2 710	2 450	2 270
Kronobergs	..	..	2 960	3 020	2 630	2 470
Kalmar	4 260	3 200	3 410	3 200	2 750	2 500
Gotlands	3 840	..	2 560	3 030	3 100	2 380
Blekinge	4 500	3 590	3 240	2 950	3 170	2 470
Kristianstads	5 140	3 740	3 050	3 490	3 040	2 670
Malmöhus	5 460	3 680	4 170	4 120	3 820	3 340
Hallands	4 850	3 050	2 730	3 330	3 000	2 790
Göteborgs o Bohus	4 770	3 560	3 330	3 550	2 900	2 640
Älvsborgs	4 990	3 560	3 230	3 190	2 790	2 350
Skaraborgs	4 940	3 660	3 270	3 350	2 880	2 520
Värmlands	3 280	..	3 430	2 280	2 010	1 990
Örebro	3 800	3 270	3 440	3 180	2 580	2 510
Västmanlands	3 740	3 800	3 730	3 230	2 780	3 070
Kopparbergs	3 900	..	..	2 750	2 650	2 240
Gävleborgs	3 180	..	..	3 070	2 600	2 540
Västernorrlands	..	..	..	2 730	2 310	2 550
Jämtlands	..	..	..	2 650	2 740	..
Västerbottens	..	..	..	2 510	2 320	2 370
Norrbottnens	..	..	..	2 360	2 420	2 250
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands Södra slättbygder	5 440	3 570	3 890	3 980	3 360	2 870
» mellanbygder	4 390	3 690	3 220	3 360	3 300	3 030
» norra slättbygder	4 960	3 710	3 530	3 510	2 960	2 800
Svealands slättbygder	4 120	3 700	3 720	3 320	2 700	2 900
Götalands skogsbygder	4 390	3 390	3 060	3 140	2 730	2 420
Mellersta Sveriges skogsbygder	3 790	2 500	2 930	2 790	2 210	2 180
Nedre Norrland	2 900	..	..	2 730	2 470	2 570
Övre Norrland	..	..	..	2 470	2 340	2 350
<i>Hela riket</i>						
1976	4 630	3 630	3 490	3 290	2 780	2 630
1975 ²	5 090	4 060	3 380	3 150	2 860	2 500
1974 ²	5 420	4 730	4 000	3 970	3 820	3 450
1973 ²	4 690	3 570	3 390	2 900	2 500	2 240
1972 ²	4 360	3 490	3 380	3 170	3 190	2 880

¹ För spannmål avses skörd med 15 %, för slättvall skörd med 16,5 % och för oljeväxter skörd med 18 % vattenhalt. – ² För spannmål omräknade tal till 15 % vattenhalt. – ³ Avser utnyttjad återväxt. – ⁴ Efter reducering för stora, små och skadade knölar. – ⁵ Efter reducering för rötskadade knölar.

Källor: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten) och beträffande oljeväxter och sockerbetor SCB, skördens storlek.

Slättervall			Mat-	Fabriks-	Höst-	Vår-	Höst-	Vår-	Socket-
Första	Återväxt ³	Totalt	potatis ⁴	potatis ⁵	raps	raps	rybs	rybs	betor
skörd									
4 690	610	5 300	16 040	—	..	1 250	2 310	1 490	—
4 400	890	5 290	18 960	—	..	1 260	1 960	1 700	—
4 670	880	5 550	15 540	—	..	980	1 920	1 210	—
4 840	1 240	6 080	22 660	—	2 740	960	2 350	1 630	—
4 800	1 450	6 250	21 370	..	..	..	..	..	—
4 820	1 760	6 580	21 590	..	..	..	..	..	—
5 170	1 330	6 500	22 810	..	2 340	..	1 810	..	36 590
5 180	1 340	6 520	25 800	—	2 320	..	1 980	1 130	30 840
5 270	1 900	7 170	19 950	24 720	..	2 020	..	..	43 300
5 050	1 830	6 880	26 640	26 270	2 910	1 680	2 030	..	41 630
5 910	1 960	7 870	28 180	26 040	2 900	1 460	2 150	..	39 210
4 600	1 650	6 250	28 090	..	..	1 780	..	1 840	35 910
5 040	1 030	6 070	14 360	—	..	1 770	..	1 500	—
4 800	1 160	5 960	18 980	—	..	1 640	..	1 480	—
5 030	880	5 910	24 690	22 440	..	1 760	1 830	1 490	—
3 700	400	4 100	18 990	—	..	..	..	1 230	—
4 540	870	5 410	21 090	..	..	1 270	1 550	1 400	—
4 670	800	5 470	15 360	—	..	1 360	..	1 210	—
4 340	640	4 980	17 050	—	..	..	..	1 610	—
4 380	550	4 930	15 660	—	..	..	..	..	—
3 200	520	3 720	13 850	—	—	—	—	..	—
4 020	660	4 680	11 970	—	—	—	—	—	—
3 380	330	3 710	15 580	..	—	—	—	..	—
3 500	340	3 840	15 280	—	—	—	—	—	—
5 030	1 830	6 860	28 100	26 220	..	..	..	..	..
5 500	1 640	7 140	26 550	25 860	..	..	..	..	..
5 040	960	6 000	24 070	..	..	..	..	..	—
4 510	770	5 280	18 940	..	..	..	..	..	—
4 860	1 420	6 280	20 840	25 460	..	..	..	..	..
4 220	640	4 860	17 670	..	..	..	..	..	..
3 780	580	4 360	15 030	—	..	..	..	..	—
3 430	340	3 770	15 550	..	—	—	—	..	—
4 550	1 030	5 580	22 370	25 770	2 770	1 430	2 100	1 470	39 060
4 210	1 280	5 490	18 450	23 560	2 640	1 580	2 120	1 450	38 080
3 670	1 640	5 310	25 530	31 420	3 100	1 930	2 040	1 790	46 210
4 730	1 560	6 290	22 070	18 420	2 690	1 810	2 060	1 310	43 020
4 910	1 630	6 540	24 440	29 970	2 930	1 890	2 200	1 570	43 100

Tabell 84 Biologisk första skörd¹ från slåttervallar av olika åldrar år 1976. Kilogram per hektar

Biological yield from ley of various ages in 1976. Kilogrammes per hectare

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Vallålder, år				
	1	2	3	Över 3	Samtliga
<i>Län</i>					
Stockholms	5 060	5 470	5 590	4 930	5 230
Uppsala	4 830	5 010	5 220	4 480	4 930
Södermanlands	4 890	5 770	5 350	4 890	5 270
Östergötlands	5 190	5 830	5 650	4 970	5 460
Jönköpings	5 590	6 090	5 480	4 950	5 490
Kronobergs	5 540	6 100	5 770	4 770	5 510
Kalmar	5 890	6 240	5 710	5 600	5 870
Gotlands	6 240	7 180	5 850	5 590	6 030
Blekinge	6 120	6 270	6 250	4 280	5 820
Kristianstads	5 850	5 880	5 750	4 970	5 690
Malmöhus	6 470	6 700	6 620	5 790	6 520
Hallands	4 930	5 460	4 980	4 940	5 110
Göteborgs o Bohus	5 930	5 740	5 940	4 870	5 540
Älvsborgs	5 240	5 690	5 450	4 670	5 310
Skaraborgs	5 310	6 070	5 920	5 010	5 620
Värmlands	4 290	4 520	4 470	3 510	4 130
Örebro	5 540	5 080	5 350	4 640	5 150
Västmanlands	5 420	5 860	5 340	4 770	5 290
Kopparbergs	5 300	5 510	4 960	4 130	4 930
Gävleborgs	5 710	5 400	5 020	4 410	5 180
Västernorrlands	4 300	4 480	3 740	2 910	3 850
Jämtlands	4 920	5 410	4 750	4 260	4 740
Västerbottens	4 360	4 300	4 220	3 190	4 040
Norrbottens	5 050	4 290	4 020	3 690	4 190
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	5 140	5 850	5 670	5 210	5 520
" mellanbygder	6 370	6 510	6 130	5 600	6 190
" norra slättbygder	5 180	6 060	5 840	5 200	5 600
Svealands slättbygder	5 020	5 370	5 270	4 610	5 080
Götalands skogsbygder	5 580	5 920	5 580	4 910	5 490
Mellersta Sveriges skogsbygder	5 110	5 050	4 870	4 060	4 730
Nedre Norrland	4 840	5 050	4 330	3 810	4 500
Övre Norrland	4 620	4 310	4 160	3 430	4 090
<i>Hela riket</i>					
1976	5 310	5 590	5 240	4 510	5 170
1975	4 330	5 460	4 990	4 460	4 820
1974	4 580	5 000	4 420	3 600	4 450
1973	5 540	5 940	5 280	4 390	5 370
1972	5 670	5 980	5 410	4 670	5 470

¹ Avser skörd med 16,5 % vattenhalt.

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (turvalsundersökning, se texten).

Tabell 85 Biologisk skörd av mat- och fabrikspotatis vid odlingar av olika storlek respektive på fält med eller utan bevattning år 1975. Kilogram per hektar

Biological yield of table potatoes and potatoes for processing on cultivations in different size groups and yield by irrigation in 1975. Kilogrammes per hectare

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Gröda; område	Storleksgrupp. hektar mat- respektive fabrikspotatis						Bevattning	
	0,2–0,4	0,5–0,8	0,9–1,5	1,6–3,0	Över 3,0	Samtliga	Obevatt- nade arealer	Bevatt- nade arealer
Matpotatis								
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	..	25 500	30 610	28 710	31 510	30 980	28 430	37 250
» mellanbygder	15 510	22 370	19 380	26 450	28 850	25 610	24 160	31 600
» norra slättbygder	..	..	19 960	22 360	25 550	24 670	22 020	30 890
Svealands slättbygder	16 350	17 300	17 700	18 930	22 890	20 970	17 890	27 420
Götalands skogsbygder	21 270	23 710	25 720	23 770	28 280	24 010	21 710	32 860
Mellersta Sveriges skogsbygder	16 640	18 950	18 850	19 700	24 470	21 070	18 870	28 280
Nedre Norrland	17 060	17 980	19 050	20 290	24 880	19 600	18 710	27 560
Övre Norrland	..	16 440	25 400	17 440	20 040	18 000	17 750	..
<i>Hela riket</i>								
1975	18 710	21 380	22 410	24 150	26 970	24 300	22 110	31 930
1974	26 680	29 570	30 960	32 570	36 130	33 030	34 200	38 860
1973	20 440 ²	23 540	25 700	28 460	31 150	27 980	26 500	30 540
1972	22 040 ²	26 150	29 300	29 700	34 490	30 840	..	..
1971	24 840 ²	28 420	29 300	31 600	32 390	30 620	30 440	32 920
Fabrikspotatis¹								
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	..	..	..	..	26 950	27 320	22 620	35 100
» mellanbygder	..	..	24 210	22 510	25 570	25 350	22 550	30 300
» norra slättbygder	..	..	..	..	..	..	..	..
Svealands slättbygder	..	..	..	..	..	..	..	..
Götalands skogsbygder	..	..	26 730	26 910	26 400	26 760	24 990	33 410
Mellersta Sveriges skogsbygder	..	..	..	..	..	..	..	..
Nedre Norrland	..	..	..	..	..	..	..	..
Övre Norrland	..	..	..	..	..	..	..	..
<i>Hela riket</i>								
1975	..	25 960	25 080	23 560	25 700	25 610	22 820	30 860
1974	..	..	32 920	33 550	35 580	35 060	34 500	36 580
1973	..	23 650	20 770	21 030	21 140	21 170	17 010	25 010
1972	26 320 ²	28 640	29 410	31 960	33 350	32 630	..	..
1971	27 010 ²	27 250	28 250	28 420	29 450	29 090	28 720 ³	32 160 ³

¹ Avser fr o m 1973 odlingar om minst 0,5 hektar. – ² Avser odlingar om 0,13–0,4 hektar. – ³ Avser odlingar om minst 0,13 hektar.

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

Tabell 86 Biologisk skörd av vissa grödor¹ på arealer med olika såtidpunkter år 1975.
Kilogram per hektar
 Biological yield per hectare on acreages with different sowing dates in 1975.
 Kilogrammes per hectare
 Avser företag med mer än 2 hektar åker
 Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Gröda; datum	Göta-lands södra slätt- bygder	Göta-lands mellan- bygder	Göta-lands norra slätt- bygder	Svea-lands slätt- bygder	Göta-lands skogs- bygder	Mellersta Sveriges skogs- bygder	Nedre Norr- land	Övre Norr- land
<i>Vårvete</i>								
Före 24 mars	4 640	..	—	—	—	—	—	—
24 mars–30 mars	4 630	4 320	—	—	—	—	—	—
31 mars–6 april	..	..	—	—	—	—	—	—
7 april–13 april	..	..	..	—	—	—	—	—
14 april–20 april	4 510	4 090	..	3 680	..	..	—	—
21 april–27 april	4 190	3 930	4 390	4 380	3 760	—	—	—
28 april–4 maj	3 590	3 400	4 000	4 420	2 820	3 390	..	—
5 maj–11 maj	..	3 450	3 970	3 920	2 630	2 840	—	—
Efter 11 maj	..	..	..	3 660	2 460	..	..	..
<i>Korn</i>								
Före 7 april	4 350	3 590	—	..	..	—	—	—
7 april–13 april	..	2 960	..	..	..	—	—	—
14 april–20 april	3 740	3 320	3 960	4 120	3 110	—	—	—
21 april–27 april	3 690	3 350	3 630	4 130	3 650	3 270	—	—
28 april–4 maj	3 190	2 780	3 350	3 890	3 080	3 230	..	—
5 maj–11 maj	3 220	2 230	2 920	3 280	2 660	2 710	2 550	..
12 maj–18 maj	..	2 540	2 270	2 640	2 250	2 210	2 870	2 980
19 maj–25 maj	..	2 420	2 900	2 320	1 820	2 080	2 860	2 810
Efter 25 maj	—	..	..	2 770	1 870	2 300	2 710	2 390
<i>Havre</i>								
Före 7 april	4 320	3 750	..	..	..	—	—	—
7 april–13 april	..	..	..	..	..	—	—	—
14 april–20 april	3 260	3 500	3 140	3 800	3 600	..	—	—
21 april–27 april	3 550	3 310	3 340	3 790	3 600	3 620	—	—
28 april–4 maj	3 440	3 130	2 970	3 340	2 930	2 930	..	—
5 maj–11 maj	3 060	2 830	2 650	2 940	2 500	2 300	2 650	..
12 maj–18 maj	..	2 320	2 530	2 230	2 140	1 900	2 670	2 630
19 maj–25 maj	..	..	2 250	2 340	1 700	1 740	2 400	3 280
Efter 25 maj	—	..	..	2 300	1 600	1 810	2 390	2 740
<i>Blandsüd</i>								
Före 7 april	..	..	—	—	..	—	—	—
7 april–13 april	..	..	..	—	—	—	—	—
14 april–20 april	..	..	..	..	..	—	—	—
21 april–27 april	3 040	2 370	2 950	3 960	2 790	..	—	—
28 april–4 maj	..	2 590	3 100	3 340	2 600	2 820	—	—
5 maj–11 maj	..	2 020	2 870	3 080	2 170	2 150	..	—
12 maj–18 maj	—	..	1 800	2 680	1 980	2 150	..	..
19 maj–25 maj	—	..	..	2 730	1 970	..	2 100	2 470
Efter 25 maj	—	—	—	2 450	1 430	2 120	2 460	2 190

Tabell 86 (forts)

Gröda; datum	Göta-lands södra slätt- bygder	Göta-lands mellan- bygder	Göta-lands norra slätt- bygder	Svea-lands slätt- bygder	Göta-lands skogs- bygder	Mellersta Sveriges skogs- bygder	Nedre Norr- land	Övre Norr- land
<i>Matpotatis</i>								
Före 14 april	35 970	..	—	—	..	—	—	—
14 april–20 april	28 600	33 050	..	..	..	—	—	—
21 april–27 april	31 380	29 760	27 840	14 950	26 000	..	—	—
28 april–4 maj	30 670	28 290	23 950	25 450	28 820	22 360	..	—
5 maj–11 maj	31 770	29 800	26 420	23 040	28 130	22 170	24 610	..
12 maj–18 maj	27 820	22 290	25 010	20 710	25 380	24 960	24 250	15 080
19 maj–25 maj	..	19 900	24 450	20 750	27 560	22 660	24 230	23 240
26 maj–1 juni	..	17 910	..	21 390	24 850	21 490	23 070	18 770
Efter 1 juni	—	..	..	18 590	19 390	22 910	21 270	20 220
<i>Fabrikspotatis</i>								
Före 14 april	..	..	—	—	—	—	—	—
14 april–20 april	..	29 720	—	—	..	—	—	—
21 april–27 april	30 730	30 070	—	—	30 700	—	—	—
28 april–4 maj	27 090	24 720	..	—	26 400	—	—	—
5 maj–11 maj	24 270	26 050	..	..	26 670	—	—	—
12 maj–18 maj	..	26 640	25 440	..	24 390	—	—	—
19 maj–25 maj	..	24 520	—	—	27 010	—	—	—
26 maj–1 juni	—	19 550	—	—	..	—	—	—
Efter 1 juni	—	..	—	—	..	—	—	..

¹ För spannmål omräknade tal till 15 % vattenhalt.

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

8.6 TOTALSKÖRDAR

SCB beräknar varje år totalskördarna av spannmål, hö från slåttervall och potatis vid företag med mer än 2 hektar åker.

Uppgifter om totalskördarna av oljeväxter och sockerbetor lämnas årligen av Sveriges Oljeväxtintressenter Förening (SOI) respektive av Svenska Sockerfabriks Aktiebolaget (SSA).

Beräkningarnas genomförande

Spannmål, hö från slåttervall och potatis

Skördeberäkningarna baseras på uppgifter om arealer och hektarskördar för de olika grödorna enligt lantbruksregistret (se avsnitt 3.1) respektive de objektiva skördeuppskattningarna (se avsnitt 8.5). Den totala skörden beräknas som produkten av den besådda arealen och den bärgade skörden per hektar besådd areal. Beräkningarna avser endast företag med mer än 2 hektar åker.

Arealuppgifterna enligt lantbruksregistret avser ej alltid exakt de besådda arealerna. Sålunda kan tex diken vara redovisade under grödarealerna. En del korrigeringar utförs därför. För varje gröda eller grödgrupp och riksområde (se *bilaga 2*) fastställs korrigeringstal. Som underlag för fastställandet av dessa tal används resultat från särskilda fältmätningar i anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna. Sådana mätningar utförs vid cirka 400 företag (för potatis utförs fältmätningar vid ytterligare cirka 200 företag).

Vid beräkningarna multipliceras arealen för varje naturligt jordbruksområde (se *bilaga 2*) med korrigeringstalet för det riksområde inom vilket området ligger. De sålunda korrigerade arealerna, de besådda arealerna, summeras till länstal, varefter totalsköörden beräknas genom multiplicering med det aktuella länets bärgade skörd per hektar.

För omräkning av arealuppgifterna enligt lantbruksregistret till att gälla besådd areal har vid de fem senaste skördeberäkningarna korrigeringstalen enligt följande tablå använts.

Gröda (grödgrupp)	Riks- område	Korrigeringstal		
		1976	1973– 1975	1972
Brödsäd	1	1,00	1,00	1,00
	2	0,93	0,93	0,93
	3	0,90	0,90	0,90
Fodersäd	1	0,95	0,95	0,95
	2 och 3	0,90	0,90	0,90
Slåttervall	Alla	0,95	0,95	0,93
Matpotatis	1	1,05	1,00	1,00
	2	1,00	1,00	1,00
	3	0,85	0,85	0,75
Fabrikspotatis ¹	1	1,05	1,00	1,00
	2 och 3	1,00	1,00	1,00
Oljeväxter ²	1	1,00	1,00	1,00
	2 och 3	0,95	0,95	0,95

¹ Potatis för stärkelse och råsprit. – ² Se nedan.

Rikstalen för totalskördarna erhålls genom summering av länstalen. På grund av vägnings-

och avrundningseffekter avviker dessa rikstal något från produkten av skörden per hektar (se avsnitt 8.5) för hela riket och motsvarande areal. Av liknande orsaker avviker produkten av hektarskörd och motsvarande besädd areal från den för respektive produktionsområde redovisade totalskörden.

Oljeväxter

SOI insamlar varje år uppgifter om odlingen av oljeväxter. De här redovisade siffrorna avser skörd för kontraktsbundna odlingar och sk hembud omräknade till frö med 18 % vattenhalt.

De redovisade arealuppgifterna baseras på lantbruksregistret och är korrigerade på samma sätt som arealerna för spannmål, slåttervall och potatis (se ovan). Dessa besädda arealer avviker något från de av SOI redovisade arealerna. Detta beror bl a på att SOIs uppgifter endast avser kontraktsbundna odlingar där skörden verkligen bärgats. Vidare avser SCBs uppgifter endast företag med mer än 2 hektar åker.

Sockerbetor

Uppgifterna om sockerbetsodlingen avser de av SSA rapporterade levererade skördekvantiteterna och kontrakterade arealerna.

Resultat

I tabell 87 redovisas storleken av totalskördarna och de besädda arealerna för spannmål, slåttervall och potatis år 1976 och i tabell 88

lämnas motsvarande uppgifter för oljeväxter och sockerbetor.

Av tablån nedan framgår skörden av vitsenap åren 1972–1976.

År	Totalskörd av vitsenap, ton
1976	2 020
1975	1 660
1974	2 590
1973	1 150
1972	1 120

Bibliografi

Skördens storlek /årligen sedan 1963/. SCB. SM J 1968:8, 1970:39 (avser 1968–69), 1971:21, 1972:21, 1973:19, 1974:23, 1975:21 (med uppgifter för 1971–74 enligt länsindelningen 1974), 1976:8, 1977:8 (uppgifterna preliminära). . .

Skördestatistik för oljeväxter. /Årligen sedan 1959/ års skörd. Sveriges Oljeväxtintressenter Förening u p a.

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Skörd av /höstsäd, vårvete, fodersäd, potatis respektive första skörd på slåttervall/. Preliminära uppgifter. Resultat för 1976 redovisades i SM J 1976:12.4, 12.5, 12.7, 12.8 respektive 12.2.

Beräkning av skörden per den 4 augusti /årligen sedan 1969; datum varierar något. Uppgifter redovisas bl a för vårråg, kokärter samt foderärter och vicker; för 1976 beräknades totalskördarna av dessa grödor till 1,4, 7,9 respektive 8,3 milj kilogram/. Jordbruksnämnden.

Tabell 87 Total skörd och besädd areal av spannmål, slättervall och potatis år 1976

Total harvest of grain, ley and potatoes in 1976

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höstvete		Vårvete		Höstråg		Korn	
	Total skörd ¹ , ton	Besädd areal, hektar	Total skörd ¹ , ton	Besädd areal, hektar	Total skörd ¹ , ton	Besädd areal, hektar	Total skörd ¹ , ton	Besädd areal, hektar
<i>Län</i>								
Stockholm	96 630	21 298	11 670	3 259	17 840	4 370	52 880	14 400
Uppsala	145 320	34 323	33 950	8 150	25 020	6 593	138 050	35 782
Södermanlands	120 470	29 642	14 120	4 327	25 290	7 049	59 240	19 247
Östergötlands	271 600	56 151	15 570	4 259	66 090	18 206	82 230	22 943
Jönköpings	5 270	1 307	660	275	2 290	743	28 390	10 467
Kronobergs	1 180	344	..	..	2 410	815	22 370	7 410
Kalmar	55 940	13 144	3 090	968	29 360	8 602	68 840	21 480
Gotlands	38 140	9 921	1 190	419	13 010	5 078	59 010	19 467
Blekinge	9 980	2 220	5 940	1 651	10 330	3 184	21 920	7 445
Kristianstads	65 380	12 707	15 860	4 243	40 550	13 299	164 690	47 190
Malmöhus	268 100	49 120	39 620	10 770	77 750	18 654	308 380	74 905
Hallands	26 290	5 426	5 510	1 804	12 520	4 591	108 020	32 449
Göteborgs o Bohus	10 030	2 102	2 240	629	2 350	706	32 190	9 060
Älvsborgs	33 720	6 755	2 430	681	7 240	2 244	67 670	21 228
Skaraborgs	254 320	51 523	5 900	1 611	51 890	15 894	118 870	35 429
Värmlands	16 620	5 069	690	412	4 570	1 333	57 820	25 347
Örebro	44 530	11 733	17 550	5 367	21 150	6 155	70 830	22 266
Västmanlands	65 060	17 410	49 920	13 151	12 400	3 325	105 330	32 560
Kopparbergs	6 900	1 769	210	105	1 000	334	55 730	20 236
Gävleborgs	2 240	705	460	130	970	284	60 850	19 841
Västernorrlands	..	..	..	..	..	..	42 170	15 443
Jämtlands	..	..	..	..	..	..	22 730	8 590
Västerbottens	..	..	..	..	..	..	59 780	23 836
Norrbottens	..	..	..	..	..	..	17 560	7 452
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	300 250	55 189	47 580	13 291	75 310	19 359	356 620	89 585
Götalands mellanbygder	136 370	31 132	19 620	5 304	93 120	28 889	272 200	80 945
Götalands norra slättbygder	509 720	102 778	19 900	5 353	106 180	30 060	200 120	56 983
Svealands slättbygder	476 170	115 733	126 260	34 069	101 170	27 209	438 770	132 285
Götalands skogsbygder	73 630	16 781	10 380	3 060	33 730	11 038	241 140	76 679
Mellersta Sveriges skogsbygder	40 500	10 708	2 970	1 184	13 830	4 725	119 410	42 741
Nedre Norrland	1 170	403	..	..	730	195	118 360	43 324
Övre Norrland	..	..	..	..	..	..	78 930	31 931
<i>Hela riket</i>								
1976	1 537 840	332 734	226 800	62 327	424 120	121 488	1 825 550	554 473
1975	1 151 740	226 423	302 890	74 662	322 200	95 310	1 902 830	604 932
1974	1 533 090	283 136	260 010	54 926	429 360	107 083	2 356 150	594 919
1973	1 154 670	246 190	157 260	44 215	315 830	93 376	1 736 350	599 423
1972	983 890	226 175	146 200	41 859	356 980	105 601	1 849 950	581 773

¹ Avser bärgad skörd med 15 % vattenhalt. – ² Avser bärgad första skörd och utnyttjad återväxt med 16,5 % vattenhalt. – ³ För matpotatis har reducering gjorts för stora, små och skadade knölar och för fabrikspotatis för rötskadade knölar. – ⁴ Potatis för stärkelse och råsprit.

Havre		Blandsäd		Slåttervall			Matpotatis		Fabrikspotatis ⁴	
Total skörd ¹ , ton	Besädd areal, hektar	Total skörd ¹ , ton	Besädd areal, hektar	Skörd ² , ton		Besädd areal, hektar	Total skörd ³ , ton	Besädd areal, hektar	Total skörd ³ , ton	Besädd areal, hektar
				Totalt	Därav första skörd					
44 900	15 298	6 710	2 616	73 420	64 970	13 861	9 080	566	–	–
63 740	19 209	27 430	8 717	111 850	93 040	21 136	13 360	705	–	–
76 730	32 039	3 950	2 128	111 100	93 430	20 018	6 970	448	–	–
79 130	28 475	21 130	7 747	210 020	167 430	34 565	38 100	1 681	..	..
49 880	20 378	11 340	5 003	246 790	189 680	39 493	23 100	1 081	..	..
32 000	12 166	5 910	2 394	151 810	111 330	23 078	15 780	731	2 750	100
39 400	14 328	10 110	4 045	252 270	200 610	38 811	36 700	1 609	7 440	265
9 000	2 900	1 750	737	123 760	98 300	18 970	13 600	527	–	–
6 200	1 959	1 540	622	67 670	49 770	9 434	15 290	766	77 900	3 151
29 240	9 606	5 260	1 968	228 770	168 010	33 256	88 210	3 311	173 540	6 605
71 250	18 658	5 330	1 597	198 730	149 310	25 251	129 680	4 601	28 930	1 111
71 620	23 866	6 650	2 382	152 210	112 020	24 347	105 180	3 744	2 890	113
46 700	16 119	6 110	2 313	124 900	103 580	20 564	10 010	697	–	–
117 750	42 204	7 250	3 087	294 740	237 580	49 445	21 880	1 153	–	–
236 730	82 227	11 520	4 581	258 570	219 990	43 736	81 400	3 296	7 900	352
45 630	22 667	2 220	1 113	148 490	133 790	36 207	28 250	1 488	..	..
75 460	29 260	2 240	893	98 210	82 500	18 156	24 400	1 157	..	..
80 850	29 103	7 200	2 343	72 430	61 870	13 244	4 450	290	–	–
20 610	7 776	2 540	1 134	94 400	82 280	18 941	16 110	945	..	..
35 110	13 483	3 670	1 445	124 670	110 770	25 267	13 320	851	–	–
5 620	2 427	3 650	1 430	107 750	92 700	28 934	14 220	1 027	–	–
3 010	1 098	1 960	640	117 090	100 550	25 018	6 950	581	–	–
7 890	3 402	7 430	3 128	166 360	151 310	44 818	24 120	1 548	..	..
2 850	1 178	2 110	938	99 850	91 050	25 984	14 570	954	–	–
102 540	30 538	6 410	2 242	168 940	123 980	24 611	190 310	6 772	31 600	1 205
51 620	15 647	9 080	3 009	452 580	348 680	63 356	149 440	5 627	228 300	8 828
321 300	108 477	19 860	7 125	377 950	317 200	62 881	99 300	4 124	6 120	274
351 060	130 071	48 740	16 826	462 820	395 430	87 631	61 400	3 240	..	..
294 000	107 852	55 000	22 796	1 237 530	957 140	196 761	130 050	6 240	35 590	1 398
85 300	38 579	7 630	3 512	311 920	270 670	64 041	42 020	2 377	..	..
34 610	14 019	8 580	3 353	337 430	292 070	77 259	41 300	2 747	..	..
10 870	4 643	9 710	4 138	286 690	260 700	75 994	40 910	2 630	..	..
1 251 300	449 826	165 010	63 001	3 635 860	2 965 870	652 534	754 730	33 757	303 530	11 800
1 320 870	463 600	164 620	65 238	3 621 150	2 772 340	659 230	561 660	30 351	275 250	11 674
1 656 310	435 922	244 450	70 911	3 610 570	2 500 960	680 469	884 460	34 693	372 230	11 851
1 188 040	474 300	159 530	71 378	4 185 500	3 148 420	665 951	728 810	33 392	217 710	11 769
1 600 740	502 546	188 810	65 417	4 516 810	3 390 320	690 538	784 970	33 159	351 690	11 730

Tabell 88 Total skörd och besädd areal av oljeväxter och sockerbeter år 1976
 Total harvest and area sown of oleiferous plants and sugar beets in 1976

Område	Höstraps		Vårrops		Höstrybs	
	Total skörd ¹ , ton	Besädd areal, hektar	Total skörd ¹ , ton	Besädd areal, hektar	Total skörd ¹ , ton	Besädd areal, hektar
<i>Län</i>						
Stockholms	690	..	1 730	1 386	8 610	3 729
Uppsala	20	..	3 290	2 612	4 270	2 180
Södermanlands	80	..	3 260	3 320	5 100	2 656
Östergötlands	6 390	2 334	1 200	1 250	20 460	8 724
Jönköpings	250	..	100	..	330	..
Kronobergs	20	..	140	..	140	..
Kalmar	2 900	1 240	370	..	1 010	559
Gotlands	3 060	1 318	320	..	5 390	2 729
Blekinge	580	..	1 400	693	10	..
Kristianstads	13 940	4 789	2 670	1 593	1 660	818
Malmöhus	73 890	25 498	1 520	1 045	8 840	4 117
Hallands	440	..	4 280	2 407	470	..
Göteborgs o Bohus	..	..	1 930	1 092	30	..
Älvsborgs	10	..	4 760	2 905	70	..
Skaraborgs	620	..	10 560	5 997	2 520	1 377
Värmlands	..	..	210	..	10	..
Örebro	30	..	5 010	3 939	810	519
Västmanlands	..	..	8 020	5 907	190	..
Kopparbergs	..	..	20	..	170	..
Gävleborgs	..	..	..	..	140	..
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	—	—	—	—
Norrbottens	—	—	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>						
1976	102 920	37 128	50 790	35 392	60 230	28 733
1975	126 810	48 052	74 740	47 228	51 740	24 391
1974	135 170	43 652	103 620	53 581	42 060	20 645
1973	125 560	46 681	95 090	52 454	64 490	31 180
1972	123 640	42 261	90 670	47 878	50 760	23 032

¹ Avser frö med 18 % vattenhalt. — ² Exklusive övriga oljeväxter. — ³ Kontrakterad areal.

Källor: Sveriges Oljeväxtintressenter Förening, Svenska Sockerfabriks Aktiebolaget och beträffande besädda arealer för oljeväxter SCB (skördens storlek).

Vårrys		Summa oljeväxter ²		Sockerbetor	
Total skörd ¹ , ton	Besådd areal, hektar	Total skörd ¹ , ton	Besådd areal, hektar	Total skörd, ton	Besådd ³ areal, hektar
2 630	1 763	13 660	7 358	–	–
4 750	2 796	12 330	7 689	–	–
5 120	4 238	13 560	10 388	–	–
16 890	10 380	44 940	22 688	–	–
480	..	1 160	670	–	–
310	..	610	..	–	–
690	..	4 970	2 519	141 120	3 857
1 190	1 059	9 960	5 414	122 190	3 962
40	..	2 030	1 021	38 730	894
440	..	18 710	7 444	580 930	13 956
200	..	84 450	30 942	1 172 440	29 902
3 890	2 115	9 080	5 077	21 180	590
1 220	816	3 180	1 944	–	–
2 200	1 493	7 040	4 602	–	–
10 590	7 101	24 290	14 860	–	–
5 850	4 748	6 070	5 212	–	–
2 550	1 825	8 400	6 335	–	–
2 730	2 259	10 940	8 439	–	–
2 500	1 550	2 690	1 834	–	–
500	..	640	..	–	–
30	..	30	..	–	–
–	–	–	–	–	–
..	..	..	..	–	–
–	–	–	–	–	–
64 800	43 986	278 740	145 238	2 076 590	53 161
73 270	50 494	326 560	170 165	1 991 530	52 296
70 360	39 362	351 210	157 240	2 140 470	46 316
53 540	40 691	338 680	171 006	1 781 470	41 412
62 590	39 761	327 660	152 932	1 783 120	41 370

8.7 SKÖRDENS KVALITET

SCB genomför varje år i samverkan med jordbruksnämnden och Sveriges Utsädesförening undersökningar av spannmålsens kvalitet. Kvalitetsanalyserna utförs vid Utsädesföreningens cereallaboratorium i Svalöv. Resultaten används bl a vid skördeskadeskyddets prisberäkningar (se avsnitt 8.11).

SCB insamlar vidare varje år prover från vallskörden för att låta bestämma dennas kvalitet. Proverna analyseras vid statens lantbrukskemiska laboratorium i Uppsala, de kemiska stationerna i Kristianstad och Skara och cereallaboratoriet i Svalöv.

Sveriges Stärkelseproducenters Förening och AB Skånebrännerier lämnar årligen uppgift om medelstärkelsehalten i den av dem förbrukade fabrikspotatisen.

Från Sveriges Oljeväxtintressenter Förening och Svenska Sockerfabriks Aktiebolaget erhålls varje år förutom skördeuppgifter (se avsnitt 8.6) även uppgifter om olje- respektive sockerhalt.

Spannmålsens kvalitet

Från ett underurval till huvudurvalet i de objektiva skördeuppskattningarna (se avsnitt 8.5) uttas prover av spannmålsskörden på provytegårdarna. De redovisade resultaten avser den biologiska skörden, d v s skörden ute på fältet.

För 1976 ingick i bearbetningen för höstvetete prover från 654 företag, för vårvete från 188 företag, för höstråg från 405 företag, för korn från 466 företag och för havre från 488 företag.

Kvalitetsbestämningarna omfattar bl a hektolitervikt, proteinhalt samt för brödsäden även renhet och falltal. Falltalet, som bestäms enligt en fysikalisk metod, utgör ett mått på mältningen.

Vallskördens kvalitet

Insamlingen av prover är samordnad med uppgiftsinsamlingen till de objektiva skördeuppskattningarna (se avsnitt 8.5). Prover uttas vid de provytegårdar som ingår i undersökningen av bärgningsförluster för slättervall. Liksom vid spannmål uttas proverna från provyteskörarna.

Analyserna omfattar bestämning av smältbarheten av organisk substans och halten av råprotein, aska och socker. Utifrån smältbarhetsbestämningen beräknas omsättbar energi (Mcal) och utifrån råproteinhalten andelen smältbart råprotein.

Resultat

I *tabell 89* redovisas brödsädens fördelning på olika kvalitetsgrupper år 1976. Uppgifter om bröd- och fodersädens medelhektolitervikt och medelproteinhalt år 1976 lämnas i *tabell 90*.

Resultaten från undersökningen av vallskördens kvalitet år 1976 redovisas i *tabell 91*.

Uppgifter om medelstärkelsehalt i den av Sveriges Stärkelseproducenters Förening (SSF) och AB Skånebrännerier förbrukade fabrikspotatisen under åren 1971/1972–1975/76 redovisas i nedanstående tablå.

År	Medelstärkelsehalt, %		
	SSF	Skånebränn.	Totalt
1975/76	17,0	16,9	17,0
1974/75	16,6	16,7	16,6
1973/74	18,0	..	..
1972/73	17,5	..	..
1971/72	17,2	..	..

Av *tabell 92* framgår olje- och sockerhalterna i skörden av oljeväxter respektive sockerbetor år 1976.

Tabell 89 Brödsädens fördelning på kvalitetsgrupper år 1976. Procent

Bread grain by quality groups in 1976. Per cent

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Gröda; område	Låg volym- vikt ¹	Falltal				Summa
		under 80 (vete) resp 70 (höst- råg)	80-180 (vete) resp 70-90 (höstråg)	190-300 (vete) resp 100-150 (höstråg)	över 300 (vete) resp 150 (höst- råg)	
Höstvete						
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	1,5	—	—	23,0	75,5	100
» mellanbygder	3,8	—	3,5	35,7	57,0	100
» norra slättbygder	2,7	—	—	32,6	64,7	100
Svealands slättbygder	0,0	—	—	55,7	44,3	100
Götalands skogsbygder	1,3	—	0,3	54,1	44,3	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	1,9	—	2,0	62,7	33,4	100
Nedre Norrland	..	..	..	..	..	100
Övre Norrland	—	—	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>						
1976	1,6	—	0,3	39,3	58,8	100
1975	1,0	—	2,9	16,7	79,4	100
1974	0,7	0,9	9,0	35,8	53,6	100
1973	1,2	0,0	0,7	68,2	29,9	100
1972	12,6	—	4,1	45,9	37,4	100
Vårvete						
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	..	..	..	..	..	100
» mellanbygder	..	..	..	..	..	100
» norra slättbygder	..	..	..	..	..	100
Svealands slättbygder	1,3	—	2,2	72,5	24,0	100
Götalands skogsbygder	1,2	—	0,6	66,2	32,0	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	11,4	—	8,9	70,7	9,0	100
Nedre Norrland	—	—	—	—	—	—
Övre Norrland	—	—	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>						
1976	1,0	..	1,7	71,8	25,5	100
1975	1,7	—	0,9	32,9	64,5	100
1974	2,5	0,1	17,0	51,0	29,4	100
1973	0,6	—	1,4	29,4	68,6	100
1972	15,9	—	0,9	38,5	44,7	100
Höstråg						
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	..	..	..	..	..	100
» mellanbygder	—	—	—	8,6	91,4	100
» norra slättbygder	0,1	—	3,6	32,1	64,2	100
Svealands slättbygder	1,9	—	—	20,9	77,2	100
Götalands skogsbygder	2,4	—	2,0	25,2	70,4	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	—	—	0,6	24,2	75,2	100
Nedre Norrland	..	..	..	..	..	100
Övre Norrland	—	—	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>						
1976	0,7	0,0	1,1	19,1	79,1	100
1975	0,3	—	—	0,0	99,7	100
1974	1,9	3,1	12,5	48,9	33,6	100
1973	4,6	0,0	3,5	15,9	76,0	100
1972	10,6	1,5	7,6	14,2	66,1	100

¹ Hektolitervikt under 74,5 kg (vete) respektive 69,0 kg (höstråg) oavsett falltal.

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

Tabell 90 Bröd- och fodersädens medelhektolitervikt och medelproteinhalt år 1976

The average weight per hectolitre and average value of protein content in bread and coarse grain in 1976

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Hektolitervikt; proteinhalt; område	Höstvete	Vårvete	Höstråg	Korn	Havre
Medelhektolitervikt, kg					
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	80,8	..	..	71,8	52,9
» mellanbygder	79,4	..	75,2	71,1	..
» norra slättbygder	82,2	..	76,0	72,1	55,0
Svealands slättbygder	81,4	81,6	75,5	72,8	55,0
Götalands skogsbygder	81,5	80,6	74,7	73,0	54,3
Mellersta Sveriges skogsbygder	81,1	80,2	75,3	71,3	54,0
Nedre Norrland	..	—	..	66,8	53,9
Övre Norrland	—	—	—	63,3	49,5
<i>Hela riket</i>					
1976	81,4	81,4	75,6	71,5	54,5
1975	81,4	81,2	77,0	73,1	57,0
1974	81,5	80,2	75,8	71,8	60,5
1973	81,1	81,7	73,7	71,2	57,4
1972	77,6	77,6	72,1	69,8	52,9
Medelproteinhalt, procent					
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	12,1	..	..	12,9	12,5
» mellanbygder	12,0	..	10,0	13,4	..
» norra slättbygder	12,3	..	10,0	13,8	13,7
Svealands slättbygder	12,1	13,8	10,0	14,0	14,0
Götalands skogsbygder	11,8	13,4	9,9	12,2	12,8
Mellersta Sveriges skogsbygder	11,4	14,5	9,5	14,2	14,1
Nedre Norrland	..	—	..	12,5	12,4
Övre Norrland	—	—	—	12,0	12,6
<i>Hela riket</i>					
1976	12,1	13,9	10,0	13,2	13,4
1975	11,3	13,3	9,0	12,8	13,4
1974	11,7	13,0	9,8	12,3	12,2
1973	12,5	14,3	9,4	13,9	13,7
1972	12,0	14,2	9,5	12,8	11,9

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

Bibliografi*Källor*

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Brödsädens kvalitet /årligen sedan 1964/. SCB. SM J 1968:14, 1969:18, 1970:12, 1971:23, 1972:16, 1973:23, 1974:32, 1975:26, 1976:6.2, 1977:5.2. . . .

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Brödsädens kvalitet /årligen sedan 1964/. Preliminära uppgifter. SCB. SM J 1976:12.9 . . .

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Fodersädens kvalitet /årligen sedan 1971/. SCB. SM J 1972:26, 1973:34, 1974:31, 1975:28, 1976:6.4, 1977:5.4. . . .

Rapporter från de objektiva skördeuppskattningarna. Vallskördens kvalitet /årligen

sedan 1963/. SCB. SM J 1967:44, 1968:44, 1969:40, 1970:60, 1971:59, 1972:61, 1973:57, 1975:8 och 59, 1976:12.6 . . .

Sveriges Stärkelseproducenters Förening u p a. Årsredovisning /årligen sedan 1927/.

AB Skånebrännerier. Årsredovisning /årligen sedan 1971/72.

Skördestatistik för oljeväxter. /Årligen sedan 1959/ års skörd. Sveriges Oljeväxtintressenter Förening u p a.

Andra undersökningar

Undersökningar av kvaliteten hos /årligen sedan 1930/ års brödsädesskörd. Sveriges Utsädesförenings tidskrift.

Kvalitetsinventering på fodersäd av /årligen sedan 1971/ års skörd. Sveriges Utsädesförenings tidskrift.

Tabell 91 Vallskördens¹ kvalitet år 1976
Quality of the harvest from ley in 1976

Område	Råprotein, procent	Socket, procent	Aska, procent	Megacal per kg hö	Smältbart råprotein. gr/kg
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	10,2	5,8	6,3	1,96	69
» mellanbygder	10,1	6,3	6,3	1,91	69
» norra slättbygder	10,1	7,3	5,9	1,93	68
Svealands slättbygder	9,8	7,9	5,7	1,99	66
Götalands skogsbygder	9,3	6,9	5,6	1,92	61
Mellersta Sveriges skogsbygder	8,9	8,4	5,0	1,93	58
Nedre Norrland	9,2	9,5	5,3	1,93	60
Övre Norrland	8,6	10,0	5,5	1,95	55
<i>Hela riket</i>					
1976	9,4	7,7	5,7	1,94	63
1975	9,2	10,2	5,5	2,05	60
1974	9,4	8,1	5,3	1,96	63

¹ Avser skörd med 16,5 % vattenhalt.

Källa: SCB, objektiv skördeuppskattning (urvalsundersökning, se texten).

Tabell 92 Olje- respektive sockerhalt i skördarna av oljeväxter och sockerbeter år 1976.
Procent
 Content of oil and sugar in oleiferous seed and sugar beets in 1976. Per cent

Område	Olje ¹ - respektive sockerhalt					
	Höstraps	Våraps	Höstrybs	Vårrys	Vitsenap	Sockerbeter
<i>Län</i>						
Stockholms	42,9	40,7	44,8	43,2	—	—
Uppsala	42,1	40,5	43,6	42,5	39,4	—
Södermanlands	43,6	39,8	43,8	41,0	—	—
Östergötlands	43,7	40,2	43,7	42,3	34,8	—
Jönköpings	44,4	43,2	44,8	44,4	—	—
Kronobergs	43,9	44,5	45,7	45,1	—	—
Kalmar	43,2	42,1	42,0	42,3	33,7	17,0
Gotlands	43,1	40,9	44,2	39,9	34,6	18,1
Blekinge	43,7	43,7	43,6	44,0	—	16,2
Kristianstads	44,7	42,0	43,7	40,7	35,2	16,3
Malmöhus	44,2	41,3	43,7	41,1	35,3	17,0
Hallands	43,6	43,7	43,1	43,4	..	16,9
Göteborgs o Bohus	—	44,8	44,3	44,8	—	—
Älvsborgs	45,4	44,2	42,4	42,9	—	—
Skaraborgs	43,1	42,5	42,8	42,3	—	—
Värmlands	—	41,7	42,7	42,2	—	—
Örebro	43,8	41,5	42,9	42,9	—	—
Västmanlands	—	43,1	43,0	43,7	—	—
Kopparbergs	—	43,4	46,4	44,5	—	—
Gävleborgs	—	—	44,8	43,7	—	—
Västernorrlands	—	—	—	43,6	—	—
Jämtlands	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	—	..	—	—
Norrbottens	—	—	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>						
1976	44,1	42,4	43,8	42,5	35,3	16,9
1975	45,9	43,9	45,7	43,8	34,0	16,2
1974	45,2	44,9	45,0	44,3	37,5	16,5
1973	43,5	44,2	42,9	41,7	33,4	17,2
1972	43,4	43,9	43,2	42,2	32,6	18,6

¹ Avser levererade skördar från kontrakterade arealer.

Källor: Sveriges Oljeväxtintressenter Förening och Svenska Sockerfabriks Aktiebolaget.

8.8 VIDAREFÖRÄDLING.

FÖRSÖRJNINGSBALANSER

Kvantitetssuppgifter om jordbrukarnas leveranser av brödsäd, kvarnarnas förmalning, saluförd produktion av mjöl osv sammanställs och redovisas varje månad av statens jordbruksnämnd. Nämnden utför vidare på årsbasis vissa beräkningar av försörjningsbalanser. Större delen av statistiken bygger på uppgifter som nämnden samlar in i egen regi.

Uppgifter om produktion av råspnit och stärkelse erhålls genom AB Skånebrännerier respektive Sveriges Stärkelseproducenters Förening.

Resultat

I tabell 93 redovisas beräknad försörjningsbalans för spannmål år 1974/75.

Jordbrukarnas leveranser av brödsäd i miljoner kilogram under perioden 1971/72–1975/76 framgår av tabelln nedan.

År	Höstvete ¹	Vårvete ²	Råg
1975/76	1 053	274	304
1974/75	1 423	222	396
1973/74	1 023	135	280
1972/73	871	123	325
1971/72	729	138	271

¹ Avser normalvete. – ² Avser kvalitetsvete.

Tabell 93 Försörjningsbalans för spannmål år 1974/75. Milj kilogram
Balance sheet of grain resources in 1974/75. Millions of kilogrammes

	Brödsäd			Fodersäd	Summa				
	Vete	Råg	Totalt		1974/75	1973/74	1972/73	1971/72	1970/71
<i>Tillgångar</i>									
Ingående lager ¹	420	116	536	298	834	606	874	752	731
Skörd	1 825	441	2 266	4 333	6 599	4 798	5 221	5 397	4 988
Import	14	0	14	41	55	184	23	17	33
Summa	2 259	557	2 816	4 672	7 490	5 605	6 118	6 166	5 752
<i>Användning</i>									
Förmalning ²	520	121	641	101 ³	742	705	705	685	675
Foder, utsäde, svinn och beredskaps- lagrens förändringar	257	164	421	3 599	4 020	3 623	3 607	3 496	3 447
Export	1 021	116	1 137	452	1 589	425	1 200	1 111	878
Utgående lager ¹	461	156	617	520	1 137	834	606	874	752
Summa	2 259	557	2 816	4 672	7 490	5 605	6 118	6 166	5 752

¹ Lager hos handelskvarnar, Svensk spannmålshandel samt spannmåls- och utsädeshandlare. – ² För fodersäd avses förbrukning vid grynkvarnar, bryggerier och brännerier. – ³ Därav förmalning av havre 24 miljoner kg. Källa: Jordbruksnämnden.

I tabell 94 redovisas beräknad försörjningsbalans för potatis åren 1972/73–1974/75 och i tabell 95 tillverkningen av råspnit och stärkelse åren 1973/74–1975/76.

Av tabell 96 framgår beräknad försörjningsbalans för fettråvaror år 1974/75. I denna tabell redovisas förutom uppgifter om vegetabiliska fettråvaror även vissa uppgifter om animaliska fettråvaror.

Bibliografi

Källor

Jordbruksekonomiska meddelanden /uppgifter om leveranser, förmalning, lager m m har redovisats varje månad sedan 1950; i särskilda årliga artiklar redogörs för produktionen m m av jordbruksprodukter/. Jordbruksnämnden.

PM angående försörjningsläget på livsmedels- och jordbruksområdet /årligen sedan 1950/51/. Jordbruksnämnden (stencil).

AB Skånebrännerier. Årsredovisning /årligen sedan 1971/72/.

Sveriges Stärkelseproducenters Förening u p a. Årsredovisning /årligen sedan 1927/.

Andra undersökningar

Produktion av potatis för bränneriändamål /1971/. Lantbrukshögskolans meddelanden, serie A nr 249 (1975).

Tabell 94 Försörjningsbalans för potatis åren 1972/73–1974/75. Milj kilogram

Balance sheet of potatoe resources in 1972/73–1974/75. Millions of kilogrammes

	1972/73	1973/74	1974/75
<i>Tillgångar</i>			
Skörd	1 137	947	1 257
Import	54	101	44
Summa	1 191	1 048	1 301
<i>Användning</i>			
Matpotatis	675	672	671
Fabrikspotatis	308	220	362
Foder, utsäde och svinn	195	142	247
Export	13	14	21
Summa	1 191	1 048	1 301

Källa: Jordbruksnämnden.

Tabell 95 Tillverkning av råsprit och stärkelse åren 1973/74–1975/76

Production of crude alcohol and starch in 1973/74–1975/76

	1973/74	1974/75	1975/76
Råsprit respektive stärkelse			
<i>Råsprit</i>			
<i>Förbrukning vid tillverkningen, ton</i>			
Fabrikspotatis	52 701	98 128	63 783
Matpotatis	—	16 254	—
Spannmål	27 584	11 334	24 848
<i>Produktion, 1 000 liter</i>			
Råsprit, 50 %	32 112	32 431	32 213
<i>Stärkelse</i>			
<i>Förbrukning vid tillverkningen, ton</i>			
Fabrikspotatis	167 100	263 800	157 800
<i>Produktion, ton</i>			
Stärkelse	36 185	53 770	33 210

Källor: AB Skånebrännerier och Sveriges Stärkelseproducenters förening u p a.

Tabell 96 Försörjningsbalans för fettråvaror 1974/75. Milj kilogram

Balance sheet of crude fat resources in 1974/75. Millions of kilogrammes

	Vegeta- biliska oljor	Sjö- djurs- oljor	Slak- teri- fett	Fett- syror	Summa					
						1974/ 75	1973/ 74	1972/ 73	1971/ 72	1970/ 71
<i>Tillgångar</i>										
Ingående lager	20	4	2	2	28	40	38	31	24	
Produktion	83 ²	5	35	2	125	126	122	127	115	
Import	78	27	0	13	118	119	123	132	130	
Summa	181	36	37	17	271	285	283	290	269	
<i>Användning</i>										
Livsmedelsindustrins förbrukning	86	23	2	—	111	115	110	114	120	
Industrieförbrukning för tekniska ändamål ¹	33	4	20	11	68	76	61	65	63	
Export	37	5	14	4	60	66	72	73	55	
Utgående lager	25	4	1	2	32	28	40	38	31	
Summa	181	36	37	17	271	285	283	290	269	

¹ I förekommande fall inklusive beredskapslagrens förändringar. — ² Därav har 23 milj kg utvunnits ur importråvara, främst kopra, och resten ur 208 milj kg av den svenska skörden av oljeväxtfröer.

Källa: Jordbruksnämnden.

8.9 TRÄDGÅRDSODLING

Sedan 1970 ingår företag med trädgårdsproduktion i lantbruksregistret. Uppgifter om trädgårdsodling insamlas till detta varje år utom år då lantbruksräkning genomförs och det därpå närmast följande året. I stället genomförs en separat trädgårdsräkning i början av år närmast efter lantbruksräkningsår.

De uppgifter om trädgårdsodling som inhämtas vid den ordinarie uppgiftsinsamlingen till lantbruksregistret är betydligt färre än uppgifterna till trädgårdsräkningen. Lantbruksregistret beskrivs närmare i avsnitt 3.1. I det följande lämnas uppgifter om trädgårdsodling samt beskrivs trädgårdsräkningen 1972, som SCB genomförde i nära samarbete med lantbruksstyrelsen.

Trädgårdsräkningens innehåll och genomförande

Omfattning och innehåll

Uppgifter till trädgårdsräkningen 1972 inhämtades med stöd av Kungl Maj:ts kungörelse den 29 mars 1968 (nr 111). Uppgiftslämnare var

- a) jordbruksföretag med odling av trädgårdsväxter
- b) andra företag med yrkesmässig trädgårdsodling, varmed avsågs odling för regelbunden försäljning
- c) andra enheter (anstalter, institutioner m m) med trädgårdsodling omfattande minst 200 kvadratmeter under glas eller 2 500 kvadratmeter frilandsareal.

Som trädgårdsodling räknades odling av köksväxter, blommor, krukväxter, frukt, bär och plantskolealster.

Uppgifter inhämtades om odlingen av olika växtslag i växthus, i bänkgård och på friland under 1971. Vidare inforrades bl a vissa tekniska data om växthus och bänkgård (storlek, ålder, byggnadsmaterial m m) samt uppgifter om maskiner och anläggningar den 31 december 1971 och om bränsleförbrukning under 1971.

Insamling och bearbetning

Trädgårdsräkningen 1972 genomfördes som en totalundersökning. Uppgifter för företag som kunde antas ha bedrivit odling i växthus eller bänkgård insamlades av särskilda intervjuare, medan uppgifter från företag med enbart frilandsodling inhämtades genom postenkät. För genomförandet av intervjudelen och visst granskningsarbete svarade fältorganisationen för de objektiva skördeuppskattningarna.

Granskningen i övrigt och bearbetningen av materialet utfördes manuellt vid SCB. Då intervjuarna i regel kunde erhålla fullständiga uppgifter, kunde granskningen av intervjublanketterna göras relativt summariskt. Vid kontrollen av blanketterna från postenkäten visade det sig, att ett omfattande kompletteringsarbete behövdes.

Bortfall

Totalt tillfrågades 9 917 företag (motsvarande). Vid 2 029 av dessa hade trädgårdsodling ej förekommit år 1971. Uppgifter inkom från 7 612 av de 7 888 återstående företagen (96,5 %). Någon bortfallskorrigerings utfördes inte.

Trädgårdsräkningens tillförlitlighet

Relativt många uppgiftslämnare hade svårigheter att besvara frågorna om odlingen av olika växtslag. Uppgifter erhöles dock i regel om antingen utnyttjad areal eller skördad kvantitet. Där endera av uppgifterna var utelämnad, gjordes uppskattningar med hjälp av genomsnittsuppgifter.

Vidare förelåg vissa svårigheter att erhålla säkra uppgifter om hur bl a växthusytan använts för olika växtslag i de fall då antalet kulturer varit stort. Främst gällde detta odlingen av krukväxter och lökblommor. För de olika slagen av dessa växter beräknades mellan 3 och 15 % av den totala arealen med hjälp av genomsnittsuppgifter.

Resultat

I tabell 97 redovisas uppgifter från lantbruksregistret 1975 om antal företag med trädgårds-

odling samt om total växthus- och bänkgårdsyta och frilandsareal vid dessa företag.

I tablån nedan redovisas växthus- och bänkgårdsytorna och antalet företag med anläggningar av respektive slag år 1975.

Slag av anläggning	Yta, kvadratmeter	Antal företag
<i>Växthus av glas</i>		
Med uppvärmning	3 619 832	2 163
Utan uppvärmning	378 681	614
<i>Växthus av plast</i>		
Med uppvärmning	230 590	479
Utan uppvärmning	85 322	283
<i>Bänkgård</i>		
Med uppvärmning	105 157	335
Utan uppvärmning	263 584	837

Av tabell 98 framgår frilandsarealen för olika trädgårdsväxter år 1975.

Uppgifter om utnyttjad areal och skördad kvantitet av köksväxter, frukt, bär och blommor i växthus och bänkgårdar samt på friland år 1971 enligt trädgårdsräkningen redovisas i tabellerna 99 och 100. Man bör observera att samma yta kan utnyttjas för flera odlingar under året, varför summan av ytorna för olika växtslag är större än den totala yta som utnyttjas för trädgårdssodling.

Bibliografi

Företag med odling av trädgårdsväxter, areal och antal /1970 och 1973-75/. SCB. SM J 1971:45, 1974:27, 1975:17 och 1976:5.7.

Trädgårdsräkningen 1972 /uppgifter för län/. SCB. SM J 1972:57.

8.10 ENERGIBALANS FÖR VÄXTODLINGEN

Jordbrukets utredningsinstitut genomförde för 1972 en undersökning av energibalansen för växtodlingen. Utredningsinstitutet avsåg med undersökningen att belysa förhållandet mellan

den mängd energi som totalt erhålls från växtodlingen och den i jordbruket förbrukade s k hjälpenenergi.

Med hjälpenenergi avsågs energi i form av olika produktionsmedel. Solenergi ingick inte i beräkningarna.

Energiproduktion inom växtodlingen

Handelsväxter och foderväxter

Beräkningarna av växtprodukternas innehåll av energi baserades på deras fysikaliska förbränningsvärde, vilket för kolhydrater, fett respektive protein antogs vara 17, 39 respektive 24 kilojoule per gram.

Skördens storlek beräknades utifrån normskörden (se avsnitt 8.11) och den besådda arealen (se avsnitt 8.6). Avkastningen från betesvall på åker och kultiverad betesmark, vilka inte ingår i de objektiva skördeuppskattningarna, beräknades på basis av olika inventeringar till 4 200 respektive 2 800 kg torrsubstans per hektar.

De beräknade skördade kvantiteterna reducerades med utsädesmängderna för respektive gröda. Följande utsädesmängder antogs gälla:

Brödsäd	210 kg/ha
Fodersäd	200 kg/ha
Sockerbetor	3 kg/ha
Potatis	2 500 kg/ha
Oljeväxter	6,5 kg/ha

Halm och blast

Några uppgifter beträffande den totala mängden halm och blast föreligger inte, vilket innebär att beräkningarna om dessa växtdelars energiinnehåll är osäkra.

Vikten av vete halm och fodersädshalm antogs vara lika med kärnskördens vikt, vikten av råghalm dubbelt så stor och vikten av oljeväxthalm tre gånger så stor som vikten av kärnskördens. Blasten från potatis och sockerbetor antogs motsvara 80 % av rotskördens vikt.

Beräkningarna baserades på den totala skörden av halm och blast. Hänsyn togs inte till att biprodukterna utnyttjas i relativt liten omfattning. För närvarande tillvaratas endast ca 5 % av halmen.

Energiförbrukning inom växtodlingen

Den tillförda hjälpenenergin definierades som den energimängd vilken åtgått för framställning (produktion) av de olika produktionsmedlen samt för dessas användning. Förbrukningen av driv- och smörjmedel uttrycktes i form av det fysikaliska förbränningsvärdet.

Vid framställning av varor och tjänster som sätts in i växtodlingen förbrukas energi i samband med råvaruutvinning liksom vid framställning av halvfabrikat. I utredningsinstitutets undersökning är dessa energimängder huvudsakligen beaktade.

Beräkningarna av energiförbrukningen för framställning av handelsgödsel och växtskyddsmedel baserades huvudsakligen på tillverkarnas energiförbrukning. För handelsgödsel beaktades dock även energiförbrukningen vid framställningen av vissa halvfabrikat.

För naturgödsel beräknades förbrukningen med hänsyn till energibehovet vid produktion av motsvarande mängd växtnäring i form av handelsgödsel.

Beräkningarna om energiförbrukningen i form av maskiner baserades på uppgifter om jordbrukets inköp av maskiner för växtodlingen under 1972. Den totala energiförbrukningen vid framställning av maskiner har beräknats till 23,9 kilowattimmar per kg¹. I utredningsinstitutets beräkningar reducerades dock denna siffra med 40 %, eftersom lantbrukets maskiner efter utrangering ger värdefullt skrot.

I beräkningarna bortsågs från energiförbrukning i form av manuellt arbete och i form av undervisning, rådgivning och forskning inom jordbruksområdet.

Resultat

Den beräknade energiproduktionen inom växtodlingen år 1972 redovisas i *tabell 101*. Av tabellen framgår att skörden av foderväxter svarade för drygt hälften av energiproduktionen inom växtodlingen, medan skörden av handelsväxter svarade för endast ca 15 %.

Den beräknade energiförbrukningen inom växtodlingen år 1972 framgår av tabblän nedan.

¹Enligt en amerikansk undersökning av energiförbrukningen inom bilindustrin (The Energy Cost of Automobiles).

<i>Produktionsmedel</i>	<i>Totalt energi- innehåll, milj kWh</i>
Driv- och smörjmedel	2 750
Eldningsolja för spannmålstorkning	350
Elenergi använd på gården	150
Gödselmedel	4 150
Växtskyddsmedel	50
Maskiner	1 400
Summa	8 850

Uppgifterna i tabblän är i några fall beräknade på basis av ett relativt osäkert dataunderlag. De kan därför endast ge ungefärligt besked om storleken av respektive energipost.

Bibliografi

Källa

Energibalans för växtodlingen i svenskt jordbruk. Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1974:4.

Andra undersökningar

En bibliografi över andra undersökningar med uppgifter om konsumtion och produktion av energi i jordbruket återfinns i avsnittet Bibliografi över publikationer som ej redovisas på annan plats i årsboken. Detta avsnitt är placerat efter kapitel 17.

Tabell 97 Antal företag med odling av trädgårdsväxter samt växthus- och bänkgårdsyta och areal frilandsodling vid dessa företag år 1975

Number of enterprises with horticultural production, areas of greenhouses, frames and cultivation on open ground on these enterprises in 1975

Område; storleksgrupp	Växthus		Bänkgård		Friland		Totala antalet företag ¹
	Yta, kvadratmeter	Antal företag	Yta, kvadratmeter	Antal företag	Areal, hektar	Antal företag	
<i>Län</i>							
Stockholms	330 052	249	44 371	103	417,6	257	354
Uppsala	34 256	52	11 452	26	116,8	56	70
Södermanlands	79 532	93	29 079	59	166,3	105	126
Östergötlands	132 887	121	23 790	77	328,1	195	215
Jönköpings	70 406	84	11 197	52	365,7	193	217
Kronobergs	34 260	56	6 321	33	278,2	191	214
Kalmar	76 168	88	6 746	46	732,8	415	436
Gotlands	27 096	23	1 225	11	357,0	195	202
Blekinge	95 200	55	7 984	28	521,8	373	384
Kristianstads	464 371	227	16 212	54	4 095,4	1 053	1 146
Malmöhus	1 921 610	567	49 969	102	4 041,8	945	1 167
Hallands	224 890	143	34 523	75	531,4	340	385
Göteborgs o Bohus	138 831	115	15 936	45	154,8	137	176
Älvsborgs	191 482	130	18 265	68	218,3	156	202
Skaraborgs	102 748	97	14 029	54	482,5	224	246
Värmlands	33 168	62	13 104	44	173,4	131	144
Örebro	55 364	70	10 214	34	373,2	220	241
Västmanlands	87 310	52	8 723	32	71,8	47	71
Kopparbergs	45 986	54	4 391	27	102,6	64	73
Gävleborgs	62 202	46	9 669	35	74,2	68	85
Västernorrlands	41 211	58	16 123	43	95,7	60	84
Jämtlands	7 296	20	4 290	13	89,1	60	66
Västerbottens	30 981	35	5 997	21	96,6	73	84
Norrbottnens	27 118	40	5 131	16	104,1	108	117
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>							
Under 2,1	3 124 978	1 892	256 747	841	1 719,3	1 831	2 526
2,1– 5,0	403 001	266	49 159	122	1 386,6	840	888
5,1– 10,0	341 588	156	27 024	62	1 705,1	800	836
10,1– 20,0	159 590	94	7 872	29	2 292,1	823	844
20,1– 30,0	71 836	35	5 066	14	1 611,0	499	507
30,1– 50,0	119 126	35	17 563	9	1 926,4	468	480
50,1–100,0	34 727	23	1 227	9	1 672,4	254	260
Över 100,0	59 579	36	4 083	12	1 676,3	151	164
<i>Hela riket</i>							
1975	4 314 425	2 537	368 741	1 098	13 989,2	5 666	6 505
1974	4 230 378	2 670	390 076	1 172	14 248,3	6 744	7 596
1973	4 247 632	2 809	416 640	1 348	13 918,6	6 992	8 766
1971	4 150 750	3 014	549 273	1 821	11 476,5	6 720	7 612
1970	3 865 307	2 902	497 346	1 574	15 008,0	8 831	9 703

¹ Mer än ett slag av odling kan förekomma vid samma företag varför summan av antalet företag med olika slag av odling kan överstiga totala antalet.

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning).

Tabell 98 Frilandsareal för olika trädgårdsväxter år 1975. Hektar

Cultivation on open ground for horticultural plants in 1975. Hectares

Avser frilandsodlingar om minst 0,3 hektar

Figures refer to cultivation on open ground of at least 0,3 hectare

Område	Köks- växter	Frukt- träd	Bär- buskar	Jord- gubbar	Blommor	Plant- skole- alster	Övriga trädgårds- växter	Summa
<i>Län</i>								
Stockholms	174,3	95,0	9,0	22,6	30,8	41,1	38,5	411,3
Uppsala	48,6	20,0	1,8	12,2	2,7	8,9	21,3	115,5
Södermanlands	47,1	33,2	3,4	31,7	11,8	25,7	10,9	163,8
Östergötlands	163,9	21,0	6,1	56,5	20,8	23,6	34,0	325,9
Jönköpings	39,7	81,6	115,3	61,7	9,0	37,5	17,1	361,9
Kronobergs	18,4	82,1	37,9	110,9	6,4	7,7	10,7	274,1
Kalmar	398,3	38,6	4,1	175,6	13,5	70,8	27,2	728,1
Gotlands	224,9	63,5	4,0	42,9	2,8	12,8	2,5	353,4
Blekinge	198,6	39,4	32,8	181,8	11,3	32,9	20,2	517,0
Kristianstads	1 003,3	2 407,0	47,0	345,4	24,2	189,0	71,8	4 087,7
Malmöhus	2 512,0	646,5	33,0	177,5	99,9	390,5	173,7	4 033,1
Hallands	249,9	62,2	1,1	72,6	15,9	105,2	18,5	525,4
Göteborgs o Bohus	42,1	17,9	1,0	21,9	14,4	35,1	18,7	151,1
Älvsborgs	81,7	3,6	0,9	57,7	18,5	37,9	12,8	213,1
Skaraborgs	154,0	44,5	4,7	176,2	16,8	56,9	26,4	479,5
Värmlands	40,3	4,5	4,2	90,7	9,4	14,9	5,4	169,4
Örebro	182,6	2,2	11,2	134,9	8,3	10,6	20,5	370,3
Västmanlands	14,3	1,0	3,3	9,1	8,1	27,2	8,2	71,2
Kopparbergs	32,0	..	11,5	..	4,2	17,3	10,9	100,7
Gävleborgs	30,0	..	..	..	6,9	10,0	4,6	71,4
Västernorrlands	25,0	2,9	5,7	41,8	3,6	10,5	4,0	93,5
Jämtlands	13,4	..	4,0	58,1	1,3	8,5	2,8	88,1
Västerbottens	15,8	..	31,1	..	5,8	10,6	6,2	94,6
Norrbottns	20,6	..	41,7	..	2,7	7,1	10,5	101,3
<i>Hela riket</i>								
1975	5 730,8	3 668,7	414,8	1 968,3	349,1	1 192,3	577,4	13 901,4
1974	5 739,2	3 767,4	428,3	2 015,4	364,8	1 136,7	586,2	14 038,0
1973	5 555,1	3 666,1	455,4	2 014,4	386,3	1 086,5	532,8	13 696,6
1971	4 986,6	3 495,4	329,5	1 487,2	287,6	890,2	..	11 476,5

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning).

Tabell 99 Odlingen av olika trädgårdsväxter på friland år 1971
 Cultivation of horticultural plants on open ground in 1971

Växtslag	Areal, hektar	Skörd ¹	Antal företag ²
<i>Köksväxter</i>			
Gurka	410,7	5 410	1 169
Blomkål	504,8	6 179	749
Vitkål	631,3	22 736	989
Matlök	307,0	6 367	889
Purjolök	117,0	2 214	520
Morötter	1 137,2	35 405	1 552
Rödbetor	494,7	15 199	1 159
Isbergssallat	108,4	3 699	458
Annan sallat	166,4	13 817	883
Övriga köksväxter	1 109,1	..	1 292
Summa köksväxter	4 986,6	..	3 581
<i>Frukt</i>			
Äpple	2 690,5	21 018	1 426
Päron	445,8	3 243	782
Plommon	303,6	1 285	795
Körsbär	55,5	85	409
Summa frukt	3 495,4	..	1 508
<i>Bär</i>			
Jordgubbar	1 487,2	13 815	2 184
Hallon	32,2	157	474
Svarta vinbär	284,9	1 093	904
Röda vinbär	10,0	110	490
Krusbär	2,4	22	239
Summa bär	1 816,7	..	2 735
<i>Blommor</i>	287,6	..	1 609
<i>Plantskolor</i>	890,2	..	683

¹ Redovisas i 1 000 styck för sallat och i ton för andra köksväxter och frukt. Bär redovisas i 1 000 liter. – ² Se not 1 i tabell 97.

Källa: SCB, trädgårdsräkningen (totalundersökning; bortfall 3,5 %).

Tabell 100 Odlingen av olika trädgårdsväxter i växthus och bänkgård år 1971
 Cultivation of horticultural plants in greenhouses and frames in 1971

Växtslag	Utnyttjad yta, 100-tal kvadratmeter	Skörd ¹	Antal företag ²
<i>Köksväxter</i>			
Tomater	8 718	8 680	1 330
Gurka	3 938	8 118	558
Melon	739	316	113
Isbergssallat	46	44	37
Annan sallat	3 879	7 320	520
Övriga köksväxter	1 813	..	362
Summa köksväxter	19 133	..	1 676
<i>Snittblommor</i>			
Nejlikor	2 730	38 281	112
Rosor	4 624	58 003	139
Krysanthemum	6 468	24 492	1 092
Snittgrönt	1 289	42 941	116
Övriga snittblommor	3 097	22 879	577
Summa snittblommor	18 208	186 596	1 384
<i>Krukväxter</i>			
Begonia	2 394	3 908	934
Krysanthemum	1 059	2 743	215
Cyklamen	1 337	1 872	635
Julstjärna	2 338	3 503	500
Pelargon	2 450	4 167	1 205
Övriga krukväxter	5 569	10 920	1 061
Summa krukväxter	15 147	27 113	1 557
<i>Löklblommor</i>			
Tulpaner	4 940	119 811	1 352
Narcisser	939	12 852	1 227
Hyacinter	824	6 838	1 181
Övriga löklblommor	716	7 004	492
Summa löklblommor	7 419	146 505	1 479
<i>Övrigt</i>			
Utplanteringsväxter	9 436	78 454	1 936
Sticklingar el plantor för vidare kultur	2 202	33 517	594

¹ Tomater, gurka och melon redovisas i ton, övriga växtslag i 1 000 styck. – ² Se not 1 till tabell 97.

Källa: SCB, trädgårdsräkningen (totalundersökning; bortfall 3,5 %).

Tabell 101 Beräknad energiproduktion inom växtodlingen år 1972
 Estimated production of energy in crop farming in 1972

Gröda m m	Besädd areal ¹ , 1 000 ha	Normskörd ¹		Totalt energi- innehåll ³ , milj kWh
		kg/ha	kWh/ha	
<i>Handelsväxter</i>				
Brödsäd	374	.	.	5 652
Höstvete	226	4 090	17 450	3 731
Vårvete	42	3 410	14 550	567
Råg	106	3 230	13 600	1 354
Oljeväxter	154	.	.	1 948
Höstraps	42	2 820	17 950	752
Höstrybs	23	1 825	11 610	266
Vårraps	48	1 855	11 810	565
Vårrybs	41	1 405	8 940	365
Potatis	45	26 930	29 210	1 187
Sockerbeter	41	38 535	43 000	1 763
Frövall, balj- och köksväxter	45	.	.	675
Summa	659	.	.	11 225
<i>Foderväxter</i>				
Fodersäd	1 150	.	.	14 652
Korn	582	3 210	13 410	7 298
Havre	503	3 210	14 070	6 619
Blandsäd	65	2 850	12 200	735
Grovfoder	1 054	.	.	24 425
Slättervall inkl återväxt	691	5 605	25 620	17 700
Betesvall	198	..	21 400	4 237
Kultiverad betesmark	142	..	14 280	2 028
Grönfoder- och ensilageväxter	23	..	20 000 ²	460
Summa	2 204	.	.	39 077
<i>Halm och blast</i>				
Brödsädshalm	374	.	.	7 010
Fodersädshalm	1 150	.	.	14 750
Oljevaxthalm	154	.	.	3 530
Potatisblast	45	.	.	700
Sockerbetsblast	41	.	.	860
Summa	1 764	.	.	26 850
<i>Totalt</i>	2 863	.	.	77 152

¹ Beträffande innebörden av begreppen besädd areal och normskörd se avsnitt 8.6 resp 8.11. – ² Uppskattat värde. – ³ Efter reduktion för utsäde.

Källa: Jordbrukets utredningsinstitut.

8.11 JORDBRUKETS

SKÖRDESKADESKYDD

Jordbrukets skördeskadeskydd infördes år 1961. Det är ett allriskskydd, dvs det täcker alla skador på grödorna oavsett vad som orsakat dem. Omfattningen av skadorna fastställs områdesvis. Hänsyn tas således ej till variationer i skadorna mellan enskilda företag inom de olika områdena. Statens jordbruksnämnd är huvudmyndighet. Ersättningsberäkningarna utförs vid SCB.

Skördeskadeskyddets utformning m m

Omfattning

I skördeskadeskyddet ingår fr o m 1976 års skörd samtliga företag i riket med minst 2 hektar brukad åker. Tidigare ingick företag med minst 2 hektar åker.

Skyddet omfattar samtliga grödor för vilka skördestatistik erhålls genom de objektiva skördeuppskattningarna (se avsnitt 8.5). Dessa grödor är höstvete, vårvete, höstråg, korn, havre, blandsäd, slåttervall, matpotatis och fabrikspotatis. Den sammanlagda potatisarealen på ett och samma företag måste uppgå till minst 0,5 hektar för att omfattas av skyddet.

Skyddet omfattar vidare raps, rybs, vitsenap och sockerbetor, för vilka kontrakts- och leveransuppgifter erhålls från Sveriges Oljeväxtintressenter Förening (SOI) respektive Svenska Sockerfabriks Aktiebolaget (SSA).

Slutligen ingår i skyddet även följande grödor, för vilka ingen särskild skördestatistik finns; dessa grödor behandlas därför vid ersättningsberäkningarna som de inom parentes angivna s k representantgrödorna.

Övriga oljeväxter (vitsenap)

Vårråg (vårvete)

Foderarter och vicker (blandsäd)

Grönfoder (slåttervall)

Betesvall på åker (slåttervall)

Vallfrö (slåttervall)

Anmälan till skördeskadeskyddet är obligatorisk. Den är samordnad med uppgiftsinsamlingen i juni till lantbruksregistret (se avsnitt 3.1). Därvid insamlas bland annat uppgifter om de olika grödornas arealer.

Ersättningsberäkningar

Riket var 1976 indelat i 421 skördeområden (se kapitel 2). Gränsdragningen ses över varje år.

För varje område och för varje gröda fastställs en normskörd per hektar och en aktuell skörd per hektar (se nedan). Dessa uppgifter multiplicerade med normpris och aktuellt pris ger normskördevärde och aktuellt skördevärde för respektive gröda uttryckt i kronor per hektar. Produkten av skördevärdet för en gröda och motsvarande grödareal vid ett företag utgör det totala skördevärdet för grödan vid företaget. Summan av de enskilda grödornas skördevärden ger företagets totala skördevärde. Om företagets totala normskördevärde överstiger dess totala aktuella skördevärde har företaget enligt skördeskadeskyddet drabbats av skördeskada.

Ersättning utbetalas fr o m 1976 års skörd till företag för vilka värdet av skördeskadan överstiger eller är lika med självrisken (se nedan) minskad med 2,0 % av normskördevärdet. Till företag med ett skördeskadevärde understigande självrisken ökad med 2,0 % av norm-

skördevärdet utgår ersättning med 2,0 % av normskördevärdet. Till övriga ersättningsberättigade företag utbetalas ett belopp motsvarande skördeskadevärdet minskat med självrisken. Tidigare utbetalades endast ersättning till företag med ett skördeskadevärde överstigande självrisken. För finansiering av de ökade utbetalningarna höjdes självrisken vid 1976 års skörd för ersättningsberättigade företag med cirka 0,5 procentenheter.

Samtliga företag får i slutet av mars, eller så snart ersättningsberäkningarna är slutförda, ett besked från jordbruksnämnden om utfallet.

Normskörd

För de flesta grödorna beräknas normskördarna för län med hjälp av multipel regressionsanalys baserad på skördestatistik från perioden 1922–1975 (årsväxt- och skörderapporter fram till 1957 – se avsnitt 8.3 – och därefter objektiv skördeuppskattning).

Beräkningarna är så utformade att genomsnittsskördarna under den objektiva perioden och hektarskördeförändringarna under hela perioden blir utslagsgivande för normskördens storlek.

För oljeväxterna saknas användbara data från tiden före år 1956. Normskördarna år 1976 för dessa växtslag har därför bestämts som enkla medeltal av hektarskördarna för perioden 1956–1975 (vår- och höst-oljeväxter) och 1957–1975 (höst-oljeväxter) ökade med den beräknade skördeökningen från periodens mitt. Normskörden för sockerbetor har på motsvarande sätt bestämts baserad på uppgifter för perioden 1956–1975. Tidigare användes en något avvikande beräkningsmetodik för sockerbetor. Be-

räkningarna baseras på data från SOI och från lantbruksregistret respektive från SSA.

De framräknade normskördarna för län differentieras på skördeområden med hjälp av särskilda relationstal. För sockerbetor beräknas dock normskördarna i huvudsak direkt för skördeområdena.

Aktuell skörd

Uppgifter rörande skördeområdenas aktuella skörd, uttryckt i kilogram per hektar, erhålls genom de objektiva skördeuppskattningarna (spannmål, vall och potatis) samt från SOI (oljeväxter) och SSA (sockerbetor).

Priser

För brödsäd, oljeväxter, fabrikspotatis och sockerbetor beräknas normpriser och aktuella priser med utgångspunkt från s k inlösenpriser eller motsvarande per den 1 november 1976 sedan dessa justerats med hänsyn till skördens kvalitet. För fodersäden beräknas normpriser och aktuella priser med utgångspunkt från den genomsnittliga noteringen per den 1 november 1976. Med undantag för de fyra nordligaste länen beaktas därvid kvaliteten för de saluförda kvantiteterna korn och havre. Vidare beaktas uppgifter om fabrikspotatisens kvalitet från AB Skånebrännerier och Sveriges Stärkelseproducenters förening.

Normpriset för matpotatis beräknas med utgångspunkt från det s k mittpriset medan det aktuella priset utgör ett vägt medeltal av jordbruksnämndens noteringar för månaderna oktober till januari. De genomsnittliga hanterings- och fraktkostnaderna för foderpotatis beaktas vid värderingen av ej konsumtionsdug-

lig potatis fr o m 1972 års skörd. Genomsnittspriset för konsumtionsduglig respektive ej konsumtionsduglig matpotatis beräknas för riket med hjälp av en uppdelning av skörden på konsumtion (inklusive utsäde), svinn och foder. För foderpotatis och vallhö beaktas vid värderingen fodervärde respektive näringsvärde. Vid höga vallskördar reduceras fr o m 1976 det aktuella priset för den del av skörden som överstiger normskörden.

Självrisk

Enligt bestämmelserna skall företagaren själv svara för en viss del av de förluster som uppstår vid skördeskada. Denna del, självrisken, framräknas med ledning av områdesvis bestämda skördevariationer samt uppgifter om vilka grödor som odlas på företaget och på hur stor areal de odlas. Härigenom blir självriskens storlek beroende dels av odlingsinriktningen vid företaget, dels av företagets geografiska läge. Företag med ensidig växtodling får högre självrisk än företag med mångsidig odling. Odlas grödor som inte är odlingssäkra i området blir självrisken också högre än om för området säkra grödor odlas. Självrisken är så avvägd att den i genomsnitt för samtliga företag i riket är 15,5 % av normskördevärdet.

Skördeskadeskyddets finansiering

För finansiering av skördeskadeskyddet finns en särskild skördeskadefond, som förvaltas av jordbruksnämnden. Av de 64,9 miljoner kronor som för budgetåret 1975/76 tillfördes denna fond svarade staten för 30 miljoner och jordbrukarna för 18,0 miljoner. Resterande 16,9 miljoner kronor utgjordes av ränteinkomster.

Jordbrukarnas andel tas ut i form av skördeskadeavgifter, vilka läggs på produktionen. I följande tabell redovisas avgifternas fördelning på olika produkter för 1975/76.

<i>Produkt</i>	<i>Andel i procent av jordbrukarnas bidrag till skördeskadefonden</i>
Brödsäd	25,6
Potatis	5,6
Oljeväxter	22,2
Sockerbetor	8,3
Mjölk och grädde	17,2
Slaktboskap	21,1
	100

Den 1 januari 1977 fanns i fonden totalt 292 miljoner kronor (inklusive ränta för 1976 – 19,2 miljoner kronor).

Utöver det årliga tillskottet till fonden har staten lämnat en garanti om 75 miljoner kronor. Denna kan tillgripas om fondmedlen skulle bli otillräckliga.

Resultat

I tabell 102 ges i sammanfattning resultatet av ersättningsberäkningarna för 1976 års skörd.

Bibliografi

Skördeskadeskyddets uppbyggnad och funktion /1964–1971/. SCB. SM J 1968:7, 1970:13 och 1971:24.

Skördevärde-, skördeskade- och ersättningsstatistik /årligen sedan 1972/. SCB. SM J 1973:12 och 13, 1974:20 och 21, 1975:22 och 23, 1976:7.1 och 7.2, 1977:6.1 och 6.2. . .

Skördeskadeskyddet. Principer och metoder. Promemorior från SCB 1972:2.

Tabell 102 Resultat av ersättningsberäkningarna för 1976 års skörd
 Results of the compensation calculations for the harvest in 1976
 Avser företag med minst 2 hektar brukad åker
 Figures refer to holdings of at least 2 hectares of tilled arable land

Område	I skördeskade- skyddet ingående åkerareal, hektar	Antal anmäl- ningar ²	Antal ersätt- ningar	Summa ersätt- ningsbelopp, kronor	Genomsnittligt belopp per hektar, kronor				Genomsnittlig självrisk i procent av normskörde- värdet
					Normskörde- värde	Aktuellt skördevärde	Självrisk	Ersättning till ersättnings- berättigade företag	
Län									
Stockholms	92 102	2 181	8	10 000	2 031	2 348	338	54	16,6
Uppsala	153 383	3 926	167	211 200	2 215	2 434	393	48	17,7
Södermanlands	138 236	2 897	234	534 000	2 093	2 088	389	69	18,6
Östergötlands	214 495	5 489	261	461 100	2 357	2 520	426	83	18,1
Jönköpings	95 753	7 172	155	375 500	1 972	1 953	271	106	13,7
Kronobergs	60 604	5 589	183	80 600	2 078	2 077	278	52	13,4
Kalmar	130 800	5 934	2	1 200	2 118	2 337	346	44	16,3
Gotlands	79 195	2 914	4	2 500	2 132	2 309	330	104	15,5
Blekinge	38 661	2 471	220	2 636 500	2 930	2 900	402	373	13,7
Kristianstads	178 575	8 022	1 610	9 279 400	3 146	3 034	383	219	12,2
Malmöhus	291 870	8 854	767	4 924 700	3 489	3 500	389	186	11,1
Hallands	124 000	6 734	2 734	9 210 600	2 691	2 434	368	156	13,7
Göteborgs o Bohus	67 135	5 039	6	4 400	1 918	2 022	315	88	16,4
Älvsborgs	156 550	10 430	548	526 100	1 944	2 012	280	70	14,4
Skaraborgs	280 983	9 965	1 320	4 051 300	2 318	2 342	442	106	19,1
Värmlands	117 657	7 095	376	783 100	1 520	1 478	276	106	18,1
Örebro	115 362	3 882	130	261 600	2 038	2 003	368	71	18,1
Västmanlands	130 474	3 257	356	1 163 100	2 134	2 102	404	105	18,9
Kopparbergs	64 343	4 337	49	53 700	1 587	1 751	256	52	16,1
Gävleborgs	75 992	4 973	1	300	1 480	1 734	237	150	16,0
Västernorrlands	60 158	5 512	531	390 500	1 430	1 440	190	77	13,3
Jämtlands	45 517	4 193	—	—	1 509	1 630	203	—	13,5
Västerbottens	88 053	7 217	374	412 900	1 421	1 454	231	117	16,3
Norrbottens	42 594	3 308	6	2 800	1 385	1 445	228	26	16,5
Hela riket									
1976	2 842 492	131 391	10 042 ³	35 377 100 ³	2 265	2 315	350	150	15,5
1975 ¹	2 827 625	132 871	12 290 ³	26 745 100	2 001	2 051	310	112	15,5
1974 ¹	2 855 345	136 893	18 193 ³	41 928 000	1 843	2 183	286	184	15,5
1973 ¹	2 834 230	139 903	10 883	21 098 900	1 470	1 525	228	104	15,5
1972 ¹	2 849 962	146 527	2 353	2 057 200	1 307	1 478	203	66	15,5

¹ Med 1976 ej helt jämförbara uppgifter, se texten. — ² Antal anmälningar som beaktats för ersättningsberäkning. — ³ Ändringar med anledning av besvär ej beaktade.
 Källa: SCB, skördeskadeskyddet.

8.12 HAGELSKADEFÖRSÄKRING

Hagelskadeförsäkring är en frivillig och individuell försäkringsform. Ersättning lämnas för hagelskador på utestående grödor för vilka försäkring tecknats. Hagelskadeförsäkring meddelas f n av Jordbrukets Försäkringsbolag, ömsesidigt, och av Allmänna Hagelskade-Försäkringsbolaget, ömsesidigt.

Försäkringens utformning

Försäkringen kan tecknas för flertalet grödor. Den kan utformas med eller utan självrisk. I det senare fallet skall försäkringen omfatta samtliga försäkringsbara grödor.

Försäkringsperioden omfattar tiden 1 april–31 mars. Försäkringen gäller ej för höstsådda grödor det år då grödorna är sådda och ej heller för skador som träffat stråsäd och oljeväxter efter den 1 november.

Redovisningsprinciper

I detta avsnitt redovisas uppgifter om under året inbetalda premier och under året utbetalade skadeersättningar.

Uppgifterna avser endast direkt försäkring. Hänsyn har alltså varken tagits till mottagen eller till avgiven återförsäkring.

Resultat

I följande tablå redovisas premieinkomster, skadeutbetalningar och försäkringsbestånd för hagelskadeförsäkring åren 1973–1975.

<i>Jordbrukets Försäkrings- bolag</i>	<i>Allmänna Hagel- skade-För- säkrings- bolaget</i>	<i>Summa</i>
---	---	--------------

Premie- inkomster, 1 000 kr

1975	7 283	1 738	9 021
1974	6 262	1 585	7 847
1973	4 855	1 478	6 333

Skadeut- betalningar, 1 000 kr

1975	1 965	439	2 404
1974	4 574	1 025	5 599
1973	6 368	960	7 328

Försäkrings- bestånd, milj kr

1975	1 681	436	2 117
1974	1 587	377	1 964
1973	1 396	334	1 730

För år 1975 var 689 125 hektar åker fördelade på 23 660 avtal försäkrade i Jordbrukets Försäkringsbolag.

Bibliografi

Årsredovisning /årligen sedan 1890/. Jordbrukets Försäkringsbolag.

Allmänna Hagelskade-Försäkringsbolaget. Verksamhetsberättelse /årligen sedan 1900/.

9 Husdjursskötsel. Animalieproduktion

Detta kapitel omfattar följande avsnitt:

Avsnitt

- 9.1 Antal husdjur
- 9.2 Antal företag med husdjur
- 9.3 Kontrollverksamheter
- 9.4 Djursjukdomar
- 9.5 Galtar och betäckta suggor
- 9.6 Slakt
- 9.7 Produktion. Försörjningsbalanser
- 9.8 Husdjursförsäkringar
- 9.9 Pälsdjursskötsel
- 9.10 Biodling

Tabeller

- 103–110
- 111–117
- 118–129
- 130
- 131
- 132–134
- 135–140
- 141
-
-

9.1 ANTAL HUSDJUR

Statistik över antalet husdjur har sedan 1968 erhållits från lantbruksregistret. Uppgifter till detta insamlas varje år från företag med minst 2 hektar åker. Sedan 1969 har dessutom inhämtats uppgifter från företag med mindre än 2 hektar åker men med stora djurbesättningar. Som sådana företag räknades 1976 företag vid vilka det den 10 juni eller någon gång tidigare under året funnits minst 500 får inklusive lamm, minst 250 svin eller minst 1 000 höns inklusive kycklingar. Lantbruksregistret beskrivs närmare i avsnitt 3.1.

Statistik över antalet renar erhålls från Svenska Samernas Riksförbund. Uppgifterna baseras på renlängderna.

Uppgifter om pälsdjursskötsel och biodling redovisas i avsnitt 9.9 respektive 9.10.

Resultat

I *tabell 103* redovisas antalet svin och höns vid företag med högst 2 hektar åker men med minst

250 svin respektive minst 1 000 höns inklusive kycklingar den 26 juni 1975 eller tidigare under året. Inga företag med minst 500 får inklusive lamm men högst 2 hektar åker inrapporterades under 1975.

Uppgifter om antal husdjur av olika slag vid företag med mer än 2 hektar åker den 10 juni 1976 lämnas i *tabell 104*. Av tabellen framgår att antalet nötkreatur minskade med 1 % jämfört med den 26 juni 1975. Antalet får och lamm ökade från 1975 till 1976 med knappt 6 % och antalet svin med knappt 1 %. Antalet höns och kycklingar minskade med 2 %.

I *tabellerna 105–109* redovisas uppgifter om antalen nötkreatur, får exklusive lamm, svin respektive höns exklusive kycklingar vid företag med mer än 2 hektar åker fördelade efter besättningarnas storlek den 10 juni 1976.

Av *tabell 110* framgår antalet husdjur per 100 hektar åker.

Uppgifter om antalet getter och killingar vid företag med mer än 2 hektar åker enligt lantbruksregistret den 26 juni 1972 redovisas i tabell nedan. Man bör observera att ett relativt stort antal getter torde finnas vid företag med högst 2 hektar åker.

Produktionsområden	Antal getter och killingar
Götalands södra slättbygder	358
» mellanbygder	273
» norra slättbygder	200
Svealands slättbygder	270
Götalands skogsbygder	615
Mellersta Sveriges skogsbygder	367
Nedre Norrland	2 727
Övre Norrland	1 302
Hela riket	6 112

Uppgifter om antalet samebyar och antalet renar enligt 1976 års renlängder framgår av tabell nedan.

Område; typ av sameby	Antal byar	Antal renar
Jämtlands län		
Fjällsameby	12	34 662
Västerbottens län		
Fjällsameby	6	3 450
Skogssameby	1	2 852
Norrbottnens län		
Fjällsameby	15	69 866
Skogssameby	9	25 419
Koncessionssameby	9	10 904 ¹
Hela riket	52	147 153

¹ För Sattajärvi Sameby avser uppgiften om 853 renar 1975 års renlängd.

Tabell 103 Antal svin och höns vid företag med högst 2 hektar åker och minst 250 svin respektive 1 000 höns (inklusive kycklingar) år 1975

Number of pigs and fowls at holdings not exceeding 2 hectares of arable land and with at least 250 pigs and 1 000 fowls and chickens respectively

Område	Svin			Höns och kycklingar				
	Suggor och galtar	Övriga svin		Summa Höns	Kycklingar			Summa
		3 måna-der och däröver	Under 3 måna-der		Av värp-ras		Broiler	
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	594	21 550	4 581	26 725	257 016	393 674	222 396	873 086
» mellanbygder	204	9 765	4 378	14 347	329 974	103 978	257 800	691 752
» norra slättbygder	..	..	..	..	161 250	245 850	27 000	434 100
Svealands slättbygder	500	1 703	2 000	4 203	177 855	86 821	286 200	550 876
Götalands skogsbygder	181	15 522	3 491	19 194	464 273	266 625	359 392	1 090 290
Mellersta Sveriges skogsbygder	..	..	..	..	64 100	74 000	300	138 400
Nedre Norrland	..	..	..	..	29 000	43 100	..	72 100
Övre Norrland	..	..	..	..	84 750	42 430	..	127 180
<i>Hela riket</i>								
1975	1 532	57 543	17 221	76 296	1 568 218	1 256 478	1 153 088	3 977 784
1974	1 658	62 632	16 820	81 110	1 575 399	1 245 799	1 269 635	4 090 833
1973	1 788	63 174	15 994	80 956	1 424 722	1 324 615	1 058 150	3 807 487
1972	2 734	78 328	..	81 062	1 505 743	2 126 554	..	3 632 297
1971	4 170	52 943	25 794	82 907	1 738 147	2 803 537	..	4 541 684

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning).

Tabell 104 Antal husdjur år 1976

Number of livestock in 1976

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Hästar ¹	Nötkreatur				Summa	Får	
		Kor		Kvigor, tjurar och stutar 1 år och däröver	Kalvar under 1 år		Tackor och baggar	Lamm
		För mjölk- produk- tion	För upp- födning av kalvar					
<i>Län</i>								
Stockholms	1 852	12 451	2 144	10 780	11 186	36 561	5 179	7 674
Uppsala	1 211	24 851	2 501	18 615	18 685	64 652	3 693	5 052
Södermanlands	1 379	24 885	2 717	21 461	19 834	68 897	4 695	6 933
Östergötlands	1 863	40 434	3 306	38 205	34 931	116 876	10 092	14 205
Jönköpings	3 511	44 053	4 021	42 132	36 278	126 484	7 035	10 207
Kronobergs	3 054	25 354	3 972	26 617	23 137	79 080	5 910	8 198
Kalmar	2 485	45 959	3 709	40 885	37 906	128 459	15 318	21 435
Gotlands	1 225	17 512	1 180	19 880	16 737	55 309	32 168	45 670
Blekinge	1 248	10 592	2 669	11 248	10 416	34 925	1 958	2 384
Kristianstads	3 366	43 989	11 845	58 045	47 806	161 685	4 995	6 466
Malmöhus	4 409	36 571	10 202	50 991	38 815	136 579	2 902	3 392
Hallands	2 471	35 682	3 813	36 961	33 251	109 707	5 512	7 319
Göteborgs o Bohus	2 328	22 086	1 650	18 908	17 388	60 032	3 291	4 615
Älvsborgs	4 689	49 002	3 207	39 149	37 426	128 784	9 302	12 751
Skaraborgs	3 078	54 059	3 729	49 910	49 337	157 035	7 029	9 581
Värmlands	2 836	22 516	536	13 275	14 190	50 517	8 326	10 811
Örebro	1 342	19 976	1 071	14 479	15 158	50 684	4 442	5 951
Västmanlands	1 143	15 938	1 018	11 975	11 717	40 648	2 183	3 290
Kopparbergs	1 611	17 721	594	9 621	11 470	39 406	4 206	5 776
Gävleborgs	2 335	19 423	443	10 822	12 812	43 500	5 689	7 752
Västernorrlands	2 316	19 552	307	8 556	11 524	39 939	6 787	9 827
Jämtlands	2 149	17 986	398	9 089	11 735	39 208	5 194	7 067
Västerbottens	1 715	28 516	393	13 376	20 939	63 224	5 247	6 950
Norrbottens	988	14 725	192	6 818	8 688	30 423	2 452	2 567
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	4 074	39 591	8 797	53 690	44 909	146 987	4 255	5 418
Götalands mellanbygder	4 830	79 240	13 277	90 713	78 031	261 261	44 670	62 332
Götalands norra slättbygder	4 342	73 863	5 621	65 116	65 810	210 410	11 521	15 749
Svealands slättbygder	6 728	96 686	9 070	76 198	76 141	258 095	19 797	28 808
Götalands skogsbygder	19 436	219 452	24 802	213 511	185 125	642 890	41 827	58 310
Mellersta Sveriges skogsbygder	5 271	53 517	2 367	34 043	34 925	124 852	14 152	18 437
Nedre Norrland	6 726	54 666	936	26 953	34 572	117 127	17 736	24 839
Övre Norrland	3 197	46 818	747	21 574	31 853	100 992	9 647	11 980
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>								
2,1- 5,0	7 776	15 755	3 942	15 989	16 855	52 541	20 303	25 630
5,1- 10,0	14 452	59 830	9 076	52 666	51 373	172 945	29 178	38 478
10,1- 20,0	12 617	149 493	11 713	117 349	111 506	390 061	33 910	47 170
20,1- 30,0	6 006	127 987	7 651	101 311	92 883	329 832	21 667	31 023
30,1- 50,0	5 601	153 584	9 729	128 958	120 900	413 171	20 821	29 817
50,1-100,0	4 672	104 386	11 147	101 766	96 365	313 664	19 243	27 468
Över 100,0	3 480	52 798	12 359	63 759	61 484	190 400	18 483	26 287
<i>Hela riket</i>								
1976	..	663 833	65 617	581 798	551 366	1 862 614	163 605	225 873
1975	..	675 477	64 199	589 670	549 234	1 878 580	157 570	210 568
1974	..	688 456	66 994	589 988	564 459	1 909 897	159 954	212 411
1973	..	696 625	59 094	574 330	559 838	1 889 887	151 603	195 868
1972	54 604 ¹	731 777	..	563 956	532 848	1 828 581	144 972	187 502

¹ Avser 1971. Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,2 %).

Svin				Höns och kycklingar				
Summa	Suggor och galtar	Övriga svin		Summa	Höns	Kycklingar		Summa
		3 månader och däröver månader	Under 3 månader			Av värpras	Broiler	
12 853	2 415	17 216	12 119	31 750	207 637	7 686	7 000	222 323
8 745	9 709	17 728	30 777	58 214	195 061	50 086	1 770	246 917
11 628	6 676	19 949	23 888	50 513	124 653	36 724	1 075	162 452
24 297	9 080	34 677	35 880	79 637	269 759	73 108	42 550	385 417
17 242	5 583	12 511	19 308	37 402	99 099	31 357	15 000	145 456
14 108	6 543	17 284	24 306	48 133	112 160	58 398	42 300	212 858
36 753	13 646	45 482	50 300	109 428	180 817	65 890	136 430	383 137
77 838	7 797	23 235	27 891	58 923	84 846	35 603	148 000	268 449
4 342	4 984	49 439	31 228	85 651	118 393	23 027	358 200	499 620
11 461	49 692	234 588	191 752	476 032	305 285	70 984	526 675	902 944
6 294	61 098	224 699	217 784	503 581	373 826	191 748	312 710	878 284
12 831	43 939	148 022	171 365	363 326	594 793	204 312	216 540	1 015 645
7 906	4 459	13 535	16 785	34 779	164 805	77 246	–	242 051
22 053	12 546	28 691	45 366	86 603	249 455	39 397	163 300	452 152
16 610	30 781	98 973	117 720	247 474	438 679	219 424	147 065	805 168
19 137	3 637	18 711	12 371	34 719	50 258	7 759	175	58 192
10 393	3 604	20 682	14 409	38 695	104 235	34 695	21 500	160 430
5 473	5 863	26 829	18 201	50 893	105 380	20 878	4 098	130 356
9 982	1 472	4 750	4 756	10 978	54 180	22 816	–	76 996
13 441	1 620	5 175	5 502	12 297	37 314	5 402	–	42 716
16 614	1 404	3 357	4 656	9 417	100 078	15 959	–	116 037
12 261	511	1 430	3 116	5 057	28 788	7 969	–	36 757
12 197	3 666	14 708	13 563	31 937	48 584	6 617	900	56 101
5 019	333	1 298	1 222	2 853	52 289	1 309	–	53 598
9 673	83 155	395 380	321 862	800 397	834 151	318 463	711 645	1 864 259
107 002	58 026	257 902	229 348	545 276	423 042	121 129	723 225	1 267 396
27 270	40 225	133 560	153 714	327 499	710 044	257 121	189 350	1 156 515
48 605	29 996	111 415	104 310	245 721	723 947	143 560	35 618	903 125
100 137	67 886	142 331	241 790	452 007	968 491	375 120	484 485	1 828 096
32 589	4 457	16 061	15 502	36 020	167 259	46 847	65	214 171
42 575	3 302	10 244	12 856	26 402	171 375	38 023	–	209 398
21 627	4 011	16 076	14 883	34 970	102 065	8 131	900	111 096
45 933	5 328	7 939	19 654	32 921	250 463	168 290	119 370	538 123
67 656	21 232	29 872	75 248	126 352	524 837	156 161	163 735	844 733
81 080	66 343	103 127	229 444	398 914	810 519	289 983	255 575	1 356 077
52 690	57 273	122 264	201 365	380 902	572 303	123 455	547 735	1 243 493
50 638	71 156	253 023	259 330	583 509	643 759	170 823	352 318	1 166 900
46 711	47 984	299 959	193 530	541 473	532 455	135 853	309 305	977 613
44 770	21 742	266 785	115 694	404 221	766 038	263 829	397 250	1 427 117
389 478	291 058	1 082 969	1 094 265	2 468 292	4 100 374	1 308 394	2 145 288	7 554 056
368 138	268 009	1 085 181	1 092 994	2 446 184	4 227 934	1 417 861	2 068 279	7 714 074
372 365	262 623	1 044 796	1 067 865	2 375 284	4 500 529	1 658 752	1 844 441	8 003 722
347 471	266 703	1 028 434	1 079 215	2 374 352	4 564 104	1 627 106	1 631 921	7 823 131
332 474	265 794	2 161 944		2 427 738	4 582 801	2 080 942	1 613 020	8 276 763

Tabell 105 Antal nötkreatur efter besättningsstorlek år 1976

Number of cattle by size of stock in 1976

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal kor							Summa
	0	1-3	4-9	10-24	25-49	50-74	Över 75	
<i>Län</i>								
Stockholms	3 615	1 619	3 567	12 773	7 461	3 482	4 044	36 561
Uppsala	6 696	2 046	5 610	31 701	11 825	2 947	3 827	64 652
Södermanlands	6 738	1 623	4 380	22 740	19 578	3 360	10 478	68 897
Östergötlands	13 649	5 377	10 457	45 995	29 065	6 297	6 036	116 876
Jönköpings	11 153	11 738	21 358	58 242	19 865	2 506	1 622	126 484
Kronobergs	9 319	9 690	16 948	31 797	9 194	1 424	708	79 080
Kalmar	10 500	6 484	15 127	58 690	29 944	4 422	3 292	128 459
Gotlands	5 210	2 478	7 810	29 881	8 185	804	941	55 309
Blekinge	2 919	3 742	7 576	14 044	4 472	1 330	842	34 925
Kristianstads	16 790	8 615	26 705	69 142	25 474	5 334	9 625	161 685
Malmöhus	13 865	8 355	20 974	52 841	26 546	4 888	9 110	136 579
Hallands	11 404	8 059	16 459	48 924	18 631	3 179	3 051	109 707
Göteborgs o Bohus	6 018	7 190	12 793	24 484	8 596	758	193	60 032
Älvsborgs	16 672	12 591	23 203	54 997	17 485	2 402	1 434	128 784
Skaraborgs	21 049	12 163	14 613	63 139	35 596	4 040	6 435	157 035
Värmlands	5 460	4 530	9 811	16 165	7 814	3 818	2 919	50 517
Örebro	7 330	2 070	5 461	21 284	8 376	2 377	3 786	50 684
Västmanlands	5 556	1 239	3 232	17 728	7 899	2 088	2 906	40 648
Kopparbergs	4 006	2 320	6 856	14 765	8 831	1 782	846	39 406
Gävleborgs	4 115	1 936	9 578	20 834	5 068	1 618	351	43 500
Västernorrlands	2 614	3 652	13 226	14 072	4 536	1 436	403	39 939
Jämtlands	2 814	2 862	10 768	14 945	7 121	698	—	39 208
Västerbottens	4 075	5 844	22 133	23 839	5 972	842	519	63 224
Norrbottnens	2 159	1 571	7 071	10 500	7 595	1 310	217	30 423
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands Södra slättbygder	18 470	8 955	20 346	54 708	25 056	6 337	13 115	146 987
» mellanbygder	24 326	11 725	33 522	117 878	53 901	9 574	10 335	261 261
» norra slättbygder	28 858	15 168	21 130	82 541	46 564	7 016	9 133	210 410
Svealands slättbygder	30 407	8 599	22 120	103 440	54 848	15 608	23 073	258 095
Götalands skogsbygder	63 848	58 144	114 697	284 753	99 114	12 674	9 660	642 890
Mellersta Sveriges skogsbygder	11 917	7 717	19 494	48 562	24 831	5 931	6 400	124 852
Nedre Norrland	9 256	8 752	32 131	45 128	16 877	3 850	1 133	117 127
Övre Norrland	6 644	8 734	32 276	36 512	13 938	2 152	736	100 992
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>								
2,1- 5,0	12 177	24 209	15 082	973	—	100	—	52 541
5,1- 10,0	27 771	37 160	84 989	22 569	456	—	—	172 945
10,1- 20,0	39 266	30 134	121 849	191 513	7 181	118	—	390 061
20,1- 30,0	26 036	13 877	38 728	226 204	24 467	161	359	329 832
30,1- 50,0	34 171	12 130	21 476	233 526	108 341	2 533	994	413 171
50,1-100,0	34 072	7 466	10 705	84 563	150 576	22 035	4 247	313 664
Över 100,0	20 233	2 818	2 887	14 174	44 108	38 195	67 985	190 400
<i>Hela riket</i>								
1976	193 726	127 794	295 716	773 522	335 129	63 142	73 585	1 862 614
1975	179 904	137 099	329 026	781 821	318 248	60 525	71 957	1 878 580
1974	172 614	150 028	368 950	791 757	302 232	55 523	68 793	1 909 897
1973	163 549	156 979	401 262	779 970	270 701	53 761	63 665	1 889 887
1972	151 799	167 610	436 183	739 975	225 695	48 433	58 886	1 828 581

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,2 %).

Bibliografi

Källor

Rapporter från lantbrukets företagsregister. Husdjur, antal /1968–1970 och 1972–1975; uppgifter för naturliga jordbruksområden/. SCB. SM J 1970:27 och 33, 1971:15, 1973:17 (med uppgifter om antalet getter fördelat på län), 1974:14, 1975:14 och 1976:5.4.

Svin, får och höns vid större besättningar utanför jordbruket den 15 september 1969. SCB. SM J 1969:49.

Rapporter från lantbrukets företagsregister. Husdjursbesättningarnas storleksfördelning /1968–1970 och 1972–1975/. SCB. SM J 1970:28 och 34, 1971:16, 1973:18, 1974:15, 1975:15 och 1976:5.5.

Lantbruksräkningen 1971 /uppgifter för kommuner; ny publikation avseende 1976 beräknas utkomma under tredje kvartalet 1977/. SCB.

Rapporter från lantbrukets företagsregister. Husdjur, antal /årligen sedan 1969/. Preliminära uppgifter. SCB. SM J 1976:14 . . .

Andra undersökningar

Jordbruksinventeringen i mars /1964–1973/. Antalet hästar, nötkreatur, svin och höns. SCB. SM J 1967:20, 1968:14, 1969:16, 1970:11, 1971:26, 1972:29 och 1973:29.

Jordbruksinventeringen i juni /1964–1968/. Antalet husdjur. SCB. SM J 1967:50 och 1968:29.

Jordbruksinventeringen i oktober /1963–1968/. SCB. SM J 1967:53 och 1968:49.

Jordbruksstatistiska uppgifter för län åren 1927, 1932, 1937, 1944, 1951, 1956, 1961, 1966 och 1968–1973 enligt länsindelningen 1974-01-01. SCB. SM J 1974:39.

Jordbruksföretag, areal och antal samt antal husdjur den 26 juni 1970 redovisade på 1971 års länsindelning. SCB. SM J 1971:33.

Tabell 106 Antal kor efter enskilda företagares ålder och efter besättningsstorlek år 1975
Number of cows by age of holders and by size of stocks in 1975

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Företagare- kategori; ålder	Besättningsstorlek, antal kor							
	1–3	4–9	10–24	25–49	50–74	75–99	Över 99	Summa
<i>Enskilda företagare</i>								
Under 30 år	847	4 583	17 728	8 076	937	78	618	32 867
30–39 år	2 501	12 477	55 894	30 300	5 448	853	1 252	108 725
40–49 år	5 047	27 574	96 921	41 070	6 160	2 026	2 721	181 519
50–54 år	4 218	22 993	62 455	22 077	3 731	1 542	2 121	119 137
55–59 år	4 967	28 521	57 868	17 624	2 645	702	1 677	114 004
60–66 år	8 483	35 626	47 307	11 858	2 806	1 192	813	108 085
67–74 år	6 159	11 782	10 722	2 754	446	494	620	32 977
Över 74 år	2 155	3 752	2 678	1 020	129	77	276	10 087
Okänd ålder	70	350	725	869	312	417	559	3 302
<i>Övriga företagare-kategorier¹</i>								
	1 559	4 130	5 118	3 709	3 525	2 467	8 465	28 973
<i>Summa</i>								
1975	36 006	151 788	357 416	139 357	26 139	9 848	19 122	739 676
1974	40 443	171 831	360 373	131 594	23 659	8 445	19 105	755 450
1973	43 487	188 625	356 757	118 617	23 090	8 101	17 042	755 719
1972	48 692	205 595	336 951	97 564	19 876	7 401	15 698	731 777
1971	52 023	226 289	326 829	83 440	17 103	8 247	14 120	728 051

¹ Inklusive okänd företagarekategori.

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,1 %).

Tabell 107 Antal får¹ efter besättningsstorlek 1976

Number of sheep by size of the stocks in 1976

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal får (exklusive lamm)					Summa
	1-9	10-24	25-49	50-99	Över 99	
<i>Län</i>						
Stockholms	413	784	1 181	1 009	1 792	5 179
Uppsala	463	777	587	849	1 017	3 693
Södermanlands	437	964	1 106	988	1 200	4 695
Östergötlands	1 006	1 691	1 993	2 179	3 223	10 092
Jönköpings	1 027	1 745	1 285	1 447	1 531	7 035
Kronobergs	903	1 659	1 050	995	1 303	5 910
Kalmar	952	1 861	2 693	3 013	6 799	15 318
Gotlands	902	3 974	6 956	7 460	12 876	32 168
Blekinge	381	570	535	472	—	1 958
Kristianstads	1 378	1 202	778	663	974	4 995
Malmöhus	1 177	780	242		703	2 902
Hallands	1 742	1 588	1 086	498	598	5 512
Göteborgs o Bohus	935	985	513	420	438	3 291
Älvsborgs	2 147	2 590	1 722	1 086	1 757	9 302
Skaraborgs	1 822	1 845	1 209	1 026	1 127	7 029
Värmlands	2 215	2 882	1 611	1 227	391	8 326
Örebro	729	1 147	599	1 122	845	4 442
Västmanlands	378	592	606		607	2 183
Kopparbergs	1 046	1 595	1 047	518	—	4 206
Gävleborgs	1 064	2 004	929	999	693	5 689
Västernorrlands	1 346	2 273	1 435	783	950	6 787
Jämtlands	1 000	1 767	847	1 053	527	5 194
Västerbottens	2 144	2 069	417		617	5 247
Norrbottens	810	932	455	255	—	2 452
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	1 783	909	509	585	469	4 255
» mellanbygder	2 235	5 567	8 680	9 444	18 744	44 670
» norra slättbygder	2 553	2 525	1 916	2 134	2 393	11 521
Svealands slättbygder	2 353	3 991	3 931	4 186	5 336	19 797
Götalands skogsbygder	7 268	10 587	8 279	6 915	8 778	41 827
Mellersta Sveriges skogsbygder	3 164	4 603	3 217		3 168	14 152
Nedre Norrland	3 478	6 349	3 153	2 904	1 852	17 736
Övre Norrland	3 583	3 745	1 197		1 122	9 647
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>						
2,1- 5,0	8 071	9 402	2 560	270	—	20 303
5,1- 10,0	6 731	11 848	7 647	2 631	321	29 178
10,1- 20,0	4 806	7 332	9 310	8 966	3 496	33 910
20,1- 30,0	2 271	3 235	4 042	5 679	6 440	21 667
30,1- 50,0	2 102	2 703	3 455	4 531	8 030	20 821
50,1-100,0	1 527	2 082	1 919	4 382	9 333	19 243
Över 100,0	909	1 674	1 949	2 792	11 159	18 483
<i>Hela riket</i>						
1976	26 417	38 276	30 882	29 251	38 779	163 605
1975	24 940	34 943	29 897	28 695	39 095	157 570
1974	24 564	34 061	30 722	30 018	40 589	159 954
1973	23 333	33 388	28 855	27 581	38 446	151 603
1972	22 468	31 022	27 805	26 365	37 312	144 972

¹ Avser får exklusive lamm.

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,2 %).

Tabell 108 Antal svin efter besättningsstorlek år 1976

Number of pigs by size of the stocks in 1976

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal svin							Summa
	1-2	3-9	10-24	25-99	100-249	250-499	Över 499	
<i>Län</i>								
Stockholms	76	251	623	3 177	3 721	4 223	19 679	31 750
Uppsala	392	1 174	3 240	14 563	14 003	9 021	15 821	58 214
Södermanlands	176	517	1 457	7 245	10 256	9 163	21 699	50 513
Östergötlands	429	876	2 127	11 606	16 967	12 264	35 368	79 637
Jönköpings	934	2 029	4 756	11 354	8 294	2 900	7 135	37 402
Kronobergs	632	1 925	4 851	13 525	11 329	7 014	8 857	48 133
Kalmar	869	1 982	4 028	16 238	22 026	23 475	40 810	109 428
Gotlands	442	1 717	5 463	15 010	15 291	9 177	11 823	58 923
Blekinge	419	839	2 242	8 110	11 789	12 312	49 940	85 651
Kristianstads	324	2 859	15 137	102 616	110 247	70 231	174 618	476 032
Malmöhus	210	2 436	15 493	124 315	136 965	78 982	145 180	503 581
Hallands	371	2 213	11 480	87 394	100 488	73 436	87 944	363 326
Göteborgs o Bohus	278	1 168	3 369	11 191	8 160	4 859	5 754	34 779
Älvsborgs	772	2 307	8 524	24 205	19 879	10 478	20 438	86 603
Skaraborgs	416	2 296	10 521	58 664	59 077	42 313	74 187	247 474
Värmlands	885	592	955	4 889	8 046	6 594	12 758	34 719
Örebro	180	395	1 025	5 487	5 813	8 860	16 935	38 695
Västmanlands	250	634	1 864	8 254	8 903	7 031	23 957	50 893
Kopparbergs	442	415	688	2 414	2 567	1 059	3 393	10 978
Gävleborgs	1 006	729	745	2 443	1 929	2 938	2 507	12 297
Västernorrlands	572	309	617	1 967	1 683	2 838	1 431	9 417
Jämtlands	369	187	323	1 275	1 299	862	742	5 057
Västerbottens	826	1 110	2 659	7 630	6 462	3 627	9 623	31 937
Norrbottnens	109	83	95	496	514	300	1 256	2 853
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	186	2 420	15 050	153 192	210 882	156 397	262 270	800 397
» mellanbygder	1 042	4 715	20 255	113 724	121 737	83 246	200 557	545 276
» norra slättbygder	622	3 005	13 508	72 341	75 033	54 381	108 609	327 499
Svealands slättbygder	1 050	2 975	8 289	40 500	47 890	41 775	103 242	245 721
Götalands skogsbygder	4 139	12 305	38 500	143 144	111 875	53 127	88 917	452 007
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 265	1 127	2 162	7 589	6 799	4 565	12 513	36 020
Nedre Norrland	2 063	1 285	1 748	5 383	4 516	6 539	4 868	26 402
Övre Norrland	1 012	1 211	2 770	8 195	6 976	3 927	10 879	34 970
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>								
2,1- 5,0	2 025	2 434	5 305	11 335	6 399	4 576	847	32 921
5,1- 10,0	3 352	6 291	19 817	54 380	25 059	7 021	10 432	126 352
10,1- 20,0	3 276	9 847	36 958	174 378	105 290	37 886	31 279	398 914
20,1- 30,0	1 384	5 100	18 832	126 147	129 056	56 541	43 842	380 902
30,1- 50,0	905	3 746	15 595	118 961	183 332	122 738	138 232	583 509
50,1-100,0	399	1 449	5 357	51 909	113 419	125 548	243 392	541 473
Över 100,0	38	176	418	6 958	23 153	49 647	323 831	404 221
<i>Hela riket</i>								
1976	11 379	29 043	102 282	544 068	585 708	403 957	791 855	2 468 292
1975	16 150	35 552	111 340	538 064	583 891	410 123	751 064	2 446 184
1974	18 525	37 998	117 213	540 944	568 904	400 850	690 850	2 375 284
1973	20 474	41 360	124 712	571 154	571 662	389 460	655 530	2 374 352
1972	25 554	48 681	146 321	641 011	617 723	375 735	572 713	2 427 738

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,2 %).

Tabell 109 Antal höns¹ efter besättningsstorlek år 1976

Number of fowls by size of the stocks in 1976

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal höns (exklusive kycklingar)					
	1-49	50-199	200-999	1 000-4 999	Över 4 999	Summa
<i>Län</i>						
Stockholms	10 125	9 421	10 760	17 350	159 981	207 637
Uppsala	18 137	19 184	18 255	18 585	120 900	195 061
Södermanlands	15 630	15 736	17 400	7 700	68 187	124 653
Östergötlands	28 919	26 779	15 781	44 880	153 400	269 759
Jönköpings	54 685	11 610	10 300	11 504	11 000	99 099
Kronobergs	31 059	11 386	7 665	18 950	43 100	112 160
Kalmar	40 614	15 533	15 755	35 215	73 700	180 817
Gotlands	10 764	7 624	9 650	39 228	17 580	84 846
Blekinge	14 255	7 578	18 560	24 700	53 300	118 393
Kristianstads	37 193	29 594	20 385	34 600	183 513	305 285
Malmöhus	45 109	31 050	34 397	66 330	196 940	373 826
Hallands	26 608	45 670	93 714	215 875	212 926	594 793
Göteborgs o Bohus	33 350	22 220	17 475	25 910	65 850	164 805
Älvsborgs	56 910	28 234	21 668	50 543	92 100	249 455
Skaraborgs	42 900	47 469	33 920	86 140	228 250	438 679
Värmlands	19 966	12 767	9 225	8 300	-	50 258
Örebro	15 152	18 068	19 515	13 700	37 800	104 235
Västmanlands	10 389	15 478	22 713	24 300	32 500	105 380
Kopparbergs	7 183	7 077	8 005	19 830	12 085	54 180
Gävleborgs	6 510	5 929	7 675	10 200	7 000	37 314
Västernorrlands	6 900	3 483	8 145	14 850	66 700	100 078
Jämtlands	6 276	3 062	3 150	8 500	7 800	28 788
Västerbottens	4 669	4 485	10 000	14 730	14 700	48 584
Norrbottens	529	760	2 000	20 000	29 000	52 289
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	45 113	53 259	98 848	189 855	447 076	834 151
» mellanbygder	58 722	35 586	39 848	114 693	174 193	423 042
» norra slättbygder	63 516	67 331	54 284	135 663	389 250	710 044
Svealands slättbygder	70 080	78 391	88 473	88 935	398 068	723 947
Götalands skogsbygder	244 712	119 955	102 520	201 664	299 640	968 491
Mellersta Sveriges skogsbygder	36 728	27 096	23 020	30 730	49 685	167 259
Nedre Norrland	18 771	13 134	17 120	35 650	86 700	171 375
Övre Norrland	6 190	5 445	12 000	34 730	43 700	102 065
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>						
2,1- 5,0	77 064	34 664	24 635	44 400	69 700	250 463
5,1- 10,0	129 918	68 946	50 573	110 800	164 600	524 837
10,1- 20,0	157 520	120 531	120 710	184 858	226 900	810 519
20,1- 30,0	80 047	67 852	81 957	133 157	209 290	572 303
30,1- 50,0	64 619	66 809	88 478	183 595	240 258	643 759
50,1-100,0	30 238	34 270	60 067	138 810	269 070	532 455
Över 100,0	4 426	7 125	9 693	36 300	708 494	766 038
<i>Hela riket</i>						
1976	543 832	400 197	436 113	831 920	1 888 312	4 100 374
1975	583 471	464 007	494 624	861 634	1 824 198	4 227 934
1974	644 982	509 433	561 564	979 358	1 805 192	4 500 529
1973	692 852	591 069	646 983	1 040 442	1 592 758	4 564 104
1972	757 366	677 406	743 910	1 059 350	1 344 769	4 582 801

¹ Avser höns exklusive kycklingar.

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,2 %).

Tabell 110 Antal husdjur per 100 hektar åker år 1976

Number of livestock per 100 hectares of arable land in 1976

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Nötkreatur			Får och lamm	Svin			Höns och kycklingar
	Kör	Övriga nötkreatur	Summa		Suggor och galtar	Övriga svin	Summa	
Län								
Stockholms	14,5	21,8	36,3	12,8	2,4	29,2	31,6	220,9
Uppsala	16,9	23,1	40,0	5,4	6,0	30,0	36,0	152,9
Södermanlands	19,1	28,6	47,7	8,0	4,6	30,4	35,0	112,4
Östergötlands	19,6	32,8	52,4	10,9	4,1	31,6	35,7	173,0
Jönköpings	49,0	79,8	128,8	17,6	5,7	32,4	38,1	148,1
Kronobergs	46,7	79,3	126,0	22,5	10,4	66,3	76,7	339,2
Kalmar	36,3	57,6	93,9	26,9	10,0	70,0	80,0	280,0
Gotlands	22,7	44,3	67,0	94,2	9,4	61,9	71,3	325,0
Blekinge	32,9	53,7	86,6	10,8	12,4	200,0	212,4	1 239,0
Kristianstads	29,9	56,8	86,7	6,1	26,7	228,6	255,3	484,2
Malmöhus	15,1	29,0	44,1	2,0	19,7	142,7	162,4	283,3
Hallands	31,1	55,2	86,3	10,1	34,6	251,2	285,8	798,9
Göteborgs o Bohus	33,3	50,9	84,2	11,1	6,3	42,5	48,8	339,4
Älvsborgs	31,9	46,9	78,8	13,5	7,7	45,3	53,0	276,6
Skaraborgs	20,0	34,3	54,3	5,7	10,7	74,9	85,6	278,5
Värmlands	18,3	21,8	40,1	15,2	2,9	24,6	27,5	46,2
Örebro	17,5	24,7	42,2	8,7	3,0	29,2	32,2	133,7
Västmanlands	12,6	17,5	30,1	4,1	4,3	33,4	37,7	96,5
Kopparbergs	26,9	31,0	57,9	14,7	2,2	13,9	16,1	113,1
Gävleborgs	24,8	29,4	54,2	16,7	2,0	13,3	15,3	53,2
Västernorrlands	30,9	31,3	62,2	25,9	2,2	12,5	14,7	180,6
Jämtlands	38,2	43,3	81,5	25,5	1,1	9,4	10,5	76,4
Västerbottens	31,0	36,9	67,9	13,1	3,9	30,4	34,3	60,3
Norrbottens	31,5	32,7	64,2	10,6	0,7	5,3	6,0	113,2
Produktionsområden								
Götalands södra slättbygder	13,5	27,5	41,0	2,7	23,2	200,0	223,2	519,8
» mellanbygder	27,9	50,9	78,8	32,3	17,5	146,9	164,4	382,1
» norra slättbygder	17,0	27,9	44,9	5,8	8,6	61,3	69,9	246,8
Svealands slättbygder	15,5	22,4	37,9	7,1	4,4	31,7	36,1	132,6
Götalands skogsbygder	42,0	68,5	110,5	17,2	11,7	66,0	77,7	314,3
Mellersta Sveriges skogsbygder	24,9	30,7	55,6	14,5	2,0	14,0	16,0	95,3
Nedre Norrland	30,1	33,3	63,4	23,1	1,8	12,5	14,3	113,4
Övre Norrland	32,0	35,9	67,9	14,5	2,7	20,8	23,5	74,7
Hela riket								
1976	24,5	38,0	62,5	13,1	9,8	73,0	82,8	253,5
1975	24,8	38,2	63,0	12,4	9,0	73,1	82,1	258,8
1974	25,3	38,6	63,9	12,4	8,8	70,6	79,4	267,6
1973	25,3	38,0	63,3	11,6	9,0	70,6	79,6	262,2
1972	24,4	36,6	61,0	11,1	8,9	72,1	81,0	276,2

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,2 %).

9.2 ANTAL FÖRETAG MED HUSDJUR

Statistik över antalet företag med husdjur har sedan 1968 erhållits från lantbruksregistret. Uppgifter till detta insamlas varje år från företag med minst 2 hektar åker. Sedan 1969 har dessutom inhämtats uppgifter från företag med mindre än 2 hektar åker men med stora djurbesättningar. Som sådana företag räknades 1976 företag vid vilka det den 10 juni eller någon gång tidigare under året funnits minst 500 får inklusive lamm, minst 250 svin eller minst 1 000 höns inklusive kycklingar. Lantbruksregistret beskrivs närmare i avsnitt 3.1.

Lantbruksstyrelsen genomförde 1975 en undersökning av företag med smågrisproduktion. Uppgifter inhämtades från ett urval av företagen i lantbruksregistret 1974. Totalt erhöles 5 885 svar från de 6 675 företagen i urvalet. Som ett led i undersökningen beställdes vidare från SCB några specialbearbetningar av lantbruksregistret.

Uppgifter om pälsdjursskötsel och biodling redovisas i avsnitt 9.9 respektive 9.10.

Resultat

I *tabell 111* redovisas antalet företag med husdjur av olika slag den 26 juni 1975.

Av *tabellerna 112–115* framgår antalet företag med mer än 2 hektar åker och med nötkreatur, får exklusive lamm, svin respektive höns exklusive kycklingar fördelade efter besättningarnas storlek den 10 juni 1976.

Tabell 116 innehåller uppgifter om antalet företag efter kobesättningarnas storlek den 26 juni 1974 och den 26 juni 1975. Denna tabell bygger på en sambearbetning av lantbruksregistren 1974 och 1975 (se närmare avsnitt 3.2).

I *tabell 117*, som utarbetats på uppdrag av lantbruksstyrelsen, lämnas motsvarande uppgifter för företag med suggbesättningar.

I följande tablå redovisas de genomsnittliga besättningsstorlekarna vid företag med mer än 2 hektar åker åren 1974–1976.

Djurslag	1974	1975	1976
Kor	9,8	10,3	10,9
Nötkreatur inklusive kor	21,1	21,9	22,7
Får exklusive lamm	16,0	15,8	15,5
Svin	54,7	59,8	68,8
Höns exklusive kycklingar	107,7	112,0	117,3

I lantbruksstyrelsens undersökning av företag med svinproduktion insamlades även uppgifter om antalet mjölkkor. I tablå nedan redovisas antalet företag med smågrisproduktion fördelat efter antalet mjölkkor vid respektive företag år 1975.

Antal mjölkkor vid företaget	Antal företag med smågrisproduktion
0	6 434
1– 9	6 207
10–19	6 904
20–49	711
Över 49	98
Summa	23 971 ¹

¹Inklusive 3 617 företag från vilka uppgift ej erhöles.

Bibliografi

Rapporter från lantbrukets företagsregister. Husdjursbesättningarnas storleksfördelning /1968–1970 och 1972–1975/. SCB. SM J 1970:28 och 34, 1971:16, 1973:18, 1974:15, 1975:15 och 1976:5.5.

Rapporter från lantbrukets företagsregister. Husdjur, antal /uppgifter om företag med stora djurbesättningar 1970 och 1972–1975/. SCB. SM J 1970:27 och 33, 1971:15, 1973:17, 1974:14, 1975:14 och 1976:5.4.

Svin, får och höns vid större besättningar utanför jordbruket den 15 september 1969. SCB. SM J 1969:49.

Lantbruksräkningen 1971 /uppgifter för kommuner; ny publikation avseende 1976 beräknas utkomma under tredje kvartalet 1977/. SCB.

Undersökning av företag med svinproduktion 1975. Lantbruksstyrelsen. Meddelanden 1976:4.

Tabell 111 Antal företag med husdjur år 1975
 Number of holdings with livestock in 1975

Företagsstorlek; område	Totala antalet företag	Antal företag med					
		Nöt- kreatur	Därav med kor	Får exkl lamm	Svin	Därav med suggor och galtar	Höns exkl kyck- lingar
Företag med mer än 2 hektar åker							
Produktionsområden							
Götalands södra slättbygder	10 584	5 451	4 157	621	6 530	5 172	3 565
» mellanbygder	11 977	8 763	7 441	1 367	6 713	4 906	4 020
» norra slättbygder	14 476	8 075	6 656	930	4 235	3 414	4 460
Svealands slättbygder	16 419	8 703	7 166	981	3 541	2 124	4 860
Götalands skogsbygder	39 705	31 855	26 782	2 638	13 290	8 690	16 184
Mellersta Sveriges skogsbygder	12 192	6 721	5 621	1 072	2 091	433	2 638
Nedre Norrland	14 604	8 423	7 201	1 253	2 806	275	1 437
Övre Norrland	11 992	7 705	6 764	1 142	1 682	527	582
Hela riket							
1975	131 949	85 696	71 788	10 004	40 888	25 541	37 746
1974	135 839	90 541	77 339	9 999	43 429	26 535	41 804
1973	138 937	93 807	81 170	9 611	46 571	28 194	45 485
1972	143 943	97 003	84 836	9 261	54 564	31 164	49 684
1971	150 014	101 584	88 826	9 272	56 698	..	54 408
Företag med högst 2 hektar åker och minst 250 svin eller 1 000 höns							
Produktionsområden							
Götalands södra slättbygder	..	..	..	—	24	7	26
» mellanbygder	..	..	..	—	18	5	22
» norra slättbygder	..	..	..	—	..	..	21
Svealands slättbygder	..	..	..	—	7	6	20
Götalands skogsbygder	..	..	..	—	20	4	63
Mellersta Sveriges skogsbygder	..	..	..	—	..	..	7
Nedre Norrland	..	..	..	—	—	—	9
Övre Norrland	..	..	..	—	—	—	12
Hela riket							
1975	..	..	..	—	81	23	180
1974	..	..	..	—	78	20	197
1973	..	..	..	..	68	17	218
1972	..	..	..	..	67	23	232
1971	..	..	..	—	76	..	259

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,1 %).

Tabell 112 Antal företag med respektive utan nötkreatur efter besättningsstorlek år 1976

Number of holdings with or without cattle by size of stocks in 1976

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Företag med nötkreatur; besättningsstorlek, antal kor									Företag utan nötkreatur
	0	1-3	4-9	10-24	25-49	50-74	75-99	Över 99	Summa	
<i>Län</i>										
Stockholms	189	134	225	412	107	25	6	7	1 105	1 109
Uppsala	371	216	377	1 033	179	24	3	7	2 210	1 697
Södermanlands	337	140	253	688	266	25	18	21	1 748	1 142
Östergötlands	697	415	627	1 323	390	46	14	9	3 521	1 961
Jönköpings	987	1 333	1 491	1 747	265	18	4	3	5 848	1 204
Kronobergs	927	1 172	1 264	1 001	127	10	3	—	4 504	1 028
Kalmar	766	726	975	1 678	397	32	7	6	4 587	1 298
Gotlands	343	260	428	765	105	6	3	1	1 911	976
Blekinge	328	517	509	448	59	8	1	1	1 871	585
Kristianstads	1 068	947	1 579	1 901	324	35	8	18	5 880	2 240
Malmöhus	983	799	1 207	1 412	328	33	13	17	4 792	4 094
Hallands	918	933	1 100	1 401	229	22	9	4	4 616	2 068
Göteborgs o Bohus	577	1 038	977	816	119	5	1	—	3 533	1 487
Älvsborgs	1 368	1 626	1 852	1 847	267	18	2	3	6 983	3 349
Skaraborgs	986	1 129	921	1 863	502	33	10	10	5 454	4 480
Värmlands	510	933	972	571	118	30	4	6	3 144	3 908
Örebro	384	293	430	711	133	17	10	6	1 984	1 883
Västmanlands	345	143	228	606	127	13	1	8	1 471	1 779
Kopparbergs	369	514	636	514	130	16	2	2	2 183	2 123
Gävleborgs	490	356	809	749	78	13	—	1	2 496	2 422
Västernorrlands	470	766	1 247	550	67	14	3	—	3 117	2 375
Jämtlands	408	542	944	544	99	6	—	—	2 543	1 611
Västerbottens	688	1 158	1 822	857	89	7	3	—	4 624	2 605
Norrbottnens	282	354	652	388	115	11	1	—	1 803	1 603
<i>Produktionsområden</i>										
Götalands södra slättbygder	1 274	863	1 164	1 468	301	42	18	25	5 155	5 199
» mellanbygder	1 454	1 150	1 913	3 157	683	67	15	16	8 455	3 358
» norra slättbygder	1 476	1 482	1 421	2 527	661	56	16	14	7 653	6 673
Svealands slättbygder	1 579	890	1 513	3 339	802	118	37	45	8 323	7 955
Götalands skogsbygder	5 537	7 081	8 085	8 656	1 346	87	22	16	30 830	8 633
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 105	1 362	1 743	1 681	373	44	9	13	6 330	5 900
Nedre Norrland	1 316	1 831	2 898	1 662	245	35	5	1	7 993	6 662
Övre Norrland	1 050	1 785	2 788	1 335	209	18	4	—	7 189	4 647

Storleksgrupp, hektar åker

2,1– 5,0	2 725	5 509	1 732	44	–	1	–	–	10 011	14 793
5,1– 10,0	3 959	5 817	7 626	1 044	6	–	–	–	18 452	11 870
10,1– 20,0	3 525	2 987	8 498	7 301	127	2	–	–	22 440	8 948
20,1– 30,0	1 625	1 030	2 208	7 074	407	2	1	1	12 348	4 203
30,1– 50,0	1 548	692	970	6 190	1 634	24	3	2	11 063	4 434
50,1–100,0	1 097	339	393	1 924	1 981	180	18	4	5 936	3 424
Över 100,0	312	70	98	248	465	258	104	123	1 678	1 355

Hela riket

1976	14 791	16 444	21 525	23 825	4 620	467	126	130	81 928	49 027
1975	13 908	18 364	24 191	24 165	4 378	446	116	128	85 696	46 253
1974	13 202	20 331	27 544	24 689	4 141	402	102	130	90 541	45 298
1973	12 637	21 677	30 446	24 700	3 738	392	98	119	93 807	45 130
1972	12 167	24 131	33 358	23 742	3 072	337	87	109	97 003	46 940

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,2 %).

Tabell 113 Antal företag med får¹ efter besättningsstorlek år 1976

Number of holdings with sheep by size of stocks in 1976

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal får (exklusive lamm)						
	1-9	10-24	25-49	50-99	100-199	Över 199	Summa
<i>Län</i>							
Stockholms	87	51	34	16	8	3	199
Uppsala	99	50	17	13	3	2	184
Södermanlands	107	66	33	14	7	1	228
Östergötlands	224	112	58	32	12	6	444
Jönköpings	260	114	36	21	8	2	441
Kronobergs	227	114	30	14	6	2	393
Kalmar	232	128	80	44	32	4	520
Gotlands	170	253	207	107	48	24	809
Blekinge	102	40	17	7	—	—	166
Kristianstads	399	83	25	10	2	2	521
Malmöhus	404	51	7	6	2	—	470
Hallands	461	112	32	8	3	1	617
Göteborgs o Bohus	223	71	15	6	3	—	318
Älvsborgs	496	180	54	17	6	2	755
Skaraborgs	487	127	38	14	5	2	673
Värmlands	458	196	48	19	3	—	724
Örebro	164	73	19	16	6	—	278
Västmanlands	92	41	19	5	—	1	158
Kopparbergs	216	111	32	8	—	—	367
Gävleborgs	231	142	27	16	4	1	421
Västernorrlands	292	151	42	12	2	2	501
Jämtlands	219	120	26	16	4	—	385
Västerbottens	538	155	14	8	1	—	716
Norrbottens	182	64	15	4	—	—	265
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	562	65	15	9	3	—	654
» mellanbygder	562	357	259	136	68	30	1 412
» norra slättbygder	663	175	58	30	11	4	941
Svealands slättbygder	529	262	117	64	25	7	1 004
Götalands skogsbygder	1 785	726	245	102	44	10	2 912
Mellersta Sveriges skogsbygder	674	317	99	31	4	2	1 127
Nedre Norrland	738	433	92	45	9	2	1 319
Övre Norrland	857	270	40	16	1	—	1 184
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>							
2,1- 5,0	1 784	675	82	4	—	—	2 545
5,1- 10,0	1 578	802	237	42	3	—	2 662
10,1- 20,0	1 224	484	273	139	29	—	2 149
20,1- 30,0	599	220	120	83	35	7	1 064
30,1- 50,0	587	182	100	64	42	10	985
50,1-100,0	401	136	57	61	32	21	708
Över 100,0	197	106	56	40	24	17	440
<i>Hela riket</i>							
1976	6 370	2 605	925	433	165	55	10 553
1975	6 084	2 379	895	430	158	58	10 004
1974	6 082	2 319	918	454	168	58	9 999
1973	5 857	2 273	851	419	161	50	9 611
1972	5 722	2 119	821	398	152	49	9 261

¹ Avser får exklusive lamm.

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,2 %).

Tabell 114 Antal företag med svin efter besättningsstorlek år 1976

Number of holdings with pigs by size of stocks in 1976

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal svin							Summa
	1-2	3-9	10-24	25-99	100-249	250-499	Över 499	
<i>Län</i>								
Stockholms	48	47	40	57	24	12	18	246
Uppsala	240	236	204	270	95	26	15	1 086
Södermanlands	108	98	91	134	70	28	14	543
Östergötlands	272	165	136	215	109	36	37	970
Jönköpings	614	405	303	242	55	9	7	1 635
Kronobergs	426	374	323	276	77	21	13	1 510
Kalmar	552	394	255	306	139	67	43	1 756
Gotlands	270	329	345	301	98	27	16	1 386
Blekinge	295	160	145	161	74	36	45	916
Kristianstads	221	522	914	1 962	725	206	168	4 718
Malmöhus	133	408	920	2 303	912	232	137	5 045
Hallands	245	413	702	1 614	657	220	106	3 957
Göteborgs o Bohus	198	216	217	234	52	13	8	938
Älvsborgs	529	435	540	522	133	34	25	2 218
Skaraborgs	258	434	655	1 124	393	128	87	3 079
Värmlands	666	119	63	90	55	19	16	1 028
Örebro	116	73	63	101	35	26	19	433
Västmanlands	156	122	113	155	59	20	27	652
Kopparbergs	302	88	48	49	16	3	4	510
Gävleborgs	676	159	48	51	13	8	4	959
Västernorrlands	430	69	39	39	12	7	2	598
Jämtlands	275	39	21	28	9	2	1	375
Västerbottens	554	229	177	160	42	10	9	1 181
Norrbottens	74	21	6	11	4	1	2	119
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	118	412	886	2 741	1 375	462	266	6 260
» mellanbygder	663	878	1 242	2 188	792	244	188	6 195
» norra slättbygder	392	548	837	1 387	499	165	120	3 948
Svealands slättbygder	651	577	520	748	318	122	102	3 038
Götalands skogsbygder	2 765	2 376	2 447	2 911	751	157	115	11 522
Mellersta Sveriges skogsbygder	893	229	140	146	46	13	14	1 481
Nedre Norrland	1 492	280	112	111	31	17	7	2 050
Övre Norrland	684	255	184	173	46	11	11	1 364
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>								
2,1- 5,0	1 482	498	347	260	42	13	1	2 643
5,1- 10,0	2 318	1 263	1 268	1 178	171	20	13	6 231
10,1- 20,0	2 157	1 860	2 298	3 453	728	116	35	10 647
20,1- 30,0	861	938	1 160	2 366	866	171	62	6 424
30,1- 50,0	575	689	938	2 141	1 187	365	171	6 066
50,1-100,0	242	276	330	887	720	364	289	3 108
Över 100,0	23	31	27	120	144	142	252	739
<i>Hela riket</i>								
1976	7 658	5 555	6 368	10 405	3 858	1 191	823	35 858
1975	10 752	6 898	6 989	10 433	3 837	1 213	766	40 888
1974	12 428	7 447	7 386	10 544	3 748	1 184	692	43 429
1973	13 715	8 154	7 883	11 226	3 762	1 159	672	46 571
1972	17 107	9 734	9 225	12 678	4 112	1 117	591	54 564

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,2 %).

Tabell 115 Antal företag med höns¹ efter besättningsstorlek år 1976

Number of holdings with fowls by size of stocks in 1976

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal höns (exklusive kycklingar)					Summa
	1-49	50-199	200-999	1 000-4 999	Över 4 999	
<i>Län</i>						
Stockholms	467	128	27	8	6	636
Uppsala	828	237	56	11	7	1 139
Södermanlands	695	195	53	5	2	950
Östergötlands	1 384	332	41	19	13	1 789
Jönköpings	3 108	158	22	4	1	3 293
Kronobergs	1 748	157	19	10	6	1 940
Kalmar	2 212	205	40	15	6	2 478
Gotlands	548	104	18	17	3	690
Blekinge	788	96	39	11	6	940
Kristianstads	1 957	378	54	19	11	2 419
Malmöhus	2 392	402	83	30	14	2 921
Hallands	1 354	545	207	104	20	2 230
Göteborgs o Bohus	1 591	294	45	14	7	1 951
Älvsborgs	3 039	366	58	24	9	3 496
Skaraborgs	1 949	608	90	41	21	2 709
Värmlands	1 093	162	24	5	—	1 284
Örebro	732	219	52	8	6	1 017
Västmanlands	471	184	57	13	2	727
Kopparbergs	356	86	17	11	2	472
Gävleborgs	337	72	22	5	1	437
Västernorrlands	440	47	20	6	6	519
Jämtlands	410	41	9	3	1	464
Västerbottens	316	55	19	8	2	400
Norrbottens	41	9	4	8	2	64
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	2 305	650	226	93	33	3 307
» mellanbygder	3 056	467	91	50	16	3 680
» norra slättbygder	2 884	858	138	62	34	3 976
Svealands slättbygder	3 165	970	245	49	19	4 448
Götalands skogsbygder	13 288	1 567	251	98	32	15 236
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 998	333	57	16	7	2 411
Nedre Norrland	1 130	168	45	15	9	1 367
Övre Norrland	430	67	23	16	4	540
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>						
2,1- 5,0	4 492	476	62	22	9	5 061
5,1- 10,0	7 205	885	133	57	12	8 292
10,1- 20,0	7 963	1 540	293	91	17	9 904
20,1- 30,0	3 945	857	204	68	18	5 092
30,1- 50,0	3 062	827	218	88	29	4 224
50,1-100,0	1 384	407	145	60	30	2 026
Över 100,0	205	88	21	13	39	366
<i>Hela riket</i>						
1976	28 256	5 080	1 076	399	154	34 965
1975	30 036	5 877	1 255	419	159	37 746
1974	33 315	6 428	1 424	486	151	41 804
1973	35 667	7 491	1 672	514	141	45 485
1972	38 552	8 580	1 902	524	126	49 684

¹ Avser höns exklusive kycklingar.

Källa: SCB, lantbruksregistret (totalundersökning; bortfall 0,2 %).

Tabell 116 Antal företag efter kobesättningarnas storlek år 1974 och 1975

Number of holdings by number of cows on these holdings in 1974 and 1975

Avser företag med mer än 2 hektar åker år 1974 eller 1975

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land in 1974 or 1975

Storleksgrupp, hektar åker; besättnings- storlek år 1974	Storleksgrupp, hektar åker; besättningsstorlek år 1975										Summa
	Högst 2 hektar åker	Mer än 2 hektar åker									
		Utan nöt- krea- tur	Med nötkreatur, antal kor								
			0	1-3	4-9	10-24	25-49	50-74	75-99	Över 99	
Högst 2 hektar åker	—	1 210	254	167	96	38	11	1	—	—	1 777
Mer än 2 hektar åker											
Utan nötkreatur	3 448	40 222	1 082	287	156	104	20	4	1	5	45 329
Med nötkreatur											
0 kor	478	2 023	9 384	915	264	101	15	4	—	—	13 184
1- 3 »	940	1 773	1 991	13 945	1 582	60	4	—	—	—	20 295
4- 9 »	516	760	797	2 797	20 342	2 318	7	2	—	—	27 539
10-24 »	218	275	341	211	1 732	21 067	836	9	1	—	24 690
25-49 »	20	41	34	10	18	476	3 438	97	5	2	4 141
50-74 »	1	6	7	—	1	2	47	309	29	—	402
75-99 »	—	2	1	—	1	—	2	19	68	9	102
Över 99 »	3	—	2	—	—	—	—	1	12	112	130
Summa	5 624	46 312	13 893	18 332	24 192	24 166	4 380	446	116	128	137 589

Källa: SCB, lantbruksregistret 1974 och 1975 (totalundersökningar).

Tabell 117 Antal företag efter suggbesättningarnas storlek år 1974 och 1975

Number of holdings by number of sows on these holdings in 1974 and 1975

Avser företag med mer än 2 hektar åker år 1974 eller 1975

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land in 1974 or 1975

Besättnings- storlek år 1974, antal sugor	Besättningsstorlek år 1975, antal sugor					Summa
	0	1-9	10-19	20-49	Över 49	
0	–	1 513	120	65	13	1 711
1- 9	2 458	15 376	921	40	1	18 796
10-19	155	514	3 164	485	–	4 318
20-49	73	18	273	2 469	101	2 934
Över 49	9	1	1	87	485	583
Summa	2 695	17 422	4 479	3 146	600	28 342

Källa: SCB, lantbruksregistret 1974 och 1975 (totalundersökningar).

9.3 KONTROLLVERKSAMHETER

Mjölkboskapskontrollens syfte är att underlag skall skapas för utfodring, skötsel och avelsarbete i enskilda besättningar, för avelsvärdering m m av tjurmodrar och tjurar, för kvalitetsbeskrivning av djur som försäljs i livdjurshandeln, för utvecklingsarbete, forskning, rådgivning m m. Verksamheten påbörjades 1899.

Köttboskapskontroll har bedrivits sedan 1967. Genom verksamheten följs de egenskaper som har avgörande betydelse för den självrekryterande köttproduktionens ekonomi. Kontrollresultaten ger vägledning för produktionsplanering i de enskilda besättningarna och underlag för avelsverksamheten.

Genom fårkontrollen, som har bedrivits sedan 1925, erhålls fortlöpande information om djurens identitet och härstamning, förekomst av ärftliga fel, kvantitet av och kvalitet hos djurens produktion m m.

Svinstamkontrollen är en bedömning av avelsdjurens avkomma och består av prövning av dennas produktionsegenskaper. Verksamheten har bedrivits sedan 1923. Resultaten används som underlag för riksstambokföring av avelssvin, för bedömning av avelsgaltar och för galtregistrering.

Genom den officiella suggkontrollen, som har pågått sedan 1928, erhålls information om avelssvinens identitet och härstamning och om suggornas mödraegenskaper.

Fårkontrollen genomförs av lantbruksstyrelsen och de övriga kontrollverksamheterna av Svensk Husdjursskötsel (SHS). Lantbruksstyrelsen har överinseende över samtliga kontrollaktiviteter. Bestämmelser återfinns i Kungl Maj:ts kungörelse den 25 maj 1967 (nr 396).

Den kontrollverksamhet som SHS står som huvudman för utförs i allmänhet av assistenter anställda av lokala husdjursföreningar. Frågor som hör ihop med den praktiska tillämpningen av kontrollen behandlas inom särskilda nämnder för nöt-, svin- respektive svinstamkontroll.

I det följande redovisas resultat från de olika kontrollformerna. Dessutom lämnas en översikt över husdjursorganisationens seminverksamhet.

Mjölkboskapskontrollen

Varje medlem i en kontrollförening skall elva till tolv gånger om året med jämna mellanrum ombesörja mjölmängdsbestämning och uttagning av mjölkprov för bl a fett- och proteinanalys. Resultaten kontrolleras genom jämförelse med avräkningsresultat från mejerier. Vidare sker enligt särskilda regler s k förlängd kontroll i samband med besök av assistent.

Resultatens tillförlitlighet

Resultaten från mjölkboskapskontrollen är ej representativa för den totala kostammen. Sålunda är t ex besättningar vid små företag anslutna till kontrollen i väsentligt mindre utsträckning än besättningar vid större företag. Vidare kan man räkna med att avkastningen är större vid företag som deltar i kontrollen än vid företag av motsvarande storlek som står utanför.

För kontrollkorna redovisas en avkastning av 5 691 kg mjölk per ko under 1975/76. Därav beräknas 5 350 kg ha utnyttjats. För icke kontrollerade kor har SHS beräknat motsvarande medelavkastning till 4 280 kg per ko. Som underlag användes uppgifter om det totala antalet mjölkkor och den totala mjölkinvägningen.

Köttboskapskontrollen

I köttboskapskontrollen registreras kornas fruktsamhet, frekvensen överlevande kalvar samt dessas fortsatta tillväxt. Statistiken är uppdelad på rena kötraser och på kötraskorsningar.

Fårkontrollen

Ägarna till anslutna besättningar fastställer varje djurs härstamning och identitet genom kontroll av betäckningar och lammningar. Varje djur i besättningen skall ha identitetsbeteckning. Vid 4–5 månaders ålder vägs lammen. Samtidigt beskrivs och bedöms kroppsbyggnaden och päls- eller ullkvaliteten av en tjänsteman vid lantbruksnämnden.

Resultaten i fårkontrollen bearbetas centralt. Därvid korrigeras lammens vikter för ålder, kön, kullstorlek och moderns ålder. Fårägarna erhåller ett produktionsresultat för varje lamm, tacka och bagge i besättningen.

Svinstamkontrollen

Kontrollen äger rum vid särskilda kontrollstationer som godkänns av lantbruksstyrelsen. År 1976 fanns det sex sådana stationer. Det är också lantbruksstyrelsen som bestämmer vilka besättningar som skall delta i kontrollen. Sådana besättningar måste uppfylla vissa krav på bl a besättningsstorlek, härstamning, rastillhörighet och hälsotillstånd.

Efter varje avelsdjur som skall avkommebedömas tar man ut grupper om fyra eller två smågrisar som levereras till kontrollstationen då de väger i genomsnitt 20–23 kilogram. Kontrollen börjar när grisarna uppnått en medelvikt av 25 kilogram och avslutas vid cirka 100 kilograms levande vikt.

Grisarna utfodras efter en foderplan, som är gemensam för alla kontrollstationer. Grisarnas foderförbrukning och vikt antecknas varje vecka. Efter avslutad kontroll beräknas bl a grisarnas genomsnittliga viktökning och foderförbrukning och efter slakt bedöms även grisarnas slaktegenskaper.

Suggkontrollen

Suggkontroll finns i två former, nämligen officiell kontroll och brukskontroll.

I den officiella formen kontrolleras djurens identitet och härstamning. Vidare skall djurägaren registrera antalet levande och döda smågrisar per kull vid födseln. Antalet överlevande grisar kontrolleras av en serviceassistent två till sex veckor efter födseln. Vägning av grisarna är frivillig och får utföras av djurägaren eller serviceassistenten. Grisarna skall vägas två till fyra veckor efter födseln.

Genom brukskontrollen registreras uppgifter om djurens identitet och härstamning som underlag för handelsklassificering av smågrisar. Grisarna vägs ej. Serviceassistenten skall kontrollera grisarna tidigast två veckor efter födseln men före avvänjningen.

Resultat

Mjölkboskapskontrollen

I tabell 118 redovisas för kontrollåret 1975/76 uppgifter om antalet anslutna besättningar, antalet kor och andelen anslutna kor.

Tabell 119 innehåller uppgifter om antal kor av olika raser, kornas mjölkavkastning och mjölkens fetthalt.

Av tabell 120 framgår antalet födda kalvar samt andelen tvillingfödslar, dödfödda kalvar och missbildade kalvar under 1975/76.

Tabell 121 innehåller uppgifter om antalet kor som utgått ur mjölkboskapskontrollen under 1975/76 samt om dessa kors ålder och avkastning.

Köttboskapskontrollen

I tabell 122 redovisas anslutningen till köttboskapskontrollen år 1976.

Av tabell 123 framgår kalvningsresultat och 200-dagarsvikter för djur ingående i kontrollen.

Fårkontrollen

I tabell 124 redovisas uppgifter för 1976 om antalet kontrollerade besättningar, tackor av olika raser och baggar samt andelen får i kontroll. Uppgifter om antalet lamm per tacka, korrigerad vikt per lamm och lammens sammanlagda vikt per tacka vid 120 dagars ålder framgår av tabell 125.

Svinstamkontrollen

Uppgifter rörande kontrollverksamhetens omfattning och vissa medelresultat för de kontrollerade djurens tillväxt, foderförbrukning och slaktegenskaper för åren 1973/74–1975/76 redovisas i tabell 126.

Under 1975/76 ingick 5 852 svin i kontrollen. Av dessa var 70 % av lantras och resten av yorkshireras.

Suggkontrollen

I tabell 127 redovisas antalet besättningar i officiell kontroll och brukskontroll och antalet sugor i officiell kontroll under 1975/76.

Resultaten från den officiella kontrollen och brukskontrollen redovisas i tabell 128. Resultaten från brukskontrollen baseras på uppgifter från 2 604 av de 3 257 besättningarna.

Seminverksamhet

Av tabell 129 framgår antalet koinseminationer efter nötkreatursraser år 1975/76.

Bibliografi

Källa

Kokontroll /årligen sedan 1967/68/. Svensk Husdjursskötsel. Meddelande nr 23, 38, 44, 52, 59, 64, 69, 78, 83. . .

Köttboskapskontroll /årligen sedan 1967/68/. Svensk Husdjursskötsel. Meddelande nr 23, 38, 44, 52, 59, 64, 69, 78, 83. . .

Fårkontrollen /årligen sedan 1964/. Lantbruksstyrelsen (stencil).

Svinstamkontrollen 1975/76. Svensk Husdjursskötsel. Meddelande nr 83.

Svinstamkontrollen /1970/71–1974/75/. Lantbruksstyrelsen (stencil).

Svinstamkontrollen /1964/65–1969/70/. Kungl lantbruksstyrelsen. Meddelande serie B nr 80, 86 och 90.

Suggkontroll /årligen sedan 1967/68/. Svensk Husdjursskötsel. Meddelande nr 23, 38, 44, 52, 59, 64, 69, 78, 83. . .

Seminverksamhet med nötkreatur /årligen sedan 1969/70/. Svensk Husdjursskötsel. Meddelande nr 44, 52, 59, 64, 69, 78, 83. . .

Andra undersökningar

Effektivitetskontroll i mjölkproduktionen /årligen sedan 1969/70/. Svensk Husdjursskötsel. Meddelande nr 45, 55, 60, 65, 71, 79, 82. . .

Hästpremierung /årligen sedan 1950; vissa resultat redovisades dessutom i Jordbruksstatistisk årsbok 1966–1976/. Lantbruksstyrelsen. Meddelande serie B nr 77, 81, 85, 89, 95, 97 och 98 samt meddelande nr 1975:4, 1976:1, 1977:1. . . .

Getkontroll /årligen sedan 1968/69/. Svensk Husdjursskötsel. Meddelande nr 38, 44, 52, 59, 64, 69, 78, 83. . .

Mjölkproduktionens säsongvariation. Svensk Husdjursskötsel. Meddelande nr 51 (1972).

Tabell 118

Antal mjölkboskapsbesättningar och kor i officiell kontroll år 1975/76¹

Number of stocks and cows in the milk recording 1975/76

Område	Antal besättningar ³	Antal kor ³	Andel av samtliga kor ⁴ , procent
<i>Län²</i>			
Stockholms	333	8 012	64
Uppsala	614	13 045	52
Södermanlands	894	22 484	90
Östergötlands	1 241	27 371	68
Jönköpings	1 032	18 855	43
Kronobergs	678	11 404	45
Kalmar	1 308	27 694	60
Gotlands	597	10 023	57
Blekinge	184	3 943	37
Kristianstads	1 261	23 394	53
Malmöhus	1 283	22 451	61
Hallands	1 292	23 239	65
Göteborgs o Bohus	431	7 494	34
Älvsborgs	1 322	22 631	46
Skaraborgs	1 378	30 494	56
Värmlands	519	10 677	47
Örebro	652	13 654	68
Västmanlands	421	9 209	58
Kopparbergs	585	10 574	60
Gävleborgs	850	12 380	64
Västernorrlands	723	9 522	49
Jämtlands	701	10 085	56
Västerbottens	995	12 426	44
Norrbottens	477	8 351	57
<i>Hela riket</i>			
1975/76	19 771	369 412	56
1974/75	19 342	356 931	53
1973/74	20 146	357 253	52
1972/73	20 804	350 140	50
1971/72	21 295	336 460	46 ⁵

¹ Avser perioden oktober–september. – ² Indelningen avviker något från den officiella länsindelningen.

– ³ Avser besättningar som varit anslutna hela året. –

⁴ Vid företag med mer än 2 hektar åker i juni respektive kontrollår. – ⁵ Procentsatsen beräknad på totala antalet kor, såväl mjölkproducerande kor som an- och dikor.

Källor: Svensk Husdjursskötsel, mjölkboskapskontrollen, och SCB, lantbruksregistret.

Tabell 119 Resultat från den officiella mjölkboskapskontrollen år 1975/76
Results of the milk recording 1975/76

Område	Svensk röd och vit boskap (SRB) ²			Svensk låglandsboskap (SLB)			Svensk kullig boskap (SKB)			Svensk jerseyboskap (SJB)			Samtliga kontrollerade kor	
	Antal kor	Mjöl- avkast- ning, kg per ko	Fett- halt, pro- cent	Antal kor	Mjöl- avkast- ning, kg per ko	Fett- halt, pro- cent	Antal kor	Mjöl- avkast- ning, kg per ko	Fett- halt, pro- cent	Antal kor	Mjöl- avkast- ning, kg per ko	Fett- halt, pro- cent	Mjöl- avkast- ning, kg per ko	Fett- halt, pro- cent
<i>Län¹</i>														
Stockholms	6 635	5 625	4,0	432	5 662	3,8	4	5 068	3,8	24	4 599	5,2	5 633	4,0
Uppsala	11 169	5 649	4,0	767	6 110	3,9	2	4 073	4,0	33	3 559	5,5	5 699	4,0
Södermanlands	19 381	5 732	4,0	759	5 831	3,9	—	—	—	108	4 072	5,6	5 730	4,0
Östergötlands	21 720	5 558	4,1	2 308	5 821	3,9	1	2 909	3,4	454	3 880	5,7	5 558	4,1
Jönköpings	14 502	5 421	4,1	1 961	5 745	4,0	2	4 336	4,1	181	4 009	5,5	5 452	4,1
Kronobergs	8 371	5 725	4,1	871	6 073	4,0	1	4 925	4,2	16	4 378	5,4	5 720	4,1
Kalmar	22 048	5 553	4,1	2 793	5 823	4,0	—	—	—	390	4 030	5,9	5 559	4,1
Gotlands	6 191	5 530	4,1	1 792	5 692	4,0	16	5 089	4,3	185	3 767	5,9	5 502	4,1
Blekinge	3 362	5 525	4,1	373	5 896	3,9	—	—	—	8	3 584	5,8	5 560	4,1
Kristianstads	4 390	5 585	4,1	18 161	6 090	3,9	2	4 952	4,4	130	3 804	5,7	5 969	3,9
Malmöhus	1 139	5 558	4,1	21 042	6 153	3,9	—	—	—	14	3 244	5,2	6 115	3,9
Hallands	5 963	5 802	4,1	16 409	6 236	3,9	—	—	—	20	4 391	5,5	6 117	4,0
Göteborgs o Bohus	5 272	5 576	4,2	1 495	5 830	3,9	—	—	—	63	4 541	5,7	5 629	4,1
Älvsborgs	14 086	5 735	4,1	5 010	6 042	4,0	2	5 499	3,8	134	4 017	5,7	5 798	4,1
Skaraborgs	20 341	5 706	4,0	7 521	6 044	3,9	8	6 855	3,5	56	4 124	5,6	5 797	4,0
Värmlands	7 958	5 493	4,1	1 413	5 733	3,9	32	4 822	4,2	42	4 186	5,8	5 531	4,1
Örebro	11 158	5 742	4,0	930	5 976	3,9	—	—	—	110	4 169	5,8	5 746	4,0
Västmanlands	7 260	5 498	4,0	565	5 712	3,8	—	—	—	68	3 871	5,5	5 519	4,0
Kopparbergs	7 978	5 605	4,1	1 083	5 866	3,9	94	4 191	4,3	92	3 864	5,5	5 611	4,1
Gävleborgs	9 622	5 597	4,2	1 386	5 881	3,9	28	3 953	4,3	69	4 096	5,8	5 623	4,1
Västernorrlands	5 246	5 501	4,1	2 064	6 012	3,9	541	4 332	4,4	409	3 867	5,7	5 464	4,1
Jämtlands	3 887	5 399	4,1	2 217	5 990	3,9	1 440	4 405	4,3	750	3 946	5,7	5 208	4,2
Västerbottens	5 100	5 324	4,2	3 408	5 864	4,0	1 336	4 507	4,4	675	3 935	6,0	5 281	4,3
Norrbottnens	5 139	5 502	4,2	2 119	5 760	4,1	333	4 349	4,4	42	4 177	5,7	5 508	4,2
<i>Hela riket</i>														
1975/76	227 912	5 604	4,1	96 876	6 052	3,9	3 840	4 426	4,4	4 076	3 957	5,8	5 691	4,1
1974/75	224 998	5 382	4,1	89 076	5 870	3,9	4 219	4 096	4,3	4 271	3 820	5,7	5 467	4,0

¹ Indelningen avviker något från den officiella länsindelningen. — ² Inkl svensk ayrshireboskap och dansk röd boskap.

Källa: Svensk Husdjurskötsel, mjölkboskapskontrollen.

Tabell 120 Antal födda kalvar, procent tvillingfödselar samt procent dödfödda och missbildade kalvar i mjölkboskapskontrollen år 1975/76

Number of calves born, per cent of twin births, stillborn and defect calves in the milk recording in 1975/76

Ras ¹	Mödrarna kvigor				Mödrarna kor			
	Antal födda	Procent			Antal födda	Procent		
		Tvilling-födselar	Död-födda	Miss-bildade		Tvilling-födselar	Död-födda	Miss-bildade
Svensk röd och vit boskap	74 901	0,37	3,39	0,82	173 661	1,95	2,68	0,64
Svensk låglandsboskap	39 436	0,52	5,45	0,65	85 650	2,69	2,60	0,54
Svensk kullig boskap	958	0,31	8,11	0,83	2 538	0,70	2,30	0,62
Svensk jerseyboskap	1 023	0,29	3,99	0,97	2 552	1,44	2,27	0,92

¹ Endast renrasiga djur.

Källa: Svensk Husdjursskötsel, mjölkboskapskontrollen.

Tabell 121 Procentuell fördelning av antalet kor som utgått ur anslutna besättningar samt dessa kors ålder år 1975/76

Percentage distribution of cows culled from herds in milk recording and age of these cows in 1975/76

Procentuell fördelning; ålder	Nedsatt frukt-samhet	Juversjuk-dom	Förlossnings-svårigheter	Kalvnings-för-lamning	Olycks-fall	Lynnes-fel	Låg av-kast-nings	Andra or-saker	Samt-liga ¹
Procentuell fördelning	28,6	18,5	1,0	2,8	4,2	1,2	15,0	28,7	100,0
Genomsnittlig ålder, månader	65,2	64,4	58,2	81,6	62,8	47,3	55,8	69,2	..

¹ Exklusive kor sålda till liv.

Källa: Svensk Husdjursskötsel, mjölkboskapskontrollen.

Tabell 122 Anslutning till köttboskapskontrollen år 1976

Number of herds and cows in the beef cattle recording in 1976

Förening	Antal besättningar	Medelkoantal under året	Antal kor per besättning
Skåne	574	5 823	10,1
Blekinge-Kronoberg	101	764	7,6
Halland	72	549	7,6
Skara	161	1 363	8,5
Södra Älvsborg	40	381	9,5
Kalmar	41	446	10,9
Tjustbygden	12	63	5,3
Gotland	19	336	17,7
Östergötland	72	906	12,6
Malmen	50	616	12,3
Södermanland	39	503	12,9
Uppsala	14	142	10,1
Örebro-Värmland	29	243	8,4
Dala-Gävleborg	18	205	11,4
Jämtland	8	48	6,1
Västerbotten	3	46	15,5
Västernorrland	3	4	1,3
<i>Hela riket</i>			
1976	1 256	12 438	9,9
1975	1 116	11 357	10,2
1974	965	10 477	10,9
1973	835	9 376	11,2
1972	821	8 299	10,1

Källa: Svensk Husdjursskötsel, köttboskapskontrollen.

Tabell 123 Kalvningsresultat och 200-dagarsvikter för djur i köttboskapskontrollen år 1976

Number of calvings etc. and weights at 200 days for animals in the beef cattle recording in 1976

Ras	Antal kalvningar	Därav, procent			Tjurar och kvigor vid 200 dagars ålder			
		Svåra förlösningar	Död-födda	Döda före av-vänjning	Tjurar		Kvigor	
					Antal	Medelvikt	Antal	Medelvikt
Hereford renrasiga	3 897	4,2	5,1	1,9	1 414	230	1 469	209
korsningar	2 191	4,0	4,2	1,2	394	243	621	220
Polled Hereford renrasiga	64	..	..	..	..	..	..	..
Charolais renrasiga	1 792	7,4	6,6	1,9	584	290	694	253
korsningar	3 136	6,9	4,7	1,4	443	280	921	246
Aberdeen Angus renrasiga	286	1,4	4,1	3,1	73	198	77	182
korsningar	46	..	..	..	13	240	20	236
Limousin renrasiga	81	..	..	..	32	258	36	242
korsningar	120	1,7	4,5	0,9	15	285	42	238
Simmental renrasiga	510	10,2	5,5	1,9	202	269	170	257

Källa: Svensk Husdjursskötsel, köttboskapskontrollen.

Tabell 124 Antal besättningar, tackor av olika raser och baggar i fårkontrollen samt andel får i kontroll år 1976

Number of herds, ewes of different races and rams in the sheep breeding control and portion of sheep in control in 1976

Område	Antal be-sätt-ningar	Antal tackor					Antal baggar	Andel av samtliga får ² , procent
		Päls-får	Vit lantras	Tyngre köttfår	Kors-ningar	Samt-liga ¹		
<i>Län</i>								
Stockholms	136	3 443	670	126	623	4 927	250	100
Uppsala	57	1 021	682	88	505	2 305	122	66
Södermanlands	72	848	778	280	784	2 770	141	62
Östergötlands	86	3 023	448	862	470	4 833	205	50
Jönköpings	82	2 820	101	92	289	3 488	169	52
Kronobergs	103	3 369	34	78	42	3 538	181	63
Kalmar	200	7 994	87	298	205	8 663	408	59
Gotlands	151	11 027	—	160	24	11 341	395	36
Blekinge	30	775	16	—	25	819	45	44
Kristianstads	50	531	244	347	405	1 563	90	33
Malmöhus	30	401	54	206	24	719	57	27
Hallands	62	961	133	170	236	1 516	114	30
Göteborgs o Bohus	55	878	186	86	194	1 362	117	45
Älvsborgs	154	2 682	805	150	820	4 524	276	52
Skaraborgs	55	1 181	465	142	244	2 050	132	31
Värmlands	52	927	219	90	178	1 425	87	18
Örebro	42	967	347	77	95	1 557	67	37
Västmanlands	25	179	202	28	177	591	37	29
Kopparbergs	53	316	415	59	289	1 187	81	30
Gävleborgs	47	715	360	84	503	1 714	94	32
Västernorrlands	209	419	521	214	2 924	4 229	321	67
Jämtlands	74	408	633	190	828	2 127	113	43
Västerbottens	42	10	641	9	370	1 079	72	22
Norrbottens	43	3	100	315	248	689	47	30
<i>Hela riket</i>								
1976	1 910	44 898	8 141	4 151	10 502	69 016	3 621	44
1975	1 875	43 881	8 063	4 231	10 599	67 266	3 560	45
1974	1 745	43 396	6 847	3 936	10 562	64 741	2 941	42

¹Inklusive tackor för vilka rasuppgift saknas. — ²Får exklusive lamm vid företag med mer än 2 hektar åker i juni respektive år.

Källa: Lantbruksstyrelsen, fårkontrollen, och SCB, lantbruksregistret.

Tabell 125 Resultat från fårkontrollen år 1976
Results from the sheep breeding control in 1976

Område	Antal lamm per tacka vid						Uppfödningsförlust, procent	Korri-gerad vikt, kg per lamm	Lamm-vikt vid 120 dagar, kg per tacka
	Födelsen								
	Invägningen								
	Päls-får	Vit lantras	Tyngre köttfår	Kors-ningar	Samt-liga				
<i>Län</i>									
Stockholms	1,79	1,59	1,68	1,43	1,66	1,60	11	29,6	48,0
Uppsala	1,89	1,61	1,89	1,33	1,65	1,69	10	30,7	51,9
Södermanlands	1,93	1,60	2,06	1,37	1,68	1,73	10	32,0	54,1
Östergötlands	1,74	1,59	1,83	1,44	1,51	1,58	9	30,9	49,9
Jönköpings	1,75	1,57	1,93	1,46	1,85	1,61	8	31,1	50,6
Kronobergs	1,69	1,57	2,06	1,43	1,93	1,57	7	30,4	48,7
Kalmar	1,70	1,57	1,62	1,48	1,58	1,57	8	31,0	49,3
Gotlands	1,76	1,58	—	1,52	1,46	1,58	11	29,2	47,3
Blekinge	1,66	1,52	1,69	—	1,13	1,51	9	31,2	48,4
Kristianstads	1,88	1,60	2,10	1,36	1,72	1,65	12	31,9	52,9
Malmöhus	1,78	1,50	2,39	1,46	2,04	1,57	11	32,1	52,4
Hallands	1,73	1,52	1,90	1,51	1,63	1,57	9	31,0	49,6
Göteborgs o Bohus	1,62	1,40	1,90	1,37	1,62	1,50	8	30,8	46,4
Älvsborgs	1,74	1,53	1,90	1,37	1,54	1,60	8	29,5	47,4
Skaraborgs	1,83	1,56	2,01	1,47	1,67	1,67	9	30,2	50,4
Värmlands	1,78	1,58	2,04	1,39	1,62	1,64	8	32,0	52,6
Örebro	1,76	1,48	1,80	1,34	1,87	1,57	11	29,7	47,3
Västmanlands	1,91	1,67	1,94	1,61	1,61	1,73	9	33,2	56,9
Kopparbergs	1,95	1,71	1,85	1,36	1,91	1,78	9	33,0	58,8
Gävleborgs	1,92	1,71	1,96	1,55	1,76	1,77	8	31,4	54,6
Västernorrlands	1,89	1,63	2,01	1,51	1,71	1,73	8	32,9	56,0
Jämtlands	2,07	1,53	1,96	1,76	1,81	1,79	14	32,9	57,8
Västerbottens	2,05	1,80	1,83	1,44	1,70	1,77	13	34,1	58,5
Norrbottnens	1,82	2,33	1,81	1,54	1,58	1,60	12	33,2	54,7
<i>Hela riket</i>									
1976	1,79	1,57	1,91	1,46	1,69	1,62	9	30,8	50,4
1975	1,75	1,53	1,86	1,43	1,62	1,58	10	30,5	49,5
1974	1,72	1,52	1,82	1,41	1,61	1,56	9	31,2	50,0

Källa: Lantbruksstyrelsen, fårkontrollen.

Tabell 126 Svinstamkontrollens omfattning samt medeltal av uppnådda resultat åren¹ 1973/74–1975/76

Scope of the pig progeny testing and averages of the test results in 1973/74–1975/76

Ras; år	Antal kontrolle- rade svin	Vikt vid slakt, kg	Tillväxt per djur och dag, gram	Förbrukat antal fo- derenheter per kg tillväxt	Slaktresultat			
					Kropps- längd, cm	Rygg- späckets tjocklek, mm	Buk- väggens tjocklek, mm	Slakt- kroppens köttfullhet, poäng
<i>Lantras</i>								
1975/76	4 068	99,2	828	2,85	100,1	22,5	35	15,1
1974/75	3 854	99,2	825	2,86	100,6	22,9	34	14,8
1973/74	4 007	99,5	813	2,92	100,8	23,6	34	14,7
<i>Yorkshireras</i>								
1975/76	1 784	99,2	843	2,80	99,2	24,0	34	14,9
1974/75	1 801	98,8	831	2,82	99,6	24,6	34	14,4
1973/74	1 532	99,4	823	2,88	100,1	25,0	33	14,5

¹ Avser perioden okt–sept.

Källa: Svensk Husdjursskötsel, svinstamkontrollen.

Tabell 127 Antal besättningar i suggkontroll år 1975/76¹

Number of herds in the sow litter recording in 1975/76

Förening	Antal besättningar			Antal suggor i officiell kontroll		
	Officiell kontroll		Bruks- kontroll	Totalt	Därv	
	Samtliga	Därv galtprodu- cerande			Lantras	Yorkshire
Skanek	586	58	1 861	13 555	9 473	1 026
Kristianstad-Blekinge						
Slakteriförening	65	7	363	1 844	1 237	131
Kalmar läns Slakterier	52	8	164	1 706	1 142	160
Kronobergs läns Slakteriförening	115	4	32	1 874	1 135	90
Farmek, Visby	98	5	71	2 084	1 159	82
Farmek, Linköping	93	11	90	2 386	1 363	203
Scan Väst, Varberg	197	4	124	4 592	3 348	46
Scan Väst, Borås	39	1	6	870	721	2
Farmek, Norrköping	16	1	18	384	206	15
Farmek, Örebro	19	4	51	751	399	85
Scan Väst, Kil	29	—	37	899	410	86
Farmek, Västerås	8	4	47	531	327	136
Farmek, Uppsala	38	5	160	1 116	513	114
Farmek, Borlänge	6	1	15	84	73	—
Norrlands Slakteriförening	48	3	8	1 248	425	92
Södermanlands läns Kontroll- förening	18	2	97	640	361	34
Skara Semin, västra delen	518	8	24	10 353	5 659	497
Skara Semin, östra delen	102	3	41	1 100	740	47
Södra Älvsborgs Husdjursskötsel	70	4	18	1 009	672	86
Västerbottens läns Kontrollförening	34	4	30	876	306	125
Nedre Norrlands Producent- förening, Husdjurstjänst i						
Jämtlands län	11	—	—	190	86	—
Norrbottnens Husdjursskötsel	11	—	—	256	27	8
<i>Totalt</i>						
1975/76	2 173	137	3 257	48 348	29 782	3 065
1974/75	2 317	148	3 133	49 784	31 855	2 828
1973/74	2 722	148	2 603	55 093	36 303	2 929

¹ Avser perioden okt-sept.

Källa: Svensk Husdjursskötsel, suggkontrollen.

Tabell 128 Resultat från suggkontrollen år 1975/76¹
 Results of the sow litter recording in 1975/76

Förening		Officiell kontroll			
		Antal kullar	Medelantal grisar per kull		Ålder vid grisning, dagar
			Vid födseln	Vid kontroll	
Skånek	gyltor	5 436	9,9	8,3	369
	suggor	17 504	11,7	9,3	..
Kristianstad-Blekinge	gyltor	698	10,0	8,5	394
Slakteriförening	suggor	2 350	11,7	9,4	..
Kalmar läns Slakterier	gyltor	855	9,8	8,3	395
	suggor	2 021	11,4	9,3	..
Kronobergs läns Slakteri-förening	gyltor	649	10,3	8,5	373
	suggor	2 166	12,0	9,7	..
Farmek, Visby	gyltor	733	9,9	8,1	378
	suggor	2 531	11,6	9,1	..
Farmek, Linköping	gyltor	1 132	9,7	7,9	379
	suggor	3 363	11,7	9,2	..
Scan Väst, Varberg	gyltor	2 054	10,0	8,3	365
	suggor	6 231	12,2	9,6	..
Scan Väst, Borås	gyltor	359	9,9	7,9	390
	suggor	1 241	12,0	9,5	..
Farmek, Norrköping	gyltor	131	10,0	7,8	414
	suggor	562	11,4	8,7	..
Farmek, Örebro	gyltor	382	10,3	8,1	413
	suggor	1 035	11,7	8,7	..
Scan Väst, Kil	gyltor	427	9,7	7,9	383
	suggor	1 296	11,8	9,1	..
Farmek, Västerås	gyltor	227	9,8	7,7	393
	suggor	665	11,6	8,4	..
Farmek, Uppsala	gyltor	491	10,3	8,1	390
	suggor	1 563	11,9	8,9	..
Farmek, Borlänge	gyltor	61	..	..	..
	suggor	129	12,4	9,4	..
Norrlands Slakteri-förening	gyltor	491	10,2	8,1	399
	suggor	1 661	11,7	8,9	..
Södermanlands län	gyltor	316	10,4	8,1	375
Kontrollförening	suggor	1 051	11,8	9,3	..
Skara Semin, västra delen	gyltor	4 308	9,9	8,2	375
	suggor	15 018	12,0	9,4	..
Skara Semin, östra delen	gyltor	489	9,8	8,2	371
	suggor	1 430	11,5	9,0	..
Södra Älvsborgs Husdjurs-skötsel	gyltor	395	9,7	8,1	366
	suggor	1 383	11,6	9,2	..
Västerbottens läns	gyltor	471	9,9	8,3	389
Kontrollförening	suggor	912	11,6	9,2	..
Nedre Norrlands Producent-förening, Husdjurstjänst i Jämtlands län	gyltor	59	10,7	8,6	420
	suggor	239	11,5	9,2	..
Norrbottens Husdjurs-skötsel	gyltor	89	9,3	8,2	390
	suggor	363	10,7	8,8	..
Totalt	gyltor	20 253	9,9	8,2	377
	suggor	64 714	11,8	9,3	..

¹ Avser perioden okt-sept. – ² Avser uppgifter från 2 604 av de 3 257 besättningarna.
 Källa: Svensk Husdjursskötsel, suggkontrollen.

Brukskontroll ²							
Grisnings- intervall, dagar	Antal kon- trollerade grisar per sugga och år	Antal kullar	Medelantal grisar per kull		Ålder vid grisning, dagar	Grisnings- intervall, dagar	Antal av- vanda grisar per sugga och år
			Vid födseln	Vid avvänjning			
.	.	11 270	9,9	8,3	377	.	.
191	17,4	40 658	11,6	9,4	..	192	17,4
.	.	2 834	9,9	8,4	386	.	.
191	17,5	9 459	11,6	9,3	..	191	17,5
.	.	1 334	9,8	8,1	386	.	.
196	16,7	4 670	11,4	9,1	..	191	17,0
.	.	176	10,2	8,6	384	.	.
192	17,9	698	11,9	9,5	..	191	17,8
.	.	125	9,7	7,7	387	.	.
192	16,9	405	11,9	9,0	..	186	17,0
.	.	866	9,6	8,1	379	.	.
186	17,5	2 780	11,5	9,1	..	187	17,3
.	.	781	..	..	..	.	.
195	17,4	2 512	12,1	9,7	..	197	17,4
.	.	28	9,8	8,1	403	.	.
187	17,8	161	11,7	9,2	..	188	17,2
.	.	131	9,8	8,1	390	.	.
193	16,1	576	11,5	9,1	..	197	16,6
.	.	462	10,0	8,0	418	.	.
190	16,5	1 867	11,5	8,8	..	187	16,8
.	.	240	10,2	8,2	390	.	.
186	17,3	962	12,1	9,2	..	185	17,8
.	.	448	10,1	7,7	399	.	.
183	16,5	1 619	11,7	8,7	..	191	16,3
.	.	1 461	10,0	8,2	381	.	.
190	16,8	5 561	11,6	8,9	..	193	16,5
.	.	143	..	..	..	.	.
185	17,9	344	11,5	8,5	..	197	15,4
.	.	154	10,2	8,4	397	.	.
196	16,3	580	11,8	8,8	..	191	16,6
.	.	1 042	10,1	8,3	391	.	.
183	18,0	3 293	11,8	9,2	..	187	17,5
.	.	.	.	.	.	.	.
186	17,9	349	9,7	7,4	389	.	.
.	.	880	11,2	8,8	..	189	16,2
188	17,1	.	.	.	.	.	.
.	.	70	9,9	8,8	359	.	.
188	17,4	318	11,6	9,5	..	204	16,8
.	.	96	10,0	8,2	365	.	.
191	17,0	173	12,3	9,0	..	187	17,0
.	.	-	-	-	-	-	-
190	17,5	-	-	-	-	-	-
.	.	-	-	-	-	-	-
211	15,1	-	-	-	-	-	-
.	.	22 010	9,9	8,3	382	.	.
190	17,4	77 516	11,6	9,3	..	191	17,3

Tabell 129 Antal inseminationer efter nötkreatursraser år 1975/76
 Number of inseminations by cattle-races in 1975/76

Handjurets ras	Hondjurets ras								Totalt
	Svensk röd och vit boskap	Svensk låglandsboskap	Svensk kullig boskap	Svensk jerseyboskap	Mjölkras-korsning	Aberdeen Angus, Hereford	Charolais, Limousin, Simmental	Köttraskorsning	
Svensk röd och vit boskap (SRB)	573 785	18 216	2 128	2 452	47 200	119	153	307	644 360
Svensk låglandsboskap (SLB)	33 729	261 628	1 186	685	34 484	94	110	168	332 084
Svensk kullig boskap (SKB)	1 302	1 349	13 858	532	2 279	7	7	4	19 338
Svensk jerseyboskap (SJB)	1 843	1 157	476	7 295	1 576	3	5	14	12 369
Aberdeen Angus } Hereford	5 574	2 653	43	96	1 207	2 858	214	987	13 632
Charolais } Limousin Simmental	5 310	5 020	55	266	1 630	369	3 026	1 289	16 965
Totalt	621 543	290 023	17 746	11 326	88 376	3 450	3 515	2 769	1 038 748

Källa: Svensk Husdjursskötsel.

9.4 DJURSJUKDOMAR

Lantbruksstyrelsen utarbetar varje år på basis av distriktsveterinärernas årsberättelser sammanställningar över djursjukdomar. Veterinärernas uppgifter om antalet sjukdomsfall grundas på de förda praktikjournalerna.

De i detta avsnitt redovisade frekvenserna av vissa djursjukdomar beräknas som kvoter mellan antalen rapporterade sjukdomsfall och antalen djur vid företag med mer än 2 hektar åker enligt lantbruksregistret (se avsnitt 9.1).

Resultat

I tabell 130 redovisas frekvenserna av vissa sjukdomar för nötkreatur och svin år 1975.

Bibliografi

Källa

Veterinärernas årsberättelser /årligen sedan 1972/. Lantbruksstyrelsen, allmänna veterinär-enheten (stencil).

Andra undersökningar

Smittsamma djursjukdomar i Sverige /månatliga sammanställningar sedan januari 1977 om sjukdomar ej upptagna i epizootikungörelsen men för vilka anmälningsplikt föreskrivits; ersätter den tidigare rapporten Rapporterings-skyldiga sjukdomar/. Lantbruksstyrelsen, smittskydds-enheten (stencil).

Tabell 130 Frekvenser av olika sjukdomar hos nötkreatur och svin år 1975

Frequencies of different diseases of cattle and pigs in 1975

Frekvenserna är beräknade som kvoter mellan antalen rapporterade sjukdomsfall och antalen djur enligt lantbruksregistret år 1975

The frequencies are computed as quotients of the reported numbers of sick animals and the numbers of animals according to the farm register in 1975

Område	Nötkreaturssjukdomar						Svinsjukdomar		
	Mastit ²	Piro-plas-mos ³	Lung-mask ⁴	Aceto-nämi ²	Paresis-puer-peralis ²	Betes-kramp ²	Retentio Aga-secundi-lakti ⁵ nanum ²	Spädgris-ente-riter ⁶	
<i>Län</i>									
Stockholms	11.0	0.3	1.6	3.7	7.7	0.6	6.3	4.5	3.2
Uppsala	9.6	0.1	0.5	4.0	7.7	0.2	5.7	3.3	4.3
Södermanlands	11.9	0.2	1.5	6.5	9.3	0.2	7.8	3.7	1.0
Östergötlands	14.6	0.7	0.3	7.6	8.1	0.1	6.9	7.5	4.6
Jönköpings	9.5	0.7	0.7	4.2	6.3	0.2	4.5	5.3	3.4
Kronobergs	12.1	0.8	1.4	5.5	9.2	0.4	5.4	6.5	6.8
Kalmar	13.1	0.8	0.4	4.4	7.4	0.1	5.4	12.8	6.5
Gotlands	19.3	0.3	1.4	3.2	6.7	0.4	6.8	7.1	3.6
Blekinge	15.8	0.6	0.4	2.6	8.2	0.3	6.6	5.9	7.0
Kristianstads	18.0	0.2	1.4	2.0	4.7	0.2	6.4	4.0	4.9
Malmöhus	22.6	0.1	3.1	2.8	4.6	0.1	8.7	8.0	8.6
Hallands	20.5	0.2	0.3	4.8	9.3	0.5	8.3	7.9	8.0
Göteborgs o Bohus	18.4	0.1	0.1	10.4	10.1	0.2	6.1	6.7	5.2
Älvsborgs	17.6	0.2	0.4	7.9	8.1	0.2	5.8	7.3	6.0
Skaraborgs ¹	16.3	0.2	0.5	5.4	5.9	0.3	6.9	8.0	6.4
Värmlands	12.8	0.0	0.1	6.5	8.5	0.0	5.6	4.3	4.1
Örebro	14.6	0.2	0.5	7.9	10.6	0.3	7.4	8.7	4.5
Västmanlands	13.0	0.0	0.6	6.5	9.7	0.2	7.2	6.1	1.8
Kopparbergs	17.5	0.0	0.1	11.0	7.8	0.3	6.1	6.6	1.9
Gävleborgs	20.5	—	—	8.8	6.4	0.2	5.5	3.2	1.7
Västernorrlands	12.6	—	—	4.4	5.6	0.1	5.2	1.9	0.2
Jämtlands	16.1	—	0.6	6.1	5.8	0.1	5.8	3.7	1.3
Västerbottens	12.1	—	—	3.6	5.8	0.0	6.0	2.7	1.6
Norrbottnens	24.4	—	—	6.5	6.1	0.0	5.6	1.8	3.5
<i>Hela riket</i>									
1975	15.6	0.3	0.7	5.7	7.5	0.2	6.3	5.7	4.2
1974	13.5	0.2	0.9	5.2	7.6	0.2	6.0	5.7	4.3
1973	13.7	0.3	0.3	3.9	7.2	0.2	5.7	5.9	6.1
1972	14.0	0.2	0.8	4.8	7.3	0.2	5.7	5.6	4.7

¹ Preliminära uppgifter. — ² Beräknad på antalet kor. — ³ Beräknad på totala antalet nötkreatur. — ⁴ Beräknad på antalet kalvar under 1 år. — ⁵ Beräknad på antalet suggor och galtar multiplicerat med 2. — ⁶ Beräknad på antalet suggor och galtar multiplicerat med 2 och med 9.

Källa: Lantbruksstyrelsen, veterinärernas årsberättelser.

9.5 GALTAR OCH BETÄCKTA SUGGOR

SCB insamlar varje månad uppgifter om antalet galtar och antalet betäckta suggor. Uppgifterna, som samlas in med stöd av Kungl Maj:ts kungörelse den 30 augusti 1974 (nr 661), används bl a vid prognoser över svinslakten.

Vid insamlingen används numera ett särskilt galthållarregister, som upprättats med lantbruksregistret som grund (se avsnitt 3.1) och kompletterats med uppgifter från de förteckningar över galthållare som lantbruksnämnderna tidigare fört. Galthållarregistret aktualiseras fortlöpande genom att lantbruksnämnderna rapporterar nya försäljningar av galtar till SCB. Dessutom inhämtas uppgifter om andrahandsförsäljningar av galtar direkt från säljarna.

Vissa ändringar i insamlingsförfarandet genomfördes i oktober 1974. Detta kan ha medfört att resultaten före och efter denna tid ej är helt jämförbara.

Resultat

Uppgifter om antalet betäckta suggor och medelantalet tjänstbara galtar under år 1976 redovisas i *tabell 131*.

Bibliografi

Galt- och betäckningsstatistik för /varje månad sedan februari 1964; endast månadssiffror/. SCB. SM J 1976:3. 1–12, 1977:3.1– . . .

Tabell 131 Antal betäckta suggor och medelantal tjänstbara galtar år 1976
Number of covered sows and average number of boars in 1976

Område	Betäckta suggor	Tjänstbara galtar, års-medeltal
<i>Län</i>		
Stockholms	4 352	111
Uppsala	16 734	422
Södermanlands	12 733	256
Östergötlands	16 691	408
Jönköpings	9 685	232
Kronobergs	11 073	248
Kalmar	25 353	558
Gotlands	14 266	295
Blekinge	9 247	246
Kristianstads	91 095	1 651
Malmöhus	111 689	2 680
Hallands	82 300	1 341
Göteborgs o Bohus	7 278	170
Älvsborgs	21 036	412
Skaraborgs	54 418	1 127
Värmlands	6 213	166
Örebro	7 008	167
Västmanlands	10 894	270
Kopparbergs	2 456	81
Gävleborgs	2 421	67
Västernorrlands	2 311	66
Jämtlands	792	26
Västerbottens	6 163	142
Norrbottnens	621	19
<i>Hela riket</i>		
1976	526 829	11 161
1975	500 976	10 599
1974	478 385	9 888
1973	474 729	9 838
1972	470 889	9 814

Källa: SCB, galt- och betäckningsstatistik (totalundersökning).

9.6 SLAKT

Grundläggande uppgifter om marknadsförd (besiktigad) slakt insamlas av statens livsmedelsverk. Enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 20 mars 1959 (nr 99) skall i princip all slakt för avsalu underkastas besiktning.

På basis av dessa uppgifter sammanställer SCB statistik över antalet besiktigade och antalet kasserade slaktdjur.

SCB genomförde för 1975 en undersökning om hemslaktens omfattning (se nedan). Motvarande uppgifter insamlades tidigare genom jordbruksinventeringarna i mars.

På grundval av livsmedelsverkets besiktningssstatistik, SCBs undersökning om hemslaktens omfattning (för de djurslag som ej ingår i undersökningen liksom för år då någon undersökning ej genomförs görs uppskattningar) och uppgifter från utrikeshandelsstatistiken om export och import av levande slaktdjur beräknar jordbruksnämnden den totala produk-

tionen av slaktdjur i landet. Nämnden redovisar vidare uppgifter om medelslaktvikter från Sveriges Slakteriförbund.

SCBs undersökning om hemslakten

Undersökningens genomförande beskrivs närmare i avsnitt 7.5. Uppgifter insamlades om hemslakten under 1975 av svin, spädkalvar samt göd- och mellankalvar.

Resultatens tillförlitlighet

För undersökningen genomfördes medelfelsberäkningar. För svin samt göd- och mellankalvar ligger de beräknade medelfelen på storleksgrupps- och produktionsområdesnivå i allmänhet på cirka 10 % och på riksnivå på ett par procent. För spädkalvar är medelfelen betydligt större, varför resultaten för dessa endast redovisas för produktionsområden och hela riket. Dessa uppgifter har ett medelfel på cirka 20 %.

Tabell 132 Antal besiktigade slaktkroppar samt antal kasserade kroppar och dessas vikt år 1975
Number of inspected carcasses and number of rejected carcasses and their weight in 1975

Anläggning; antal djurkroppar; vikt	Nöt- kreatur	Häst inkl föl	Får inkl lamm och getter	Svin inkl späd- gris
<i>Offentliga slakthus och kontrollslakterier</i>				
Antal besiktigade slaktkroppar	665 109	5 852	242 640	3 712 772
Därav kasserade	7 725	228	552	12 924
Kasserade kropparnas vikt, kg	1 175 018	60 866	7 420	774 260
<i>Köttbesiktningssbyråer</i>				
Antal besiktigade slaktkroppar	23 750	686	12 730	33 256
Därav kasserade	167	1	43	71
Kasserade kropparnas vikt, kg	15 005	431	676	4 790
<i>Fristående sanitetsavdelningar</i>				
Antal besiktigade slaktkroppar	3 097	146	79	775
Därav kasserade	564	14	9	100
Kasserade kropparnas vikt, kg	90 903	4 139	145	7 105
<i>Samtliga anläggningar</i>				
Antal besiktigade slaktkroppar	691 956	6 684	255 449	3 746 803
Därav kasserade	8 456	243	604	13 095
Kasserade kropparnas vikt, kg	1 280 926	65 436	8 241	786 155

Källa: SCB, redaktionen för Jordbruksstatistisk årsbok.

Resultat

I tabell 132 redovisas antalet besiktigade slaktdjur samt antalet helt kasserade djur och vikten av dessa djur år 1975 enligt SCBs sammanställning.

Av tabell 133 framgår antalet hemslaktade svin, spädkalvar samt göd- och mellankalvar år 1975.

I tabell 134 lämnas uppgifter om den totala produktionen av slaktdjur enligt jordbruksnämndens beräkningar samt om medelslaktvikter.

Bibliografi*Källor*

Förbrukning av driv- och smörjmedel, hemslakt och hemmaanvändning av mjölk i jordbruket 1975. SCB. SM J 1976:10.

Jordbruksinventeringen den 1 mars 1972.

Slakten av svin och kalvar 1971. SCB. SM J 1973:9.

Svin- och kalvslaktens omfattning 1968. Jordbruksnämnden. Jordbruksekonomiska meddelanden 1970:7-8.

Jordbruksekonomiska meddelanden /uppgifter om antalet besiktigade slaktdjur har redovisats varje månad sedan 1950. I särskilda årliga artiklar redogörs för produktionen av slaktkroppar; uppgifter för 1976 infördes i nr 1977:5/. Jordbruksnämnden.

Andra undersökningar

Sammandrag för årsrapporter för /årigen sedan 1972/ från offentliga slakthus, kontrollslakterier, fristående sanitetsavdelningar och köttbesiktningsbyråer /uppgifter fördelade på slakterier m m om antal besiktigade djur, antal beslagtagna djur eller djurdelar, beslagsorsaker m m/. Statens livsmedelsverk (stencil).

Tabell 133 Antal hemslaktade svin och kalvar år 1975

Number of home slaughtered pigs and calves in 1975

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Storleksgrupp; område	Svin		Spädkalvar		Göd- och mellankalvar	
	Totalt	Därav ej veterinärbesiktigade	Totalt	Därav ej veterinärbesiktigade	Totalt	Därav ej veterinärbesiktigade
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>						
2,1- 5,0	4 776	4 299	..	..	2 627	2 388
5,1- 10,0	10 974	9 407	..	..	3 135	2 822
10,1- 20,0	14 897	12 630	..	..	3 562	2 914
20,1- 30,0	7 384	6 210	..	..	2 517	2 181
30,1- 50,0	7 384	6 153	..	..	2 307	1 846
50,1-100,0	4 406	3 763	..	..	1 101	918
Över 100,0	870	734	..	..	200	200
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	3 854	2 655	..	..	..	..
» mellanbygder	7 471	5 900	..	..	371	256
» norra slättbygder	2 733	2 192	..	..	447	406
Svealands slättbygder	6 705	6 391	..	..	2 333	2 253
Götalands skogsbygder	16 588	14 620	..	..	2 114	1 953
Mellersta Sveriges skogsbygder	4 137	3 832	..	..	1 913	1 644
Nedre Norrland	6 263	5 012	1 870	1 839	4 026	3 145
Övre Norrland	2 940	2 594	958	821	4 157	3 561
<i>Hela riket</i>						
1975	50 691	43 196	3 064	2 896	15 449	13 269
1971	75 800	70 980	5 700	5 450	15 800	15 112
1968	88 174	48 311	6 653	3 001	29 644	12 397

Källa: SCB, enheten för lantbruksenkäter (urvalsundersökning om 5 000 enheter; bortfall se avsnitt 7.5).

Tabell 134 Antal slaktkroppar¹ och medelslaktvikter år 1976
 Number of slaughtered animals and average weight of carcasses in 1976

Antal slaktkroppar; medelslaktvikter; typ av slakt	Storboskap ³	Större kalv ³ (gödkalv och mellankalv)	Mindre kalv (spädkalv)	Häst inkl föl	Får, lamm och getter	Svin inkl spädgris
Antal slaktkroppar¹						
<i>Typ av slakt</i>						
Marknadsförd ² slakt	535 926	132 720	20 878	9 140	282 206	3 852 392
Hemslakt	..	13 200	2 800	..	10 000	43 300
Summa						
1976	535 926	145 920	23 678	9 140	292 206	3 895 692
1975	523 184	151 524	30 699	6 790	265 529	3 792 155
1974	532 301	152 933	34 998	5 761	260 299	3 751 492
1973	463 251	137 951	26 569	6 112	214 208	3 620 798
1972	453 793	138 713	29 604	8 221	196 379	3 855 467
Medelslaktvikter, kilogram						
<i>Typ av slakt</i>						
Marknadsförd ² slakt	250,6	99,8	21,7	276,0	16,2	75,4
Hemslakt	..	71,0	21,1	..	15,0	76,0
Summa						
1976	250,6	97,2	21,6	276,0	16,2	75,4
1975	245,5	95,4	21,4	301,3	16,1	74,6
1974	241,9	93,5	21,7	314,4	16,3	73,8
1973	244,9	88,6	21,3	323,3	15,9	72,8
1972	242,2	86,8	20,9	329,2	15,4	70,2

¹ Antal hela och till hela omräknade halva kroppar. – ² Veterinärbesiktigad slakt med tillägg för export och avdrag för import av levande djur. – ³ Antal djur enligt besiktningveterinärernas rapporter fördelade på djurslagen storboskap och större kalv med ledning av klassificeringsstatistiken.

Källa: Jordbruksnämnden.

9.7 PRODUKTION. FÖRSÖRJNINGSBALANSER

Jordbruksnämnden beräknar varje år den totala produktionen av kött och fläsk i landet. Som underlag använder nämnden egna beräkningar om produktionen av slaktdjur (se avsnitt 9.6) och uppgifter om medelslaktvikter från Sveriges Slakteriförbund. Nämnden utför vidare vissa beräkningar rörande försörjningsbalanser för kött och fläsk.

Fortlöpande uppgifter om mejerihanteringen lämnas i Svenska Mejeriernas Riksförenings (SMR) driftsstatistik. I denna statistik ingår även uppgifter för mejerier som inte är anslutna till SMR. Med SMRs uppgifter som grund beräknar jordbruksnämnden den totala produktionen av mejerivaror och mjölkpulver.

SCB genomförde för 1975 en undersökning om användningen av mjölk som ej levererats till mejeri (se nedan). Motsvarande uppgifter

insamlades tidigare genom jordbruksinventeringarna i mars.

Jordbruksnämnden utför årligen beräkningar av den totala äggproduktionen. Som underlag använder nämnden resultat från SCBs hushållsbudgetundersökning 1969 och vissa kompletterande undersökningar samt uppgifter om utrikeshandeln med ägg och äggprodukter. Varje månad redovisar jordbruksnämnden dessutom uppgifter om partihandeln i invägnings av svenska ägg. Dessa uppgifter bygger på redovisning från partihandelsföretagen.

SCBs undersökning om mjölk som ej levererats till mejeri

Undersökningens genomförande beskrivs närmare i avsnitt 7.5. Uppgifter insamlades om hur mycket mjölk som använts i hushållet, direktsålt och använts till utfodring.

Resultatens tillförlitlighet

I samband med undersökningen genomfördes medelfelsberäkningar. För mjölk som använts i hushållet eller till utfodring ligger de beräknade medelfelen på storleksgrupps- och produktionsområdesnivå i allmänhet på cirka 10 procent eller därunder och på riksnivå på ett par procent. För mjölk som sålts direkt till konsumenter är motsvarande siffror mellan 15 och 30 respektive 7 procent.

Resultat

I tabell 135 redovisas produktionen av kött och fläsk år 1976 enligt jordbruksnämndens beräkningar. Av tabell 136 framgår försörjningsbalansen för kött och fläsk 1974/75. En försörjningsbalans för animaliska fettråvaror återfinns i avsnitt 8.8.

I tabelln nedan redovisas jordbruksnämndens beräkningar om produktionen av fjäderfäkött. Beräkningarna är dock något osäkra, eftersom grundmaterialet är ofullständigt.

År	Produktion av fjäderfäkött, ton
1976	40 700
1975	38 910
1974	39 060
1973	34 700
1972	31 430

I tabell 137 lämnas för år 1976 uppgifter om antalet mejerier och leverantörer till dessa, om kvantiteten invägd mjölk samt om medelinvägningen per leverantör och dag enligt SMRs statistik.

I tabelln nedan återfinns uppgifter om den invägda mjölkens medelfetthalt.

År	Medelfetthalt, procent
1976	4.04
1975	3.98
1974	4.00
1973	3.99
1972	4.02

I tabell 138 lämnas uppgifter om användningen av den vid mejerierna invägda mjölken enligt SMRs statistik och i tabell 139 redovisas jordbruksnämndens beräkningar om produktionen av mejerivaror och mjölkpulver.

Tabell 140 innehåller uppgifter om användningen av mjölk som ej levererats till mejeri år 1975 enligt SCBs undersökning.

Av tabelln nedan framgår den beräknade totala produktionen av ägg och partihandelsinvägning av ägg enligt jordbruksnämndens redovisning.

År	Total produktion, mil kg	Partihandelsinvägning, mil kg
1976	103	51.9 ¹
1975	109	58.1
1974	107	58.9
1973	107	57.5
1972	104	57.4

¹ Uppgifterna för 1976 är ej jämförbara med tidigare uppgifter, eftersom uppräkningsmetoden till totalnivå ej skett.

Bibliografi*Källor*

Jordbruksekonomiska meddelanden /uppgifter om produktionen av kött och fläsk, mejerivaror m m har redovisats varje månad sedan 1950. I särskilda årliga artiklar ges utförligare uppgifter; uppgifter för 1976 infördes i nr 1977:5/. Jordbruksnämnden.

PM angående försörjningsläget på livsmedels- och jordbruksområdet /årligen sedan 1950/51/. Jordbruksnämnden (stencil).

Mejeristatistik /årligen sedan 1965/. Svenska Mejeriernas Riksförening, ekonomiavdelningen (stencil).

Mejeribarometer /varje månad sedan 1963/. Svenska Mejeriernas Riksförening, ekonomiavdelningen (stencil).

Förbrukning av driv- och smörjmedel, hemslakt och hemmaanvändning av mjölk i jordbruket 1975. SCB. SM J 1976:10.

Mjölproduktionen och dess användning /vart tredje år från 1952 till 1970/. Jordbruksnämnden. Jordbruksekonomiska meddelanden 1969:1 och 1971:10.

Andra undersökningar

Jordbruksnämnden informerar om äggkläckning. Antal kläckta hönkycklingar /äggproducerande raser; varje månad sedan 1968/. (Stencil.)

Tabell 135 Produktion av kött och fläsk år 1976. Ton

Meat production in 1976. Metric tons

Avser vara med ben

Figures refer to meat including bones

Typ av slakt; år	Kött av stor- boskap	Kött av större kalv	Kött av mindre kalv	Summa nöt- kött	Häst- kött	Får ² - o get- kött	Fläsk	Summa kött o fläsk
<i>Typ av slakt</i>								
Marknadsförd ¹ slakt	134 313	13 248	453	148 014	2 523	4 572	290 399	445 508
Hemslakt	—	937	59	996	—	150	3 291	4 437
<i>Summa</i>								
1976	134 313	14 185	512	149 010	2 523	4 722	293 690	449 945
1975	128 438	14 450	658	143 546	2 046	4 280	282 716	432 588
1974	128 791	14 296	761	143 848	1 811	4 232	276 970	426 861
1973	113 473	12 713	560	126 746	1 976	3 397	263 746	395 865
1972	112 247	12 499	625	125 371	2 765	3 087	276 025	407 248

¹ Veterinärbesiktigad slakt med tillägg för export respektive avdrag för import av levande kroppar. — ² Inklusive lammkött.

Källa: Jordbruksnämnden.

Tabell 136 Försörjningsbalans för kött och fläsk år 1974/75. Milj kilogram

Balance sheet of meat resources in 1974/75. Millions of kilogrammes

Avser vara med ben utom för fjäderfäkött

Figures refer to meat including bones except for poultry meat

	Kött av stor- boskap	Kalv- kött	Häst- kött	Får- och get- kött	Fläsk	Fjäder- fäkött	Summa		
							1974/ 75	1973/ 74	1972/ 73
<i>Tillgångar</i>									
Ingående lager	5	0	0	0	8	5	18	12	23
Produktion	129	15	2	4	277	39	466	450	431
Import	15	1	3	1	19	0	39	25	32
Summa	149	16	5	5	304	44	523	487	486
<i>Användning</i>									
Konsumtion	145	15	5	5	256	39	465	409	393
Export	1	0	0	0	38	0	39	60	81
Utgående lager	3	1	0	0	10	5	19	18	12
Summa	149	16	5	5	304	44	523	487	486

Källa: Jordbruksnämnden.

Tabell 137 Antal mejerier och mjölkleverantörer till dessa samt vid mejerier invägd mjölk och medelinvägning per leverantör år 1976

Number of dairies and suppliers, total weight of delivered milk and weight of delivered milk per day and supplier in 1976

Förening	Antal mejerier ^{1 2}	Antal mjölkleverantörer ³	Invägd mjölk, ton	Medelinvägning per leverantör och dag, kg
<i>Förening</i>				
Mjölcentralen Arla ¹	49	26 269	1 801 466	187
Stockholmsförvaltningen	4	—	—	—
Örebroförvaltningen	3	3 687	287 966	213
Norrköpingsförvaltningen ¹	9	4 095	385 768	257
Enköpingsförvaltningen	1	—	—	—
Göteborgsförvaltningen	11	7 923	466 109	161
Göteneförvaltningen	2	2 056	166 850	222
Jönköpingsförvaltningen	8	3 367	187 230	152
Karlskronaförvaltningen	7	3 844	225 638	160
Visbyförvaltningen	4	1 297	81 905	173
Skaraborgs län (exkl Arla) ¹	3	888	80 395	247
Västsvenska Mejeriernas Centralförbund (exkl Arla)	4	1 192	50 332	115
Kronobergs län (exkl Arla)	2	532	28 134	144
Västerviksortens mejeriförening	2	344	28 654	228
Tuna mejeriförening ¹	1	201	9 571	130
Ölandsmejerier	2	791	60 374	209
Skånemejerier	8	3 631	245 224	185
Mejeriförbundet Skånska Mjölprodukter	11	2 437	152 893	171
Värmlandsmejerier	4	2 315	97 045	115
Dalarnas mejeriförening	3	1 719	89 174	142
Gefleortens mejeriförening	2	847	53 532	173
Södra Hälsinglands mejeriförening	1	703	36 120	140
Nedre Norrlands producentförening	4	3 326	131 202	108
Ångermanlands mejeriförening	3	1 898	58 762	85
Norrmejerier	13	3 798	118 004	85
Norrbottnens läns producentförening	4	1 425	66 141	127
<i>Hela riket</i>				
1976	116	52 316	3 107 023	162
1975	120	56 918	3 022 895	146
1974	124	62 267	2 961 417	130
1973	128	67 015	2 875 325	118
1972	137	70 986	2 831 815	109

¹ Uppgifter från mejerier ej anslutna till SMR ingår. — ² Avser antal mejerier den 31/12 respektive år. — ³ Avser medeltal av antal leverantörer per månad.

Källa: Svenska Mejeriernas Riksförening.

Tabell 138 Användning av vid mejerier invägd mjölk åren 1972–1976. Ton
Disposition of dairy milk in 1972–1976. Metric tons

År	Typ av produkt				Kondens- mjölk o övrig industriell användning	Levererat till produ- center ²	Svinn	Summa
	Konsum- tions- mjölks- produkter	Ost	Smör m m	Mjölk- pulver ¹				
1976	1 545 626	823 817	58 952	540 625	58 549	53 283	26 171	3 107 023
1975	1 497 920	798 832	54 971	521 664	60 738	65 417	23 353	3 022 895
1974	1 422 880	733 213	56 294	561 131	54 063	116 270	17 566	2 961 417
1973	1 394 455	674 246	54 497	532 782	51 977	152 659	14 709	2 875 325
1972	1 366 131	656 788	54 059	512 906	52 403	177 042	12 486	2 831 815

¹ Exklusive återblandat pulver. – ² Inklusivt återblandat pulver.

Källa: Svenska Mejeriernas Riksförening.

Tabell 139 Produktion av mejerivaror och mjölkpulver åren 1972–1976. Ton
Dairy production and production of milk powder in 1972–1976. Metric tons

År	Produktion av mejerivaror					Produktion av mjölkpulver			
	Konsumtionsmjölk		Grädde		Ost	Smör m m		Fett	Magert
	3 % fetthalt	Övrig mjölk	Tjock	Tunn		Smör	Bregott ¹ o smörolja		
1976	1 002 839	483 657	38 975	20 155	84 139	40 425	20 360	3 848	43 586
1975	1 006 985	432 078	38 290	20 567	80 914	42 314	13 700	3 118	44 419
1974	989 750	337 191	36 169	19 770	74 559	43 054	14 912	3 213	49 634
1973	993 257	347 713	33 789	19 696	67 968	43 799	12 137	3 435	49 319
1972	1 013 199	300 481	33 005	19 446	66 358	44 579	10 953	2 741	50 074

¹ Avser smördelen.

Källa: Jordbruksnämnden.

Tabell 140 Användning av mjölk som ej levererats till mejerier år 1975. 1 000 liter

Use of milk not delivered to dairies in 1975. 1 000 litres

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Storleksgrupp; produktions- område	Använd i hushållet	Såld direkt till konsument	Använd till utfodring	Summa
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>				
2,1– 5,0	5 000	300	4 500	9 800
5,1– 10,0	10 400	900	13 900	25 200
10,1– 20,0	15 500	1 500	20 500	37 400
20,1– 30,0	9 400	1 100	14 200	24 700
30,1– 50,0	9 400	1 500	15 600	26 500
50,1–100,0	4 700	1 400	8 400	14 500
Över 100,0	700	1 200	3 300	5 300
<i>Produktionsområden</i>				
Götalands södra slättbygder	2 500	200	5 000	7 700
» mellanbygder	5 200	700	10 900	16 800
» norra slättbygder	5 000	1 200	9 700	16 900
Svealands slättbygder	5 700	1 700	8 700	16 200
Götalands skogsbygder	19 100	2 200	33 700	55 000
Mellersta Sveriges skogsbygder	4 500	700	6 200	11 300
Nedre Norrland	6 700	800	3 200	10 600
Övre Norrland	6 300	400	3 000	9 800
<i>Hela riket</i>	55 100	7 900	80 400	143 400

Källa: SCB, enheten för lantbruksenkäter (urvalsundersökning om 5 000 enheter; bortfall 3,5 %).

9.8 HUSDJURSFÖRSÄKRING

Uppgifter om försäkringsbolagens verksamhet insamlas varje år av försäkringsinspektionen. Husdjursförsäkring utgör en gren av skadeförsäkring. År 1975 meddelades husdjursförsäkring av tre riksbolag, nämligen av Jordbrukets Försäkringsbolag, ömsesidigt, av Sydsvensk djurförsäkring, ömsesidigt bolag, och av Folksam ömsesidig sakförsäkring, vidare av 26 läns- och häradsbolag och 359 sockenbolag samt av ett utländskt bolag.

Försäkringens utformning

Särskilda försäkringsformer finns för hästar, nötkreatur, får och getter, svin, hundar och katter.

För hästar finns såväl fullständig som begränsad försäkring. Förutom arbetshästar kan bl a rid-, trav- och galopphästar försäkras.

Försäkring av nötkreatur, får och getter respektive svin kan göras i enskild eller kollektiv form. Vanligast är den kollektiva slaktvärdesförsäkringen.

Redovisningsprinciper

I detta avsnitt redovisas uppgifter om under året influtna premier och under året utbetalade skadeersättningar.

Uppgifterna avser endast direkt försäkring. Hänsyn har alltså varken tagits till mottagen eller avgiven återförsäkring.

Redovisningen avser svenska bolag. Därjämte verkar i Sverige ett utländskt bolag, vars rörelse dock huvudsakligen är begränsad till försäkring av kapplöpningshästar (med ett bestånd av 1 212 hästar år 1975).

Resultat

I tabell 141 återfinns uppgifter om premier, skadeutbetalningar och försäkringsbestånd för husdjursförsäkringar år 1975.

Antalet försäkrade djur åren 1971–1975 redovisas i tabllan nedan.

År	Hästar	Nötkreatur	Svin
1975	88 484	875 543	1 459 474
1974	82 076	889 449	1 320 228
1973	74 083	880 350	1 393 413
1972	70 217	879 437	1 303 326
1971	68 356	868 361	587 854

Bibliografi

Enskilda försäkringsanstalter /årligen sedan 1912/. Försäkringsinspektionen.

Årsredovisningar från respektive försäkringsbolag.

Tabell 141 Premiainkomster, skadeutbetalningar och försäkringsbestånd för husdjursförsäkringar år 1975

Premiums, claims and stock of the livestock insurance in 1975

	Riksbolag				Läns- och härads- bolag	Socken- bolag	Summa
	Folk- sam- sak	Jordbrukets Försäk- rings- bolag	Sydsvensk djurför- säkring	Summa			
<i>Premieinkomster, kr</i>							
Hästförsäkring	86 440	12 856 312	1 253 137	14 195 889	679 053	..	..
Nötkreatursförsäkring	–	20 897 974	1 072 000	21 969 974	1 339 820	..	..
Annan djurförsäkring	695 868	15 312 526	734 257	16 742 651	76 575	..	..
Summa	782 308	49 071 377 ¹	3 060 892 ¹	52 914 577 ¹	2 095 448	1 629 923	56 639 948 ¹
<i>Skadeutbetalningar, kr</i>							
Hästförsäkring	12 379	7 895 142	703 940	8 611 461	468 013	..	..
Nötkreatursförsäkring	–	15 860 573	914 122	16 774 695	1 181 497	..	..
Annan djurförsäkring	255 357	9 971 163	566 649	10 793 169	58 538	..	..
Summa	267 736	33 726 878	2 184 711	36 179 325	1 708 048	1 543 270	39 430 643
<i>Försäkringsbelopp, 1 000 kr</i>							
Hästar	2 306	384 910	39 924	427 140	21 646	26 621	475 407
Nötkreatur	–	815 597	68 480	884 077	63 384	58 926	1 006 387
<i>Antal försäkrade djur</i>							
Hästar	308	63 376	9 603	73 287	6 315	8 882	88 484
Nötkreatur	–	736 756	46 586	783 342	47 779	44 422	875 543
Svin	11 821	1 423 675 ²	18 904	1 454 400	1 551	3 523	1 459 474
Övriga	8 435	167 335 ³	12 830 ⁴	188 600	759	321	189 680

¹ Inklusive försäkring med statsbidrag mot förluster på grund av smittsamma husdjursjukdomar. – ² Försäkringsbelopp ca 282 milj kr. – ³ Varav ca 18 000 får och getter och 149 000 hundar; försäkringsbelopp ca 4 respektive 105 milj kr. – ⁴ Huvudsakligen hundar.

Källa: Försäkringsinspektionen.

9.9 PÄLSDJURSSKÖTSEL

Sveriges Pälsdjursuppfödare Riksförbund sammanställer årligen statistik över omfattningen av medlemmarnas pälsdjursskötsel.

Resultat

Antalet aktiva uppfödare av pälsdjur vid slutet av respektive år framgår av tabblån nedan.

Slag av djur	1974/75	1976/76
Mink	563	477
Mink och räb	44	54
Räv	15	17
Chinchilla	91	82
Summa	713	630

Antalet avelshonor redovisas i tabblån nedan.

Slag av djur	1973/74	1974/75	1975/76
Mink	417 844	371 719	347 960
Räv	3 578	4 943	5 086
Chinchilla	3 119	3 602	2 567

AB Nordiske Skinnauktioner sålde under 1975/76 1 235 581 minkskinn, 31 606 rävsinn och 234 797 övriga skinn till ett sammanlagt värde av 122,4 miljoner kronor.

Till pälsdjursförsäkringen var 306 gårdar anslutna med sammanlagt 238 541 avelshonor av mink och 2 868 av räb.

Bibliografi

Årsredovisning /årligen sedan 1930/31/. Sveriges Pälsdjursuppfödare Riksförbund m fl.

9.10 BIODLING

Sveriges Biodlare Riksförbund (SBR) sammanställer årligen statistik över omfattningen av medlemmarnas biodling. Uppgifterna inhämtas genom en postenkät. För 1976 erhöles svar från 80,7 % av medlemmarna.

Resultat

I tabblån nedan redovisas antalet medlemmar i SBR, antalet bisamhällen och skörden av bihonung och vax under åren 1974–1976.

	1974	1975	1976
Antal medlemmar	12 004	12 910	13 600
Redovisat antal bisamhällen			
Invintrade på hösten	86 175	86 086	88 630
därav vinterförluster	7 505	7 850	..
Redovisad skörd			
Honung, kg	2 251 308	2 451 273	2 693 033
Rensat vax, kg	47 124	49 904	55 286

Bibliografi

Bitidningen /årligen sedan 1902; uppgifter för 1976 redovisas i nr 1977:5/. Sveriges Biodlare Riksförbund.

10 Konsumtion

Jordbruksnämnden utför beräkningar av den svenska konsumtionen av livsmedel m m. I oktober görs en prognos för det innevarande året och i februari en preliminär beräkning för det föregående året. Definitiv beräkning av konsumtionen för respektive år görs när slutgiltigt underlag föreligger från olika statistik-källor, bl a från SCBs industristatistik (se nedan).

Beräkningarna avser kvantiteten och värdet av samt näringsvärdet i leveranserna av livsmedel till enskilda hushåll och storkhushåll samt producenternas hemmaförbrukning.

Beräkningsunderlag

De i beräkningarna använda kvantitetsuppgifterna hämtas dels från jordbruksnämndens löpande månadsstatistik, dels från SCBs industri- och utrikeshandelsstatistik. Vidare utnyttjas uppgifter från SCBs årliga inventering – utförd för jordbruksnämndens räkning – av förråden av livsmedel m m samt uppgifter från riksskatteverket och Djupfrysingsbyrån. Speciellt för konsumtionsberäkningarna utför jordbruksnämnden en preliminär uppgiftsinsamling beträffande ett antal varugrupper, varvid företag inom livsmedelsindustri och distribution är uppgiftslämnare.

Kvantitetsangivelserna avser i princip varornas nettovikter (exklusive emballage) vid leveransen till den slutlige konsumenten.

Värderingen av konsumtionen sker i regel till detaljhandelspriser. Undantag utgör producenternas egenförbrukning, som i princip anges i producentpriser plus mervärdeskatt, samt utkonsumtion av starköl, vin och spritdrycker, som värderas i utskänkningspriser. För beräkningarna erforderliga prisuppgifter hämtas i åtskilliga fall från underlaget till SCBs konsumentprisindex men för flera stora poster, bl a kött och fläsk, från annan prisstatistik. För varugrupper med brett sortiment, t ex konserver, ligger värdeuppgifter från främst industri- och utrikeshandelsstatistiken till grund för beräkningarna av konsumtionsvärdena.

Resultat

I tabell 142 redovisas uppgifter om konsumtionen av olika slag av livsmedel m m åren 1972–1976.

Uppgifter om konsumtion av olika slag av livsmedel m m per invånare under åren 1974–1976 lämnas i tabell 143.

Bibliografi

Konsumtionen i Sverige av livsmedel m m /år-ligen sedan 1960; uppgifterna publiceras också i Jordbruksekonomiska meddelanden, där även kostens näringsinnehåll redovisas/. Jordbruksnämnden (stencil).

Per capita-konsumtionen av livsmedel m m i Sverige /år-ligen sedan 1960; uppgifterna publiceras även i Jordbruksekonomiska meddelanden/. Jordbruksnämnden (stencil).

Tabell 142 Total konsumtion av livsmedel m m åren 1972–1976
Total consumption of food etc. in 1972–1976

Varuslag	1972		1973		1974		1975 ⁷		1976 ⁷	
	Kvantitet, milj kg	Värde, milj kr	Kvantitet, milj kg	Värde, milj kr	Kvantitet, milj kg	Värde, milj kr	Kvantitet, milj kg	Värde, milj kr	Kvantitet, milj kg	Värde, milj kr
Bröd och spannmålsprodukter		4 435,7	.	4 676,7	.	5 104,9 ⁵	.	5 823,5	.	6 504,9
Mjöl och gryn	146,6	322,3	150,7	341,8	148,9	365,2	148,9	396,2	164,9	487,9
Mjölprodukter, exkl bröd och konditori- varor	39,4	306,2	41,4	336,6	42,8	379,6	43,6	428,5	45,0	476,8
Knäckebröd m m	47,4	294,9	47,5	313,7	47,0	325,3	48,3	374,0	49,8	410,4
Mjukt matbröd ¹	242,4	1 124,3	241,0	1 202,6	241,1	1 285,1	248,1	1 504,2	251,4	1 766,7
Kaffebröd ¹	75,4	946,5	75,4	998,9	76,1	1 140,3	74,1	1 250,0	74,3	1 340,0
Konditorivaror ¹	30,3	775,7	29,6	792,4	29,6	866,9	28,6	980,0	28,2	1 055,0
Skorpor, kex, rån m m ¹	49,7	665,8	48,0	690,7	46,3	734,7	47,2	890,6	47,0	968,1
Kött och köttvaror	.	6 287,4	.	6 839,8	.	7 504,9 ⁵	.	8 289,8	.	9 455,7
Kött och fläsk, färskt och djupfryst ^{1 2}	157,1	2 849,8	159,5	3 123,7	180,9	3 527,9	195,6	4 065,8	218,8	4 875,9
Fjäderfäkött, färskt och djupfryst ¹	31,5	303,2	33,5	348,1	36,4	398,7	38,9	445,5	38,7	475,2
Charkuterivaror, oblandade	24,3	653,4	25,7	767,0	27,4	793,7	28,6	855,8	27,6	922,2
Charkuterivaror, blandade	147,5	2 051,2	147,8	2 186,1	157,1	2 284,5	162,5	2 467,4	163,1	2 694,4
Köttkonserver	30,3	368,6	27,0	346,0	28,5	401,9	25,7	379,2	25,1	412,0
Köttsoppor, även konserverade	8,4	61,2	8,7	68,9	8,1	74,2	7,7	76,1	7,1	76,0
Fisk, kräftdjur och blötdjur	.	1 623,3	.	1 822,1	.	2 107,0 ⁵	.	2 186,4	.	2 538,6
Färsk och djupfryst fisk ¹	62,3	394,9	59,7	396,2	57,0	430,6	56,8	469,1	56,9	517,5
Djupfryst filead fisk	21,4	236,2	17,3	227,0	17,3	274,9	17,8	252,6	18,2	283,7
Konserver och beredd fisk	47,8	743,7	52,7	881,1	50,7	1 005,2	49,0	1 076,1	52,3	1 286,7
Kräftdjur och blötdjur	.	248,5	.	317,8	.	354,4	.	388,6	.	450,7
Mjölk, gräddde, ost och ägg	.	4 194,6	.	4 423,1	.	4 383,5 ⁵	.	4 772,7	.	5 505,5
Direktförsäld och hemmaförbrukad mjölk ³	72,8	82,6	63,1	74,0	67,9	90,4	62,1	83,0	57,2	81,8
K-mjölk, filmjölk m m ³	980,4	1 522,0	960,8	1 561,2	955,7	1 342,7	971,9	1 388,9	967,9	1 498,4
Skummjölk, lättmjölk, lättfil ³	291,5	425,0	337,3	512,2	365,9	476,4	419,1	544,8	465,4	651,7
Tunn gräddde, gräddfil ³	19,5	129,9	19,7	133,8	19,8	132,5	20,6	148,5	20,1	185,4
Tjock gräddde ³	29,2	357,1	30,0	371,4	32,4	394,6	34,5	445,1	35,2	538,6
Mjölkpulver	1,2	18,5	1,4	21,6	1,4	22,1	1,2	20,3	1,2	21,7
Härdost	55,3	868,1	57,3	924,6	64,7	1 005,1	69,6	1 149,7	73,2	1 300,5
Annan ost	15,9	226,5	17,3	253,0	19,0	282,7	21,3	339,9	23,2	413,7
Ägg ¹	89,8	564,9	90,0	571,3	90,2	628,4	90,6	652,5	90,8	813,7
Matfett och majonnäs	164,6	1 252,3	164,3	1 277,1	169,2	1 438,1 ⁵	169,6	1 667,6	174,2	1 838,0
Smör m m	39,3	413,6	38,9	409,5	40,2	432,2	42,9	527,9	45,8	599,5
Hushållsmargarin inkl lättmargarin	122,3	798,3	122,5	827,9	126,0	953,8	123,7	1 077,6	125,1	1 169,1

Köksväxter, frukter och bär	.	3 556,2	.	3 912,3	.	4 514,0 ⁵	.	5 268,5	.	5 900,9
Köksväxter, färska och djupfrysta ¹	253,4	1 026,4	253,0	1 153,0	257,4	1 317,0	263,1	1 538,2	275,0	1 731,4
Frukt och bär, färska och djupfrysta ¹	474,8	1 261,3	457,8	1 339,1	445,5	1 452,9	467,7	1 727,8	471,7	1 843,6
Köksväxter, torkade, ¹ konserverade m m	.	315,8	.	332,9	.	392,4	.	489,5	.	547,8
Frukt och bär, torkade eller konserverade, sylt m m	.	351,1	.	408,0	.	456,5	.	498,0	.	573,5
Kastanjer, mandel och nötter	8,4	67,8	8,5	76,8	8,4	92,4	10,0	119,7	10,0	107,2
Soppor, även konserverade ¹	10,4	105,1	12,2	133,6	11,8	151,5	12,8	192,9	11,6	182,7
Saft ^{1 3}	122,1	428,7	124,9	468,9	141,1	590,5	151,3	702,4	159,4	914,7
Potatis och potatisprodukter ¹	.	743,4	.	939,9	.	903,9	.	1 165,9	.	1 315,7
Potatis, färsk ¹	562,0	530,2	548,0	715,6	537,0	633,3	521,0	836,0	474,0	917,6
Potatisprodukter	.	213,2	.	224,3	.	270,6	.	329,9	.	398,1
Socker och sirap	.	370,4	.	388,0	.	533,2	.	556,0	.	565,8
Därav socker	180,2	357,8	180,2	373,9	173,6	516,0	165,8	536,4	162,9	547,6
Kaffe, te och kakao	.	1 193,6	.	1 379,6	.	1 571,2 ⁵	.	1 608,1	.	2 393,7
Kaffe, rostat	86,4	1 038,9	86,3	1 193,0	86,9	1 338,9	88,2	1 357,8	88,2	2 093,7
Te	2,2	62,0	2,3	68,2	2,4	71,0	2,6	84,7	3,0	106,8
Choklad och konfektyrvaror	71,7	1 295,0	70,7	1 373,0	73,3	1 678,0	70,1	1 804,0	76,4	2 088,8
Glass ^{3 4}	58,6	393,0	66,4	453,6	68,4	509,3	76,4	677,4	77,3	751,1
Honung, vissa såser, kryddor och salt ¹	.	236,5	.	253,7	.	313,4 ⁶	.	391,1	.	425,9
Malt- och läskedrycker ³	736,7	2 437,3	744,5	2 664,0	740,4	2 891,6	761,2	3 537,6	746,7	3 794,7
Kolsyrade läskedrycker o mineralvatten	297,6	780,1	308,6	891,9	290,3	908,4	294,4	1 095,7	285,3	1 144,1
Svagdricka, lättöl och öl, typ A	126,4	296,3	141,7	369,1	143,6	402,9	145,8	478,7	142,9	510,3
Öl, typ B (mellanöl)	312,7	1 360,9	294,2	1 403,0	306,5	1 580,3	321,0	1 963,2	318,5	2 140,3
Summa livsmedel	.	28 018,7	.	30 402,9	.	33 453,0	.	37 748,6	.	43 079,3
Alkoholhaltiga drycker ³	.	4 062,4	.	4 426,2	.	5 184,3	.	5 924,7	.	6 622,0
Starköl	27,1	203,9	24,1	207,6	25,0	222,3	24,9	248,4	24,7	271,0
Vin	64,0	766,3	59,1	860,1	62,5	966,2	67,4	1 156,0	70,1	1 327,0
Spritdrycker	53,6	3 092,2	54,5	3 358,5	60,4	3 995,8	61,2	4 520,3	64,0	5 024,0
Tobak	.	2 861,2	.	3 026,9	.	3 387,3	.	3 838,5	.	4 234,9
Totalt	.	34 942,3	.	37 856,0	.	42 024,6	.	47 511,8	.	53 936,2

¹ Uppgifterna baseras på ett bristfälligt material och är därför osäkra. – ² Inkl saltat (rått) kött och fläsk, inälvor och färdiglagad mat innehållande kött. –

³ Kvantitetsuppgifter i milj liter. – ⁴ Kvantitetsuppgifterna fr o m 1973 ej helt jämförbara med tidigare år. – ⁵ Inkl. justering av värdet av importen. –

⁶ Inkl justering av värdet av importen, avser även choklad och glass. – ⁷ Uppgifterna delvis preliminära.

Källa: Jordbruksnämnden.

Tabell 143 Konsumtion av livsmedel m m åren 1974–1976. Kilogram per person
Consumption of food etc. in 1974–1976. Kilogrammes per person

Varuslag	1974	1975 ³	1976 ³	Varuslag	1974	1975 ³	1976 ³
Bröd och spannmålsprodukter				Smör m m	4,9	5,2	5,6
Mjöl och gryn	18,2	18,2	20,1	Hushållsmargarin inkl lättmargarin	15,4	15,1	15,2
Mjölprodukter, exkl bröd och konditori- varor	5,2	5,3	5,5	Feta såser	0,4	0,4	0,4
Knäckebröd m m	5,8	5,9	6,1	Köksväxter, frukter och bär			
Mjukt matbröd ¹	29,5	30,3	30,6	Köksväxter, färska och djupfrysta ¹	31,6	32,2	33,4
Kaffebröd ¹	9,3	9,0	9,0	Fruktar och bär, färska och djupfrysta ¹	54,6	57,0	57,4
Konditorivaror ¹	3,6	3,5	3,4	Köksväxter, torkade ¹ , konserverade m m	7,9	8,8	9,1
Skorpor, kex, rån m m ¹	5,7	5,8	5,7	Fruktar och bär, torkade eller konser- verade, sylt m m	9,5	8,7	9,5
Kött och köttvaror				Kastanjer, mandel och nötter	1,0	1,2	1,2
Kött och fläsk, färskt och djupfryst ^{1 2}	22,2	23,8	26,6	Soppor, även konserverade ¹	1,4	1,5	1,4
Fjäderfäskött, färskt och djupfryst ¹	4,4	4,8	4,7	Saft, liter ¹	17,3	18,6	19,4
Charkuterivaror, oblandade	3,4	3,5	3,4	Potatis och potatisprodukter			
Charkuterivaror, blandade	19,3	19,8	19,8	Potatis, färsk ¹	65,8	63,6	57,7
Köttkonserver	3,5	3,2	3,1	Potatisprodukter	4,3	4,9	5,3
Köttsoppor, även konserverade	1,0	1,0	0,9	Socker	21,2	20,3	19,8
Fisk, kräftdjur och blötdjur				Sirap	0,5	0,6	0,5
Färsk och djupfryst fisk ¹	7,0	6,9	6,9	Kaffe, rostat	10,6	10,8	10,7
Djupfryst filead fisk	2,1	2,2	2,2	Te	0,3	0,3	0,4
Konserver och beredd fisk	6,2	6,0	6,4	Kakao	0,8	0,8	0,8
Kräftdjur och blötdjur	1,7	1,9	2,2	Choklad- och konfektyrvaror	9,0	8,6	9,3
Mjölk, grädde och ost				Glass, liter	8,4	9,3	9,4
Direktförsäld och hemmaförbrukad mjölk, liter	8,3	7,6	7,0	Honung, såser med högst 20 % fetthalt, kryddor och salt ¹	4,7	5,0	5,0
Konsumtionsmjölk, filmjölk m m, liter	117,1	118,6	117,8	Malt- och läskedrycker, liter			
Skummjölk, lättmjölk och lättfil, liter	44,9	51,2	56,6	Kolsyrade läskedrycker och mineralvatten	35,6	35,9	34,7
Tunn grädde, gräddfil, liter	2,4	2,5	2,5	Svagdricka, lättöl och öl, typ A	17,6	17,8	17,3
Tjock grädde, liter	4,0	4,2	4,3	Öl, typ B (mellanöl)	37,6	39,2	38,7
Mjölkpulver	0,2	0,1	0,1	Alkoholhaltiga drycker, liter			
Härdost	7,9	8,5	8,9	Starköl	3,1	3,0	3,0
Annan ost	2,4	2,6	2,9	Vin	7,7	8,2	8,5
Ägg ¹	11,1	11,1	11,0	Spritdrycker	7,4	7,5	7,8

¹ Uppgifterna baseras på ett bristfälligt material och är därför osäkra. – ² Inkl saltat (rått) kött och fläsk, inälvor och färdiglagad mat innehållande kött. –

³ Uppgifterna delvis preliminära.

Källa: Jordbruksnämnden.

11 Utrikeshandel

Inom SCB sammanställs den officiella utrikes-handelsstatistiken. På basis av denna beräknar jordbruksnämnden den svenska utrikeshandeln med egentliga jordbruksprodukter och livsmedel. I detta avsnitt redovisas definitiva uppgifter för åren 1972–1975 och preliminära uppgifter för 1976.

Till kategorierna egentliga jordbruksprodukter och livsmedel räknas sedan 1959, då den nu gällande indelningen av utrikeshandelsstatistiken (den s k Brysselnomenklaturen) började tillämpas, följande varugrupper.

Kap 1–4

Levande djur

Kött, fläsk och andra ätbara djurdelar

Fisk och skaldjur

Mjölk och mejeriprodukter, ägg, honung

Ur kap 5

Tarmar

Kap 7–12

Köksväxter m m

Frukter m m

Kaffe, te och kryddor

Spannmål

Produkter från kvarnindustri, malt, stärkelse m m

Oljehaltiga fröer och frukter, vallväxtfröer, foderväxter m m

Kap 15–21

Animaliska och vegetabiliska fetter och oljor m m

Varor av kött, fläsk, fisk och skaldjur

Socketter och sockerkonfektyrer

Kakao och varor därav

Varor av spannmål, mjöl och stärkelse, bakverk

Varor av köksväxter och frukter m m

Diverse näringsmedel

Kap 23

Beredda fodermedel m m

Till gruppen egentliga jordbruksprodukter räknas i princip produkter enligt sammanställningen ovan exklusive fisk, frukt, kaffe, te, kakao, kryddor m m.

Resultat

Uppgifter om den svenska utrikeshandeln med egentliga jordbruksprodukter och livsmedel åren 1972–1976 lämnas med fördelning på viktigare ursprungs- respektive förbrukningsländer i tabellerna 144 och 145.

I tabell 146 redovisas import och export av egentliga jordbruksprodukter åren 1972–1976.

Bibliografi

Källor

Sveriges utrikeshandel med livsmedel m m /årligen sedan 1950/. Jordbruksnämnden (stencil).

Utrikeshandel. Del 1 och 2 /preliminära uppgifter återfinns i SCBs SM H; vissa uppgifter dessutom i Jordbruksekonomiska meddelanden/. SCB.

Andra undersökningar

Svensk import och export av trädgårdsprodukter 1970–74. Lantbrukshögskolan, konsulentavdelningen vid Alnarp. Trädgård 83.

Svensk import 1975 /komplement till ovanstående/. Lantbrukshögskolan, konsulentavdelningen vid Alnarp (stencil).

Tabell 144 Importen av egentliga jordbruksprodukter och livsmedel åren 1972–1976. Milj kronor

Imports of foodstuffs etc. in 1972–1976. Millions of Swedish kronor

Exportörande land	1972	1973	1974	1975	1976 ¹
Danmark	586	617	823	756	797
Finland	97	100	85	190	120
Island	24	23	26	24	49
Norge	295	406	501	436	461
Belgien, Luxemburg	19	18	25	25	27
Bulgarien	10	13	13	13	21
Frankrike	41	55	66	79	80
Förbundsrepubliken Tyskland	137	195	231	268	319
Irland	13	10	24	23	23
Italien	130	133	152	180	194
Nederländerna	171	207	289	301	317
Polen	42	69	75	76	75
Portugal	17	21	21	12	13
Rumänien	16	20	29	23	38
Schweiz	33	42	56	58	80
Sovjetunionen	23	28	23	21	16
Storbritannien	107	136	179	148	166
Tjeckoslovakien	5	5	8	8	8
Tyska demokratiska republiken	1	4	7	9	4
Ungern	29	35	41	48	38
Österrike	19	23	37	51	65
Förenta Staterna	285	348	567	437	503
Kanada	59	70	88	67	95
Japan	8	7	10	12	31
Övriga länder	1 429	1 729	1 981	2 180	3 002
Samtliga länder	3 596	4 314	5 357	5 445	6 542

¹ Preliminära uppgifter.

Källa: Jordbruksnämnden.

Tabell 145 Exporten¹ av egentliga jordbruksprodukter och livsmedel åren 1972–1976. Milj kronor
Exports of foodstuffs etc. in 1972–1976. Millions of Swedish kronor

Importerande land	1972	1973	1974	1975	1976 ²
Danmark	167	200	197	200	341
Finland	72	91	112	141	134
Island	2	1	1	4	1
Norge	129	159	304	296	359
Belgien, Luxemburg	7	6	9	12	10
Bulgarien	0	0	0	0	2
Frankrike	21	18	36	40	24
Föbundsrepubliken Tyskland	161	126	373	368	160
Irland	4	4	2	4	2
Italien	117	89	117	55	62
Nederländerna	40	67	124	98	67
Polen	18	9	61	151	265
Portugal	21	36	64	11	13
Schweiz	47	44	40	42	39
Sovjetunionen	43	54	37	20	4
Storbritannien	216	176	167	143	117
Tjeckoslovakien	4	3	2	6	7
Tyska demokratiska republiken	28	55	30	61	107
Ungern	8	3	11	9	7
Österrike	19	51	18	16	29
Förenta staterna	36	40	65	36	47
Kanada	4	4	15	6	7
Japan	19	79	50	107	92
Övriga länder	150	148	301	371	312
Samtliga länder	1 333	1 463	2 136	2 197	2 208

¹ Direktlandningar av fisk i utländska hamnar ingår. – ² Preliminära uppgifter.

Källa: Jordbruksnämnden.

Tabell 146 Utrikeshandeln med egentliga jordbruksprodukter åren 1972–1976. Milj kronor
 Foreign trade in agricultural products in 1972–1976. Millions of Swedish kronor

Varuslag	1972		1973		1974		1975		1976 ¹	
	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export
<i>Levande djur och animaliska produkter (exklusive fetter och oljor)</i>										
Levande djur	9,3	10,0	13,3	16,3	17,7	11,2	20,7	6,9	17,2	7,0
Kött, fläsk och andra ätbara djurdelar	234,7	321,9	247,7	302,8	306,6	288,1	343,9	231,1	355,0	230,5
Kött- och fläskkonserver m m	43,0	4,6	51,1	6,5	73,6	4,7	62,9	5,3	73,2	6,8
Tarmar	22,4	17,0	25,4	17,1	28,1	19,5	30,7	16,0	37,3	25,6
Mjolk, mejeriprodukter och ägg	62,5	114,3	67,0	99,4	78,4	136,9	114,7	95,0	126,6	127,8
Summa	371,9	467,7	404,6	442,2	504,4	460,5	572,9	354,2	609,3	397,8
<i>Vegetabiliska produkter (exklusive fetter och oljor)</i>										
Potatis	9,0	3,3	33,2	2,8	26,7	3,2	48,0	5,9	136,8	8,6
Potatisprodukter	12,3	3,5	11,2	3,7	15,7	6,8	13,4	8,6	20,4	14,5
Brödsäd	8,8	91,2	14,2	154,5	10,6	586,7	14,6	562,1	11,0	548,2
Fodersäd	14,9	170,2	65,9	59,9	191,6	61,4	59,5	235,7	38,3	121,6
Mjöl och gryn	10,1	12,4	12,9	9,9	10,3	44,2	10,3	42,9	17,9	55,0
Malt	24,7	1,4	12,0	6,0	7,5	5,8	10,6	11,5	7,6	0,0
Stärkelse	11,0	0,1	24,1	0,2	71,9	0,1	31,2	0,2	33,4	0,0
Sockerbetor	1,2	0,0	1,7	0,0	1,3	0,0	1,3	0,0	2,2	0,0
Varor av spannmål m m	90,3	92,0	101,6	86,4	126,4	88,6	146,7	86,3	177,3	100,2
Socker av olika slag, sirap och melass	109,7	11,5	110,3	14,8	135,0	7,4	330,2	7,2	199,9	4,9
Fodermedel, hö m m	209,4	3,2	307,8	9,6	381,0	5,0	322,9	7,6	380,8	12,7
Oljeväxtfröer och oljehaltiga frukter	51,3	60,7	59,8	117,9	110,6	173,2	81,1	155,9	69,9	122,3
Djupfrysta ärtor	0,3	6,7	0,3	19,6	0,0	28,4	1,3	20,9	1,5	35,3
Ärtor, bönor m m	6,4	0,4	7,5	3,1	12,2	1,3	10,2	1,2	12,9	1,9
Växvaxtfröer m m	20,7	8,5	17,2	12,7	21,6	11,7	27,2	21,3	26,6	17,9
Summa	580,3	465,2	779,6	501,1	1 122,3	1 024,0	1 108,5	1 167,4	1 136,5	1 043,1
<i>Animaliska och vegetabiliska fetter och oljor</i>										
Sjödjursolja	34,9	14,7	38,1	16,8	70,1	15,3	32,4	9,0	21,0	7,0
Sojaolja	49,2	2,0	63,9	3,3	161,4	4,1	115,4	4,9	98,2	5,7
Raps- och rybsolja	0,0	50,8	0,9	59,2	3,9	92,4	3,6	120,2	0,3	104,4
Övriga fetter och oljor	139,2	37,3	160,9	53,0	256,8	92,3	216,0	85,4	189,6	88,0
Summa	223,3	104,8	263,8	132,3	492,2	204,1	367,4	219,5	309,1	205,0
<i>Summa egentliga jordbruksprodukter</i>	<i>1 175,4</i>	<i>1 037,7</i>	<i>1 447,9</i>	<i>1 075,6</i>	<i>2 118,9</i>	<i>1 688,5</i>	<i>2 048,8</i>	<i>1 741,1</i>	<i>2 054,8</i>	<i>1 645,9</i>

¹ Preliminära uppgifter.
 Källa: Jordbruksnämnden.

12 Priser och prisindex

Detta kapitel omfattar följande avsnitt:

<i>Avsnitt</i>	<i>Tabeller</i>
12.1 Priser	147
12.2 Prisindex	148–149

12.1 PRISER

Jordbruksnämnden redovisar varje månad prisuppgifter för drivmedel, handelsgödselmedel samt vegetabiliska och animaliska produkter. Uppgiftsinsamlingen sker huvudsakligen genom jordbrukets organisationer. För handelsgödsel erhålls dock uppgifter från Supra.

Jordbrukets utredningsinstitut beräknar varje år medelpriset på traktorer (se avsnitt 6.3).

Från Sveriges Oljeväxtintressenter Förening, Sveriges Pälstdjursuppfödare Riksförbund och Sveriges Biodlare Riksförbund erhålls årligen uppgifter om priserna på oljeväxtfröer, pälstdjur respektive honung.

Beskrivning av använda prisbegrepp

De redovisade priserna avser för animalier med invägning respektive slakt vägda genomsnitt av månadsvärden. För övriga varor avses ovägda genomsnitt.

Drivmedel

Priserna avser tankbilsleveranser till förbrukare i Stockholm och Göteborg med omnejder och i Malmöhus län.

Handelsgödsel

Priserna är beräknade fritt förbrukare i mellersta Sverige på vara i säck.

Vegetabilier

För vete och råg utgör priserna medeltal för vara med 15 % vattenhalt av Lantbrukarnas Riksförbunds noteringar (exklusive förmal-

ningsavgift) eller, om sådana noteringar ej finns, gällande inlösenpriser. Vetepriserna avser normalvete. Även för fodersäd redovisas genomsnitt av Lantbrukarnas Riksförbunds noteringar och för vallhö priset till producent för pressad vara på stationer i mellersta Sverige. Priset för matpotatis avser engrospriset i Stockholm för SMAK prima (t o m september 1974 avsåg priset istället kvalitet Ordinär) och priset för fabrikspotatis det av samarbetsorganet för stärkelseproducenter och bränneri-idkare fastställda priset vid 17,5 % stärkelsehalt och 70 kilogram hektolitervikt. Prisuppgifterna för sockerbetor utgör grundpriset till producent för vara med 16 % sockerhalt.

För vetekli och kraftfoderblandningar avses pris till förbrukare på ett flertal orter. För mellass avses pris inklusive fathyra på vissa orter till andra förbrukare än sockerbetsodlare.

Priserna för oljeväxter avser pris till odlare för fröer med en oljehalt av 47 % och en vattenhalt av 18 %.

Animalier

Köttpriserna avser avräkningspriser för slaktdjur (slaktad vara) enligt Sveriges Slakteriförbunds beräkningar. Slaktdjursavgiften är frändragen.

För mejerimjolk avses vägt medelavräkningspris till producent för 4,0 %-ig mjölk fritt gård vid ett skummjölksvärde av 12,0 öre/kg. Efterlikvider och leveranstillägg ingår ej. För konsumtionsmjolk avses detaljpris för standardiserad 3,0 %-ig mjölk i vanligast förekommande förpackning.

Smörpriserna utgör svensk riksnötering för runmärkt saltat smör. Ostpriserna avser avräkningspriser med mejerier för 2 månader gammal ost.

Äggpriserna slutligen utgör partipriser i Stockholm på runmärkta ägg.

Pälsdjur

De redovisade priserna på pälsdjursskinn utgör säsongsmedelpriser till uppfödare vid AB Nordiske Skinnauktioner.

Bihonung

Honungspriset avser priset till biodlare. I priset ingår fri frakt av honungen till Mantorp och fri tillbakafrakt av transportkärlen.

Resultat

I tabell 147 redovisas uppgifter om priser på traktorer, drivmedel, handelsgödsel, vegetabilier och animalier för åren 1972–1976 och 1971/72–1975/76.

Priserna till oljeväxtodlare var under 1975 för höstraps Sinus, vårrybs och vitsenap 121 öre/kg, för höstrybs 111, för vårraps Oro 126 och får vårraps Gulle 106 öre/kg.

För minkskinn blev medelpriset under 1975/76 88:18 kronor. Motsvarande priser för silverräv var 869, för blåräv 281 och för rödräv 191 kronor.

Priset till biodlare för honung var under 1976 6:50 kronor.

Bibliografi

Jordbruksekonomiska meddelanden /prisuppgifter i tabellavdelningen varje månad sedan 1950/. Jordbruksnämnden.

Jordbrukets traktorköp /årligen sedan 1950/. Jordbrukets utredningsinstitut (stencil).

Sveriges Oljeväxtintressenter Förening u p a. Bokslut per den 30 juni /årligen sedan 1945/.

Årsredovisning /årligen sedan 1930/31/. Sveriges Pälsdjursuppfödare Riksförbund m fl.

Bitidningen /årligen sedan 1902; uppgifter för 1976 redovisades i nr 1977:5/. Sveriges Biodlare Riksförbund.

12.2 PRISINDEX

Lantbruksekonomiska samarbetsnämndens indexgrupp låter utarbeta månatliga prisindexserier på jordbrukets område. Indexsystemet skall möjliggöra en mätning av prisutvecklingen och dessutom kunna användas, med beaktande av indexsystemets konstruktion, vid jämförelser med prisutvecklingen inom olika handelsled och förädlingsnivåer samt inom andra samhällssektorer.

SCB har sedan juli 1970 årligen beräknat ett byggnadskostnadsindex för jordbruksbyggnader. Sådana beräkningar utfördes tidigare av lantbrukshögskolans institution för lantbrukets byggnadsteknik i Lund (LBT). Sammanställningen av uppgifter sker för fem olika områden per den 1 juli varje år (årsstatistiken) och dessutom för ett område (östra Mellansverige) per den första i varje kvartal.

Lantbruksekonomiska samarbetsnämndens indexserier

Prisindex skall i princip avspegla prisutvecklingen utan påverkan av kvalitetsförändringar. Höjda priser till följd av förbättrad varukvalitet skall således ej påverka index.

Vikterna (vägningstalen) i indexserierna är i huvudsak fasta med viktbyte vart tredje år för vissa indexserier. För dessa skedde viktbyten den 1 juli 1971 och den 1 juli 1974. Vikterna baseras nu på normerade data för 1975/76. Serien med nya vikter har kedjats till äldre serier.

Följande indexserier beräknas.

- 1 Produktionsmedelsprisindex
 - 2 Avräkningsprisindex
 - 3 Prisregleringsprisindex
 - 4 Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel
 - 5 Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel
 - 6 Världsmarknadsprisindex
- Serierna 1–3 och 6 utarbetas av jordbruksnämnden och 4–5 av SCB.

I detta avsnitt redovisas vidare vissa resultat för konsumentprisindex, som beräknas av SCB.

I *produktionsmedelsprisindex* ingår i princip jordbrukets samtliga kostnader med undantag av arbetskostnader och ränta på eget kapital. Sedan juli 1971 har också en serie omfattande även dessa poster beräknats. Denna serie påverkas starkt av förändringar i lantarbetarlönen, eftersom arbetskostnaden utgör nära hälften av den totala kostnaden.

I beräkningarna används från respektive varugrupp prisuppgifter för de varor som svarar för den största omsättningen. De i beräkningarna insatta priserna utgörs till stor del av centrala noteringar. Vidare utnyttjas vissa delposter i konsumentprisindex. Byggnadskostnadernas utveckling följs med SCBs byggnadskostnadsindex för jordbruksbyggnader (se nedan). Som vikter används kostnaderna för jordbrukets inköp av produktionsmedel. Enligt jordbruksprisregleringen för perioden 1 juli 1974–30 juni 1977 skall som grund för justeringar varje halvår av prisnivån läggas utvecklingen av produktionsmedelsprisindex.

Avräkningsprisindex avses registrera prisutvecklingen för jordbrukets varor i producentledet, dvs de priser jordbrukaren får för sina produkter vid gården.

Jordbrukets samtliga viktiga produkter ingår, eftersom produkterna på intäktssidan är relativt få till antalet. Prisindexserier för olika produkter sammanvägs med vikter som baseras på normerade kvantiteter för inhemsk produktion (exklusive jordbrukets interna omsättning). De kvantiteter som omsätts i intern handel inom jordbruket förädlas i regel till avsaluprodukter i animalieproduktionen och beaktas därigenom.

Prisregleringsprisindex skall registrera prisutvecklingen för jordbrukets varor i de led där prisregleringen verkar, dvs huvudsakligen i partihandelsledet. Prisregleringsprisindex omfattar i princip samtliga av prisregleringen berörda jordbruksprodukter. Som representantvaror i beräkningarna uttas inom de olika varugrupperna i allmänhet de sorter och kvaliteter som har den största omsättningen. Vägningstalen är hämtade från normerade kvantiteter över totalkonsumtionen.

Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel, bygger på SCBs

producentprisindex för livsmedelsindustrin. Den indexserie som nu beräknas omfattar konsumtionsvaror.

Konsumentprisindex utarbetas månadsvis av SCB och skall mäta prisförändringar vid oförändrad levnadsnivå. Prisuppgifter insamlas för ett urval varor och tjänster (representantvaror) och skall avse de priser som konsumenterna faktiskt får betala (marknadspris). Som vägningstal används respektive varugrups relativa andel av de totala utgifterna för privat konsumtion. Vägningstalen byts varje år.

I detta avsnitt redovisas delserier av konsumentprisindex avseende jordbruksreglerade livsmedel och övriga livsmedel.

Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel beräknas med fasta vikter. Serien skall främst användas för jämförelse med producentprisindex för livsmedelsindustrin. Viktsystemet och varuurlvalet är i princip desamma som för detta. Prisuppgifterna är identiska med dem för konsumentprisindex.

Världsmarknadsprisindex skall spegla prisutvecklingen på världsmarknaden för samtliga jordbruksprodukter som inverkar på den inhemska prisbildningen. Inom de olika varugrupperna används vid indexberäkningarna representantvaror av de sorter och kvaliteter som säljs mest på den svenska marknaden.

Erforderliga prisuppgifter hämtas huvudsakligen från utländska facktidsskrifter. För animalier har vid beräkningarna sedan januari 1973 prisserier använts, vilka härletts från noteringar inom EG med justering för gällande importavgifter och/eller exportbidrag. Med denna metod erhålls dock inte en exakt registrering av prisutvecklingen på världsmarknaden.

Resultatets tillförlitlighet. Jämförbarhet

Under de perioder då prisstopp gäller (t ex från 1973 för vissa mejerivaror och kött- och fläskvaror) förhindras höjningar av de priser som ingår i prisregleringsprisindex, producentprisindex för livsmedelsindustrin och konsumentprisindex. Detta gäller inte avräkningsprisindex, eftersom jordbruket får kompensation av statliga medel för prisstoppsförluster.

Mervärdesskatt ingår i prisuppgifterna för konsumentprisindex men inte i prisuppgifterna för övriga indexserier.

För de delindex av konsumentprisindex som här redovisas är basen december 1966. För övriga indexserier är basen 1966/67.

Byggnadskostnadsindex

Indexberäkningarna görs för olika typer av ekonomibyggnader. Hänsyn tas endast till byggnader som kan anses representativa för gårdar med 10–20 hektar åker. I detta avsnitt redovisas *gårdsindex* och *totalindex*.

Gårdsindex avser en totalbyggnad omfattande ladugård, loge och magasin. Index-talen för de olika byggnadsdelarna sammanvägs till ett gårdsindex. Ladugården kan vara av höghustyp, dvs bestå av djurstall med överbyggnad, eller av låghustyp, dvs bestå av djurstall utan överbyggnad. Gårdsindex redovisas vidare uppdelat på stenhus och trähus.

Ett för hela landet gällande totalindex erhålls genom sammanvägning av gårdsindex för de fem områdena. Som vikter används antalet djurplatser och den relativa förekomsten av olika byggnadstyper.

Beräkningsmetodik

Indexserien har 1964 som bas (= 100). Det är ett s k fastbasindex av Laspeyres' typ, vilket innebär att beräkningarna grundar sig på ett bestämt byggnadsbestånd, vars prisutveckling följs.

Förutom prisförändringar mäter indexserien förändringar på grund av att äldre byggnadsmaterial byts ut mot nyare som helt ersätter det gamla. Däremot mäter serien inte förändringar på grund av standardförbättringar.

Primäruppgifter

Till grund för beräkningarna ligger uppgifter rörande material- och arbetskostnader. Materialprisuppgifter (cirkapriser) erhålls genom hänvändelse till drygt ett hundratal tillverkare och försäljare av byggnadsmaterial, medan arbetskostnaderna beräknas med utgångspunkt från avtalslönerna.

Resultat

Utvecklingen av de olika indexserierna utarbetade inom lantbruksekonomiska samarbetsnämnden under perioden 1971/72–1975/76 framgår av *tabell 148*. Tabellen visar bl a att avräkningspriserna under perioden ökade med 45 %. Jordbrukets kostnader, exklusive arbetskostnader och ränta på eget kapital, ökade med ungefär lika mycket (44 %).

I *tabell 149* redovisas byggnadskostnadsindex för jordbruksbyggnader 1976. Ur tabellen kan utläsas att totalindex ökade från 200 den 1 juli 1975 till 227 den 1 juli 1976, dvs med cirka 14 %. Arbetskostnaderna ökade med cirka 10 % under den gångna ettårsperioden och materialkostnaderna med cirka 16 %.

Bibliografi

Indextal för prisutvecklingen på jordbrukets område /varje månad sedan juli 1966; vissa uppgifter publiceras dessutom i Jordbruksekonomiska meddelanden/. Lantbruksekonomiska samarbetsnämndens indexgrupp (stencil).

Prisutvecklingen på jordbrukets område 1971/72–1975/76. Lantbruksekonomiska samarbetsnämndens indexgrupp. November 1976 (stencil).

Prisindex på jordbruksområdet. Redogörelse för beräkningsmetoder. Lantbruksekonomiska samarbetsnämndens indexgrupp 1976.

Priser i jordbruket under 25 år – prisindex för produkter och produktionsmedel i jordbrukarledet. Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1970:4.

Byggnadskostnadsindex för jordbruksbyggnader /årligen sedan 1970/. SCB. SM Bo 1970:41, 1971:45, 1972:38, 1973:37, 1974:35, 1975:45, 1976:7.3 . . .

Jordbrukets byggnadskostnadsindex /1965–1969; föregångare till ovanstående/. Statens lantbruksbyggnadsförsök. Stenciltryck nr 1002 (avser 1965 jämte redogörelse för indexsystemet), 1006 (avser 1965–66) och 1013 (avser 1967). Lantbrukshögskolan, institutionen för lantbrukets byggnadsteknik. Stenciltryck nr 1020 (avser 1968) och 1025 (avser 1969).

Tabell 147 Priser¹ på traktorer, drivmedel, handelsgödsel, vegetabilier och animalier åren 1972–1976 och 1971/72–1975/76²
 Prices of tractors, fuel, fertilizers and vegetable and animal products in 1972–1976 and 1971/72–1975/76

Varuslag	1972	1973	1974	1975	1976	1971/72	1972/73	1973/74	1974/75	1975/76
<i>Traktorer, kr/st</i>	36 555	40 490	47 782	48 598	..	..	..	..	..	..
<i>Drivmedel, kr/100 liter</i>										
Bensin	96	105	132	136	154	96	99	121	131	148
Dieseloilja	30	36	50	47	60	31	31	47	46	54
<i>Handelsgödsel-medel, kr/100 kg</i>										
Kalksalpeter										
15,5 % N	22	24	32	36	37	22	22	26	36	36
Kalkammonsalpeter										
26,0 % N	32	33	44	50	52	32	31	36	50	50
Superfosfat										
9,0 % P ³	27	28	..	45	44	27	26	31	44	45
Supra PK 7–13 ⁴	28	30	..	51	50	29	28	33	50	51
Supra NPK 16–7–13	42	45	66	79	79	43	42	50	78	79
Supra NPK 20–5–9	39	42	61	72	73	39	39	46	72	72
<i>Vegetabilier, kr/100 kg</i>										
Vete	50	50	57	65	69	51	48	53	62	67
Råg	50	50	56	61	64	51	48	53	59	62
Korn	46	48	54	59	63	47	45	51	57	60
Havre	43	44	51	57	61	44	41	48	55	58
Vallhö	27	24	32	54	57	28	23	26	40	56
Matpotatis	45	67	..	84 ⁹	89	37	59	62	..	..
Fabrikspotatis ⁵	16	17	19	24	29	16	16	18	23	27
Sockerbetor ⁵ ⁶	10	10	12	14	15	9	10	10	12	14
Vetekli	48	49	57	64	68	48	48	52	62	65
Kraftföderblandningar	83	110	104	104	129	78	95	114	100	114
Melass	50	57	61	59	55	49	52	60	62	53
<i>Animalier, kr/100 kg</i>										
Kött av										
Storboskap	829	915	988	1 135	1 316	795	866	955	1 044	1 226
Mellankalv	960	1 042	1 060	1 242	1 446	912	1 018	1 057	1 131	1 349
Mindre kalv	797	843	883	868	1 041	769	835	851	877	908
Häst	694	721	773	863	918	659	708	747	801	895
Lamm	943	1 034	1 191	1 282	1 391	887	1 007	1 094	1 213	1 324
Slaktsvin	456	551	594	632	692	468	491	582	608	659
Fjäderfä ⁷	601	651	732	772	811	579	625	683	766	786
Mejerimjolk	80	87	99	115	125	79	82	92	107	121
Konsumtionsmjolk ⁸	152	156	134	134	143	143	156	149	129	139
Smör	750	750	770	848	872	750	750	750	808	870
Ost										
Helfet	757	773	750	758	794	716	770	767	748	776
Halvfet	668	693	670	678	714	621	688	687	668	696
Ägg	408	424	471	466	573	424	391	481	445	516

¹ Beträffande innebörden av de olika priserna se texten. – ² Avser för handelsgödsel juni–maj och för vete, råg och fabrikspotatis sept–aug. – ³ T o m 1973/74 11 % -ig vara. – ⁴ T o m 1973/74 PK 8–15. – ⁵ Inklusive skörde-ska-deavgift. – ⁶ Samma priser är insatta på kalenderår och det regleringsår som börjar under kalenderåret. – ⁷ Fr o m juli 1974 även grillkyckling. – ⁸ Kr/100 liter. – ⁹ Medeltal för 11 månader.

Källa: Jordbruksnämnden och beträffande traktorer Jordbrukets utredningsinstitut.

Tabell 148 Jordbrukets prisindex åren 1971/72–1975/76

Agricultural price indices in 1971/72–1975/76

1966/67 = 100

Index	1971/72	1972/73	1973/74	1974/75	1975/76
Produktionsmedelsprisindex					
Förnödenheter	109,8	123,5	148,5	155,7	164,6
Tjänster	123,3	132,2	142,7	157,7	176,5
Kapitalkostnader	113,7	119,2	138,0	152,7	160,0
Totalt	113,4	122,9	143,0	154,5	163,8
Totalt inkl arbetskostnader och ränta på eget kapital	133,9	149,8	172,4	204,0	234,6
Avräkningsprisindex					
Vegetabilier	94,1	99,5	109,2	116,9	138,6
Animalier	120,5	125,3	140,5	153,8	173,8
Totalt	114,7	119,7	133,6	145,6	166,1
Prisregleringsprisindex					
Vegetabilier	113,5	129,4	144,2	159,0	177,3
Animalier	118,6	127,2	127,3	117,5	128,0
Totalt	117,5	127,6	130,7	126,0	138,2
Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel					
Vegetabilier	122,6	135,3	147,1	164,6	191,5
Animalier	125,0	134,6	136,1	133,3	145,1
Totalt	124,2	134,9	139,5	143,0	159,5
Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel					
Vegetabilier	136,2	149,8	161,7	179,2	216,3
Animalier	130,8	139,7	140,3	138,0	152,0
Totalt ¹	132,7	143,2	147,6	152,1	174,1
Konsumentprisindex					
Jordbruksreglerade livsmedel ¹	133,0	143,4	148,1	153,2	174,5
Övriga livsmedel	126,4	135,8	148,5	172,6	195,8
Totalt exkl jordbruksreglerade livsmedel	125,7	133,2	145,4	161,5	177,7
Världsmarknadsprisindex					
Vegetabilier	117	147	305	342	240
Animalier ²	119	135	147	132	145
Totalt ²	119	137	166	158	157

¹ Eftersom varuurl och viktsystem ej är identiska överensstämmer indextalen ej helt mellan totalindex i serien konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel och delindex jordbruksreglerade livsmedel i serien konsumentprisindex. – ² Nya prisserier fr o m jan 1973.

Källa: Lantbruksekonomiska samarbetsnämndens indexgrupp.

Tabell 149 Byggnadskostnadsindex för jordbruksbyggnader åren 1972–1976
 Agricultural building cost index in 1972–1976
 1964 = 100

Index; område ¹	1972	1973	1974	1975	1976
<i>Gårdsindex</i>					
<i>Södra Sveriges slättbygder</i>					
Ladugård, höghus					
Stenhus	132	171	191	195	221
Trähus	131	173	193	195	221
Ladugård, låghus					
Stenhus	132	170	191	195	221
Trähus	131	172	193	195	221
<i>Sydsvenska höglandet</i>					
Ladugård, höghus					
Stenhus	134	171	195	203	235
Trähus	135	174	197	204	238
Ladugård, låghus					
Stenhus	134	170	193	202	233
Trähus	135	172	196	203	236
<i>Västra Mellansverige</i>					
Ladugård, höghus					
Stenhus	133	167	192	198	229
Trähus	133	169	195	198	230
Ladugård, låghus					
Stenhus	133	166	191	197	228
Trähus	133	168	194	197	229
<i>Östra Mellansverige</i>					
Ladugård, höghus					
Stenhus	131	165	189	195	218
Trähus	131	167	192	196	219
Ladugård, låghus					
Stenhus	131	164	188	195	217
Trähus	131	166	191	195	218
<i>Nordsverige</i>					
Ladugård, höghus					
Stenhus	139	172	197	206	231
Trähus	140	176	202	209	235
Ladugård, låghus					
Stenhus	139	171	196	205	229
Trähus	140	174	200	208	233
<i>Totalindex²</i>					
Arbete	138	149	161	181	200
Material	131	183	213	210	243
Totalt	134	170	194	200	227

¹ Beträffande områdesindelningen se stenciltryck nr 1002 från LBT. – ² Sammanvägning av gårdsindex.
 Källa: SCB, byggnadskostnadsindex för jordbruksbyggnader.

13 Jordbruksekonomiska förhållanden

Detta kapitel omfattar följande avsnitt:

<i>Avsnitt</i>	<i>Tabeller</i>
13.1 Inkomster, utgifter m m	150–158
13.2 Löner för lant- och trädgårds- arbetare	159–160
13.3 Jordbrukets kreditmarknad	161
13.4 Jordbrukssektorn i national- räkenskaperna	162–163

13.1 INKOMSTER, UTGIFTER M M

Särskilda undersökningar baserade på jordbrukarnas självdeklarationer har årligen utförts av SCB sedan slutet av 1930-talet. Genom undersökningarna erhålls uppgifter om brukarnas inkomster, utgifter, tillgångar och skulder, vilka redovisas totalt för hela jordbruket, per företag och per hektar åker. Med självägande brukare avses i undersökningarna fysiska personer som äger minst hälften av företagets åkerareal och med arrendatorer fysiska personer som arrenderar hela åkerarealen. Övriga brukare förs till en restkategori. Dit förs även brukare vilkas inkomst enligt vissa objektiva kriterier avsevärt avviker från normalinkomsten.

Genom den jordbruksekonomiska undersökningen (JEU), som baseras på bokföringsuppgifter från jordbruksföretag, erhålls årligen uppgifter om intäkter, kostnader och lönsamhetsförhållanden inom jordbruket. Undersökningen var fram till den 1 juli 1975 förlagd till lantbruksstyrelsen. Då överflyttades den i sin helhet till SCB.

Inom SCB pågår en översyn av undersökningens innehåll och utförande, vilket kommer att medföra en ändrad uppläggning fr o m 1976 års undersökning. Översynen är omfattande och berör bl a urval, kontoplan, bearbetning och kontroll. I detta avsnitt redogörs för undersökningens uppläggning t o m undersökningsåret 1975. Vidare lämnas vissa resultat avseende 1974.

SCB sammanställer varje år statistik över taxeringsnämndernas bearbetning av de allmänna självdeklarationerna. Två sammanställningar görs, dels taxeringsutfallet med totalsummor över den sammanräknade inkomstens fördelning på förvärvskällor m m dels inkomst- och förmögenhetsstatistik med inkomsttagarnas fördelning på inkomstklasser efter en rad variabler.

Vidare görs en sammanställning över fastighetstaxeringarna (beträffande jordbruksfastigheter se avsnitt 5.1).

Deklarationsundersökningen

Metodbeskrivning

Undersökningen baseras på ett slumpmässigt urval av företag. Olika urvalssannolikheter används inom olika strata – kombinationer av naturliga jordbruksområden och storleksgrupper. Urvalet görs däremot lika inom olika företagarekategorier. Redovisningen för arrendatorer baseras därför på mindre urval än för de självägande brukarna, eftersom arrendatorerna är färre till antalet.

Populationen består av alla företag med mer än 2 hektar åker enligt lantbruksregistret. Urvalet byts med 1/3 varje år och omfattar således till 2/3 samma gårdar som föregående år.

Till undersökningen för inkomståret 1975, varifrån några huvudresultat redovisas i detta avsnitt, uttogs sammanlagt 11 375 företag.

Primärmaterial

Undersökningsmaterialet utgörs av de utvalda jordbrukarnas självdeklarationer. Dessa ställs av de lokala skattemyndigheterna till SCBs förfogande. Från deklarationerna överförs uppgifter till särskilda bearbetningskartoliner.

Avgångar och bortfall

I bearbetningen för 1975 ingick 10 675 företag, vilket är 93,8 % av antalet uttagna enheter. Resterande utgjordes av 115 s k avgångar och 585 bortfall.

Som avgångar räknades företag som ingick i urvalet men som visade sig vara nedlagda eller sammanslagna med andra företag.

Bortfallet om 5,2 % orsakades huvudsakligen av att deklarationerna ej avsåg helt år, ej kunde lösgröas från pågående taxeringsarbete eller var ofullständiga.

Beräkningsmetoder

I undersökningen redovisas resultat per företag. I de fall ett företag brukas gemensamt av två eller flera personer, t ex av ett gift par, adderas dessas uppgifter.

Fleralet deklarationer avser kalenderår och bygger på den s k kontantprincipen. Denna innebär att resultaten till största delen ej är korrigerade för årliga förändringar i lager m m. Principen innebär också att kostnaderna för nyinköp av anläggningar ej får dras av och att inkomster vid realisation av husdjur ej är skattepliktiga.

I de fall deklarationerna upprättas efter bokföringsmässiga grunder, vilket främst sker vid de större företagen, ingår i SCBs bearbetning de poster som närmast har motsvarighet i deklarationerna enligt kontantprincipen. För samtliga deklarationer gäller att inkomsterna i huvudsak redovisas brutto. Cirka 80 % av inkomsterna och utgifterna år 1975 härrörde från företag med bokföringsmässig redovisning.

För företag vilkas omsättning väntas bli högst 10 000 kronor ingår påläggen för mervärdesskatt i inkomst- och utgiftsposterna.

Resultatens tillförlitlighet

Undersökningen baseras på de belopp som fastställts av taxeringsmyndigheterna. I mindre utsträckning hinner dock ändringar i taxeringen i olika besvärinstanser inte beaktas.

På deklarationsformulären sker ej en konsekvent uppdelning av utgifterna på t ex arbetslöner och material. En del arbetslöner kan ha förts som utgifter för byggnader och markanläggningar. Vidare förekommer samredovisning av arbetslöner och maskinkostnader.

Den jordbruksekonomiska undersökningen

Metodbeskrivning

Enligt en plan skall totalt 1 500 gårdar med mer än 10 hektar åker ingå i undersökningen. Antalet gårdar är fastställt för varje kombination av storleksgrupp och produktionsområde. Inom varje sådan kombination utväljs ett bestämt antal gårdar i varje naturligt jordbruksområde direkt proportionellt till totala antalet gårdar i området.

I undersökningen ingår dock inte gårdar i slättbygdssområdena med högst 20 hektar åker och inte heller gårdar i Norrland med mer än 50 hektar åker.

Deltagandet i undersökningen är frivilligt, och en stor del av de uttagna gårdarna kvarstår år från år.

Primärmaterial

Primärmaterialet utgörs av bokslut från de i undersökningen deltagande gårdarna. Boksluten upprättas av ca 40 kontor tillhörande Lantbrukarnas Riksförbunds Driftsbyrå. De enskilda jordbrukarna för tre typer av dagböcker, ur vilka kopior utrivs och insänds till bokföringskontoren under det år som undersökningen avser.

Då en gård för första gången ingår i undersökningen upprättas förteckningar över inventarier och byggnader. Värdering av dessa görs sedan centralt.

På gårdar med skog av viss omfattning utförs under första året dessutom en särskild skogsinventering.

Innan bokföringskontoren upprättar bokslut, inhämtar de uppgifter om bl a djuromsättning, lager av växtprodukter och förnödenheter m m, förändringar i inventarier samt om areal-användning och skörd.

Granskning. Bortfall

På bokföringskontoren granskas inkomna dag-boksrapporter fortlöpande. De av kontoren upprättade boksluten granskas och korrigeras vid SCB.

Uppgifter kan i regel inte erhållas från alla gårdar som enligt planen skall ingå i undersökningen. Bearbetningen av 1974 års material omfattade 1 046 gårdar eller 70 % av antalet enligt planen. Anslutningen var lägst, ca 50 %, i storleksgruppen 10–20 hektar.

Resultatens tillförlitlighet

Resultaten är till en del osäkra på grund av att antalet undersökta gårdar är litet. Speciellt är detta fallet för storleksgrupperna 10–20 hektar och över 100 hektar åker.

Taxeringsutfallet

Uppgifter för SCBs bearbetning erhålls från länsstyrelserna och utgörs av sammandrag på församlingsnivå. Uppgifterna för respektive taxeringsår innefattar taxeringsmyndigheters ändringar fram till mitten av augusti samma år. Undersökningen genomförs som en totalräkning.

Inkomst- och förmögenhetsstatistiken

SCB erhåller från länsstyrelserna uppgifter per den 10 juli för samtliga fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser. För varje inkomsttagare finns uppgifter bl a om bostads-ort, ålder, kön och vissa inkomst- och avdragsposter som finns angivna i deklarationen.

För inkomsttagare – ensamma eller tillsammans med make/maka eller motsvarande – vilkas statligt taxerade inkomst understiger 4 500 kronor, sätts denna inkomst av taxerings-nämnden till 0.

Klassificering av inkomsttagare efter *näringsgren* och *yrkesställning* (rörelseidkare eller anställd) handhas av lokal skattemyndighet och är i huvudsak begränsad till personer födda den 5, 15 eller 25 i någon av årets månader. De i detta avsnitt redovisade tabellerna baseras alltså på ett stickprov. Näringsgrens-tillhörigheten bestäms i första hand av huvudsakligt förvärvsarbete (mätt efter inkomstens storlek) och i andra hand av yrke eller titel.

Resultat

Deklarationsundersökningen

Totalbelopp för jordbrukets taxerade inkomster, utgifter, nettointäkter samt tillgångar och skulder enligt deklarationsundersökningarna för åren 1974 och 1975 redovisas i *tabell 150*.

Resultaten visar bl a att av de kontanta inkomsterna år 1975 härrörde 58 % från animaliska produkter, 26 % från vegetabiliska produkter och 11 % från skogsprodukter. De kontanta utgifterna för arbetskraft, döda inventarier och drivmedel samt utsäde, fodermedel och levande inventarier utgjorde 23 respektive 31 % av samtliga kontanta utgifter. Jordbruksfastigheterna, upptagna till taxeringsvärdena, utgjorde 48 % av tillgångarna.

Skilnaderna mellan storleksgrupper och områden i fråga om produktionsinriktning och användning av produktionsmedel framgår bl a av respektive medeltal per företag. Sådana uppgifter redovisas i *tabell 151*.

Tabell 152 innehåller uppgifter för olika företagarekategorier om taxerade nettointäkter och *tabell 153* om tillgångar och skulder.

Nedanstående tablå är en bearbetning av *tabell 153* och visar skuldernas procentuella andel av tillgångarna för åren 1973–1975. De relativt låga procentalen för 1975 kan i huvudsak förklaras av höjda taxeringsvärden genom 1975 års fastighetstaxering.

Storleksgrupp, hektar åker	Skuldernas andel av tillgångarna, procent		
	1973	1974	1975
2,1– 5,0	19,1	20,0	21,6
5,1– 10,0	22,3	21,4	18,0
10,1– 20,0	24,9	27,2	23,4
20,1– 30,0	31,6	34,6	28,9
30,1– 50,0	40,8	42,8	38,4
50,1–100,0	48,9	53,9	49,1
Över 100,0	54,2	60,8	53,8
Samtliga	35,1	38,2	33,8

Den jordbruksekonomiska undersökningen

Sammanställningar över jordbrukets intäkter och kostnader enligt bokslut för 1974 redovisas i tabell 154. Uppgifterna är beräknade i kronor per 10 hektar åker inklusive reducerad betesmark. Arealen av betesmarken har reducerats för att betesmarkens avkastning skall bli jämförbar med slåttervallens.

Som framgår av tabellen har i kostnadskalkylen upptagits ränta för kapitalinvesteringar (jordbruksfastigheter, investeringar i ekonomiska föreningar m m). Som räntesats tillämpades i 1974 års undersökning 7,2 %.

I tabell 154 redovisas även uppgifter om företagarvinst och förräntning. Företagarvinsten utgör skillnaden mellan samtliga intäkter och samtliga kostnader och förräntningen summan av företagarvinsten och de räntekostnader som påförts jordbruket. Av tabellen framgår att företagarvinsten 1974 i samtliga fall antog negativt värde. Detta betyder att kostnaderna överlag var större än intäkterna.

Tabell 155 innehåller uppgifter om tillgångar och skulder per företag den 31 december 1974. Beträffande fastigheterna bör observeras att dessa upptagits till marknadsvärde och inte till taxeringsvärde.

Data rörande jordbrukarfamiljens inkomst 1974 redovisas i tabell 156. Företagarvinsten är inräknad i den redovisade arbetsinkomsten, och den senare ger då uttryck för familjens

erhållna inkomst av eget arbete, under förutsättning att full ersättning beräknas för investerat kapital.

Taxeringsutfallet

I tabell 157 redovisas inkomst av jordbruksfastighet enligt undersökningen av taxeringsutfallet inkomståret 1975.

Inkomst- och förmögenhetsstatistiken

Antal förvärvsarbetande inom jordbruk med binärningar och samtliga näringsgrenar med fördelning efter inkomstklass och yrkesställning år 1975 framgår av tabell 158.

I tablan nedan redovisas inkomst av jordbruksfastighet och sammanräknad inkomst år 1975 för mantalsskrivna förvärvsarbetande över 15 år. På grund av att uppgifterna baseras på ett stickprov, överensstämmer redovisad »Sammanräknad inkomst» i tablan ej helt med motsvarande uppgifter i tabell 158.

Näringsgren; yrkesställning	Inkomst av jordbruks- fastighet, milj kr	Samman- räknad inkomst, milj kr ²
Jordbruk m m		
Rörelseidkare	2 707,6	4 203,7
Anställda	230,7	3 703,2
Summa	2 938,3	7 906,9
Övriga näringsgrenar ¹		
Rörelseidkare	57,4	7 144,8
Anställda	391,1	158 717,5
Summa	448,5	165 862,3
Samtliga näringsgrenar ¹		
Rörelseidkare	2 765,0	11 348,5
Anställda	621,8	162 420,7
Summa	3 386,8	173 769,2

¹ Inkl ej specificerbar näringsgren. – ² Inkl sjöinkomst.

Tabell 150 Jordbrukarnas taxerade inkomster, utgifter, nettointäkter samt tillgångar och skulder i milj kronor åren 1974 och 1975

Holders' assessed incomes, expenditures, net receipts, assets and liabilities in millions of Swedish kronor in 1974 and 1975

Avser företag med mer än 2 hektar åker (samtliga företagarekategorier)

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land (all categories of holders)

Bearbetningspost	1974	1975	Bearbetningspost	1974	1975
Inkomster			Utgifter		
Försålda produkter			Inköp		
Spannmål, frövaror m m	2 411,7	2 661,1	Utsäde och fodermedel	2 310,0	2 437,9
Sockerbetor	276,8	315,0	Skummjölk	47,7	42,4
Potatis, trädgårdsprodukter	523,1	509,1	Gödselmedel	788,8	937,5
Hö, halm m m	45,7	62,3	Bränn- och smörjoljor	216,6	229,3
Summa vegetabiliska produkter	3 257,3	3 547,5	Elektrisk ström	198,2	234,1
			Därav för privat förbrukning	57,1	66,2
Husdjur m m	3 579,4	4 121,9	Levande inventarier	913,7	1 119,8
Mjölk till mejeri och till enskilda	2 962,6	3 531,3	Döda inventarier	1 535,5	1 751,2
Fjäderfä och ägg	269,5	319,5	Underhåll		
Summa animaliska produkter	6 811,5	7 972,7	Döda inventarier	413,0	483,9
			Byggnader	559,5	654,6
Summa inkomster av försålda jordbruksprodukter	10 068,8	11 520,2	Vägar, diken	98,1	121,9
			Arrenden	335,7	371,0
Statsbidrag och skördeskade-ersättning m m	58,8	57,7	Räntor	627,2	776,2
Inkomster av skogsbruket	1 514,6	1 490,8	Arbetslöner	665,0	736,2
Uttag från skogskonto	52,9	94,6	Personbil	271,1	328,8
Arrenden och hyror	110,5	118,5	Därav för privat bruk	97,8	133,3
Försäljning av redskap m m	66,8	61,8	Diverse utgifter	1 166,7	1 347,8
Körsior och annan ersättning	205,2	254,6	Därav blandade arbetslöne- och maskinkostnader m m	278,3	309,8
Sjukpenning	36,1	62,2			
Diverse inkomster	145,9	163,8	Summa kontanta utgifter	10 146,8	11 572,6
Summa kontanta inkomster	12 259,6	13 824,2	Andra driftkostnader	272,7	295,6
			kost för anställd personal	33,3	30,8
Naturaförmåner bostad	639,9	708,7	värdeminskning för skog, mark och grus	82,2	77,3
i hushållet använda produkter	313,6	341,9	värdeminskning för driftbyggnader	127,0	156,2
elström	133,0	126,6	värdeminskning för fasta inventarier	2,6	1,5
bränsle	57,1	66,2	värdeminskning för vägar, diken, stängsel o d	24,3	27,4
andra förmåner för personligt bruk	14,8	15,2	Insättning på skogskonto	221,3	187,5
			Summa kostnader	10 640,8	12 055,7
Summa bruttointäkter	12 899,5	14 532,9	Differens mellan summa bruttointäkter och summa kostnader	2 258,7	2 477,2
			Icke avdragbara utgifter		
			Nyuppsättning av yttre inventarier	84,0	63,9
			Ny-, till- eller ombyggnad ¹	226,6	279,3

¹ Inkl kontanta utgifter som under året påförts värdeminskningsplan.

Tabell 150 (forts)

Bearbetningspost	1974	1975	Bearbetningspost	1974	1975
<i>Nettointäkter</i> ¹			<i>Tillgångar</i> ¹		
Av jordbruksfastighet	2 576,6	2 952,0	Jordbruksfastighet	14 410,0	21 020,2
» annan fastighet	18,9	23,9	Annan fastighet	1 308,0	2 002,3
» rörelse och handelsbolag	180,7	192,4	Levande inventarier	2 209,4	2 177,6
» tjänst	2 122,7	2 471,7	Döda inventarier inkl bilar och båtar	5 234,5	6 094,8
» Därav pension	431,6	462,9	Inneliggande lager	732,8	792,7
» tillfällig förvärvsverksamhet	63,9	100,3	Medel innesående i banker	4 871,8	5 395,2
» kapital	270,7	302,3	Andelar i jordbruksekonomiska föreningar	1 044,8	1 117,2
Summa nettointäkter	5 233,5	6 042,6	Övriga fordringar och värdepapper	2 858,3	3 604,9
Underskott i förvärvskälla	207,6	317,5	Övriga tillgångar	1 002,8	1 218,1
» Därav jordbruksfastighet	158,1	223,8	Tillägg enligt spärregel för förhöjd nettoförmögenhet	374,8	388,6
Övriga allmänna avdrag	469,7	593,9	Summa tillgångar	34 047,2	43 811,6
Förlustavdrag	31,5	16,8			
			<i>Skulder</i> ¹	13 002,6	14 793,6
<i>Att taxera till statlig inkomstskatt</i> ^{1 2}	4 546,4	5 166,4	<i>Nettoförmögenhet</i> ¹	21 044,6	29 018,0

¹ Inkl särskild deklaration för maka/make. – ² Exkl i enskilda fall uppkommande negativ rest.

Källa: SCB, deklarationsundersökningen för jordbrukare (stickprovsundersökning om 11 260 enheter; bortfall 5,2 %).

Bibliografi

Källor

Jordbrukarnas taxerade inkomster, utgifter, nettointäkter, tillgångar och skulder /årligen sedan 1961; uppgifter per företag och per hektar åker/. SCB. SM J 1969:3, 1970:1, 1970:63, 1971:57, 1972:60, 1973:65, 1974:65, 1975:62, 1976:15. . .

Räkenskapsresultat från svenska lantbruk. Skördeåret /årligen sedan 1954/. Kungl Lantbruksstyrelsens Meddelanden, serie B nr 84, 92, 94, 96 och 99 samt nr 1975:6, 1976:2 . . .

Taxeringsutfallet /årligen sedan 1975; uppgifter för kommuner/. SCB. SM N 1975:92, 1976:20 . . .

Taxeringsutfallet /1968–1974; föregångare till ovanstående/. SCB.

Inkomst- och förmögenhetsfördelningen /årligen sedan 1974/. SCB. SM N 1976:4, 1976:23 . . .

Inkomst och förmögenhet /1967–73; föregångare till ovanstående/. SCB.

Andra undersökningar

Antalet brukningsenheter enligt deklarationsundersökningen för inkomståret 1968 fördelade efter deklarerad bruttointkomst av lantbruket. SCB, J-byrå. 1970–05–12 (stencil).

Inkomster enligt deklarationsundersökningen vid företag med olika produktionsinriktning. SCB, A-avdelningen. 1974–12–18 (stencil).

Jordbrukarnas inkomster 1961–1972 enligt SCBs deklarationsundersökning. SCB, A-avdelningen. 1973–12–18 (stencil).

Inkomststrukturen i jordbruket. Specialbearbetning på basis av deklarationsundersökningen för jordbrukare inkomståren 1967 och 1969. Promemorior från SCB 1972:3.

Inkomstutvecklingen i jordbruket. Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1969:5.

Jordbrukets totalalkyl /1964/65–1968/69, 1967/68–1972/73, 1967–1972 och 1970/71–1975/76/. Lantbruksekonomiska samarbetsnämndens sektorsgrupp 1971, 1973, 1973 respektive 1976 (stenciler).

Jordbrukets inkomster och kostnader /beräkningar motsvarande totalalkylen har redovisats två gånger per år sedan 1972/. Jordbruksnämnden. Jordbruksekonomiska meddelanden (utförligare tabeller redovisas dessutom i stenciler).

Inkomstfördelningsundersökningen 1973 /genomsnittliga årsinkomster inom olika näringsgrenar/. SCB. SM N 1976:18.

Tabell 151 Jordbrukarnas taxerade inkomster och utgifter m m år 1975. Kronor per företag
 Holders' incomes and expenditures etc. in 1975. Swedish kronor per holding
 Avser samtliga företagarekategorier
 All categories of holders

Inkomst- resp utgiftsslag; område	Storleksgrupp, hektar åker								Samtliga
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0		
<i>Inkomster av försålda vegetabiliska produkter</i>									
Götalands södra slättbygder	13 589	22 811	31 028	59 923	105 589	199 764	639 165	96 674	
» mellanbygder	4 316	6 621	17 024	27 972	60 390	113 078	392 308	41 890	
» norra slättbygder	4 838	7 254	13 601	26 568	51 183	130 460	340 440	50 702	
Svealands slättbygder	10 961	9 261	11 604	20 535	42 677	98 659	283 186	54 024	
Götalands skogsbygder	890	1 729	3 579	9 302	21 153	53 615	190 654	6 413	
Mellersta Sveriges skogsbygder	735	2 797	4 465	10 201	18 860	50 568	175 756	9 727	
Nedre Norrland	273	1 230	2 778	3 354	6 110	11 709	65 884	2 157	
Övre Norrland	331	1 082	3 233	4 479	7 157	19 638	..	2 583	
Hela riket	1 919	3 574	9 225	21 210	46 908	105 504	349 661	27 272	
<i>Inkomster av försålda animaliska produkter</i>									
Götalands södra slättbygder	14 209	40 146	68 217	106 827	137 287	215 177	563 980	121 893	
» mellanbygder	19 277	28 650	79 690	106 169	147 423	233 579	485 312	106 819	
» norra slättbygder	4 918	12 414	40 589	78 847	99 321	130 517	224 691	69 549	
Svealands slättbygder	3 643	7 615	20 521	50 193	70 919	102 291	226 325	63 227	
Götalands skogsbygder	12 338	28 553	63 232	103 992	155 792	205 240	372 668	56 299	
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 837	9 190	23 204	62 291	98 231	147 932	308 204	36 375	
Nedre Norrland	3 593	11 930	30 132	63 287	107 598	213 768	434 926	28 479	
Övre Norrland	3 991	11 912	32 872	63 144	125 215	187 185	..	29 845	
Hela riket	8 277	20 233	48 243	83 807	115 703	157 741	324 532	61 291	
<i>Inkomster av skogsbruket¹</i>									
Götalands södra slättbygder	62	623	556	1 560	494	1 645	36 336	2 491	
» mellanbygder	2 538	2 022	5 619	4 930	7 233	9 639	51 938	6 457	
» norra slättbygder	1 861	2 186	3 457	5 300	8 333	8 962	39 912	6 704	
Svealands slättbygder	2 900	3 489	6 026	12 228	12 814	18 305	60 179	14 056	
Götalands skogsbygder	6 080	9 459	12 338	17 886	19 088	27 095	77 555	11 733	
Mellersta Sveriges skogsbygder	9 383	14 254	15 521	20 560	28 802	36 166	163 553	18 512	
Nedre Norrland	9 024	13 463	21 687	32 419	43 784	60 613	69 273	18 479	
Övre Norrland	5 663	10 428	10 662	13 882	18 423	20 294	..	10 183	
Hela riket	6 187	8 990	10 167	12 708	13 412	17 048	56 786	11 461	
<i>Övriga inkomster²</i>									
Götalands södra slättbygder	3 054	1 485	4 516	4 375	10 350	16 609	57 203	9 041	
» mellanbygder	2 033	2 281	2 784	5 983	7 553	13 259	44 445	6 044	
» norra slättbygder	1 231	1 241	4 217	5 933	7 813	11 934	33 669	6 783	
Svealands slättbygder	2 522	3 415	3 748	4 700	5 987	12 185	51 934	9 114	
Götalands skogsbygder	1 128	2 672	4 343	6 829	8 716	15 795	41 709	4 116	
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 085	3 505	3 641	6 911	11 095	19 131	40 359	5 351	
Nedre Norrland	1 267	1 871	3 625	5 507	7 656	17 235	23 464	3 103	
Övre Norrland	1 055	2 247	3 328	5 252	9 197	13 172	..	3 141	
Hela riket	1 314	2 445	3 891	5 770	8 138	13 890	46 193	5 524	

¹ Exkl uttag från skogskonto. – ² Inkl sjukpenning.

Tabell 151 (forts)

Inkomst- resp utgiftsslag; område	Storleksgrupp, hektar åker							Över 100,0	Samtliga
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0			
<i>Summa kontanta inkomster¹</i>									
Götalands södra slättbygder	30 914	65 065	104 316	172 685	253 720	433 195	1 296 684	230 099	
» mellanbygder	28 164	39 574	105 118	145 053	222 598	369 555	974 002	161 209	
» norra slättbygder	12 847	23 096	61 864	116 649	166 650	291 873	638 712	133 738	
Svealands slättbygder	20 026	23 780	41 899	87 656	132 397	231 440	621 624	140 421	
Götalands skogsbygder	20 436	42 412	83 492	138 009	204 748	301 745	682 585	78 562	
Mellersta Sveriges skogsbygder	14 041	29 746	46 831	99 963	156 988	253 797	687 871	69 966	
Nedre Norrland	14 157	28 494	58 221	104 568	165 148	303 324	593 546	52 218	
Övre Norrland	11 040	25 668	50 095	86 758	159 993	240 290	..	45 751	
Hela riket	17 698	35 243	71 526	123 495	184 161	294 183	777 172	105 548	
<i>Naturaförmåner</i>									
Götalands södra slättbygder	3 304	4 327	5 413	6 970	7 654	8 690	10 103	6 468	
» mellanbygder	3 836	3 880	5 979	7 570	8 595	9 443	10 775	6 634	
» norra slättbygder	2 772	3 313	4 241	6 354	7 622	8 628	10 381	5 737	
Svealands slättbygder	3 550	3 792	4 077	5 613	7 248	8 750	10 969	6 293	
Götalands skogsbygder	3 513	4 245	5 739	6 885	7 993	8 971	11 158	5 137	
Mellersta Sveriges skogsbygder	3 644	3 524	4 640	6 938	8 115	9 375	9 440	5 016	
Nedre Norrland	3 286	3 927	5 505	7 084	7 650	9 569	11 116	4 724	
Övre Norrland	3 236	3 469	4 622	5 695	7 170	7 485	..	4 161	
Hela riket	3 425	3 917	5 164	6 649	7 754	8 853	10 605	5 449	
<i>Bruttointäkter¹</i>									
Götalands södra slättbygder	34 218	69 392	109 729	179 654	261 375	441 885	1 306 786	236 567	
» mellanbygder	32 000	43 454	111 097	152 623	231 193	378 998	984 777	167 843	
» norra slättbygder	15 619	26 409	66 105	123 002	174 273	290 501	649 093	139 476	
Svealands slättbygder	23 577	27 572	45 976	93 269	139 645	240 190	632 593	146 715	
Götalands skogsbygder	23 949	46 657	89 231	144 894	212 741	310 716	693 743	83 699	
Mellersta Sveriges skogsbygder	17 684	33 270	51 471	106 901	165 103	263 172	697 311	74 981	
Nedre Norrland	17 442	32 421	63 726	111 652	172 798	312 893	604 662	56 942	
Övre Norrland	14 275	29 138	54 717	92 452	167 163	247 774	..	49 912	
Hela riket	21 123	39 160	76 690	130 144	191 915	303 036	787 777	110 996	
<i>Utgifter för inköp av förfödenheter²</i>									
Götalands södra slättbygder	9 916	21 392	32 696	52 686	74 554	125 731	375 165	68 380	
» mellanbygder	9 115	12 925	34 751	47 134	67 709	123 487	290 492	51 389	
» norra slättbygder	4 540	6 861	16 536	31 339	44 153	72 799	164 921	35 300	
Svealands slättbygder	7 127	5 928	10 011	21 145	31 244	55 181	151 990	33 878	
Götalands skogsbygder	4 973	10 212	22 181	36 038	56 483	81 396	178 065	20 523	
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 026	3 788	9 655	22 854	37 007	61 936	161 516	15 068	
Nedre Norrland	1 903	4 529	10 648	19 999	36 513	74 760	149 907	10 039	
Övre Norrland	2 505	5 327	12 720	20 501	42 618	71 347	..	11 410	
Hela riket	4 214	8 237	19 166	33 271	49 875	79 749	207 457	28 038	

¹ Exkl uttag från skogskonto. – ² Avser utsäde och fodermedel, skummjölk, gödselmedel samt bränn- och smörjor.

Tabell 151 (forts)

Inkomst- resp utgiftsslag; område	Storleksgrupp, hektar åker							Samtliga
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	
<i>Utgifter för inköp av levande inventarier</i>								
Götalands södra slättbygder	2 077	4 847	6 546	17 903	27 132	63 722	167 116	26 237
» mellanbygder	5 526	4 117	14 411	15 787	26 608	47 476	120 761	20 017
» norra slättbygder	1 052	1 745	4 494	9 165	12 794	24 925	50 252	10 697
Svealands slättbygder	350	829	2 372	3 088	5 432	12 504	34 183	6 904
Götalands skogsbygder	2 063	4 002	4 467	9 081	22 314	26 284	60 665	6 299
Mellersta Sveriges skogsbygder	459	1 079	2 140	5 328	7 526	13 976	46 672	3 515
Nedre Norrland	312	945	2 181	3 324	9 865	19 274	31 022	2 176
Övre Norrland	198	789	1 893	3 092	8 092	12 507	..	1 807
Hela riket	1 371	2 560	4 757	8 946	15 947	27 170	70 509	8 609
<i>Utgifter för inköp och underhåll av döda inventarier</i>								
Götalands södra slättbygder	3 317	7 865	13 081	24 926	38 351	57 563	139 411	30 021
» mellanbygder	2 219	4 083	14 673	24 415	34 835	52 767	109 535	22 981
» norra slättbygder	1 109	3 027	10 531	23 006	34 319	49 578	91 451	23 438
Svealands slättbygder	1 992	4 091	7 649	17 979	29 649	46 726	91 506	26 364
Götalands skogsbygder	2 394	6 694	14 024	25 983	34 760	51 331	98 715	13 077
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 111	3 692	7 252	19 935	33 365	47 455	88 138	12 091
Nedre Norrland	1 534	4 158	10 426	21 276	30 326	51 772	104 082	8 967
Övre Norrland	1 374	4 408	8 747	17 030	32 076	43 579	..	8 226
Hela riket	2 016	5 217	11 453	22 597	33 612	49 952	101 612	17 183
<i>Utgifter för arrenden och kontanta undantagsförmåner</i>								
Götalands södra slättbygder	467	1 153	2 337	4 940	9 410	23 984	83 515	10 198
» mellanbygder	451	508	1 220	2 706	4 849	9 391	43 855	3 751
» norra slättbygder	426	354	840	1 810	3 831	12 783	36 331	4 590
Svealands slättbygder	252	231	698	1 180	3 079	8 974	31 247	4 818
Götalands skogsbygder	139	327	993	2 327	5 084	9 528	29 253	1 366
Mellersta Sveriges skogsbygder	91	105	384	940	2 044	6 946	38 131	1 275
Nedre Norrland	29	173	294	735	1 294	1 521	9 719	320
Övre Norrland	31	53	170	154	762	897	..	160
Hela riket	145	286	876	2 079	4 430	11 071	41 953	2 852
<i>Räntor</i>								
Götalands södra slättbygder	2 844	3 606	4 382	9 094	17 694	24 903	75 677	13 411
» mellanbygder	1 426	1 411	3 433	6 607	13 749	24 837	55 904	8 563
» norra slättbygder	1 389	1 340	2 747	5 838	10 622	18 825	49 681	8 524
Svealands slättbygder	2 055	1 244	2 315	4 161	7 753	15 059	39 850	8 575
Götalands skogsbygder	1 135	1 557	3 640	6 405	10 522	20 424	46 039	3 812
Mellersta Sveriges skogsbygder	895	1 532	2 830	4 992	9 447	18 084	40 324	4 192
Nedre Norrland	750	1 556	2 929	4 868	11 059	22 216	60 485	3 006
Övre Norrland	793	1 030	2 050	3 869	9 042	23 450	..	2 522
Hela riket	1 119	1 522	3 152	5 932	11 242	19 430	50 412	5 967
<i>Utgifter för arbetslöner</i>								
Götalands södra slättbygder	2 002	2 763	2 187	4 702	8 628	26 627	176 594	14 882
» mellanbygder	788	673	2 133	4 172	8 066	23 296	147 186	8 741
» norra slättbygder	376	304	1 173	2 258	3 742	15 957	79 232	7 167
Svealands slättbygder	597	1 184	846	1 841	4 840	10 086	97 837	10 185
Götalands skogsbygder	360	835	1 891	3 114	9 139	24 038	107 438	2 933
Mellersta Sveriges skogsbygder	376	1 252	1 273	2 588	6 731	18 191	118 189	4 043
Nedre Norrland	316	654	2 130	3 267	7 615	21 848	76 028	2 130
Övre Norrland	323	357	1 162	1 407	3 733	12 461	..	1 199
Hela riket	439	829	1 654	2 986	6 581	17 371	112 329	5 660

Tabell 151 (forts)

Inkomst- resp utgiftsslag; område	Storleksgrupp, hektar åker							Samtliga
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	
Övriga utgifter								
Götalands södra slättbygder	10 224	16 202	20 780	30 610	40 045	61 736	210 769	38 687
» mellanbygder	6 466	9 666	20 868	27 113	39 006	55 668	166 976	28 898
» norra slättbygder	4 926	6 825	13 357	20 748	27 133	43 916	109 716	23 643
Svealands slättbygder	5 712	8 170	10 748	17 578	25 890	40 775	127 486	28 086
Götalands skogsbygder	6 573	9 460	16 271	26 623	33 684	55 712	131 698	15 755
Mellersta Sveriges skogsbygder	5 012	9 397	12 026	23 536	30 517	46 630	163 721	16 445
Nedre Norrland	5 965	9 000	15 872	24 012	37 143	61 368	116 263	13 881
Övre Norrland	4 918	7 669	12 455	19 355	29 007	40 823	..	11 077
Hela riket	6 073	9 155	15 434	24 027	32 181	48 442	142 456	20 658
Summa kontanta utgifter								
Götalands södra slättbygder	30 846	57 828	82 008	144 861	215 815	384 266	1 228 246	201 816
» mellanbygder	25 991	33 382	91 489	127 933	194 822	336 922	934 708	144 340
» norra slättbygder	13 817	20 456	49 679	94 164	136 594	238 783	581 583	113 359
Svealands slättbygder	18 086	21 676	34 639	66 971	107 888	189 305	574 098	118 811
Götalands skogsbygder	17 637	33 086	63 465	109 571	171 986	268 712	651 873	63 765
Mellersta Sveriges skogsbygder	10 969	20 845	35 559	80 172	126 638	213 218	656 690	56 630
Nedre Norrland	10 809	21 015	44 480	77 480	133 814	252 759	547 505	40 519
Övre Norrland	10 141	19 632	39 197	65 408	125 330	205 065	..	36 401
Hela riket	15 377	27 805	56 492	99 839	153 869	253 185	726 728	88 966
Andra driftskostnader än kontanta								
Götalands södra slättbygder	805	1 389	1 848	2 554	4 086	5 849	17 369	3 478
» mellanbygder	651	1 129	1 860	2 308	3 035	5 755	12 168	2 529
» norra slättbygder	579	839	1 315	2 332	3 818	5 113	11 398	2 734
Svealands slättbygder	795	1 228	1 475	1 505	2 900	5 126	8 506	2 871
Götalands skogsbygder	702	1 395	1 584	1 921	3 766	5 886	9 369	1 654
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 339	1 019	1 921	2 231	5 561	10 947	10 039	2 518
Nedre Norrland	570	728	2 632	4 575	5 823	16 165	16 934	2 092
Övre Norrland	401	1 297	1 487	2 180	5 446	7 639	..	1 573
Hela riket	708	1 183	1 731	2 259	3 805	6 198	11 276	2 272
Summa kostnader ¹								
Götalands södra slättbygder	31 651	59 218	83 856	147 416	219 900	390 116	1 245 615	205 295
» mellanbygder	26 643	34 511	93 349	130 241	197 858	342 677	946 877	146 868
» norra slättbygder	14 396	21 295	50 993	96 496	140 412	243 895	592 977	116 093
Svealands slättbygder	18 881	22 904	36 114	68 476	110 788	194 431	582 604	121 682
Götalands skogsbygder	18 338	34 482	65 050	111 492	175 752	274 598	661 242	65 419
Mellersta Sveriges skogsbygder	12 309	21 864	37 480	82 403	132 199	224 165	666 729	59 147
Nedre Norrland	11 378	21 743	47 112	82 055	139 637	268 924	564 439	42 612
Övre Norrland	10 542	20 929	40 684	67 588	130 776	212 704	..	37 975
Hela riket	16 085	28 988	58 223	102 098	157 674	259 383	738 004	91 238
Differens mellan bruttointäkter och summa kostnader ²								
Götalands södra slättbygder	2 567	10 174	25 873	32 239	41 474	51 769	61 171	31 273
» mellanbygder	5 357	8 943	17 748	22 382	33 336	36 321	37 900	20 974
» norra slättbygder	1 222	5 113	15 112	26 506	33 860	46 606	56 116	23 383
Svealands slättbygder	4 696	4 668	9 862	24 793	28 857	45 759	49 988	25 033
Götalands skogsbygder	5 611	12 175	24 181	33 402	36 989	36 118	32 502	18 280
Mellersta Sveriges skogsbygder	5 376	11 406	13 991	24 499	32 904	39 007	30 582	15 834
Nedre Norrland	6 064	10 678	16 614	29 596	33 161	43 970	40 223	14 330
Övre Norrland	3 733	8 209	14 033	24 864	36 386	35 070	..	11 938
Hela riket	5 038	10 172	18 467	28 046	34 240	43 653	49 773	19 758

¹ Exkl insättning på skogskonto. – ² Exkl insättning och uttag på skogskonto.

Källa: SCB, deklarationsundersökningen för jordbrukare (stickprovsundersökning om 11 260 enheter; bortfall 5,2 %).

Tabell 152 Jordbrukarnas taxerade nettointäkter¹ m m i kronor per företag år 1975
 Holders' assessed net receipts etc., Swedish kronor per holding in 1975

Intäktsslag; företagarekategori	Storleksgrupp, hektar åker							Samtliga
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	
<i>Nettointäkter av jordbruks- fastighet</i>								
Självägande brukare	6 525	12 383	21 929	32 645	39 256	49 880	63 501	21 324
Arrendatorer	6 010	9 073	18 184	30 353	41 321	56 013	70 107	28 003
Samtliga företagarekategorier	6 438	11 466	20 830	31 395	38 804	50 267	65 415	22 694
<i>Nettointäkter av övriga förvärvs- källor</i>								
Självägande brukare	30 584	24 711	18 927	16 196	15 447	16 502	28 682	22 123
Arrendatorer	25 799	26 418	24 678	14 355	16 810	15 831	26 011	21 217
Samtliga företagarekategorier	31 502	28 016	21 203	15 896	17 297	18 068	43 406	23 761
<i>Därav inkomster av tjänst</i>								
Självägande brukare	26 990	21 103	15 404	11 907	11 127	11 723	15 592	18 203
Arrendatorer	22 758	22 592	19 831	11 325	11 385	10 871	16 398	16 706
Samtliga företagarekategorier	28 095	23 905	17 121	12 020	11 132	12 315	19 698	19 002
<i>Summa taxerade nettointäkter</i>								
Självägande brukare	37 109	37 094	40 857	48 841	54 703	66 382	92 183	43 447
Arrendatorer	31 809	35 491	42 862	44 708	58 132	71 843	96 118	49 220
Samtliga företagarekategorier	37 940	39 482	42 034	47 291	56 101	68 334	108 820	46 455
<i>Att taxera till statlig inkomstskatt</i>								
Självägande brukare	33 689	32 802	35 574	41 428	45 865	54 812	70 847	37 656
Arrendatorer	28 134	31 125	36 225	37 920	48 903	58 952	77 067	41 509
Samtliga företagarekategorier	34 211	34 983	36 024	40 170	46 941	55 869	80 628	39 718

¹ Inkl särskild deklaration för maka/make.

Källa: SCB, deklarationsundersökningen för jordbrukare (stickprovsundersökning om 11 260 enheter; bortfall 5,2 %).

Tabell 153 Jordbrukarnas taxerade tillgångar och skulder samt nettoförmögenhet i 1 000-tal kronor per företag¹ år 1975

Holders' assessed assets and liabilities and net capital, thousands of Swedish kronor per holding in 1975

Slag av tillgångar och skulder; företagarekategori	Storleksgrupp, hektar åker							Samtliga
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	
<i>Taxeringsvärde för jordbruks- fastighet</i>								
Självvägande brukare	84,9	111,1	154,5	228,9	320,7	491,5	1 240,0	186,1
Arrendatorer	5,4	7,2	4,9	14,4	12,4	28,2	69,4	13,9
Samtliga företagarekategorier	77,8	97,3	131,4	177,5	236,6	328,3	797,8	161,6
<i>Levande inventarier</i>								
Självvägande brukare	2,9	7,2	14,2	21,7	27,8	37,7	62,5	14,2
Arrendatorer	3,3	6,4	13,5	23,0	35,5	37,3	65,8	21,5
Samtliga företagarekategorier	2,9	7,0	14,1	22,3	29,3	38,3	87,9	16,7
<i>Döda inventarier inkl bilar och båtar</i>								
Självvägande brukare	11,4	19,6	36,5	63,9	84,0	122,7	204,2	41,7
Arrendatorer	10,1	18,2	37,8	58,8	86,5	114,1	193,0	59,1
Samtliga företagarekategorier	11,2	19,4	35,6	61,4	84,1	119,6	224,1	46,9
<i>Inneliggande lager</i>								
Självvägande brukare	0,8	1,3	3,4	7,0	10,4	19,2	51,6	4,9
Arrendatorer	0,8	1,4	2,7	6,4	10,4	16,9	43,4	7,7
Samtliga företagarekategorier	0,8	1,3	3,4	6,7	10,3	18,3	61,9	6,1
<i>Fordringar och värdepapper</i>								
Självvägande brukare	43,3	54,0	59,9	74,6	91,8	119,1	348,3	66,7
Arrendatorer	31,7	45,6	64,6	69,3	98,3	115,0	271,9	79,5
Samtliga företagarekategorier	42,2	52,9	59,4	71,4	102,5	133,7	538,5	77,8
<i>Övriga tillgångar</i>								
Självvägande brukare	17,3	15,7	23,5	31,7	43,0	69,8	183,7	27,6
Arrendatorer	18,4	27,9	35,8	28,8	47,7	69,1	129,2	41,8
Samtliga företagarekategorier	24,4	20,6	25,5	30,9	42,3	78,7	196,5	34,6
<i>Summa tillgångar</i>								
Självvägande brukare	156,0	203,7	286,0	419,5	568,3	848,0	2 074,2	334,7
Arrendatorer	66,0	101,5	152,8	192,6	281,4	369,1	757,5	216,0
Samtliga företagarekategorier	154,7	193,1	263,6	362,3	496,0	705,3	1 891,7	336,8
<i>Summa skulder</i>								
Självvägande brukare	27,7	32,7	66,2	125,1	231,6	429,9	1 186,5	106,6
Arrendatorer	15,0	23,7	35,1	62,4	88,6	153,2	427,1	76,6
Samtliga företagarekategorier	33,4	34,7	61,8	108,3	190,4	346,0	1 016,8	113,7
<i>Nettoförmögenhet</i>								
Självvägande brukare	128,4	170,9	219,8	294,5	336,7	418,2	887,7	228,1
Arrendatorer	51,0	77,8	117,8	130,2	192,8	216,0	330,4	139,4
Samtliga företagarekategorier	121,3	158,4	201,8	254,0	305,7	359,3	875,0	223,1

¹ Inkl särskild deklaration för maka/make.

Källa: SCB, deklarationsundersökningen för jordbrukare (stickprovsundersökning om 11 260 enheter; bortfall 5,2 %).

Tabell 154 Intäkter och kostnader i jordbruket år 1974. Kronor per 10 hektar åker¹
 Receipts and costs per 10 hectares of arable land in 1974. Swedish kronor

Produktionsområde; storleksgrupp, hektar åker	Intäkter			
	Växtpro- dukter	Djurpro- dukter	Övriga intäkter	Summa
<i>Götalands södra slättbygder</i>				
20,1– 30,0	22 435	32 659	5 526	60 620
30,1– 50,0	24 262	30 958	4 585	59 805
50,1–100,0	30 789	21 408	4 098	56 295
Över 100,0	31 161	11 257	2 188	44 606
<i>Götalands mellanbygder</i>				
20,1– 30,0	12 263	39 692	6 511	58 466
30,1– 50,0	16 195	37 065	5 231	58 491
50,1–100,0	19 251	25 617	3 578	48 446
Över 100,0	23 881	10 798	2 160	36 839
<i>Götalands norra slättbygder</i>				
20,1– 30,0	11 140	31 231	5 125	47 496
30,1– 50,0	15 007	25 676	4 140	44 823
50,1–100,0	15 068	17 414	3 292	35 774
Över 100,0	22 304	9 466	2 587	34 357
<i>Svealands slättbygder</i>				
20,1– 30,0	11 495	22 100	5 385	38 980
30,1– 50,0	10 828	18 792	3 665	33 285
50,1–100,0	12 891	17 782	3 235	33 908
Över 100,0	16 436	10 970	2 884	30 290
<i>Götalands skogsbygder</i>				
10,1– 20,0	4 673	45 223	7 114	57 010
20,1– 30,0	4 293	42 860	5 329	52 482
30,1– 50,0	5 586	36 348	4 328	46 262
50,1–100,0	8 847	25 478	3 670	37 995
<i>Mellersta Sveriges skogsbygder</i>				
10,1– 20,0	2 916	33 817	6 454	43 187
20,1– 30,0	3 586	25 294	8 326	37 206
30,1– 50,0	4 475	26 646	4 080	35 201
50,1–100,0	8 626	27 995	3 407	40 028
<i>Nedre Norrland</i>				
10,1– 20,0	3 543	25 274	8 209	37 026
20,1– 30,0	2 627	28 849	6 476	37 952
30,1– 50,0	2 006	25 802	5 153	32 961
<i>Övre Norrland</i>				
10,1– 20,0	1 943	29 153	7 723	38 819
20,1– 30,0	2 757	25 657	6 722	35 136
30,1– 50,0	2 852	24 193	5 353	32 398

¹ Avser åker inkl s k reducerad betesmark. – ² Inkl driftsledning som för samtliga produktionsområden och storleksgrupper skattas till 1 840 kronor.

Källa: SCB, den jordbruksekonomiska undersökningen (urvalsundersökning om 1 500 enheter; bortfall 30 %).

Kostnader						Summa in- täkter mi- nus summa kostnader (=företa- garvinst)	Beräknad ränta plus företagar- vinst (=för- räntning)
Förnöden- heter	Anlägg- ningar	Manuellt arbete	Diverse kostnader ²	Beräknad ränta efter 7,2 procent	Summa		
18 011	12 118	20 832	6 526	17 953	75 440	-14 820	3 133
17 658	10 606	16 089	6 009	18 368	68 730	- 8 925	9 443
17 472	9 882	11 540	5 637	17 501	62 032	- 5 737	11 764
11 234	7 570	8 933	4 917	15 719	48 373	- 3 767	11 952
18 546	10 117	25 007	6 618	11 933	72 221	-13 755	- 1 822
22 625	10 011	17 949	6 281	11 449	68 315	- 9 824	1 625
15 470	8 370	13 283	5 508	10 135	52 766	- 4 320	5 815
9 462	7 727	8 674	4 949	12 628	43 440	- 6 601	6 027
12 559	9 522	19 867	5 751	11 027	58 726	-11 230	- 203
12 857	8 515	14 782	4 993	10 699	51 846	- 7 023	3 676
10 261	7 744	9 045	4 341	10 106	41 497	- 5 723	4 383
9 424	6 590	6 245	4 014	9 765	36 038	- 1 681	8 084
8 207	9 228	17 112	5 399	8 604	48 550	- 9 570	- 966
6 873	7 629	12 841	4 787	8 339	40 469	- 7 184	1 155
8 802	7 233	9 276	4 486	7 606	37 403	- 3 495	4 111
6 882	6 257	6 822	4 044	7 308	31 313	- 1 023	6 285
16 767	10 912	29 382	6 915	12 427	76 403	-19 393	- 6 966
13 914	10 506	22 502	6 275	11 310	64 507	-12 025	- 715
13 275	8 983	16 541	5 743	10 214	54 756	- 8 494	1 720
10 701	7 821	11 894	5 005	9 404	44 825	- 6 830	2 574
13 975	10 183	30 407	6 326	9 170	70 061	-26 874	-17 704
9 711	11 068	20 390	6 203	8 863	56 235	-19 029	-10 166
9 694	7 988	16 688	5 266	7 860	47 496	-12 295	- 4 435
10 326	8 438	12 466	4 929	8 050	44 209	- 4 181	3 869
8 318	11 732	30 556	7 010	8 985	66 601	-29 575	-20 590
9 121	10 340	21 876	5 986	8 429	55 752	-17 800	- 9 371
8 901	9 095	17 039	5 426	7 721	48 182	-15 221	- 7 500
9 778	12 024	34 230	6 750	8 558	71 340	-32 521	-23 963
8 374	8 819	22 398	5 832	7 624	53 047	-17 911	-10 287
8 472	7 804	18 931	5 375	6 832	47 414	-15 016	- 8 184

Tabell 155 Jordbrukarnas tillgångar och skulder den 31 december 1974. 1 000-tal kronor per företag

Holder's assets and liabilities, per holding on December 31st, 1974. Thousands of Swedish kronor

Produktionsområde; storleksgrupp, hektar åker	Tillgångar						
	Fastigheter ¹		Investe- ringar i ekono- miska fö- reningar	Inven- tarier	Lager		
	Jord- bruk	Skogs- bruk			Husdjur	Produkter och förnödenheter	
						Jord- bruk	Skogs- bruk
<i>Götalands södra slättbygder</i>							
20,1– 30,0	400,0	1,8	12,8	55,6	47,4	25,2	–
30,1– 50,0	481,5	6,3	18,8	81,0	75,1	41,6	0,1
50,1–100,0	736,8	5,0	21,7	133,5	74,1	81,5	–
Över 100,0	1 564,6	2,9	23,9	221,5	121,0	204,7	–
<i>Götalands mellanbygder</i>							
20,1– 30,0	243,8	26,6	17,5	51,5	75,5	24,9	0,5
30,1– 50,0	323,4	41,9	26,8	82,8	101,2	40,5	1,1
50,1–100,0	449,7	52,7	32,2	124,0	131,1	57,9	1,7
Över 100,0	498,9	19,9	30,9	172,1	157,0	104,4	1,0
<i>Götalands norra slättbygder</i>							
20,1– 30,0	213,5	37,4	14,9	58,8	50,2	26,8	0,1
30,1– 50,0	313,4	38,1	22,4	92,0	68,1	44,1	–
50,1–100,0	415,2	68,8	25,9	137,6	87,9	67,4	0,2
Över 100,0	506,9	75,8	34,9	217,7	83,7	135,1	–
<i>Svealands slättbygder</i>							
20,1– 30,0	146,6	54,1	14,4	49,6	38,7	24,9	0,6
30,1– 50,0	240,5	57,8	21,0	83,4	55,3	36,9	1,0
50,1–100,0	258,5	76,0	26,9	136,9	86,6	65,3	0,4
Över 100,0	412,8	106,9	40,8	208,7	118,5	131,5	2,7
<i>Götalands skogsbygder</i>							
10,1– 20,0	168,1	100,9	17,0	34,1	52,1	17,5	0,1
20,1– 30,0	166,8	79,0	17,1	65,7	84,6	23,3	0,3
30,1– 50,0	206,6	110,5	22,9	97,8	114,5	35,9	1,1
50,1–100,0	347,3	152,8	22,2	139,5	135,7	53,6	0,2
<i>Mellersta Sveriges skogsbygder</i>							
10,1– 20,0	99,1	85,6	13,8	31,4	26,0	9,8	1,4
20,1– 30,0	132,6	100,3	15,2	65,2	43,0	16,0	–
30,1– 50,0	166,3	94,6	19,4	85,1	66,5	24,0	1,2
50,1–100,0	201,1	99,5	31,0	155,4	134,8	52,2	0,4
<i>Nedre Norrland</i>							
10,1– 20,0	104,1	85,3	11,5	30,3	28,5	11,2	0,4
20,1– 30,0	126,4	130,5	16,8	60,8	48,2	14,1	1,5
30,1– 50,0	136,2	115,1	20,8	88,1	62,5	22,7	2,0
<i>Övre Norrland</i>							
10,1– 20,0	90,1	62,7	7,8	31,4	24,3	7,9	1,9
20,1– 30,0	120,5	44,0	11,3	54,9	39,5	17,5	0,6
30,1– 50,0	138,8	66,6	17,1	91,2	62,7	28,0	3,0

¹ Fastighetsvärden för arrendegårdar ingår ej.

Källa: SCB, den jordbruksekonomiska undersökningen (urvalsundersökning om 1 500 enheter; bortfall 30 %).

Kassa, aktier, obligatio- ner, bank- och kund- fordringar	Lån	Övriga till- gångar	Summa	Skulder				Summa tillgångar minus summa skulder
				Kort- fristiga	Lång- fristiga	Undan- tag	Summa	
50,0	3,1	3,7	599,6	22,8	105,9	–	128,7	470,9
92,9	15,5	12,0	824,8	36,4	206,0	–	242,4	582,4
101,5	14,8	7,8	1 176,7	63,4	322,8	–	386,2	790,5
202,9	13,0	5,4	2 359,9	142,0	654,0	2,8	798,8	1 561,1
75,0	7,0	1,9	524,2	19,3	75,9	0,1	95,3	428,9
61,1	5,9	5,4	690,1	51,6	170,6	1,1	223,3	466,8
62,8	3,5	1,7	917,3	85,4	274,3	1,2	360,9	556,4
82,2	9,9	15,5	1 091,8	185,8	397,0	2,2	585,0	506,8
51,1	2,7	4,1	459,6	17,3	85,5	2,4	105,2	354,4
59,7	5,6	2,4	645,8	31,8	183,1	0,4	215,3	430,5
86,0	12,0	2,6	903,6	70,8	229,6	1,6	302,0	601,6
129,4	9,2	10,9	1 203,6	144,5	340,9	4,2	489,6	714,0
56,4	2,2	2,6	390,1	15,9	61,3	0,1	77,3	312,8
50,1	4,0	6,8	556,8	24,3	119,2	1,5	145,0	411,8
63,9	7,0	14,5	736,0	51,6	198,2	2,2	252,0	484,0
104,9	43,3	585,6	1 755,7	157,5	749,1	14,5	921,1	834,6
64,4	3,0	6,6	463,8	14,2	73,4	3,3	90,9	372,9
43,5	3,0	3,9	487,2	24,0	96,5	0,7	121,2	366,0
54,3	12,0	0,7	656,3	37,3	155,0	–	192,3	464,0
70,2	6,1	8,1	935,7	55,2	309,2	3,6	368,0	567,7
34,1	–	3,9	305,1	9,3	45,8	3,8	58,9	246,2
58,5	3,1	1,3	435,2	18,6	70,9	7,4	96,9	338,3
44,9	10,8	2,3	515,1	26,3	126,7	2,9	155,9	359,2
80,6	7,3	3,6	765,9	63,5	228,0	3,9	295,4	470,5
53,2	1,7	1,4	327,6	12,9	64,5	7,0	84,4	243,2
68,9	2,0	0,9	470,1	20,2	96,3	9,4	125,9	344,2
72,1	2,7	4,0	526,2	27,5	111,6	3,7	142,8	383,4
63,8	0,1	7,4	297,4	12,3	22,3	3,5	38,1	259,3
49,1	0,9	4,2	342,5	14,6	81,3	2,5	98,4	244,1
49,2	2,0	6,6	465,2	37,5	150,9	2,3	190,7	274,5

Tabell 156 Jordbrukarfamiljens inkomst år 1974. Kronor per företag
 Net income of farming families in 1974. Swedish kronor per holding

Produktionsområde; storleksgrupp, hektar åker	Arbetsinkomst			Kapitalinkomst			Sten-, grus-, torv- och lerförsälj- ning	Barnbidrag	Summa inkomst
	Summa	Därav inom		Summa ¹	Därav beräknad ränta för				
		Jordbruk	Eget skogsbruk		Jordbruk	Skogsbruk			
<i>Götalands södra slättbygder</i>									
20,1– 30,0	30 597	13 456	932	38 987	46 400	140	–	569	70 153
30,1– 50,0	41 605	22 160	137	56 240	72 681	481	–	595	98 440
50,1–100,0	38 772	14 490	17	85 559	121 716	391	444	345	125 120
Över 100,0	27 049	–16 935	– 322	164 511	240 710	234	–	–	191 560
<i>Götalands mellanbygder</i>									
20,1– 30,0	49 526	28 374	2 347	32 529	33 013	1 956	–	1 290	83 345
30,1– 50,0	46 483	24 381	3 232	39 908	48 499	3 150	–	1 317	87 708
50,1–100,0	68 067	37 260	6 554	45 671	70 990	4 118	153	1 087	114 978
Över 100,0	–2 519	–36 699	637	95 492	169 078	1 504	–	390	93 363
<i>Götalands norra slättbygder</i>									
20,1– 30,0	44 088	21 759	3 375	28 801	29 481	2 842	–	1 030	73 919
30,1– 50,0	55 402	32 182	3 284	37 999	46 857	2 888	–	1 285	94 686
50,1–100,0	46 203	15 469	3 253	55 321	72 578	5 179	3 410	1 009	105 943
Över 100,0	81 223	31 869	921	84 428	132 602	5 744	5	601	166 257
<i>Svealands slättbygder</i>									
20,1– 30,0	44 483	18 833	4 817	23 657	22 628	4 119	–	912	69 052
30,1– 50,0	51 390	21 951	6 166	32 988	35 385	4 480	128	1 085	85 591
50,1–100,0	66 411	33 263	7 734	40 513	54 257	5 709	–	1 266	108 190
Över 100,0	83 204	26 959	8 325	71 873	104 711	8 245	25	436	155 538
<i>Götalands skogsbygder</i>									
10,1– 20,0	44 725	17 008	5 906	27 942	22 033	7 596	–	676	73 343
20,1– 30,0	46 985	21 230	6 834	32 326	31 681	5 985	1 823	965	82 099
30,1– 50,0	59 286	26 444	9 884	39 823	44 100	8 629	3	1 951	101 063
50,1–100,0	60 254	25 017	8 626	51 131	65 685	11 506	–	1 527	112 912
<i>Mellersta Sveriges skogsbygder</i>									
10,1– 20,0	29 742	5 345	5 168	19 968	15 038	6 547	–	719	50 429
20,1– 30,0	30 704	1 314	8 606	27 258	22 464	7 870	174	860	58 996
30,1– 50,0	48 003	14 540	12 741	30 366	31 078	7 541	3	945	79 317
50,1–100,0	80 180	43 558	6 782	46 592	57 926	7 717	455	1 468	128 695
<i>Nedre Norrland</i>									
10,1– 20,0	36 958	848	16 685	18 248	13 875	6 792	–	1 035	56 241
20,1– 30,0	40 503	8 888	17 751	26 248	21 280	10 110	926	978	68 655
30,1– 50,0	53 787	5 219	27 442	31 390	28 546	8 964	81	820	86 078
<i>Övre Norrland</i>									
10,1– 20,0	33 357	2 342	9 290	18 404	12 295	5 042	–	1 130	52 891
20,1– 30,0	40 330	10 580	9 376	19 895	18 722	3 567	415	1 437	62 077
30,1– 50,0	50 404	11 762	16 432	23 836	26 565	5 335	150	1 897	76 287

¹ Avdrag gjorda för undantag samt ränte- och arrendeutgifter.

Källa: SC B, den jordbruksekonomiska undersökningen (turvalsundersökning om 1 500 enheter; bortfall 30 %).

**Tabell 157 Inkomst av jordbruksfastighet enligt taxeringen till statlig inkomstskatt inkomst-
året 1975. 1 000-tal kronor**
Income of agricultural real estates according to the assessment in 1975.
Thousands of Swedish kronor

Område	Fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser		Samtliga skattskyldiga	
	Inkomst av jordbruks- fastighet	Samman- räknad netto- inkomst ²	Inkomst av jordbruks- fastighet	Samman- räknad netto- inkomst ²
<i>Län</i>				
Stockholms ¹	103 568	40 624 418	111 270	44 875 278
Uppsala	133 785	4 875 600	139 582	4 945 203
Södermanlands	100 134	5 394 379	103 005	5 536 469
Östergötlands	214 157	8 164 666	229 424	8 370 848
Jönköpings	204 041	6 233 593	212 837	6 497 201
Kronobergs	138 320	3 409 810	139 498	3 535 229
Kalmar	209 245	4 705 225	212 884	4 821 073
Gotlands	72 345	995 258	72 704	1 005 613
Blekinge	62 418	3 136 352	62 662	3 173 841
Kristianstads	246 328	5 420 807	248 080	5 572 960
Malmöhus	322 586	16 650 339	328 879	17 404 959
Hallands	214 307	4 402 059	215 219	4 485 511
Göteborgs o Bohus	93 931	16 652 659	97 029	17 257 671
Älvsborgs	234 244	8 607 105	237 497	8 897 652
Skaraborgs	289 414	5 206 229	293 060	5 336 443
Värmlands	168 692	5 845 441	194 152	6 005 143
Örebro	111 021	5 924 690	117 616	6 039 893
Västmanlands	111 032	5 688 666	120 282	5 852 705
Kopparbergs	141 258	5 769 152	203 579	5 970 046
Gävleborgs	113 329	6 130 949	170 728	6 448 139
Västernorrlands	99 724	5 546 209	182 182	5 884 075
Jämtlands	86 949	2 575 223	88 162	2 612 413
Västerbottens	143 739	4 796 323	148 272	4 901 709
Norrbottens	77 547	5 554 458	87 923	5 643 111
<i>Hela riket¹</i>				
1975	3 692 115	182 309 610	4 016 526	191 073 187
1974	3 246 482	155 815 779	3 556 983	161 629 352
1973	2 442 644	129 820 201	2 566 303	135 618 142
1972	2 189 019	120 491 962	2 268 752	125 352 223
1971	2 145 914	112 551 678	2 251 184	116 740 049

¹ Inkl det för riket gemensamma taxeringsdistriktet. – ² Summan av samtliga förvärvskällor minus medgivet allmänt avdrag för underskott i förvärvskälla.

Källa: SCB, taxeringsutfallet (totalundersökning).

Tabell 158 Antal förvärvsarbetande i jordbruk m m inom olika inkomstklasser samt sammanräknad inkomst¹ år 1975

Number of economically active persons in agriculture etc. by size of income and total income in 1975

Avser samtliga mantalsskrivna personer över 15 år

Figures refer to persons over 15 years of age registered for assessment purposes

Kön; näringsgren; yrkesställning	Inkomstklass, kronor						Summa förvärvs- arbetande	Samman- räknad inkomst, milj kronor
	Inkomst ej registrerad	Under 20 000	20 000– 39 999	40 000– 59 999	60 000– 79 999	Över 79 999		
Män								
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske								
Rörelseidkare	1 835	30 273	46 636	24 135	5 807	3 663	112 349	3 791,6
Anställda	1 878	22 770	36 932	27 921	4 747	1 946	96 194	3 310,5
Summa förvärvsarbetande	3 713	53 043	83 568	52 056	10 554	5 609	208 543	7 102,1
Samtliga näringsgrenar								
Rörelseidkare	3 337	47 767	88 272	57 594	20 424	18 534	235 928	9 959,4
Anställda	62 154	376 168	630 518	1 018 769	252 737	157 517	2 497 863	109 011,2
Summa förvärvsarbetande	65 491	423 935	718 790	1 076 363	273 161	176 051	2 733 791	118 970,6
Kvinnor								
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske								
Rörelseidkare	981	11 109	6 336	1 340	290	206	20 262	411,7
Anställda	1 203	13 936	6 083	1 767	170	76	23 235	396,6
Summa förvärvsarbetande	2 184	25 045	12 419	3 107	460	282	43 497	808,3
Samtliga näringsgrenar								
Rörelseidkare	2 072	27 132	18 841	5 127	1 651	1 532	56 355	1 392,6
Anställda	342 230	944 190	842 617	329 853	37 816	11 768	2 508 474	53 939,4
Summa förvärvsarbetande	344 302	971 322	861 458	334 980	39 467	13 300	2 564 829	55 332,0
Samtliga								
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske								
Rörelseidkare	2 816	41 382	52 972	25 475	6 097	3 869	132 611	4 203,3
Anställda	3 081	36 706	43 015	29 688	4 917	2 022	119 429	3 707,1
Summa förvärvsarbetande	5 897	78 088	95 987	55 163	11 014	5 891	252 040	7 910,4
Samtliga näringsgrenar								
Rörelseidkare	5 409	74 899	107 113	62 721	22 075	20 066	292 283	11 352,0
Anställda	404 384	1 320 358	1 473 135	1 348 622	290 553	169 285	5 006 337	162 950,7
Summa förvärvsarbetande	409 793	1 395 257	1 580 248	1 411 343	312 628	189 351	5 298 620	174 302,7

¹ Inkl sjöinkomst.

Källa: SCB, inkomst- och förmögenhetsstatistiken (urvalsundersökning).

13.2 LÖNER FÖR LANT- OCH TRÄD- GÅRDSARBETARE

Sedan 1976 utarbetar SCB i samarbete med Skogs- och lantarbetsgivareförbundet (SLA) inom Svenska arbetsgivareföreningen (SAF) och med Svenska lantarbetsgivareförbundet (SLF) statistik över lantarbetarnas löner. Åren 1972–1975 utarbetades motsvarande statistik av SCB i samarbete med SLAs föregångare och SLF. Statistiken används vid bl a avtalsförhandlingar.

Sedan 1967 utarbetar SCB i samarbete med Svenska arbetsgivareföreningen (SAF) varje år statistik över trädgårdsarbetarnas löner.

Genom undersökningarna erhålls också uppgifter om antal lant- och trädgårdsarbetare. Dessa uppgifter redovisas i avsnitt 4.2.

Undersökningen av lantarbetarlöner

Innehåll. Definitioner

I särskilda anvisningar anges att brukaren och hans familjemedlemmar ej skall räknas som lantarbetare. Värdet av erhållna naturaförmåner skall beräknas av uppgiftslämnarna enligt vissa riktlinjer.

Metodbeskrivning

Uppgifterna insamlas genom en urvalsundersökning och avser andra kvartalet under respektive år. SAF inhämtar uppgifter från ett urval av medlemsföretagen i SLA. Uppgifterna överlämnas till SCB efter granskning och viss bearbetning.

SCB insamlar uppgifter från ett urval av företag som tecknat avtalsförbindelse med SLF och från ett urval av övriga företag som återfinns i lantbruksregistret (se avsnitt 3.1).

Detta senare urval omfattar företag med minst 20 hektar åker och företag med stora djurbesättningar men med mindre än 20 hektar åker.

År 1976 bestod populationen av cirka 45 000 företag och urvalet av 4 065 företag.

Insamling. Bortfall

SAF och SCB samlar in uppgifter på blanketter med i huvudsak samma innehåll.

Svar inkom från 81% av de tillfrågade arbetsgivarna år 1976 med en sammanlagd redovisning av 5 100 arbetare och 2,1 miljoner arbetstimmar (exklusive arbetare under 18 år och arbetare med nedsatt arbetsförmåga). Eftersom de olika arbetsgivarna kan ha olika antal anställda lantarbetare, ger den angivna procentsatsen inget besked om det verkliga bortfallets storlek.

Undersökningen av trädgårdsarbetarlöner

Innehåll

Uppgifterna insamlas från arbetsgivare. I anvisningar till uppgiftslämnarna meddelas att personer med nedsatt arbetsförmåga, praktikanter, feriearbetande skolungdom och elever i inbyggd yrkesskola ej skall redovisas. Av naturaförmåner skall fri bostad, fri kost och fritt logi värderas enligt preliminärskattetabell och fria produkter enligt ortens marknadspris.

Definitioner

Till gruppen *förmän* räknas arbetare som av arbetsgivare kallas »förmän» eller »trädgårds-mästare». Till gruppen *yrkeskunniga trädgårdsarbetare* skall arbetsgivare enligt anvisningarna räkna arbetare som fyllt 19 år och som antingen har minst tre års kvalificerad praktik eller har genomgått teoretisk utbildning och har minst två års praktik.

Till gruppen arbetare *med kollektivavtal* förs arbetare anställda av medlemsföretag i Trädgårdsbranschens arbetsgivareförbund (TAF). Övriga arbetare förs till gruppen *utan kollektivavtal*.

Metodbeskrivning

SAF samlar in uppgifter om arbetarnas löner och arbetstid vid samtliga medlemsföretag i TAF som bedriver trädgårdsodling. Efter granskning och registrering på magnetband överlämnas materialet till SCB.

Uppgifter för trädgårdsodlare som inte är med i TAF insamlas av SCB för ett urval av arbetsställen vid företag inom näringsgrenen »trädgårdsodling och trädgårdsskötsel». Urva-

let dras från centrala företagsregistret, varvid medlemmar i TAF utesluts. Trädgårdsanläggare bortgallras i efterhand från urvalet.

Bortfull

Till 1975 års statistik begärde SAF och SCB uppgifter för sammanlagt 936 arbetsställen. För 753 av dessa erhöles svar. Av olika orsaker uteslöts vid bearbetningen ytterligare 66 arbetsställen i SCBs urval. Statistiken grundar sig alltså på uppgifter från sammanlagt 687 av tillfrågade 870 arbetsställen (79 %).

Resultat

I tabell 159 redovisas genomsnittliga timförtjänster för olika yrkesgrupper av lantarbetare år 1976.

Den genomsnittliga tidlönen per tidlönstimme och ackordsförtjänsten per ackordstimme

uppgick för vuxna män exklusive betarbetare till 21:14 respektive 30:00 kronor. För vuxna kvinnor exklusive betarbetare var motsvarande förtjänster 17:57 respektive 24:08 kronor.

Av tabell 160 framgår trädgårdsarbetarnas timförtjänster åren 1971-1975. Den genomsnittliga årsförtjänsten för arbetare som arbetat minst 1 800 timmar under år 1975 var för män 40 030 kronor och för kvinnor 35 480 kronor.

Bibliografi

Löner för lantarbetare /årligen sedan 1963/. SCB. SM Am 1968:53, 1969:59, 1971:8, 1972:13, 1973:1 och 48, 1974:12, 1975:12, 1976:7, 1977:22. . . (Uppgifterna publiceras även i Löner. Del 2).

Löner för trädgårdsarbetare /årligen sedan 1967/. SCB. SM Am 1970:10, 1971:31, 1972:36, 1973:15, 1974:3 och 70, 1975:70, 1976:27 . . .

Tabell 159 Lantarbetarnas timförtjänster år 1976. Öre

Hourly earnings for agricultural workers in 1976. Swedish öre

Avser lantarbetare exklusive betarbetare, personer under 18 år och personer med nedsatt arbetsförmåga

Figures refer to agricultural workers excluding beet workers, persons 17 years of age or less and persons with reduced capacity for work

	Traktorförare, maskinförare och maskinskötare	Ensamskötare och övriga djurskötare	Rätare	Förmän i djurstallar	Övriga arbetare som fyllt 18 år	Summa		
						Män	Kvinnor	Samtliga
<i>Timförtjänstens sammansättning</i>								
Tidlön och ackordsförtjänst	2 103	2 190	2 372	2 588	1 817	2 126	1 776	2 101
Tillägg för obekvämt arbetstid	3	80	2	77	4	16	39	18
Övertidstillägg	86	55	110	62	37	75	40	73
Naturaförmåner	13	27	32	35	34	20	44	22
<i>Total timförtjänst</i>								
1976	2 205	2 352	2 518	2 763	1 893	2 238	1 899	2 213
1975	1 941	2 084	2 185	2 447	1 597	1 935	1 804	1 928
1974	1 546	1 658	1 752	1 993	1 457	1 595	1 442	1 586
1973	1 382	1 498	1 577	1 805	1 232	1 416	1 251	1 407
1972	1 310	1 400	1 481	1 682	1 163	1 335	1 102	1 325

Källa: SCB, löner för lantarbetare (urvalsundersökning, se texten).

Tabell 160 Trädgårdsarbetarnas timförtjänster åren 1971–1975. Öre

Hourly earnings for horticultural workers in 1971–1975. Swedish öre

Avser arbetare i åldern 18–64 år

Figures refer to workers 18–64 years of age

mk = företag med kollektivavtal

mk = holdings with collective agreement

samtl = samtliga företag

samtl = all holdings

uk = företag utan kollektivavtal

uk = holdings without collective agreement

Kategori		1971	1972	1973	1974	1975
Män						
Förmän	mk	1 498	1 759	1 842	1 977	2 352
Yrkeskunniga trädgårdsarbetare	mk	1 278	1 467	1 590	1 720	2 051
	uk	1 211	1 394	1 614	1 609	1 850
Övriga trädgårdsarbetare	mk	1 129	1 298	1 407	1 531	1 788
	uk	1 013	1 225	1 315	1 468	1 553
Specialarbetare	mk	1 287	1 507	1 596	1 765	2 092
Samtliga män	mk	1 289	1 484	1 584	1 721	2 046
	uk	1 159	1 326	1 444	1 558	1 733
	samtl	1 265	1 462	1 559	1 691	1 991
Kvinnor						
Yrkeskunniga trädgårdsarbetare	mk	1 198	1 383	1 500	1 618	1 957
Övriga trädgårdsarbetare	mk	1 133	1 333	1 411	1 553	1 768
	uk	973	1 095	1 213	1 303	1 598
Specialarbetare	mk	..	1 516	1 561	1 756	2 037
Samtliga kvinnor	mk	1 151	1 350	1 436	1 563	1 855
	uk	969	1 076	1 206	1 300	1 602
	samtl	1 121	1 315	1 393	1 513	1 815

Källa: SCB, löner för trädgårdsarbetare (urvalsundersökning, se text:cn).

13.3 JORDBRUKETS KREDITMARK- NAD

Utvecklingen på jordbrukets kreditmarknad belyses i statistik som sammanställs av Sveriges Föreningsbankers Förbund. Grundmaterialet för denna redovisning utgörs huvudsakligen av uppgifter som förbundet hämtar från kreditorganens verksamhetsberättelser (eller motsvarande) och från den officiella statistiken. I fråga om de statliga krediterna erhålls uppgifter från berörda myndigheter.

Krediternas omfattning. Fördelning på olika kreditgivare

Landshypoteksinstitutionens långivning till jordbruket består till övervägande delen av lån mot botteninteckning i jordbruksfastighet.

Föreningsbanksrörelsens kreditgivning omfattar dels reverslån, varav huvuddelen mot botteninteckning i jordbruksfastighet, dels växelkrediter och krediter i checkräkning. *Sparbankernas* utlåning till jordbruket består till övervägande delen av lån mot inteckning.

Affärsbankernas kreditgivning till enskilda jordbrukare torde i flertalet fall utgå i form av reverslån eller kredit i räkning och försäkringsbolagens i form av lån mot inteckning i jordbruksfastighet. Beträffande de statliga krediterna redovisas här endast uppgifter om krediter ur fonder som är avsedda enbart eller nästan enbart för utlåning till jordbrukare eller för jordbruksändamål.

Resultatens tillförlitlighet

Jordbrukets kreditmarknad är förhållandevis svåröverskådlig och löpande statistiska uppgifter saknas för delar av densamma. Utanför redovisningen faller bland annat s k leverantörskrediter och olika former av privat långivning.

Så långt möjligt har i statistiken endast krediter till enskilda jordbrukare (självägande och arrendatorer) medtagits. Vissa uppgifter innefattar dock krediter även till aktiebolag och samfälligheter samt till ägare av utarrenderade fastigheter.

Resultat

I följande tablå lämnas uppgifter om räntesatser i procent vid slutet av september åren 1972–1976

År	Riksbankens officiella diskonto	Föreningsbankernas utlåningsränta
1976	6,00	8,00–8,75
1975	6,00	8,00–8,75
1974	7,00	9,00–9,50
1973	5,00	6,75–7,25
1972	5,00	6,75–7,00

Utlåningsräntan avser reverslån mot inteckning i jordbruks- och skogsfastighet inom 75 % av det uppskattade värdet. Av utestående lån ligger 80 % av beloppet vid eller inom dessa räntesatser.

I tabell 161 redovisas den totala långivningen till jordbruket från olika kreditgivare vid slutet av åren 1972–1976.

Bibliografi

För mer detaljerade uppgifter hänvisas till de enskilda kreditorganens årsredogörelser.

I Statistiska meddelanden serie K presenteras varje månad uppgifter för olika typer av kreditinstitut. Jordbrukets andel av de lämnade krediterna särredovisas dock ej.

Tabell 161 Krediter till enskilda lantbrukare åren 1972–1976. Milj kronor
Credits granted to private holders in 1972–1976. Millions of Swedish kronor

Kreditinstitut; typ av lån	1972	1973	1974	1975	1976
Hypoteksföreningar	2 996	3 171	3 415	3 826	4 385
Föreningsbanker	3 400	3 900	4 400	4 600	5 100
Lån mot botteninteckning i jordbruksfastighet	2 188	2 420	2 600	2 700	3 100
Lån mot statlig kredit- garanti	583	640	710	780	850
Sparbanker ¹	1 750	1 895	1 825	1 840	..
Affärsbanker	568	599	643	668	..
Försäkringsbolag	5	5	5	4	6
Staten ²	80	68	56	46	38
Egnahemslån m m	31	27	22	18	14
Arbetsmåbruks- och arrendelån	5	3	2	1	1
Maskinlån	7	4	2	1	0
Avdikningslån	32	29	27	24	21
Summa	8 799	9 638	10 344	10 984	..

¹ Avser endast lån mot inteckning i jordbruksfastighet och mot statlig kreditgaranti. – ² Avser budgetåren 1971/72–1975/76.

Källor: Sveriges Föreningsbankers Förbund och Kammarkollegiet.

13.4 JORDBRUKSSEKTORN I NATIONALRÄKENSKAPERNA

Uppgifter om bl a försörjningsbalansen, bruttonationalprodukten fördelad på näringsgrenar samt nationalinkomsten och dess användning erhålls varje år genom SCBs redovisning av nationalräkenskaperna.

Näringsgrensindelningen ansluter sig till SNI (standard för svensk näringsgrensindelning). Jordbruk räknas till ekonomisk aktivitet enligt SNI 11, dvs förutom egentligt jordbruk med husdjursskötsel även trädgårdsbruk, pälsdjursskötsel, hästavel, renskötsel, biodling, jakt m m. Jordbrukets inkomster m m av skogsbruk och fiske ingår inte och inte heller veterinärverksamhet och vissa offentliga myndigheters konsulttjänster i jordbruket.

Sambandet mellan olika värdebegrepp i nationalräkenskaperna framgår av figuren på s 257. I detta avsnitt redovisas utvecklingen av jordbrukets förädlingsvärde till faktorpriser i löpande priser.

Bruttonationalprodukten (BNP) beräknas från produktionssidan som summan av förädlingsvärdena från samtliga näringsgrenar. Beräkningarna av produktionsvärdet inom jordbruket baseras på jordbruksnämndens totalkalkyl (se bibliografi till avsnitt 13.1) över jordbrukets inkomster.

Det svenska nationalräkenskapssystemet (SNR) överensstämmer med några få undantag med det internationella System of National Accounts (SNA).

Resultat

I *tabell 162* redovisas förädlingsvärdet inom jordbruket m m och bruttonationalprodukten (BNP) till faktorpriser i löpande priser för åren 1971–1975. Jord- respektive skogsbrukets andel av BNP åren 1950–1975 till faktorpriser i löpande priser framgår av *tabell 163*.

Bibliografi

Nationalräkenskaper/1950–74 respektive 1963–75/. SCB. SM N 1975:98 med appendix och 1976:7.4 med appendix.

Tabell 162 Förädlingsvärdet inom jordbruk m m och bruttonationalprodukten till faktorpriser i löpande priser med fördelning på faktorinsatser åren 1971–1975. Milj kronor
Agricultural value added and gross domestic product at factor prices, current prices, by factor incomes 1971–1975. Millions of Swedish kronor

Förädlingsvärde resp bruttonationalprodukt	1971	1972	1973	1974	1975
Förädlingsvärdet inom jordbruk m m	4 034	4 291	4 707	6 005	6 184 ¹
löner inkl kollektiva avgifter	956	981	1 048	1 139	1 385 ¹
kapitalförslitning	1 023	1 117	1 248	1 483	1 663 ¹
driftsöverskott	2 055	2 193	2 411	3 383	3 136 ¹
Totala bruttonationalprodukten	159 279	172 929	190 495	219 338	253 533
löner inkl kollektiva avgifter	112 600	123 152	132 523	153 305	183 894
kapitalförslitning	17 620	19 342	21 852	26 157	30 148
driftsöverskott	29 059	30 435	36 120	39 876	39 491

¹ Ej helt fullständiga uppgifter.

Källa: SCB, nationalräkenskaper.

Tabell 163 Bidrag från jordbruk, m m och skogsbruk till bruttonationalprodukten åren 1950–1975. Löpande priser

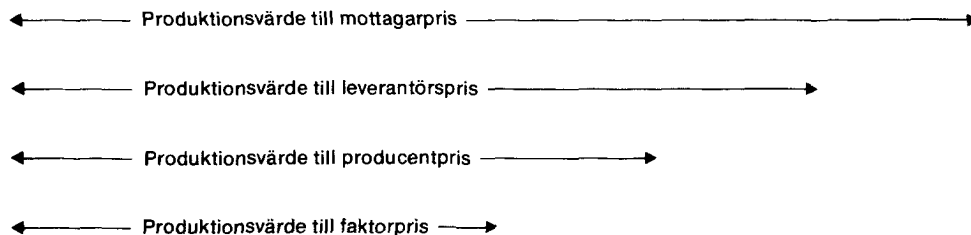
Contribution to the gross domestic product by agriculture etc. and forestry 1950–1975. Current prices

År	Bidrag till bruttonationalprodukten, i faktorpris, från				Totala bruttonationalprodukten, i faktorpris, milj kronor
	Jordbruket m m		Skogsbruket		
	Milj kronor	Procent av BNP	Milj kronor	Procent av BNP	
1975	6 184 ¹	2,4 ¹	6 970 ¹	2,7 ¹	253 533
1974	6 005	2,7	5 924	2,7	219 338
1973	4 707	2,5	3 520	1,8	190 495
1972	4 291	2,5	3 243	1,9	172 929
1971	4 034	2,5	3 433	2,2	159 279
1970	3 586	2,4	3 191	2,1	151 423
1969	3 422	2,5	2 619	1,9	136 426
1968	3 738	3,0	2 445	2,0	125 322
1967	3 700	3,1	2 909	2,5	118 382
1966	3 412	3,1	2 891	2,6	109 701
1965	3 582	3,5	2 879	2,8	101 264
1964	3 473	3,8	2 695	2,9	92 251
1963	3 008	3,6	2 290	2,8	82 740
1962	3 153	4,1	2 555	3,3	76 535
1961	2 947	4,1	2 606	3,7	71 345
1960	2 849	4,3	2 286	3,5	65 683
1959	2 746	4,5	1 840	3,0	61 249
1958	2 752	4,8	2 208	3,8	57 677
1957	2 682	4,9	2 268	4,1	54 653
1956	2 778	5,4	2 526	4,9	51 153
1955	2 354	5,0	2 372	5,0	47 145
1954	2 528	5,7	2 305	5,2	44 159
1953	2 677	6,4	1 955	4,7	41 864
1952	2 702	6,7	3 119	7,7	40 618
1951	2 290	6,1	2 035	5,4	37 343
1950	2 246	7,4	1 257	4,2	30 208

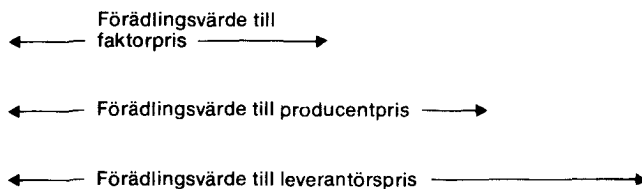
¹ Ej helt fullständiga uppgifter.

Källa: SCB, nationalräkenskaper.

Schematisk figur över sambandet mellan olika värdebegrepp i nationalräkenskaperna

Förbrukning till mottagarpris	Löner	Driftsöverskott inklusive kapitalförslitning	Icke varuanknutna indirekta skatter, netto	Varuanknutna indirekta skatter, netto	Transport- och handelsmarginaler
-------------------------------	-------	--	--	---------------------------------------	----------------------------------

14 Statliga stödåtgärder

Detta kapitel omfattar följande avsnitt:

<i>Avsnitt</i>	<i>Tabeller</i>
14.1 Prisstöd	164–165
14.2 Rationaliseringsinsatser	166–170

14.1 PRISSTÖD

Den prisreglerande verksamheten på jordbrukets område handhas av statens jordbruksnämnd enligt dess instruktion (1965:799) med senare ändringar. I verksamheten ingår bl a uppbörd av införselavgifter och fördelning av införselavgiftsmedel. Jordbruksnämnden handhar även viss verksamhet för vilken statliga budgetmedel tas i anspråk, såsom vissa livsmedelssubventioner i samband med prisstoppet, viss utjämnings- och beredskapslagring, det s k norrlandsstödet samt prisutjämning på jordbruksvaror som används som råvaror inom industrin, främst livsmedelsindustrin. Nämnden är också huvudman för skördeeskadeskyddet (se avsnitt 8.11).

Införselavgiftsmedel

Införselavgifter uttas vid import av jordbruksprodukter, fettvaror och fodermedel och möjliggör därigenom att avsedd prisnivå kan upprätthållas inom landet. Härvid förutsätts att utlandspriserna är lägre än de priser man åsyrftar i Sverige.

Av de införselavgifter som flyter in återbetalas en mindre del i samband med återexport m m. Av återstoden avsätts ett på visst sätt beräknat belopp till olika ändamål inom den egentliga jordbruksregleringen (den s k fördelningsplanen). Huvuddelen av medlen inom fördelningsplanen tillförs de s k regleringsföreningarna för att kostnaderna i dessas marknadsreglerande verksamhet (exempelvis avlastning genom export eller lagring) skall täckas. Regleringsföreningarna, vilka arbetar enligt direktiv av jordbruksnämnden, tillförs

också bl a vissa belopp av införselavgiftsmedel i samband med s k utbytesexport, d v s då export sker i utbyte mot sådan import som sker av kvalitetsskäl m m.

Av medel som inflyter utöver den s k fördelningsplanen avdelas vissa belopp till speciella ändamål som ligger nära jordbruksregleringen. Fördelningsplanens totalbelopp, liksom även beloppen för särskilda ändamål utanför fördelningsplanen, beslutas av statsmakterna. De tar också ställning till delbeloppen inom fördelningsplanen, vilka dock jordbruksnämnden har rätt att jämka. Förslagen till disposition av införselavgiftsmedlen brukar föregås av överläggningar med lantbrukarnas förhandlingsdelegation och konsumentdelegationen.

Budgetmedel

Inom anslaget »Prisreglerande åtgärder» till jordbruksnämnden utgörs den största posten av ersättning för prishöjningar som inom gällande jordbruksreglering skulle kommit till stånd men som regeringen valt att ersätta med subventioner. Häri ingår även ersättning för direkta prissänkningar, som företogs vid två tillfällen 1974, och ersättning för genom prisstoppet förhindrade prishöjningar inom gällande prisgränser.

Nämnden använder pengarna till att via regleringsföreningarnas verksamhet höja avräkningspriserna (mejeriprodukter samt kött och fläsk), till att genom restitution av införselavgifter i vissa fall underlätta importen av varor för vilka brist föreligger, till att ge bidrag för lagring och till att ersätta de skördeeskadeavgifter som tidigare togs ut i form av avgifter på produktionen.

Avgifter och subventioner i relation till partipriser

Beräkningar över olika avgifter och subventioner för jordbruksprodukter i relation till partipriser utförs fortlöpande inom jordbruksnämndens utredningsbyrå.

Avgifter

Beräkningarna utförs för införselavgifter, vilka tas ut vid import, och för övriga avgifter, till vilka förts förmålningsavgifter för vete och råg, fettvaruavgift för olja, försäljningsavgift för socker och kompensationsavgifter för smör, ost, nötkött, kalvkött och fläsk. Förmålningsavgift, fettvaruavgift och försäljningsavgift uttas vid förmalning av spannmål, användning av olja i bl a margarinindustrin respektive försäljning av socker inom landet (utgår endast tidvis). Dessa avgifter drabbar såväl svenska som importerade varor. Kompensationsavgifter uttogs t o m juni 1976 vid import och utgjorde ursprungligen kompensation för interna regleringsavgifter men låg sedan 1959 fasta.

I vissa fall har priserna på världsmarknaden varit högre än i Sverige, t ex tidvis för vete, socker och matpotatis. Därvid kan importbidrag lämnas för importerade varor eller exportavgift tas ut för svenska varor. I dessa fall kan sägas föreligga ett negativt importskydd, vilket utgör en minuspost i förhållande till den totala avgiftsnivån.

För socker och matpotatis har i tabblån nedan som negativt importskydd redovisats gällande importbidrag, medan för vete fått beräknas en skillnad mellan inhemskt pris och importpris då importbidrag eller exportavgift ej fastställts.

Subventioner

Jordbruket har under senare år kommit att tillföras allt större belopp över statsbudgeten i stället för genom höjda partipriser, möjliggjorda genom höjda införselavgifter. Dessas storlek ger härigenom ej samma bild som tidigare av det stöd som producenterna erhåller gentemot utlandspriserna.

Som ett komplement till beräkningarna över olika avgifter i relation till partipriser utförs beräkningar av subventioner i relation till partipriser.

Då tyngdpunkten av subventionerna ligger på mejeriprodukter, varav endast ost ingår i jämförelsen mellan avgifter och partipriser, omfattar beräkningarna för subventioner även produkterna konsumtionsmjölk (k-mjölk), grädde och mjölkpulver.

Subventionerna omfattar för i beräkningarna ingående varor de belopp som tillförts jordbruket som kompensation för uteblivna prishöjningar sedan 1973 och för ökat livsmedelsstöd den 1 april och den 16 september 1974. Vidare ingår de belopp som tillförts jordbruket som ersättning för genom prisstoppet förhindrade prishöjningar inom ramen för fastställda prisgränser (ost, kött och fläsk).

Resultat

I tabblån nedan redovisas influtna införselavgiftsmedel inom jordbruksregleringen under åren 1973/74–1975/76.

Varugrupp	Influtna införselavgiftsmedel ¹ , milj kr		
	1973/74	1974/75	1975/76
Fodermedel	20,7	25,1	98,8
Fettvaror	42,4	51,8	172,9
Mejeriprodukter	34,8	45,7	53,5
Kött- och fläskvaror	104,5	131,3	171,0
Övriga vegetabilier	8,7	7,7	12,2
Övriga animalier	1,0	1,2	2,9
Summa	212,1	262,8	511,3

¹ Exklusive belopp som återbetalats i samband med återexport.

Användningen av de influtna införselavgiftsmedlen inom jordbruksregleringen under åren 1973/74–1975/76 redovisas i tabell 164.

Av tabell 165 framgår användningen av de statliga budgetmedel som inom jordbruksnämndens ansvarsområde utgår till olika åtgärder inom jordbruks- och livsmedelsområdet.

I följande tablå lämnas uppgifter om avgifter i relation till partipriser för vissa vegetabilier (vete, råg, matpotatis, socker och rapsolja) och vissa animalier (smör, ost, ägg, nötkött, kalvkött och fläsk).

Avgiftsslag; varugrupp	Avgifter i relation till parti- priser, procent		
	1973/74 ⁵	1974/75 ⁵	1975/76 ⁵
Införselavgifter			
Vegetabilier ¹	2	9	10
Animalier ²	44	39	40
Jordbrukspro- dukter	32	28	29
Övriga avgifter³			
Vegetabilier ¹	19	18	21
Animalier ²	3	4	3
Jordbrukspro- dukter	8	9	10
Summa avgifter			
Vegetabilier ¹	22	28	31
Animalier ²	47	42	44
Jordbrukspro- dukter	39	37	39
Importbidrag⁴ m m			
Vegetabilier ¹	-7	-27	-13
Animalier ²	0	0	0
Jordbrukspro- dukter	-2	-10	-5
Totalt			
Vegetabilier ¹	14	1	18
Animalier ²	47	42	44
Jordbrukspro- dukter	37	28	34

¹ Avser vete, råg, matpotatis, socker och rapsolja. –² Avser smör, ost, ägg, nötkött, kalvkött och fläsk. –³ Avser förmålningsavgifter för vete och råg, fettva-
ruavgift för olja, försäljningsavgift för socker och
kompensationsavgifter för smör, ost, nötkött, kalv-
kött och fläsk. – ⁴ Se texten. – ⁵ Medeltal för augusti,
november, februari och maj.

I följande tablå lämnas uppgifter om subven-
tioner i relation till partipriser under åren
1973/74 – 1975/76.

Varugrupp	Subventioner i relation till partipriser, procent		
	1973/74 ³	1974/75 ³	1975/76 ³
Vegetabilier ¹	0	0	0
Animalier ²	7	23	26
Jordbruksprodukter	5	15	16
K-mjolk, grädde och mjölkpulver	24	60	68
Totalt	9	24	27

¹ Avser vete, råg, matpotatis, socker och rapsolja. –² Avser smör, ost, ägg, nötkött, kalvkött och fläsk. –³ Medeltal för augusti, november, februari och maj.

Bibliografi

Statens jordbruksnämnds skrivelser till rege-
ringen och regeringens årliga proposition angå-
ende jordbruksregleringen.

Avgifter jämförda med svenska priser på
jordbruksområdet /uppgifter fr o m 1971 har
beräknats/. Jordbruksnämnden (stencil).

Tabell 164 Användningen av införselavgiftsmedel¹ inom jordbruksregleringen åren 1973/74–1975/76. Milj kronor

Disposition of revenues from import fees on agricultural products in 1973/74–1975/76. Millions of Swedish kronor

	1973/74	1974/75	1975/76
Inom fördelningsplanen	255,0	277,2	351,0
Svensk spannmålshandel	–	–	74,7
Sveriges potatisintressenter	19,5	19,5	29,5
Sveriges Oljeväxtintressenter	42,8	40,8	–
Föreningen för mejeriprodukter	152,0	170,7	177,0
Svensk kötthandel	–	–	–
Svensk ägghandel	22,0	23,5	43,5
Övrigt	18,7	22,7	26,3
Utom fördelningsplanen	77,9	18,8	18,1
Sänkning av priset på k-mjolk	55,0	–	–
Pristillägg för får och lamm	9,7	8,4	10,2
Övrigt	13,2	10,4	7,9
Utbytesexport m m	2,6	25,6 ²	65,3 ²
Summa	335,5	321,6	434,3

¹ Exklusive belopp som återbetalats i samband med återexport. – ² Inklusive viss del av fettvaruavgiften som direkt tillförs Sveriges Oljeväxtintressenter.

Källa: Jordbruksnämnden.

Tabell 165 Beviljade budgetmedel inom jordbruksregleringen åren 1973/74–1975/76. Milj kronor

Appropriation granted for agricultural price regulation in 1973/74–1975/76. Millions of Swedish kronor

	1973/74	1974/75	1975/76
<i>Prisreglerande åtgärder</i>	837,3	2 193,5	2 947,2
Sänkning av priset på k-mjolk	–	55,0	55,0
Pristillägg för får och lamm	–	12,0	12,0
Ersättning för uteblivna prishöjningar m m	744,4	2 015,6	2 582,7
Mejeriprodukter	457,8	1 181,4	1 583,6
Kött och fläsk	267,6	758,0	918,6
Restitutioner	19,0	40,4	30,5
Lagring och skördeskadeavgifter	–	35,8	50,0
Diverse	36,0 ¹	7,4	74,2 ²
Låginkomstsatsning	–	68,9	142,0
Leveranställägg mjölk	–	66,9	105,0
Stöd till smågrisproduktion	–	–	20,0
Avbytarverksamhet m m	–	2,0	17,0
Prisutjämning för livsmedels-industrins råvaruförbrukning	56,9	34,6	81,3
Stöd till jordbruket i norra Sverige	67,0	90,2	101,1
Bidrag till permanent skördeskadeskydd	30,0	30,0	30,0
Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m m	35,9	40,2	39,9

¹ Därav utbetalt till danska jordbruket inom ramen för EFTA-överenskommelse, 20,0 milj kr, samt till sockerbruket i Mörbylånga, Öland, 15,3 milj kr. – ² Därav import av matpotatis 64,4 milj kr.

Källa: Jordbruksnämnden.

14.2 RATIONALISERINGSINSATSER

Enligt Kungl Maj:ts instruktion den 25 maj 1967 (nr 425) med senare ändringar åligger det lantbruksstyrelsen att samordna de statliga insatserna för lantbrukets rationalisering. Lantbruksstyrelsen handhar även det statliga kreditstödet åt jordbruket och trädgårdsnäringen.

Lantbruksnämnderna ombesörjer den regionala verksamheten. De har dessutom möjlighet att med medel ur en särskild kapitalfond, den s k jordfonden, köpa och sälja fast egendom i rationaliseringssyfte. Den inköpta marken skall i princip snarast överlåtas till jordbrukare som är i behov av tillskottsjord. Det har dock visat sig lämpligt att nämnderna genom markinköp skapar en viss rationaliseringsreserv. De inköpta fastigheterna stannar därför i nämndernas ägo i genomsnitt i två år.

Inom lantbruksstyrelsen utarbetas statistik över de olika statliga insatserna i rationaliseringssyfte m m. Uppgiftslämnare till denna statistik är de enskilda lantbruksnämnderna.

Omfattning av det statliga stödet till jordbrukets rationalisering

Det allmänna rationaliseringsstödet (det s k A-stödet) utgår i form av lånegarantier och bidrag. Stöd lämnas endast för åtgärder som bedöms vara önskvärda från allmän synpunkt, samhällsekonomiskt motiverade och lönsamma från företagsekonomisk synpunkt. Stöd beviljas dessutom endast till företag med förutsättningar för rationell drift. Dock görs undantag för lånegarantier för gödselvårdsanläggningar som erfordras enligt den nya miljöskyddslagstiftningen.

Statlig lånegaranti och statsbidrag kan dock under vissa förutsättningar lämnas till företag med begränsade utvecklingsmöjligheter belägna i landskapet Dalsland, i Värmlands eller Kopparbergs län eller i Norrland (s k B-stöd). Utanför dessa områden kan stöd utgå till företag med begränsade utvecklingsmöjligheter för att fortsatt eller utvidgad mjölkproduktion skall underlättas (mjölkstöd).

Sedan den 1 juli 1972 kan statsbidrag lämnas till miljövårdande åtgärder vid jordbruks- och trädgårdsföretag (miljöstöd). Som villkor gäller bl a att stödet inte får motverka rationaliseringsverksamheten inom jordbruket eller trädgårdsnäringen.

Olika slag av rationaliseringsåtgärder

Med *inre rationalisering* avses effektivisering av ett företag genom om- eller nybyggnad av ekonomibyggnader och vägar samt genom täckdikning eller igenläggning av öppna diken o d. Hit hör även angelägna vattenvårdande åtgärder. Till *inre rationalisering* kan lånegaranti lämnas för hela kostnaden för investeringen minskad med eventuella bidrag. Sedan den 1 juli 1971 kan i norra Sverige bidrag beviljas i ökad omfattning även vid arealutökning genom arrende.

Yttre rationalisering avser sådan ändring av företagens areal eller ägoanordning att möjligheterna till rationellt jordbruk eller skogsbruk ökas. Till sådana förvärv kan lånegaranti beviljas för hela kostnaden. I vissa fall kan även bidrag utgå.

Med *särskild rationalisering*, SR (tidigare benämnd koncentrerad rationalisering, KR), inom jordbruket avses samtidig och under kort tid genomförd yttre och inre rationalisering i kombination med driftsrationalisering. Stöd för denna form av rationalisering lämnas endast till företag belägna i landskapet Dalsland, i Värmlands eller Kopparbergs län eller i Norrland. Stödet utgår i form av förhöjt bidrag till inre rationaliseringsåtgärder och dessutom av visst bidrag till driftsrationalisering.

Jordförvärvslån kommer i fråga för lantbrukare eller blivande lantbrukare som inte har tillräckligt med eget kapital för att förvärva bärkraftiga jordbruk. Garantier för sådana lån kan lämnas till företag – oavsett storlek – med förutsättningar för rationell drift.

För inköp av djur, maskiner, gödselmedel m m kan garantier för *driftslån* beviljas vid nytillträde, vid genomgripande produktionsomläggning samt för avhjälpande av tillfälliga likviditetssvårigheter.

Statlig garanti för *maskinlån* lämnas för lån till inköp av sådana jordbruksmaskiner med tillbehör som skall användas gemensamt av flera jordbruksföretag. Garantierna beviljas för nyuppsättning eller för utvidgning av befintligt maskinbestånd.

Särskilt övergångsbidrag kan utgå till jordbrukare som uppfyller vissa villkor. Dessutom gäller att brukarna skall vara födda före 1912 men ej ha fyllt 67 år. Under särskilda omständigheter kan även brukare födda 1912 eller senare få övergångsbidrag.

Avgångsvederlag beviljas under vissa förutsättningar jordbrukare som upphör med jordbruksdriften och i övrigt uppfyller kraven för att erhålla övergångsbidrag.

Resultat

I *tabell 166* lämnas uppgifter om lantbruksnämndernas fastighetsinnehav år 1976.

Omfattningen av det statliga stödet i form av lånegarantier och bidrag år 1976 framgår av *tabellerna 167 och 168*.

I *tabell 169* redovisas lånegarantier till trädgårdsföretag och i *tabell 170* stöd till rennäringsen år 1976.

Bibliografi

Källa

Lantbruksnämndernas verksamhet m m /1974/75 och årligen sedan 1949; uppgifter om stödets omfattning med fördelning på slag av stöd och på stödform/. Lantbruksstyrelsen, ekonomienheten (stencil).

Andra undersökningar

Kommunalt stöd till jordbruk i landskapsvårdande och sysselsättningsskapande syfte /avser 1972/. Examensarbete. Lantbrukshögskolan, institutionen för ekonomi och statistik (1974).

Tabell 166 Lantbruksnämndernas fastighetsinnehav år 1976

Possession of real estate of country agricultural boards in 1976

Område	Fastighetsinnehav vid årets utgång		
	Åkerareal, hektar	Skogsmarksareal, hektar	Skattvärde ¹ , 1 000-tal kr
<i>Län</i>			
Stockholms	367	854	2 860
Uppsala	267	512	1 560
Södermanlands	722	1 110	4 815
Östergötlands	567	839	4 585
Jönköpings	149	1 130	2 858
Kronobergs	84	701	2 138
Kalmar	199	534	2 123
Gotlands	196	220	708
Blekinge	70	431	1 336
Kristianstads	437	202	3 544
Malmöhus	487	83	5 742
Hallands	344	693	3 336
Göteborgs o Bohus	186	219	1 291
Älvsborgs	751	2 154	7 150
Skaraborgs	811	1 099	6 383
Värmlands	362	7 217	8 499
Örebro	473	726	3 191
Västmanlands	1 396	2 144	8 988
Kopparbergs	1 904	23 473	19 360
Gävleborgs	1 087	13 451	14 512
Västernorrlands	585	14 054	12 151
Jämtlands	441	12 595	5 509
Västerbottens	919	7 317	5 234
Norrbottens	897	9 320	3 855
<i>Hela riket</i>			
1976	13 701	101 078	131 728
1975	14 573	103 660	137 086
1974	15 200	103 355	94 953
1973	16 337	106 784	98 757
1972	18 268	110 847	106 980

¹ Där skattvärde saknas har uppskattat värde angivits.

Källa: Lantbruksstyrelsen.

**Tabell 167 Statligt stöd till inre, yttre och särskild rationalisering m m åren 1972–1976.
1 000-tal kronor**

Government support for internal and special rationalization and structural improvement etc. in 1972–1976. Thousands of Swedish kronor

Stödform	1972 ¹	1973	1974	1975	1976
<i>Statlig lånegaranti</i>					
Inre rationalisering	75 120	86 679	118 589	148 048	184 038
till dikning, vattenavledning och invallning	944	1 173	1 605	1 114	1 639
till täckdikning	8 547	9 431	10 207	9 147	8 712
till övriga markanläggningar	898	559	1 293	1 971	2 182
till byggnadsändamål	64 731	75 516	105 484	135 816	171 505
Yttre rationalisering	41 719	42 022	39 975	42 275	43 814
Särskild rationalisering	9 808	11 868	17 454	16 996	18 666
till dikning, vattenavledning och invallning	89	107	55	36	86
till täckdikning	487	551	557	736	1 258
till övriga markanläggningar	68	36	143	160	292
till byggnadsändamål	9 164	11 174	16 699	16 064	17 030
Jordförvärvslån	22 153	21 406	34 946	29 264	26 265
Driftslån	45 385	44 097	50 860	64 453	72 839
Maskinlån	1 450	1 420	1 246	1 182	2 766
<i>Statsbidrag</i>					
Inre rationalisering	24 887	31 326	38 341	40 577	49 692
till dikning, vattenavledning och invallning	2 174	711	1 155	194	355
till täckdikning	2 112	2 850	3 010	2 238	2 903
till övriga markanläggningar	498	353	477	667	992
till byggnadsändamål	20 103	27 412	33 699	37 478	45 442
Yttre rationalisering m m	9 167	6 848	5 486	4 207	4 767
Särskild rationalisering	11 061	13 042	17 311	16 685	18 387
till dikning, vattenavledning och invallning	76	127	35	58	86
till täckdikning	828	978	1 145	918	1 128
till övriga markanläggningar	415	212	321	433	692
till byggnadsändamål	7 530	9 353	13 168	12 513	13 981
till driftsrationalisering	2 212	2 372	2 642	2 763	2 500
Övergångsbidrag	5 264	4 453	3 604	2 929	2 360
Avgångsvederlag	390	136	79	112	58

¹ Fr o m 2:a halvåret ingår uppgifter om stöd till miljövårdande åtgärder samt till vissa jordbruk med mjölkproduktion.

Källa: Lantbruksstyrelsen.

Tabell 168 Statligt stöd till inre, yttre och särskild rationalisering m m år 1976. 1 000-tal kronor

Government support for internal and special rationalization and structural improvement etc. in 1976. Thousands of Swedish kronor

Område	Inre rationalisering		Yttre rationalisering		Särskild rationalisering		Jordför- värvslån ¹	Driftslån ¹	Maskinlån ¹	Över- gångs- bidrag	Avgångs- vederlag
	Statlig låne- garanti	Stats- bidrag	Statlig låne- garanti	Stats- bidrag	Statlig låne- garanti	Stats- bidrag					
Län											
Stockholms	4 181	334	1 940	24	—	—	—	2 543	—	6	—
Uppsala	8 634	915	1 177	159	—	—	1 858	3 821	—	19	—
Södermanlands	5 702	807	1 047	174	—	—	405	5 894	55	17	—
Östergötlands	12 536	1 464	4 979	103	—	—	4 721	10 681	379	55	—
Jönköpings	1 497	988	1 095	87	—	—	600	4 685	25	135	—
Kronobergs	3 341	756	1 813	250	—	—	153	830	—	131	—
Kalmar	6 523	682	867	152	—	—	2 001	4 217	132	94	1
Gotlands	7 146	970	1 509	95	—	—	1 679	2 271	—	82	5
Blekinge	1 680	144	275	61	—	—	35	930	—	60	—
Kristianstads	11 938	957	3 388	97	—	—	637	2 454	446	118	—
Malmöhus	8 869	1 036	6 872	124	—	—	2 531	1 557	100	88	—
Hallands	4 703	2 003	1 660	22	—	—	980	3 063	—	128	—
Göteborgs o Bohus	5 080	541	985	143	—	—	815	2 005	75	117	—
Älvsborgs	7 372	1 548	1 447	83	—	—	120	1 770	—	173	—
Skaraborgs	10 226	2 883	2 315	103	—	—	1 405	4 207	291	94	2
Värmlands	14 928	1 412	1 499	304	1 496	374	295	2 371	—	94	4
Örebro	5 011	915	1 255	134	—	—	740	1 535	175	45	—
Västmanlands	5 831	958	575	217	—	—	1 763	2 050	432	13	—
Kopparbergs	12 149	3 857	500	775	3 883	2 678	1 992	5 038	214	42	5
Gävleborgs	8 715	3 785	754	265	2 363	1 369	—	765	160	51	3
Västernorrlands	6 144	4 428	1 760	271	1 883	2 444	460	1 554	50	168	7
Jämtlands	8 073	2 982	3 565	268	451	1 696	925	2 172	20	178	—
Västerbottens	12 002	7 642	951	210	928	2 903	635	931	63	310	6
Norrbottens	11 757	7 685	1 586	646	7 662	6 923	1 515	5 495	149	142	25
Hela riket											
1976	184 038	49 692	43 814	4 767	18 666	18 387	26 265	72 839	2 766	2 360	58
1975	148 161	40 647	42 275	4 207	16 996	16 685	29 137	64 453	1 309	2 929	112
1974	118 589	38 341	39 975	5 486	17 454	17 311	34 946	50 860	1 246	3 604	79
1973	86 679	31 326	42 022	6 848	11 868	13 042	21 406	44 097	1 420	4 453	136
1972	75 120	24 887	41 719	9 167	9 808	11 061	22 153	45 385	1 450	5 264	390

¹ Avser statlig lånegaranti.

Källa: Lantbruksstyrelsen.

Tabell 169 Statliga lånegarantier till trädgårdsföretag år 1976
 Government loan guarantee to horticultural enterprises in 1976

Område	Beviljat belopp, 1 000 kr				Antal beviljade lånegarantier	
	Rationaliseringslån	Förvärvslån	Driftslån	Summa	Totalt	Därav till växthusföretag
<i>Län</i>						
Stockholms	930	—	40	970	3	3
Uppsala	—	100	25	125	2	2
Södermanlands	642	225	35	902	6	6
Östergötlands	1 459	150	26	1 635	9	8
Jönköpings	23	—	100	123	2	1
Kronobergs	—	—	—	—	—	—
Kalmar	519	—	—	519	2	2
Gotlands	38	—	—	38	1	—
Blekinge	306	—	—	306	4	4
Kristianstads	1 660	210	42	1 912	16	14
Malmöhus	826	856	400	2 082	14	12
Hallands	1 322	—	32	1 354	7	7
Göteborgs o Bohus	80	115	90	285	3	3
Älvsborgs	270	—	30	300	5	5
Skaraborgs	75	175	45	295	3	3
Värmlands	250	—	—	250	1	1
Örebro	—	—	—	—	—	—
Västmanlands	30	—	—	30	1	1
Kopparbergs	250	270	290	810	3	—
Gävleborgs	3 400	—	300	3 700	2	2
Västernorrlands	86	156	—	242	3	3
Jämtlands	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	—	—	—	—
Norrbottens	343	—	—	343	1	1
<i>Hela riket</i>						
1976	12 509	2 257	1 455	16 221	88	78
1975	8 412	508	1 113	10 033	93	87
1974	4 681	745	1 193	6 619	58	51
1973	7 451	1 991	900	10 342	71	65
1972	9 271	1 098	625	10 994	80	74

Källa: Lantbruksstyrelsen.

Tabell 170 Statligt stöd till rennäringen år 1976

Government support to reindeer breeding in 1976

Typ av stöd m m	Län			Summa
	Jämtlands	Västerbottens	Norrbottens	
<i>Rationaliseringsstöd</i>				
Antal stöd	1	1	3	5
Lånegarantier, 1 000-tal kronor	—	—	—	—
Bidrag ur samefonden, 1 000-tal kronor	50	33	38	121
<i>Rendriftsstöd</i>				
Antal stöd	4	2	25	31
Lånegarantier, 1 000-tal kronor	157	21	804	982
Bidrag ur samefonden, 1 000-tal kronor	6	12	214	232
Antal renar före åtgärd	721	300	1 002	2 023
efter åtgärd	1 232	660	3 041	4 933
<i>Redskapsstöd</i>				
Antal stöd	11	5	47	63
Lånegarantier, 1 000-tal kronor	11	7	18	36
Bidrag ur samefonden, 1 000-tal kronor	21	15	123	159

Källa: Lantbruksstyrelsen.

15 Lantbrukarnas föreningsrörelse

Lantbrukarnas föreningsrörelse bildar en av landets största organisationer. Dess syfte är bl a att handha marknadsförandet av olika produkter, samla utbudet samt dämpa säsongs- och konjunkturbetingade variationer i avsättningspriserna.

Föreningsrörelsens organisation m m

Det centrala organet för lantbrukets föreningsrörelse är Lantbrukarnas Riksförbund förening u p a (LRF). Förbundet har en facklig och en ekonomisk gren.

Den fackliga grenen svarar bl a för prisförhandlingar med statsmakterna och konsumenterna och för en bred näringspolitisk bevakning. Verksamheten är uppdelad på 26 länsförbund med tillsammans 1 725 lokalavdelningar. Den ekonomiska grenen omfattar ca 600 ekonomiska föreningar tillhörande 15 riksorganisationer. Riksorganisationernas namn framgår av schemat på sid 271. Till lantbrukets ekonomiska föreningsrörelse räknas ytterligare en riksorganisation, som ej är ansluten till LRF.

Karakteristiskt för de ekonomiska föreningarna inom lantbruket är att deras verksamhet mestadels är specialiserad på någon begränsad uppgift, såsom försäljning av mjölk (mejeriföreningar) och försäljning av slaktdjur (slakteriföreningar). Varje jordbrukare som vill anlita föreningarna måste därför som regel vara medlem i flera sådana.

Svenska Mejeriernas Riksförening är mejeriernas riksorganisation. Föreningen representerar landets mjölkproducenter i förhandlingar och kontakter med staten, myndigheter och andra centrala organisationer. SMR handlägger också centrala planerings- och utredningsfrågor, vissa centrala marknadsföringsuppgifter samt svarar för exporten av svenska mejeriprodukter.

Sveriges Slakteriförbund är organ för tio slakteriföreningar, som samlar in slaktdjur, slaktar, säljer och distribuerar köttprodukter, bedriver rådgivningsverksamhet bland medlemmarna m m. Förbundet handhar vidare gemensamma ärenden som förmedling av köttvaror mellan föreningarna, lagring, export och import samt myndighetskontakter.

Svenska Lantmännens Riksförbund tillhandahåller varor och tjänster för främst de enskilda medlemmarna. Förbundet köper spannmål, oljeväxter och potatis från lantbrukarna och säljer till dem foder, gödsel och utsäde, växtskyddsmedel, petroleumprodukter samt maskiner och byggvaror. Riksförbundet förmedlar handeln genom de 19 lantmännenföreningarna och svarar för viss export och import.

Svenska Ägghandelsförbundet är centralt organ för de 12 äggcentralerna. Förbundet svarar för packning och försäljning av ägg i större delen av landet samt ansvarar för den centrala marknadsfördelningen och export och import.

Sveriges Skogsägareföreningars Riksförbunds medlemmar äger tillsammans en tredjedel av Sveriges skogsmarksareal. De regionala skogsägareföreningarna har bildats för att det privata skogsbrukets intressen skall tillvaratas och för att lönsamheten i medlemmarnas skogsbruk skall förbättras.

Föreningsbanksrörelsen (tidigare jordbrukskasserörelsen) är uppbyggd i tre led. På lokal nivå svarar föreningsbankerna för kontakten med jordbrukarna. Förutom in- och utlåning omfattar servicen flera speciella tjänster. På regional nivå finns de 12 regionbankerna, vilka bl a är stora kreditgivare åt de ekonomiska föreningarna. *Sveriges Föreningsbankers Förbund* svarar för myndighetskontakter, central marknadsföring m m. Som centralbank fungerar Föreningsbankernas Bank.

Sveriges Allmänna Hypoteksbank lämnar krediter till jordbrukare och försäljer obligationer.

Svensk Husdjursskötsel bistår jordbrukarna med service på husdjursområdet. Organisationen genomför mjölk- och köttboskapskontrollen, sugg- och svinstamkontrollen och har en omfattande seminverksamhet. Vidare bedrivs ett avsevärt forsknings- och utvecklingsarbete.

Inom LRF finns vidare Sveriges Oljeväxtodlares Centralförening, Sveriges Betodlares Centralförening, Sveriges Stärkelseproducenters Förening, Sveriges Bränneriintressenter, Sveriges Pälstdjursuppfödare Riksförbund, Sveriges Fröodlareförbund och Sveriges Konserväxtodlares Samorganisation.

Medlemsantal och handelsomsättning

Inom LRF utarbetas statistik över avräkningsvärden, omsättning, antal anställda m m inom föreningsrörelsen. Underlag till denna statistik

utgör de enskilda föreningarnas årsredovisningar jämte kompletterande uppgifter inhämtade enligt särskilda formulär.

Vissa andra uppgifter, exempelvis rörande antalet medlemmar, insamlas av respektive branschorganisation.

En översikt över föreningsrörelsens verksamhet åren 1971–1975 lämnas i *tabellerna 171 och 172*. I tabell 171 redovisas antal medlemmar i respektive riksorganisation. Utöver vad som framgår av tabellen är Sveriges Allmänna Hypoteksbank ansluten till LRF. Uppgifter om omsättningsvärden för olika riksorganisationer lämnas i tabell 172.

Bibliografi

Lantbrukarnas Riksförbunds årsredogörelse /årligen sedan 1970/71/.

Respektive riksorganisations årsredovisning.

Tabell 171 Antal medlemmar m m inom lantbrukets ekonomiska föreningsrörelse åren 1971–1975. 1 000-tal

Number of members etc. in agricultural economic associations 1971–1975.

Thousands

Årtal inom parentes anger det år då riksorganisationen bildades

Year in brackets stands for the year when the national association was established

Organisation	1971	1972	1973	1974	1975 ¹
<i>Anslutna till Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)</i>					
Svenska Mejeriernas Riksförening (1932)	108,0	92,5	86,3	77,7	69,8
Sveriges Slakteriförbund (1933)	170,3	156,7	150,1	141,2	134,1
Svenska Lantmännens Riksförbund (1905)	120,2	120,1	118,8	117,7	117,7
Svenska Ägghandelsförbundet (1932)	15,8	14,0	13,1	11,6	7,8
Sveriges Skogsägareföreningars Riksförbund (1932)	130,7	132,1	132,4	133,6	133,8
Sveriges Föreningsbankers Förbund (1930)	213,4	226,8	240,6	255,7	261,9
Svensk Husdjursskötsel (1961)	87,1	83,1	81,3	79,7	79,3
Sveriges Oljeväxtodlares Centralförening (1943)	7,9	8,3	9,3	15,8	16,0
Sveriges Betodlares Centralförening (1899)	12,8	12,6	12,1	11,8	11,3
Sveriges Stärkelseproducenters Förening (1927)	2,7	2,9	2,8	2,9	2,9
Sveriges Bränneriintressenter (1907)	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4
Sveriges Pälstdjursuppfödare Riksförbund (1926)	1,1	1,0	0,9	0,9	0,8
Sveriges Fröodlareförbund (1914)	1,4	1,4	1,6	1,7	1,7
Sveriges Konserväxtodlares Samorganisation (1964)	..	..	3,0	2,0	2,2
Summa medlemskap	872,9	852,9	853,7	853,7	840,7
<i>Ej ansluten till Lantbrukarnas Riksförbund</i>					
Svenska Spannmålsföreningarnas Samorganisation (1931)	3,3	2,9	2,8	2,9	2,9

¹ Preliminära uppgifter.

Källa: Lantbrukarnas Riksförbund.

Tabell 172 Omsättningsvärden¹ inom lantbrukets ekonomiska föreningsrörelse åren 1971–1975. Milj kronor

Turnover values in agricultural economic associations 1971–1975. Millions of Swedish kronor

Organisation	1971	1972	1973	1974	1975 ³
<i>Affärsdrivande organisationer</i>					
Svenska Mejeriernas Riksförening	2 087,6	2 410,9	2 531,0	3 039,7	3 519,2
Sveriges Slakteriförbund	2 120,5	2 335,6	2 393,7	2 430,8	2 793,4
Svenska Lantmännens Riksförbund	3 426,2	3 673,2	4 060,5	5 166,4	6 079,3
Svenska Ägghandelsförbundet	151,7	140,2	145,0	155,0	146,7
Sveriges Skogsägareföreningars Riksförbund	1 126,7	921,5	1 185,0	1 830,2	2 037,5
Svensk Husdjurskötsel	41,3	44,8	49,0	53,9	66,1
Sveriges Stärkelseproducenters Förening ²	37,4	30,1	37,5	32,6	59,8
Sveriges Bränneriintressenter ²	18,2	15,0	19,7	23,4	30,1
Sveriges Pälstdjursuppfödare Riksförbund	88,2	79,6	91,8	100,2	76,0
Svenska Spannmålsföreningarnas Samorganisation	75,2	74,6	71,5	80,0	90,1
Summa	9 173,0	9 725,5	10 584,7	12 912,2	14 898,2
<i>Organisationer, som för odlarnas räkning träffat avtal om försäljning</i>					
Sveriges Oljeväxtodlares Centralförening ²	223,1	254,0	309,1	383,1	378,7
Sveriges Betodlares Centralförening ²	173,9	195,4	186,9	275,7	288,6
Sveriges Konservväxtodlares Samorganisation	..	..	22,7	25,4	32,7
Summa	397,0	449,4	518,7	684,2	700,0
<i>Kreditorganisationer</i>					
Sveriges Föreningsbankers Förbund	4 704,7	5 391,8	6 124,9	7 151,5	8 562,3
Sveriges Allmänna Hypoteksbank	2 824,0	2 995,7	3 170,6	3 414,8	3 826,0
Summa	7 528,7	8 387,5	9 295,5	10 566,3	12 388,3

¹ Avser endast lantbrukarnas affärer med respektive organisation. Totalomsättningen uppgår sålunda till betydligt större belopp. – ² Avser verksamhetsår som börjar under respektive kalenderår. – ³ Preliminära uppgifter.
Källa: Lantbrukarnas Riksförbund.

Lantbrukskooperationen i Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) år 1975

Svenska Mejeriernas Riksförening	Sveriges Slakteri- förbund	Svenska Lantmännens Riksförbund	Svenska Agghandels- förbundet	Sveriges Skogsägare- föreningars Riksförbund	Sveriges Förenings- bankers Förbund	Sveriges Allmänna Hypoteks- bank	Svensk Husdjurs- skötsel	Sveriges Oljeväxt- odlars Central- förening SOC	Sveriges Betodlars Central- förening SBC	Sveriges Stärkelse- producenters Förening SSF	Sveriges Bränneri- intres- senter SBI	Sveriges Pålsdjurs- uppfödars Riksförbund SPR	Sveriges Fröodlare- förbund SFF	Sveriges Konservväxt- odlars Sam- organisation SKS
SMR	SS	SLR	SA	SSR	SFF	SAH	SHS							
33 mejeri företag	10 slakteri- föreningar	19 lantmännen- föreningar	12 ägg- centraler	9 skogsägare- föreningar	12 region- banker	10 hypoteks- föreningar	20 semin- föreningar kontroll- föreningar 5 avelsföre- ningar för nötkreatur Svenska Svinavels- föreningen	17 odlar- föreningar	7 betodlar- föreningar	8 stärkelse- föreningar	2 brännerier	19 lokal- föreningar 1 special- förening	15 odlar- föreningar	16 lokal- föreningar
116 drifts- platser	29 slakterier 31 charkuteri- fabriker	verksamhet på 500 platser			450 lokala förenings- banker 750 kontor									
69 800	134 100	117 700	7 800	133 800	261 900	42 300	79 300	16 000	11 300	2 900	1 400	800	1 700	2 200
medlemmar														

16 Lantbruksutbildningen

Detta kapitel omfattar följande avsnitt:

<i>Avsnitt</i>	<i>Tabeller</i>
16.1 Utbildning på gymnasial och högre nivå	173–174
16.2 Lantbruksnämndernas kursverksamhet	175

16.1 UTBILDNING PÅ GYMNASIAL OCH HÖGRE NIVÅ

Den 1 juli 1971 inrättades gymnasieskolan med skolöverstyrelsen som central tillsynsmyndighet. I gymnasieskolan inordnades skolor med utbildning inom jordbruk, trädgård och skogsbruk. Tidigare hade lantbruksstyrelsen respektive skogsstyrelsen varit tillsynsmyndigheter.

Statistiken över lantbruksutbildningen i gymnasieskolan bygger på uppgifter som ifylls på särskilda blanketter vid varje skola. Blanketterna insänds till skolöverstyrelsen, som efter granskning överlämnar dem till SCB.

För statistik över lantbruksundervisningen vid eftergymnasiala skolor sänder SCB ut blanketter direkt till berörda skolor.

Universitet och högskolor sänder varje termin in uppgifter om antal nyinskrivna, närvarande och examinerade vid respektive läroanstalt.

Utbildningens utformning

Den grundläggande jordbruksutbildningen erhålls vid gymnasieskolans tvååriga jordbrukslinje samt, för elever med praktik, i specialkurser av olika längd. Undervisningen på jordbrukslinjen omfattar såväl yrkesspecifika som allmänna ämnen. För en del specialkurser gäller arbete inom yrkesområdet som särskilt behörighetskrav. Lantmästare och agronomer utbildas vid lantbrukshögskolan. Utbildningen till lantmästare är ettårig och inträdeskraven är bl a genomgången kurs i driftsledning om 40 veckor. Agronomutbildningen är femårig.

Jordbruksutbildningens schematiska uppbyggnad illustreras av figuren på s 274.

Trädgårdsutbildningen är uppdelad på en grundläggande tvåårig trädgårdskurs (specialkurs) och, för elever med yrkeserfarenhet, kurser på en termin. Som påbyggnad finns bl a en ettårig högre specialkurs. Trädgårdstekniker utbildas vid lantbrukshögskolan. Utbildningen är ettårig och inträdeskraven är bl a genomgången högre specialkurs. Hortonom- och landskapsarkitektutbildningen, som också sker vid lantbrukshögskolan, är femårig.

Grundläggande skogsbruksutbildning erhålls vid gymnasieskolans tvååriga skogsbrukslinje och i specialkurs om ett år. I specialkurs om 1–15 veckor kan yrkesverksamma få fortbildning inom olika ämnesområden. Skogsteknikerkurs om 63 veckor finns vid statens skogsinstitut och Gammelkroppa skogsskola. Skogsmästare utbildas vid statens skogsmästarskola och civiljägare vid skogshögskolan. Utbildningstiden är 1 1/2 respektive 4 år.

Utbildningen av veterinärer sker vid veterinärhögskolan. Utbildningstiden är 5 1/2 år.

Resultat

Antal närvarande och avgångna elever vid gymnasieskolans jordbruks- och skogsbrukslinjer samt specialkurser med anknytning till dessa linjer läsåren 1974/75 och 1975/76 redovisas i *tabell 173*.

Antal närvarande och avgångna elever under läsåren 1974/75 och 1975/76 vid viss eftergymnasial utbildning och vissa högskolor redovisas i *tabell 174*.

Antalet registrerade studerande i forskarutbildning vid vissa högskolor under höstterminen 1975 redovisas i tabblån nedan.

Högskola	Forskningsstuderande ¹	
	Samtliga	Därav kvinnor
Lantbruks- högskolan	208	29
Veterinär- högskolan	46	8
Skogs- högskolan	68	5

¹ Exkl s k nollaktiva.

Bibliografi

Gymnasieskolan hösten /årigen sedan 1971/, elever och klasser i gymnasieskolan och vissa gymnasiala skolor den 15 september /datum varierar något/. SCB. SM U 1972:25, 1973:5, 1974:7, 1975:7, 1976:2 . . .

Gymnasieskolan läsåret /årigen sedan 1971/72/. Elever i kurser som börjat under tiden den 16 september – 30 juni eller börjat och avslutats 1 juli – 14 september /datum varierar något/. SCB. SM U 1973:18, 1973:38, 1974:55, 1975:50 . . .

Gymnasieskolan läsåret /årigen sedan 1971/72/. Elever som avgått från gymnasieskolan med eller utan avslutad utbildning och medeltavg. SCB. SM U 1974:45 (avser 1971/72 och 1972/73), 1975:22, 1976:15. . .

Gymnasial och eftergymnasial utbildning. Närvaro och examination höstterminen /årigen sedan 1973/ vid vissa läroanstalter. SCB. SM U 1974:38, 1975:35, 1976:31 . . .

Gymnasial och eftergymnasial utbildning. Närvaro höstterminen /årigen sedan 1973/ och examination läsåret /årigen sedan 1973/74/ vid vissa läroanstalter. SCB. SM U 1975:5, 1976:4, 1977:2. . .

Högskolan. Inskrivning, närvaro och examination /terminsvis sedan 1972/73/. SCB. SM U 1973:28, 1974:3 och 43, 1975:4 och 41, 1976:9 och 42, 1977:7. . .

Högskolestatistik 1. Nyinskrivna, närvarande och examinerade vid universitet och högskolor 1962/63–1971/72. Promemorior från SCB 1975:2.

Universitet och högskolor: Forskarutbildning /årigen sedan 1971/72/. Registrerade och nybörjare i forskarutbildning. SCB. SM U 1973:36 och 42, 1974:22 och 37, 1975:17 och 34, 1976:33 . . .

Att välja studieväg /information om gymnasieskolans organisation/. Skolöverstyrelsen.

16.2 LANTBRUKSNÄMNDERNAS KURSVERKSAMHET

Ett viktigt led i rationaliseringen av jordbruket och trädgårdsnäringen utgör lantbruksnämndernas rådgivnings- och kursverksamhet. Riktlinjer för verksamheten utarbetas av lantbruksstyrelsen i samråd med berörda myndigheter och organisationer. För den lokala planeringen av kurserna finns vid lantbruksnämnderna särskilda programnämnder med representanter för länsmyndigheter och näringsutövare.

Lantbruksstyrelsen sammanställer varje år statistik över verksamhetens omfattning.

Resultat

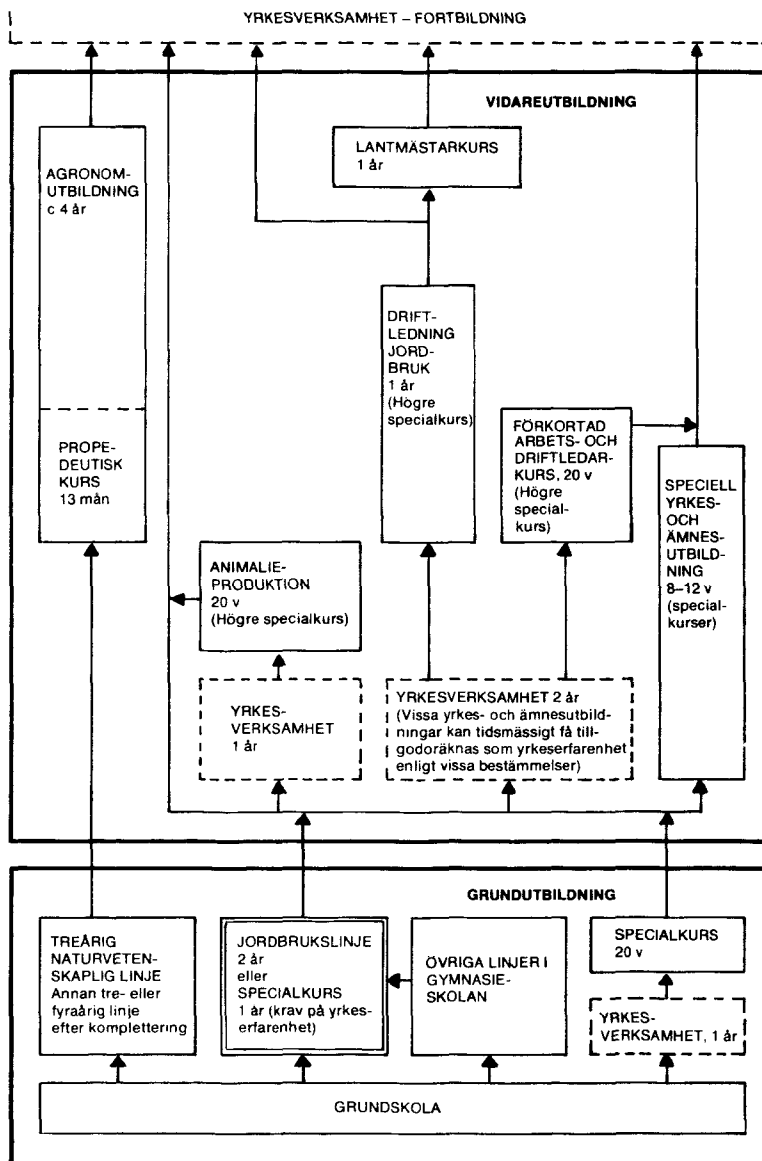
I tabell 175 redovisas antal kurser, kursdeltagare, kurstimmar och elevtimmar år 1975/76. Av tabblån nedan framgår antal elevtimmar inom olika ämnesområden.

Ämnesområde	Antal elevtimmar		
	1973/74	1974/75	1975/76
Växtodling	156 211	177 107	173 692
Husdjur	183 549	171 972	199 002
Trädgård	48 812	41 794	41 352
Övrigt	231 339	262 563	265 688
Summa	619 911	653 436	679 734

Bibliografi

Lantbruksnämndernas verksamhet m m /1974/75 och årligen sedan 1949/. Lantbruksstyrelsen, ekonomienheten (stencil).

Jordbruksutbildningens uppbyggnad

Tabell 173 Antal närvarande och avgångna elever vid gymnasieskolans jordbruks- och skogsbrukslinjer och vid specialkurser med anknytning till dessa linjer läsåren 1974/75–1975/76

Number of attending and graduated pupils at the agricultural land forest lines and connected courses of the integrated upper secondary school in 1974/75–1975/76

Studieväg	Jordbruk		Skogsbruk	
	1974/75	1975/76	1974/75	1975/76
<i>Antal närvarande elever¹</i>				
Jord- eller skogsbrukslinje	1 690	1 689	996	1 069
i årskurs 1	921	888	544	560
i årskurs 2	769	801	452	509
Specialkurser ²	2 416	2 377	2 627	3 138
Samtliga	4 106	4 066	3 623	4 207
Därav kvinnor	1 172	1 217	61	130
<i>Antal avgångna elever³</i>				
Jord- eller skogsbrukslinje	748	795	441	486
Därav kvinnor	247	317	2	2
Specialkurser ⁴	2 108	2 144	311	344
Därav kvinnor	436	428	5	4
Samtliga	2 856	2 939	752	830
Därav kvinnor	683	745	7	6

¹ Avser antal närvarande elever den 15 september samt elever som påbörjat studier senare under läsåret. – ² Avser även grundläggande utbildning vid huvudsakligen specialkurser på en eller två terminer. – ³ Avser antal avgångna elever med slutförd lärokurs. – ⁴ Avser endast specialkurser längre än 8 veckor.

Källa: SCB, utbildningsstatistik.

Tabell 174 Antal närvarande elever under höstterminen 1975 och examinerade elever läsåret 1975/76 vid vissa eftergymnasiala skolor

Number of registered pupils in the autumn term of 1975 and examined pupils in 1975/76 at certain third level education and university-level colleges

Utbildning till	Antal närvarande ¹				Antal examinerade			
	Samtliga		Därav kvinnor		Samtliga		Därav kvinnor	
	1974/75	1975/76	1974/75	1975/76	1974/75	1975/76	1974/75	1975/76
Lantmästare	63	63	2	4	122	123	5	9
Skogstekniker	129	129	3	4	59	69	1	2
Skogsmästare	46	48	–	2	46	48	–	2
Trädgårdstekniker	30	30	6	7	29	30	5	7
Agronom/hortonom/ landskapsarkitekt	794	832	297	330	95	89	30	23
Veterinär	308	304	134	148	53	44	19	16
Civiljägare	158	160	9	10	38	32	–	3

¹ Närvarouppgifter avser höstterminen.

Källa: SCB, utbildningsstatistik.

Tabell 175 Antal kurser, kursdeltagare, kurstimmar och elevtimmar år 1975/76
 Number of courses, pupils, teaching-hours and learning-hours in 1975/76

Område	Antal kurser	Antal kursdeltagare				Antal kurstimmar		Antal elev- timmar
		1-dags- kurser	2-4-dagars- kurser	Längre kurser	Summa	Totalt	Därav kvällstid	
<i>Län</i>								
Stockholms	153	5 702	335	137	6 174	1 143	265	31 427
Uppsala	239	6 319	322	74	6 715	1 056	482	26 845
Södermanlands	158	5 588	327	15	5 930	610	178	19 653
Östergötlands	223	8 236	102	30	8 368	921	288	31 981
Jönköpings	260	5 460	264	82	5 806	1 075	599	22 455
Kronobergs	318	6 846	788	—	7 634	1 114	690	27 213
Kalmar	205	6 793	311	81	7 185	937	554	29 992
Gotlands	166	3 630	141	80	3 851	701	423	14 950
Blekinge	106	5 621	251	56	5 928	516	313	21 189
Kristianstads	301	7 750	859	195	8 804	1 845	425	46 156
Malmöhus	304	10 795	424	142	11 361	1 336	455	47 263
Hallands	229	7 981	155	193	8 329	1 140	343	34 898
Göteborgs o Bohus	48	1 260	216	55	1 531	896	142	24 715
Älvsborgs	312	8 252	602	174	9 028	1 526	714	38 858
Skaraborgs	450	10 689	274	318	11 281	2 831	1 083	48 059
Värmlands	301	7 527	949	1 124	9 600	1 164	561	38 231
Örebro	190	5 896	466	170	6 532	1 037	268	29 118
Västmanlands	226	8 494	613	1 351	10 458	872	225	39 702
Kopparbergs	141	4 345	17	182	4 544	741	293	21 293
Gävleborgs	212	3 443	1 176	112	4 731	1 540	693	29 533
Västernorrlands	113	2 302	262	548	3 112	1 364	1 052	27 901
Jämtlands	103	1 723	36	54	1 813	490	198	8 359
Västerbottens	160	2 506	258	392	3 156	585	227	11 149
Norrbottnens	109	3 570	265	154	3 989	759	553	8 794
<i>Hela riket</i>								
1975/76	5 027	140 728	9 413	5 719	155 860	26 199	11 024	679 734
1974/75	4 981	134 363	7 788	3 865	146 016	25 550	10 763	653 436
1973/74	4 652	122 144	10 070	3 812	136 026	25 158	10 564	619 911
1972/73	5 220	131 939	11 358	4 132	147 429	29 291	12 498	699 619
1971/72	5 414	121 007	9 585	6 955	137 547	41 662	—	..

Källa: Lantbruksstyrelsen.

17 Internationella uppgifter

Jordbruksnäringens omfattning inom skilda länder belyses i statistik som årligen sammanställs och publiceras av FAO (Food and Agriculture Organization, FNs speciella organ för livsmedels- och jordbruksfrågor). Ifrågavarande statistik baseras på uppgifter som antingen erhållits genom direkt förfrågan hos respektive länder eller hämtats från olika publikationer, rapporter etc. I vissa fall har uppskattningar gjorts av FAO.

Resultat

I *tabellerna 176–177* har för år 1974 sammanfattats uppgifter om ägoslagsfördelning och åkeranvändning.

Totalskördens storlek i olika länder 1974 redovisas i *tabell 178*. I *tabell 179* redogörs för

antalet husdjur i olika länder 1973/74. I *tabell 180* redovisas konsumtionen av handelsgödsel, i *tabell 181* antalet inom jordbruk med binärningar förvärvsarbetande personer och i *tabell 182* antalet traktorer inom jordbruket.

Bibliografi

Production Yearbook /årligen sedan 1947/. FAO.

Jordbruksekonomiska meddelanden /uppgifter om världsproduktionen av jordbruksprodukter publiceras fortlöpande/. Jordbruksnämnden.

En komparativ studie av jordbruksstatistiken i de nordiska länderna och övriga Västeuropa. Rapport. SCB (1976).

Tabell 176 Arealen i olika länder fördelad på ägoslag år 1974. 1 000-tal hektar

Areas of different types of land in different countries in 1974. Thousands of hectares

Land	Åker m m	Betesmark m m	Skog	Övrig mark	Total areal	Landareal
Sverige	3 026	701	22 713	18 556	44 996	41 148
Danmark	2 658	291	472	886	4 307	4 237
Finland	2 654	160 ³	22 600 ¹	8 287	33 701	30 545
Norge	793	108	8 330	23 191	32 422	30 810
Belgien	824	729	616	882	3 051	..
Bulgarien	4 488	1 500 ¹	3 791	1 312	11 091	11 055
Frankrike	18 844	13 597	14 608	7 654	54 703	..
Grekland	3 905 ¹	5 250 ¹	2 615 ¹	1 424	13 194	13 090
Irland	1 054 ²	3 793 ²	216	1 965	7 028	6 889
Italien	12 288	5 214	6 292	6 329	30 123	29 405
Jugoslavien	8 065	6 356	8 967	2 192	25 580	25 540
Luxemburg	62	—	70	41	259	258
Nederländerna	837	1 255	306	1 297	3 695	3 381
Polen	15 078	4 180	8 574	3 436	31 268	30 462
Portugal	3 640 ¹	530 ²	3 641	1 083	8 894	8 850
Rumänien	10 469	4 460	6 313	2 508	23 750	23 034
Schweiz	384	1 630	1 052	1 063	4 129	3 993
Sovjetunionen	232 704	375 100	920 000 ²	712 416	2 240 220	2 227 200
Spanien	20 885	11 193	14 715	3 685	50 478	49 975
Storbritannien	7 154	11 484	1 981	3 785	24 404	24 092
Tjeckoslovakien	5 290	1 752	4 478	1 268	12 788	12 560
Ungern	5 503	1 279	1 536	985	9 303	..
Västtyskland	8 080	5 264	7 145	4 242	24 731	24 280
Österrike	1 612	2 181	3 250	1 342	8 385	8 271
Östtyskland	4 890	1 400	2 951	1 592	10 833	10 618
Algeriet	7 000 ¹	38 452 ²	2 424 ²	190 298	238 174	..
Egypten	2 855	—	2	97 288	100 145	..
Kenya	1 755 ¹	3 800 ^{1 3}	1 935 ²	50 774	58 264	56 925
Marocko	7 630 ¹	12 500 ²	5 190 ²	19 335	44 655	44 630
Nigeria	25 300 ¹	20 720 ²	31 069	15 288	92 377	..
Sydafrika	14 470 ¹	82 000 ¹	4 600 ²	21 034	122 104	122 104
Tanzania	12 330 ¹	39 400 ¹	31 074	11 705	94 509	88 622
Tunisien	4 360 ¹	3 250 ²	576 ²	8 175	16 361	15 536
Förenta Staterna	206 921 ²	220 000 ²	304 700 ¹	204 691	936 312	912 689
Kanada	43 100 ²	25 000 ¹	322 271	607 243	997 614	922 107
Mexiko	27 390 ¹	67 500 ¹	72 000 ²	35 316	202 206	197 255
Argentina	34 420 ¹	143 800 ¹	60 660 ¹	38 809	277 689	..
Brasilien	36 060 ¹	166 900 ¹	511 400 ¹	136 837	851 197	845 651
Chile	5 742 ¹	11 600 ^{1 3}	20 686	37 667	75 695	74 880
Peru	2 880 ¹	27 120 ²	73 800 ²	24 722	128 522	..
Uruguay	1 862 ¹	13 600 ^{1 3}	614	1 675	17 751	..
Indien	165 070 ¹	13 000 ¹	65 500 ¹	84 478	328 048	..
Irak	5 280 ¹	4 000 ¹	1 500 ²	32 712	43 492	43 397
Iran	16 280 ¹	11 000 ²	18 000	119 520	164 800	163 600
Japan	5 615	242	25 043	6 331	37 231	..
Kina	130 000 ¹	212 400 ¹	147 700 ¹	496 596 ¹	959 696 ¹	..
Pakistan	19 450 ¹	5 000 ¹	2 600 ²	53 344	80 394	..
Syrien	6 027	6 393	446	5 645	18 518	18 428
Turkiet	27 895	27 600 ¹	20 100 ²	2 463	78 058	77 076
Australien	44 980 ¹	454 000 ²	37 938	231 767	768 685	..
Nya Zeeland	834 ¹	13 080	6 850 ¹	6 104	26 868	26 867
Hela världen	1 507 000	3 044 386	4 052 559	4 787 913	13 392 026	..

¹ Inofficiell uppgift. — ² Enligt uppskattning av FAO. — ³ Endast vid jordbruksföretag.

Källa: FAO, Production Yearbook.

Tabell 177 Åkerarealens användning i olika länder år 1974. 1 000-tal hektar

Use of arable land in different countries in 1974. Thousands of hectares

Land	Vete	Råg	Korn	Havre	Majs	Hirs och sorghum	Ris	Potatis	Socker- betor
Sverige	338	109	595	436	—	—	—	47	46
Danmark	110	46	1 437	122	—	—	—	33	67
Finland	217	73	443	550	—	—	—	48	23
Norge	14	3	170	103	—	—	—	30	—
Belgien	199	13	150	60	5	—	—	40	105
Bulgarien	861	15	477	47	523	1 ¹	17	31	60
Frankrike	4 140	116	2 712	666	1 907	71	15	317	538
Grekland	919	5	407	76	128	1	21	56	27
Irland	55	—	246	44	—	—	—	40	26
Italien	3 712	17	224	236	890	3	188	181	196
Jugoslavien	1 843	91	330	249	2 256	8	7	321	104
Luxemburg	11	1	16	12	—	—	—	2	—
Nederländerna	130	22	73	33	2	—	—	158	109
Polen	2 002	3 137	1 230	1 182	5	13	—	2 684	440
Portugal	462	210	94	171	360	—	33	112	—
Rumänien	2 396	32 ²	403	85	2 963	—	23	310	219
Schweiz	88	10	46	11	22	—	—	24	11
Sovjetunionen	59 676	9 810	31 079	11 567	3 955	3 102	495	7 983	3 610
Spanien	3 163	249	3 027	475	501	38 ¹	61	407	142
Storbritannien	1 233	4	2 214	253	—	—	—	215	195
Tjeckoslovakien	1 267	218	860	221	143	—	—	277	208
Ungern	1 325	106	272	37	1 497	10 ¹	28	137	98
Västtyskland	1 631	708	1 665	851	108	—	—	468	369
Österrike	269	123	319	92	149	1	—	82	54
Östtyskland	729	637	779	223	20 ²	—	—	636	234
Algeriet	1 600 ¹	—	618 ²	50 ¹	5 ¹	3 ¹	2 ¹	52 ¹	3 ¹
Egypten	575	—	32	—	737	210	442	40	—
Kenya	105 ²	—	20 ¹	5 ¹	1 250 ²	360 ¹	7 ²	55 ¹	—
Marocko	1 917	2	1 998	20	447	75 ²	4	20 ¹	58
Nigeria	3 ²	—	—	—	1 300 ¹	10 545 ¹	285 ²	2 ¹	—
Sydafrika	1 450 ¹	20 ¹	40 ¹	225 ¹	4 463 ²	372 ¹	1 ¹	45	—
Tanzania	27	—	1 ¹	—	471	235	99	29 ¹	—
Tunisien	1 070	—	390	24 ¹	—	13 ¹	—	4 ¹	3 ¹
Förenta Staterna	26 552	363	3 306	5 344	26 449	5 615	1 026	563	491
Kanada	8 934	341	4 775	2 471	591	—	—	115	27
Mexiko	778	—	211	60	6 139	1 170	196	54	4
Argentina	4 233	375	369	282	3 486	2 532	83	105	—
Brasilien	2 471	23 ²	20 ¹	40 ¹	11 002	238 ²	4 378	181	—
Chile	571	11	80	97	107	—	14	93	27
Peru	154	1 ¹	190 ²	1 ¹	320	4	89	280 ¹	—
Uruguay	430	—	46 ²	61	193	100	43	26	14
Indien	18 583	—	2 650	—	5 921	34 157 ²	37 922	543	—
Irak	1 633	—	519	1	10 ¹	8 ¹	31	1 ¹	3
Iran	5 200 ¹	—	1 281	—	20 ²	27 ¹	370 ¹	53 ¹	179 ²
Japan	83	1 ¹	78	27	5	4 ¹	2 724	139	48
Pakistan	6 113	—	205	—	614	990	1 604	23	7 ¹
Syrien	1 537	1 ¹	697	3	14	26	1	8	7
Turkiet	8 808	600	2 575	275	620	30	55	185	187
Australien	8 144	35 ²	1 825	897	46	580	68	34	—
Nya Zeeland	73	—	81	18	18	—	—	9 ¹	—
Hela världen	222 732	17 554	87 970	30 661	112 285	111 370	135 817	22 048	8 226

¹ Enligt uppskattning av FAO. — ² Inofficiell uppgift.

Källa: FAO, Production Yearbook.

Tabell 178 Totalskördens storlek i olika länder år 1974. 1 000-tal ton
 Total harvest in different countries in 1974. Thousands of metric tons

Land	Vete	Råg	Korn	Havre	Majs	Hirs och sorghum	Ris	Potatis	Sockerbetor
Sverige	1 826	440	2 398	1 686	—	—	—	1 257	2 140
Danmark	592	168	5 967	472	—	—	—	898	2 811
Finland	593	134	963	1 113	—	—	—	525	629
Norge	62	11	649	404	—	—	—	847	—
Belgien	1 044	50	701	225	24	—	—	1 460	4 465
Bulgarien	2 911	21	1 636	67	1 626	—	58	345	1 648
Frankrike	19 100	312	9 972	2 059	8 885	295	49	7 490	21 932
Grekland	2 142	7	933	121	455	1 ²	107	757	1 528
Irland	245	1 ²	1 038	157	—	—	—	1 111 ²	926 ¹
Italien	9 695	37	559	462	5 043	12	997	2 903	7 728
Jugoslavien	6 283	119	794	353	8 031	17	31	3 127	4 350
Luxemburg	35	3	55	35	—	—	—	56	—
Nederländerna	746	78	315	163	10	—	—	5 595	4 911
Polen	6 409	7 881	3 914	3 244	19	13	—	48 519	12 971
Portugal	534	143	75	99	486	—	130	1 115	—
Rumänien	5 007	42 ¹	917	91	7 440	—	53	4 119	4 947
Schweiz	409	46	210	55	128	—	—	929	518
Sovjetunionen	83 913	15 223	54 208	15 302	12 104	3 126	1 913	81 022	77 948
Spanien	4 534	254	5 404	559	1 992	158 ²	367	5 693	3 984
Storbritannien	6 130	14	9 133	955	—	—	—	6 791	4 587
Tjeckoslovakien	5 059	671	3 375	687	574	1 ²	—	4 522	8 221
Ungern	4 971	177	899	85	6 333	11	56	1 720	3 708
Västtyskland	7 761	2 560	7 049	3 482	521	—	—	14 549	16 499
Österrike	1 102	415	1 238	290	857	3	—	1 996	2 386
Östtyskland	3 154	1 949	3 422	922	30 ¹	—	—	13 404	6 959
Algeriet	913 ¹	—	284 ¹	31 ¹	5 ¹	3 ²	2 ²	310 ²	150 ²
Egypten	1 884	—	89	—	2 640	824	2 242	708	—
Kenya	159	—	21 ²	4 ²	1 400 ²	360 ²	35	215 ²	—
Marocko	1 853	2	2 389	20	389	91 ¹	12	230 ²	1 944
Nigeria	6 ¹	—	—	—	980 ²	6 500 ¹	356 ¹	27 ²	—
Sydafrika	1 596	5	50	103	11 105	697 ²	3	685	—
Tanzania	39	—	1	—	566	191	154	175 ²	—
Tunisien	755	—	171	6 ²	—	8 ²	—	100	60
Förenta Staterna	48 885	490	6 622	8 909	118 461	15 983	5 098	15 520	20 070
Kanada	13 295	480	8 802	3 929	2 577	—	—	2 511	752
Mexiko	2 669	—	250	51	7 784	3 146	492	650	98
Argentina	5 970	306	430	327	9 900	6 303	316	2 173	—
Brasilien	2 859	20 ¹	15	41 ¹	17 284	650	6 483	1 673	—
Chile	939	15	150	150	366	—	34	1 012	1 025
Peru	117	1 ²	168 ¹	1 ²	472	11	361	1 940 ¹	—
Uruguay	526	—	51 ¹	47	225	193	158	129	434
Indien	21 778	—	2 371	—	5 723	17 306 ¹	60 380	4 861	—
Irak	1 339	—	533	—	20 ²	9 ²	68	15 ²	62
Iran	4 700	—	863	—	25 ²	22 ¹	1 313	553	4 200 ¹
Japan	232	1 ²	233	36	14	5 ²	15 963	2 949	1 878
Pakistan	7 629	—	140	—	747	530	3 470	239	96
Syrien	1 630	—	656	2	19	14	2	105	139
Turkiet	11 080	560	3 330	380	1 200	40	250	2 275	5 707
Australien	10 833	9 ¹	2 721	874	106	1 096	409	636	—
Nya Zeeland	248	1 ²	291	59	130	—	—	227	—
Hela världen	359 962	32 672	170 970	51 008	294 341	95 319	321 040	296 187	239 136

¹ Inofficiell uppgift. — ² Enligt uppskattning av FAO.

Källa: FAO, Production Yearbook.

Tabell 179 Antal husdjur i olika länder år 1973/74¹. 1 000-tal
 Number of livestock in different countries in 1973/74. Thousands

Land	Hästar	Mulåsnor och åsnor	Nöt- och kreatur	Svin	Får	Getter	Höns	Bufflar	Kameler
Sverige	52 ²	—	1 910	2 375	372	13 ²	12 461 ²	—	—
Danmark	55	—	3 100	7 763	59	5 ²	16 124 ²	—	—
Finland	44	—	1 905	1 098	146	2 ²	9 088	—	—
Island	42	—	67	6	846	—	226 ²	—	—
Norge	24	—	955	747	1 632	70	6 466 ²	—	—
Belgien	56	1	2 896	4 720	74	4	32 317	—	—
Bulgarien	142	342	1 454	2 431	9 765	286	34 320	67	—
Frankrike	434	54	22 864	11 369	10 324	907	200 000 ²	—	—
Grekland	180 ³	487 ²	1 233 ³	858 ³	8 350 ³	4 479 ³	31 000 ³	8 ²	—
Irland	94	77 ²	7 270	935	3 999	32 ²	10 232	—	—
Italien	249	343	8 408	8 201	7 809	948	110 000 ²	80	—
Jugoslavien	945	120 ²	5 681	7 401	7 852	150 ²	49 217	62	—
Luxemburg	1	—	216	91	4	—	268	—	—
Nederländerna	60 ²	—	4 979	6 719	749	20 ²	62 388	—	—
Polen	2 312	—	13 023	21 496	3 023	79	136 303	—	—
Portugal	31 ²	266 ²	1 150 ³	2 100 ³	4 052	710 ³	14 436 ²	—	—
Rumänien	610 ³	37 ²	5 691 ³	8 987	14 302	499	66 511	206 ²	—
Schweiz	48	1 ²	1 973	2 065	359	70 ³	6 536	—	—
Sovjetunionen	6 848	528	106 266	70 032	142 634	5 900	714 674	433	245
Spanien	25	632	4 413	8 308	16 306	2 207	43 099	—	—
Storbritannien	140 ²	5 ²	15 203	8 544	28 498	6 ²	132 038	—	—
Tjeckoslovakien	84	—	4 556	6 266	842	174	39 676	—	—
Ungern	172	3 ²	1 930	8 011	1 813	35 ³	52 261	—	—
Västtyskland	320	—	14 364	20 452	1 016	38	96 689	—	—
Österrike	39	—	2 624	3 290	136	49	12 034	—	—
Östtyskland	82	1 ²	5 482	10 849	1 742	78	45 667	—	—
Algeriet ²	145	580	1 210	4	8 300	2 200	15 600	—	173
Egypten	25	1 503	2 119	15	1 965	1 293	25 764	2 170	109
Kenya ²	2	—	7 400	65	3 500	3 800	14 600	—	530
Marocko	320	1 560	3 400	11	16 000	7 000	23 000 ²	—	200
Nigeria ²	248	710	10 918	865	7 545	22 390	81 000	—	18
Sydafrika	230	225	12 115	1 331	30 296	5 143	24 600	—	—
Tanzania ²	—	160	11 600	23	2 850	4 500	19 800	—	—
Tunisien ²	103	255	830	8	3 300	660	13 000	—	195
Förenta Staterna	8 500 ²	5 ²	127 670	61 106	16 394	1 350	412 503	—	—
Kanada	345	4 ²	13 218	6 451	580	24 ²	93 850 ²	—	—
Mexiko	6 127	6 008	27 585	10 860	5 380 ³	9 871	150 000 ²	—	—
Argentina	3 500 ³	340 ²	56 500 ³	5 100 ³	41 500 ³	5 400 ³	31 700 ²	—	—
Brasilien	9 500 ³	7 563 ²	90 830	34 000 ³	26 000 ³	16 000 ³	271 676	159	—
Chile	450 ²	50 ²	3 457	909	5 094	830 ²	19 500 ²	—	—
Peru	700 ²	755 ²	4 000 ³	1 850 ³	17 300 ²	1 950 ³	23 000 ²	—	—
Uruguay	410 ²	5 ²	10 790	440 ²	15 373	12 ²	7 200 ²	—	—
Indien ²	900	1 075	179 900	6 900	40 000	69 000	118 085	60 000	1 130
Irak	130 ²	644 ²	2 048	—	15 500 ²	2 584	7 500 ²	320 ²	325 ²
Iran	360 ²	2 025 ²	6 200 ²	65 ²	34 000 ³	14 000 ²	54 500 ²	140 ²	70 ²
Japan	60 ³	—	3 650	8 018	16	124	262 040 ²	—	—
Pakistan ²	400	924	13 154	90	18 087	12 749	30 800	10 199	825
Syrien	60	291	524	—	5 295	684	5 401	1	8
Turkiet	936	1 918	13 236	13	40 093	18 700	38 329	1 023	21
Australien	446 ³	5 ²	30 839	2 505	145 175	88 ²	44 151	—	2 ²
Nya Zeeland	74 ²	—	9 415	507	55 883	41 ²	5 687 ²	—	—
Hela världen	65 440	56 670	1 176 744	668 692	1 028 761	398 918	5 949 459	129 888	13 956

¹ Avser perioden okt-sept. – ² Enligt uppskattning av FAO. – ³ Inofficiell uppgift.

Källa: FAO, Production Yearbook.

Tabell 180 Konsumtion av handelsgödsel i olika länder år 1974/75. 1 000-tal ton
 Consumption of fertilizers in different countries in 1974/75. Thousands of metric tons

Land	Kväve N	Fosfor P ₂ O ₅	Kalium K ₂ O	Land	Kväve N	Fosfor P ₂ O ₅	Kalium K ₂ O
Sverige ¹	235 336	132 270	116 696	Förenta Staterna	7 795 623	4 076 930	4 004 984
Danmark	300 000	114 100 ³	159 500 ³	Honduras ^{2 3}	9 500	2 200	7 000
Finland	226 525	199 200 ³	164 803	Jamaica ^{2 3}	12 300	6 900	9 400
Island ²	13 589	11 442	5 007	Kanada	510 000 ³	482 000	230 000 ³
Norge	96 200	58 700	77 500	Kuba ²	140 000	61 000	102 000
				Mexiko	654 395	222 742	45 071
Belgien ³	174 800	129 700	171 200				
Bulgarien ²	329 536	215 875	21 992	Argentina ³	55 500	23 600	5 000
Frankrike	1 554 800	1 688 200	1 390 300	Bolivia ³	3 800	2 000	700
Grekland ³	251 300	146 900	22 400	Brasilien ²	389 183	807 378	521 302
Irland	133 000	114 300	111 200 ³	Chile ²	52 079	99 875	15 091
Italien	672 195	368 509	231 405	Colombia ^{2 3}	126 900	86 500	75 000
Jugoslavien ²	352 000	167 000	161 000	Ecuador	32 900 ³	19 400 ³	14 169
Nederländerna ³	432 000	90 800	110 400	Paraguay ³	600	500	2 500
Polen	1 146 409	888 203	1 443 624	Peru	113 838	12 886	12 428
Portugal	126 834	67 522	27 668	Uruguay	9 900	18 000 ³	7 100
Rumänien ²	490 000	375 000	56 100	Venezuela ²	50 192	39 813	31 577
Schweiz	37 900	41 100	62 000				
Sovjetunionen ²	6 746 000	3 226 000	3 708 000	Indien	1 773 800	477 600	339 200
Spanien	713 755	535 136	266 440	Indonesien	401 800	110 100	33 000
Storbritannien	918 400	446 000	474 400 ³	Irak	27 317	6 052	1 073
Tjeckoslovakien	428 000	374 000	675 000	Iran	248 574	173 116	5 000
Ungern ²	551 298	361 721	423 219	Israel	32 604	16 855	15 080
Västtyskland	1 200 939	876 941	1 170 459	Japan	690 800	692 400	721 800
Österrike	125 264	81 700 ³	124 949	Kina ⁴	3 922 000	1 318 700	556 300
Östtyskland ²	671 300	453 100	715 900	Pakistan	358 974	40 569	1 810
				Syrien	27 024	13 436	1 577
Algeriet ^{2 3}	71 500	54 700	30 000	Thailand	79 800	67 074	42 648
Angola ²	6 500	3 500	5 100	Turkiet ²	382 700	217 700	16 700
Egypten ³	360 000	65 000	5 300				
Etiopien	7 987	11 157	—	Australien ³	177 000	630 000	80 000
Ghana	3 782	3 217	2 730	Nya Zeeland	17 842	322 700 ³	141 399
Kenya ²	19 400	29 300	4 000				
Marocko ^{2 3}	72 000	57 400	28 900	Hela världen	38 859 412	22 783 954	19 937 073
Mozambique	3 700 ³	1 100 ³	2 163				
Nigeria ³	13 200	10 700	5 000				
Sydafrika ^{2 3}	252 300	345 700	136 700				
Tanzania ^{2 3}	11 100	10 800	5 500				
Tunisien ²	23 288	21 800 ³	4 900 ³				

¹ Inkl gödsling i skogsbruket. — ² Avser kalenderår. — ³ Inofficiell uppgift. — ⁴ Enligt uppskattning av FAO.

Källa: FAO, Production Yearbook.

Tabell 181 Förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk med binärningar samt dennas andel av den totala förvärvsarbetande befolkningen i olika länder år 1970

Economically active population in agriculture and subsidiary enterprises and its proportion of the total economically active population, in different countries in 1970

Land	Förvärvs- arbetande befolkning inom jord- bruk med binärningar, 1 000-tal personer	I procent av den totala för- värvsarbe- tande be- folkningen	Land	Förvärvs- arbetande befolkning inom jord- bruk med binärningar, 1 000-tal personer	I procent av den totala för- värvsarbe- tande be- folkningen
Sverige	298	8	Sydafrika	2 480	31
Danmark	258	11	Tanzania	4 827	86
Finland	452	21	Tunisien	607	50
Island	14	18			
Norge	175	12	Förenta Staterna	3 200	4
			Honduras	518	66
Belgien	176	5	Jamaica	187	30
Bulgarien	2 113	47	Kanada	708	8
Frankrike	2 876	14	Kuba	798	31
Grekland	1 615	43	Mexiko	6 551	45
Irland	296	27			
Italien	3 755	19	Argentina	1 508	16
Jugoslavien	4 570	50	Bolivia	881	56
Nederländerna	395	8	Brasilien	13 706	46
Polen	6 537	39	Chile	685	24
Portugal	1 129	33	Colombia	2 483	38
Rumänien	6 352	56	Ecuador	973	51
Schweiz	233	8	Paraguay	383	53
Sovjetunionen	30 196	26	Peru	1 726	45
Spanien	3 052	26	Uruguay	173	15
Storbritannien	721	3	Venezuela	766	26
Tjeckoslovakien	1 189	17			
Ungern	1 258	25	Indien	151 224	69
Västtyskland	2 000	8	Indonesien	27 968	66
Österrike	462	15	Irak	1 123	47
Östtyskland	1 109	13	Iran	3 784	46
			Israel	102	10
Algeriet	1 976	61	Japan	10 491	20
Angola	1 086	64	Kina	247 038	68
Egypten	5 069	54	Pakistan	10 220	59
Etiopien	9 328	84	Syrien	847	51
Ghana	1 959	58	Thailand	13 306	80
Kenya	3 753	82	Turkiet	10 560	68
Marocko	2 268	57			
Mozambique	2 401	74	Australien	429	8
Nigeria	14 005	62	Nya Zeeland	130	12

Källa: FAO, Production Yearbook.

Tabell 182 Antal traktorer¹ i olika länder år 1974
 Number of tractors in different countries in 1974

Land	Antal traktorer	Land	Antal traktorer
Sverige	183 000 ²	Förenta Staterna	4 273 000
Danmark	182 660	Honduras	950 ²
Finland	175 000	Jamaica	7 300 ²
Island	10 100 ²	Kanada	638 572
Norge	102 164	Kuba	52 700
		Mexiko	135 000 ²
Belgien	94 509		
Bulgarien	80 000 ²		
Frankrike	1 337 200		
Grekland	75 000 ²	Argentina	184 000 ²
Irland	103 000 ³	Bolivia	720 ²
Italien	780 602	Brasilien	207 700 ²
Jugoslavien	195 125	Chile	27 500 ²
Nederländerna	175 000 ²	Colombia	31 000 ²
Polen	364 763	Ecuador	3 400 ²
Portugal	42 024	Paraguay	2 600 ²
Rumänien	116 816	Peru	12 000 ²
Schweiz	78 100	Uruguay	28 000 ²
Sovjetunionen	2 267 000	Venezuela	23 460
Spanien	355 554		
Storbritannien	473 100		
Tjeckoslovakien	142 000		
Ungern	62 361	Indien	200 000 ³
Västtyskland	1 424 949	Indonesien	10 000 ²
Österrike	284 414	Irak	9 100 ²
Östtyskland	141 742	Iran	25 000 ²
		Israel	19 535
Algeriet	50 000 ²	Japan	339 030
Angola	9 000 ²	Kina	180 000 ²
Egypten	21 000 ²	Pakistan	30 200 ²
Etiopien	3 500 ²	Syrien	12 864
Ghana	3 100 ²	Thailand	15 993
Kenya	5 750 ²	Turkiet	199 812
Marocko	18 477		
Mozambique	5 400 ²		
Nigeria	7 300 ²	Australien	334 448
Sydafrika	172 000	Nya Zeeland	99 000 ²
Tanzania	7 000 ²		
Tunisien	20 800 ²	Hela världen	16 893 735

¹ Avser hjul- och bandtraktorer. – ² Enligt uppskattning av FAO. – ³ Inofficiell uppgift.

Källa: FAO, Production Yearbook.

Bibliografi över publikationer som ej redovisas på annan plats i årsboken

Sveriges klimat-, jordarts- och uppodlingsområden. Del VIII. Riksöversikt /regionala uppgifter återfinns i stenciler/. Kungl lantbruksstyrelsen. Meddelanden serie A nr 8 (1969).

Odlingsteknik m m vid större matpotatisodlingar 1973. SCB. SM J 1974:62 (vissa uppgifter redovisades även i Jordbruksstatistisk årsbok 1975 och 1976). Statistiska tabeller 1974:59.

El- och fjärrvärmeförsörjningen 1974 /med viss särredovisning av jordbrukets andel/. SCB. SM I 1975:70.

Energiprisets inverkan på jordbrukets produktionskostnader. Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1975:2.

Jordbrukets möjligheter att anpassa sig till nya mönster för proteinförsörjningen /med uppgifter om bl a produktion av växt- och djurprotein/. Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1975:4.

Lantbrukarnas yrkesverksamhet och utbildning vid företag med mer än 2,0 hektar åker samt vid företag med yrkesmässig odling av trädgårdsväxter. SCB. SM J 1971:49.

Rekryteringen av lantbrukare – omfattning 1966–1970 – påverkande faktorer – roll i rationaliseringsprocessen. Lantbrukshögskolan, institutionen för ekonomi och statistik. Rapport nr 33 (1974).

Faktorer av betydelse för lantbruksföretagets utvecklingsbarhet. II. En undersökning av material ur den jordbruksekonomiska undersökningen (JEU) 1960–1969. Lantbrukshögskolan, institutionen för ekonomi och statistik. Rapport nr 48 (1974).

Resursflöden i svenskt jord- och skogsbruk 1956 och 1972 med tonvikt på energiströmmar. Rapport från en arbetsgrupp tillsatt av Kungl Skogs- och Lantbruksakademien. Lantbrukshögskolan, institutionen för ekonomi och statistik. Rapporterna nr 64 och 65 (1975).

År för ändring	Församling som har flyttats	Från län	Till län
1971	Altuna	Västmanlands	Uppsala
	Frösthult	»	»
	Härnevi	»	»
	Simtuna	»	»
	Torstuna	»	»
	Österunda	»	»
	Björketorp	Älvsborgs	Göteborgs och Bohus
	Glemminge	Kristianstads	Malmöhus
	Hörup	»	»
	Ingelstorp	»	»
	Löderup	»	»
	Valleberga	»	»
	Grimmared	Älvsborgs	Hallands
	Gunnarsjö	»	»
	Karl Gustav	»	»
	Kungsäter	»	»
	Älvsered	»	»
	Gårdserum	Kalmar	Östergötlands
	Hannäs	»	»
	Tryserum	»	»
	Östra Ed	»	»
	Hjärtum	Göteborgs och Bohus	Älvsborgs
	Västerlanda	»	»
	Lindome	Hallands	Göteborgs och Bohus
	Långasjö	Kronobergs	Kalmar
	Södra Råda	Värmlands	Skaraborgs
	Tannåker	Jönköpings	Kronobergs
	Östra Karup	Hallands	Kristianstads
1974	Bodum	Västernorrlands	Jämtlands
	Fjällsjö	»	»
	Tåsjö	»	»
	Femsjö	Jönköpings	Hallands
	Färgaryd	»	»
	Jälluntofta	»	»
	Långaryd	»	»
	Södra Unnaryd	»	»
	Fivlered	Älvsborgs	Skaraborgs
	Norra Åsarp	»	»
	Smula	»	»
	Solberga	»	»
	Götlunda	Örebro	Västmanlands

Områdesindelningen i lantbruksstatistiken 1976

Geographical divisions for agricultural statistics

3 Riksområden

8 Produktionsområden

18 Produktionsområden¹

61 Naturliga jordbruksområden

1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder

1 Götalands södra slättbygder (Gss)

01 Skåne-Hallands slättbygd

19 Kristianstads län, slättbygden

22 Malmöhus län, slättbygden

23 Hallands län, slättbygden

2 Götalands mellanbygder (Gmb)

02 Sydsvenska mellanbygden

10 Kalmar län, Kalmarslätten

16 Blekinge län, slättbygden

18 Kristianstads län, mellanbygden

21 Malmöhus län, mellanbygden

03 Öland och Gotland

13 Kalmar län, Öland

14 Gotlands län

3 Götalands norra slättbygder (Gns)

04 Östgötaslätten

05 Östergötlands län, Östgötaslätten

05 Vänerslätten, del av

27 Älvsborgs län, slättbygden

31 Skaraborgs län, slättbygden, Götalandsdelen

32 Skaraborgs län, falbygden

4 Svealands slättbygder (Ss)

05 Vänerslätten, del av

35 Värmlands län, slättbygden

62 Skaraborgs län, slättbygden, Svealandsdelen

06 Mälar- och Hjälmabygden

01 Stockholms län

02 Uppsala län

03 Södermanlands län

40 Örebro län, slättbygden

43 Västmanlands län, slättbygden

2. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder

5 Götalands skogsbygder (Gsk)

07 Sydsvenska högländet

06 Östergötlands län, södra skogsbygden

08 Jönköpings län

09 Kronobergs län

12 Kalmar län, skogsbygden

15 Blekinge län, skogsbygden

17 Kristianstads län, skogsbygden

20 Malmöhus län, skogsbygden

24 Hallands län, skogsbygden

30 Älvsborgs län, södra högländet

34 Skaraborgs län, sydöstra högländet

61 Göteborgs och Bohus län, södra högländet

¹ Se kap 2.

- 08 Östsvenska dalbygden
 - 07 Östergötlands län, södra kustlandet
 - 11 Kalmar län, norra kustlandet
- 09 Västsvenska dalbygden
 - 25 Hallands län, norra Halland
 - 26 Göteborgs och Bohus län, länet utom södra höglandet
 - 28 Älvsborgs län, dalbygderna
- 6 *Mellersta Sveriges skogsbygder (Ssk)*
 - 10 Södra Bergslagen
 - 04 Östergötlands län, norra skogsbygden
 - 33 Skaraborgs län, nordöstra höglandet
 - 39 Örebro län, södra skogsbygden
 - 11 Västsvenska dalsjöområdet
 - 29 Älvsborgs län, Dalslands bergsbygd
 - 36 Värmlands län, centrala och västra Värmland
 - 12 Norra Bergslagen
 - 37 Värmlands län, Bergslagen
 - 41 Örebro län, Bergslagen
 - 42 Västmanlands län, Bergslagen
 - 44 Kopparbergs län, Bergslagen
 - 13 Östra Dalarna-Gästrikland
 - 45 Kopparbergs län, östra Dalarna
 - 48 Gävleborgs län, Gästrikland

3. Norra Sverige

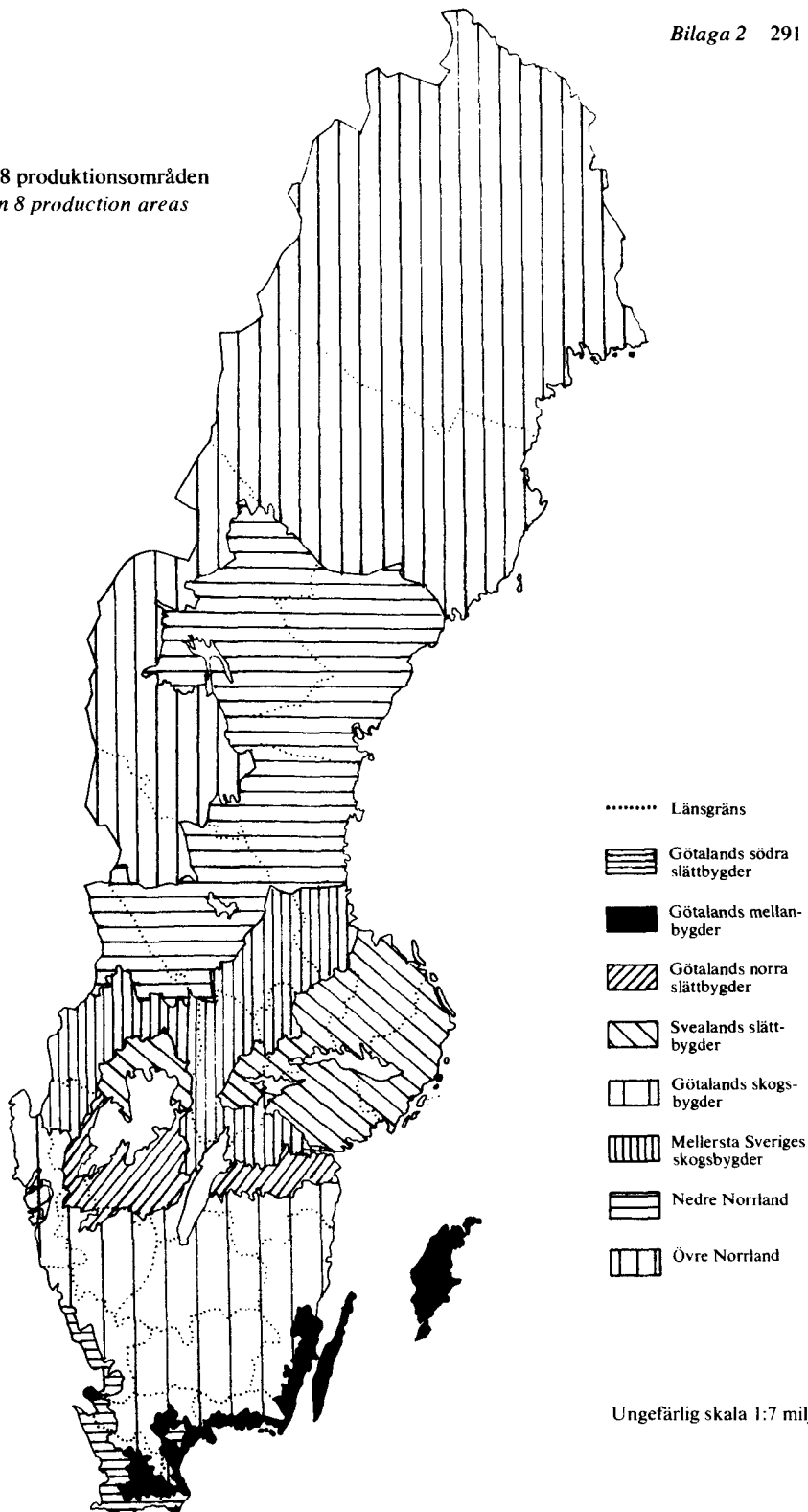
- 7 *Nedre Norrland (Nn)*
 - 14 Kustlandet i nedre Norrland
 - 49 Gävleborgs län, Hälsinglands kustland
 - 51 Västernorrlands län, kustlandet
 - 16 Nordsvenska mellanbygden
 - 38 Värmlands län, norra Värmland
 - 46 Kopparbergs län, mellanbygden
 - 50 Gävleborgs län, inlandet
 - 52 Västernorrlands län, inlandet
 - 55 Jämtlands län, mellanbygden
 - 17 Jämtländska siluområdet
 - 54 Jämtlands län, siluområdet
- 8 *Övre Norrland (Nö)*
 - 15 Kustlandet i övre Norrland
 - 57 Västerbottens län, kustlandet
 - 59 Norrbottens län, kustlandet
 - 18 Fjäll- och moränbygden
 - 47 Kopparbergs län, fjällbygden
 - 56 Jämtlands län, fjällbygden
 - 58 Västerbottens län, inlandet
 - 60 Norrbottens län, inlandet

Sverige

Sweden

Indelningen i 8 produktionsområden

The division in 8 production areas

Ungefärlig skala 1:7 milj

Till lantbruksregistret under perioden 1968–1976 insamlade uppgifter¹

Uppgift	1968	1969	1970	1971 ³	1972	1973	1974	1975	1976 ³
a) företagarens namn och adress, personnummer, telefonnummer	x	x	x	x	x	x	x	x	x
b) i företaget ingående fastigheter, deras areal av åker och skogsmark, ägare till arrenderad åker, arrendator till utarrenderad åker	x	x	x	x	x	x	x	x	x
c) arealen av olika ägoslag för varje församling inom vilken företaget har areal	x	x	x	x	x	x	x	x	x
d) åkerarealens användning för varje församling inom vilken företaget har areal	x	x	x	x ⁴	x	x	x	x	x
e) orsaker till förändringar i åkerarealen	–	x	x	x	x	x	x	x	x
f) antal husdjur	x	x	x	x	x	x	x	x	x
g) antal sysselsatta på företaget	–	x ²	x ²	x ⁴	x	x	x	x	x
h) ny- och ombyggnadsverksamhet	–	–	x	x ⁴	x	x	x	x	x
i) deklaration för potatisregleringen	–	–	–	–	x	x	x	x	x
j) tillträdesår till nuvarande företag samt företagarens utbildning	–	–	x	–	–	–	–	–	–
k) brukarebostad	–	x ²	–	–	–	–	–	–	–
l) stallbyggnader	–	x ²	–	–	–	–	–	–	–
m) bevattningsanläggningar	–	–	–	–	–	–	–	x	–
n) övriga anläggningar	–	x ²	–	x ⁴	–	–	–	–	–
o) antal traktorer och skördetröskor	–	–	–	x ⁴	–	–	–	–	x
p) areal av olika trädgårdsväxter	–	–	x	–	–	x	x	x	–
q) areal under glas eller plast	–	–	x	–	–	x	x	x	–

¹ Exkl uppgifter insamlade vid trädgårdsräkningen 1972. – ² Uppgifter insamlades endast för företag med mer än 10 hektar åker. – ³ Lantbruksräkning. – ⁴ Uppgifter insamlades endast för företag med minst 0,3 hektar åker.

1

FÖRETAGARE (brukare) den 10 juni 1976

Ändra och komplettera uppgifterna om de är fel eller ofullständiga.
Kontrollera särskilt att tilltalsnamnet är understruket.

Personnummer

Telefonnummer

Organisationsnummer (juridisk person)

Om mer än en företagare finns, redovisas övriga i avsnitt 15

Om till exempel företaget, typ i avsnitt 11
på sidan 4 och så vidare i tabellstrukturen.

LBR 1976

UPPGIFTER FÖR

- LANTBRUKSREGISTRET
- STATISTIK ÖVER JORDBRUK
- SKOGSBRUK OCH
- HUSDJURSSKÖTSEL
- SKÖRDESKADESKYDDET
- POTATISREGLERINGEN

Uppgifterna på blanketten skall avse ett företag, varmed menas den verksamhet inom jordbruk, skogsbruk, husdjurskötsel, frukt- eller trädgårdsodling, som bedrivs under en och samma driftledning. Se i övrigt bifogad anvisningsbroschyr.

Den ifyllda blanketten skall vara statistiska centralbyråns, SCB, tillhanda senast den 16 juni 1976. En förening kan bli medföra ett företagaren går miste om skördeskadeersättning.

2

BRUKNINGSCENTRUM

Här anges den fastighet där de för driften viktigaste ekonomi- byggnaderna är belägna. Se även anvisningsbroschyren. Ändra och komplettera uppgiften om den är fel eller ofullständig.

3

FASTIGHETER som ingår i företaget den 10 juni 1976

Ändra och komplettera uppgifterna om de är fel eller ofullständiga. Även fastighet utan åker eller skog redovisas.

Ord- ning	För- sam- ling	FASTIGHETS- BETECKNING (namn och nummer)	Ägd/ arrenderad	Areal under eget bruk		Uttarren- derad åker hektar	SCB's kod
				Åker hektar	Skog hektar		
1		10		14	15	16	17 Å/A
		11					18 Förändr
		12	13				19 Sam
2		10		14	15	16	17 Å/A
		11					18 Förändr
		12	13				19 Sam
3		10		14	15	16	17 Å/A
		11					18 Förändr
		12	13				19 Sam
4		10		14	15	16	17 Å/A
		11					18 Förändr
		12	13				19 Sam
5		10		14	15	16	17 Å/A
		11					18 Förändr
		12	13				19 Sam

Om skovarealen på någon fastighet ändrats, fyll även i avsnitt 13 på sidan 4.

4

FÖRSAMLINGAR

Följ nedanstående församlingsnumrering när Ni fyller i avsnitt 6.

1

2

3

5

**AREALER
FÖRSAMLINGSVIS**

Om uppgifterna är fel eller ofullständiga ändra eller komplettera i fältet till höger om respektive uppgift.

AREALER UNDER EGET BRUK

• Åker

- kultiverad betesmark
- annan gräsbärande mark
- skogsmark
- övrig mark

Summa areal under eget bruk

Hektar

Hektar

Hektar

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

UTARRENDERAD ÅKER

7

7

7

2 6 ÅKERAREALENS ANVÄNDNING den 10 juni 1976

Om vårsådden inte är avslutad den 10 juni, skall arealredovisningen avse förhållandena den dag vårsådden är avslutad, dock senast den 19 juni. I dessa fall skall blanketten vara SCB tillhanda senast den 22 juni.

Vid uppkörning eller omsådd av grödor skall redovisningen avse förhållandena den 10 juni.

Ange alla arealuppgifter i hektar med avrundning till en decimal. Vid avrundningen höjs första decimalen en enhet om andra decimalen är 5 eller högre (t ex 0,44 blir 0,4 och 0,45 blir 0,5). 1 tunnland = 0,5 hektar. 1000 m² = 0,1 hektar.

Följ den församlingsnumrering (nr 1, 2 och 3) som angivits på sida 1

ÅKERAREAL UNDER EGET BRUK

Församling nr

	Rad nr	Församling nr		
		1 Hektar	2 Hektar	3 Hektar
SPANNMÅL				
(01) Aven hostvete med hjälpsädd av vårvete.	01			
	02			
(03) Aven hostråg med hjälpsädd av vårråg.	03			
	04			
	05			
	06			
(07) Blandningar av strålsädd och bäljväxter eller strålsädesblandningar, där korn eller havre ingår. Aven blandad som uppkörmit genom hjälpsädd av korn eller havre i vinterkådad höstsädd räknas hit. Bäljväxter med s k stödgröda redovisas på rad 08 eller 23.	07			
	08			
	09			
VALLAR, GRÖNFODER OCH ENSILAGE				
(10) Grönfoder av säd, ärtor och vicker samt lodermärskål, grönfoderraps, lupiner, raygräs (biflöngräs), majs, solros m fl vilka är avsedda att användas till grönfoder, ensilage eller bete.	10			
	11			
(11) Vall som används till hö- och ensilageberedning, till grönfoder eller som tillfälligt bete.	12			
	13			
(12) Åker som stadigvarande används som bete (däremot ej kultiverad betesmark).	14			
(14) Odling för skörd av vallfår.	15			
POTATIS OCH SOCKERBETOR				
(15) Aven potatis för tillverkning av mos, chips, pommes frites m m samt utsädesodlingar av matpotatis.	16			
(16) Aven utsädesodlingar av sådan potatis.	17			
(17) Fodersockerbeter redovisas på rad 25.	18			
OLJEVÄXTER				
(18) Raps till grönfoder redovisas på rad 10.	19			
	20			
	21			
	22			
ÖVRIG ÅKER				
(23) Aven odling med s k stödgröda. Redovisa konserverter på rad 25.	23			
(24) Fältmassiga odlingar av köksväxter, blommor, frukt och bär; plantskolor för trädgårdsväxter o dyl.	24			
(25) Konserverter, bruna bonor, foderrotfrukter, spånadsväxter, plantskolor för skog m m.	25			
(26) Heltråda	26			
(27) Forklaringar om vad som räknas som åker finns på sida 8 i broschyren	27			
Kultiverad betesmark, annan grasbärande mark och övrig mark redovisas under avsnitt 5 på sida 1				
Summa åker under eget bruk (summa rad 01-27)				

7 ANTAL TRAKTORER OCH SKÖRDETRÖSKOR den 10 juni 1976

Finns varken traktor eller skördetröskor på företaget, sätt kryss i vidstående ruta ☐

Traktorer och skördetröskor som är i brukbart skick skall redovisas oavsett om de är registrerade eller ej. S k epatraktorer, jeepar eller tvåhjuliga traktorer medräknas inte.

För samägda traktorer eller skördetröskor skall endast anges andelens storlek t ex 1/2, 1/3, 1/4.

TRAKTORER FÖR ANVÄNDNING I JORDBRUK OCH SKOGSBRUK

Antal

Dieseldrivna (även brännoljedrivna)	01	
Bensindrivna (även fotogendrivna)	02	

SKÖRDETRÖSKOR

Antal

Spålgående	03	
Bogserade	04	

8 NY- OCH OMBGGNADS- VERKSAMHET under tiden 27 juni 1975- 10 juni 1976

3

I DETTA FÄLT FÅR ANTECKNINGAR INTE GÖRAS
RESERVERAT FÖR MASKINELL LÄSNING

Har på företaget under tiden 27 juni 1975-10 juni 1976

... pågått nybyggnad av djurstall, loje, lada, annan lager-
lokal, traktorgarage, maskinhall, ☐ Ja ☐ Nej
växthus e dyl?

... pågått större ombyggnad
eller större reparation ☐ Ja ☐ Nej
av ovanstående byggnadslag?

Om Ni inte har någon byggnadsverksamhet att redovisa, skall
detta anges med kryss i Nej-rutorna.

Vid enbart underhålls-, ombyggnads- eller reparationsarbeten
av mindre omfattning (t ex omläggning av tak, byte av inredning
osv) eller vid enbart insättning av lork, utgödslingsanordning,
mjölktank e dyl sätt kryss i Nej-rutan.

9 ANTAL SYSSELSATTA på företaget den 10 juni 1976

Redovisa det antal personer som fyllt 15 år och som tillhör företagets arbetsstyrka. Medräkna
även personer som på grund av sjukdom, semester e dyl ej är i arbete men som normalt skulle
ha ingått i arbetsstyrkan den 10 juni 1976.

OBS Hushållsarbete ingår ej i redovisningen. Företagaren redovisas alltid.

STADIGVARANDE SYSSELSATTA

Alla som regelbundet deltar i arbetet, således
även personer som är deltidssysselsatta, t ex
med skötsel av djur. Redovisa med hänsyn
till den normala arbetsinsatsen per vecka.

Företagare och familjemedlemmar

• mer än 30 timmar per vecka

• 30 timmar eller mindre per vecka

Övrig arbetskraft

• mer än 30 timmar per vecka

• 30 timmar eller mindre per vecka

Män		Kvinnor	
15-66 år	67 år och däröver	15-66 år	67 år och däröver
Antal	Antal	Antal	Antal

11	12	13	14
21	22	23	24
31	32	33	34
41	42	43	44

TILLFÄLLIGT SYSSELSATTA

Dels alla tillfälligt anställda, dels övriga per-
soner som endast kortvarigt deltar i arbetet
på företaget.

Företagare och familjemedlemmar

Övrig arbetskraft

51	52	53	54
61	62	63	64

10 ANTAL HUSDJUR den 10 juni 1976

Finns ej hästar, nötkreatur, får, svin eller höns på
företaget, sätt kryss i vidstående ruta ☐
Om endast vissa djurslag saknas,
sätt streck (-) i summanutan för dessa.

HÄSTAR

Antal

Kallblodiga ¹⁾ hästar födda 1973 och tidigare	70	
Övriga hästar födda 1973 och tidigare (alla övriga raser, däri inräknade russ o ponnier)	71	
Unghästar o föl av alla raser födda 1974-76	72	
Summa hästar	73	

¹⁾ ardenner, nordsvensk, nordsvensk travare,
fordhäst samt korsningar av dessa raser.

NÖTKREATUR

Antal

Kor för mjölkproduktion (även sinkor och utslagskor)	74	
Kor huvudsakligen för uppfödning av kalvar (amkor och dikor)	75	
Kvigor, tjurar och stutar, 1 år och däröver	76	
Kalvar under 1 år	77	
Summa nötkreatur	78	

FÅR

Antal

Tackor och baggar, födda 1975 och tidigare	79	
Lamm	80	
Summa får	81	

SVIN

Antal

Galtar för avel 6 månader och däröver	82	
Ungsugor, första gången dräktiga (gyttor)	83	
Modersugor (även utslagssugor)	84	
Övriga svin 3 månader och däröver	85	
Övriga svin under 3 månader	86	
Summa svin	87	

HÖNS OCH KYCKLINGAR

Antal

Höns kläckta 1975 och tidigare	88	
Kycklingar av värpraser	89	
Kycklingar, broiler	90	
Summa höns och kycklingar	91	

Uppgifterna är sekretesskyddade enligt 16 § sekretesslagen 1937:249.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper appears to be a standard notebook page.

16 FOR SCB's NOTERINGAR

Överlåtit till (Namn, adress och telefonnummer)

☐ 5 försäljning,
arvskifte, gåva

☐ 6 utarrendering

☐ 7 återlämnat arrende

☐ 8 nedläggning av åke

Namn	
Utdeln.adress	
Postnummer	Post-anstalt
Personnummer	Telefon-nummer

ARSVÄXTRAPPORT för den 4 augusti 1976

1 Omdöme den 4 augusti om skördeutsikterna

Genomsnittlig bedömning av skördeutsikterna för olika växtslag inom församlingen med avseende på årets skördekvantitet anges i vidstående kolumner enligt följande sifferskala:

Mycket god skörd anges med 5
God skörd anges med 4
Medelmåttig skörd (medelskörd) anges med 3
Betydligt under medelmåttig skörd anges med 2
Nära missväxt anges med 1
Fullständig missväxt anges med 0

Om utsikterna ej kan anges med ett heltal, sättes heltal med en decimal.

Ex. Över "medelmåttig" men till kvantiteten ej fullt "god" skörd betecknas med 3.5. Under "medelmåttig" men ändå ej "betydligt under medelmåttig" skörd betecknas med 2.5.

Medelmåttig skörd inom församlingen bör motsvara skörden per hektar i medeltal för ett tillräckligt antal år (t ex de senaste tio åren).

For de växtslag som inte odlas inom församlingen sättes streck (—)

Höstvete
Vårvete
Hösttråg
Vårtråg
Korn
Havre
Blandsad
Kokärter
Foderärter och vicker

Siffror för skörde-
utsikten

01 Höstraps
02 Vårtraps
03 Höstrybs
04 Vårtrybs
05 Vitsenap
06 Potatis
07 Sockerbetor
08 Hö från vall
09 Bete

Siffror för skörde-
utsikten

10
11
12
13
14
15
16
17
18

2 Väderlekens inflytande på växtligheten under tiden 13 maj – 4 augusti

De tillämpliga alternativen markeras med kryss

	Hostad	Värsad	Hostolje- växter	Vårholje- växter	Potatis	Slätter- vall	Bete
Gynnsammare än normalt	☐ 19	☐ 20	☐ 21	☐ 22	☐ 23	☐ 24	☐ 25
Normalt	☐ 26	☐ 27	☐ 28	☐ 29	☐ 30	☐ 31	☐ 32
Ogynnsammare än normalt	☐ 33	☐ 34	☐ 35	☐ 36	☐ 37	☐ 38	☐ 39

3 Orsaker till större skador på växtligheten under tiden 13 maj – 4 augusti

Ifylles endast i förekommande fall

OBS Flera orsaker kan samtidigt föreligga för varje gröda (grödgrupp)

	Hostad	Värsad	Hostolje- växter	Vårholje- växter	Potatis	Slätter- vall	Bete
Kyla	☐ 40	☐ 41	☐ 42	☐ 43	☐ 44	☐ 45	☐ 46
Regn	☐ 47	☐ 48	☐ 49	☐ 50	☐ 51	☐ 52	☐ 53
Nattfrost	☐ 54	☐ 55	☐ 56	☐ 57	☐ 58	☐ 59	☐ 60
Torka	☐ 61	☐ 62	☐ 63	☐ 64	☐ 65	☐ 66	☐ 67
Slagregn eller hagel	☐ 68	☐ 69	☐ 70	☐ 71	☐ 72	☐ 73	☐ 74
Översvämning	☐ 75	☐ 76	☐ 77	☐ 78	☐ 79	☐ 80	☐ 81
Insektsangrepp	☐ 82	☐ 83	☐ 84	☐ 85	☐ 86	☐ 87	☐ 88
Växtsjukdomar	☐ 89	☐ 90	☐ 91	☐ 92	☐ 93	☐ 94	☐ 95
Andra orsak. ange orsak och gröda							

4 Upplysningar om höskördens kvalitet

De tillämpliga alternativen markeras med kryss

Bättre än normal ☐ 96
Normal ☐ 97
Sämré än normal ☐ 98
Kan ej anges ☐ 99
(höet ej bärgat)

Uppgiftslämnarens underskrift

Ort och datum

den / 1976

Namnteckning

Telefonnummer (även riktnummer)

Blankettutgivare

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Avdelningen för areell statistik

Summary

In most cases the data published in the Yearbook of Agricultural Statistics 1977 refer to the year 1976 or the production year 1975/76. As a rule there are also data from the four immediately preceding surveys. Some summary data for the years 1945–1969 can be found in the Yearbook of Agricultural Statistics 1970.

1 Organization of the agricultural statistics

The main part of the data presented in this yearbook is based on surveys carried out at regular intervals by different bodies, organizations etc., the most important being the National Central Bureau of Statistics (SCB), the National Agricultural Marketing Board, the National Board of Agriculture and the Agricultural Economics Research Institute.

SCB computes the data in the yearbook on structure of holdings, real estates, plants, machinery, labour manpower, crop farming, number of livestock and holders' cash incomes, expenditures etc. The National Agricultural Marketing Board compiles the statistics on prices, index numbers, further refinement of agricultural products, food consumption and foreign trade. The National Board of Agriculture computes or supervises the statistics on government rationalization measures and testing and control of livestock etc. The Agricultural Economics Research Institute, finally, computes the data on purchases of machinery, tools, pesticides etc.

2 Geographical divisions

In the Swedish agricultural statistics, information is presented by administrative areas and by areas defined in accordance with natural farming conditions. For the current surveys, data are usually given for counties and larger areas, although the register of enterprises in agriculture and forestry (also called the farm register) provides information by individual parishes, municipalities etc.

The majority of the counties have, on the basis of different climatic conditions, the quality of the soil

etc., been divided into "natural farming areas". These areas can be combined into "production areas" and "major regions". See further Appendix 2 where also a map of Sweden can be found. For the objective crop yield surveys (see below), the country is divided into 421 "yield survey districts", which have been made as homogeneous as possible with regard to the annual harvest outcome. This division is also used in the crop insurance system (see below).

3 Enterprises and types of land

Since 1968 an annual registration of enterprises (holdings) in agriculture and forestry has been a responsibility for SCB.

The farm register includes the following types of enterprises:

- a) enterprises with at least 2 hectares of arable land
- b) enterprises with less than 2 hectares of arable land (including enterprises without arable land) which include real estate assessed as agricultural real estate
- c) enterprises with large stocks of livestock
- d) enterprises with horticultural production of a certain size.

Data from enterprises of type a), c) and d) are collected from the holders by mail each year, while data from enterprises of type b) are collected in certain years.

During 1968–1976 particulars have been collected annually for the farm register relating to name, address, telephone number and civil registration number of the holder, real estates included in the enterprise and their respective area under arable land and forest, owner of leased property, tenant of leased land, the acreages under various crops, the number of livestock of different species and the number of employees in the enterprise. A number of other data are collected at intervals of a few years.

Before the establishment of the farm register the corresponding land data were obtained from the agricultural censuses, which were performed every fifth year by SCB.

Some data on the number of owned and leased holdings and their areas of different types of land and information on the number of holdings in different size groups in 1976 are given in Tables 1-2 and 4-5. In Table 3 information can be found on area of arable land in different size groups distributed by category of holder.

Some data on the number of holdings and the area of forest land in different size groups of forest land on holdings with more than 2 hectares of arable land are given in Table 6.

The total area of forest land in Sweden distributed by different size groups of arable land and forest land and by different categories of holders in 1971 is given in Tables 7-8.

Information on changes in the holdings and the reasons for these changes between 1974 and 1975 has been compiled in Tables 9-11.

4 Labour force

The general censuses of population and housing carried out by SCB include a great deal of information about agricultural conditions. They give statistics, for instance, on the distribution of the population in rural and urban areas and the size of the economically active population in agriculture and related fields. See Tables 12-14.

SCB also carries out monthly labour force sample surveys. The number of persons economically active in agriculture, the number of unemployed etc. as indicated by these surveys are shown in Tables 15-16.

The farm register provides data on the age distribution of holders and the number of holders and employees in agriculture. See Tables 17-18.

Table 19 shows the size of the economically active population according to the annual assessment and Table 20 displays data from a survey by SCB on the number of agricultural workers.

SCB carried out a sample survey in March for a period of years. The last survey was performed in 1973. It included i.a. the number of hours worked in agriculture and forestry. See Tables 21-22.

The Agricultural Economics Research Institute made a study on the farmers' occupation in and outside their own enterprises in 1971. See Tables 23-25.

Some data from the National Board of Occupational Safety and Health on the number of accidents and fatalities in agricultural and horticultural work

for hired labour and number of injured parts of the body are given in Tables 26-27.

5 Real estates and buildings

Statistics on the assessed values of agricultural real estates are compiled and published every year by SCB. See Tables 28-30.

Special statistics on the prices of agricultural real estates emerge from an annual study made by SCB. This study includes all normal, voluntary sales of agricultural properties of which legal ratification have been applied for. See Tables 31-35.

Information on the age of cowsheds at holdings with milk production can be found in Table 36.

Data on new and extended buildings in agriculture are annually reported to SCB. See Tables 37-39.

6 Plants and machinery

The census of agriculture in 1971 included some information on plants in agriculture. The main results from this part of the census are shown in Table 40.

Data on irrigation plants according to a survey carried out by SCB in 1975 are shown in Tables 41-42.

Information on enterprises with pipe line milking installations and plants for automatic disposal of manure is shown in Table 43.

Data on plants in new and extended cowsheds are annually reported to SCB. See Table 44.

In the sample survey in March 1973 some data about the extent of underdrainage area and on the number of tractors, combines etc. were collected. See Tables 45-46.

Current statistics on purchases of machinery, tools etc. in agriculture are obtained from surveys made by the Agricultural Economics Research Institute. See Table 47.

7 Requisites

Under current regulations, the seed for marketing is to be controlled by the Swedish State Seed Testing Institute. Statistics on government sealing are reported annually by the respective seed control establishment. See Table 48.

In connection with the objective crop yield surveys in 1965 (see below), investigations have been made about the quantities of grain seed used (Table 49).

Information on the consumption of fertilizers, based on figures supplied by manufacturers and importers, is reported annually by the National Agricultural Marketing Board. See Table 50.

In connection with the objective crop yield surveys in 1971, data were collected on *the application of plant nutrients in commercial fertilizers* in agriculture. See Table 51.

The Agricultural Economics Research Institute makes an annual survey on *the purchases of pesticides* in agriculture and horticulture. Data for this survey are supplied by manufacturers and importers. See Table 52.

Data on *cereal area treated with herbicides* were collected in connection with the objective crop yield surveys in 1975. See Table 53.

Information on *the consumption of feeding stuffs* is annually compiled by the National Agricultural Marketing Board on the basis of figures collected directly from manufacturers and importers. See Tables 54–55.

Data on *the consumption of fuel and lubricants* based on a sample survey in March 1975 are shown in Table 56.

8 Crop farming. Vegetable production

Since 1968 information on *the use of arable land* and on *the number of holdings with different crops* is obtained from the farm register. See Tables 57–59.

In connection with the objective crop yield surveys (see below), investigations have been made about *the acreages cultivated as ley for seeds* (Table 60), *the age distribution of ley* (Table 61), *the acreages sown for ley establishment in different nurse crops* (Table 62), *the distribution of the potato acreage by the size of the cultivations* (Table 63), *the autumn-sown acreages* (Table 64), and *the distribution of the acreages of grain and potatoes by different varieties* (Tables 65–67).

Special crop outlook reports are sent three times a year to SCB, viz. in May, July/August and October. The data are collected by the county agricultural boards. See Tables 68–72.

Information on *the dates for sowing and harvesting* and on *the average growing time* is obtained from a special investigation in connection with the objective crop yield surveys. See Tables 73–75.

The acreages of irrigated land according to a survey carried out by SCB are shown in Table 76.

Data on *precipitation and average temperature* are supplied by the Swedish Meteorological and Hydrological Institute. See Tables 77–78.

Information on *the methods of harvesting grain, ley and potatoes* is shown in Tables 79–81.

Quantitative information on the size of the harvest per hectare is mainly obtained from the *objective crop yield surveys*. The surveys comprise a main

survey and a series of special surveys. The latter ones give information on harvesting losses etc. The surveys cover a sample of about 13 000 holdings with more than 2 hectares of arable land. See Tables 82–83.

In connection with these surveys, special investigations have been made concerning *the yield from ley of different ages* (Table 84), *the yield of potatoes from cultivations of different sizes and from irrigated and non-irrigated acreages* (Table 85), and *the yield from acreages with different sowing dates* (Table 86).

SCB makes annual estimates of *the total harvests of grain, ley and potatoes* on the basis of the objective crop yield surveys (Table 87). Data on *the total harvests of oleiferous plants and sugar beets* are supplied by the Swedish Oil Plant Association and the Swedish Sugar Co., Ltd. See Table 88.

Some information on *the quality of different vegetable products* is displayed in Tables 89–92.

Quantitative information on *farmers' deliveries of grain, milling, the marketed production of flour etc.* is compiled and reported every month by the National Agricultural Marketing Board. See Tables 93–96.

All enterprises with horticultural production are entered in the farm register. Some data from this register can be found in Tables 97–98. In 1972 a horticultural census was performed in Sweden. There are some results from this census on *the cultivation of different kinds of horticultural plants* in Tables 99–100.

The Agricultural Economics Research Institute has estimated *the production of energy in crop farming* in 1972. See Table 101.

Since 1961 there has been a special *crop insurance system* for all farmers in Sweden with 2 hectares or more of arable land. Since 1968 the participation is compulsory. The scheme covers at present grain, potatoes, oleiferous plants, sugar beets, and ley.

The main authority for this scheme is the National Agricultural Marketing Board, while the compensations are computed by SCB. See Table 102.

9 Livestock farming. Animal production

Since 1968 annual statistics on livestock in agriculture are based on the farm register. Data from this register on *the number of domestic animals* are given in Tables 103–110 and data on *the number of holdings with livestock* in Tables 111–117.

Results from *the official control activities of animal breeding*, which are carried out under the supervision of the National Board of Agriculture, are shown in Tables 118–129.

The National Board of Agriculture also estimates frequencies of different animal diseases. See Table 130.

Certain figures from SCB's statistics on the numbers of serviceable boars and covered sows are given in Table 131.

Some results concerning the number of inspected and rejected carcasses are shown in Table 132. Data on the number of home slaughtered pigs and calves according to a survey carried out by SCB in March 1975 are given in Table 133. The National Agricultural Marketing Board reports the total number of slaughtered animals and their weight. See Table 134.

Data on the production etc. of meat, dairy products, milk powder, and eggs are supplied by the National Agricultural Marketing Board. See Tables 135–136 and 139.

Information on the number of milk suppliers, the quantity of delivered milk, the uses of dairy milk etc. is given in the detailed statistics on dairy operations published by the Swedish Dairies' Association. See Tables 137–138.

Results from a study carried out by SCB on the quantity and the use of milk not delivered to dairies are given in Table 140.

Statistics on livestock insurance are compiled by the Swedish Private Insurance Supervisory Service. See Table 141.

10 Consumption

Information on the consumption of food, beverages and tobacco is obtained through calculations made by the National Agricultural Marketing Board. These calculations are based on data from official manufacturing and foreign trade statistics and the Marketing Board's own statistics. See Tables 142–143.

11 Foreign trade

On the basis of the official foreign trade statistics, the National Agricultural Marketing Board makes an annual statement on the foreign trade in agricultural products and foodstuffs. See Tables 144–146.

12 Prices and price indices

The National Agricultural Marketing Board reports the prices on fuel, fertilizers, and vegetable and animal products. See Table 147.

The development of prices and costs for agricultural products and requisites is reflected in the National Agricultural Marketing Board's monthly calculations

of cost price, producer price, price regulation, food industry price, consumer price, and world market price indices. See Table 148.

Annual index calculations on building costs for cowsheds are made by SCB. See Table 149.

13 Agricultural economics

A special survey of the cash incomes, expenditures and net receipts of holders is made every year by SCB on the basis of the income tax returns from a sample of approx. 11 000 holders. See Tables 150–153.

In order to illustrate receipts, costs and profitability in Swedish agriculture, the National Board of Agriculture makes an annual farm-economic investigation. This study is based on books kept at approx. 1 100 farms. See Tables 154–156.

In its statistics on the outcome of the annual assessment, SCB includes information on the income of agricultural real estates. SCB also compiles annual statistics on wage earners and employers. See Tables 157–158.

Data on agricultural and horticultural workers' wages are computed every year by SCB on the basis of information from a sample of farms. See Tables 159–160.

Summary statistics on the agricultural credit market are compiled by Föreningsbankernas Bank. As far as possible, these statistics only cover credits to private farmers. See Table 161.

SCB produces national accounts statistics. Some results regarding the agricultural sector and the gross domestic product are given in Tables 162–163.

14 Governmental support

The National Agricultural Marketing Board reports data on price support etc. See Tables 164–165.

Current statistics on public expenditure for rationalization measures etc. are published by the National Board of Agriculture. The county agricultural boards exercise the power of decision on public measures to promote agricultural rationalization. See Tables 166–170.

15 Farmers' co-operative associations

Information on membership and trade turnover in the co-operative associations is given by the Federation of Swedish Farmers, which is the central body for the agricultural co-operative associations and their different branch organizations. See Tables 171–172.

16 Agricultural training

Statistics on *the number of students* at the agricultural and forest courses as well as related courses of the integrated upper secondary school and at the colleges associated with agriculture – primarily the College of Agriculture, the Veterinary College and the College of Forestry – are compiled by SCB. See Tables 173–174.

The *number of courses, the number of pupils etc.* in the training supervised by the National Board of Agriculture are shown in Table 175.

17 International statistics

Information on *the scope of agriculture in different countries* is obtained from the statistics published annually by the Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). These statistics include information on areas of different types of land, use of arable land, harvest, livestock, consumption of fertilizers, the number of persons economically active in agriculture, and the number of tractors. See Tables 176–182.

List of terms

Letters Åå Ää and Öö at end of list

A

Administrativa områden	Administrative areas
Affärsbank	Commercial bank
Agonom	Agriculture degree
Aktiebolag	Limited company
Aktuell	Current, present
Alkoholhaltiga drycker	Alcoholic beverages
Allmän	General, common
Allmänning	Common land
Alsikeklöverfrö	Alsike clover seed
Andel	Proportion, share
Andra	Other
Andra kombinationer	Other combinations
Andra orsaker	Other reasons
Animalier	Animal products
Animalisk	Animal
Anläggning	Plant, works
Anmälan	Application
Annan djurskötsel	Other kind of animal husbandry
Annan sallat	Other kind of lettuce
Ansluten till	Connected with, associated with
Anställd	Employee
Antal	Number
Använd i hushållet	Used in the household
Använd till utfodring	Used for feeding
Användning	Use
Arbetare	Worker
Arbetsarmåbruks- och arrendelån	Loans granted to workers owning small farms and to tenants
Arbete	Work, labour
Arbetskostnad	Labour costs
Arbetskraft	Labour force
Arbetslös	Unemployed
Arbetslöshet	Unemployment
Arbetslöshetsfrekvens	Frequency of unemployment
Arbetsområde	Type of work
Arbetsstillfälle	Job opportunity
Arbetsstimmar	Working hours
Arbetsvolym	Working hours
Areal	Area, acreage

Arrendator	Tenant
Arrende	Tenancy
Arrenderad	Held on lease
Aska	Ashes
Automatisk utgödsling	Automatic disposal of manure
Avbytarverksamhet	Replacer system
Avdikningslån	Loans for drainage
Avdrag	Deduction
Avdragbar utgift	Deductable expenditure
Avelssvin	Breeding pig
Avgångna	Departed, examined
Avgångsvederlag	Severance pay
Avkastning	Yield
Avräkningsprisindex	Producer price index
Avse	Concern, refer to
Avsevärd	Considerable
Avskrivningar	Depreciation
Avvänjning	Weaning, ablactation
Axel och arm	Shoulder and arm

B

Baggar	Rams
Bakverk	Pastry
Baljväxter	Leguminous plants
Barnbidrag	Child allowances
Bearbetning	Processing
Befolkning	Population
Belopp	Amount
Ben	Leg
Bensin	Petrol
Beredd fisk	Processed fish
Beräknad	Calculated, estimated
Besiktigad	Inspected
Besädd areal	Area sown
Besättning	Stock, herd
Besättningsstorlek	Size of stock
Bete	Pasture
Betesmark	Meadow
Betesvall	Pasture
Betäckta (sugor)	Covered (sows)

Bevattnad areal	Irrigated area
Bevattning	Irrigation
Bevattnings- anläggningar	Plants for irrigation
Bevattningsmaskiner	Machinery for irrigation
Bibliografi	Bibliography
Bidrag till	Contribution to
Binäring	Subsidiary enterprise
Biodling	Apiculture
Biologisk	Biological
Bisamhälle	Bee colony
Blandad	Mixed
Blandning	Mixture
Blandsäd	Mixed grain
Blast	Tops of root crops
Blomkål	Cauliflower
Blommor	Flowers
Blötdjur	Molluscs
Bogserad	Towed
Bokföringsuppgifter	Accounts
Bomullsfrökakor	Cotton cakes
Borgerlig kommun	Municipality
Bortfall	Non-response
Boskapsskötsel	Cattle-farming
Bostad	Dwelling
Bottenin-teckning	Lower mortgage
Brukare	Holder, farmer
Brukingsform	Type of holding
Bruttointäkt	Gross income
Bruttonationalprodukt	Gross domestic product
Bröd och spannmåls- produkter	Bread and products of grain
Brödsäd	Bread grain
Brödsädes-halm	Bread grain straw
Budgetår	Financial year (July-June)
Buffel	Buffalo
Bukvägg	Belly wall
Byggnad	Building
Byggnadsarbete	Building work
Byggnadskostnadsindex	Building cost index
Byggnadsverksamhet	Construction activity
Byggnadsvärde	Value of buildings
Byggnadsändamål	Purpose for building
Bål (utom rygg)	Trunk, except back
Bänkgård	Frame, hotbed
Bär	Berries
Bärbuske	Berry-bush
Bärgad (skörd)	Actual (yield)
Bärgningsmetod	Method of harvesting
Bättre	Better
Bönor	Beans

C

Charkuterivaror, blandade	Cured meats and provisions, mixed
Charkuterivaror, oblandade	Cured meats and provisions, unmixed
Chinchilla	Chinchilla
Choklad- och konfektyrvaror	Sweets
Cirka	About
Civiljägmästare	Master of forestry

D

Dagar	Days
Dags/dagarskurser	Length of courses in days
Dagsverke	Day's work
Definitiva uppgifter	Definitive results
Deklarationer	Income tax returns
Del av	Part of
Delvis (ägd)	Partly (owned)
Diesel	Diesel fuel
Dikning	Surface ditching
Direktförsäld och hem- maförbrukad mjölk	Milk sold outside dairies and consumed on farms
Diverse	Other, miscellaneous
Djupfryst	Frozen products
Djur	Animal
Djurplatser	Animal places
Djursjukdomar	Animal diseases
Djurskötare	Cattleman
Djurskötsel	Work with cattle
Djurslag	Type of animal
Djurstallar	Buildings for livestock
Dragbilar	Lorries (cars converted to tractors)
Driftsledning	Works management
Driftslån	Loans for operating costs
Driftsöverskott	Operating surplus
Drivmedel	Motor fuel
Driv- och smörjmedel	Consumption of motor fuel and lubricants
Dvs	That is, i.e.
Därav	Of which
Däröver	More
Död	Dead
Dödfödd	Stillborn
Dödsbo	Estate of a deceased person

E

Effekt	Capacity, power, effect
Efter	After
Eftergymnasial utbildning	Third level educa- tion

Egentlig	Real, actual	Fjäderfä	Poultry
Egentliga jordbruks- produkter	Real agricultural products	Fjäderfäkött	Poultry meat
Eget	Own	Fläsk	Pork
Egnahemslån	Loans granted to persons building their own homes	Foderblandningar	Feeding stuff mixtures
Ej	Not	Foderenhet	Feed unit
Ej angiven kroppsdelen	Unspecified part of the body	Foderfosfat	Fodder phosphate
Ej angivet	Not reported	Fodermedel	Feeding stuff
Ekonomibyggnad	Farm building	Foderrotfrukter	Forage root crop
Ekonomisk	Economic	Fodersäd	Coarse grain
Elever	Trainees, pupils	Fodersädeslalm	Coarse grain straw
Elevtimmar	Learning-hours	Fodertillskott	Additional fodder
Energibalans	Energy balance	Fodertran och foderfett	Fodder-train-oil and fodder fat
Energiproduktion	Production of energy	Fodervärde	Feed value
Enhet	Unit	Foderväxt	Forage plant
Enkla	Simple	Foderärter	Field peas
Enligt	According to	Folkmängd	Population
Ensamskötare	Sole cattleman	Folk- och bostads- räkning	Census of population and housing
Ensilageväxter	Plants for silage	Fosfor	Phosphorus
Ensilering	Ensiling	Fot	Foot
Enskild	Private	Fotled	Ankle-joint
Ersättning	Compensation	Fotogen	Paraffin oil
Ersättning för uteblivna prishöjningar	Compensation for failed price rises	Framställning	Production
Ersättningsbelopp	Compensation	Fri kost	Board free
Ersättningsberäkningar	Compensation calculations	Frilandsareal	Area for cultivation on open ground
Ersättningsberättigade företag	Number of holdings entitled to compensation	Frilandsodling	Cultivation on open ground
Examinerad	Examined	Frivillig	Voluntary
Export	Exports	Frukt	Fruit
		Fruktträd	Fruit tree
F		Frånvarande	Absent from work
Fabrikspotatis	Potatoes for processing	Frånvaro	Absence
Faktorinsats	Factor income	Frånvarofrekvens	Frequency of absence
Faktorpris	Factor price	Frö	Seed
Falltal	Falling number	Fröslag	Kind of seed
Familjemedlem	Member of the family	Frövall	Seed ley
Fast anställd	Permanently employed	Fysisk person	Natural person
Fasta priser	Constant prices	Får	Sheep
Fastighet	Real estate	Fårkontroll	Sheep breeding control
Fastighetsinnehav	Possession of real estates	Färskt och djupfrys	Fresh and frozen
Fastighetslängd	Tax register of real estates	Född	Born
Fastighetstaxering	Assessment of real estate	Föl	Foal
Feta såser	Rich sauces	Förbrukning	Use, consumption, application
Fett	Fat	Fördelad	Distributed
Fetthalt	Fat content	Fördelning	Distribution
Fettråvaror	Crude fat	Före	Before
Fettvaror	Fat	Förening	Society, association
Filéad fisk	Filletted fish	Föreningsbank	Co-operative bank
Fisk	Fish	Företag	Holding, enterprise
Fiske	Fishing	Företagare	Holder, enterpriser
Fiskmjöl	Fish meal	Företagarvinst	Net profit
		Förlust	Loss

Förmalning	Milling	Götalands norra slätt- bygder	Plain districts in northern Götaland
Förmän i djurstall	Foremen in buildings for livestock	Götalands skogsbygder	Forest districts in Götaland
Förmögenhet	Property	Götalands södra slätt- bygder	Plain districts in southern Götaland
Förmödenheter	Requisites		
Förräntning	Net return (on capital)		
Församling	Parish		
Första	First		
Försåld	Sold		
Försäkrad	Insured		
Försäkringsbestånd	Stock of insurances		
Försäkringsbolag	Insurance company		
Försäljning	Sale		
Försäljning till liv	Sold alive		
Försörjningsbalans	Balance sheet of resources		
Förtjänst	Profit, earning		
Förvärv	Purchase		
Förvärvsarbete (be- folkning)	Economically active (population)		
Förvärvskälla	Source of income		
Föreläggsvärde	Value added		
Förändring	Change		
G			
Galt	Boar		
Genomsnittlig	Average		
Getter	Goats		
Glass	Ice cream		
Glesbygd	Sparsely populated area		
Godkänd	Approved		
Grillkyckling	Grill chicken		
Grovfoder	Coarse fodder		
Grundutbildning	Basic education		
Grundvatten	Subsoil water		
Gryn	Hulled grain		
Gräde	Cream		
Gräddfil	Culture cream		
Gräs	Grass		
Gräsbärande	Grass-grown		
Gröda	Crops		
Grödgrupp	Crop group		
Grönfoder	Green fodder		
Grödfrekvens	Frequency of certain crops		
Gurka	Cucumber, gherkin		
Gylta	Gilt		
Gymnasieskola	Integrated upper secondary school		
Gårdsindex	Index for building costs of cowsheds		
Gödkalv	Fattened calf		
Gödsel	Fertilizer, manure		
Götalands mellan- bygder	Central districts in Götaland		
		H	
		Hagelskadeförsäkring	Hail insurance
		Hallon	Raspberries
		Halm	Straw
		Halmskörd	Straw harvest
		Handelsgödsel	Fertilizer
		Handelskvarnar	Commercial mills
		Handled och hand	Wrist and hand
		Handupptagning	Hand-lifting
		Havre	Oats
		Hektar	Hectare
		Hektoliter	Hectolitre
		Hela eller omfattande delar av kroppen	Whole or extensive parts of the body
		Hela riket	Whole of Sweden
		Helautomatisk upp- tagare	Automatic lifter
		Helt	Fully
		Helträda	Bare fallow
		Hemslakt	Home slaughter
		Hirs	Millet
		Honung	Honey
		Hortonom	Horticulturist
		Husdjur	Livestock
		Husdjursförsäkring	Livestock insurance
		Hushåll	Household
		Hushållsmargarin	Household margarine
		Huvud och hals	Head and neck
		Huvudområde	Main area
		Hypoteksförening	Mortgage society
		Hyra	Rent
		Hårdost	Cheese
		Hässjning	Putting on frame for drying
		Hästar	Horses
		Hästkraft	Horse-power
		Hö	Hay
		Höftled	Hip-joint
		Höghus	Two-storey house
		Högre inteckning	Higher mortgage
		Högskolor	University-level colleges
		Högst	At most
		Hömjöl	Flour of hay
		Höns	Fowls

Höstoljeväxter	Autumn-sown oleiferous plants	Jordbearbetning	Tillage
Höstraps	Winter rape	Jordbearbetnings- redskap	Implements for tillage
Hösttrybs	Winter turnip rape	Jordbruk	Agriculture
Höststråg	Winter rye	Jordbrukare	Holder, farmer
Höststråsäd	Autumn-sown cereals	Jordbruksfastighet	Agricultural real estate, farm property
Höstsådd	Autumn sown	Jordbruksinventering	Agricultural survey
Höstsäd	Winter grain	Jordbrukslinje	Agricultural courses
Hösttermin	Autumn term	Jordbruksreglerade livsmedel	Price regulated agricul- tural products
Höstvete	Winter wheat	Jordförvärvslån	Loans for acquisition of land property
Hötork	Grass drier	Jordförvärvstillstånd	Permission to acquire land property
I		Jordgubbar	Strawberries
Icke	Not	Jordnötter	Groundnuts, peanuts
Import	Imports	Jordnötsskakor	Groundnut cakes
Indelning	Division	Julstjärna	Christmas-flower (poinsettia)
Indirekt skatt	Indirect tax	Juridisk person	Juridical person
Industriförbrukning för tekniska ändamål	Consumption by industries for technical purposes	Juversjukdom	Mastitis
Inførselavgifter	Import fees	K	
Inhemsk	Domestic	K-mjök, konsumtions- mjök	Fluid milk
Inklusive	Including	Kaffe	Coffee
Inkommen	Received	Kaffebröd	Pastry
Inkomst	Income	Kakao	Cocoa
Inkomstklass	Size of income, income- bracket	Kalenderår	Calendar year
Inkomstår	Income year	Kalisuper	Potassium phosphate
Inköp av	Purchase of	Kalium	Potassium
Inom	Within	Kalkammonsalpeter	Ammonium nitrate
Inre	Internal	Kalksalpeter	Calcium nitrate
Inräknad	Included	Kalluft	Cold air
Insektsmedel	Insecticides	Kalluftstork	Cold air drier
Insjö	Lake	Kalv, kalvar	Calf, calves
Insåningsgröda	Nurse crop	Kalva	Calve
Inte	Not	Kalvningsförlamning	Milk fever
Inteckning	Mortgage	Kalvningsresultat	Number of calvings
Intäkter	Receipts	Kameler	Camels
Invallning	Building an embankment	Kapitalförslitning	Consumption of fixed capital
Inventarier (döda)	Farm equipment	Kapitalkostnad	Cost of capital
Inventarier (levande)	Livestock	Kasserad	Rejected
Inventering	Survey	Kasserade kroppar	Rejected carcasses
Invånare	Inhabitant	Kastanjer	Chestnuts
Invägd mjök	Weight of delivered milk	Kasthjulsmaskin	Potato spinner
Isbergssallat	Iceberg lettuce	Kategori	Category
J		Kemiskt	Chemically
Jakt och viltvård	Hunting and wild-life conservation	Kex	Biscuits
Jord- och skogsbruks- linje	Agriculture and forestry lines	Kli	Bran
		Kläckt	Hatched

Knä	Knee	Kursdeltagare	Pupils
Knäckebröd	Crisp bread	Kurser	Training courses
Knölar	Tubers	Kurstimmar	Teaching-hours
Kokoskakor	Coconut cakes	Kursverksamhet	Activity
Kokärter	Dry peas	Kvadratmeter	Square metre
Kollektiva avgifter	Social taxes	Kvalitet	Quality
Kollektivavtal	Collective agreement	Kvantitet	Quantity
Kolsyrade läskedrycker	Carbonated beverages and	Kvarn	Mill
och mineralvatten	mineral waters	Kvarnbiprodukter	Milling offals
Kommun	Municipality, commune	Kviga, kvigor	Heifer, heifers
Kommunalt anställda	Local governmental	Kvigkalv	Heifer calf
	employment	Kvinnor	Women
Komplement	Supplement	Kvällstid	Evenings
Koncentrat	Concentrate	Kväve	Nitrogen
Kondensmjölk	Condensed milk	Kyckling(ar)	Chicken(s)
Konditorivaror	Sweets and pastries	Kyrka	Church
Konfektyrvaror	Sweets	Källa	Source
Konserver	Preserved foods, tinned	Köksväxter	Vegetables
	goods	Kön	Sex
Konsumentprisindex	Consumer price index	Köp	Purchase
Konsumentprisindex	Consumer price index,	Köpare	Buyer
för jordbruksreglerade	food from price regulated	Köpekontrakt	Sales contract
livsmedel	agricultural products	Köpeskilling	Purchase-price
Konsumtion	Consumption	Köpeskillings-	Quotient of purchase-
Konsumtionsgrädde	Cream	koefficient	price and assessed value
Konsumtionsmjölk	Fluid milk	Körsbär	Cherries
Kontant	Cash	Körslor	Driving
Kontroll	Control	Kött	Meat
Kontrollverksamhet	Official control activity	Kött och köttvaror	Meat and products of meat
Kopra	Copra	Köttfodermjöl	Meat meal
Kor	Cows	Köttfullhet	Meatiness
Korn	Barley	Köttfår	Mutton sheep
Korrigerig	Correction	Köttkonserver	Canned meat
Korsning	Cross breeding	Köttsoppa	Meat soup
Kortfristig	Short-term		
Kostnad	Cost		
Kostnadsprisindex	Cost price index		
Kraftfoderblandningar	Mixtures of concentrates		
Krakning	Cocking of hay and		
	cereals on poles		
Kreatur	Livestock		
Kredit	Credit		
Kreditgivning	Granting of credit		
Kronor	Swedish kronor		
Kroppsdel	Part of body		
Kroppslängd	Length of carcass		
Krukväxter	Pot-plants		
Krusbär	Gooseberries		
Kryddor	Spices		
Kräft- och blötdjur	Crustaceans and molluscs		
Kull	Litter		
Kultiverad betesmark	Cultivated natural		
	pastures		
		L	
		Ladugård	Cowshed
		Ladugårdsbestånd	Number of cowsheds
		Ladugårdsförman	Farm foreman
		Lager	Stock
		Lagerhus	Storehouse
		Lagerlokal	Storehouse
		Lagring och skörde-	Storing and crop insurance
		skadeavgifter	fees
		Lamm	Lamb
		Lammvikt	Lamb weight
		Landsbygd	Rural area
		Landskapsarkitekt	Landshape architect
		Lantarbetare	Agricultural worker
		Lantbrukets företagsre-	Register of enterprises in
		gister, lantbruksre-	agriculture and fores-
		gistret	try, farm register

Lantbruksnämnd	County agricultural board	Majonnäs	Mayonnaise
Lantbruksräkningen	Census of agriculture	Majs	Maize
Lantbruksstatistik	Agricultural statistics	Majsflingor	Corn-flakes
Lantmästare	Educated farm foreman	Makaroner	Macaroni
Lantsmör	Farm butter	Malt- och läskedrycker	Malt liquors and carbonated beverages
Lastapparat	Loader	Maltextrakt	Malt extract
Lejd	Hired	Mandel	Almonds
Levande	Living	Manlig	Male
Leverans	Delivery	Mantalsskriven	Registered for assessment purposes
Leveranstillägg, mjölk	Additional payment at milk deliveries	Manuell	Manual
Leverantörpris	Producers' price	Mark	Ground
Levererad	Delivered	Markanläggningar	Land improvements
Linfrö	Linseed	Marknadsförd slakt	Marketed slaughter
Livsmedel	Food, foodstuffs	Marknadspris	Market price
Livsmedelsindustrins förbrukning	Consumption by the food industry	Maskin	Machine
Lusernmjöl	Medick meal	Maskinförare	Machine operator
Lynnesfel	Bad tempered	Maskinhus	Garage
Låg avkastning	Low yield	Maskinlån	Loans for machines
Låghus	One-storey house	Maskinskötare	Machinetender
Låginkomstsatsning	Subsidies to holders with low income	Material	Material
Lån	Loan	Matfett	Edible fats
Lån mot botteninteckning i jordbruksfastighet	Loans on lower mortgage in agricultural real estate	Matlök	Onions
Lån mot högre inteckning i jordbruksfastighet	Loans on higher mortgage in agricultural real estate	Matpotatis	Table potatoes
Lån mot statlig kreditgaranti	Loans on governmental credit security	Maximal kapacitet	Maximum capacity
Lånegaranti	Loan guarantee	Medelarbetslöshet	Average unemployment
Långfristig	Long-term	Medelarbetstid	Average number of hours worked
Län	County	Medelavkastning	Average yield
Länder	Countries	Medelhektolitervikt	Average weight per hectolitre
Läns- och häradsbolag	Single-county companies	Medelkoantal	Average number of cows
Länsgräns	County border	Medelpris	Average price
Länsindelning	County division	Medelproteinhalt	Average value of protein content
Lättfil	Culture milk	Medelslaktvikt	Average weight of carcasses
Lättmargarin	Household margarine with reduced content of fat	Medeltal	Average
Lättnmjölk	Milk containing 0,5 % fat	Medeltemperatur	Average temperature
Lättöl	Soft beer	Medelyta	Average area
Lökblommor	Bulbous flowers	Mediantidpunkt	Median date
Löneförhållande	Wages	Medlem	Member
Löner	Compensation of employees	Megakalori	Megacalorie
Lönesumma	Amount of wages	Mejeri	Dairy
Löpande priser	Current prices	Mejerihantering	Dairying
		Mejeriprodukter	Dairy products
		Melass	Molasses
		Mellan	Between
		Mellankalv	Fattened calf
		Mellanöl	Beer
		Mellersta Sveriges skogsbygder	Forest districts in central Sweden
		Melon	Melon
		Mer än	More than
M			
M m	Etc.		
Magasinsarbete	Storing		

Mervärdeskatt	Value-added tax
Milj kronor	Millions of Swedish kronor
Mineralfodermedel	Mineralized feeding stuff
Mineralvatten	Mineral water
Mink	Mink
Minskning	Decrease
Missbildad	Mis-shapen
Mjukt matbröd	Soft plain bread
Mjöl	Flour
Mjölk	Milk
Mjölkvastning	Yield of milk
Mjölkboskaps- besättning	Stock of milk cows
Mjölkboskapskontroll	Milk recording
Mjölkleverantörer	Suppliers to dairies
Mjölkningsmaskin	Milking machine
Mjölproduktion	Milk production
Mjölkpulver	Milk powder
Mjöltransportkärl	Milk transporting container
Mjölprodukter	Products of flour
Modersugga	Breeding sow
Morötter	Carrots
Mottagarpris	Purchasers' price
Mulåsnor och åsnor	Mules and asses
Månad	Month
Män	Men

N

Naturaförmåner	Benefits in kind
Naturligt jordbruks- område	Natural agricultural area
Nederbörd	Precipitation
Nedläggning av åker	Acreage taken out of use
Nedre Norrland	Lower parts of Norrland
Nedsatt fruktsamhet	Reduced fertility
Nejlikor	Carnations
Nettoförmögenhet	Net capital
Nettointäkt	Net receipt
Normskörd	Standard yield
Norra	Northern
Nybyggd	Newly built
Nyodling av åker	Reclamation of arable land
Näringsgren	Branch of business
Närvarande	Present
Närvaro	Presence
Nötkreatur	Cattle
Nötkreaturssjukdomar	Cattle diseases
Nötkreatursskötsel	Cattle husbandry
Nötter	Nuts

O

Objektiv skörde- uppskattning	Objective crop yield survey
Obrukad åker	Untilled arable land
Obärgad	Unharvested
Och	And
Odlad	Grown, cultivated
Odling	Cultivation
Odlingsteknik	Cultivation techniques
Officiell	Official
Ogräsbekämpade arealer	Area treated with herbicides
Ogräsmedel	Herbicide
Okänd	Unknown
Olika	Different
Olje- resp sockerhalt	Oil and sugar content
Oljekraftfoder	Oilcake
Oljekraftfoder- blandningar	Oilcake mixtures
Oljeväxter	Oleiferous plants
Oljeväxthalm	Straw from oleiferous plants
Olycksfall	Accident
Omfattning	Size, scope
Område	Region
Omsättningsvärde	Turnover value
Oskift dödsbo	Undivided estate (of a deceased person)
Ost, halvfet	Cheese with reduced fat content
Ost, helfet	Cheese
Ovägd	Unweighted

P

Partihandel	Wholesale trade
Partihandelns invägning	Amount delivered to wholesaler
Partipris	Wholesale price
Personbil	Car
Personer	Persons
Plantskola	Nursery
Plantskolealster	Nursery plants
Plomberat utsäde	Sealed seed
Plommon	Plums
Potatis	Potatoes
Potatis- och rotfrukts- redskap	Tools for potatoes and root-crops
Potatisblast	Haulm of potatoes
Potatisodling	Potatoes cultivation
Potatisprodukter	Products of potatoes
Preliminära uppgifter	Preliminary results
Premieinkomster	Premiums
Preparattyp	Kind of preparation

Pris	Price
Prisnivå	Price level
Prisreglerande åtgärder	Price regulating measures
Prisregleringsprisindex	Price regulation index
Pristillägg	Surcharge
Prisutjämning	Price levelling
Procent	Percentage
Producentbidrag	Producer subsidy
Producentpris	Producers' price
Producentprisindex	Producer price index for the
för livsmedelsindus-	food industry, price
strin, jordbruksreg-	regulated agricultural
lerade livsmedel	products
Produktion	Production
Produktionsintäkt	Production earning
Produktionsmedels-	Cost price index
prisindex	
Produktionsområde	Production area
Produktionsvärde	Gross output
Purjolök	Leek
Pålägg	Breeding
Pälsdjursskötsel	Fur farming
Pälsfår	Fur-bearing sheep
Päron	Pears

R

Raps	Rape
Rapsfrö	Rape seed
Rapsmjöl	Rape-seed meal
Rapsolja	Rape-seed oil
Rationalisering	Rationalization
Rationaliseringsstöd	Economic support to
	rationalization
Redskap	Tool
Redskapsstöd	Economic support to pur-
	chases of tools
Reducerad	Reduced
Registrerad	Registered
Renar	Reindeers
Rendriftsstöd	Economic support to rein-
	deer keeping
Rennäring	Reindeer keeping
Renrasig	Pure-bred
Renskötsel	Reindeer keeping
Rensningsmaskin	Cleaning machine
Reparationer	Repairs
Reparationsarbete	Repairs
Representativ	Representative
Restitution	Refund
Resultat	Result
Reverslån	Promissory note loan
Riksbolag	Nation-wide companies
Riksområde	Major region

Ris	Rice
Rosor	Roses
Rotfruktsväxter	Root-crops
Rovolja	Rape oil
Rybs	Turnip rape
Rybsfrö	Turnip rape seed
Rybsmjöl	Turnip rape-seed meal
Rybsolja	Turnip rape-seed oil
Rygg och rygggrad	Back and spine
Ryggsäck	Back fat
Rå linolja	Linseed oil
Råg	Rye
Rågmjöl	Rye flour
Råprotein	Crude protein
Råsprit	Crude alcohol
Råvara	Raw material
Ränta	Interest
Rättare	Farm foreman
Räv	Fox
Röda vinbär	Red currants
Rödbetor	Red beets
Rödklöverfrö	Red clover seed
Rörelseidkare	Employer, owner of a farm
Rörmjölkningsanlägg-	Pipe line milking
ning	installation

S

Saft	Juice
Saknas	Not available
Sallat	Lettuce
Salt	Salt
Saltvatten	Salt water
Sameby	Lapp-village
Samefonden	Fund for reindeer keepers
Sammanfatta	Summarize
Sammanräknad	Total
Samt	And
Samtliga	Total
Sektorprodukt	Sector product
Semester	Holiday
Semesterlön	Holiday pay
Senapsfrö	Mustard seed
Senapsmjöl	Mustard seed meal
Sifferomdöme	Assessment in figures
Sirap	Syrup
Sjuk	Ill
Sjukpenning	Sickness allowance
Självbindare	Binder
Självdeklaration	Income tax return
Självrisk	Excess
Självägande brukare	Owner holders
Skadad	Injured
Skadeutbetalningar	Compensations

Skattad	Estimated	Specialkurser	Courses
Skattepliktig fastighet	Real estate, liable to real estate duty	Spill	Harvesting losses
Skogsarbete	Forest work	Spritdrycker	Spirits
Skogsbruksvärde	Value of standing forest and forest land	Spädgris	Sucking-pig
Skogsfastighet	Forest real estate	Spädkalv	Sucking-calf
Skogskonto	Forest account	Stadigvarande	Permanent
Skogsmark	Forest land	Starköl	Strong beer
Skogsmästare	Educated forest keeper	Staten	Government, state
Skogstekniker	Forest technician	Stationär skärmaskin	Stationary cutting-machine
Skogsägare	Forest owner	Statlig lånegaranti	Government loan security
Skorpor	Rusks	Statligt anställda	Governmental employment
Skuld	Debt, liability	Statligt stöd	Government support
Skuldprocent	Percentage debt	Statsbidrag	Government subsidy
Skulltork	Hay-loft drier	Statsplomberat	Sealed
Skulltorkning	Drying on hay-loft	Sten- och jordarbete	Work with stone and soil
Skummjolk	Skim milk	Stenhus	Stonehouse
Skörd	Harvest, yield	Sticklingar	Cuttings
Skördeskadeskydd	Swedish crop insurance	Stiftelse	Foundation
Skördesätt	Method of harvesting	Storboskap	Cattle
Skördetidpunkt	Date for harvesting	Storlek	Size
Skördetröska	Combine	Storleksgrupp	Size group
Skördeutfall	Outcome of harvest	Stutar	Steers
Skördeutsikter	Harvest prospects	Städer	Towns
Slag	Kind, variety	Stängselarbete	Work with fences
Slakt	Slaughter	Stärkelse	Starch
Slaktdjur	Slaughter animal	Stärkelsehalt	Content of starch
Slaktkropp	Carcase	Stöd	Support
Slåttervall	Ley	Stöd till smågrisproduktion	Economic support to the production of sucking-pigs
Släktköp	Purchase by relative	Subvention	Subsidy
Smågrisproduktion	Production of sucking-pigs	Sugga	Sow
Smältbart råprotein	Digestible crude protein	Suggbesättning	Stock of sows
Smör	Butter	Suggkontroll	Sow litter control
Smörjfett	Lubricating grease	Summa	Total
Smörjmedel	Lubricant	Superfosfat	Superphosphate
Smörjolja	Lubricating oil	Svagdricka	Small beer
Snittblommor	Cut flowers	Svarta vinbär	Black currants
Snittgrönt	Cut green	Svealands slättbygder	Plain districts in Svealand
Sockenbolag	Local companies	Svensk	Swedish
Socker	Sugar	Svensk jerseyboskap	Swedish jersey cattle
Sockerbetor	Sugar beets	Svensk kullig boskap	Swedish pulled cattle
Sockerbetsblast	Tops of sugar beets	Svensk låglandsboskap	Swedish friesland cattle
Sockerhalt	Sugar content	Svensk röd och vit boskap	Swedish red and white cattle
Sockerprodukter	Sugar products	Svenskt aktiebolag	Swedish joint stock company
Sojaböner	Soya beans	Svin	Pig
Sojamjöl	Soya bean meal	Svinn	Waste, loss
Soppor	Soups	Svinsjukdomar	Pig diseases
Sort	Kind, variety	Svinstamkontroll	Pig progeny testing
Spannmål	Grain	Svåra förlossningar	Difficult deliveries
Spannmålshantering	Working with grain crop	Sylt	Jam
Spannmålstork	Grain drier		
Sparbank	Savingsbank		
Specialarbetare	Specialized worker		

Sysselsatt	Employed	Totalundersökning	Total survey
Systemtäckdikad areal	Underdrained area	Traktor	Tractor
Sådd	Sowing	Traktorförare	Tractor operator
Såld direkt till konsument	Sold from farm to consumer	Transportredskap	Transport equipment
Sållmatteupptagare	Potato elevator-digger	Trindsäd	Pulses
Såser	Sauces	Trädgårdsarbetare	Horticultural worker
Såtidpunkt	Date for sowing	Trädgårdsarbete	Horticultural work
Säd	Grain	Trädgårdsbruk	Horticulture
Säljare	Seller	Trädgårdsföretag	Horticultural enterprise
Sämre	Worse	Trädgårdsodling	Horticulture
Sänkning av priset	Price reduction	Trädgårdsräkning	Census of horticulture
Särskild	Special	Trädgårdsstekniker	Garden technician
		Trädgårdsväxter	Horticultural plants
		Trähus	Wooden house
		Tröskning	Threshing
		Tulpaner	Tulips
		Tunn grädde	Cream containing 12 per cent fat
		Tvillingfödslar	Twin births
		Typ	Type
		Täckdikning	Underdrainage
		Tätort	Built-up area
T		U	
Tackor	Ewes	Underhåll	Maintenance
Tarmar	Intestines	Undersökning	Survey
Taxerad	Assessed	Undervisning	Education
Taxeringsenheter	Assessment units	Ungdjur	Young cattle
Taxeringsvärde	Assessed value	Unghästar	Colts
Taxeringsår	Year of assessment	Ungnöt	Young cattle
Te	Tea	Uppfödning av kalvar	Breeding of calves
Temperatur	Temperature	Uppfödningssförlust	Raising losses
Tidigare	Earlier	Uppgift	Information, figure
Tidlön och ackordsförtjänst	Time and piece rate	Upphöra	Discontinue
Tidpunkt	Time, date	Upplörd	Ploughed up
Tillarrendering	Leasing	Uppskattad	Estimated
Tillbyggd	Extended building	Ursprung	Origin
Tillfällig	Temporary	Urval	Sample
Tillgångar	Assets	Utan	Without
Tillskott	Addition	Utarrendering	Leasing out
Tillträddande	Overtaking	Utbildning	Education, training
Tillväxt	Growth	Uthytesexport	Export exchange
Tillägg för obekvämt arbetstid	Addition in pay for inconvenient working hours	Utfall	Result
Timförtjänst	Hourly earnings	Utfodring	Feeding
Timotejfrö	Timothy seed	Utgifter	Expenditure
Tjock grädde	Cream containing 40 per cent fat	Utlåning	Lending
		Utnyttja	Utilize
		Utplanteringsväxter	Bedding-plants
Tjocklek	Thickness	Utrikeshandel	Foreign trade
Tjur	Bull	Utsäde	Seed
Tjurkalv	Bull calf	Utsädesmängd	Quantity of seed
Tjänster inom jordbruk	Services in agriculture	Utvintring	Out-wintering
Tobak	Tobacco		
Tomater	Tomatoes		
Tomt- och industrivärde	Site and plant value		
Torkad	Dried		
Torkanläggning	Drying plant		
Torkning på slag	Drying on the ground		
Totalbefolkning	Total population		

V

Vall	Ley
Vall till fröskörd	Ley for seeds
Vallbaljväxter	Leguminous plants on ley
Vallblandfrö	Mixed seeds for ley
Vallfrö	Clover and grass seeds
Vallfröväxter	Seed for ley
Vallgräs	Clover and grass
Vallhö	Hay
Vallinsådd	Area sown for ley establishment
Vallskörd	Harvest from ley
Vallväxter	Herbage plants
Vallväxtfröer	Seeds of herbage plants
Vallålder	Age of ley
Varaktig	Durable, permanent
Varmluft	Hot air
Varmluftstork	Hot air drier
Varuanknutna indirekta skatter	Commodity taxes
Varuslag	Type of goods
Vattenavledning	Ditching
Vattendrag	Water-course
Vattenhalt	Content of water
Vattentäkt	Water supply
Vax	Bees wax
Vegetabilisk	Vegetable
Verksamhet	Activity
Vete	Wheat
Vetekli	Wheat bran
Vetemjöl	Wheat flour
Veterinär	Veterinary
Veterinärbesiktigad	Inspected
Vicker	Vetches
Vidareförädling	Processing
Vidareutbildning	Further education
Vikt	Weight
Viktigare	More important
Vin	Wine
Vissa såser	Sauces
Vitaminfodermedel	Vitaminized feeding stuff
Vitkål	White cabbage
Vitsenap	White mustard
Volmning	Drying in a cock
Vuxna	Adults
Våroljeväxter	Spring-sown oleiferous plants
Vårrops	Spring rape
Vårrybs	Spring turnip rape
Vårråg	Spring rye
Vårstråsäd	Spring-sown cereals
Vårsäd	Spring grain
Vårvete	Spring wheat

Vägd

Värde

Värdebegrepp

Världsmarknadspis-index

Värpras

Växel

Växthus

Växtnäringsämne

Växtperiod

Växtprodukt

Växtsjukdom

Växtskyddsmedel

Växtslag

Weighed

Value

Concept of value

World market price index

Laying breed

Bill of exchange

Greenhouse

Plant nutrient

Growing time

Vegetable product

Plant disease

Pesticides

Plant type

Y

Yrkeskunnig

Yrkesställning

Yrkesverksam

Yta

Yttre rationalisering

Skilled

Employment status

Economically active

Area

Structural improvement

Å

Åker

Åkerareal

Åkerbruk, husdjurs-skötsel

Åkerbönor

Ålder

Åldersgrupp

Åldersklasser

År

Årlig

Årsförtjänst

Årsväxtrapport

Återlämnande av arrende

Återväxt

Åtgärd

Arable land

Acreage of arable land

Crop and livestock husbandry

Beans

Age

Age group

Age classes

Year

Annual

Annual earnings

Crop outlook report

Return of tenancy

Second harvest

Measure, act

Ä

Ägarekategori

Ägd

Ägd till minst hälften

Ägg

Ägo

Ägoslag

Äng

Äpplen

Category of owner

Owned

More than half of holding owned

Egg

Ownership

Type of land

Meadow

Apples

Ätbara djurdelar

Ätlig

Edible parts of carcasses

Edible

Överföring

Övergångsbidrag

Överstiga

Översyn

Övertidstillägg

Övervintring

Övervärde

Övre Norrland

Övrig

Transfer

Transitional subsidy

Exceed

Revision

Overtime pay

Wintering

Excess value

Upper parts of Norrland

Other

Ö

Öga

Ökning

Öl, typ A

Öl, typ B

Eye

Increase

Light beer

Beer

Sakregister

Hänvisning till tidigare årgångar av Jordbruksstatistisk årsbok (JÅ) lämnas för vissa äldre undersökningar. Med B markerade sidnummer hänvisar till bibliografiska uppgifter.

A

Administrativa områden 15, 287
Affärsbankernas kreditgivning 254
Animaliska produkter
 export 221, 224
 import 221, 224
 importbidrag 259, 260
 införselavgifter 258–261
 konsumtion 217–220
 priser 225–226, 229
 produktion 207–214
 subventioner 259, 260
Anläggningar
 antal 79, 84
 antal företag 74–76, 78
 för bevattning 76–77
 för utfodring 79
 för utgödsling 79
 systemtäckdikning 81
Annan gräsbärande mark
 areal 25
 definition 20
Anställda (inom jordbruk),
 se Arbetskraft
Arbetskraft
 antal arbetstimmar i jord-
 bruk 51, 56
 antal arbetstimmar i skogs-
 bruk 52, JÅ 1976 79–80
 antal arbetstimmar i träd-
 gårdsbruket JÅ 1976 77
 arbete utanför företaget 53–56
 arbetslöshet 45
 arbetstid 45
 dagsverken 55, JÅ 1973 70
 fast anställda JÅ 1972 58
 företagare jämte familje-
 medlemmar 47, 51–52
 förvärvsarbete inom jord-
 bruk m m 42–45, 47–48, 283
 lantarbetare 49

 lejd arbetskraft 40, 45, 47–49, 56,
 JÅ 1976 79–80
 lejda arbetstimmar 45, 50–52
 löner 251–253
 olycksfall 56
 rekrytering 285 B
 sysselsättning i skogs-
 bruk 52, JÅ 1976 78–80
 sysselsättningsförhållanden 40,
 42–49
 tillfälligt anställda 47
 trädgårdsarbetare 40
 yrkesskador i jordbruk m m 56
 åldersfördelning 46, 49, 55, JÅ
 1976 195
Arbetslöshet 45
Arbetstid 45
Arbetstimmar, se Arbetskraft
Arbetsvolym, se Arbetskraft
Areal
 arrenderad 25, 81
 besädd 148–153
 bevattnad 129, JÅ 1976 177
 fördelning efter företagare-
 kategori 29, 35
 fördelning efter storleks-
 grupper 27, 31, 33, 34,
 102–105, 111
 genomsnittlig areal av olika grö-
 dor 106–107
 internationella uppgifter 278–279
 kemiskt ogräsbekämpad 94
 kultiverad betesmark 25, 278
 markkarterad JÅ 1976 177
 olika grödor 102–107, 150–153,
 279
 skog 25, 33–35, 278, JÅ 1976 79
 upplöjd (utvintrad) areal 123
 vallinsädd 110
 åker 25, 27, 29, 31, 34, 102–105,
 278–279

 ägd 25
 övrig mark 25, 278
Arrenderad åker 25, 81
Arrenderade företag 24
Avelssvin, se Svin
Avgångsvederlag 263–265
Avkastning per hektar, se
 Hektarskörd
Avräkningsprisindex 227, 230

B

Baggar, se Får
Baljväxter
 odlad areal 103
 skörd 149 B
 skördeutfall 124–125
 skördeutsikter 125
 statsplomberat utsäde 87
Baljväxtbakterier 93
Befolkning
 folkmängdens fördelning på
 glesbygd och tätort 41
 folkmängdens fördelning på
 städer och landsbygd JÅ 1973 55
 folkmängdens fördelning på
 större åldersgrupper JÅ 1973
 56–57
 förvärvsarbete inom jord-
 bruk m m 42–45, 283
 jordbrukarnas åldersfördel-
 ning 46, 55, JÅ 1976 195
Bekämpningsmedel 93
Bekämpnings sprutor 83
Bensin, se Drivmedel
Besiktning av slakt 207
Besädd areal
 oljeväxter och socker-
 betor 152–153
 potatis, slåttervall, spann-
 mål 150–151

Besättningsstorlek
 efter företagares ålder JÅ 1976 195
 får 180, 188
 genomsnittlig 184
 höns 182, 190
 kor 55, 69, 178–179, 186–187
 ladugårdarnas ålder 69
 nötkreatur 69, 178–179, 186–187
 svin 181, 189

Bete, se Betesmark och Betesvall

Betesmark
 areal 25, 104–105, 278
 definition 20

Betesvall
 antal företag 107
 odlad areal 104–105
 odlingarnas storlek 107
 skördeutfall 125
 skördeutsikter 125

Betodling, se Sockerbetor

Betäckta sugor 206

Bevattnad areal 129, JÅ 1976 177

Bevattningsanläggningar
 antal företag med 76
 kapacitet 77

Bevattningsmaskiner 76

Bidrag 248, 264–265, 267

Biodling
 antal bisamhällen 216
 honung 216
 vax 216

Biologisk skörd 141, 144–147

Blandsäd
 antal företag 107
 hektarskörd 141–142, 146
 odlad areal 102, 151
 odlingarnas storlek 107
 skördesätt 133
 skördetidpunkt 128
 skördeutfall 124
 skördeutsikter 124
 såtidpunkt 127
 totalskörd 151
 utsädesmängd 88
 vallinsädd 110
 växtperiodens längd 128

Blommor, se Trädgårdsväxter

Bokföringsuppgifter 244–248

Broiler 175, 177, JÅ 1976 203–204

Brukningenshet(er), se Företag

Bruttonationalprodukt 255–256

Brödsäd
 kvalitet 126, 155–156

odlad areal 102

Bufflar 281

Byggnader, se Ladugårdar

Byggnadskostnadsindex 231

Byggnadssätt JÅ 1975 95

Byggnadsverksamhet
 djurplatser, ny- och tillbyggda 71
 kostnader JÅ 1973 89
 lager för trädgårdsprodukter 61
 lagerlokaler, ny- och tillbyggda 72
 medelyta i nybyggda djurstallar 70
 nyuppförda byggnader 61, 70, 72, JÅ 1976 99
 nyuppförda kreatursplatser JÅ 1973 88
 nyuppförda rumsenheter JÅ 1970 85
 silo 61
 växthus 61
 övriga ekonomibyggnader, ny- och tillbyggda JÅ 1976 99

Bänkgård 164, 167

Bär, se Trädgårdssodling

Bärgad skörd (per hektar) 142–143

Bärningsförluster på slättervall 138

Bärningsmetoder
 potatis 135
 slättervall 134

C

Chinchilla
 antal 216
 antal uppfödare 216

Cisterner, antal 84

Cisternvolym 84

D

Dagsverken, se Arbetskraft

Dieselolja, se Drivmedel

Djurförsäkring 215–216

Djurplatser, antal ny- och tillbyggda 71

Djursjukdomar 205

Djurstallar
 antal ny- och tillbyggda 70
 byggnadssätt JÅ 1975 95

Dragbilar JÅ 1973 95

Driftslån 264–266

Drivmedel
 antal maskiner efter olika drivmedelsslag 83
 förbrukning 98
 genomsnittlig förbrukning JÅ 1976 119
 priser 229

Dödsfall, se Olycksfall

E

Effektivitetskontroll i mjölkproduktionen 194 B

Ekonomibyggnader JÅ 1976 99

El- och fjärrvärmeförsörjning 285 B

Elever 273, 275–276

Elevtimma 273, 276

Energibalans för växtodlingen 163, 168, 285 B

Ensilageväxter (och grönfoder), areal 104

Ersättningsberäkningar 169–170

Ersättningsområden, se Skördeområden

Export (av livsmedel) 223–224

F

Fabrikspotatis, se Potatis

Faktorpris 255–257

Falltal 155

Fastighetspriser 65–69

Fastighetstaxering 62–64

Fettalt i mjölk 195, 210

Fiskestatistik 14 B

Fjäderfä, se även Höns
 konsumtion 217–220
 priser 229
 produktion 210–211

Fläsk
 priser 229
 produktion 211

Foderblandningar, produktion 96

Fodermedel
 förbrukning 97
 införselavgifter 259
 priser 229
 produktion 96

Foderrotfrukter, odlad areal JÅ 1970 114–127

Fodersäd
 kvalitet 156
 odlad areal 102

Foderväxter, odlad areal 102–104, 108
 Foderarter och vicker
 odlad areal 103
 skördeutfall 125
 skördeutsikter 125
 totalskörd 149 B
 Folk- och bostadsräkningen 38
 Folkmängd, se Befolkning
 Fosfor 90–91
 Fotogen 83, 98
 Friland
 areal 164–166
 odling 166
 Frukt, se Trädgårdsodling
 Frövall 104, 108
 Får och getter
 antal 281
 produktion 211
 slakt 207, 209
 Får och lamm
 antal 176–177, 180, 183
 antal företag 185, 188
 besättningsstorlek 180, 184, 188
 fårkontroll 198–199
 priser 229
 rasfördelning 198–199
 Fårkontroll 198–199
 Födoämnen, konsumtion
 av 217–220
 Föl, se Hästar
 Förbrukning (inköp) av driv- och smörjmedel 98
 energi inom växtodlingen 163, 285 B
 fodermedel 97
 födo- och njutnings-
 ämnen 217–220
 handelsgödselmedel 90–91, 282
 insektsmedel 92–93
 maskiner och redskap 85
 ogräsmedel 92–93
 oljekraftfoder 96–97
 rengörings- och desinfektions-
 medel JÅ 1975 115
 växtnäringsämnen 89 B, 90–91
 växtskyddsmedel 92–93
 Förbränningsmotorer,
 stationära JÅ 1973 95
 Föreningsbanksrörelsens kredit-
 givning 254
 Föreningsrörelse, lantbrukarnas
 medlemmar 269
 omsättning 270

organisation 271
 Företag
 antal arrenderade 24
 antal ägda 24
 definition 20
 efter bruksningsform 24, 36
 fördelning efter besättnings-
 storlek 186–191
 fördelning efter företagare-
 kategori 28–29, JÅ 1976 195
 fördelning på storleksgrupper
 efter skogsmarksareal 32–34
 fördelning på storleksgrupper
 efter åkerareal 26–27, 30, 34
 inkomster och utgifter 236–242
 med anläggningar 74–76, 78
 med husdjur av olika
 slag 185–191
 med odling av olika
 grödor 106–107
 med smågrisproduktion 184
 med trädgårdsodling 164,
 166–167
 strukturförändringar 23, 36–37,
 191
 utvecklingsbarhet 285 B
 Företagare, definition 20
 Företagarvinst 235, 245
 Företagsregister, se Lantbrukets
 företagsregister
 Förmalning 159
 Förmögenheter i jordbruket,
 netto 237, 243
 per företag 243, 246–247
 totala 237
 Förmögenheter 86–98
 Förräntning 235, 245
 Försäkring
 hagelskada 173
 husdjur 215
 pälsdjur 216
 skördeskada 172
 Försäkringsbelopp 173, 215
 Försäkringsbolagens kredit-
 givning 254
 Försörjningsbalans
 fettråvaror 160
 kött och fläsk 211
 potatis 160
 spannmål 159
 Förvärvsarbete, se Arbetskraft
 Förädlingsvärde 255, 257

G

Galtar, se Svin
 Garage 72
 Getter, se även Får och getter
 antal 175
 getkontroll 194 B
 Glesbygd, befolkning 41
 Grisar, se Svin
 Grädde, produktion 213
 Grödor, se även Areal
 genomsnittlig grödareal 106–107
 skadeangrepp 122 B
 Grönfoder- och ensilageodling
 areal 104
 Grönsaker, se Trädgårdsväxter
 Gårdsindex 228, 231
 Gödselbehållare 79
 Gödselmedel 90–91, 282
 Gödselplatta 79

H

Hagelskadeförsäkring 173
 Hampa, se Spånadsväxter
 Handelsgödsel
 förbrukning 91, 282
 försäljning 90
 priser 229
 växtnäringsämnen 90–91
 Havre
 antal företag 107
 förmalning 159
 hektarskörd 141–142, 146
 kvalitet 156
 odlad areal 102, 151, 279
 odlingarnas storlek 107
 priser 229
 skördesätt 133
 skördetidpunkt 128
 skördeutfall 124
 skördeutsikter 124
 sorter 117
 såtidpunkt 127
 totalskörd 151, 280
 utsädesmängd 88
 vallinsådd 110
 växtperiodens längd 128
 Hektarskörd
 efter potatisodlingens
 storlek 145
 efter storleksgrupp 141
 efter såtidpunkt 146–147
 efter vallålder 144
 höstvet, vårvete, höstråg,

korn, havre, blandsäd,
slåttervall, matpotatis, fabriks-
potatis 141–143
raps, rybs 143
sockerbetor 143
Hektarvärde
skog 64
åker 64
Hektolitervikt 156
Helträda, areal 105
Hirs och sorghum 279–280
Honung
priser 226
produktion 216
Husdjur
antal 175–183
antal företag med 184–191
försäkrade djur 215, 216
köttproduktion 211
slakt 207–209
Husdjursförsäkring 215
Hypoteksinstitutionens kredit-
givning 254
Hästar
antal 176, 281
försäkrade djur 215
köttproduktion 211
premiering JÅ 1976 221
priser 229
slaktdjursbesiktningar 207
Hö, se även Slåttervall
botanisk sammansättning JÅ 1974
185
bärgningsmetoder 134
fodervärde JÅ 1974 185
kvalitet 126, 157
priser 229
skördeutfall 125
skördeutsikter 125
Höns
antal 175, 177, 182–183, 281
antal företag 185, 190
besättningsstorlek 182, 184, 190
Höstoljeväxter
kvalitet 126, 158
utsäde JÅ 1976 150
Höstrops, se Oljeväxter
Höstrybs, se Oljeväxter
Höstråg, se Råg
Höststråsäd, utsäde 87
Höstsådd, areal 112
Höstsäd, kvalitet 126, 155–156
Höstvete, se Vete
Hötork 75

I

Import (av livsmedel) 222, 224
Index
avräkningsprisindex 227, 230
byggnadskostnadsindex 228, 231
gårdsindex 228, 231
konsumentprisindex 227, 230
prisregleringsprisindex 227, 230
producentprisindex 227, 230
produktionsmedelspris-
index 227, 230
världsmarknadsprisindex 227,
230
totalindex (för byggnads-
kostnader) 228, 231
Indirekta skatter JÅ 1973 253
Införselavgifter 259–261
Inkomst av jordbruksfastighet
235, 237, 242, 249,
JÅ 1974 270–271
Inkomster, utgifter m m 232–250
Inkomster i jordbruket, se
Intäkter i jordbruket
Inkomstfördelning 250
Inkomststrukturen i jord-
bruket JÅ 1974 260, 269–271
Inkomsttagare inom jordbruk
med binärangar
efter inkomstklass 250
efter yrkesställning 48, 250
Inköp (förbrukning) av, se För-
brukning av
Inre rationalisering 264–265
Insektssmedel, förbrukning 92–93
Inseminationer 204
Insåning, se Vallinsådd
Internationella uppgifter
förvärvsarbetande befolkning
inom jordbruk 283
handelskötsel, konsumtion 282
husdjursskötsel 281
totalskörd 280
traktorer 284
åkerarealens användning 279
ägoslagsfördelning 278
Intäkter i jordbruket
per företag 238–239
per hektar åker 237 B
per 10 hektar åker 244
totala 236–237
Inventarier, inköp och under-
håll 236, 240

J

Jakt och viltvård
antal sysselsatta 43
Jeepar JÅ 1973 95, 97
Jordarter JÅ 1976 177
Jordartsområden 285 B
Jordbrukarfamiljens inkomst 248
Jordbrukarnas taxerade in-
komster och utgifter 236–241
Jordbrukets förenings-
rörelse 268–271
Jordbrukets totalalkyl 237 B
Jordbrukets utredningsinstitut 13
Jordbruksbefolkning, se Befolkning
Jordbruksekonomi 232–257
Jordbruksfastighet
inkomst av 235, 237, 242, 249,
JÅ 1974 270–271
priser 65–69
taxeringsvärden 62–64
ägarekategori 63
Jordbruksinventeringen
arbetskraft 49–52, 56
drivmedelsförbrukning JÅ
1976 119–120
husdjursskötsel JÅ 1976 203–204
maskiner m m 83–84
svinslakt JÅ 1976 218
systemtäckdikning 81
Jordbruksnämnden 13
Jordbruksreglering 261
Jordbruksräkning, se Lantbruks-
räkning och Lantbrukets företags-
register
Jordbruksvärde 57, 62, 64
Jordfräsar 83
Jordförvärvslån 264–266

K

Kalium 90–91
Kalvar
kalvningsresultat 196–197
köttproduktion 211
priser 229
slakt 208–209
Kameler 281
Kapitalinkomst 248
Kasserad slakt 207
Kemiskt ogräsbekämpade
arealer 94
Klimatområden 285 B
Klöver 108, JÅ 1974 185

Kokärter
odlad areal 103
skördeutfall 124
skördeutsikter 125
totalskörd 149 B
Konsumentsprisindex 227, 230
Konsumtion av livsmedel
totalt 218–219
per person 220
Konsumtionsmjölk, priser 229
Kontrollmätningar 148
Kontrollverksamheter 192–204
Koplatser
antal lediga 60
antal utnyttjade 60, 176, 179
Kor, se Nötkreatur
Korn
antal företag 106
hektarskörd 141–142, 146
kvalitet 156
odlad areal 102, 150, 279
odlingarnas storlek 106
priser 229
skördesätt 133
skördetidpunkt 128
skördeutfall 124
skördeutsikter 124
sorter 116–117
såtidpunkt 127
totalskörd 150, 280
utsädesmängd 88
vallinsädd 110
växtperiodens längd 128
Korrigeringsstal 148
Kostnader i jordbruket
per företag 239–241
per hektar åker 237 B
per 10 hektar åker 245
totala 236–237
KR (=koncentrerad rationalisering), se SR
Kraffoderblandningar
priser 229
produktion 96
Kreditgarantier 254, 264–267
Kreditgivning till enskilda jordbrukare 254
Kultiverad betesmark
areal 25
definition 20
Kursdeltagare 276
Kurser 276
Kurstimmar 276
Kvalitet 126, 155–158

Kvigor och kvigkalvar, se Nötkreatur
Kväve 90–91
Kycklingar, se Höns
Köksväxter, se Trädgårdsodling
Köpeskilling för jordbruksfastigheter 65–66, 69
Köpeskillingskoefficient 65–69
Kött och fläsk
export 224
import 224
konsumtion 218, 220
produktion 211
Svensk kötthandel 261
Köttboscapskontroll
anslutning 197
kalvningsresultat 197

L

Ladugårdar
antal nyuppförda JÅ 1973 88
åldersfördelning 69
Ladugårdsbestånd vid företag med mjölkproduktion 69
Lagerlokaler
antal nybyggda 61, 72, JÅ 1976 99
byggnadssätt JÅ 1975 95
Lamm, se Får
Lantarbetare, se Arbetskraft
Lantarbetarlöner
timförtjänster 252
årsförtjänster JÅ 1973 67–69
Lantbrukarnas föreningsrörelse 268–271
Lantbrukarnas Riksförbund 268–269, 271
Lantbrukets företagsregister
allmänt 19–21
anläggningar 75
arbetskraft 46–47
arealer 25, 27, 29, 31, 33–35
företag 24, 26, 28, 30, 32–34
husdjursskötsel 174–191
strukturförändringar 36–37, 191
växtodling 102–107
Lantbruksnämndernas verksamhet
fastighetsinnehav 263
kursverksamhet 276
statliga bidrag och lånegarantier 264–267
Lantbruksräkning, se Lantbrukets företagsregister

Lantbruksstyrelsen 13
Lantbruksutbildning 272–276
Lin, se Spånadsväxter
Livsmedel
export 223–224
import 222, 224
konsumtion 217–220
Logar och lador (antal nyuppförda) JÅ 1973 88
Lån, se Kreditgivning till enskilda jordbrukare eller Skulder
Lånegarantier 254, 264–267
Löner
lantarbetare 252, JÅ 1973 67–69
trädgårdsarbetare 253, JÅ 1976 77

M

Majs 279–280
Markkarterad areal JÅ 1976 177
Marknadsförd slakt 209
kalv JÅ 1970 257
svin JÅ 1976 218
Maskiner
antal 83–84, 284
fördelning efter användningsområden 83
fördelning efter drivmedelsslag 83
inköp av maskiner och redskap 85
Maskinhus 72
Maskinlån 264–265
Matpotatis, se Potatis
Medelarbetstid 45
Medeltemperatur 131
Medlemskap i ekonomiska föreningar 269
Mejerier, antal 212
Mejerihantering 210, 212–213
Mejerivaror
produktion 213
priser 229
Melass, priser 229
Mikronäringsämnen, Bor, Koppar, Mangan 89 B
Mink
antal 216
antal uppfödare 216
priser 226
produktion 216
Mjölk
användning 213–214
avkastning per ko 195

fetthalt 195, 210
 invägd mjölk 212
 konsumtion 218–220
 mjölkpulverproduktion 213
 pris 229
 produktion av mejerivaror 213
 Mjölkboskapskontroll
 antal kor och besättningar 194
 kalvningsresultat 196
 medelavkastning 195
 utgångna kor 196
 Mjölkleverantörer 212
 Mjölkningsanläggning 74, 78
 Mjolkproduktion
 antal företag med 78
 användning 214, JÅ 1976 208
 effektivitetskontroll 194 B
 fördelning efter storleksgrupper
 JÅ 1976 208
 Föreningen för mejeriprodukter 261
 invägd mjölk 212
 ladugårdsbestånd 69
 säsongsvariation 194 B
 Mjolkpulverproduktion 213
 Modersuggor, se Svin
 Mulåsnor och åsnor 281

N

Nationalräkenskaper 255–257
 Naturligt jordbruksområde 15–16, 18, 289–290
 Nederbörd 130
 Normskördevärde 169, 172
 Nybyggnadsverksamhet, se Byggnadsverksamhet
 Nötkreatur
 antal 176, 178–179, 183, 281
 antal företag 185–187, 191
 besättningsstorlek 178–179, 184, 186–187, 191
 företagarnas ålder JÅ 1976 195
 försäkrade djur 215
 insemination 204
 köttboskapskontroll 197
 köttproduktion 211
 mjölkboskapskontroll 194–196
 priser 229
 rasfördelning 195–197, JÅ 1970 244–245
 sjukdomar 205
 slakt 207–209
 Nötkreatursenhet JÅ 1976 189, 201

Nötkreaturssjukdomar 205

O

Objektiv skördeupp-
 skattning 136–139
 Obrukad åker, areal 105
 Obärgad areal 138
 Odlingsteknik vid matpotatisod-
 lingar JÅ 1976 174, 177
 Ogräsbekämpade spannmåls-
 arealer 94
 Ogräsmedel, förbrukning 92–93
 Oljeväxter
 antal företag 107
 hektarskörd 143
 kvalitet 126, 158
 odlad areal 103, 152–153
 odlingarnas storlek 107
 oljehalt 158
 skördeutfall 125
 skördeutsikter 125
 Sveriges Oljeväxtintressenter
 Förening 136, 148, 261
 totalskörd 152–153
 upplöjd höstsädd 123
 övervintring 123
 Olje- och spånadsväxter,
 utsäde 87
 Olycksfall i jordbruk och träd-
 gårdsbruk 56
 Områdesindelning
 administrativa områden 15,
 18, 287–288
 karta över produktionsområdes-
 indelningen 291
 klimat-, jordarts- och upp-
 odlingsområden 285 B
 naturliga jordbruksområden
 15–16, 18, 289–290
 produktionsområden 16, 18,
 289–291
 riksområden 16, 18, 289–290
 skördeområden 16, 18
 Ost
 priser 229
 produktion 213
 Potatis
 antal företag 107
 arealens fördelning 111
 bärgningsmetoder 135
 export 224
 försörjningsbalans 160
 hektarskörd 141, 143, 145, 147
 import 224
 jordarter JÅ 1976 177
 konsumtion 218–220
 kvalitet 126, 154
 odlad areal 104–105, 151, 279
 odlingarnas storlek 107
 odlingsteknik JÅ 1976 177
 priser 229
 skördetidpunkt 128
 skördeutfall 125
 skördeutsikter 125
 sorter 118–119
 sorter och sjukdomar 122 B
 spill 138
 Sveriges potatisintressenter 261
 sättningstidpunkt 127
 totalskörd 151, 280
 vidareförädling 160
 Premieinkomster 173, 215
 Premiering av hästar JÅ 1976 221
 Priser
 animalier 229
 drivmedel 229
 fodermedel 229
 handelsgödsel 229
 honung 226
 jordbruksfastigheter 65–69
 pålsdjur 226
 traktorer 229
 vegetabilier 226, 229
 Prisindex, se Index
 Prisregleringsprisindex 227, 230
 Prisstöd 258–261
 Producentpriser, se Priser
 Producentprisindex 227, 230
 Produktion
 bivax 216
 byggnader 61, 70–72
 djurplatser 71
 energi inom växtodlingen 168,
 285 B
 foderblandningar 96
 honung 216
 kreatursplatser JÅ 1973 88
 kött och fläsk 211
 mjölk 212–214
 oljeväxtfröer 152–153

P

Partipris, se Priser
 Plantskolealter, se Trädgårds-
 odling
 Plomberat utsäde 87

proteinproduktion 285 B
 pälsdjursskinn 216
 råsprit 160
 slaktkroppar 207–209
 sockerbeter 153
 spannmål (leveranser) 159
 spannmål, slåttervall och
 potatis (skörd) 150–151
 spånadsväxter JÅ 1970 184
 stärkelse 160
 trädgårdsväxter 166–167
 ägg 210
 Produktionsmedelspris-
 index 227, 230
 Produktionsområden 16, 18,
 289–291
 Proteinhalt 156
 Proteinproduktion 285 B
 Pälssdjur
 antal 216
 antal sysselsatta 43
 antal uppfödare 216
 försäkringar 216
 priser 226
 produktion av skinn 216

R

Raps, se Oljeväxter
 Raser
 nötkreatur 195–197, JÅ
 1970 244–245
 svin 200
 tackor 198–199
 Rationaliseringsinsatser 262–267
 Redskap, inköp av 85
 Reduceringstal, se Korrigeringstal
 Renar, antal 175
 Rennäring
 antal sysselsatta 43
 statligt stöd till 267
 Riksområden 16, 18, 289–290
 Ris 279–280
 Rotfruktsväxter, utsäde 87
 Rybs, se Oljeväxter
 Råg
 antal företag 106
 förmalning, lager 159
 hektarskörd 141–142
 kvalitet 155–156
 odlad areal 102, 150, 279
 odlingarnas storlek 106
 priser 229
 skördesätt 133
 skördetidpunkt 128

skördeutfall 124
 skördeutsikter 124
 sorter 115
 såtidpunkt 127
 totalskörd 149 B, 150, 280
 upplöjd höstsådd 123
 utsädesmängd 88
 vallinsådd 110
 övervintring 123
 Råsprit och stärkelse, tillverk-
 ning av 160
 Ränta
 förräntning 235, 245
 utlåningsränta 254
 inkomst 237, 248
 Räv
 antal 216
 antal uppfödare 216
 priser 226
 Rörmjölkkningsanläggning 74, 78

S

Silo 61, 75, JÅ 1973 88
 Sjukdomar
 nötkreatur och svin 205
 potatis 122 B
 Självrisk vid skördeskada 171–172
 Skadeangrepp på grödorna 122 B
 Skador, olycksfall 56
 Skadeutbetalningar 172–173, 215
 Skogar, se Skogsmark
 Skogsbruksvärde 57, 62, 64
 Skogsmark
 antal företag 32–34
 antal arbetstimmar 52, JÅ
 1976 80
 areal 25, 33–35, 278, JÅ 1976 79
 definition 20
 fördelning på företagare-
 kategorier 35
 fördelning på storleks-
 grupper 33–34
 Skogsmarksvärde 62, 64
 Skogsstatistik 14 B
 Skolor
 eftergymnasiala skolor 275
 gymnasieskolor 275
 högskolor 273
 Skultork 72, 75, 79
 Skulder (och tillgångar)
 per företag 243
 totala 237
 Skuldprocent 235

Skörd
 aktuell skörd 170
 biologisk skörd per hektar 141,
 144–147
 bivax 216
 bärgad skörd per hektar 142–143
 honung 216
 kvalitet 154–158
 normskörd 170
 skördesätt 132–135
 skördetidpunkt 128
 skördeutfall 124–125
 skördeutsikter 124–125
 totalskörd 149 B, 150–153, 280
 Skördeområden 16, 18
 Skördeskadeskydd
 allmänt 169–171
 finansiering 171, 261
 försäkrad areal, antal anmäl-
 ningar och ersättningar, ersätt-
 ningsbelopp, normskörd, aktuell
 skörd, självrisk 172
 Skördesätt för
 potatis 135
 slåttervall 134
 spannmål 133
 Skördetidpunkt 128
 Skördetröska 83–84
 Skördeutfall, medelom-
 domen 124–125
 Skördeutsikter, medelomdomen
 124–125
 Skördevärde, aktuellt 172
 Slakt
 besiktigade slaktkroppar 207
 hemslakt 208
 kasserad slakt 207
 marknadsförd slakt 209
 medelslaktvikter 209
 priser 229
 produktion av kött och
 fläsk 211
 slaktdjurspriser 229
 Slaktkroppar 207–209
 Slaktdjursbesiktningar 207
 Slaktvikter 209
 Slåttervall
 antal företag 107
 arealens åldersfördelning 109
 botanisk sammansättning JÅ
 1974 185
 bärgningsförluster 138
 bärgningsmetoder 134
 hektarskörd 141, 143–144

kvalitet 126, 157
odlad areal 104–105, 151
odlingarnas storlek 107
priser 229
skördetidpunkt 128
skördeutfall 125
skördeutsikter 125
tillväxt 138
totalskörd 151
upplöjd areal 123
återväxt 138–139, 143, 151
övervintring 123
Släktköp 66
Smågrisproduktion
 antal företag med 184
 statligt stöd till 261
Smör
 priser 229
 produktion 213
Smörjett 98
Smörjmedel 98
Smörjolja 98
Sockerbetor
 antal företag 107
 hektarskörd 143
 kvalitet 158
 odlad areal 105, 153, 279
 odlingarnas storlek 107
 priser 229
 skördeutfall 125
 skördeutsikter 125
 sockerhalt 158
Svenska Sockerfabriks AB
 136, 148
 totalskörd 153
Sorghum 279–280
Sortanvändning 113–119
Spannmål
 försörjningsbalans 159
 jordbrukarnas leveranser 159
 odlad areal 102–103, 150–151, 279
 ogräsbekämpad areal 94
 priser 229
 skördesätt 133
 skördetidpunkt 128
 sortfördelning 114–117
 spill (vid skörd) 137
Svensk spannmålshandel 261
 såtidpunkt 127
 totalskörd 150–151, 280
 utsädesmängd 88
 vallinsädd areal 110
 övervintring 123
Spannmålstork 72, 75

Sparbankernas kredit-
 givning 254
Spill (vid skörd)
 potatis 138
 spannmål 137
Spillområden 16, 18
Spånadsväxter, odlad
 areal JÅ 1970 184
SR (= särskild rationalisering)
 262, 264–265
Statlig lånegaranti 264–267
Statlig rationaliseringsverk-
 samhet 262–267
Statliga lån (till enskilda jord-
 brukare) 254
Statliga stödåtgärder 258–267
Statsbidrag (till jordbruket)
 264–265, 267
Statsplomberat utsäde 87
Struktur- och befolkningsutred-
 ningarna JÅ 1972 67–70
Strukturförändringar
 areal 23, 36
 brukningsform 36
 kobesättningarnas storlek 191
 orsaker 37
 sugbesättningarnas storlek 191
Stråsäd, statsplomberat
 utsäde 87
Stutar, se Nötkreatur
Stärkelse, tillverkning av 160
Stärkelsehalt 154
Stödåtgärder, se Statliga stöd-
 åtgärder
Subventioner 260, JÅ 1973 253
Sugbesättningarnas storlek 191
Suggkontroll, se Svin
Suggor, se Svin
Svensk Husdjurskötsel
 192, 269–271
Svenska Lantmännens Riksför-
 bund 268–271
Svenska Mejeriernas Riksför-
 ening 268–271
Svenska Sockerfabriks AB 136,
 148
Svenska Spannmålsföreningarnas
 Samorganisation 269–270
Svenska Ägghandelsför-
 bundet 268–271
Sveriges Allmänna Hypoteks-
 bank 269–271
Sveriges Betodlars Central-
 förening 269–271

Sveriges Biodlars Riks-
 förbund 216
Sveriges Bränneriintressenter
 269–270
Sveriges Fröodlareförbund
 269, 271
Sveriges Föreningsbankers
 Förbund 253, 268–271
Sveriges Konservväxtodlars Sam-
 organisation 269–271
Sveriges Oljeväxtintressenter
 Förening 136, 148, 261
Sveriges Oljeväxtodlars Central-
 förening 269–271
Sveriges Pälstdjursuppfödars
 Riksförbund 216
Sveriges Skogsägarföreningars
 Riksförbund 268–271
Sveriges Slakteriförbund 207,
 268–271
Sveriges Stärkelseproducenters
 Förening 154, 159, 269–271
Svin
 antal 175, 177, 181, 183
 antal företag 184–185, 189, 191
 besättningsstorlek 181, 184, 189,
 191
 betäckta suggor 206
 fläskproduktion 211
 försäkrade djur 215
 priser 229
 sjukdomar 205
 slakt 207–209
 suggkontroll 201–203
 svinstamkontroll 200
 tjänstbara galtar 206
Svinsjukdomar 205
Svinstamkontroll, se Svin
Sysselsättning, se Arbetskraft
Systemtäckdikning 81
Sätidpunkt 127

T

Tackor, se Får
Taxerade inkomster, utgifter
 m m 236–241
Taxeringsenheter 34, 62, 64,
 JÅ 1969 41–45
Taxeringsvärden (för jordbruks-
 fastigheter) 62–64
Temperatur 131

Tillgångar (och skulder)
 per företag 243, JÅ 1970 304
 totala 237
 Tillväxt för slåttervall 138
 Timförtjänster 252–253
 Tjurar och tjurkalvar, se Nötkreatur
 Tjänstbara galtar 206
 Tomt- och industrivärde JÅ 1975 80
 Total areal 278
 Totalbefolkning 41
 Totalindex (för byggnadskostnader) 228, 231
 Totalkalkyl, jordbrukets 237 B
 Totalskörd
 hampa, spånadslin JÅ 1970 184
 hirs och sorghum, majs, ris 280
 höstvet, vårvete, höstråg, korn, havre, blandsäd, slåttervall, potatis 150–151
 raps, rybs, vitsenap 149, 152–153
 sockerbetor 153
 vårårg, kokärter samt foderärter och vicker 149 B
 Traktor
 antal 83, 84, 284
 användningsområden 83
 effekt 83
 inköp 85
 pris 229
 transporternas omfattning 85 B
 Transporter med traktor 85 B
 Trindsäd, utsäde 87
 Trädgårdsodling
 antal företag 162, 164, 166–167
 antal sysselsatta 43
 areal 162, 164–167
 skörd 166–167
 statliga stödåtgärder 266
 trädgårdsräkning 161
 utrikeshandel 221 B
 växtskyddsmedel 93
 Täckdikad areal 81

U

Undervisning, se Lantbruksutbildning
 Ungnöt, se Nötkreatur
 Upplöjd (utvintrad) areal 123
 Uppodlingsområden 285 B

Utbildning, se även Lantbruksutbildning 285 B
 Utgifter i jordbruket
 per företag 239–241
 totala 236
 Utgödsling, automatisk 78
 Utgödslingsanläggning 79
 Utjämningsområden 16, 18
 Utrikeshandel
 egentliga jordbruksprodukter 224
 livsmedel 222–223
 trädgårdsprodukter 221 B
 Utsäde, statsplomberat 87
 Utsädesmängd för spannmål 88
 Utvintrad (upplöjd) areal 123

V

Vall, se Slåttervall (Betesvall)
 Vall till fröskörd 108
 Vallbaljväxter, utsäde 87
 Vallblandfrö, utsäde 87
 Vallgräs, utsäde JÅ 1976 150
 Vallhö, priser 229
 Vallinsådda arealer 110
 Vallskördens kvalitet 157
 Vallväxter, statsplomberat utsäde 87
 Variationsområden JÅ 1976 41, 43
 Vax 216
 Vegetabiliska produkter
 export 224
 import 224
 importbidrag 259–260
 införselavgifter 259–261
 konsumtion 218–220
 priser 226, 229
 produktion 148–153, 159–168, 280
 subventioner 260
 Vete
 antal företag 106
 förmalning, lager 159
 hektarskörd 141–142, 146
 kvalitet 155–156
 odlad areal 102, 150, 279
 odlingarnas storlek 106
 priser 229
 skördesätt 133
 skördetidpunkt 128
 skördeutfall 124
 skördeutsikter 124
 sorter 114–115
 såtidpunkt 127
 totalskörd 150, 280
 upplöjd areal 123
 utsädesmängd 88
 vallinsådd 110
 växtperiodens längd 128
 övervintring 123
 Vetekli, priser 229
 Vicker (och foderärter)
 odlad areal 103
 skördeutfall 125
 skördeutsikter 125
 totalskörd 149 B
 Vidareförädling 159–160
 Vitsenap, se Oljeväxter
 Våröljeväxter
 kvalitet 126, 158
 utsäde JÅ 1976 150
 Våraps, se Oljeväxter
 Vårrys, se Oljeväxter
 Vårårg, se Råg
 Vårstråsd, utsäde 87
 Vårsäd, kvalitet 126, 155–156
 Vårvet, se Vete
 Världsmarknadsprisindex 227, 230
 Växthus
 antal nybyggda 61
 byggnadssätt JÅ 1975 95
 yta 164
 Växtnäringsämnen
 handelsgödsel 90–91
 mikronäringsämnen 89 B
 Växtperiod 128
 Växtsjukdomar, medel mot 92–93
 Växtskyddsmedel 92–93

Y

Yrkesskador inom jordbruk m m, anställd arbetskraft 56
 Yrkesverksamhet 285 B
 Yttre rationalisering 264–265

Å

Åker
 arealens användning 102–105, 279
 definition 20
 fördelning på företagarekategorier 29
 fördelning på storleksgrupp 27, 31, 34, 105

fördelning på ägarekategorier JÅ 1970 52
 systemtäckdikad areal 81
 total areal 25, 105, 278
 ägd resp arrenderad areal 25, 81
 Åkerbönor 103
 Åkervärde 62, 64
 Åldersfördelning 46, 49, 55, 69, 109, JÅ 1976 195
 Årsförtjänster JÅ 1973 67–69, JÅ 1976 77
 Årsväxt 120–131
 Åsnor och mulåsnor 281
 Återväxt på slåttervall 138–139, 143, 151
 Återväxtområden 16, 18

Ä

Ägarekategorier inom jordbruk 63, JÅ 1970 52
 Ägd åker 25, 81
 Ägda företag 24
 Ägg
 kläckning 210 B
 partihandels invägning 210
 priser 229
 produktion 210
 Svensk ägghandel 261
 Ägoslag
 annan gräsbärande mark 25, 278

kultiverad betesmark 25
 skog 25, 278
 åker 25, 278
 övrig mark 25, 278
 Ärtor, se Kokärter

Ö

Övergångsbidrag 263–265
 Övervintring, medelomdömen 123
 Övervärde 58, 62
 Övrig mark
 areal 25, 278
 definition 20